સામાયિક આવૃત્તિ.

રાયચંદ્ર-જૈનકાવ્યમાલા.

પ્રાચીન ગુજરાતીજૈનકાવ્યસાહિત્યનો સંગ્રહ.

ગુચ્છક ૨ જો.

સંગ્રહ કરી પ્રગટ કરનાર,
મનસુખલાલ રવજીભાઇ મેહતા.

પહેલી આવૃત્તિ.

અમદાવાદ,
'સત્યવિજય' પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં સાકરચંદ દરીઆવ શાહે છાપ્યું.

ઈ૦ સ૦ ૧૯૧૪. સંવત્ ૧૯૭૦.

કિમ્મત રૂપિયો એક.

અર્પણ.

શ્રીયુત કૃષ્ણલાલ મોહનલાલ ઝવેરી,
એમ. એ. એલએલ બી.
જજ, સ્મોલ કૉઝ કોર્ટ,
મુંબઈ.

પૂજ્યારાધ્ય ભાઈશ્રી;

આપનો અને મારો પરિચય સહજ કાકતાલીયવત્ થયો હતો. પરંતુ થોડા સમયમાં એ પરિચયમાં સ્નેહભાવ-વત્સલભાવ આદિ અન્તર્ગત રહેલો પરસ્પર અનુભવમાં આવવા લાગ્યો. એ અનુભવ નૈસર્ગિક અપૂર્વ-કુદરત પ્રકારની કુનિરૂપ અનુભવો. રાજ્યકારોની પરિભાષામાં જેને 'સ્નેહાનુબંધિત સ્નેહ' કહે છે તે સ્નેહ એ દેખાડે છે કે કેમ એ મારો દેલનો મન-પ્રત્યે પ્રશ્ન છે.

જે વિરોધપૂર્વક હું આજે આપને અર્પું છું તે વિરોધનું ઘણા ઘણા વખતથી આપના પૂર્વજોએ નિરંતર સાધુ છે-સેવ્યું છે 'પૂજ્ય આરાધના' એ વિરોધનું આપને યોગ્ય છે એમ મને લાગ્યું 'દેવતાઈ પાણી' માં ઉલ્લેખ અને 'જૈન ધનાગર' માં ઉલ્લેખ અસ્મિતા પ્રસંગો પ્રતે પ્રસંગ આવ કા કરેલું ધરતી હો એનો ખ્યાલ કરતાં મને એમ ખ્યાલમાં આવ્યું કે જેમાં 'પૂજ્ય આરાધના'નો ગુણ હોય તો તેમ થઈ શકે. જૈન મહાત્માઓ મુનિઓ પણ પૂજ્ય હોય તો તેને આરાધવા યોગ્ય અને આદર્શરૂપ જોઈએ એવો ભાવ આપને ચિત્તે સ્થિર થયેલો દેખી, આપને આજે તે વિરોધપૂર્વક અનેક પ્રાચીન જૈન મહાત્માઓ મુનિઓના આ એક સંગ્રહની સાથે આપને પૂછયા વિના અને વિશેષ સૂચના કર્યા વિના આપનું નામ જોડું છું. આ સંગ્રહના પ્રથમ ગુચ્છક સાથે આપના અંતરંગ મિત્ર અને ગુજરાતના એક સુન્દર કુળ સજ્જન ગોવર્ધનરામભાઈનું નામ મેં જોડ્યું હતું. આ બીજા ગુચ્છક સાથે આપનું નામ જોડું છું. મને તેવી યોજના જોડવાનું ઠીક લાગ્યું એટલે મેં તેમ કર્યું.

મનસુખલાલ.

પ્રસ્તાવના

[illegible] નીમ પુસ્તકની [illegible] છું.

[illegible] ભૂમિને પ્રાપ્ત [illegible] કેમ થયું છે, આ વિષયમાં [illegible] કરે છે કે અને [illegible] છે.

[illegible]

[illegible]

[illegible] આ [illegible] હરિભૂમિ [illegible] કરવા [illegible] છે. [illegible] થયું છે. આ [illegible] પુસ્તક [illegible] પ્રથમ [illegible] અને [illegible] આ પુસ્તક [illegible] નથી.

[illegible] ચરિત્ર મેં [illegible] છે કે [illegible] થયું કેમ અને [illegible] આ [illegible] પુસ્તકમાં [illegible] જીવનચરિત્ર [illegible] આ પુસ્તક [illegible] અને [illegible] જીવનચરિત્ર લખવાની [illegible] નહિ [illegible] સુધી [illegible] લખવા [illegible] ભૂમિને [illegible] નું કેવું ચરિત્ર [illegible] સુધી લખવા [illegible] ન [illegible] નું ખરું ચરિત્ર લખવાને માટે [illegible] કે [illegible] છે તે ઉપરથી મને [illegible] છે. ખરું લખેલું ચરિત્ર સમાજને [illegible] સ્વીકાર કર્યું

પડશે; છતાં જ્યારે નજર લખાયું ત્યારે પછી ઉપરટે મારે આ પુસ્તક શિવા વિસ્તૃત ચરિત્ર બહાર પાડવો પડે છે.

આમ છતાં, રા. ભાઈ મોહનલાલ દલીચંદ દેસાઈ બી. એ. એલ-એલ. બી. એ શ્રીમાન્ દેવચંદ્રજીનું જે સંક્ષિપ્ત જીવનચરિત્ર લખ્યું છે તે આમાં દાખલ કર્યું. ભાઈ મોહનલાલે એ મહાપુરૂષના જીવનની જે લઘુરૂપ રેખા દોરી છે તે અવશ્ય ઐતિહાસિક માર્ગદર્શક છે. ભાઈ મોહનલાલની પેઠે આપણા જૈન સંતાનો આવી લોકોપકારક દિશાઓમાં પ્રયત્નો કરવા તત્પર થાય એટલું જ હું ઈચ્છું છું.

મારા તરફથી પ્રકટ થયેલ ગુર્જર જૈન કાવ્યોના સંગ્રહરૂપ "રાયચંદ્ર જૈન કાવ્યમાળા" ના પુસ્તક ૧ લાની અંદર ગુજરાતી ભાષાના જન્મ સાથે જૈનિયોનો સર્વથી પ્રથમ સંબંધ છે એવી મારી માનીનતા મેં ચર્ચી હતી. મારી આ માનીનતા રાજકોટ ખાતે મળેલી ત્રીજી ગુર્જર સાહિત્ય પરિષદમાં અને જાહેર વર્તમાનપત્રોમાં ચર્ચાઈ હતી. મારી આ માનીનતા હજુ કાયમ છે; એટલુંજ નહીં પણ મારી તે માનીનતા દૃઢ કરાવનારાં કેટલાંક કારણો મને ત્યાર પછી મળ્યાં છે.—જો કે એ ખરૂં છું કે મેં જેમ પ્રથમ પુસ્તકમાં કહ્યું હતું કે " ગુર્જર ભાષાનો જન્મ જૈનિયોથી હોવા યોગ્ય છે," એમ મારે કહેવું જોઈતું નહોતું. મારે એમ કહેવું જોઈતું હતું કે તેની ખીલવણીમાં જૈનિયોએ સૌથી પ્રથમ અને મુખ્ય ભાગ ભજવ્યો છે.

સદ્ગત ગોવર્ધનરામભાઈ તથા શ્રીયુત કેશવલાલભાઈએ જે દૃષ્ટિએ જૈન ગુર્જર સાહિત્ય અવલોક્યું છે તે દૃષ્ટિએ જો અવલોકવામાં આવે તો મારી આ માનીનતા સત્ય જણાયા વિના નહીં રહે એમ હું અત્યાર સુધી માનું છું. મારે મારી આ માનીનતા સંબંધમાં આ પ્રસંગની સાથેજ વિસ્તીર્ણ ઉહાપોહ કરવાની ઈચ્છા હતી. પરંતુ મારી તે ઈચ્છા અત્યારે તો ઈચ્છારૂપેજ રહી છે—અમલ રૂપે બહાર આવી નથી.

આ પુસ્તકમાં જે પુરૂષોના કાવ્યોનો સંગ્રહ દાખલ કર્યો છે તેના સંક્ષિપ્ત જીવન ચરિત્રો તથા કઠણ શબ્દોનો કોષ અને સમજુતી આપવાની મારી ધારણા હતી તે પણ શરીરના કારણથીજ પાર પડી નથી તે માટે દિલગીર છું.

મનસુખલાલ રવજીભાઈ મેહતા.

તા. ૧-૧૨-૧૯૧૩.

જૈનકવિતા.

શ્રીયુત મનસુખલાલ રવજીભાઈ મહેતાની જૈનસાહિત્યસેવા સાક્ષર વર્ગને સુવિદિત છે, "સનાતન જૈન" ના તંત્રી તરીકે સમગ્ર જૈનકોમને હિતકર થઇ પડે એવા લેખો લખી સમગ્ર જૈનકોમની સેવા બજાવવાને વ્યાજબી રીતે બીજા જૈનપત્રોને તેમણે બતાવ્યું છે. માગધી ભાષાના અભ્યાસની અને યુનિવર્સિટીમાં જૈન સાહિત્ય દાખલ કરાવવાની ચર્ચા પ્રથમ તેમણે ઉપાડી હતી. જૈન કાવ્યદોહન પ્રગટ કરવાની પહેલ પણ તેમણેજ કરી છે. શરીર આરોગ્ય નહિ હોવા છતાં તેઓ જૈનસાહિત્યની બની શકતી સેવા બજાવ્યે જાય છે એ નજરે જોયા પછીજ આટલું લખવાનું મન થયું છે. તેમના તરફથી પ્રગટ થતા જૈન કાવ્યદોહન માટે જૈનકવિતા વિષેના મારા આગલા વિચારો કે જે વિચારોમા હજી ફેરફાર થયો નથી તે આ નીચે દર્શાવું છું.

જૈનસાહિત્ય હવે ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના પ્રમુખ સ્થાનપરથી સાક્ષરમંડનમણિ ગોવર્ધનરામભાઈએ તેમજ સાક્ષર શિરોમણિ કેશવલાલ ભાઇ ધ્રુવે યોગ્ય વિવેચન કર્યું છે. એવા નિષ્પક્ષપાત ત્રાહિત વિદ્વાનોના અભિપ્રાયને લીધે જૈનેતર વિદ્વાનો જૈન સાહિત્યપ્રતિ સહાનુભૂતિ બતાવવા લાગ્યા છે અને એ સાહિત્ય તરફ જરા જરા ડોકીઉં કરવા લાગ્યા છે એ માટે જૈનો ઉક્ત બને વિદ્વાનોના આભારી છે.

કવિ દલપતરામે કાવ્યદોહનની પ્રસ્તાવનામા જુદા જુદા કવિઓના સંબંધમાં કંઇક કહ્યું છે. તેમનાં નામ માત્ર પણ સંભાર્યાં છે. ત્યારે જૈન કવિઓ સંબંધી એક અક્ષર પણ લખ્યો નથી. કાવ્યદોહનના ૧ લા ભાગમાં જ્યારે ત્રીશ કવિની કવિતાઓ લીધી છે ત્યારે તેમાં માત્ર એકજ જૈન કવિતા દાખલ થવાને ભાગ્યશાળી થઈ છે. તેજ પ્રમાણે કાવ્યદોહનના બીજા ભાગોનું સમજી લેવું. આપણે એમ માનીએ કે જૈન કવિની કવિતાઓ કે ગ્રંથોની કોઇ પણ વિશેષ હસ્તલિખિત પ્રતો તેમના હાથમાંઆવી નહિ હોય; પરંતુ તેમ નથી. તેઓશ્રી કાવ્યદોહનના પૃ. ૧૫૩ મે જણાવે [illegible] રચેલા ગુજરાતી ભાષાના

મળે ઘણા છે પણ તેમાં માગધી ભાષાના તેમ બીજા તરેહવાર શબ્દો આવે છે માટે અમે ઝાઝી કવિતા તેઓની લીધી નથી, "આ લખાણ એમ બતાવે છે કે જૈન કવિની કવિતા સમજવા તે વખતે વિશેષ પ્રયત્ન કર્યો નથી.

જૈન કવિઓ સિવાય બીજા કવિઓનાં કાવ્યોમાં અન્ય દૃષ્ટિએ તરે-હવાર શબ્દો હોવા છતાં તે કાવ્યોના સંશોધકોએ એ કાવ્યોને પ્રસિદ્ધિ આપી એનું કારણ એ હોઇ શકે કે એ કાવ્યો તેમના ધર્મને લગતાં અ-થવા પરિચિત હતાં. એ સંશોધકોમાંથી કોઈ જૈન નહોતા. વળી એ પણ બનવા જોગ છે કે "જૈન" પોતાનો કુળધર્મ ન હોવાથી પોતાના સ્વા-ભાવિક ધર્મ સંસ્કારોને લીધે ઝટ સહેજે ન સમજી શકાય એવાં જૈન કાવ્યોની એ સંશોધકોએ કદાચ ઉપેક્ષા પણ કરી હોય.

સાહિત્યના ઉપાસકોએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે પ્રાચીન કાવ્યમાળા અને અન્ય કાવ્યદોહનાદિમાં જૈન સિવાય બીજા જે જે કવિઓનાં કાવ્યો પ્રગટ થયાં છે તેમાં શબ્દાદિ પરત્વે સમયોચિત ફેરફાર સંશોધકોએ કર્યો છે; તેવોજ ઉચિત ફેરફાર સંશોધકો ધારત તો જૈન વિદ્વાનોને આમંત્રી તેઓની સહાયતા વડે કરી શકત.

કવિશ્વર દલપતરામ એમ પણ એક ઠેકાણે લખે છે કે "ચારસેં વરસ ઉપરના અને આ વખતના (સને ૧૮૭૨ ના) ગુજરાતના કવિઓની ભાષામાં કંઈ વધારે ફેરફાર થયલો નથી, પરંતુ સ્વ. સાક્ષર નવલરામભાઇ લખે છે કે "ઘણાના ધારવામાં એમ છે કે ગુજરાતી ભાષા હાલ જેમ બોલાય છે તેમ નરસિંહ મહેતાના વખતથી બોલાતી આવે છે. પણ એ દેખીતીજ ભૂલ છે. એટલાં વર્ષ સુધી ભાષા વિકાર ન પામે એ જનસ્વભાવ અને સઘળા દેશની ભાષાઓના ઇતિહાસથી ઉલટું છે." સંશોધકોએ નરસિંહ મહેતાનાં કાવ્યો સુધારીને પ્રગટ કર્યાં જણાય છે.

રાણકદેવી અને રાખેંગારના બોલાતા દુહાઓમાં મૂળ કરતાં કેટલો બધો ફેરફાર થઇ ગયો છે તે નીચેના દુહાઓ પરથી જણાશે. જો કે મૂળ દુહા પણ સં. ૧૩૪૨ માં રચાયેલા એક પ્રબંધમાંથી લીધા છે. તેથી ઇ० સ० ના ૧૧ મા શતકમાં બોલાતા ખરેખર દુહા તો તેથી પણ જૂની ભાષામાં બોલાતા હશે.

રાણા સવ્વે વાણિયા, જે સનુ વડ્ડુ સેઠિ;
કાંહુ વણિજડુ માણ્ડિઉં, અમ્મીણા ગઢ હેઠિ
તઈં ગડુઆ ગિરનાર, કાંહુ મણિ મત્સર ધરિઉ;
મારીતાં રાખેંગાર, એક્ક સિંહર ન ઢાલિઉ.

હાલ બોલાય છે તે–અમારા ગઢ હેઠ, કોણે તંબુ તાણિયા;
સધરો મોટો શેઠ, બીજા વર્તાક વાણિયા.
ગોઝારા ગિરનાર, વળામણુ વેરીને કિધો;
મરતાં રાખેંગાર, ખરેડી ખાગો નવ થયો.

આચાર્યશ્રી શ્રીહેમચંદ્રાચાર્યના અપભ્રંશભાષાના વ્યાકરણમાંથીઉદાહરણલઈએ.

ઢોલા મઈં તુહુ વારિયા, મા કુર દીહમાણુ;
નિદ્દએ ગમિહિ રત્તડી, દડવડ હોહિ વિહાણુ.
પભણે મુંજ મૃણાલવઈ, જુવ્વણ ગિઉ મઝુાર;
જઇ સક્કર સયખંડ થિય, તોય સમિટ્ટી બૂરિ.

સંશોધકે એ દોહા સમજાય તેવી ભાષામાં નીચે મુજબ લખ્યા છે.

ઢોલા મેં તને વારિયો, મા કર લાંબું માન;
નિદ્રાએ રાત્રી જશે, ઉતાવળું થશે વહાણું.
મુંજ ભણે હે મૃણાલવતિ, જોબન ગયું ઝુરેમાં;
જદિ સાકર શતખંડ થઇ, તોય ઘણી મીઠી.

અનભ્યાસ, જિવ્હાદોષ, સરળતા તરફ વલણ ઇત્યાદિ કારણોથી ભાષા વિકાર પામતી જાય છે અને વિશેષ વિકારે જ્યારે જૂનું લખાણ કે કવિતા સમજી શકાય નહિ ત્યારે તેમાં સંશોધકો કે વાચકો દેશ કાળ મુજબ યોગ્ય સુધારો કે ફેરફાર કરે એમાં નવાઇ નથી. એવો ફેરફાર ઉપર આપેલા દુહાઓમાં આપણે જોયો. તો જો કોઇ વિદ્વાને જૈન કવિતા હાથમાં લીધી હોત ને જૈનોને તેનું સંશોધન કરવાને બોલાવ્યા હોત તો શું આજે ગુજરાતી સાહિત્યનું એક અંગ જે જુદું પડી ગયું જણાય છે તે શું એકત્ર સાહિત્યમાં ભળી ગયા વગરનું રહેત કે !

ગુજરાતમાં જ્યારે કાવ્યદોહનાદિ પુસ્તકો રચાયાં ત્યારે જૈન કવિઓએ ગુજરાતી ભાષાની બજાવેલી સેવા સંબંધે કદાચ અજાણપણે ઉપેક્ષા દાખવ્યા છતાં આપણે સારી રીતે જોઇ શક્યા છીએ કે ગુજરાતી સાહિત્ય

પરિષદ્ની અને બેઠકોમાં માનવંત પ્રમુખ સાહેબો તરફથી જૈનોની યોગ્ય કદર થઇ છેજ.

સ્વ. સાક્ષરશ્રી ગોવર્દ્ધનરામભાઇના ભાષણમાંથી ઉતારો કરિયે.

" શતક ૧૪ મું—ગુજરાતમાં તેજસિંહના એક ગ્રંથ વિનાના સર્વે ગ્રંથો માત્ર જૈન સાધુઓના રચેલા છે. એ ગ્રંથો પણ મોટા ભાગે ધર્મ-સાહિત્યના અને સંસ્કૃત સાથે પ્રાકૃતમાં પણ છે. એ સાધુઓએ તેમના ગ્રન્થોનો આશ્રય પામી આટલો સાહિત્યરસ ઉભરા દીધો છે " ઇત્યાદિ.

" ગુજરાતી સાહિત્યનું મૂળ પ્રથમ રોપાયું તે વેળા દિલ્હીના બાદશાહો, ગુજરાતના સુબાઓ અને નાના સરદારોનો વિગ્રહ આ યુગના આરંભથી ૧૩૫૦ સુધી ચાલ્યો અને તેનો ક્ષોભ ઝાલાવાડ, જુનાગઢ, ગોંડળ વગેરે કાઠિયાવાડના ગામોમાં અને બાકીના ગુજરાતમાં ચાલી રહ્યો હતો. તેવામાં જૈન ગ્રન્થોના ચાર પાંચ સાધુઓ ઉગતા ગુજરાતી સાહિત્યના એકલા આધારભૂત હતા. તે પછીના પચીશેક વર્ષમાં ·········પણ બીજા પાંચેક જૈન સાધુઓ એવા આધારભૂત હતા. "

" જૈન સાધુઓ જેટલી સાહિત્યધારા ટકાવી શક્યા તેનો કાંઇ અંશ પણ અન્ય વિદ્વાનોમાં કેમ ન દેખાયો ? તેઓ ક્યાં ભરાઇ બેઠા હતા. "

" જૈન ગ્રંથકારોની ભાષા તેમના અસંગ જીવનના જેવી શુદ્ધ અને સરળ રૂપે તેમના સાહિત્યમાં સ્ફુરે છે, ત્યારે આખા દેશના પ્રાચીન ભીલ આદિ અનાર્ય જાતિઓ અને રાજકર્તા મુસલમાન વર્ગ એ ઉભયના સંસર્ગથી બાકીનુ વાણિયાઓની નવી ભાષા કેવી રીતે જૂદું ધાવણ ધાવી જોઇશે એ પણ તેમના આ ક્રમભુના ઇતિહાસથી સમજાશે. એ સાધુઓની અને આ સંસારીઓની ઉભયની ગુજરાતી ભાષા જુદે જુદે રૂપે જણાવા પામી. "

" શતક ૧૫ મું (ઉત્તરાર્ધ). પાટણ નગરમાં જૈન સાધુઓ પ્રથમની પેઠે પાછા સંસ્કૃત-પ્રાકૃતમાં સાહિત્યને રચવા લાગ્યા હતા અને રાજકીય સ્થાન મટી એ પણ તે કાળે તીર્થ નહિ તો તીર્થ જેવુંજ આ સાધુઓએ કરેલું જણાય છે. "

Imperial Gazetteer of India ની ૧૯૦૭ ની આવૃત્તિમાં Jainism વિષે નીચે પ્રમાણે લખે છે:—

જૈન કવિઓએ ઘણે ભાગે રાસ, સજ્ઝાય, સ્તવનો લખ્યાં છે. આ-
ધારે સાડા ચારસેં રાસ તો હાથ આવ્યા છે. એથી વિશેષ જે હજી ભંડા-
રમાં પડ્યા હોય ને પ્રસિદ્ધિમાં ન આવ્યા હોય તે તો જૂદા. આ બધા
રાસ પડે તેટલાં કાવ્યદોહનનાં પુસ્તકો ભરાય તેનો વિચાર કરવા યોગ્ય
છે. અત્યાર સુધી ગુજરાતી ભાષા જાણનારાઓ એમ માનતા હતા
કે ગુજરાતી ભાષામાં પ્રથમ કવિતા લખનાર નરસિંહ મહેતો એકલાજ
હતા. પરંતુ બને પરિષદ્ના માનવંત પ્રમુખ સાહેબોના ભાષણો ઉપરથી
સર્વેના જાણવામાં આવ્યું હશે કે નરસિંહ મહેતા પહેલાં પણ અમુક સૈકા
સુધીની જૂની ગુજરાતી ભાષા કહી શકાય છે અને તે સૈકાઓમાં બીજા
કવિઓ તથા લેખકો થઈ ગયા છે.

મોટી મહેનતે સમજી શકાય એવી જૈન સાધુની ભાષામાં જૂની જે
કવિતા અત્યારે મળે છે તે મુનિશ્રી વિજયભદ્રની છે. કદાચ વિજય
ભદ્ર એ સહિત અથવા પર્યાયવાચક નામ પણ હોય. વિજયભદ્ર પહેલાંની
કેટલાક સૈકાની ગુજરાતી કવિતાનાં થોડાં ઉદાહરણો શ્રીયુત કેશવલાલ
ભાઈ તરફથી આપવામાં આવ્યાં હતાં. સં. ૧૩૨૭ માં રચાયેલા
"સપ્તક્ષેત્રી રાસ" કે સં. ૧૩૬૭ માં રચાયેલા " પ્રબંધ ચિંતામણિ " ગ્રંથ
કે તેજ અરસામાં રચાયેલા રત્નસિંહસૂરિના "ઉપદેશમાળા" નામે ગ્રંથમાંથી
કંઈ ઉદાહરણો આપી શકાય. અહીં વિજયભદ્ર મુનિથી જૈન રાસોની શરૂ-
આત ગણી વિશેષ ભાગે રાસો વિષે કંઈક કહેવા ઈચ્છું છું. વિજયભદ્ર કે
ઉદયવંત મુનિ નરસિંહ મહેતા પહેલાં આશરે સોએક વર્ષ ઉપર થયા હતા.
નરસિંહ મહેતો જ્યારે સં. ૧૫૦૦ માં હતા એમ કવિ નર્મદાશંકર
કહે છે ત્યારે વિજયભદ્ર મુનિ સં. ૧૪૧૨ માં હતા એમ ગૌતમ-
રાસ કહે છે.

કવિતાઓના જે જે ગ્રંથો છેલ્લાં પાંચ સાત સૈકાઓમાં જૈન કવિ-
ઓએ લખ્યા છે તેમાંના ઘણાખરાને તેમણે " રાસ " નામ આપ્યું છે.
'રાસ' શબ્દ પ્રથમ શ્રીમદ્ ભાગવતમાં જોઈ શકાય છે. રાસમાં જૂદી જૂદી
નીતિની અને ધર્મની વાતો સમજાવવા માટે મહા પુરૂષોનાં ચરિત્રો કથા-
રૂપે આપ્યાં છે; પરંતુ પોતાની કવિતાના ગ્રંથોને રાસ કહેવાનું શું ખાસ
કારણ હશે તે વિચારવા જેવું છે. હાલના પુષ્ટિમાર્ગ વૈષ્ણવ ધર્મમાં 'રાસ'

[illegible] ગોઠવેલ છે. રામ [illegible] પરિચય [illegible] એ [illegible] તો [illegible] આખરે આવેલો [illegible] તો [illegible] છે. ત્યારે જૈન કવિઓએ [illegible] રામ નામ શા વાસ્તે આપ્યું હશે તે [illegible]

જૈન [illegible] [illegible] તેમની [illegible] ફિલ્ડન, [illegible], વગેરે [illegible] નામ આપ્યું [illegible] [illegible] છે. [illegible] ગુજરાતી [illegible]

[illegible]

[illegible]

આવે છે તેમ ઢાળ પૂરી થતાં કેટલાક રાસમાં દોહરા કે સોરઠી દોહરા આવેલા હોય છે.

મંગળાચરણમાં પ્રથમ દરેક રાસમાં જિનેંદ્રદેવની, પછી સરસ્વતી દેવીની તથા ગુરૂની સ્તુતિ કરી કોનો રાસ લખાય છે ને ધર્મનીતિની કઇ બાબતનો મહિમા બતાવવા લખાય છે તે જણાવ્યું હોય છે. ઘણું કરીને દરેક ઢાળમાં છેડે કવિનું નામ આવે છે. રાસ પૂરો થતાં કેટલાક રાસમાં તો તે રાસ કવિએ કઈ સાલમાં કઇ તિથિએ કયે વારે કયા ગામમાં રહી રચ્યો તે તથા કવિના ગુરૂઓનું પેઢીનામું પણ આપવામાં આવ્યું હોય છે.

ગુજરાતમાં મુસલમાની રાજના આરંભનો કાળ તદ્દન અંધાધુંધીનો ને જુલમ ત્રાસનો હતો. એ કાળમાં લોકો સંસ્કૃતાદિ ભાષાઓ ભણે કે ઉંચું તત્વજ્ઞાન મેળવવામાં વખત ગાળે એવી કશી જોગવાઇ કે શાંતિ નહોતી. ધર્મ પુસ્તકો ભંડારામાં ભરી સંતાડી મૂકવામાં આવ્યાં હતાં. એવા વખતમાં સામાન્ય જીવોના હિતને માટે રાસ રચવામાં આવ્યા હોય એમ જણાય છે. અંધાધુંધીના વખતમાં પણ જૈન સાધુઓ જાગ્રત રહ્યા હતા એવું એ રાસો આદિની રચનાથી જણાય છે. એ રાસોમાંના ઘણા મોટા ભાગનું વસ્તુ (plot) મૂળ સંસ્કૃત કાવ્યો કે આગમ સૂત્રો કે એ સૂત્રોની ટીકા ઉપરથી લીધેલું એ તો નિઃસંદેહ લાગે છે. અંધાધુંધીના વખતમાં જૈન લોકોએ જોયું કે સામાન્ય જીવો મૂળ માગધી કે સંસ્કૃતનો અભ્યાસ કરી તે ઉપરથી ધર્મબોધ લઇ શકે તેમ નથી. માટે તેઓ સમજે અને સરળતાથી શીઘ્ર બોધ પામે તો સારૂં. એવી સ્વપર હિતબુદ્ધિએ, ઘરબાર તજી ત્યાગી થયેલા એ સંયમીઓએ સંસ્કૃત કાવ્યો તથા સૂત્ર ટીકાઓની-આખ્યાયિકાઓને રાસ રૂપે દેશ ભાષામાં ઉતારી.

જૈન ઉપાશ્રયોમાં આજે પણ ચોમાસાના દિવસોમાં તેમજ ઉનાળાના લાંબા દિવસોમાં બપોરે ઘણે સ્થળે સાધુ, આર્યા કે શ્રાવકો રાસ લલકારીને વાંચે છે અને શ્રોતાઓ ધ્યાન દઇને સાંભળે છે. સામાન્ય જીવોના લાભ માટે ધર્મનીતિનું શિક્ષણ આપનારા આવા રાસો દેશ ભાષામાં રચનાર સાધુ મુનિઓએ છેલ્લાં પાંચ શતકનો સમય જૈનોનાં શ્રાવકસમૂહ ઉપર બહુ ઉપકાર કર્યો છે.

કવિતા જેવી ચીજ સારા રાગથી ને હલકથી ગવાતાં ઘણાને પ્રિય

અક્ષરનાં બધાં લખાણો સળંગ લીટીમાં ને બાળબોધ જૈન લિપિમાં લખાયેલાં છે. દેવનાગરી કે બાળબોધ અક્ષરો અને જૈન (માગધી) અક્ષ-રોમાંના થોડાક અક્ષરો વચ્ચે કેટલોક તફાવત છે. બાકી અક્ષરોની ૩૪ સંખ્યા તદ્દન મળતી છે. જોડાક્ષરોમાં પણ કોઈ કોઈ સ્થળે તફાવત જ-ણાય છે. તેથી જૈનના રાસ તથા સ્તવનો વગેરે જે લિપિમાં લખાયેલા છે તે લિપિને જૈન લિપિ કહેવી એ વધારે ઠીક લાગે છે.

લોચ, હાં, હો રાજ, લશના, સલુણાં, રેશલ, આ છે લાલ વગેરે પારિભાષિક શબ્દોનો જૈનોએ દેશીમાં જરૂર પડતાં બહુ છૂટથી ઉપયોગ કર્યો છે. રાસો સિવાય જૂદા જૂદા ધાર્મિક ને નૈતિક વિષય ઉપર સઝાય, સ્તવન, લાવણી છંદાદિની રચના પણ જૈનોએ કરી છે. કવિતા તરફ તેમનું વલણ વિશેષ છે. એક વિદ્વાન કહે છે કે "એકલા કાવ્યમાં સાહિત્યનો સમાવેશ થતો નથી છતાં કાવ્ય એ એક સાહિત્યની સુંદર કલા છે. તેનો પ્રદેશ અતિ વિસ્તીર્ણ છે. કવિઓનાં જીવન કવિતામય હોય, કવિતામાં આસક્ત હોય, રસમાં ઓતપ્રોત થયેલાં હોય છે. કવિઓના હૃદયભાવોના ઝરણાંનું વહન સાહિત્યના પ્રદેશને ફળદ્રુપ કરે છે...મધ્યકાળના ગુર્જર કવિઓએ આપણી પ્રજાનાં જીવન રચવામાં તેમજ પ્રારંભ ઘડવામાં કેટલી બધી અસર કરી છે !" કાવ્યના આવા માહાત્મ્યને લીધે જૈન કવિઓએ રાસોને પ્રથમ પસંદગી આપી જણાય છે.

એમ૦ એ૦ ની પરીક્ષામાં "ગુજરાતી" લઈ પાસ થનારા વિદ્વાનોને માટે જે જે ગુજરાતી પુસ્તકો પસંદ કરવામાં આવ્યાં હતાં તેમાં જૈન કવિ નેમવિજયનો રચેલો " શીલવતીનો રાસ " પણ હતો. તે રાસ યોગ્ય પ્રસ્તાવના સહિત રા. બા. હરગોવિંદદાસ કાંટાવાળાએ પ્રાચીન કાવ્યમાળાના એક અંક તરીકે પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. તેવા વિશેષ ગ્રંથો નીકળ્યાં હોત તો અથવા ઐતિહાસિક ગદ્ય ગ્રંથો જે રાસાને નામે ઓળ-ખાય છે તેનો સંગ્રહ કરવામાં ફૉરબસ સાહેબ જેવા ઇતિહાસી યુરોપિયન ગૃહસ્થનો જોગ બની ગયો હતો તેમ જૈન રાસોની પ્રસિદ્ધિમાં તેવો કોઈ જોગ બન્યો હોત તો આજે જૈન સાહિત્ય તરફ ગુજરાતના તથા બીજા દેશના સાક્ષરો કંઈ જુદીજ ખુબીથી જોતા હોત.

" સનાતન જૈન " માસિકમાં જૈનોનાં જૂનાં ગદ્ય લખાણોના

મારવાડ, ખંભાત વગેરે ગામોમાં રહી રાસ રચ્યાનું અમુક અમુક રાસમાં કવિઓ જણાવે છે. બિકાનેર સુધી ગુજરાતી ભાષા તે કાળે સારી રીતે સમજાતી એમ તે ઉપરથી જણાય છે.

મેજર ઉપેંદ્રનાથ બાસુ પોતાના નિબંધમાં જણાવે છે કે "ઉત્તર હિંદમાં બોલાતી ભાષાઓમાં ગુજરાતી જેટલી કોઈ પણ હિંદુસ્તાનની બીજી ભાષા તેટલાજ જુદી જુદી જાતના લોકો તથા જુદો જુદો ધર્મ પાળનારા માણસોમાં બોલાતી નથી......હિંદુ, પારસી, મુસલમાન અને જૈન એ ચાર સંપ્રદાય પાળનારા લોકો ગુજરાતીનો ઉપયોગ કરે છે. માત્ર સંસારી વિષય નહિ પણ તેમનાં ધાર્મિક પુસ્તકો સુદ્ધાં એ ભાષામાં લખાયેલાં છે તેથી જુદા જુદા લોકોને હાથે ગુજરાતી ભાષાની જુદી જુદી રીતની મૂર્તિ ઘડાઇ છે."

કેટલાક વિદ્વાનો એમ કહે છે કે જૈન ગદ્યપદ્ય તો માત્ર તેમના ધર્મનેજ લગતું હોવાથી તેમના તરફ ભાષાના અભ્યાસીઓનું લક્ષ ખેંચાયું નહિ. મેજર ઉપેંદ્રનાથ બાસુ લખે છે કે "ગુજરાતમાં ઘણા જૈનો વસે છે......એક વખત એવો હતો કે જ્યારે જૈન સંપ્રદાયીઓને સંસ્કૃત ભાષાનું બહુ સારૂં જ્ઞાન હતું. તેમનાં બનાવેલાં સંસ્કૃત પુસ્તકો હજુ સુધી પ્રચલિત છે. તેમાંના ઘણાઓ ગુજરાતીમાં કવિતાઓ બનાવી અમર થઈ ગયા છે. પરંતુ તેમની બધી કવિતા તેમના ધર્મને લગતી હોવાથી તેના નમુના અત્રે આપવાની જરૂર નથી." નમ્રતાપૂર્વક પૂછવાની રજા લઉં છું કે શું નરસિંહ મહેતાની, દયારામની કે ભાલણની કવિતાઓ ધર્મવિષયક નથી! મેજર સાહેબ પોતાના ઉપલા લખાણના વિરોધાભાસ જેવું એક લખાણ તેજ નિબંધમાં આપે છે " ઘણું ખરૂં સંસ્કૃત કવિઓનું અનુકરણ કરી અસલના ગુજરાતી કવિઓએ પોતાની કવિતા રચી ગયા છે અને તેમાં ઘણો ભાગ ધર્મ સબંધી છે. આપણા દેશમાં ધર્મ-ભાવનું પ્રબળ હોવાથી જેઓ ધર્મ સંબંધી કવિતા લખે છે તે બધાને પ્રિય તથા પૂજ્ય થઈ પડે છે. એટલુંજ નહિ પણ તેથી તેઓ અમર થઇ જાય છે." આ લખાણ વાંચ્યા પછી સ્પષ્ટ જણાશે કે ધર્મવિષયે લખાયેલી જૈન કવિઓને કોઈ પણ રીતે ગુજરાતી ભાષાના સાહિત્યમાંથી બાતલ કરી દરકાર લેખ નથી.

મહાવાડ, ખંભાત વગેરે ગામોમાં રહી રાસ રચ્યાનું અમુક અમુક જૈન કવિઓ જણાવે છે. બિકાનેર સુધી ગુજરાતી ભાષા તે કાળે સારી રી- સમજાતી એમ તે ઉપરથી જણાય છે.

મેજર ઉપેંદ્રનાથ બાસુ પોતાના નિબંધમાં જણાવે છે કે "ઉત્તર હિંદમાં બોલાતી ભાષાઓમાં ગુજરાતી જેટલી કોઈ પણ હિંદુસ્તાનની બીજી ભાષા તેટલાજ જુદી જુદી જાતના લોકો તથા જુદો જુદો ધર્મ પાળનારા માણસોમાં બોલાતી નથી……હિંદુ, પારસી, મુસલમાન અને જૈન એ ચાર સંપ્રદાય પાળનારા લોકો ગુજરાતીનો ઉપયોગ કરે છે. માત્ર સંસારી વિષય નહિ પણ તેમનાં ધાર્મિક પુસ્તકો સુદ્ધાં એ ભાષામાં લખાયેલાં છે તેથી જુદા જુદા લોકોને હાથે ગુજરાતી ભાષાની જુદી જુદી રીતની મૂર્તિ ઘડાય છે."

કેટલાક વિદ્વાનો એમ કહે છે કે જૈન ગદ્યપદ્ય તો માત્ર તેમના ધર્મનેજ લગતું હોવાથી તેમના તરફ ભાષાના અભ્યાસીઓનું લક્ષ ખેંચાયું નહિ. મેજર ઉપેંદ્રનાથ બાસુ લખે છે કે "ગુજરાતમાં ઘણા જૈનો વસે છે……એક વખત એવો હતો કે જ્યારે જૈન સંપ્રદાયીઓને સંસ્કૃત ભાષાનું બહુ સારૂં જ્ઞાન હતું. તેમનાં બનાવેલાં સંસ્કૃત પુસ્તકો હજુ સુધી પ્રચલિત છે. તેમાંના ઘણાઓ ગુજરાતીમાં કવિતાઓ બનાવી અમર થઈ ગયા છે. પરંતુ તેમની બધી કવિતા તેમના ધર્મને લગતી હોવાથી તેના નમુના અત્રે આપવાની જરૂર નથી." હું નમ્રતાપૂર્વક પૂછવાની રજા લઉં છું કે શું નરસિંહ મહેતાની, દયારામની કે ભાલણની કવિતાઓ ધર્મવિષયક નથી ! મેજર સાહેબ પોતાના ઉપલા લખાણના વિરોધાભાસ જેવું એક લખાણ તેજ નિબંધમાં આપે છે " ઘણું ખરૂં સંસ્કૃત કવિઓનું અનુકરણ કરી અસલના ગુજરાતી કવિઓ પોતાની કવિતા રચી ગયા છે અને તેમાં ઘણો ભાગ ધર્મ સંબંધી છે. આપણા દેશમાં ધર્મમાર્ગનું પ્રબળ હોવાથી જેઓ ધર્મ સંબંધી કવિતા લખે છે તે બધાને પ્રિય તથા પૂજ્ય થઈ પડે છે. એટલુંજ નહિ પણ તેથી તેઓ અમર થઇ જાય છે." આ લખાણ વાંચ્યા પછી સ્પષ્ટ જણાશે કે ધર્મવિષયે લખાયેલી જૈન કવિતાઓને કોઈ પણ રીતે ગુજરાતી ભાષાના સાહિત્યમાંથી બાતલ કરી શકાય તેમ નથી.

જિમ એરાવણ સોહે ગજો, જિમ કલ્પાચલ તેજે ઝગો,
તીમ એોપમ સૌભાગ્ય નિધિ.
જિમ માનસ સર નિવસે હંસા, જિમ સુરવર શિરે કલ્પતરુવંસા,
જિમ મહુવર રાજીવ વને;
જિમ રયણાયર રયણે વિલસે, જિમ અંબર તારાગણ વિકસે,
તીમ એોપમ ગુણ કેલિવનિ.
પુનિમ દિન જિમ સસિહર સોહે, સુરતરુ મહિમા જિમ જગમોહે,
પૂરવ દિસિ જિમ સહસકરો;
પંચાનને જિમ ગીરીવર રાજે, નરવઈ ઘરજિમ મયમલ ગાજે,
તીમ જીન સાસન મુનિપવરો.
જિમ સુર તરુવર સોહે સાખા, જમ ઉતમ મુખે મધુરી ભાષા,
જિમ વન કેતુકી મહ મહેમે;
જિમ ભુમિપાત ભુજ બળ ચમકે, જિમ જીણ મંદિર ઘંટે રણકે,
એોપમ લબ્ધી ગહગહેમે.
ચિંતામણિ કરે ચઢિયું આજ, સુરતરુ સારે વંછિત કાજ,
કામ કુંભ સો વસિ હુવો એ;
કામ ગવિ પૂરે મન કામી, એ અષ્ટ મહાસિદ્ધિ આવે ધામી,
સામી એોપમ અણુસરમે.

*　　*　　*　　*

ચઉદ હસય બારોત્તર વરિસે, એોપમ ગણધર કેવળ દિવસે,
કિયો કવિત ઉપગાર કરો:
આદિહી મંગળ એહ ભણીજે, પરવ મહોત્સવ પહિલો દીજે,
રિદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણ કરો.
ધન માતા જેણે ઉઅરે ધરિયા, ધનપિતા જીણ કુળે અવતરિયા,
ધન સહગુરુ જીણે દીખિયા એ;
વિનયવંત વિદ્યાભંડાર જસુગુણ પુહવી ન લભે પાર,
વડ જિમ સાખા વિસ્તરોએ.

વિક્રમના ૧૫ મા તથા ૧૬ મા સૈકામાં લખાયેલા કેટલાક જૈન
ની રીપ આ નીચે આપી છેઃ—

૧ ક્ષેત્ર પ્રકાશ	સં૦ ૧૪૧૦	આસપાસ	કર્તા જયાનંદસૂરિ.
૨ ભરત બાહુબલિ રાસ			,, ગુણરત્નસૂરિ.
૩ ગૌતમરાસ	સં૦ ૧૪૧૨		,, વિનયપ્રભ(ઉદયવંત)
૪ [illegible] રાસ	સં૦ ૧૪૧૨		,, ,, ,,
૫ ગૌતમ રાસ	સં૦ ૧૪૨૪		,, ,, ,,
૬ શાન્ત રાસ	સં૦ ૧૪૫૦	આસપાસ	,, મુનિસુંદર.
૭ ભરત બાહુબલિ રાસ [illegible]			,, [illegible]વર્ધન.
૮ સુદર્શન શેઠ	૧૫૦૧		,, મુનિસુંદર
૯ ગુણાવલી	૧૫૧૪		,, ગજકુશળ.
૧૦ વજ્રાયુધ	૧૫૧૪		,, મતિશેખર.
૧૧ સિદ્ધચક્ર રાસ	૧૫૨૧		,, જ્ઞાનસાગર.
૧૨ વિક્રમસેનપદ્માવતી	૧૫૨૪		,, મતિવિજય
૧૩ શ્રીપાળ રાસ	૧૫૩૧		,, જ્ઞાનસાગર
૧૪ સિદ્ધાન્ત ચોપાઈ	૧૫૩૦		,, [illegible]
૧૫ કુરગડુ	૧૫૩૭		,, મતિશેખર.
૧૬ મયણરેખા	૧૫૩૭		,,
૧૭ સાર [illegible]	૧૫૪૮		[illegible]શિષ્ય.
૧૮ વસુદેવ	૧૫૫૪		[illegible]
૧૯ શ્રીપાળ	૧૫૫૭		,, લબ્ધિસાગર.
૨૦ [illegible]નો રાસ	૧૫૬૦	આસપાસ	,, લાવણ્યસમય.
૨૧ વજ્રસ્વામી	૧૫૬૩		,, ધર્મદેવગણિ.
૨૨ ઋષિદત્તા	૧૫૬૯		,, દેવકુલસિંહ.
૨૩ ગૌતમ સ્વામીનો રાસ	૧૫૭૦	આસપાસ	,, લાવણ્યસમય.
૨૪ ગૌતમ પૃચ્છા રાસ	,,		,, ,,
૨૫ પ્રદેશી રાજા	૧૫૮૦		,, સહજસુંદર.
૨૬ સુડા સાહેલી	૧૫૮૫		,, ,,
૨૭ ચંદરાજા	૧૫૮૬(?)		,, મોહનવિજય(?)
૨૮ વસ્તુપાળ તેજપાળ	૧૫૯૭		,, પાર્શ્વચંદ્ર.

સં૦ ૧૬૩૮ ની આસો વદ ૬ ના રોજ રચાયેલા શાલિભદ્રના રાસમાંથી થોડી લીટીઓ આ નીચે આપી છે.

સંવત્ ૧૬૩૮ ના આસો વદ ૬ ના રોજ રચાયેલા શાલિભદ્રના રાસની એક જૂની હસ્ત લિખિત પ્રત મારા હાથમાં આવતાં પહેલી તથા છેલ્લી ઢાળ નમુના તરિકે આપું છું. તેમાં વપરાયેલા જે શબ્દો આ જે સમજવા જરા મુશ્કેલ પડે તેવા જણાયા તે નીચે ફુટનોટમાં સમજાવવાનો મેં યથામતિ યત્ન કર્યો છે. લખાણ સઘળું સળંગ લીટીબંધ જૂની ઢબ પ્રમાણેનું હોવા છતાં આજની રીતે લખી મોકલ્યું છે, જો કે તેમ કરતાં છતાં શબ્દોની જોડણીમાં મેં જરાપણ ફેરફાર કર્યો નથી.

આજથી આશરે અઢી હજાર વર્ષપર મગધ દેશમાં રાજગૃહી નગરીમાં શ્રેણિક નામનો રાજા રાજ કરતો હતો. તે વખતે તે નગરીમાં અત્યંત સમૃદ્ધિવંત શાળિભદ્ર નામે શેઠ વસતો હતો. તેના આગલા જન્મથી માંડીને ઠેઠ તે દીક્ષા લઈ સાધુવ્રત પાળી સ્વર્ગે ગયા ત્યાં સુધીનું વર્ણન આ રાસમાં આપવામાં આવ્યું છે.

જે પ્રત મને મળી છે તે ઉતાર્યાની મિતિ સંવત ૧૭૯૨ ના ભાદરવા વદ ૧૦ની છે એમ તેના છેલ્લા પૃષ્ઠની છેલ્લી લીટીઓ ઉપરથી જણાય છે.

જૂની ગુજરાતી.*

સાસન નાયક [1]સમરિયઇ, વર્દ્ધમાન જિનચંદ;
[2]અલિય વિઘન [3]દૂરઇ [4]હરઇ, [5]આપઇ પરમાણંદ. ૧
સહુો જિનવર સારિખા, [6]પણિ [7]તીરથધણી વિશેષ;
[8]પરણી જાઈ [9]તઇ [10]આઇયઇ, લોક નીતિ [11]સંપેખ. ૨
દાન સીલ તપ ભાવના, [12]શિવપુર [13]મારિગ [14]ચ્યાર;
સરિખા છઇ [15]તઉ પિણ ઇહાં, દાન [16]તણુઉ અધિકાર. ૩

---

* મુનિવર્ગ પાસે જૂની ગુજરાતીનાં ઘણાં લખાણો મળી આવે છે, પરંતુ તે તેઓ પ્રગટ કરતા નથી તેમ બીજાને આપતા પણ નથી. જૂનું પડીમાત્રાનું લખાણ એકદમ સરળતાથી વાંચી પણ શકાતું નથી તથાપિ ભાષાશાસ્ત્રીઓને એ લખાણો ઉપયોગી થાય એવા હેતુથી કેટલાંક પાનાં ઉતારી લીધાં છે. મગધ દેશમાં આશરે અઢી હજાર વર્ષપર થઈ ગયેલા જૈન સાધુ શાલિભદ્ર મુનિની હકીકત આ કવિતારૂપ લઘુ ગ્રંથ (રાસ)માં છે. ૧ સમરીએ ૨ દોષ ૩ દૂરે ૪ હરે ૫ આપે ૬ પણ ૭ તીર્થનાયક એટલે શાસનનાયક શ્રી મહાવીર જીનેશ્વર. ૮-૯-૧૦ જે પરણે તેને આપે ૧૧ સંપેખ-જુઓ. ૧૨ મોક્ષનગર ૧૩ માર્ગ ૧૪ ચાર ૧૫ છે તોપણ ૧૬ તણો.

સાલિભદ્ર નામ સુપદ, [૧૬]સુપાત્ર દાન [૧૭]પસાય;
[૧૮]તાસુ ચરિત [૧૯]રચિસ્યું [illegible], [૨૦]પંડિત દુરિ [૨૧]પલાય. ૪
તાસ [૨૩]પ્રસંગ [illegible] ધર્મ, [૨૪]ધનાની [૨૫]પિણ વાત,
સાવધાન થઈ [૨૬]સાંભળજો મન [૨૭]કરિજ્યો વ્યાઘાત ૫

ઢાલ [૨૮]ચઉપઈની.

મગધદેસ શ્રેણિક [illegible], [illegible] નયર [illegible] [૩૦]ચઉસાલ;
ભાવભેદ [૩૨]નુંથા [illegible] જિનવર [illegible] અપડિત [૩૪]ધરઈ ૧
[illegible]નિતુ નવલી કરતી [illegible] માનની [illegible] [૩૭]ચેલણા,
કોઈ ન લોપઈ જેહની [illegible], [illegible] [૪૦]છઇ [૪૧]અભયકુમાર. ૨

આ જૂની ગુજરાતીના નમુનાઓ મ એટલ માટે આપ્યા છે કે, જૈનકવિઓદ્વારા ગુર્જર કાવ્યની ખીલવણી કેટલે પ્રકારે થવા પામી હતી

જો શ્રીયુત મનસુખભાઈની આ [illegible] ગુર્જર જૈનસાહિત્ય પ્રકટ થતુ રહેશે, તો તેનો લાભ [illegible] મોટો [illegible] ગુર્જરસાહિત્ય સૃષ્ટિ જૈનકૃત આશ્રય પામ્યા વિના નહીં રહે [illegible] સમજાય છે કે શ્રીયુત મનસુખભાઈનો આ પ્રયત્ન જૈન અને જૈનેતર સાહિત્ય સૃષ્ટિમા અવશ્ય સત્કાર પામ્યા વિના નહી રહે અમદાવાદ તા ૨૬-૧૧-૧૯૧૩.

પોપટલાલ કેવળચંદ શાહ.

૧૭ પામે ૧૮ પ્રમાદ [illegible]-દાન [illegible] સુખસંપદા પામે. ૧૯ તેનું ૨૦ વખાણતા. આમા ખા માથે અનુસ્વાર છે તે નહોતા કીધુ છે. મળેલી પ્રત મુજબ લખ્યુ છે મળેલા પ્રતમાં સળગ લખાણ છે પણ શબ્દો તથા કવિતાનાં ચરણો છુટાં પાડીને લખવાનું મને યોગ્ય લાગ્યાથી મેં તેમ કર્યું છે. ૨૧ પાપ ૨૨ જાય ૨૩ તે પ્રસગે ૨૪ ધનો એ શાલિભદ્ર શેઠનો બનેવી થતો હતો. તે બનેએ સસાર સાથે છોડી જૈન સાધુની દીક્ષા લીધી હતી. ૨૫ પણ ૨૬ સાંભળો ૨૭ કરશો નહિ. ૨૮ ચોપાઈ ૨૯ પોતે ૩૦ કરે ૩૧ સારી રીતે ૩૨ શુદ્ધ–સારાં ૩૩ શ્રદ્ધા રાખે ૩૪ ધારણ કરે ૩૫ નિત્ય ૩૬ રમત ૩૭ શ્રેણિકની માનીતી રાણીનું નામ ચેલણા હતું. ૩૮ આધાર ૩૯ મંત્રીશ્વર ૪૦ છે ૪૧ અભયકુમાર તે શ્રેણિકનો પુત્ર હોઈ પ્રધાન પણ હતો.

દેવચંદ્ર.

૧. જન્મ, દીક્ષા આદિ સંબંધી વિગતોનો અભાવ.

ઉક્ત મહાત્મા ક્યાં, ક્યારે જન્મ્યા, માત પિતા કોણ હતા તથા દીક્ષા ક્યારે લીધી હતી, સમાધિસ્થ ક્યારે થયા, તે સંબંધી બીલકુલ વિગતો મળતી નથી. તેઓ અધ્યાત્મરસિક અને મહાન્ અદ્ભુત જ્ઞાનશાળી હતા તે વિષે બીલકુલ સંદેહ નથી તેની ખાત્રી તેમની વિદ્યમાન કૃતિઓ છે કે જે દરેકનું સૂક્ષ્મ પરિશીલન કરવાથી તુરતજ જણાઈ આવે છે.

૨. ગચ્છ અને ગુરૂપરંપરા.

તેઓ ખરતરગચ્છને વિભૂષિત કરતા હતા. તેમની ગુરૂપરંપરા નીચે પ્રમાણે છે.

કોટિક—ખરતરગચ્છ*જિનચંદસૂરિ.
|
પુણ્યપ્રધાનોપાધ્યાય
|
સુમતિસાગરોપાધ્યાય
|
સાધુરંગ
|
રાજસાગરવાચક
|
જ્ઞાનધર્મપાઠક
|
દીપચંદપાઠક
|
દેવચંદજી

૩ સમયનિર્ણય.

ક્યારે દીક્ષા લીધી, ક્યારે સમાધિસ્થ થયા વગેરે હકીકત હમણાં જે જે સાધનો ઉપલબ્ધ છે તેપરથી બીલકુલ મળી શકતી નથી એ મને છે તે પરથી એટલુંજ કહી શકાય કે અમુક સમયમાં વિદ્યમાન હતા.

---

*ખરતરગચ્છના ૬૧ મી પાટે આવેલા છે કે ૬૫ મી પાટે આવેલા આચાર્ય જિનચંદ્ર તે તપાસવાનું રહેછ.

પણ શ્રીમદ્ દેવચંદ્રે સ્વોપજ્ઞ રચેલ છે એમ કહેવાય છે. આ સ્વર્ગસ્થ શેઠ ભીમસી માણેકે છપાવેલ છે. તેમાં નય, નિક્ષેપ આદિ અનેક સૂક્ષ્મ બાબતો દરેક સ્તવનમાં બતાવેલ છે, તેથી તત્ત્વના ગ્રાહક દરેક જૈને તે વાચવાનીસાથે બહુ મનન કરવા યોગ્ય છે

અતીત જિન સ્તવન ચોવીશી —આ ચોવીશ સ્તવનો પણ તત્ત્વના રહસ્યથી ભર્યા છે અને વિશેષ બારીકાઈથી મનન કરી શકાય. તેને માટે તેના અર્થ કરી ર. મનસુખલાલ દરિશાને પોતાના 'સુમતિ પ્રકાશ' નામના હમણાંજ બહાર પાડેલા ગ્રંથમાં પ્રકટ કરેલ છે.

વીશ વિહરમાન જિન સ્તવન —શ્રી સીમંધર આદિ મહાવિદેહાદિ ક્ષેત્રમાં વિચરતા વીશજિન ભગવંતોપર વીશ સ્તવન કરેલ છે, આ પણ અર્થ સાથે ઉક્ત ગ્રંથમાં બહાર પડવાના છે.

ધ્યાનમાળા —આમાં ધ્યાનનો વિષય તેના પ્રકાર સાથે સારી રીતે ચર્ચ્યો છે

સ્નાત્ર પૂજા આ હાલ પ્રચલિત છે, અને પ્રભુનું સ્નાત્ર કરવામાં જે ઉચ્ચભાવના પ્રકટ થવી જોઈએ તે દ્રવ્ય અને ભાવથી આમાં જણાવેલ છે

નવપદ પૂજા - આ હાલ હમણાં જે સ્વરૂપમાં છે તેનું સૂક્ષ્મ નિરીક્ષણ કરતાં તેમાં ત્રણની કૃતિઓનું સંમિશ્રણ છે. ૧ શ્રીમદ્ યશો વિજયજી ૨. શ્રી જ્ઞાન વિમલસૂરિ ૩, શ્રી દેવચંદ્રજી પ્રથમના બે સમકાલીન હતા એ નિર્વિવાદ છે, શ્રી દેવચંદ્રજી તે વખતે હતા કે નહિ તે તેમનું ચરિત્ર યોગ્ય ઉપલબ્ધ થતું ન હોવાથી કહી શકાતું નથી

ક્ષુદ્રક સ્તવન સજ્ઝાય – ઘણાં હશે પણ હાલમાં ત્રણ ઉપલબ્ધ છે, ૧ શ્રી વીરપ્રભુનું દિવાળીનું સ્તવન તેમાં વીરવિરહ બહુ કરૂણાર્દ્ર રીતે વર્ણવેલ છે. ૨ 'સમકિત નવિ લહ્યુંરે'-એ સજ્ઝાય છે તેમાં પ્રથમ સમકિત અને પછી ક્રિયા એમ પ્રતિપાદન કરેલ છે. ૩ 'આજતો લાહો લીજીએ, કાલ કોણે રે દીઠી ' એ નામની વૈરાગ્યોત્પાદક સજ્ઝાય છે.

આવી રીતે જે કૃતિઓ ઉપલબ્ધ થઈ શકી છે તે અહીં રેખારૂપે નોંધેલ છે, બીજું જે કંઈ હોય તો તે તુરત પ્રકટ થવાની જરૂર છે.

૫ કવિ અને જ્ઞાની.

ઉપરની દર્શાવેલી સર્વ કૃતિઓ વિચારતાં જે છાપ હૃદયને પડે છે, તે એ છે કે તેઓશ્રી શુદ્ધ અંતરાત્માના સ્વરૂપે હતા. જે જે વાણીરૂપે હૃદયનો આવિર્ભાવ નીકળેલો જોઈએ છીએ, તે વિચારતાં સ્પષ્ટ જણાય છે કે તેઓશ્રી અદ્‌ભુત, વિર, અધ્યાત્મજ્ઞાની હતા. પોતાના સમયમાં ગચ્છભેદ, ગચ્છના ઝઘડા ઘણા હતા તે તેમના ચંદ્રાનન જિનના સ્તવનમાં આબેહુબ જણાવે છે, જ્યાં તે પર પોતાને કરૂણા આવતાં પોતાને શુદ્ધ સ્વરૂપના શોધકને કયો માર્ગ ઈષ્ટ છે તેના ઉત્તરમાં તટસ્થતા, અકષંતા, શુદ્ધ આત્મધર્મમાં રમણતા એ માર્ગ સ્વીકાર્યો છે. જ્ઞાનની ઉત્તમ દ્રષ્ટિ તો દરેક સ્થલે જાજ્વલ્યમાનજ રહે છે. પોતાના સમયની સ્થિતિ અને પોતાની આંતરિક ભાવસ્થિતિ તો તેમના કાવ્યના રહસ્યને ખોજનારને તુરતજ માલૂમ પડી આવે છે, અને તેપર લખવા ધારે તો ઘણું જણાવી શકે તેમ છે.

૬ તેમના ગુરૂ શ્રી દીપચંદ્ર.

ગુરૂ પ્રત્યે ચરિત્રનાયક બહુ પ્રેમ, ભક્તિ, બહુમાન, આજ્ઞાધારકતા રાખતા, અને તેમની સાથે રહી પોતે ઘણે સ્થલે વિહાર કરેલ છે, અને ગુરૂએ સંવત્ ૧૭૮૮ માં શત્રુંજય પર શ્રી કુંથુનાથ ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા અને સમેતસરણની પ્રતિષ્ઠા કરી છે. તેમજ અમદાવાદમાં સહસ્રકૂટની પ્રતિષ્ઠા કરી છે. શ્રી દેવચંદ્રજીએ પોતે સંવત ૧૭૯૪ માં શત્રુંજયપર પ્રતિષ્ઠા કરી છે એવું શિલાલેખ પરથી જણાય છે.

૭ વિહાર.

શ્રી દેવચંદ્રજી પોતાના ગુરૂ શ્રી દીપચંદ્ર પાઠક સાથે શત્રુંજય, અમદાવાદ, ઘણે સ્થલે વિહાર કરેલ છે; તેમની કૃતિઓપરથી જણાય છે કે જેસલમીર, મોટા કોટા, અમદાવાદ, નવાનગર, પાલીતાણું, લીંબડી ભાવનગર વગેરે વગેરે સ્થલે ચોમાસાં તથા વિહાર કરેલ છે. તેમાં પણ લીંબડી એક શાંતિસ્થાન પોતાનું હોય નહિ તેમ ત્યાં ઘણા વર્ષો સુધી રહી ચોમાસાં કરી શાંતિના ફલરૂપે પોતાની કૃતિઓ કરી છે. લીંબડીમાં

રાયચંદ્રજૈનકાવ્યમાલા.

ગુચ્છક ૨ જો.

પંડિત શ્રી દેવચંદ્રજી.

પંડિત શ્રી દેવચંદ્રજી ખરતર ગચ્છને વિષે [illegible] ના લગભગમાં થયા છે
તેઓના ગુરૂનું નામ દીપચંદ્ર હતું

ચતુર્વિંશતિ.

સ્તવન ૧ લું.

(નિંદરડી વેરણ હુઈ રહી — એ દેશી)

ઋષભ જિણંદશું પ્રીતડી, કિમ કીજે હો કહો ચતુર વિચાર.
પ્રભુજી જઈ અલગા વસ્યા, તિહાં કિણે નવિ હો કોઈ વચન ઉચ્ચાર. ઋષભ૦ ૧
કાગળ પણ પહોંચે નહિ, નવિ પહોંચે હો તિહાં કો પરધાન.
જે પહોંચે તે તુમ સમો, નવિ ભાખે હો કોઈનું વ્યવધાન. ઋષભ૦ ૨
પ્રીતિ કરે તે રાગીયા, જિનવરજી હો તુમે તો વીતરાગ.
પ્રીતડી જેહ અરાગીથી, ભેળવવી હો તે લોકોત્તર માર્ગ. ઋષભ૦ ૩
પ્રીતિ અનાદિની વિષ ભરી, તે રીતે હો કરવા મુજ ભાવ.
કરવી નિર્વિષ પ્રીતડી, કિણ ભાંતે હો કહો બને બનાવ. ઋષભ૦ ૪
પ્રીતિ અનંતી પરથકી, જે તોડે હો તે જોડે એહ.
પરમ પુરુષથી રાગતા, એકત્વતા હો દાખી ગુણગેહ. ઋષભ૦ ૫
પ્રભુજીને અવલંબતાં, નિજ પ્રભુતા હો પ્રગટે ગુણરાશ.
દેવચંદ્રની સેવના, આપે મુજ હો અવિચલ સુખવાસ. ઋષભ૦ ૬

[illegible]

સ્તવન ૪ થું.

[illegible]

તિમ તિમ આત્માલંબની, ગ્રહે સ્વરૂપ નિદાન હો મિત. કયું૦ ૭.
સ્વસ્વરૂપ એકત્વતા, સાધે પૂર્ણાનંદ હો મિત;
રમે ભોગવે આતમા, રત્નત્રયી ગુણ વૃંદ હો મિત. કયું૦ ૮.
અભિનંદન અવલંબને, પરમાનંદ વિલાસ હો મિત.
દેવચંદ્ર પ્રભુ સેવના, કરિ અનુભવ અભ્યાસ હો મિત. કયું૦ ૯.

સ્તવના ૫ મી.

(દેશી કડખાની)

અહો શ્રી સુમતિ જિન શુદ્ધતા તાહરી, સ્વગુણ પર્યાય પરિણામ રામી;
નિત્યતા એકતા અસ્તિતા ઇતરયુત, ભોગ્ય ભોગી થકો પ્રભુ અકામી. અહો૦ ૧.
ઉપજે વ્યય લહે તહવિ તેહવો રહે, ગુણ પ્રમુખ બહુલતા તહવિ પિંડી;
આત્મભાવે રહે અપરતા નવિ ગ્રહે, લોક પ્રદેશ મિત પણ અખંડી. અહો૦ ૨.
કાર્ય કારણપણે પરિણમે તહવિ ધ્રુવ, કાર્ય ભેદે કરે પણ અભેદી;
કર્તૃતા પરિણમે નવ્યતા નવિ રમે, સકલવેત્તા થકો પણ અવેદી. અહો૦ ૩.
શુદ્ધતા બુદ્ધતા દેવ પરમાત્મતા, સહજ નિજ ભાવ ભોગી અયોગી;
સ્વપર ઉપયોગી તાદાત્મ્ય સત્તારસી, શક્તિ પ્રયુંજતો ન પ્રયોગી. અહો૦ ૪.
વસ્તુ નિજ પરિણતે સર્વ પરિણામકા, એટલે કોઇ પ્રભુતા ન પામે;
કરે જાણે રમે અનુભવે તે પ્રભુ, તત્વ સ્વામિત્વ શુચિ તત્વ ધામે. અહો૦ ૫.
જીવ નવિ પુગ્ગલી નૈવ પુગ્ગલ કદા, પુગ્ગલાધાર નહીં તાસ રંગી;
પરતણો ઇશ નહી અપર ઐશ્વર્યતા, વસ્તુ ધર્મે કદા ન પરસંગી. અહો૦ ૬.
સંગ્રહે નહીં આપે નહી પરભણી, નવિ કરે આદરે નપર રાખે;
શુદ્ધ સ્યાદ્વાદ નિજ ભાવ ભોગીજિકે, તેહ પરભાવને કેમ ચાખે. અહો૦ ૭.
તાહરી શુદ્ધતા ભાસ આશ્ચર્યથી, ઉપજે રુચિ તેણે તત્વ ઇહે;
તત્વરંગી થયો દોષથી ઉભગ્યો, દોષ ત્યાગે ઢલે તત્વ લીહે. અહો૦ ૮.
શુદ્ધમાર્ગે વધ્યાસાધ્ય સાધન સધ્યો, સ્વામી પ્રતિછંદે સત્તા આરાધે;
આત્મ નિષ્પત્તિ તિમ સાધના નવિ ટકે, વસ્તુ ઉત્સર્ગ આતમ સમાધે. અહો૦ ૯.
માહરી શુદ્ધ સત્તા તણી પૂર્ણતા, તેહનો હેતુ પ્રભુ તુંહિ સાચો;
દેવચંદ્રે સ્તવ્યો મુનિગણે અનુભવ્યો, તત્વ ભક્તે ભવિક સકલ રાચો. અહો૦ ૧૦.

સ્તવના ૬ ઠી.

(હું તુજ આગળ શી કહું કેસરીયાલાલ —એ દેશી.)

શ્રી પદ્મપ્રભ જિન ગુણનિધિ રે લાલ, જગતારક જગદીશ રે વાલ્હેસર;
જિન ઉપગાર થકી લહે રે લાલ, ભવિજન સિદ્ધિ જગીશ રે. વાલ્હેસર. તુજ૦ ૧.
તુજ દરિસણ મુજ વાલહું રે લાલ, દરિસણ શુદ્ધ પવિત્ત રે: વાલ્હેસર;
દર્શન શબ્દ નયે કરે રે લાલ. સંગ્રહ એવંભૂત રે. વાલ્હેસર. તુજ૦ ૨.
બીજે વૃક્ષ અનંતતા રે લાલ. સરખે ભૂજલ યોગ રે: વાલ્હેસર;
તિમ મુજ આતમ સંપદા રે લાલ. પ્રગટે પ્રભુ સંયોગ રે. વાલ્હેસર. તુજ૦ ૩.
જગત જંતુ કારજ રુચી રે લાલ, સાધે ઉદયે ભાણ રે: વાલ્હેસર;
ચિદાનંદ સુવિલાસતા રે લાલ. વાધે જિનવર ઝાણ રે વાલ્હેસર. તુજ૦ ૪.
લબ્ધિ સિદ્ધિ મંત્રાક્ષરે રે લાલ. ઉપજે સાધક સંગ રે: વાલ્હેસર;
સહજ અધ્યાતમ તત્વતા રે લાલ. પ્રગટે તત્વી રંગ રે. વાલ્હેસર. તુજ૦ ૫.
લોહ ધાતુ કંચન હુવે રે લાલ, પારસ ફરસન પામી રે: વાલ્હેસર.
પ્રગટે અધ્યાતમ દશા રે લાલ, વ્યક્ત ગુણી ગુણ ગ્રામ રે. વાલ્હેસર. તુજ૦ ૬.
આતમ સિદ્ધિ કારજ ભણી રે લાલ. સહજ નિયામક હેતુ રે: વાલ્હેસર;
નામાદિક જિનરાજનાં રે લાલ. ભવસાગર માંહે સેતુ રે વાલ્હેસર. તુજ૦ ૭.
સ્થંભન ઇંદ્રિય યોગનો રે લાલ. રક્ત વરણ ગુણ રાય રે. વાલ્હેસર;
દેવચંદ્ર વૃંદે સ્તવ્યો રે લાલ. આપ અવર્ણ અકાય રે વાલ્હેસર. તુજ૦ ૮.

સ્તવના ૭ મી.

(હો સુસ્તેવ મરિયો. જલ ને નદી એ દેશી.)

શ્રી સુપાસ આણંદમેં, ગુણ અનંતનો કંદ હો: જિનજી૦
જ્ઞાનાનંદે પૂરણો. પવિત્ર ચારિત્રાનંદ હો. જિનજી૦ શ્રીસુપાસ૦ ૧.
સંરક્ષણ વિણ નાથ છો. દ્રવ્ય વિના ધનવંત હો: જિનજી૦
કર્તા પદ કિરિયા વિના, સંત અજેય અનંત હો. જિનજી૦ શ્રીસુપાસ૦ ૨.
અગમ અગોચર અમર તું અન્વય ઋદ્ધિ સમૂહ હો: જિનજી૦
વર્ણ ગંધ રસ ફરસ વિણ નિજ ભોક્તા ગુણ વ્યૂહ હો. જિનજી૦ શ્રીસુપાસ૦ ૩.
અક્ષય દાન અચિંતના, લાભ અયત્ને ભોગ હો: જિનજી૦
વીર્ય શક્તિ અપ્રયાસતા.શુદ્ધ સ્વગુણ ઉપભોગ હો. જિનજી૦ શ્રીસુપાસ૦ ૪.

કારજ સિદ્ધે કારણતા વ્યય, શુચિ પરિણામિક ભાવો. શ્રીચંદ્રપ્રભ૦ ૧૦
ભાવ ગુણી સેવક તન્મયતા, નિશ્ચય ધ્યાને ધ્યાવો:
શુદ્ધાતમ અનુભવ આસ્વાદી, દેવચંદ્ર પદ પાવો. શ્રીચંદ્રપ્રભ૦ ૧૧

સ્તવના ૯ મી.

(થારા મહેલાં ઉપર મેહ, ઝરૂખે વીજળી હો લાલ —એ દેશી.)

દીઠો સુવિધિ જિણંદ, સમાધિરસે ભર્યો હો લાલ.
ભાસ્યું આત્મસ્વરૂપ, અનાદિનો વિસર્યો હો લાલ. અનાદિનો૦
સકલ વિભાવ ઉપાધિ, થકી મન ઓસર્યો હો લાલ. થકી૦
સત્તા સાધન માર્ગ, ભણી એ સંચર્યો હો લાલ. ભણી૦ ૧
તુમ પ્રભુ જાણગ રીતિ, સરવ જગ દેખતા હો લાલ. સરવ૦
નિજ સત્તાએ શુદ્ધ, સહુને લેખતા હો લાલ. સહુને૦
પર પરિણતિ અદ્વેષ, પણે ઉવેખતા હો લાલ. પણે૦
ભોગ્યપણે નિજ શક્તિ, અનંત ગવેષતા હો લાલ. અનંત૦ ૨
દાનાદિક નિજ ભાવ, હતા જે પરવશા હો લાલ. હતા૦
તે નિજ સન્મુખ ભાવ, ગ્રહી લહી તુજ દશા હો લાલ. ગ્રહી૦
પ્રભુનો અદ્ભુત યોગ, સ્વરૂપ તણી રસા હો લાલ. સ્વરૂપ૦
ભાસે વાસે તાસ, જાસ ગુણ તુજ જિસા હો લાલ. જાસ૦ ૩
મોહાદિકની ઘૂમિ, અનાદિની ઉતરે હો લાલ. અનાદિની૦
અમલ અખંડ અલિપ્ત, સ્વભાવજ સાંભરે હો લાલ. સ્વભાવજ૦
તત્ત્વ રમણ શુચિ ધ્યાન, ભણી જે આદરે હો લાલ. ભણી૦
તે સમતારસ ધામ, સ્વામી મુદ્રા વરે હો લાલ. સ્વામી૦ ૪
પ્રભુ છો ત્રિભુવન નાથ, દાસ હું તાહરો હો લાલ. દાસ૦
કરુણાનિધિ અભિલાષ, અછે મુજ એ ખરો હો લાલ. અછે૦
આતમવસ્તુ સ્વભાવ, સદા મુજ સાંભરો હો લાલ. સદા૦
ભાસન વાસન એહ, ચરણ ધ્યાને ધરો હો લાલ. ચરણ૦ ૫
પ્રભુમુદ્રાને યોગ, પ્રભુ પ્રભુતા લખે હો લાલ. પ્રભુ૦
દ્રવ્ય તણે સાધર્મ્ય, સ્વસંપત્તિ ઓળખે હો લાલ. સ્વસંપત્તિ૦
ઓળખતાં બહુ માન, સહિત રુચિ પણ વધે હો લાલ. સહિત૦
રુચિ અનુયાયી વીર્ય, ચરણ ધારા સધે હો લાલ. ચરણ૦ ૬

સ્તવના. ૧૧ મી.

(પ્રાણી વાણી જિનતણી.-એ દેશી.)

શ્રી શ્રેયાંસ પ્રભુ તણો, અતિ અદ્ભુત સહજાનંદ રે;
ગુણ એકવિધ ત્રિક પરિણમ્યો, એમ ગુણ અનંતનો વૃંદ રે;
મુનિચંદ જિણંદ અમંદ દિણંદ પરે, નિત્ય દીપતો સુખકંદ રે. એ આંકણી. ૧.
નિજ જ્ઞાને કરી જ્ઞેયનો, જ્ઞાયક જ્ઞાતા પદ ઈશ રે;
દેખે નિજ દર્શન કરી, નિજ દૃશ્ય સામાન્ય જગીશ રે. મુનિચંદ૦ ૨.
નિજ રમ્યે રમણ કરો, પ્રભુ ચારિત્રે રમતા રામ રે;
ભોગ્ય અનંતને ભોગવો, ભોગે તેણે ભોક્તા સ્વામ રે. મુનિચંદ૦ ૩.
દેય દાન નિત દીજતે, અતિ દાતા પ્રભુ સ્વયમેવ રે;
પાત્ર તુમ્હેં નિજ શક્તિના, ગ્રાહક વ્યાપકમય દેવ રે. મુનિચંદ૦ ૪.
પરિણામિક કારજ તણો, કર્તા ગુણ કરણે નાથ રે,
અક્રિય અક્ષય સ્થિતિમયી, નિકલંક અનંતી આથ રે. મુનિચંદ૦ ૫.
પરિણામિક સત્તા તણો, આવિર્ભાવ વિલાસ નિવાસ રે,
સહજ અકૃત્રિમ અપરાશ્રયી, નિર્વિકલ્પ ને નિઃપ્રયાસ રે. મુનિચંદ૦ ૬.
પ્રભુ પ્રભુતા સંભારતાં, ગાતા કરતાં ગુણગ્રામ રે,
સેવક સાધનતા વરે, નિજ સંવર પરિણતિ પામ રે. મુનિચંદ૦ ૭.
પ્રગટ તત્ત્વતા ધ્યાવતાં, નિજ તત્ત્વનો ધ્યાતા થાય રે,
તત્ત્વરમણ એકાગ્રતા, પૂરણ તત્ત્વે એહ સમાય રે. મુનિચંદ૦ ૮.
પ્રભુ દીઠે મુજ સાંભરે, પરમાતમ પૂર્ણાનંદ રે.
દેવચંદ્ર જિનરાજના, નિત્ય વંદો પય અરવિંદ રે. મુનિચંદ૦ ૯.

સ્તવન ૧૨ મી.

(પંથડો નિહાળું રે બીજા જિન તણો રે.-એ દેશી.)

પૂજના તો કીજે રે બારમા જિનતણી રે, જસુ પ્રગટ્યો પૂજ્ય સ્વભાવ;
પરકૃત પૂજા રે જે ઇચ્છે નહીં રે, સાધક કારજ દાવ. પૂજના૦ ૧.
દ્રવ્યથી પૂજા રે કારણ ભાવનું રે, ભાવ પ્રશસ્તને શુદ્ધ;
પરમ ઇષ્ટ વલ્લભ ત્રિભુવન ધણી રે, વાસુપૂજ્ય સ્વયંબુદ્ધ. પૂજના૦ ૨.
અતિશય મહિમા રે અતિ ઉપકારતા રે, નિર્મલ પ્રભુ ગુણ રાગ;

નમિત સુરવર વૃંદ તું છજે રે, જિત રાગી મહાભાગ. પૂજના
દર્શન જ્ઞાનાદિક ગુણ આત્મના રે, પ્રભુ પ્રભુતા લયલીન;
શુદ્ધ સ્વરૂપી રૂપે તન્મયી રે, તસુ આસ્વાદન પીન. પૂજના
શુદ્ધ તત્ત્વ રસ રંગી ચેતના રે, પામે આત્મસ્વભાવ;
આત્માલંબી નિજ ગુણ સાધતો રે, પ્રગટે પૂજ્યસ્વભાવ. પૂજના
આપ અકર્તા સેવાથી હુવે રે, સેવક પૂરણ સિદ્ધિ;
નિજ ધન ન દીયે પણ આશ્રિત લહે રે, અક્ષય અક્ષર રિદ્ધિ. પૂજના
જિનવર પૂજા રે તે નિજ પૂજના રે, પ્રગટે અન્વય શક્તિ;
પરમાનંદ વિલાસી અનુભવે રે, દેવચંદ પદ વ્યક્તિ. પૂજના

સ્તવના ૧૩ મી.

(નમ અરદાસ શી પેરે કરેજી.—એ દેશી.)

વિમલજિન વિમલતા તાહરીજી, અવર બીજે ન કહાય;
લઘુ નદી જિમ તિમ લંઘીએજી, સ્વયંભુરમણ ન તરાય. વિમલજિન૦
સયલ પૃથવી ગિરિ જલ તરુજી, કોઇ તોલે એક હથ્થ;
તેહ પ્રભુ તુજ ગુણ ગણ ભણીજી, ભાખવા નહિ સમરથ, વિમલજિન૦
સર્વ પુદ્ગલ નભ ધર્મનાજી. તેમ અધર્મ પ્રદેશ;
તાસ ગુણ ધર્મ પજ્જવ સહુજી. તુજ ગુણ એકતણો લેશ. વિમલજિન૦
એમ નિજ ભાવ અનંતનાજી, અસ્તિતા કેટલી થાય;
નાસ્તિતા સ્વપર પદ અસ્તિતાજી, તુજ સમકાલ સમાય. વિમલજિન૦
તાહરા શુદ્ધ સ્વભાવનેજી આદરે ધરી બહુ માન;
તેહને તેહિજ નીપજેજી, એ કોઇ અદ્ભુત તાન. વિમલજિન૦
તુમ્હ પ્રભુ તુમ્હ તારક વિભુજી, તુમ સમો અવર ન કોય;
તુમ દરિશણ થકી હું તર્યોજી, શુદ્ધ આલંબન હોય. વિમલજિન૦
પ્રભુ તણી વિમલતા ઓળખીજી, જે કરે થિર મન સેવ,
દેવચંદ્ર પદ તે લહેજી, વિમલ આનંદ સ્વયમેવ. વિમલજિન૦

સ્તવના ૧૪ મી.

(દીઠી હો પ્રભુ દીઠી જગગુરુ તુજ.-એ દેશી.)

મૂરતિ હો પ્રભુ મૂરતિ અનંત જિણંદ, તાહરી હો પ્રભુ તાહરી મુજ નયણે વસીજી

સમતા હો પ્રભુ સમતા રસનો કંદ, સહેજે હો પ્રભુ સહેજે અનુભવ રસ લસીજી. ૧
ભવદવ હો પ્રભુ ભવદવ તાપિત જીવ, તેહને હો પ્રભુ તેહને અમૃત ઘન સમીજી.
મિથ્યા વિષ હો પ્રભુ મિથ્યા વિષની ખીવ, હરવા હો પ્રભુ હરવા જાંગુલિ મન રમીજી. ૨
ભાવ હો પ્રભુ ભાવ ચિંતામણિ એહ, આતમ હો પ્રભુ આતમ સંપત્તિ આપવાજી.
એહિજ હો પ્રભુ એહિજ શિવસુખ ગેહ, તત્ત્વ હો પ્રભુ તત્ત્વાલંબન થાપવાજી. ૩
જાયે હો પ્રભુ જાયે આશ્રવ ચાલ, દીઠે હો પ્રભુ દીઠે સંવરતા વધેજી.
રત્ન હો પ્રભુ રત્નત્રયી ગુણમાલ, અધ્યાતમ હો પ્રભુ અધ્યાતમ સાધન સધેજી. ૪
મીઠી હો પ્રભુ મીઠી સૂરત તુજ, દીઠી હો પ્રભુ દીઠી રુચિ બહુ માનથીજી.
તુજ ગુણ હો પ્રભુ તુજ ગુણ ભાસન યુક્ત, સેવે હો પ્રભુ સેવે તસુ ભવ ભય નથીજી. ૫
નામે હો પ્રભુ નામે અદ્ભુત રંગ, ઠવણા હો પ્રભુ ઠવણા દીઠે ઉલ્લસેજી.
ગુણ આસ્વાદ હો પ્રભુ ગુણ આસ્વાદ અભંગ, તન્મય હો પ્રભુ તન્મયતાએ જે ધસેજી. ૬
ગુણ અનંત હો પ્રભુ ગુણ અનંતનો વૃંદ, નાથ હો પ્રભુ નાથ અનંતને આદરેજી.
દેવચંદ્ર હો પ્રભુ દેવચંદ્રને આનંદ, પરમ હો પ્રભુ પરમ મહોદય તે વરેજી. ૭

સ્તવના ૧૫ મી.

(સાહેબ સાંભળ અવધાર મેં હું અરજ – એ દેશી)

ધર્મ જગનાથનો ધર્મ શુચિ ગાઈયે, આપણો આતમા તેહવો ભાવિયે.
જાતિ જસુ એકતા તેહ પલટે નહીં, શુદ્ધ ગુણ પજ્જવા વસ્તુ સત્તામયી. ૧
નિત્ય નિરવયવ વળી એક અક્રિયપણે, સર્વ ગત તેહ સામાન્ય ભાવે ભણે.
તેહથી ઇતર સાવયવ વિશેષતા, વ્યક્તિભેદે પડે તેહની ભેદતા. ૨
એકતા પિંડને નિત્ય અવિનાશતા, અસ્તિ નિજ ઋદ્ધિથી કાર્ય ગત ભેદતા.
ભાવ શ્રુત ગમ્ય અભિલાપ્ય અનંતતા, ભવ્ય પર્યાયની જે પરાવર્તિતા. ૩
ક્ષેત્ર ગુણ ભાવ અવિભાગ અનેકતા, નાશ ઉત્પાદ અનિત્ય પર નાસ્તિતા.
ક્ષેત્ર વ્યાપ્યત્વ અભેદ અવક્તવ્યતા, વસ્તુ તે રૂપથી નિયત અભવ્યતા. ૪
ધર્મ પ્રાગ્ભાવતા સકલ ગુણ શુદ્ધતા, ભોગ્યતા કર્તૃતા રમણ પરિણામતા.
શુદ્ધ સ્વપ્રદેશતા તત્ત્વ ચૈતન્યતા, વ્યાપ્ય વ્યાપક તથા ગ્રાહ્ય ગ્રાહક ગતા. ૫
સંગ પરિહારથી સ્વામી નિજ પદ લહ્યું, શુદ્ધ આત્મિક આનંદ પદ સંગ્રહ્યું.
જહવિ પરભાવથી હું ભવોદધિ વસ્યો, પરતણો સંગ સંસારતાએ ગ્રસ્યો. ૬
તહવિ સત્તા ગુણે જીવ એ નિર્મળો, અન્ય સંશ્લેષ જિમ સ્ફટિક નવિ શામળો.
જે પરોપાધિથી દુષ્ટ પરિણતિ ગ્રહી, ભાવ તાદાત્મ્યમાં માહરૂં તે નહીં. ૭

નિર્મલ ગુણ મુખ વાણી રે, જે ધરમે સુજાણ;
તેહિજ શુદ્ધ માંહે ખાણી રે, કુંથુજિનેસર. એ આંકણી

ગુણ પર્યાય અનંતતા રે, વળી સ્વભાવ અગાહ;
નય ગમ ભંગ નિક્ષેપના રે, હેયાદેય પ્રવાહ રે. કુંથુજિનેસર૦ ૨.

કુંથુનાથ પ્રભુ દેશના રે, સાધન સાધક સિદ્ધ;
ગૌણ મુખ્યતા વચનમાં રે, જ્ઞાન તે સકલ સમૃદ્ધ રે. કુંથુજિનેસર૦ ૩.

વસ્તુ અનંત સ્વભાવછે રે, અનંત કથક તસુ નામ;
ગ્રાહક અવસર બોધથી રે, કહેવે અર્પિત કામ રે. કુંથુજિનેસર૦ ૪.

શેષ અનર્પિત ધર્મને રે, સાપેક્ષ શ્રદ્ધાબોધ;
ઉભય રહિત ભાસન હુવે રે, પ્રગટે કેવલ બોધ રે. કુંથુજિનેસર૦ ૫.

છતિ પરિણતિ ગુણ વર્તના રે, ભાસન ભોગ આણંદ;
સમકાલે પ્રભુ તાહરે રે, રમ્ય રમણ ગુણ વૃંદ રે. કુંથુજિનેસર૦ ૬.

નિજ ભાવે સીય અસ્તિતા રે, પરનાસ્તિત્વ સ્વભાવ;
અસ્તિપણે તે નાસ્તિતા રે, સીય તે ઉભય સ્વભાવો રે. કુંથુજિનેસર૦ ૭.

અસ્તિસ્વભાવ જે આપણો રે, રુચિ વૈરાગ્ય સમેત;
પ્રભુ સન્મુખ વંદન કરી રે, માગીશ આતમ હેત રે. કુંથુજિનેસર૦ ૮.

અસ્તિ સ્વભાવ રુચિ થઈ રે, ધ્યાતો અસ્તિ સ્વભાવ;
દેવચંદ્ર પદ તે લહે રે, પરમાનંદ જમાવો રે. કુંથુજિનેસર૦ ૯.

સ્તવન ૧૮ મી.

(રાગ ડોલાવે, ચાંપેલીની દેશી એ દેશી)

પ્રણમો શ્રી અરનાથ, શિવપુર સાથ ખરો રી;
ત્રિભુવન જન આધાર, ભવનિસ્તાર કરો રી. ૧

કર્તા કારણ યોગ, કારજ સિદ્ધિ લહે રી;
કારણ ચાર અનૂપ, કાર્યથી તેહ ગ્રહે રી. ૨

જે કારણ તે કાજ, થાય પૂરણ પદે રી;
ઉપાદાન તે હેતુ, માટી ઘટ તે વદે રી. ૩

ઉપાદાનથી ભિન્ન જે વિણ કાર્ય ન થાય;
ન હુવે કારજ રૂપ, કર્તાને વ્યવસાય. ૪

કારણ તેહ નિમિત્ત, ચક્રાદિક ઘટ ભાવે;

કાર્ય તથા સમવાય, કારણ નિયતને દાવે. ૫.
વસ્તુ અભેદ સ્વરૂપ, કાર્યપણું ન ગ્રહેરી;
તે અસાધારણ હેતુ, કુંભસ્થાસ લહેરી. ૬.
જેહનો નવિ વ્યાપાર, ભિન્ન નિયત બહુ ભાવી;
ભૂમિકાલ આકાશ, ઘટ કારણ સદ્ભાવી. ૭.
એહ અપેક્ષા હેતુ, આગમ માંહી કહ્યોરી;
કારણ પદ ઉત્પન્ન, કાર્ય થયે ન લહ્યોરી. ૮.
કર્તા આતમ દ્રવ્ય, કારજ સિદ્ધિ પણોરી;
નિજ સત્તાગત ધર્મ, તે ઉપાદાન ગણોરી. ૯.
યોગસમાધિ વિધાન, અસાધારણ તેહ વદેરી;
વિધિ આચરણા ભક્તિ, જેણે નિજ કાર્ય સધેરી. ૧૦
નરગતિ પઢમ સંઘયણ, તેહ અપેક્ષા જાણો;
નિમિત્તાશ્રિત ઉપાદાન, તેહને લેખે આણો. ૧૧
નિમિત્ત હેતુ જિનરાજ, સમતા અમૃત ખાણી;
પ્રભુ અવલંબન સિદ્ધિ, નિયમા એહ વખાણી. ૧૨
પુષ્ટ હેતુ અરનાથ, તેહને ગુણથી હલિયે,
રીઝ ભક્તિ બહુ માન, ભોગ ધ્યાનથી મલિયે ૧૩
મોહોટાને ઉત્સંગ, બેઠાને શી ચિંતા,
તિમ પ્રભુ ચરણ પસાય, સેવક થયા નિચિંતા. ૧૪
અરપ્રભુ પ્રભુતા રંગ, અંતર શક્તિ વિકાસી,
દેવચંદ્રને આનંદ, અક્ષય ભોગ વિલાસી. ૧૫

સ્તવન ૧૯ મી.

(દેખી કામની દોય - એ દેશી)

મલ્લિનાથ જગનાથ, ચરણ યુગ ધ્યાઇયે રે ચરણ૦
શુદ્ધાતમ પ્રાગભાવ, પરમ પદ પાઇયે રે પરમ૦
સાધક કારક ષટક, કરે ગુણ સાધના રે કરે૦
તેહિજ શુદ્ધ સ્વરૂપ, થાએ નિરાબાધના રે થાએ૦
કર્તા આતમ દ્રવ્ય, કારજ નિજ સિદ્ધતા રે કારજ૦
ઉપાદાન પરિણામ, પ્રયુક્ત તે કરણતા રે પ્રયુક્ત૦

આતમ અભેદ ધ્યાન. ભેદ અભેદતા રે ભેદ૦
જ્ઞાતા ધ્યાતા ધ્યેય. ત્રિભાગ અભેદતા રે ત્રિભાગ૦ ૭.
અપર વિશેષણ રૂપ. ભેદ અપાદાનથી રે ભેદ૦
સકલ પર્યાય અભેદ. સંબંધ ... ધ્યાનથી રે સમ્યક૦
ગ્રાહક રૂપે ભાવ. અનાદિ નિરાવર્ણ રે અનાદિ૦
અધિકરણ આતમભાવ. ભેદ અભાવતા રે ભેદ૦ ૮.
ગુણપર્યાય પર્યાય દર્શન કારણે રે દર્શન૦
સમકિત પરિણામ. તે આતમ ધર્મને રે ભેદ૦
ચેતન ચેતન ભાવ કરે સમ ચેતને રે કરે૦
આદિ અનંતો કાલ રહે નિજ ખેતમેં રે રહે૦ ૯
પરકર્તૃત્વ ભાવ કરે તો ઘણી ઠરે રે [illegible]
શુદ્ધ કાર્ય રુચિ ભાસ. થયે નવિ આદરે રે થયે૦
શુદ્ધાતમ નિજ કાર્ય રુચિકારક ફિરે રે રુચિ૦
તેહિજ મૂલ સ્વભાવ ગ્રહે નિજ પદ વરે રે ગ્રહે૦ ૧૦
કારણ કારજ રૂપ. અછે કારક દશા રે અછે૦
વસ્તુ પ્રગટ પર્યાય. એહ મનમેં વસ્યા રે એહ૦
પણ શુદ્ધ સ્વરૂપ ધ્યાન તે ચેતનતા ગ્રહે રે તે૦
તવ નિજ સાધક ભાવ. સકલ કારક લહે રે સકલ૦ ૧૧
માહરૂં પૂર્ણાનંદ પ્રગટ કરતા થકી રે પ્રગટ૦
પુદ્ગલ જ્ઞાન રૂપ મેર પ્રગટ તણી રે મેર૦
દેવચંદ્ર જિનચંદ્ર. ભક્તિ મનમેં ધરો રે ભક્તિ૦
અવ્યાબાધ અનંત અક્ષય પદ આદરો રે અક્ષય૦ ૧૨.

સ્તવના ૨૦ મી.

(ઓલગડી ઓલગડી સુહેલી હો શ્રી શ્રેયાંસની રે—એ દેશી)

ઓલગડી ઓલગડી તો કીજે શ્રી મુનિસુવ્રત સ્વામીની રે, જેહથી નિજ પદ સિદ્ધિ.
કેવલ કેવલ જ્ઞાનાદિક ગુણ ઉલ્લસે રે, લહીએ સહજ સમૃદ્ધિ. ઓલગડી૦ ૧
ઉપાદાન ઉપાદાન નિજ પરિણતિ વસ્તુની રે, પણ કારણ નિમિત્ત આધીન.
પુષ્ટ અપુષ્ટ દુવિધ તે ઉપદિશ્યો રે, ગ્રાહક વિધિ આધીન. ઓલગડી૦ ૨
સાધ્ય સાધ્ય ધર્મ જે માંહે હોવે રે, તે નિમિત્ત અતિ પુષ્ટ

સમકિતદ્રષ્ટિ મોર, તિહાં હરખે ઘણું રે તિહાં૦
દેખી અદ્ભુત રૂપ, પરમ જિનવર તણું રે પરમ૦
પ્રભુ ગુણનો ઉપદેશ, તે જલધારા વહી રે તે૦
ધરમ રૂચિ ચિત્તભૂમિ, માંહે નિશ્ચલ રહી રે માંહે૦ ૪.
ચાતક શ્રમણ સમૂહ, કરે તવ પારણો રે કરે૦
અનુભવ રસ આસ્વાદ, સકલ દુઃખ વારણો રે સકલ૦
અશુભાચાર નિવારણ, તૃણ અંકુરતા રે તૃણ૦
વિરતિ તણા પરિણામ, તે બીજની પૂરતા રે તે૦ ૫.
પંચ મહાવ્રત ધાન્ય, તણા કર્ષણ વધ્યાં રે તણા૦
સાધ્યભાવ નિજ થાપી, સાધનતાએ સધ્યાં રે સાધન૦
ક્ષાયિક દરિસણ જ્ઞાન, ચરણ ગુણ ઉપન્યા રે ચરણ૦
આદિક બહુ ગુણ સસ્ય, આતમ ઘર નીપન્યા રે આતમ૦ ૬.
પ્રભુ દરિસણ મહામેહ, તણે પરવેશમેં રે તણે૦
પરમાનંદ સુભિક્ષ, થયા મુઝ દેશમેં રે થયા૦
દેવચંદ્ર જિનચંદ્ર, તણો અનુભવ કરો રે તણો૦
સાદિ અનંતો કાળ, આતમ સુખ અનુસરો રે આતમ૦ ૭.

સ્તવન ૨૨ મી.

(પદ્મપ્રભ જિન જઈ અલગા વસ્યા—એ દેશી)

નેમિ જિનેસર નિજ કારજ કર્યું, છાંડ્યો સર્વ વિભાવો જી.
આતમશક્તિ સકલ પ્રગટ કરી, આસ્વાદ્યો નિજ ભાવો જી. નેમિ૦ ૧
રાજુલ નારી રે સારી મતિ ધરી, અવલંબ્યા અરિહંતો જી.
ઉત્તમ સંગે રે ઉત્તમતા વધે, સધે આનંદ અનંતો જી. નેમિ૦ ૨.
ધર્મ અધર્મ આકાશ અચેતના, તે વિજાતિ અગ્રાહ્યો જી.
પુદ્ગલ ગ્રહવે રે કર્મ કલંકતા, વાધે બાધક બાહ્યો જી. નેમિ૦ ૩.
રાગી સંગે રે રાગ દશા વધે, થાયે તિણે સંસારો જી.
નીરાગીથી રે રાગનું જોડવું, લહીયે ભવનો પારો જી. નેમિ૦ ૪.
અપ્રશસ્તતા રે ટાળી પ્રશસ્તતા, કરતાં આશ્રવ નાસે જી.
સંવર વાધે રે સાધે નિર્જરા, આતમભાવ પ્રકાશે જી. નેમિ૦ ૫.

કારણે કાર્યનિષ્પત્તિ શ્રદ્ધાન છે,
તિણે ભવ ભ્રમણની ભીડ ભેદી. અહો૦ ૬.
નયર ખંભાયતે, પાર્શ્વ પ્રભુ દર્શને,
વિકસતે હર્ષ ઉત્સાહ વાધ્યો;
હેતુ એકત્વતા, રમણ પરિણામથી,
સિદ્ધિ સાધક પણો આજ સાધ્યો. અહો૦ ૭.
આજ કૃત પુણ્ય, ધન્ય દહ માહરો થયો,
આજ નર જન્મ મેં સફલ ભાવ્યો;
દેવચંદ્ર સ્વામી ત્રેવીશમો વંદિયો,
ભક્તિભર ચિત્ત તુજ ગુણ રમાવ્યો. અહો૦ ૮.

સ્તવના ૨૪ મી.

(કડખાની—દેશી.)

તાર હો તાર પ્રભુ મુજ સેવક ભણી, જગતમાં એટલું સુજશ લીજે;
દાસ અવગુણ ભર્યો, જાણી પોતા તણો, દયાનિધિ દીન પર દયા કીજે. તાર૦ ૧.
રાગદ્વેષે ભર્યો, મોહ વૈરી નડ્યો, લોકની રીતિમાં ઘણુંએ રાતો;
ક્રોધવશ ધમધમ્યો. શુદ્ધ ગુણ નવિ રમ્યો. ભમ્યો ભવમાંહિ હું વિષય માતો. તાર૦ ૨.
આદર્યું આચરણ, લોક ઉપચારથી, શાસ્ત્ર અભ્યાસ પણ કાંઈ કીધો;
શુદ્ધ શ્રદ્ધાન વળી, આત્મ અવલંબ વિનુ, તેહવો કાર્ય તિણે કો ન સીધો. તાર૦ ૩
સ્વામી દરિસણ સમો નિમિત્ત લહી નિર્મલો, જો ઉપાદાન એ શુચિ ન થાશે;
દોષ કો વસ્તુનો, અથવા ઉદ્યમ તણો, સ્વામી સેવા સહી નિકટ લાશે. તાર૦ ૪.
સ્વામી ગુણ ઓળખી, સ્વામીને જે ભજે, દરિસણ શુદ્ધતા તેહ પામે;
જ્ઞાન ચારિત્ર તપ, વીર્ય ઉલ્લાસથી, કર્મ ઝીપી વસે મુક્તિ ધામે. તાર૦ ૫.
જગતવત્સલ, મહાવીર જિનવર સુણી, ચિત્ત પ્રભુચરણને શરણ વાસ્યો;
તારજો બાપજી, બિરુદ નિજ રાખવા, દાસની સેવના રખે જોશો. તાર૦ ૬.
વિનતિ માનજો, શક્તિ એ આપજો, ભાવ સ્યાદ્વાદતા શુદ્ધ ભાસે,
સાધિ સાધકદશા, સિદ્ધતા અનુભવી, દેવચંદ્ર વિમલ પ્રભુતા પ્રકાશે. તાર૦ ૭

કળશ.

ચોવીશે જિનગુણ ગાઈએ, ધ્યાઈએ તત્ત્વસ્વરૂપો જી;
પરમાનંદ પદ પામીએ, અક્ષય જ્ઞાન અનંતો જી. ચોવીશે૦ ૧.

[illegible] પાવન ભલા, ગણધર ગુણ ભંડારો જી;
સમતાસિંધુ સાધુ સાધ્વી, સાવય સાવઇ સારો જી. ચોવિસિ૦ ૨.
વર્દ્ધમાન જિનવર તણો શાસન અતિ સુખકારો જી;
[illegible] સંઘ વિરાજતાં, દુસમ કાલ આધારો જી. ચોવિસિ૦ ૩.
જિન સેવનથી જ્ઞાનતા લહે હિતાહિત બોધો જી;
[illegible] હિત આદરે, સંયમ તપનો શોધો જી. ચોવિસિ૦ ૪.
અભિનવ કર્મ અગ્રહણતા જીર્ણ કર્મ અભાવો જી.
[illegible] અબાધતા અવેદન અનાકુલ ભાવો જી. ચોવિસિ૦ ૫.
ભાવ રોગના વિગમથી અચલ અક્ષય નિરાબાધો જી;
[illegible] લહી, વિલસે સિદ્ધ સમાધો જી. ચોવિસિ૦ ૬.
[illegible] સેવના, પ્રગટે પુન્ય પ્રધાનો જી;
સુમતિસાગર અતિ ઉલ્લસે, સાધુરંગ પ્રભુ ધ્યાનો જી. ચોવિસિ૦ ૭.
[illegible], રાજ સાગર ઉવઝાયો જી;
જ્ઞાન ધર્મ પાઠક તણો, શિષ્ય સુજસ સુખદાયો જી. ચોવિસિ૦ ૮.
દીપચંદ પાઠક તણો, શિષ્ય સ્તવે જિનરાજેન જી;
દેવચંદ્ર પદ સેવતાં, પુર્ણાનંદ સમાજેન જી. ચોવિસિ૦ ૯.

ઇતિ શ્રી દેવચંદ્રજી કૃત ચતુર્વિંશતિ સમાપ્ત.

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી આ લેખના પ્રારંભની શરૂઆતમાં વિદ્યમાન હતા. તેઓ તપગચ્છમાં થયા છે. તેઓના ગુરૂજીનું નામ શ્રીમાન્ શુભવિજયજી હતું.

ધમ્મિલ કુમાર.

દ્રુતવિલંબિતવૃત્તમ્.

सकलशास्त्रमहोदधिपारगं, समरसैकसुधारससागरं।
सुखकरं शुभविजयनामकं, मनसि मंत्र मिमं भजताम्पदम्. १.
कमलभूतनयामभिनम्य तां, कविजनेष्टमनोरथदायिनीं,
गमिक प्राकृतबंध कथामिमां, विरचयामि धनोदयहेतवे. २.

દોહરા.

શ્રી શંખેશ્વર પાસજી, જે જગમાં વિખ્યાત,
અમરી ભમરી પસરી, સુરી પદ્માવતી માત. ૧.
વિજયદેવ વિજયસિંહ, [illegible]
નિત્ય રહે હૃદયાંબુજે, [illegible] મુજ દેહ. ૨.
નામ [illegible], [illegible]
મુજ પદ્માવતી નમી, [illegible]. ૩.
તેહ [illegible], [illegible]
[illegible], સુંદર ને [illegible]. ૪.
[illegible], [illegible]
અને [illegible], [illegible]. ૫.
[illegible], [illegible]
[illegible]. ૬.

વેસર વર્ગ વિન નેવલિઈ, સજ્જન સુખિયા રે આસ; સગુણા॰
રાજા જિતશત્રુ તે નગરનો, ધારણી રાણી રે તાસ. સગુણા॰ જિન॰ ૯.
નામે સુરેંદ્રદત્ત શેઠી વસે, તે નગરેં ધનવંત; સગુણા॰
નારી સુભદ્રા સતિય શિરોમણિ, પ્રીતમ પ્રીતિ અત્યંત. સગુણા॰ જિન॰ ૧૦.
સુખીયાં દેવદુગુંદકની પરે, પાળંતા ઘરવાસ; સગુણા॰
પણ એક સુત વિણ ઘર સોહે નહિ, જો બહુ સજ્જનવાસ. સગુણા॰ જિન॰ ૧૧.
રમતાં વદતાં ખોળાં રમાડવાં, માયને ખોળે રે બાળ; સગુણા॰
હરખ સુખે કરી પાસમાં રહે, બાળક જુએ ઉજમાળ. સગુણા॰ જિન॰ ૧૨.
ભોજન વેળા ખોળાં રમતી, જમતાં રમતાં તે બાળ; સગુણા॰
ઢોળતી નારી અમૃત જળ શીતળાં, પુણ્યવંતનો રે ભાવ. સગુણા॰ જિન॰ ૧૩.
એમ ચિંતવતાં દોય દંપતિ. કુળ દેવીને પૂજાય; સગુણા॰
દેવી કહે જિનધર્મ પસાયથી, પુત્રાદિક સુખ થાય. સગુણા॰ જિન॰ ૧૪.
સુગુરૂ સવિ ધર્મને સેવતાં, જન્મ્યો નંદન એક; સગુણા॰
નિરંતર પુત્રને હૃદયમાં, જિનવર પ્રત્યે વિવેક. સગુણા॰ જિન॰ ૧૫.
ધમ્મિલ નામ દીધું ઓચ્છવ કરી, ભોજન સાજન સાર; સગુણા॰
જેમ સિદ્ધિ ઘરમાં પુષ્કર વધે, નિર્મળ કેશરીઆઈ. સગુણા॰ જિન॰ ૧૬.
યોગ્ય ધરણું ધમ્મિલકુંવર તે, તેમ ઉદયવંત રે નિત્ય; સગુણા॰
માત મુખ જોતી દુઃખ હરતી, સ્વપ્ની મોટા ચિત્ત. સગુણા॰ જિન॰ ૧૭.
અઢ વર્ષનો કુંવર હુઓ જ્યારે, આવ્યો મુખ્ય નિશાળ; સગુણા॰
પુરુષ કલા બહોતેર નિપુણ ભણ્યો, સુંદર રૂપ રસાળ. સગુણા॰ જિન॰ ૧૮.
સિદ્ધમંત્ર સિદ્ધન પુરાણ હુઓ, સહસ્ર શિખે ઉપદેશ; સગુણા॰
માત પિતા મુનિ મન રંજીયો, પામ્યો વૈભવ વેશ. સગુણા॰ જિન॰ ૧૯.
નવતત્ત્વાદિક જ્ઞાન સહેજ ભણ્યો, જૈન મુનિની રે પાસ; સગુણા॰
ભાવ વિશુદ્ધે જિન પૂજન કરે. પ્રણામ કરે ધરી રાગ. સગુણા॰ જિન॰ ૨૦.
ત્રણ ભણ્યો શ્રી ધમ્મિલ કુંવરનો તેની પેરેથી રે દાસ; સગુણા॰
શ્રી શુભ વીર રસિક મેળાપન, દેશની દશ ઉજમાળ. સગુણા॰ જિન॰ ૨૧.

દોહરા.

ભરતક્ષેત્ર સમાંત ધરે વસે, કુશસ્થ નામેં એક;
તેણે નગરેં વ્યવહારિઓ, ધર્મ ટેક અતિ રેક. ૧.

વેદ્યારી . આવે ઘરબાર રે, પોધાવે મોટા આચાર રે;
પૂછે સખીઓ યશોમતી કેમ રે, કીમ તુજ પાસે છે પ્રેમ રે. ૯.
બોલે સા મુજ પીઉ સપ્રેમ રે, પારસી ને શાંકર યોગ રે;
જબ આવે સા ભોજન ભાવે રે, આઠ તસ્યું ઇગ શિર મગાવે રે. ૧૦.
સામગ્રી સઘળી લાવે રે, તવ એક પાટે જમ ધરાવે રે;
ગમે ત્યારે જળ શણગાર રે, તવ આપે પાન પ્રીતકાર રે. ૧૧.
ત્યારે વિવિધ ગમ્મ રમાવે રે, ગીત ગાન સુર સાજ બજાવે રે;
વદનવેલા સંદ પ્રમાણ રે, મંદિર માંહે વસે સમરથ રે. ૧૨.
પરનારી દેખીને રાચે રે, જલતી ખુંડ નાખો નાચે રે,
ધરી અંગાર ટદ્રથી ઉવેખા રે, એમ વર ચારી અમરને દેખા રે. ૧૩.
ઘણા જન ઘર ઘૂમાવે રે, મ્હોં મ્હોં ચોરી મા કદી આવે રે;
પણ પતિ દેખી મન લગાવે રે, રૂપે પતની દુઃખ સમાવે રે. ૧૪.
એમ સુણી સખીઓ કરતી વાત રે, વાત લહે ધમ્મિલની માત રે,
મોહની આવે વાત પ્રકાશી રે, પુત્ર ભણો પણ લોકમેં હાંસી રે. ૧૫.
આ સંસાર તણો આચાર રે, જાણે નહીં નરનિજભરથાર રે;
પંડિત એરખ કહે લોક તે ભાવે રે, ઘરનો ભાર તે કોણ ચલાવે રે. ૧૬.
પુત્ર વિના અનેનિરા દુઃખ ધરતા રે. પુત્ર થયે પણ નહીં ગલતરતા રે.
તે માટે જુગરીઆ ટોળે રે, રહેતાં તે સચારે ભોળે રે, ૧૭.
ધમ્મિલ કુંવરનો રાસ રસાળ રે. ત્યાં એ બોલી બીજી ઢાળ રે.
ગુરૂજી સત્ચારે દુઃખ આરે, શ્રી શુભવીર જિનેં સુખ આપ્યા રે. ૧૮.

દોહરા.

મોહ કહે સુણ સુંદરી, તેં સાચી કહી વાત;
પણ સગત અમની તણી, સુણી જાતને સુખ્યાત. ૧.
માંસ પ્રેમે દયા નહીં, મદિરાએ ધરતાર;
કુલક્ષય વેશ્યા સંગમેં, હિંસા ધર્મ વિનાશ. ૨.
એનજ લહે ચોરી કરે, સર્વનાશ પરદાર;
જુગારીપણાની મોજને, પાપનો અપકાર. ૩.
નરદમયંતી હારીયો, ગયા રાજ સુખમય;
પાંડવ હાર્યાં દ્રૌપદી, ગયો પંચિય વનવાસ. ૪.

નીચ જુગારીયા જાતની, સંગતિ ન ધરે નાર;
ઊંચ પ્રસંગે પામીયેં, સુખ સંપદ સંસાર. ૫.

ઢાળ ૩ જી.

(ચોરી વ્યસન નિવારીએ.—એ દેશી.)

મૃગનયની મન સહચરી, સંસારેં રે નીચ સંગતિ ટાલ કે;
ઊંચ નીચ સંગતિ તણાં, ફલ ઉપર રે દૃષ્ટાંત નિહાલ કે. ૧.
ઊંચ પ્રસંગી સુખ લહે.—એ આંકણી.
વાયસ સંગી હંસને, નૃપ મારી રે કહે ઊજલ કાક કે;
હંસ કહે હું હંસલો, મુજ પ્રગટ્યા રે નીચ સંગ વિપાક કે. ઉચ્ચ૦ ૨.
વલીય વિશેષે સાંભળો, સૂડાનો રે સુંદર અધિકાર કે;
એક નગરે એક રાજ્યો, વક્રાશ્વે રે ગત અટવી મઝાર કે. ઉચ્ચ૦ ૩.
ભીલની પાલીં નેં પરિસરે, નૃપ ઉભો રે શીતલ તરૂછાંહી કે;
ઉંચતર એક પાંજરે, શુક ભણીયો રે રેહેતો તે માંહી કે. ઉચ્ચ૦ ૪.
ઉભો રણમાં એકલો, ભૂષણયુત નૃપ રે પકડ્યો એણી વેલા કે;
ધાઈ આવો સબરા મળી, શુક બોલે રે થાએ લક્ષ્મી ભેલા કે. ઉચ્ચ૦ ૫.
સાંભળી નાઠો નરપતિ, ભયચિત્તેં રે રણમાંહિ તેહ કે;
આશ્રમ તાપસનાં લહી, જઈ પેઠો રે કુલપતિને ગેહ કે. ઉચ્ચ૦ ૬.
તિહાં પણ પોપટ પાંજરે, કહે ઉઠો રે તાપસ સિરદાર કે;
આપણે પુણ્યેં આવીયો, નૃપ એકલો રે કુલપતિનેં દ્વાર કે. ઉચ્ચ૦ ૭.
આ અવસર ભક્તિ કરો, દીયો આસન રે પંખા જલપાન કે;
મરણ કરી ફરી અવતરે, ગયો અવસર રે નાવે નિદાન કે. ઉચ્ચ૦ ૮.
સાંભળી સન્મુખ મુનિવરા, આવી તેડી રે લાવ્યા બહુ માન કે;
ભક્તિ કરે જલ ફલ તણી, તાપસિણી રે ગાવે ગીત ગાન કે. ઉચ્ચ૦ ૯.
અન્ય પુરે આવી મળ્યું, નૃપ પુછે રે, કુલપતિને એમ કે;
અંબરકુને શુક પેખીયો, આ શુકમાં રે, વચનાંતર કેમ કે. ઉચ્ચ૦ ૧૦.
તવ પંજર શુક બોલીયો, રાય સુણીએ રે એક વનતરૂ જોય કે;
કીરજુગલ માવે વસે, તસ અંગજ રે અમેં બાંધવ દોય કે. ઉચ્ચ૦ ૧૧.
માતપિતાસું બેહુ જણા, અમેં રમતા રે તરૂ સરોવર પાલ કે;
પારધી પારધિએ ઝલીયા, એક વેચ્યો રે જઈ ભીલનીપાલિ કે. ઉચ્ચ૦ ૧૨.

ત્યથી ચોરી શીખીયો, મુજ તાતિ રે કુલવતિએં આંણી રે;
બુની અમેને શીખીયો, તિનવદિક રે નહિંતરએ ઉન્હાળી રે. ઉપ૦ ૧૩.

तथा चोक्तं.

राता पीक्का पिता पीको, सेराची थेव पक्षिणः
अहं मुनिभिरानीतः स च नीतो गवाशनैः ॥ १
गवाशनानां स गिरः शृणोति, अहं च राजन् मुनिपुंगवानां
प्रत्यक्षमेतद् भवतापि दृष्टं, संसर्गजा दोषगुणा भवंति. ॥ २

પૂર્વ ઢાલ.

ર્જન પણ સજ્જન હોવે, નિત્ય રેહેતાં રે સાધુની પાસ રે;
કંચ્યાદિક ચંદન હોવે, મલયાગર રે સુવાસિત વાસ રે. ઉપ૦ ૧૪.
તેની વચન સુણી કરવાં, સુગુણ રે હિતમાંહિં ધ્યાય રે;
ગુરુ પિતાએં ભણાવીયો, પણ દુનિયાં રે એવી નવિ જાય રે. ઉપ૦ ૧૫.
માએં પુત્ર ભણાવીયો, સુમતીઆને રે હોયે ઘણી પ્રીત રે;
બાપ પછે ઊસે નિશં, વીસારી રે અલ્પતાની રીત રે. ઉપ૦ ૧૬.
ઇશ્વન રદન ને ખેલવું, કામ કીડા રે અતિ લક્ષણ સિદ્ધ રે;
સુન્ રાજન નિવાસનેં, અનુગામી રે આવે પર સિદ્ધ રે. ઉપ૦ ૧૭.
ક દિન વાહીડ કરે, તરુ ઉપર રે હિંચોલા ખાટ રે;
જ્યાંહિ જુવટે રમે, વેશ્યા ઘર રે વલી ગીતનેં નાટ રે. ઉપ૦ ૧૮.
ઇમ રૂચિક ધમ્મિલ લહ્યો, તિહાં ગીડ રે એ સુંદર ક્રથ રે;
ગુમાનિ કહે સદા, ચિત્ત ઘર રે હોજો મંગલમાલ રે. ઉપ૦ ૧૯.

દોહરા.

વસંતસેના વેશ્યા વસેં, તેણે નગરેં ધનવંત;
પુત્રી વસંતતિલકાભિધા, છે તસ બહુ ગુણવંત. ૧.
રૂપાદ્યા રતિ આગલી, લાલિમ બહુ વિલાસ;
નાટક ગીતરવેં કરી, મેનારંભ સમાન. ૨.
મુખ મોહે પૂરણ શશી, અધર પરવાલરંગ;
નયનની કુંભસ્તની, મૂરતિ મૂર્તિ અનંગ. ૩.

અનાન્ત ક્રીડસેં, જુએ નાટકશાલ;
નીત નિત્ય વિલાસમાં, થીએ બહુ કાલ. જિનવાણી૦ ૧૨.
જનની ઘર તેડું કરે, પણ કુંવર ન આવે;
દ્રવ્ય ન મોકલે ઘરથકી, પણ તે મંગાવે, જિનવાણી૦ ૧૩.
નારી કહે નિજ કંથને, ઘર આવી કીધું;
પુત્રેં માત ને બાપને, સુખ થોડું ન દીધું. જિનવાણી૦ ૧૪.
શેઠ કહે સુણ સુંદરી, હવે કાંઇ વિમાસો;
કરી ચિંતા શી કરો, નાખી અવળો પાસો. જિનવાણી૦ ૧૫.
કિંચ નીમ દરશાવી, મેં તુજ સમજાવી;
પણ સમજે નહીં નારીથી, નહિ દામે આવી. જિનવાણી૦ ૧૬.
નાગક નારી મરખા, વેશી દરવાજા;
પતિત સે સાથેં મળે, નહીં કુળનુ દયાળા. જિનવાણી૦ ૧૭.
પુત્રથી સ્વર્ગસુખ નહીં, મરણપણુ ખોટું;
સત્ય વર અમ સાંભળ્યું, કરો ધર્મ અમોટું. જિનવાણી૦ ૧૮
એમ ચિંતિ જિનમંદિરે, કરે પૂજા વિશેષ;
સામાયિક સમતા ધરી, ગણતા નવકાર. જિનવાણી૦ ૧૯.
શેઠ શેઠાણી બહુ ધન, સાત ખેતરે વાવે;
જિનની વહની ભાવને, પરલોક સધાવે. જિનવાણી૦ ૨૦.
ભત કારજ તેહનાં કરી, સમતામાં રહેની;
નારી ધમ્મિલની મહાસતી, પતિવ્રતા સહેની. જિનવાણી૦ ૨૧.
ધમ્મિલ જે જે મંગાવે, તે તે સા આપે;
ધન ઘરઘરી સહુ ગયું, વ્યસનીને પાપે. જિનવાણી૦ ૨૨.
સર્વ આભૂષણ અંગનાં, વેશ્યા ઘર દેતી;
અવર પાછાં મોકલે, તે પાછાં લેતી. જિનવાણી૦ ૨૩.
ઘર હાટ આદિ વેચીને, ધન પોતે લેતી;
નારી ધમ્મિલની સોહતી, પીયર જઇ રહેતી. જિનવાણી૦ ૨૪.
ભરે દુઃખ ભર આંસુએ, બેઠી નવરાતી;
પ્રેમે પ્રેમ હૃદય ધરી, આપે શોભાતી. જિનવાણી૦ ૨૫.

ઢાળ ૫ મી.

(વાલ્હોજી વાજે વાંસલીરે—એ દેશી.)

અગમેં ઓચ્છવે આવીયા રે, દેવમાનતિને હેત
જમતા તેડે કુમારિકા રે, ઓચ્છવ આર બાલે ચેત. ૧.
નાટક દેખો દુનીયાં તણું રે, એહ બિંદુ સમો સુખ ચેત. નાટક૦
નેત્ર ભરીને નિહાળતી રે, પરસ્પર બોલત વાત
નમિયા તેં વૈસલંતી રે, ભાર્યાને શીઘ્ર પાત. નાટક૦ ૨.
તવ પુત્રી સર્વે કુમારને રે, પાસ રેહી અતિ ભાત
સુતાં સર્વ અચેતનપેરે બન્યાં રે, ત્યારે રહી પાછલી રાત. નાટક૦ ૩.
કુંવર ઉપાડી ચાલી સ્વપ્ન રે, નિરખી દાસી સાથ
પુર બાહિર દુર જાંગલે રે, બેહેનેં નાખ્યો લઈ હાથ. નાટક૦ ૪.
દાસી પાછી ઘર આવિયે રે, ખગ ગ્રહી ધાય
રાત ગઇ સહુ નિંદ ભરે રે, રવિ ઉદય થયો પ્રભાત. નાટક૦ ૫.
જાગી વસંતતિલકા કહે રે, મારા મુજ સ્વામી ક્યાંહ
સા કહે નિર્ધન જાણી ગયો રે, શી મણીતરવર છાંહ. નાટક૦ ૬.
સાંભળી સા મૂર્છા લહી રે, વળી મૂર્છા લહ નિરાશ
ખગ દાસી દેખે ગયા રે, બેહેન નહીં અભ્યાસ. નાટક૦ ૭.
રહીત થયું મંદન ભવે રે, ચારી દેખતા દેરી ભેદ
આપે પતિ પરદેશી ગયો રે, હવે મ્હારૂ સરણ ભેદ. નાટક૦ ૮.
મિથ્યાત્વ ઇંદ્ર રચેં કરી રે, મુજ કંતને કારણ દેત
તો મેં નિયમ લીધા હવે આજથીરે, ભગવે ભોજન ચેત. નાટક૦ ૯.
નેમે બેનેવીલેપન હોમિરે, નવિ કરું વસ્ત્ર અલંકાર
કરવું સર્વે તનું છાંડવું રે, તજવાં સ્નાન અને શણગાર. નાટક૦ ૧
ઘેર વસંતતિલકા રહે રે, હવે ધમ્મિલને અધિકાર
કર્મે નચાવે તે પરે પરો રે, જાગીને પડ્યું અનાચાર. નાટક૦ ૧
ઉલટી તપ ઉંડીયા રે, નિશ્ચળ ચાલે ઘણી વાત
રાત દીઠી રચે બની રે, ઉજ્જડી વંધિ અપાર. નાટક૦ ૧
અગણિત દુખ કરેલા રે, ચિંતે વિચિત્ર વિચાર
પુણ્ય ક્ષયે પડે પરે રે, નારી એમ નિર્ધન જાર. નાટક૦ ૧

વેશ્યા વાઘ અગ્નિ નૃપ ને અહીરે, એ નધરે કિણસ્યું પ્રેમ;
તાતે દ્રવ્ય ન તોલીયું રે, તેણેં કીધું કારજ એમ. નાટક૦ ૧૪.
ચિંતવતો નિજ ગેહેં ગયો રે; નવિ દીઠાં માત નેં તાત;
પૂછતાં એક વિપ્ર તે બોલીયો રે, સુણ સુંદર શેઠની વાત. નાટક૦ ૧૫.
ગેહનો પુત્ર વેશ્યા ઘરેં રે, ખાતાં ધન નીઠું જામ;
માત પિતા સુત દાહથી રે, પોહોતાં પરલોકેં તામ. નાટક૦ ૧૬.
ધમ્મિલ નારી જશોમતી રે, ધરભૂષણ ભરીયાં તાસ;
સ્નાન કરી સાસરીયા તણું રે, ગઇ પીહર માયની પાસ. નાટક૦ ૧૭.
એમ નિસુણી દીર્ણવજ્રાહત રે, લહી મુર્છા અંતર ઝાલ;
ચેતના લહી નયરથી નીકલ્યો રે, જઇ બેઠો સરોવર પાલ. નાટક૦ ૧૮.
સ્નાન કરી માત પિતા તણું રે, નિર્મલ શીતલ જલ પીધ;
કાલ સમા વડપાદપ તલે રે, સુતો ક્ષણ નિદ્રા લીધ. નાટક૦ ૧૯.
ધમ્મિલ રાસેં એ પાંચમી રે, નીચ સંગતિ ફલની ઢાલ;
વીર કહે ઉચ્ચ સંગતિ રે, પામે સુખ ઋદ્ધિ રસાલ. નાટક૦ ૨૦.

દોહરા.

ક્ષણ નિદ્રા લહી જાગીયો, પડીયો ચિંતા જાલ;
ક્ષણ રોતો ક્ષણ શોચતો, ઝાલી તરૂવર ડાલ. ૧.
નિર્ધનને જીવિત કિશું, નિર્ધન મૃતક સમાન;
ધમ્મિલ ચિંતવતો ગયો, જિહાં છે જીરણ ઉદ્યાન; ૨.
વનપાલક સુતો તિહાં, લેઇ તસ તરવાર;
વનદેવે તે અપહરી, કરતાં શિર સંહાર. ૩.
ચય ખડકી અગ્નિ કરી, પેઠો જઇ એકાંત;
વનદેવેં શીતલ કરી, પામ્યો ખેદ અત્યંત. ૪.
શાલ ફંદ સુર સેહરો, તરૂ શિર નિપતન જાત;
ધન તણાઇ સુર હરે, કરતાં ઝંપાપાત. ૫.
એમ ઘણા મરવા તણા, ચિંતે અવર ઉપાય;
તવ તે કોપી સુર કહે, મા મા સાહસ કરાય. ૬.
ચિંતે હજી આમલ કિમ્યા, દેવે દૈવ કલેશ;
વરે છે મુજ દેવતા, કરતાં મરણ ઉદેશ. ૭.

એમ ચિંતવતો તે મળ્યો, શિષ્ય વર્ગ શુભ કાજ;
તિહાં તરુતલ દીએ દેશના, દીઠા એક મુનિરાજ. ૮.
જેમ તીરથ જાણીએં, કરતા ભવિ ઉપગાર;
જ્ઞાન ક્રિયાએ ઓળખ્યા, કર્મ વિવર અનુસાર. ૯.

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી.

(મન મધુકર મોહી રહ્યો—એ દેશી)

મુનિવરજી એમ ભાખતી, સુણતાં ભવિ શોક રે;
તરુ અશોક તરુ તલે, સુર નર નારીના થોક રે. મુનિવરજી० ૧.
બેઠા હેમ સિંહાસને, આગમ મુનિનાથ રે,
ધમ્મિલ દેખી વિનયથી, વંદે જુગના નાથ રે. મુનિવરજી० ૨.
બેઠો વંદી ઉચિત સ્થાનકે, કહે મુનિ ધર્મ સ્વરૂપ રે
ધર્મ કરો નરભવ લહી, છડી મોહ જંજાલ રે. મુનિવરજી० ૩.
મોહે મુંઝ્યા મન ફિરે, જોડી ધન સમાજ રે,
મોહની મદિરા પીને, રહે દિશા મસાણ રે. મુનિવરજી० ૪.
નારી વાંછા નર મરે, છડી ઘર પરિગ્રહ રે
નારી [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. મુનિવરજી० ૫.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. મુનિવરજી० ૬.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. મુનિવરજી० ૭.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. મુનિવરજી० ૮.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. મુનિવરજી० ૯.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. મુનિવરજી० ૧૦.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. મુનિવરજી० ૧૧.

તેના વારુ અંતરે, નૃપ આસનથી તામ રે;
નૃપ પ્રભુ રૂપ વલ્લભી, વેશ્યા પદ્મા નામ રે. મુનિરાગી૦ ૨૬.
શીખવી સભામાં ધરી, મંત્રી હેત વિચાર રે;
રાજા સન્મુખ આવતો, દેખે સહુ સમુદાય રે. મુનિરાગી૦ ૨૭.
હોંશે હસ્તી ફિરે રહી, શીતલીના દરબાર રે,
પુષ્ટિ અમૃત આહારથી, ચિંતે ચિત્ત મઝાર રે. મુનિરાગી૦ ૨૮.
સર્વની વાતો પૂછતાં, સા કહે જાને તેમ રે;
મંત્રીએ જેમ શીખવી, ચતુર તે જાણે કેમ રે. મુનિરાગી૦ ૨૯.
સુખ વિલસંતા ત્યાં બને, ભમરો જ્યું સંસાર રે,
રામ વિચારે કેટલી, સિદ્ધિ વરે અસ્તાર રે. મુનિરાગી૦ ૩૦.
ધમ્મિલ કુમારના રાસની, છઠ્ઠી ઢાળ રસાળ રે;
શ્રી શુભવીર રસિક મને, શ્રુતપંથથી રાજમાલ રે. મુનિરાગી૦ ૩૧.

દોહરા.

પૂછે સાધુ કુમારને, કેમ આકુલિક કાય;
ઝાંખી કુમરનું કરી, નહિં દુર્મતિ ભાય. ૧.
કુંવર કહે સ્વામી સુણો, હું દુઃખનો ભંડાર;
રૂપની છાયા રૂપમેં, નવિ પામે વિસ્તાર. ૨.
સાધુ કહે શું દુઃખ અછે, કહો વિસ્તારી કુમાર,
ચાર વૈરાગે એહનાં, શિર દોષે દશે ભાર. ૩.
કુંવર કહે મુજ દુઃખને, કુણ વેદન્ત સમાય,
જલધિ જલમાં આવતાં, કહો કેમ નવિ હોય. ૪.
વિરહા પર કરજ કરા, વિરહા પાસે તેહ,
વિરહા સહુ શાંતિ કહે, પર દુઃખે દુઃખીયા જેહ. ૫.
આપ અવર દુઃખ ન પામીયા, પર દુઃખ હરણ ન થાત,
દુઃખ દેખી દુઃખ નવિ ધરે, તે આપણ શી વાત. ૬.
કહે મુનિ મેં દુઃખ દેખીયું, હું દુઃખ હરણ સમર્થ;
દુઃખ દેખી દુઃખીયા અમે, આંખ્યા નિજ પરમાર્થ. ૭.

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.—ધમ્મિલકુમાર. ([illegible], [illegible].)

તાસ ઉઅરસરહંસ, કુલ અવતંસ સિરે રી;
નામ અગડદત્ત તાસ, મોભ્ભ્ય સાથ ધરે રી. ૧૪.
બુદ્ધિ ઉપમ ગુરૂ જોગ, વિદ્યા સર્વ ભણ્યો રી;
કલા બોહોતેર લીધ, પણ એક દોષ હણ્યો રી. ૧૫.
ચોરી કરે પુરમાંહી, વ્યસની સર્વ થયો રી;
ન્યાય ધર્મ શુચિ માર્ગ, દૂરથી દૂર ગયો રી. ૧૬.
જન કલંકિત કીધ, જળનિધિ સહાં કહ્યો રી;
કર્મે કંટક કીધ, ચંદ કલંક દીયો રી. ૧૭.
અમસંજોગે વિજોગ, દુર્ભગ રૂપે ધર્યો રી;
નિર્ધન પંડિત વિપ્ર, જળનિધિ ખાર કર્યો રી. ૧૮.
ધનવતી કૃપણ સ્વભાવ, લક્ષ્મી ચંચળ ધરે રી;
ધર્મી પુત્ર ધન હીન, નારી નીચ વરે રી. ૧૯.
રાજ કચેરી મધ્ય, પુર વ્યવહારી ઘણા રી.
આવે ભૂપ સમક્ષ, અવગુણ કુમર તણા રી. ૨૦.
સાંભળી ચિંતે રાય, પુત્ર કુપુત્ર હુઆ રી.
દીઠે દાઝે દેહ, સુંદર તેથી મુઆ રી. ૨૧.
માત પિતા કુલલાજ, નહીં મરજાદ કશી રી.
વ્યસને વંધ્યો જેહ, તે કુલ કૃપ ભર્યા રી. ૨૨.
ધનપતિ સુતને કાજ, દેવને માની લીધી રી.
અવિનિત એહવો પુત્ર, સુખવન દાહ દીધ રી. ૨૩.
પુત્ર જનની દુઃખદાય, મિત્રોહ નામ લુવે રી.
શત્રુથી અધિક થાય, તાતનું નામ ખુવે રી. ૨૪.
અધુર અશાન તજે માય, સુતના રોગ ભજે રી.
કુલમલ ક્રોધિતગાત્ર, ક્રોધે મોરા ધરે રી. ૨૫.
મદ અક્ષી અમાર, કુડાં કપટ કરી રી;
પામી લોક અનેક, તસ ધન લેત હરી રી. ૨૬.
ખાય પાંખ નહીં પેટ, દેશ વિદેશ ફરે રી;
દાન ધરમ કરી દૂર, અધિક માન ધરે રી. ૨૭.

ભોગવે ધન ઘરપુત્ર, મા મલ મૂત્ર ધુવે રી;
વર પરણી મુખ જોઈ, છોરા વાલી રૂવે રી. ૨૮.
પરિજન સેવે પાય જબ લગેં સુત ન ધરે રી;
જનમે નંદન જામ, સજ્જન જાય ઘરે રી. ૨૯.
નરથી સુખી પશુ જાત, સુખ ભર વનમાં રમે રી;
નહિ સુત ચિંતા કાંઈ, બાલકવય નિગમે રી. ૩૦.
ચાકરી દામ કરંત, વાહને સુત વિચરે રી;
વૃદ્ધ હોવે મા બાપ ચિંતે કિમ ન મરે રી. ૩૧.
અશનમાત્ર ગુણ જાણ, ચાંપો પણ ન ચરે રી;
ગંડલ મંડલ જાત, રયણી ચોકી ભરે રી. ૩૨.
બાલક વ્યાલક તુલ્ય પ્રગટે પુત્ર તિસ્યો રી;
માત પિતા દુઃખદાય, કોણિક રાય જિસ્યો રી. ૩૩.
રાજ્ય વિઘન પુરઘાત, એક દિન જીવ હરે રી;
મણિએ વિભૂષિત નાગ, કુણ જન રાખે ઘરે રી. ૩૪.
એમ ચિંતી નર રાય, કહે પ્રજાને તદા રી;
કરશું અમેં જાગિં ગેહ, જેમ સુખ વરને સદા રી. ૩૫.
ધમ્મિલ રાસેં રસાલ, સાતમી ઢાલ કહી રી;
વિશ્વમાંહિ શુભ વીર, ગુણથી ખ્યાતિ લહી રી. ૩૬.

દોહરા.

કોપ કઠિણ રાજા હવે, તેડી કુંવરને ત્યાંહી;
કહે સુત ચાહું સુખ ભણી, નહીં તુજ શીતલ છાંહી. ૧.
તું શિક્ષાને અયોગ્ય છે, મુજ કુલ કીધ કલંક;
કેમહી ન હોવે પાંસરો, વૃશ્ચિક કંટક વંક. ૨.
મેં જાણ્યું આ રાજ્યમાં, પુત્રપ્રદીપ અનુસાર;
ભાજન તેલે અગ્નિ વિનું, તુંથી છતે અંધકાર. ૩.
ચોરાડ દીવા જે બળે, બારે રવિ ઊગંત;
અંધારૂં છે તસ ઘરે, જસ ઘર પુત્ર ન હુંત. ૪.
પણ એ જૂઠી વાસના, જસ ઘર વહિલ પુત્ર;
માત પિતા ઘરમાં રહે, વંધ્યુંતસ ઘરસૂત્ર. ૫.

અન્તરે વ્યસને ભર્યો, જા રે નગરથી દૂર;
જળ અમે આપ્યું મોકલ્યું, આવજો તામ હજુર. ૬.
ઢુકમ લહી નિકળ્યો ઘરેથી, આવ્યો સહચર પાસ;
[illegible] હવે તુમો, તાતે દીધ નિકાલ. ૭.
ધન ગયું તે ચિંતવે, ધનદ [illegible] કુમાર.
[illegible] ઉતર્યો, ઘરે અધિક અપાર. ૮.
[illegible] આપીયું, [illegible] તા વાત;
[illegible] ગયું. ન ગરે [illegible] હાથ. ૯
[illegible] અપમાને પોતાનું, ન કરે કોઇ સલામ.
[illegible] કુંપાડી પણ નહીં [illegible] ઠામ. ૧૦.
[illegible] ઘર ઘરતા, [illegible] જનની પાસ.
[illegible] ન [illegible] અમ્રુતી આવાસ. ૧૧.

ઢાળ ૮ મી.

([illegible] હો કે [illegible] —એ દેશી)

[illegible] હો કે નગરથી નીકલ્યો રાતની વેળા હો કે કોઇ [illegible]
[illegible] હો કે આવે દેરાસર, [illegible] હો કે [illegible] ૧.
[illegible] હો કે [illegible] હો કે [illegible]
[illegible] હો કે [illegible] હો કે નગરી [illegible] ૨.
[illegible] હો કે [illegible] હો કે [illegible]
[illegible] હો કે નગરને [illegible] હો કે [illegible] ૩
[illegible] હો કે [illegible] હો કે [illegible]
[illegible] હો કે [illegible] હો કે [illegible] ૪
[illegible] હો કે [illegible] હો કે આવે [illegible]
[illegible] હો કે [illegible] હો કે [illegible] ૫.
[illegible] હો કે [illegible] હો કે [illegible]
[illegible] હો કે [illegible] નહીં [illegible] હો કે [illegible] ૬.
[illegible] હો કે [illegible] હો કે [illegible]
[illegible] હો કે [illegible] હો કે [illegible] ૭

[illegible] જનની એક જાત્યા, બહુરી કટક હો કે સરિખા નતિ ભણ્યા;
[illegible] વિખ્યાત થયા શત્રુ પરાભવે હો કે જમુના પાર ગયા. ૮.
[illegible] સિદ્ધ મંત્રે બહુ રણ કરીયો હો કે ભરીયો મંત્ર ભયે;
[illegible] પાય પડી તસ એક ચેલો હો કે નામે નખોધપુરી. ૯.
[illegible] અવિનય કેય કર્યો, ગુરુને દ્વેષી હો કે બેઠે દૂર કર્યો;
[illegible] નિત્ય જુએ, ભલી બેસા હો કે ગુરુનાં છિદ્ર જુએ.૧૦.
[illegible] મરણે મરખ હો કે ચતુરે ચતુર મને;
[illegible] નામ ટએ, પર મુખ સાટે હો કે વડચો કુણ જુએ.૧૧.
[illegible] ગમે, ગુરુ કેવાએ હો કે આવે તે ન ગમે;
[illegible] ગહુ નડતો હો કે જમ દિરાજ ખમે.૧૨.
[illegible] ગઈ ક્રિમ, ગુરુ તસ દૂરે હો કે ગણે ધ્યાન એમ;
[illegible] સચ્ચા ભક્તિ હો કે સેવ્યા પાસ રહી.૧૩.
[illegible] ફરી તે પણ લીધી હો કે ગુરુને પાય પરી;
[illegible] વિદ્યા બળ ૬ હો કે શત્રુ પરાજયની.૧૪.
[illegible] મોકલિયો, જિનયે સાધી હો કે વચને સાંકળિયો;
[illegible] આપી ભેદ તણી, ચિત્ત પ્રસન્ને હો કે તત તું ભેદ ભણી.૧૫.
[illegible] સિદ્ધ નહોય ફરી, ગુરુયે નદીધી હો કે લીધી ચોરી કરી;
એમ [illegible] ભોજન કરતા હો કે ગયે એકાંત જઇ.૧૬.

॥ यदुक्तं ॥ लोभी मछरी मोगभूपणपरो नीचमसंगी सदा,
छीद्रान्वेषकसद्गुरोरविनयी द्वेषी गुरूणामपि ॥
वृत्तोऽसत्यमजल्पलंपटावल्गः दुष्ट कर्मागानुगः,
स्तेषांयंत्रकमंत्रसाधनाविधिः सिद्धयतिनो कर्हिचित् । १ ।

પૂર્વઢાલ.

ગુમતિ આવે હો કે બહુ ઉપકાર કીયો, [illegible] દત્તને હો કે મોહની મંત્ર દિયો;
[illegible] હો કે કરી તસ પાય નતિ, અનુક્રમે આવ્યો હો કે પુરી અમગાવતી.૧૭.
તે પુર પરિસર હો કે મુનિ ઉપદેશ દીએ, તિહાં જઇ [illegible] હો કે ધર્મ પિયુષ પીએ;
શાંતસનાએ હો કે આતમ ઉપશમિયો, [illegible] ચોરી હો કે હિંસા નિયમ લિયો.૧૮.

નૃપસુત ગુરુને હો કે કહે તુજ ઉદરસે, નિયમ દીયંતાં હો કે પંચ સખાઇયેં કર્યો;
મુનિ નમી ગયા હો કે પામ્યા પ્રેમ વળી, કરશી દેશેં હો કે નયરી વણજરશી.૧૯.
ધમ્મિલકામેં હો કે આઠમી દશ કહી. મરૂપમેં હો કે વિખ જાણે નહીં;
શ્રી શુભ વીરની હો કે વાણી અમૃતસી, સજ્જન વિનવી હો કે કંચન દેત કશી.૨૦.

દોહરા.

અમરદત્ત થયો ઇશ, સુર અસિલાને નીર;
પંચ વિવરસા એમ ઠર્યો, પીતાં નિર્મલ નીર. ૧.
ઘર ઇશાન કુસુમન જઇ, મંગલીય રૂપ;
મુનિવર દેઈ કુમતિ મલ્યા, માને સુર નર ભૂપ. ૨.
એક વરણ બીજ આગી, નામેં નદીયો દોય;
મધ્ય વસીય વણજશી, નગરી સુખુશી જોય. ૩.
આપ્ય દેશ ભિલ્લનણી, કુંવરે કીધ પ્રવેશ;
નાનાવિધ કૌતક જુવે, ફરતો સુંદર વેશ. ૪
મઠ એક મોટો દેખીયો, જિહાં ભણે છાત્ર અનેક;
નાનાવિધ રમ વસ કરે, તિહાં ધરી વિનય વિવેક. ૫.
ઉપાધ્યાય ક્ષ્યાનિધિ, ધરમચંદ છે નામ;
કર જોડી બેઠો તિહાં, ગુરુ કરી તાસ પ્રણામ. ૬.

ઢાળ ૯ મી.

(ગોરી કરી ઘર આવીયા —એ દેશી)

પાઠક એમ કહે કહે, છાત્રને કરીએ વિહાર રે;
કહો કુણ દેશથી આવીયા, નામ લિયું તુજ ભાવ રે. પાઠક૦ ૧
ગે કારણ ઇહાં આવીયા, કેમ તુજ ઇણામ વંશ રે;
એમ તેહ પ્રકાશતે, જેમ હંસ ભાખ દશે રે. પાઠક૦ ૨.
મન ધરી વિનતી કરે, કુંવરે નિજ અવદાત રે;
સુણી પાઠક વળતું કહે, ધન્ય તેણે એક વાત રે. પાઠક૦ ૩.
આગ વિના તમને કરી, કહું ન કીધું કાજ રે;
નાત મધ્યમ પુર હોશમાં, નારી કરી તુજ લાજ રે. પાઠક૦ ૪.
કેમ નાખ કરિ પંતર લખી, વળી નીસે સમાપી રે;
વિનય નર પંડિત કરે, ધનિ શબ્દે વરણી રે. પાઠક૦ ૫.

કડુકગિરા ગુરૂ માતની, આગલ હિત કર જાણે રે;
કડુવતા ઔષધ પરે, નીરૂગ વૈદ્ય વખાણે રે. પાડક૦ ૬.
ગુરૂ તાડતાં હિત કરે, ઊન્મારગથી વારે રે;
મણિકારક ઘસતા મણિ, રત્નનું તેજ વધારે રે. પાડક૦ ૭.
પીતર નિભ્રછે લોકને, પણ નવિ પુત્રને તાડે રે;
જેમ ન વિનાડે પાત્રને, મત્તિક ભત પછાડે રે. પાડક૦ ૮.
જગત ગુણે ગૌરવ લહે, શું કરે પરપોતાને રે;
નિજ અંગજમલ પરિહરે, વનજકુસુમશિર માને રે. પાડક૦ ૯.
માત પિતા ગુરૂ કુલવશી, હોય જગત બહુ માને રે.
કંચન ગિરિ વલગાં રહ્યાં, તૃણતરૂ કનક સમાનો રે. પાડક૦ ૧૦.
હણુપુરે વ્યવહારિયો, સુંદર નામે સાર રે;
માત પિતા પદપદ્મ નમી પછી કરત આહાર રે. પાડક૦ ૧૧.
સુત વિનયી તસ હોય છે, બહુલ કરે વ્યાપાર રે;
દાનદયા તસ ચિત્ત વસી, દ્રવ્યતણો નહીં પાર રે. પાડક૦ ૧૨.
લાભે લોભ વધે ઘણો, ઇંધણથી જેમ આગ્ય રે.
તૃષ્ણાદાહ સમાવવા, જલસમ જ્ઞાન વૈરાગ્ય રે. પાડક૦ ૧૩.
ગુરૂવિણ જ્ઞાન ન સંપજે, તેણે અતિ લોભ જમાવે રે;
માલ બહુલ વોહોરી કરી, સુંદર જહાજ ચડાવે રે. પાડક૦ ૧૪.
માત પિતા સુત દેવગુ, વાત એકાંત બનાવી રે.
સહુ સાથે વાહાણે ચડ્યા, ઘર પરિકરને ભલાવી રે. પાડક૦ ૧૫.
જલધિમાંહે જાતાં થકાં, લાગો પવન પ્રચંડ રે;
પ્રભુ પ્રભુ કરતાં પ્રલય થયો, વાહણ થયુ શતખંડ રે. પાડક૦ ૧૬.
માત પિતા વધુ સુત જવે, બુડ્યાં દૈવ વિપાકે રે;
સુંદર શેઠ ફલક ગ્રહી, આવ્યો જલનિધિ કાંઠે રે. પાડક૦ ૧૭.
ભમતો અનુક્રમે આવિયો, હણુપુર નિજગેહે રે;
મૃતકારજ સહુનાં કરી, પરણ્યો નારી ઓ નેહે રે. પાડક૦ ૧૮.
પુત્ર થયા સુત સંતતી, પૂરવલી પરે જાણી રે;
પણ એક માત પિતા મર્યાં, બાત લખેં ભવની ભાની રે. પાડક૦ ૧૯.

એમ સુણી પાઠક પાય નમી, કુંવર કહે શુભ સાજ રે,
આજ તુમે ઉપગારીયા, સિદ્ધાંતલિત કાજ રે. પાઠક૦ ૨૦
તાત મેં શિક્ષા શિર ધરી, મુજ મન રાગે લાગ્યું રે,
આપી અગી શિવપદ્યને, તુમ આગળ મેં લાગ્યું રે. પાઠક૦ ૨૧.
ધમ્મિલ કુંવરના રાગની, એમ કહી નવમી ઢાળ રે.
શિક્ષા શ્રીગુભવીરની, સુણો ઉજમાળ રે. પાઠક૦ ૨૨.

દોહરા.

કુંવર વચન સુણી રીઝીયા, પાઠક ઉવજ્ઝાય,
દક્ષિણ અર્થે શોભતો, તેડી કરી ગુણગાય. ૧
માન અગમ વસંતદિને, કર્યો તન મનોહાર,
કહે પિતુ ઘર સમ મુજ ઘરે, વિચરો પ્રિય દિલધાર. ૨
કુંવર તિહાં રહેતો થકો, કરી ગુરુવચન પ્રમાણ,
આદેશે નિત્ય નિતવરી, માત પિતા સમ જાણ. ૩
શાસ્ત્રને સંભારતા તણો, પામી સુગુરુ પસાય,
પર સહી સુખ ભરતને, સૈરદિન રમત ન્યાય. ૪
કુસુમ સુગંધ પવન હતો, વહી નિત દૃષ્ટિ નિહાળ,
અનુભવી આપે કરી, દેખે તથા કમાલ. ૫
ફરે સમે કુસુમ કહે પાસે પડે લાગ્યો પાર,
ગણુ ક્યારી ફૂલની મિત્ર મળો ઉપવાસ. ૬
ધૂં લઈ આવ્યો સમ નાંખ્યો નર,
શનિશ્ચરવાર ધન ઘણી, અતી મિત્ર કુમાર. ૭
તત્ર કહ નિર્વિકાર તણ, વૈભવપૂર્વક હાર,
આભૂષણ કહે કરી, કેટલ નયન કરાર. ૮
કહે કરે ચાંપ્યુ પ્રેમને, તત્ર ભરે ન ધર કુમાર,
દું ભાર ભરવું પૂછિયા ઉત્તર ન દેખાને ભાર. ૯
તું કેમ રહે શરણે, પૂછે કુંવર અતિઘણ,
યોગની કાલગુરુ કેને વચન કહ્યા. ૧૦.

[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ ૧૫
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]
[illegible] ચિત્તડ૦
[illegible] ચિત્તડ૦ [illegible]

દોહરો.

[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

પિહિતાશ્રવ ઘર હાટમાં, પેઠ વણિક મહંત. ૩.
ભ્રમર ઘણા ભાવાં ધયા, ખાં મુરાલ કર્ણેન્દ્ર;
પગભાગે મુખ પેઠજે, કમળ દેશ દેશ. ૪.
અદ્ભુત સંતો તે ગયો, વિસ્મય ચિત્તકુમાર;
ગાંગ ઘગ્ગર નાંખંડ, પૂછે તામ વિચાર. ૫.

ઢાળ ૧૧ મી.

([illegible] તનરમા [illegible] હો લાલ ન—એ દેશી)

[illegible] નગ [illegible], આભેગો [illegible] હો લાલરે. આંભેગો૦
[illegible] બંધુ [illegible] હો લાલ. [illegible]
[illegible] હો લાલ; [illegible]
[illegible] અદ્ભુત [illegible] હો લાલ. અદ્ભુ૦
[illegible] ધામછે હો લાલરે; [illegible]
[illegible] નામ છે હો લાલરે. [illegible]
[illegible] હો લાલ; ન૦
[illegible] હો લાલ. [illegible]
[illegible] હો લાલ; [illegible]
[illegible] હો લાલ. [illegible]
[illegible] હો લાલ; [illegible]
[illegible] હો લાલરે. [illegible]
[illegible] હો લાલ. [illegible]
[illegible] હો લાલરે. [illegible]
[illegible] હો લાલરે; [illegible]
[illegible] હો લાલ. [illegible]
[illegible] હો લાલ. [illegible]
[illegible] હો લાલ. [illegible]
[illegible] હો લાલ. [illegible]
[illegible] હો લાલ. [illegible]
[illegible] હો લાલ. [illegible]

આવ્યો હસ્તી કુમાર, ગુરૂએથી ઉતરે હો લાલ. ગુરૂએથી૦
પેઁધેજ ધરી કર વસ્ત્ર, કરી આવ્યો ચલે હો લાલ; કરી૦
પાછરી પરીં વસ્ત્ર કુમર, વેગે ધસે હો લાલ. કુમર૦ ૬.
નર જાણી ગજ કોપેં હણે દંતુસ મેં હો લાલ; હણે૦
તવ લઘુ વેગેં કુમાર, તે વલગ્યો પાછલેં હો લાલ. તે૦
પુંછડે વલગ્યો દેવા. કરી ભમરી ફરે હો લાલ; કરી૦
ત્યાર હસ્યો પરદેશી, જન હા હા કરે હો લાલ. જન૦ ૭.
મદન મંજરી સુણી વાત, તે ચિત્ત ગોખડેં હો લાલ; તે૦
થાકયો હસ્તી કુમાર, ચઢયો તવ ઉપરે હો લાલ. ચઢયો૦
મુષ્ટિ પ્રહારેં હણ્યો કરી, તવ નિર્મદ થયો હો લાલ; તવ૦
ઉતરી મેદની સમરી. કુમર આનંદ ભયો હો લાલ. કુમર૦ ૮.
તવ મેલ્યો કરિરાજ, કુમર પાસેં પધ્યો હો લાલ; કુમર૦
સૌ કહે નર ધન્ય, ભયેં આવી ચઢયો હો લાલ. ભયેં૦
નરનારી ધર્ણ નિર્ભય, ફૂલેં વધાવ્યાં હો લાલ; ફૂલે૦
ધવલ મંદ ઉદ્યાન, વિલાસ આવ્યા હો લાલ. વિલાસ૦ ૯.
ગેહ ગયા સુણી વાત, દેખે ભીડ ઘણું હો લાલ; દેખે૦
પુણ્યનૃપ હરખ ભરે, રે સખીનેં વધામણું હો લાલ. સખીને૦
રાજકુમારી તેમ આખ્યાન, થયેં સાંભળ્યો હો લાલ, થયેં૦
દેખી અચરિજ ચોર, ખડક કરીય મળ્યો હો લાલ. ખડક૦ ૧૦.
પુણ્ય પટ્ટ હજૂર. નૃપેં નિરખિયો હો લાલ; નૃપેં૦
પાસે બોલ્યો કુમાર, તિહાં કને આવિયો હો લાલ. તિહાં૦
કેતા પ્રણામ નરેશરેં, માનેં બેસારિયો હો લાલ; માને૦
ચાર આલિંગન દેઈ, પાસેં બેસારિયો હો લાલ. પાસેં૦ ૧૧.
નામ કહે વચન ભાખ્યું, ગુણે કરી તાહરે હો લાલ; ગુણે૦
ઉત્તમ રૂપ નહી દીઠ, સિન્ધુ વલયાંતરે હો લાલ. સિન્ધુ૦
મનુ સુન્દર ગુણ વંશો, અમ સ્નેહ ઘણી હો લાલ; અમ૦
પ્રેમેં નેહ ઉમાયો, ઉત્તમ આપની હો લાલ. ઉત્તમ૦ ૧૨.
કુમર સુણી સુખ પામ્યો, એમ પ્રેમે રહ્યો હો લાલ; એમ૦
પાણી ગ્રહણ ઉમંગ, મરણ માંહી રહ્યો હો લાલ. મરણ૦

[illegible] કરી [illegible] આ [illegible] કર્યુ હો લાલ, કિંગુ૦
[illegible] અમો [illegible] ગમીયુ આતર હો લાલરે. ગમીયુ૦ ૯
નહિ [illegible] નગરે રહ્યો હો લાલ. ઐણિ૦
આ નગરીનુ [illegible] સકલ [illegible] હો લાલ, સકલ૦
[illegible] પાર ભણ્યો હો લાલ, કુંવર૦
[illegible] હો લાલરે. અંબર૦ ૧૦
[illegible] પાડકને [illegible] હો લાલરે; પાડકને૦
[illegible] વિશાલ [illegible] તિહાં લીલા કરે હો લાલ. તિહાં૦
[illegible] અગીઆરમી મન રલી હો લાલ; અગીઆરમી૦
[illegible] પાડકને ફલી હો લાલરે. પાડકને૦ ૧૧

દોહરા.

[illegible] પ્રભાત સુભાત હાથ;
[illegible] માહાજન પુરજન સાથ. ૧.
[illegible] પૂર્વે હતી મહારાજ,
[illegible] થઇ [illegible] કાંઇ લાજ. ૨.
[illegible] નગરી અર્વના,
[illegible] થયા [illegible] કોઇનો ગર્વ. ૩.
[illegible] પુરજનને [illegible]
[illegible] વાત વધી વિપરીત. ૪.
[illegible] તિને [illegible] કોટવાલ.
[illegible] ૫.
[illegible] સાંભલો, વિદ્યામંત્ર [illegible].
[illegible] કરો [illegible] ૬.
[illegible] પણ નહિ આવ્યો [illegible]
[illegible] અંત્યજને, કરવો કોઇ ઉપાય ૭.

ઢાળ બારમી.

([illegible] અનમતિ [illegible]—એ દેશી.)

[illegible] ભૂપતિ રે, પુરોહિતને કોટવાલ રે;
પાંચ [illegible] મલી રે, [illegible] ઉજમાલ રે. જુઓ૦

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.—ધમ્મિલકુમાર. [illegible]

[illegible]

અશ્વારૂઢ સેનાપતિ રે, પોહોતા તે વનમાંહિ રે;
પંચ રતન હરી ભતજો રે, આચવતા વિધિ ત્યાંહિ રે. જુઓ૦ ૧૬.
આપ્યું વસ્ત્ર તુરગ તણું રે, પડદે કરતા જાય રે;
નાસિક ચોર લેઈ ગયો રે, આથમને રવિ તાપ રે. જુઓ૦ ૧૭.
વેશ આહેરણનો કરી રે, શિર ધરી મુરા ચંદહાસ રે;
રમઝમ કરતી નીસરી રે, મંત્રીશ્વરની પાસ રે. જુઓ૦ ૧૮.
મંત્રી આ ગોરસ રાજવી રે, કોકિલ સ્વર સુણી બોલ રે;
તસુમા નેહી કરી રે, વાત કરે રંગરોળ રે. જુઓ૦ ૧૯.
નયન-કટાક્ષે વેધની રે, કેની ગોરસ તાસ રે;
આવેશ પ્રેમ આરોગીએ રે, બેઠી છું તુમ પાસ રે. જુઓ૦ ૨૦.
વિશ્વાસી વિરચી નર રે, મંત્રી પીએ ચંદહાસ રે;
મદિરા મદિરાવશ ભણજો રે, પડિયો થઈ નિરાશ રે. જુઓ૦ ૨૧.
હરી મુગટ અરઘા કરી રે, દેહ જડ્યા પગ હોય રે;
મુખ ગોરસ ની ખાસડું રે, મિથ્યા સઘળી જોય રે. જુઓ૦ ૨૨.
ધનભૂષણ અરગા ભરી રે, નિકળી હસી સાર રે;
ચાલી ઘર ધરી વેષ વળી રે, જાણે વેશ લિયે ચોર રે. જુઓ૦ ૨૩.
પર ઊપર લાદી ધરી રે, ચાલ્યા તે મધ્ય ગત રે;
પુત્ર કહે ભૂપતિ રે, ધણી કોણ કિહાં જાત રે. જુઓ૦ ૨૪.
તુમ પટરાણી પટમણી રે, ચોર કહે તસ વીર રે;
દીઠા લાખુ નીસરું રે, નીતર્યો નિરમળ નીર રે. જુઓ૦ ૨૫.
ભાનુ ઉદય ભમરા ભમે રે, રાણી કુંકુમ અંગરાગ રે;
નિશા કાળુ સરસરની રે, હું છું રજકની જાત રે. જુઓ૦ ૨૬.
ભૂપ કહે તસ્કર ભમે રે, કેમ જાણે પુરબાહર રે;
તે કહે હું નહિ ભય ધરું રે, નીપની તુજ તલવાર રે. જુઓ૦ ૨૭.
ભૂપ કહે દેહ નજર પડે રે, તો કરજો શિરીર રે;
નરપ કરીને તે ગયો રે, કોટડીનો મોહક નીર રે. જુઓ૦ ૨૮.
ઘટ એક ચૂંને ચેંદિયો રે, મરકો તણો નીર રે;
તુમ ચઢી જુર અગ્નિયો રે, વરસાવ્યાં શિર રે. જુઓ૦ ૨૯.
ભૂપ કહે તુમ બાવરા રે, નગરમાં નહિ જાય રે;

વચ્ચે કુસુમ તે નગરે રે, પેસે ઠંડ તેણે ઠાય રે. જૂઓ૦ ૩૦.
નૃપ રૂપ ચોર કુસુમ ચઢી રે, આવ્યો નગર મઝાર રે;
દ્વાર તે બારને કહે રે, ચોરને કાઢો બહાર રે. જૂઓ૦ ૩૧.
ફેરી ફેર જુઓ નહી રે, કરીને ગયો વિસરામ રે;
બજાર દહી નૃપ ગયો રે, સન્મુખ કોઈ નામે. જૂઓ૦ ૩૨.
ટંકે ગયો ઘર અર્ધિયો રે, બાળી ચોર ચરિત્ર રે;
દરવાજે નૃપ બેઠો રે, આવ્યો રાંકની રીત રે. જૂઓ૦ ૩૩.
બહુ બલે દેવાલયે રે, દરવાજા ઘડી બધે રે;
ચોર અદ્રશ્ય રૂપ દેવને રે, કુસુમમાળનું સુગંધ રે. જૂઓ૦ ૩૪.
અગ્નિભૂતિ જપ કરે રે, પુરોહિત ચોરને હેત રે;
ચોર પ્રસન્ન થઈ કહે રે, ગુરૂ ધ્યાનચેત રે. જૂઓ૦ ૩૫.
તસકર અહીં તુમને દિયુ રે, ચલ અમારી સાથ રે;
તામ પુરોહિત ધમધમ્યો રે, વળગ્યો અનુપમ હાથ રે. જૂઓ૦ ૩૬.
મંત્રને કરી વંદેરો રે, પીપળા રૂખની ડાળ રે;
બાંધ્યું કામમાં દીવડું રે, એક હાથે બળમાળ રે. જૂઓ૦ ૩૭.
પરોહિત અર્યાં શિરે રે, શાંતિ કરે એ જૂપ રે;
બે દિન હજાર બોલસે રે, પડે પુરોહિત રૂપ રે. જૂઓ૦ ૩૮.
ઘર લખી તર ચોરિયો રે, નિજ કામે ગયો તેહ રે;
રાય પ્રભાતે બોલાવ્યા રે, સજ્જનનું મથા ભેદ રે. જૂઓ૦ ૩૯.
કામ કામ દેખાડ જુએ રે, ચોર હકીકત હજાર રે;
રાજસભામેં નૃપ જુઓ રે, દુવિધા આવી ચાર રે. જૂઓ૦ ૪૦.
વેચી ઘર તસકરે રે, ભેદ અલેશ્વર રૂપ રે;
અવસર પુરોહિત કાઢિને રે, નિજ ઘર રાજ સહ ભૂપ રે. જૂઓ૦ ૪૧.
ધમ્મિલકુંવરના રાસની રે, એ કહી બારમી ઢાળ રે;
વીરવિજયે કુંવર કહ્યો રે, હવે કહે ધીર નિહાળ રે. જૂઓ૦ ૪૨.

દોહરા.

પંચમ દિન નૃપ સાંજરે, મંત્રી પ્રમુખ જન સર્વ;
ગયા તસકર પકડિયે, વિદ્યુત જન ગર્વ. ૧

રાય કહે મંત્રી સુણો, કરવો કોણ ઉપાય;
અગડદત્ત તવ બોલિયો, પ્રણમી ભૂપતિ પાય. ૨.
ચોર ગ્રહણ હેતેં તુમેં, ઉચિત નહિ નિરધાર;
કમળ ઉખેડણ દીગ્ગજ, નખ છેદનને કુઠાર. ૩.
તેણે તસ્કરને ઝાલવા, આપો મુજ આદેશ;
સાત દિને નિગ્રહ કરૂં, નહીં તો અગ્નિપ્રવેશ. ૪.
અવનીપતિ વળતું કહે, તેં વાગણ વશ કીધ;
તેણેં તસ્કર નિગ્રહ ભણી, મેં તુજ આણા દીધ. ૫.
પવનચંડશું કુમર તે, મુદિત ગયો ગુરૂગેહ;
ગુરૂ આણા લહી નીકળ્યો, ખડ્ગ સખાઇ તેહ. ૬.

ઢાળ ૧૩ મી.

(એગેં અવસર તિહાં કુંભનું રે, આવ્યું ટોળું-એ દેશી.)

રાજકુંવર જોતો ફરે રે, કંદોઇ વેશ્યા ગેહ રે, ચતુરનર,
કામદેવ દેહરે ગયો હો લાલ; પૂજી નમી ધરી દીપશું રે,
ધ્યાનદિશા નિશિ તેહ રે, ચતુરનર, પ્રગટ થઇ તે બોલિયો હો લાલ. ૧.
ચોરની વાત ફિરી કહું રે, રતિપ્રીતિ શણગાર રે, ચતુરનર,
ચોર વની નિશિ લેઇ ગયો હો લાલ; હુ વચમાં આડો પડ્યો રે,
નાગી કરી દેય નાર રે, ચતુરનર, માર ખાધો મે બોલતાં હો લાલ. ૨.
કુંવર સુણી એમ ઉઠિયો રે, ચિંતિ ફુટયા દેવ રે, ચતુરનર,
બીજે દિન મહાકાળીનેં હો લાલ; મંદિર જઇ જપતો નિશિ રે.
પ્રગટ થઇ તતખેવ રે, ચતુર નર, કહે સુણ તું ચોરની કથા હો લાલ. ૩.
એક દિન મુજ ઘર ક્ષણ વસી રે, શકુન કરેવા કાજ રે, ચતુરનર,
પગ દેય ઝાંઝર લેઇ ગયો હો લાલ; કુંવર કહે તુમ દેવની રે,
ચોરેં લોપી લાજ રે, ચતુરનર, આશ ફિગી ઓર દેવની હો લાલ.
એમ પટ દિન પુરમાં ગયા રે, લોક બનાવે વાત રે, ચતુરનર.
નિતિ ચોર ન કર ચડ્યો હો લાલ; શું મુખ નૃપને દેખાડિયેં રે,
સાતમે દિન પરભાત રે, ચતુરનર, નગરી બાહેર નીકળ્યો હો લાલ,
ચિત ચીખીને તે ગયો રે, એક સમશાન મઝાર રે, ચતુરનર

નવરને પલ્યંક સાથ રે, ચતુરનર, એમ કરી બેઠી ઉપર ચઢી હો લાલ. ૨૫.
ચિંતે કુંવર નવિ ચીલસો રે, રમ કરે બેનાર રે. ચતુરનર.
સર્વ રિપુ ને વર્ણવ્યા હો લાલ. દર્પિઅરજ્જય ને વાંચ્યું રે.
પરદારા મંજરા રે. ચતુરનર, તેણે પલ્યંક મુખે મુખ્યો હો લાલ. ૨૬.
કામવસેં મૂકી શિક્ષા રે, ચરણ હેત પલ્યંક રે ચતુરનર.
સા કહે હેરી કેતરી હો લાલ. મુજ ભોગ કરો નિં કિયાં રે.
ઉત્તમ મનમાં રંક રે. ચતુરનર. તેણે મડી કુંવરે તદા હો લાલ. ૨૭.
મંદિર બાહિર નિકલ્યો રે. તિણમાં કમળાની વાત રે. ચતુરનર.
નૃપવર મુખપંકજ દેખતા હો લાલ. ચિંતા તિમિર દૂર ગયું રે.
રવિ પ્રવરેશ પરભાત રે. ચતુરનર, ઉદય યશ ઊપર ચડ્યો હો લાલ. ૨૮
ધમ્મિલ આસના કરી રે. નગર ઘર વિચરે રે. ચતુરનર
કુંવર પુરીમાં આવિયો હો લાલ. એક દમે એક નારીને રે
એક મિલી તેહ ભાવ રે. ચતુરનર. ભુજ્યો ભાવ તેહને નમે હો લાલ. ૨૯
સોપી કોઇસલોદરી રે. ભૂપ દીધી બહુ માન રે. ચતુરનર.
રંગ્યો સાથ રમ્યું કહે હો લાલ. શક્તિ ભક્તિ અતિ ઘણી છે રે.
સ્નેહ ભર્યો મુખદાન રે, ચતુરનર. મુજ પુરીજન સુખિયાં કિયાં હો લાલ. ૩૦.
જે જેનું ચોર્યું હતું રે. તે તે આપ્યું તાસ રે. ચતુરનર.
ધમ્મિલ રૂપ પાસમાં હો લાલ. કુંવરને નિજ પટરાણી રે.
તેડી જોવા આસ રે. ચતુરનર. લગ્ન તિમ નિર્ધાર્યા હો લાલ. ૩૧
વર્ષોઠ બહુ ચોમાસે રે. દીધું કન્યાદાન રે. ચતુરનર.
ચોરી ચતુરસ્ત્રી ચોકમાં હો લાલ. કમલસેના નિજ ભૂપતી રે.
રંગે રૂપનિધાન રે. ચતુરનર. કુંવરને પરણાવી નૃપે હો લાલ. ૩૨.
દમ્પી હજાર અર્ધક્ષ્ય રે. ધોડા દશ હજાર રે. ચતુરનર.
કોડિ મિલન પણ દાયજે હો લાલ. દેશ દિયા લાખ ગામનું રે,
ગેય સ્નાન અલંકાર રે, ચતુરનર. રથવાહન દાસી ઘણી હો લાલ. ૩૩.
પ્રાસાદ સુંદર એક દિયો રે. રહે સુખભર નૃપમાન રે. ચતુરનર.
દિન કુમારને ઉદરે હો લાલ. ઉપાધ્યાયને દાન આપ્યું રે.
દાન અને બહુ માન રે. ચતુરનર. ગોવિંદને સંભારતો હો લાલ. ૩૪.
નિજ પદ દેખિ અનુસરે રે. વસુ પાસે આચાર રે. ચતુરનર.

કમળસેનાશું સુખ વરે હો લાલ; ધમ્મિલરાસે તેરમી રે,
ઢાળ પ્રથમ ખંડ સાર રે, ચતુરનર, શ્રીશુભવીર કુંવર સુખી હો લાલ. ૩૫.

ચોપાઇ.

ખંડે ખંડે મધુરતા ઘણી, જેમ રસ શેલડી સાંઠે ભણી;
શ્રી શુભવીર વચન રસ લના, ધમ્મિલ રાસે ચખો પુણ્યવના. ૧.

ઇતિશ્રીમત્તપોગચ્છીય સંવિજ્ઞશિરોમણિ પંડિતશિરોરત્ન પંડિતશ્રી શુભવિજયગણિશિષ્યપંડિત શ્રી વીરવિજયગણિવિરચિતે શ્રીધમ્મિલચરિતે પ્રાકૃત પ્રબંધે પ્રથમખંડઃ સમાપ્તઃ

દ્વિતિય ખંડ પ્રારંભ.

દોહરા.

શુભગુરૂ ચરણકમળ નમી, કહિશું આગળ વાત;
ધમ્મિલ આગેં મુનિવરેં. ભાખ્યા નિજ અવદાત. ૧.
પ્રથમ ખંડ અખંડ રસ, પૂર્ણ હુઓ સુપ્રમાણ;
બીજો ખંડ કહું હવે, સુણજો વિકસિત જાણ. ૨.
ધાર્મિક પંડિત કૌતુકી, વૈરાગી નરનાર;
ઇમી કથા આગળ કહું, તસ ચિત રંજનહાર. ૩.
એક દિન રમવા નિકળ્યો, અગડદત્ત સવિવેક;
પગ પગ દેખણ કારણેં, મળિયા લોક અનેક. ૪.
મુખ સોહે પૂરણ શશી, અર્દ્ધચંદ્ર સમ ભાળ;
તપનોપમ તેજેં કરી, અધર અરૂણ પરવાળ. ૫.
મદનમંજરી દેખતી, કામદેવ અવતાર;
કમળસેનાયેં વશ કિયો, ચિંતે મુજ ભરતાર. ૬.
લેખ લખી અનુરાગશું, લલિત વચન નિજ હાથ;
ઉપર મુદ્રા દેઇને, મોકલની સખી સાથ. ૭.
માલની ફુલ કરંડીમાં, અક્ષત લેખ સમેત;
એકાંતે જઇ કુંવરને, વધાવની ધરી હેત. ૮.
લેખ દિયે તસ હાથમાં, ચતુર સખી સુવિનીત;
વાંચે કુંવર ઉખેલીને, પરણ ધરતો પ્રીત. ૯.

ઢાળ પહેલી.

(નોકરેવી રથ ફેરીયારે ઘાંચ્ચે દેશી.)

નંદીશ્વરા નગી નાયને હો રાજ. નયણે ભરિયાં નીર; મેરે પ્યારડા૦
અમરચ કરે અવનીપતિ હો રાજ, ભીન્યાં લખનાં ચીર. મેરે૦ ૧.
પટરાણી પદ પામવી હો રાજ. પિયુંડ કરી પડિહાર રે; મેરે૦
સખી વનતરૂ વ્યંતરા હો રાજ. કંત રોષ કરનાર. મેરે૦ ૨.
વાત સ્રી ને વેગની હો રાજ. ક્ષિણ ક્ષિણ રહ્યો સમીર; મેરે૦
ધન્ય નિઝર જળ કેમ પિયે હો રાજ, પામ્યા ગંગા નીર. મેરે૦ ૩.
પૂર્વ દિશાવ પવન દિશિં હો રાજ, પશ્ચિમ રાત્રે સ્વાપ, મેરે૦
મહિલા હો મન સાચવે હો રાજ. દિનમણિ જમતનો રાય મેરે૦ ૪.
કેતકી માલતિ મોગરો હો રાજ. ભમરો વન ભટકાય. મેરે૦
વાહ, મધુમતી પદ્મની હો રાજ, સુગંધ લેવો જાય. મેરે૦ ૫
પ્રેમ ભરી પૂરવ પ્રિયા હો રાજ, સમરી નિરાં આનંદ; મેરે૦
દેખી હવ જાણી કેતકી હો રાજ. તન ગાળ્યે સુરત. મેરે૦ ૬.
દેખી દેખ સિસિયો હો રાજ. પડે હિમ પોકાર; મેરે૦
ભમર કરે વિસ્તંદશું હો રાજ. તનુ ગાળ્યે ઠરાય. મેરે૦ ૭
માલતી ઢમગી નહીં દંશે હો રાજ, કેતકી લાગ્યો પ્રેમ; મેરે૦
વેધક મનિ વેધક સહે હો રાજ, મરખ જાણે કેમ. મેરે૦ ૮.
દંસ કરે હું વેધકી હો રાજ. ઘણું તુમને એમ; મેરે૦
કાળું તુજ અગ્નિ આમ છે હો રાજ. પૂછું પ્રાણ કેમ. મેરે૦ ૯.
ભમર કહે મુજ પ્રેમનો હો રાજ, પણ લાગ્યો છે અંગ; મેરે૦
આઠ દશની કેતકી હો રાજ. પાલો હમિ રંગ. મેરે૦ ૧૦.
નર ભમરા ઓપમ ધરે હો રાજ, તો દિસ પરજન વાત; મેરે૦
ચંદ્રમા કેમ સર્વાંનિ હો રાજ, લાગ્યો કર્મકિરણી પાત. મેરે૦ ૧૧.
પોપટ પાંજરમાંહે રમે હો રાજ, નિરખે નિરાં એક નાર; મેરે૦
રૂકિમણી પિંજર ધરી હો રાજ, દેખાડે ધરી પ્યાર. મેરે૦ ૧૨.
પોપટ જાણે પિંજર પામ્યો હો રાજ, તુમથી એ પણ પાર; મેરે૦
નેર વિશુદ્ધિ ગુરૂ મિત્ર હો રાજ. દેખી દેખતી વાટ. મેરે૦ ૧૩.
વાયુપર ઉત્તમ દશો હો રાજ. તવ સર્વે નગર મિલાપ. મેરે૦

પ્રભુ પ્રિયા તુજ સ્વામિની હો રાજ, ધારે અભંગી તામ. મેરે૦
વિસરાઈ સા એમ કહી હો રાજ, શેખ ધરે નિજ ધામ. મેરે૦ ૨૨
ભાંજે ભરે પ્રેમની હો રાજ, રાગ પ્રથમ કહી છેક. મેરે૦
વીરસ્વામી સંસારમાં હો રાજ, ધર્મે પ્રભુ તસ ટેક. મેરે૦ ૨૩

દોહરા.

સખી વિસર્ઇ નિજે ઘરે, બેઠા રાજકુમાર;
કર જોડીને એમ કહે, આવી નમી પ્રતિહાર. ૧
સ્વામી શાખપુરથકી, કરતિષેણ નરેશ,
આવી મળ્યા તુમ દેખવા, એ તસ દુરમિત હોય. ૨
તે દુરમતિ નૈમિત્તા, આવ્યા બાળ ઉદાર;
તામ કુમરે બોલાવિયા, દેખી અચંભેપર. ૩
સુવેગ ચારુદેવ બેઉ મિત્ર, ઘરમ તણે નામ.
હરખિત કુમરને દેખીને, કરતા દેવ પ્રણામ. ૪
ઉઠી કુમરે આલિંગિયા, બેસાર્યા નિજ પાસ.
સ્નેહ માન વિનય તણું, પૂછે કુશલ વિલાસ. ૫

ઢાળ ૨૯.

(સાહેલાની દેશી.)

સાહેલડે કુંવરને ભાખે એમ, સુવેગ કહે સાંભળ તાત હે સા૦
સાહેલડે માત પિતા તુમ દેખ, વસે છે કુશલી સાત હે સા૦
સાહેલડે તુમ વિરહ નગર દાઢ, દેહ દહે દિન નિશિ હે સા૦
સાહેલડે નયન રયન પણ નહિ, તરૂ હરખને નહિ રાત હે સા૦
સાહેલડે પુરષિરિત નિરધારૂ, હાથ ઝલ્યા ઉપડે હે સા૦
સાહેલડે વંસધરી ચોર, છવે તસ વયણું ... હે સા૦
સાહેલડે સ્વાગતી ... , રાજકુમાર ... હે સા૦
સાહેલડે અમને ... , ... હે સા૦
સાહેલડે સુવેગ મુખ ... હે સા૦
સાહેલડે ... હે સા૦
સાહેલડે ... હે સા૦

સાહેલડી જદુ અધિકારી કીધ. એક પટરાણી સિપરે હો લાલ:
સાહેલડી તેહની ઉત્કણ્ઠ. સિપેં નમી કહે એણીપરે હો લાલ. ૨૧.
સાહેલડી શી આજ્ઞા રઘુનાથ. તાતેં મુજ તેડાવિયો હો લાલ:
સાહેલડી દારણ પિતુવિયોગ. કહે ગુરુ દુઃખજ આવિયો હો લાલ. ૨૨.
સાહેલડી કામ અરથ હોય વર્ગ, સાધ્યા પણ ન સુહાવિયે હો લાલ:
સાહેલડી ધર્મ વર્ગ જયકાર, તેણે તે સાધી આવીયેં હો લાલ. ૨૩.
સાહેલડી ગુરુ વચનેં જિનચૈત્ય. આઠ દિવસ પૂજા રચે હો લાલ.
સાહેલડી એહિછત્ર નાટકશાળ. ગુણિજન જોતા સહુ મચે હો લાલ. ૨૪.
સાહેલડી સાહમીવચ્છલ નિણંદ. પટ રેશમ પાટ કોજલ પરી હો લાલ:
સાહેલડી શ્રીમંત ગુણી નગર, પેહેરામણી વરે કરી હો લાલ. ૨૫.
સાહેલડી મહનમજરીને દીધ, કેટુંએક રમણી સોહામણી હો લાલ.
સાહેલડી દેતાં દિગમ્બર કીધ. મુંસ્ત દિન જયા તણો હો લાલ. ૨૬.
સાહેલડી બીજે ખંડે એહ, બીજી ઢાળ સોહામણી હો લાલ:
સાહેલડી વંદરયલ રસ હેત, ખાસ સખાને વધામણી હો લાલ ૨૭

દોહરા.

ધસ્મમ્મિલપ્રિયા સની. અનેરી તસ નામ:
કુંવર ધરે ગુરુને જઈ. સોપે કીધા પ્રણામ. ૧
માત તમેં સુયશા સમાં. દિયો આશીષ સનેહ.
તાતનું તેડું આવિયું, જાયે હવે નિજગેહ. ૨
સા કહે વત્સ વિયોગમાં, મેં વે દુઃખ ન સહાય:
વિવિધ વીર સુયશા સતી, તેહુએ દુઃખ સહાય. ૩.
કુંવર કહે નર ઉત્તમેં, આશરીએ ન રહાય.
માત પિતા કુળવાન ગુણ. કેહું તાતેં લજવાય. ૪.
સાધ્વી કહે કુળવંત વેશ, પેર મુજ વિણ મરાઃ
કુંવર દીક્ષા ઘરા ચઉમ તણ, શીખે આગારિ અપાર. ૫.

ઢાળ ૩ જી.

(વિવેક રામની દેશી.)

સંત સંતિ વિધાસેં રે, આતમી નિતપ્રામેં રે,
કુંવર આવી આવી એકલો પ્રવેં રે:

રવિ આથમ બેઠા અનરથી તેહની રે. ૮.
ઘર આસન માંડે રે, સુર ભક્તિ જમાડે રે,
મુખે વસાડે ધૂપ ઉખેવતાં રે:
શણગાર સુધારી રે, માથે તિલક વધારી રે,
કરે વસ્ત્ર વેગાતી વેરેલા આવજો રે. ૯.
મનો જાણે માનાણું રે, રેહેજો શાનાણું રે,
રાત દિન બેલાણું મુજ સંભારજો રે:
ઉપગાર વખાણી રે, મુખ મધુરી વાણી રે,
ધન બોલાણું આણી નેમિ ઉચરાવને રે. ૧૦.
હવે કુંવર સધાવે રે, રૂપ પુત્રી વેગાવે રે,
સજ્જનને ભેગાવે શુભ શકુને કરી રે:
કેરે બાહેર આવ્યા રે, મિત્રસું સહુ લાવ્યા રે.
કુંવરેં બોલાવ્યા સહુને હિત ધરી રે. ૧૧.
સૈન્ય સુભટ નિવારી રે, ગજરાણી આવી રે.
કમળસેના બોલાવી હિતશિક્ષા દિયે રે:
પતિઆજ્ઞાએ રહેજો રે, સુજન નિવેહેજો રે,
સાસુ સસરાની સેવા કરજો ભલી પેરે રે. ૧૨.
સખિ માની તે રહી રે, એહેન સરખી જાણી રે.
નણદી દેરાણીનાં મન સાચવો રે.
ગુરુ વિનય કરે જો રે. સમતામાં રહેજો રે.
દાનગુણે દીપાવજો અમ કુળ વંશને રે. ૧૩.
એમ કહી નિજ બેટી રે, કંઠ લાગ ભેટી રે.
ઘર ઉભી વળ્યાં નિજ ઘર આંસુ ભર્યાં રે:
રથ બેઠી નારી રે, અભીરૂ વિચારી રે,
કરી સેના આગી પંથે સિધે તદા રે. ૧૪.
કુંવર ચિંતાએ રે, નવિ પશ્ચિમ જાએ રે,
અધિકાર તે થાશે આસર પગને રે:
કુંવર એકાકી રે, ત્યાં સુભટ તે સાથી રે,
પુર આવ્યો મહી રથ પરદા ખડિ. ૧૫.

ઢાળ ૪ થી.

(કરમની રેખા.)

જાગતી જ્યોતિ દેવગતિ દુર્ગળી, તદપિ તસ દેવ ભવ છિદ્ર જોવે:
ચોદરાજ લોક માંહે પૂન્ય માઝણું મળે, તદપી પાછા વળે જાતિરાવે.
જાગતી જ્યોતિ દેવગતિ દુર્ગળી. ૧.
વિશ્વહિતકાર્મિમિમિરશિતિરસ્કૃત, ભય હરી વિશ્વ ચોહેર વસતો:
તિમિર ભર રજનિચર રાત્ર પરે સહ્યે, દિઠ રવિ ઇંદ નેતાં હસતો. જાગતી૦ ૨.
ભુપતિ તપ ઍાપતિ નામ વિદ્યુત વદે, સસુરતણ રાત્રુ ભજ્જન ન હોય:
રાજરસ હેત કરી તિમિર રજની ભરી, ધાર ભદ્ર ધર ધરહેયા. જાગતી૦ ૩.
અટવિકટ મધ્ય નિરિતિરટ સિર ભરી, જોહિત જાગનિ સૈન્ય નાદિ:
અસરસ્વધર સમવધ તમપરાગ, ખાંત સોમિઝ સિર ન ટોપી. જાગતી૦ ૪.
વાગ વિકરાળ કરવાળ કર પ્રેત જ્યું, વીર રવ કોક હસિમત્તદંતા:
જાગુમનુ તાણી કર નૈમિત્ત ભટ પરી, નૈમિત્ત ભીમ પારી પરીતા. જાગતી૦ ૫.
તેણે સમે જોધ નર કોધ નવે ભર્યો, સુચવે યુદ્ધ મુદ્રા ભટ હાથે.
કુંવર તવ જાગીયો ધીરધ્ધ ભટસિંહ, રથ ચડ્યો અધિતિ જ્યતી મગાય. જાગતી૦ ૬.
પટ્ટોપતિ ભાભની સીમ પેરાવ્યા, ક્રોધ કુરવારે પ્રેઠ કોધે.
ભારનો ધારનો સૈન્યભટ શોધિયો, પતન જિમ વિદ્યુત દંડ ચોધે. જાગતી૦ ૭.
પશુને વંધુરા હસ્તિ હસ્તિ કર, સૈન્યભટ સહગ તેમ ફર નામે.
ઉદિત તામ તપનેયમે કુંવર તે, ભાગ ભટનાત તમ નષ્ટગામે. જાગતી૦ ૮.
સેન્ય પલ્લીપતિ ભીમ ભાસ્કુરતિ, મેધ જ્યું ગાજતો કુંવર સામો.
નીર જેમ તીર વરસાવતો સર ભરે, નવિ ધરે ધર્મ્મિલ પરા વિશરામો. જાગતી૦ ૯.
કુંવર પણ તેહશું કેસરીસિંહ જ્યું, યુદ્ધ ઉદ્દત ખડે કોન વી.
અન્નતિ હાથ વહ્માગ ધરી અનરી, વૈરસી સત્રીપણું ધરીવનારો. જાગતી૦૧૦.
જગતકર કુંજર ભીમ પરીપતિ, ઉભી જય કન્ની કળા વિશ્વરે:
અસ્તમેં ભાળી કટુ સહરિ ડું ત્યે, જાની નાસત હરિણ પરે. જાગતી૦૧૧.
જાંપ સા સારથી ફરીને સમસ્તી, દેખ તમ રૂપ પરિત ભર્મિ;
અર કુમાર સહ પ્રેમ ભર્મે પદે, ભામ વિંદુ નમ્ર તન ધાર્મિક ભર્મિ. જાગતી૦૧૨.
પરમ પ્રીત ભરથ્થી ભર સતસે, સિર પરે નવી દર્મિક પ્રિયતમ
પવિત્રપીઠ [illegible] જાગતી૦૧૩.

કર દીક્ષિત સન્મુખ કરી, આપે દેઈ આશીષ રે;
કહેતો દેહિ નમ લમેં, વાત સુણો અધિશ રે. વચણુ૦ ૫.
ગોકુળ ગામેં હું વસું, દેખી સંસાર ફેરો રે;
કાપાલિક ગુરૂ અભિનોં, જેમ તે લીધા ફેરા રે. વચણુ૦ ૬.
બહુ દિનથી તીરથ કરું, દેવ નમન મનેં રે;
શંખપુરી જાવું માહરે, વન્યજીવ નવિ હેનેં રે. વચણુ૦ ૭.
તુમ સાથેં અમેં આવશું, પણ મુજ પાસેં ભાર રે;
દેવપૂજન અર્થે દિયા, ધર્માર્થે દાન દિનાર રે. વચણુ૦ ૮.
નાણી તુમ રથમાં હોય, તો નિર્ભય થઈ જાવું રે;
દુર્યોધન ભયથી ડરૂં, તેણે તુમ હાથે આપું રે. વચણુ૦ ૯.
કુંવરને આપી એમ કહી, પંથેં કરે ગીત ગાન રે;
નૃત્યકળા જન રંજતો, મુખચેષ્ટા કરી તાન રે. વચણુ૦ ૧૦.
નિમુદેશ રથમુખ મંનુ, અભિધાનનું ઠામ રે;
ચોર શાય મસાણનાં, આવ્યું ગોકુળ ગામ રે. વચણુ૦ ૧૧.
દ્વિજ બાંધર જાનથી, નાણી ભોજન વેળા રે;
નૃપનંદનને એમ કહે, જોગી જટિલ તેણી વેળા રે. વચણુ૦ ૧૨.
આજ પરાણું અમ ઘરે, ભોજન સહુને કરાવું રે;
ગોકુળ ગામ એ માહરું, દહી દૂધ અશન તે લાવું રે. વચણુ૦ ૧૩.
સઘું દેશમાનું ઘણું કર્યું, તેણે આદર મુજ રાખી રે;
ગોરસ ભરણાં આણશે, એ મુજ શુભમતિ જાગી રે. વચણુ૦ ૧૪.
હું જઈ આવું નિજ ઘરેં, જાવું નહિ મહારાજ રે;
જન્મ સફળ માહારો થશે, જાણું વધારી લાજ રે. વચણુ૦ ૧૫.
એમ કહી નિજંજલધારીયો, ગોરસ મધુર બનાય રે;
કહે કુંવરને આરોગીયેં, ઉત્તમ ભજન કરાય રે. વચણુ૦ ૧૬.
અતિભોજન કરે નહીં, વળી મસ્તક રસ જાણ રે;
તેણેં ગોરસ ભોજન તણી, નવિ કરશો એ વાત રે. વચણુ૦ ૧૭.
કુંવર વચન સુણી સાથનેં, દહી દૂધ તેહ જમાડે રે;
વારે કુંવર નયનેં ગુરૂ, કુશિષ્યપણે નવિ છોડે રે. વચણુ૦ ૧૮.
નવિ જાણ દેઇ તે કહે, જમશું અમે હવે પુના રે;
વિષમિશ્રિત ભોજન કરી, તે તતક્ષણે થઈ સુતા રે. વચણુ૦ ૧૯.

મુજ મસ્તિ પરણીને, હરજો આપણું દાપ.
એમ કહેતાંતે મરણ લહ્યો, દિયે અગનિ મદિનાદ. ૯.

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી.

(નદી યમુનાકે તીર, ઉડે દોય પંખીયાં એ દેશી.)

રથ બેસી સિરિ મજ્જ ચલ્યો નદી ઊતરી, કુંવર ગિરિ ટરી દૂર આધારે નંદરી;
દીયે સ્વરે સુણી શબ્દ પુરૂષ ચિંતા ભરે, આવી હરે આ આવરે આવી અમ ધરે. ૧.
રથ હરી વિરહે રૂપની બુધર સંચરે, તવ હવે રોહિણીપ્રિયા તેમ અવિધા અમ ધરે;
ધન સહજ કુંવરે તિહાં ભગ થયા કરી, દેખા ખડું આ આપણો માની સહી. ૨.
કુંવર મકરધ્વજતુલ્ય સ્વરૂપે આ વરી, જયસુંદરી પણ થંભી વિચારણ ઘડતરી;
નંદનંદન પણ મોહિનીરૂપા મોહીસ્યો, દિલ વરી રંજાદ ઉચરી એમ વિસ્મય થયો. ૩.
નગરની પાતાળથી ચોરે અપહરી, નામેર અમે નામ કહ્યું જયસુંદરી;
નવ્રેં નયણ મિથ્યાતી સ્નેહ ધરી ધરે, તવ આ હૃદયનું નેહ ધરી એમ ઉચ્ચરે. ૪.
તુજ મુખ દેખી હું શુદ્ધિ બુદ્ધિ ભૂલી જઉં, પ્રેમકટારી લાગી તેણે ઘાયલ થઉં;
ધયધ ચોરને શાતા જળ પાયો ખરો, પ્રેમ નંદારસ સિંચનો તે મુજ ઉદ્ધરો. ૫.
તુમ સરખી નારીની દાસી થઇ રહું, તેહનાં કટુક વચન પણ તુમ દુઃખે સહું;
રૂપ પરખું ચિત્તમાં પણ સહ સમારવું, આગ સ્વજન પણ હિતનું ચિત્તમાં ધારવું. ૬.
અંગના પાસથી ઉત્તમ વિદ્યા શીખતી, નારીરત્ન પણ સેવું દુર્ગુણ સંભરી;
કરજુગલ તો ટારે કેશવે પગ લખમી હરી, કામી સારી પર્વતના ઉદ્દે વરી. ૭.
કહે તોહ ધન તુમને સોંપી મેલશું, આ ભવમાં વહાલેસર માનું દેવશું;
રસ વિરુદ્ધ કુંવર એ સાંભળ્યું સહુ, મદનમંજરી ચિત ચમકી કુંવરને એમ કહે. ૮.
તુજ પ્રીતમ નિર્લજ્જ પડ્યો તું પાસમાં, હરણ પેરે પડી હું રે વાગી તુજ આશામાં;
આ રાજપુત્ર પવિત્ર પુરાતન કિહાં રહ્યું, નીચ માનવ અનુસરતાં નિમોગ કુળ ગયું. ૯.
ઠગારા ઉત્તમવંશ ને હલકીપણું રચ્યું, મુજ સાથે કરીને વચન બોલ્યું ભર્યું;
હેત અવિવેક પરે ચોરટાગમેં રસ્યો, અટ સહજ ગુણવત ભાવમાંથી ગયો. ૧૦.
ચંદ્રિકા પણ હું તુમથી કરી ઘણી, મીઠે વચને ઘર રાખી માત આપણી;
રેવા રસ કુમારીસખી ઘરમાં રહી, પીડિત વરી હું તુમ ઉત્તમ જાણી સહી. ૧૧.
છોડી અહેવી સાથ નાથ સાથે સજ્યાં, તુમ વચને ભરોસા પીડિતીયાં તજ્યાં;
માત પિતા આશરીવાને કુળ પણ ધરી, ગિરિના તટ તુમ સન્નતલ સને નીકળી. ૧૨.

એ સવિ કીધું પ્રીતમ તાહરે કારણે, મતિ વિણુકી ઘર પેઠી રહી હું બારણે;
વિણુ દેખે હા દૈવ ધરી જલધિ સહી, ઊતરવાનો આરો તે એકે રહ્યો નહી.૧૩.
એણે સંગે રહી ખેલા પ્રીતમ ભૂધરે, સુલસા સાસુ ચરણે જશું અમે સાસરે;
કહિશું અમે જેમ મોકલશે તુમ ખોળવા, કૃષ્ણપરે ગયા તુમ સુત પાતાળ સાધવા.૧૪.
કાંતાવચન ગંગોદક કલ્લોલે કરી, નીચરાગ મલ ધોઈ ચિત્ત સુમતિ વરી;
અગડદત્ત નીકળિયો ચોર સંપદ તજી, મદનમંજરી શું રથ બેસી ચલિયો સજી.૧૫
નારીચરિત્ર ગહન તેમ ગહનવને વસે, ભિલ્લવૃંદ જિહાં ત્રાસે નાસે દશો દિશે;
દેખી કુંવર મન ચિંતે એ ઉત્પાત સ્યો, તવ દીઠો મદ ભરીયો હસ્તી કૃતાંતરો.૧૬.
વશ કરી રાજકુંવર તિહાં આગળ ચલે, લાંગુલઘાત નિપાત પટહભૂત ભૂતલે;
સન્મુખ આવ્યો વાઘ વદન જિશું ગવ્હરા, ધાવત ક્રોધ ભર્યો રહી ઉંચી કેસરા.૧૭.
મદનમંજરી ભયભ્રાંત થઇ તે દેખતાં, ધીરજ દેવે તાસ વાઘ હણવા જતાં;
વામ કરાંબર વીંટી હરિવદને ધરી, દક્ષિણ ભુજ ખડ્ગે કરિ છેદી દિધા કરી.૧૮.
રથ બેસી વનખંડ વચે વળી જાવતો, અતિ ઉત્કટ ફણી મણિધર સાહામો આવતો;
રક્ત નયન કાળકાંતિ ધમણ ફુનકાર એ, જમદંડ તુલ્ય પ્રચંડ દિસે વિકરાળ એ.૧૯.
દેખી ભયે પતિકંઠે વળગી મંજરી, ભય મ ધરો કહે કુંવર હેઠો ઉતરી;
થંભી મંત્રે ગારુડી પરે અહીને દમી, બેશી રથ પથ ચાલ્યાં રણુ સઘળું વમી.૨૦.
શંખપુરીને દેશ સીમે વિશરામીયા, ભવઅટવી ઓળંગી નરભવ પામીયા;
બીજે ખંડે ઢાળ એ છઠી ઉચ્ચરી, કમળસેના શુભ વીર કુમારને સંભરી.૨૧.

દોહરા.

એવું અવસર તિહાં સૈન્યના, કેરા તંબૂ દૂર;
દેખી સંશય રોલતા, આવ્યા સુભટ હજૂર. ૧.
અગડદત્તને ઓળખી, કરતા તેહ પ્રમાણ;
કમળસેના રાણી પ્રતે, દેત વધામણી તામ. ૨.
રાણી મંત્રી પ્રમુખ સવિ, આવી પ્રણમે પાય;
બોલાવે તસ પ્રેમશું, કુંવર કરી સુપસાય. ૩.
શિબિરમાંહે સહુ આવિયાં, નૃપસુત કરી વિશ્રામ;
પૂર્વ વાતનિ પૂછીયો, કહે સેનાપતિ તામ. ૪.

ઢાળ સાતમી.

(છોટની દેશી)

છોરે મારે સ્વામી સુણો તે વાત, બિરૂદ્ધે સુખમાં ઘ; છોરે૦
નિસાચરા આટ ઘોર, ઘર પડી નિશ અર્ધ. છોરે૦ ૧.
રવણી ઘનુ અંધાર, સાથ સહુ ભટ માંડલી છોરે૦
કુંવર-રથ ઘરે ઘોર, વાત કોઈ મુખ સાંભળી. છોરે૦ ૨
સુભટ પણ તેર તા, નિજ નિજ બિહાત કર ધરી. છોરે૦
સહુ પ્રગટ અવાસ, ભિરૂ આરે હસ્યાં કરી. છોરે૦ ૩.
અમેં સુભટ સેંઠ ઠામ, સેહકોટ કરતો ભિલ્લ છોરે૦
અમેં દેખાડયા હાથ, તવ ભિલ્લ મારગ દિયે. છોરે૦ ૪
સુભટ સહુ પિંડું જોર. રાખી રથ બેસારીને. છોરે૦
નિકળીયા ગિરિમેખ, નાઠા સુભટ ભિક્ષારીને. છોરે૦ ૫.
હલકારા ઠામ ઠામ. મેલી નાથ મેવેપિયા છોરે૦
સહુ હરખી મિલે ઠામ, વાટ જોવંતાં થોભાયા છોરે૦ ૬.
સાથ રૂપી અમ આરા, સુમ દસ્સને સુખ પામીયાઃ છોરે૦
કુંવર હુકમ કરી તામ, સૈન્ય સહુ કરી ચલીયા. છોરે૦ ૭
પામ્યા અપંઃ પ્રયાણ, શાખપુરીને પરિસરે, છોરે૦
દેઈ પટ અવાસ. ઉતારો સહુ કરે. છોરે૦ ૮.
આગમ જઈ અસવાર, રાયને દિયે વધામણી. છોરે૦
હરખ્યો બહુ પરિવાર, માત પિતા ઉલટ ઘણી. છોરે૦ ૯.
સન્મુખ આવે સર્વ, હર્ષ કલ્લોલ ઘણા નરાઃ છોરે૦
પુનમ ઉદયો ચંદ, સાગરથી પરે નાચતા. છોરે૦ ૧૦
હરખ્યાં સુભાગ્ય નેત્ર, આવે સન્મુખ ભૂપતિ. છોરે૦
સાસરાં ભૂમિ કુમાર, તાતચરણ કરતો નતિ. છોરે૦ ૧૧.
હાથે ઉપાડી કુમાર, હર્ષ ભર બેઠી મનમાં છોરે૦
તોરણ ઘર ઘર દ્વાર, આપી સેનાપર બહુ રૂપે. છોરે૦ ૧૨.
ઉભી કરી કેસકંત, રથપર રૈરી આવે છોરે૦
હસ્તીખંધ કુમાર. બેસી પુરમાં સંચર્યો છોરે૦ ૧૩.

પુરવધૂ ગાવે ગીત, બેઠી રથમાં દોય વહુ; જીરે૦
મેડી માળ ચડી નાર, વધાવતી અક્ષત બહુ. જીરે૦ ૧૪.
વાજે બહુ વાજિંત્ર, બંદી બિરુદાવળી ભણે; જીરે૦
પગ પગ કરતે સલામ, નગરલોક આદર ઘણે. જીરે૦ ૧૫.
એમ મહોટે મંડાણ, રાજદુવારે ઊતરે; જીરે૦
રાજકચેરી મધ્ય, તાતચરણ વંદન કરે; જીરે૦ ૧૬.
રાય કહે ગઈ રાત, આજ પ્રભાત ઉદય થયો; જીરે૦
પુણ્યઉદય ગુણશ્રેણિ, જો તું પરદેશેં ગયો. જીરે૦ ૧૭.
કુંવર કહે માહારાજ, તુમ દર્શન સુરતરુ ફળ્યો; જીરે૦
વૂઠા અમીયેં મેહ, નાઠા અશુભ શુભ દિન વળ્યો. જીરે૦ ૧૮.
પામી નૃપ આદેશ, જઈ માતા ચરણ નમે; જીરે૦
માય દિયે આશીષ, ચિરંજીવો આણંદમે. જીરે૦ ૧૯.
નયનાનંદણું નંદ, મળવે શીતળતા થઈ; જીરે૦
જનની શોક સંતાપ, સ્નેહવિયોગ વ્યથા ગઈ. જીરે૦ ૨૦.
સુતને દેહ સનેહ, ફરસે મુખસા નિજ કરે; જીરે૦
હરખેં નયન જળરેલ, નવરાવી પોતેં ઠરે. જીરે૦ ૨૧.
સુરવહુ સમ વહુ દોય, સાસુને પાયે પડે; જીરે૦
સાસુ દિએ આશીષ, હોજો પનોતી સુતવડે. જીરે૦ ૨૨.
મંત્રી પ્રમુખ પુરલોક, જે જે નમતા આવતા; જીરે૦
બાંધવપરેં નૃપનંદ, પ્રેમ ધરીને બોલાવતા. જીરે૦ ૨૩.
ભોજન જનની હાથ, કરીને નિજમંદિરે જતા; જીરે૦
સુતમુખેં સુત વૃત્તાંત, સુણી નૃપ વિસ્મય પામતા. જીરે૦ ૨૪.
એક દિન કુંવરને ભૂપ, જોઈ લગન મહ બળવતા; જીરે૦
જુવરાજ પદવી રૂપ, શ્રીજી વહુ પરણાવતા. જીરે૦ ૨૫.
બીજે ખંડે ઢાળ, ખેદવિચ્છેદન સાતમી; જીરે૦
મન તન મેળની વાત, વીર કહે સુણીને ગમી. જીરે૦ ૨૬.

દોહરા.

મદનમંજરી મોટે પદે, કમળસેના લઘુ કીધ;
અમરદત્ત બળપુરવને, બોલ્યું વચન તે સિદ્ધ. ૧.

જોઈ મિત્ર તે મિત્રમાં, સરખી પ્રતિ અભિભેદ;
દુર્જન વિશ્વની જ્યે, જોઈ શાઠ સ્નેહ. ૨.
તર્કશાસ્ત્રમાં સમરતી, સતિપતિ અધિકાર;
દેસમાં મલે કંતને, કમળસેના શુભ નાર. ૩.
ગોરખ સહોદરી સમ ભજે, ન ધરે મત્સર ધ્યાન;
સુજન વાત્સલ્યતા ધરે સિતાને સન્માન. ૪.
ન ભજે નવિ પાસો વસેં, રેઢિયાળી રતિભાવ;
પણ કુમુદની રજનીકરને, વિકસિત અતિરસભાવ.

ઢાળ ૮ મી.

(મનમાં વિમાસી વાલ્હે ચાંદલો—એ દેશી.)

દર્શનસંદન સમજશું, પણ પાડલી સંધાન;
રાજરતુપીવ નિત રહે, જેમ પુરુષ પવની સાથ
મદનમંજરી મુખમેલી રોપ, વિતાવેલી ચતુરને હાથ;
ધેનુ ચમક ત્યું ચિત્ત હર્યું, હર પશુ ન ભેદની નાથ. મદનમંજરી૦ ૧.
ખાંડ ગુણ દીધાં નીરને, પણ અમલિ ધરીયો નેપ;
નિવાતુ ઉદીત જાગો છે. એટલે અર્થન પણ મોર. મદનમંજરી૦ ૨.
પણું કેટલું પણું નવી વરે; વરે પાણીથી પાણું રૂપ;
દેવ પ્રતિમા જોયાં, ભીત્ત જસી મધાં ગુણરૂપ. મદનમંજરી૦ ૩.
પણ ઘાસની આશા શિર ચઢે, દેવ રાજ્યપ્રાપ્ય તપંત;
મધુ મધપ સુરભિ કરે, ગિરિ દરિદ્ર પાપુ કાંત. મદનમંજરી૦ ૫.
એવે આચાર રવિ દરિદ્ર બને, બુદ્ધિશાલીનપીઠ દેખ;
અવર અધારથી ઉતરે, વસ્તવે અધરુ વિરોધ. મદનમંજરી૦ ૬.
એનમન અમરીયો રસ્પૂરો, સંસાર મોહનીય;
માનુ વસંત રાજ અર્ચિયો. વેચાય જન વિસ્મયમાં ચિત્ત. મદનમંજરી૦ ૭.
ચતુરાં સેવન વર અમારે, ધનસરિ તેમ આસ્વાદ;
દેખી અલ્પીતા કરી, સંગત વિલાસ છ્ય. મદનમંજરી૦ ૮.
નરે કેટલી ભાવની કેરાયીપ, ભ્રમર વન રૂપેં કરંત;
ગુરુ ગુણી મેળો ધ્યાવ, ફરી ભાવ જુગલ રમંત. મદનમંજરી૦ ૯.

રાત્રિ ગઈ ઘડી ચાર, શ્રમ પામી પાછાં વળ્યાં;
સૂતાં બેઉ નર નાર, આવી રથમાં સુખ ભર્યાં. ૪.

ઢાળ ૯ મી.

(જીવ જીવન પ્રભુ કિહાં ગયા રે—એ દેશી.)

રાગે રંગાણી ચેતના રે, વસા વમી ગળી પાસ રે;
પામ્યે ભુવન ધન તન તજી રે, શેરૂએ રૂદત નિરાશ રે. રાગે૦ ૧.
તપ જપ સુત દૂરે વમે રે, રાગનદી ધન પૂર રે;
પડિયા નડિયા નવિ જડે રે, પૂર્વે ભાનુદત્ત શૂર રે. રાગે૦ ૨.
દેશ ત્યાગ અગનિ સહે રે, ઘણું કુરણુ દુખ હિક રે;
રાગ તણો ગુણ એહ છે રે, જોયતી રાની મજીઠ રે. રાગે૦ ૩.
ભાનુ ચિત્રશાળી વનગણે રે, યુવરાજ રમણી પાસ રે;
એક પ્રહર રાત્રિ ગઈ રે, સુખભર નિંદ નિવાસ રે. રાગે૦ ૪.
મદનમંજરી નિદ્રા વશે રે, લટકતો એક હાથ રે;
રથ બાહેર કજનાળી જ્યું રે, રથનાભિની સાથ રે. રાગે૦ ૫.
ભુજે ભુજંગમ ડંશીઓ રે, દુષ્ટ ફણીધર જાત રે;
ડશી ડશી મુજ પન્નગે રે, બોલી નિંદ વિઘાત રે. રાગે૦ ૬.
જાગ્યો કુંવર નિદ્રા તજી રે, શીઘ્ર ઉતરીઓ હેઠ રે;
તમસી નિશા પણ જોવતાં રે, મૂર્ધમણિ ફણી દીઠ રે. રાગે૦ ૭.
આ મૂર્છિત પ્રિય વેગથી રે, તસ દુઃખ શોક વિભાસ રે;
કુમરે પણ મૂર્છા લહી રે, જેમ વૃક્ષ છેદ્યો છાસ રે. રાગે૦ ૮.
વન વાયુ શીતળ લહી રે, ચૈતન્ય પામ્યો કુમાર રે;
પણ નવિ ઊઠી વલ્લભા રે, કીધા બહુ ઉપચાર રે. રાગે૦ ૯.
મંત્ર તંત્રાદિક બહુ કિયા રે, પણ ન થયો ગુણ તાસ રે;
ધર્યો અચેતન મૃતક સમી રે, ન લહે નારી નિઃશ્વાસ રે. રાગે૦ ૧૦.
અંકે આરોપી નેહને રે, મોહિત સ્નેહ કુમાર રે;
કરેનું સ્વર રોતો તિહાં રે, જેમ વિજોગી નાર રે. રાગે૦ ૧૧.
પ્રભુ પ્રિયા શું કર્યાં ગઈ રે, એકલો તજી મુજ પ્રાણ રે;
જીવવું કેમ તુજ વિણ પ્રિયા રે, તુજ સાથે મુજ પ્રાણ રે. રાગે૦ ૧૨.

(શાર્દૂલ.)

પ્રેક્ષ્યાંભોજમુખીઃ કમલાક્ષીઓ, સ્વયાન્ને [illegible] લાવણ્ય
પુષ્પં પરિત્યજન્ [illegible] પુષ્પીત્યાં ગ્રાંથને રજની જ્યાત્મ. ૫.
[illegible] પૂર્ણાંનિશ્ચયમપતિ કિ [illegible]
[illegible] મુખઃ કિમ શીતેરણ, કુપીતાં ગ્રાંથને રજની જ્યાત્મ. ૬.

દોહરા.

આવી મુખશુદ્ધિ કરી, સજ સોળ શણગાર,
કુંવર સુખાસન બેસીને, આવ્યો નગર મઝાર. ૭.
ચાર નરો આગળ ચલે, પ્રણમે આમ કુમાર,
તવ મહા મેઘે વયન, [illegible] સાર. ૮.
એક આંખે તે દેખતા, એક મુખ કરતા કાજ,
એક પૂંઠે નર ચાલતાં, એમ જગમાં લાજ. ૯.
કુંવર સુખી મંદિર ગયો, કમલસેનાની પાસ,
આવી મળતી આદરે, અન્તરપ્રેમ વિલાસ. ૧૦.
ચાલો ચાલો દિવસનો, વેણુંચક કરતો વદિ.
સુવર્ણદિવસે એક નારીશું, ભાવ ધર્મ ઉદ્યોત. ૧૧.
લઘુ ભાવેર આગળ કહે, સખરી ગણી ચાર,
ગયે વચને સાંભરે, ભક્તિ માન ને તાત. ૧૨.
વર્ષ દિવસ સમ વર્ષ ગયાં, એક દિનસમ મનહર,
કર જોડી ગુરૂજનને, એમ કહે પરિવાર. ૧૩.

ઢાળ ૧૦ મી.

(સુણો મોટી છું તમારા રૂપને રે લો. એ દેશી.)

ઉપાધ્યાયના વચનથી રે લો, ભણ્યો શાસ્ત્ર અગણિત રે [illegible]
વરિષ્ઠકુંવરે આવિયા રે લો, અંતર આગ ઉદ્દીપ રે [illegible]
ભાગ્યે લેખા તે મળી રે લો, વઈ સદ્દગુરુ ભાગ્ય કમ્યું રે [illegible]
કુંવર બાળાએ પ્રવેશીયો રે લો, પ્રભુની સુખાસન બેઠું [illegible]
તે કહે અમ ઘરે મેલુઆ રે લો, ભાવે ગુરૂ ભણું [illegible]
એક ગુરૂ સાધુ બનીઓ રે લો, જ્ઞાન ધ્યાનમેં [illegible]

ધ્યેય પદ્મિ જિન સંસ્તવે રે સો. નેહ સ્વભાવ સુદાનવે રે સો;
નાટક સોહમેં રચ્યા રે સો. ભક્તિથી મેં હરી ભગ્યા રે સો. ૧૯.
શક્તિ અનંતી આંબળી રે સો. ભક્તિથી શક્તિ વેગળી રે સો;
શક્તિ ભાવક ગોપમાન હો રે સો. ભક્તિ વશીં ભગવાન હો રે સો. ૨૦.
બ્રહ્મના ભક્તિથી સાંકળ્યો રે સો. પ્રસાદથી તે નિકળ્યો રે સો;
આગમ પાઠ જોવનો રે સો. દીઠ અદીઠ તરુ મેહનો રે સો. ૨૧.
માનું વનમાં નેતરંપ રે સો. વિઘ્ન ચારણ મુનિ ઉતર્યો રે સો;
મુનિવરનું મંગળ મારગી રે સો. ચાર જ્ઞાન જ્યોતિ ભરી રે સો. ૨૨
ધીરજ જંગમ સુરતરુ રે સો. શાંત સુધારસ સાગરુ રે સો;
સાહસગતિ ગુરુ નામ છે રે સો. નામ ઠિકાણ પરિણામ છે રે સો. ૨૩
સંસારદુઃખ દવ જ્વાળમાં રે સો. છાયા શીતળ સંસારમાં રે સો.
પુત્ર કલત્ર મુનિવરારે સો. દુઃખમાં વિસામા એ ખરા રે સો. ૨૪.
દેખ દેહનૂર વારૂને રે સો. મેઘધ્વનિ સુણી વારૂને રે સો;
દેખી કુંવર આણંદિયો રે સો. આવી સુરીશ્વર વંદિયો રે સો. ૨૫.
બેઠો નિચે ત્રિવિધે કરી રે સો. શુભ તરવ છાંડી પરી રે સો;
ધર્મદેશનાદિક આંભળી રે સો. સંસારની વિસરી રે સો. ૨૬.
ખાંડ ભણે કરમી કહી રે સો. ત્યાં મુનિ બેઠા તણી રે સો;
પુણ્ય ખાંડ કહ્યાં કરે રે સો. જંગમ સંગત આપે રે સો. ૨૭.

દોહરો.

ખડે ખડે ભણ્યા ભલા, ધમ્મિલકુંવર ચરિત્ર ભલું,
કહે મુનિ વીર ધમ્મિલ સુણો, શ્રી ગુરુકેર વચન રસ ભરો. ૨૮.

इति श्री तपागच्छाधिराजभट्टारक श्री विजयसिंहसूरीश्वर-शिष्य संविज्ञ पंडित श्री सत्यविजयगणिशिष्य पंडित कर्पूरविजय गणिशिष्य पंडित क्षमाविजयगणिशिष्य पंडित यशोविजयगणि-शिष्य पंडित शिरोरत्न श्री शुभविजयगणिशिष्य पंडित श्री वीर-विजयगणिविरचिते श्री धम्मिलकुमार चरित्रे प्राकृतबंधे.

द्वितीयः खंडः समाप्तः

તૃતીય ખંડ પ્રારંભ.

દોહરા.

જય જય તું જગદીશ્વરી, જગદંબા જગમાય;
જિનવરમુખકંજવાસિની, વિદુષી માત કહાય. ૧.
તું ત્રીપદી ત્રિપુરા તથા, તું ત્રિરૂપમય દેવી;
શક્તિ સ્વરૂપેં ખેલતી, નવનવ રૂપ ધરેવી. ૨.
જે ત્રિભુવનમાં નિઠુ પદેં, તે સવિ તુમ આકાર;
નિત્ય અનિત્ય અને વળી, નિત્યાનિત્ય વિચાર. ૩.
આદિ શક્તિ તું અભિનવી, ત્રિકકાળેં થિર ભાવ;
સરસ્વતી પ્રણમી નમી, મુજ ગુરૂ પ્રણમી પ્રભાવ. ૪.
ઇષ્ટદેવ પદ્માવતી, કાર્ય સકળ સદુચાર;
તાસ નમી હવે વર્ણવું, ત્રીજો ખંડ ઉદાર. ૫.
વકતા વાત વિવેકની, લહે પરીક્ષાવંત;
જાણે ઝવેરી આગળેં, માણેક મૂલ મિલંત. ૬.
ગામના નટનેં મૂર્ખનો, જોગ મળ્યો નહીં સોક;
આવું અવગું જોવતા, બેઠાં રણનાં રોઝ. ૭.
રોઝ તણા મન રીઝવી, ન શકે પંડિત લોક;
વિષકૂપા વનિતા સુણી, સેરભનો ધરે શોક. ૮.
ચ્યો ૨ નાટકકળા, બેહુરા આમળી ગીત;
પદ્મનાગ મહિમામેં રસકથા, જપને સરખી રીત. ૯.
ઘટ છે બહુથી ઘેંશમાં, ખાયક કુટંબી જેમ;
વાયુધ્વનિત ૫ કરિની કળા, થાય નિરયંક તેમ. ૧૦.
વાણી પુષ્પખરિઠીક આગળી, કંક હંસ શશી સાર;
પ્રસાદ સુંદર ૯ છિદ્ર પશુ, મશક શિલા મંજાર. ૧૧.
આદિ દેવ નહિ ૨ મળે, તિહાં શશી હંસ સમાણ;
નવનદીપખુગરી ચતરાં, સમજે શાસ્ત્ર પ્રમાણ. ૧૨.

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.—ધમ્મિલકુમાર.

[illegible] મુખ સુવિનીત:
[illegible] અધીન. ૧૩.

ઢાળ. ૧ લી.

([illegible])

[illegible]

સુગુ૦

સુ૦

સુ૦

સુ૦

સુ૦ ૫.

સુ૦

સુ૦

સુ૦ ૮.

સુ૦ ૯.

સુ૦ ૧૦.

સુ૦ ૧૧.

પલ્લીશ ભીમશું રણ ચઢી રે, કુંવર કરે સંગ્રામ. ચ૦ ૧૨.
શંકાણો નૃપભૂ તિહાં રે, છતો ભીમ ન જાય;
ચિંતી પ્રિયા થઇ સારથી રે, નયન કટાક્ષ સહાય. ચ૦ ૧૩.
તવ કુંવર હણી ભીમને રે, રથ બેસી કરી જાય;
નામ સહોદર પંચ એ રે, ગ્રામાંતરથી આય. ચ૦ ૧૪.
મૃતકારજ કરી ભીમનાં રે, કરી પ્રતિજ્ઞા એમ;
બાંધવ વેર લીધા વિના રે, જીવિતનું છે નેમ. ચ૦ ૧૫.
એ પંચે ભમતા થકા રે, વીત્યો કેટલો કાળ;
શત્રુ મરણ વિણ નવિ શમી રે, ચિત્ત હુતાશનઝાળ. ચ૦ ૧૬.
અમર્ષે પૂર્યાં થકા રે, કરતાં ચૈદ્ર ધ્યાન;
દેવકુળે આવી રહ્યા રે, શંખ પુરી ઉદ્યાન. ચ૦ ૧૭.
રાજકુંવર તે નયરીનો રે, પલ્લીપતિ હણનાર;
મદનમંજરીશું નિશિ રહ્યો રે, તેહજ વનમોઝાર. ચ૦ ૧૮.
સર્પ ડસ્યો પ્રિયા નેહશું રે, વહ્નિ પ્રવેશ કરંત;
વિદ્યાધર વિષ અપહરી રે, જીવિતદાન દીયંત. ચ૦ ૧૯.
દેવકુળે જઈ નિશિ વસ્યા રે, વન છંડી નર નાર;
પ્રિયા સુતારી પ્રેમશું રે, હૃદય હરસ કરનાર. ચ૦ ૨૦.
ત્રીજે ખંડે એ કહી રે, સુંદર પહેલી ઢાળ.
વીર કહે શ્રોતા સુણો રે, જ્ઞાની વચન ઉજમાળ. ચ૦ ૨૧.

દોહરા.

વનતરુ શીતળ પવનથી, મનજાગે નિશિ શેક;
અંબપરવ પ્રિયમીવરી, અંગ શિથિલ અતિ રેક. ૧.
તે ટાઢે કરી ધ્રુજતી, દેખી રાજકુમાર;
કાજ આગ લેવા ગયો, એકલી મેલી નાર. ૨.
શય્યાસન ભોજન વસુ, રાજ્ય રમણી ઘર પ્રાય;
સૂનાં મૂકયાં સાત એ, અન્ય અધિષ્ઠિત થાય. ૩.
એકલી નારી ન મૂકીએ, જો પણ સતીય કહાય;
ખૂણેર બાપને દેખીને, ચપળ ચિત્ત ડોલાય. ૪.

રાજકુમાર રાજા પેખેતે, કાંઈ વિધુ ન [illegible];
નિંદત પંડિત [illegible], વિદ્યા [illegible]. ૫.
[illegible] રહી નારીને, નવિ [illegible] [illegible];
એમ રુધિર [illegible], તો પણ ન થઈ [illegible]. ૬.
[illegible] રેહેની [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ૭.

ઢાળ ૨ જી.

([illegible] એ દેશી)

[illegible] પુરમ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible], [illegible] એમ [illegible]. ૧.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ૨.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. વિ૦ ૩.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] વિ૦ ૪.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. વિ૦ ૫.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. વિ૦ ૬.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. વિ૦ ૭.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. વિ૦ ૮.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. વિ૦ ૯.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. વિ૦ ૧૦.

તુમ [illegible] એક વેર છે, બીજું તુજ અપકાર;
પણ [illegible] નવિ પામીયેં, રત્નસમી તુંહી નાર. પ્રિ૦ ૧૧.
પણ તુજ કથને [illegible]તાં, કેમ તુમ સાથ લેવાય;
[illegible] કરે [illegible] ગખશે, કરશું તાસ ઉપાય. પ્રિ૦ ૧૨.
[illegible] આજ [illegible]માં, માર હું નિજ હાથ;
[illegible] કરી [illegible], ચાલીશું તુમ સાથ. પ્રિ૦ ૧૩.
[illegible] અમિ અહીં, આવતો પતિ જામ;
[illegible] શાનથી, [illegible] શુભ[illegible] તામ. પ્રિ૦ ૧૪.

[illegible] આવી કુવર તે તામ:
[illegible] પાતક તાસ પ્રકાશ. પ્રિ૦ ૧૫.
[illegible] તે માનતો, માગ્યું નેહવિશુધ;
[illegible] પડી, [illegible] પ્રિયા કર દીધ. પ્રિ૦ ૧૬.
[illegible] અંધારી ઘોર;
[illegible] ઘોર. પ્રિ૦ ૧૭.

[illegible] દેવે અભિધાત;
[illegible] પડી [illegible]. પ્રિ૦ ૧૮.
[illegible] પતગનેં ન્યાય,
[illegible] સમાણુ [illegible]. પ્રિ૦ ૧૯.

[illegible] એક [illegible].
[illegible] નારીના, [illegible] વિશાળ. પ્રિ૦ ૨૦.
[illegible] પ્રેમ સમાન,
[illegible] નારીમાં, [illegible] પ્રકાર. પ્રિ૦ ૨૧.
[illegible] સહિત;
[illegible] પવિત્ર. પ્રિ૦ ૨૨.

[illegible] ન [illegible].
[illegible] પ્રિ૦ ૨૩.
તેમ [illegible] અભ્યંતર [illegible]:
[illegible] પ્રિ૦ ૨૪.

ચિંતી આપ એમ થય, જોવે મોહની રીતઃ
કુંવર કહે અમિ કેમ થઈ, સા કહે સાંભળો મિત. પિ૦ ૨૫.
સીતેં ધૂર્જતેં કરથકી, ઘડું મૂકી ઘડી લેવઃ
ચાસું મની ઉંડી કરી, પીધી અમિ કરી મેવ. પિ૦ ૨૬.
દોઉં એણી એકાસનં, ધુણતી વાગતી જ્યઃ
અમિ પીતા રતા દેવડા, તુમ તિહાં ન જાય. પિ૦ ૨૭.
વનદેવતા વિના એક ઘડી, દૂરેં મેં ન રહાયઃ
મંત્ર નમેં જળ મંત્રણી, પ્રીતમ મિત ઉપાય. પિ૦ ૨૮.
અબ અભિષેક તુમેં વાલહા, અમારે તો મન એકઃ
નીંઝો નજરેં ન દેખીએં, એ મુજ મોટી છે ટેક. પિ૦ ૨૯.
એર દમેં સિરી રતિ, કસો લાયનો ઠેકઃ
પ્રેમદા પાસમાં જો પાઠ, ન રહે લાજ વિવેક. પિ૦ ૩૦.

સવૈયા.

કમિનીકી જાત ભરે, તાકેં મુખ પર ખડું.
કપટ નિપટ ભરી, હયેમેં ન ઘટે પ્રેમઃ
મનસેં ઉસકું કહે, જાત એવી કુ ખડું.
જૈસી હે જાત રહે, તેસી હે કમિની એવઃ
વિશ્વાસ ન ધરે નર, એસા નહીં પૂર ખડું.
કહે કવિ અજ્ઞાન, તયસી કુશલ એમઃ
કમિનીકી જાત ભરે, તાકેં મુખ પૂર ખડું. ૧.
એસું ધરૈં એસું ધરત, એક ફિરે પતિ એર કરેગી.
જ્યાં મિલે તાસું જુઝ કહે, પિયા તેરી હું દેરે પાય પરેગી.
અજ્ઞાન કહે એમ કમિની, સે શ્રમે નર જૈસે ગરેગી.
રૈ છુર મન નિરભર કરો જેસી, બિરહસે જલ જાવી મિરરેગી. ૨.
ભિવાં અરિત એક લખ, એરી એ લખ જોડેઃ
દહે મીડે દેરી, સાથી સિર હર કુ મેડઃ
ઉદર ટેપી ઉંટે, વેદ અર્ધ ચર વિરોઃ
ચંપાકેં મહલાં વાલો, ચઢે ધુંસર સાટોઃ

જાગ બેઠું ભાંગી પડ્યું, રોતી મોટકે સાદ;
જન પૂછે તવ એમ કહે, મુજ ઘર સાસુ વિવાદ. ૪.
ઘરમાં નવિ પેસણ દીયે, હું જાઉંરા ઘર જામ;
લોક સુણી તસ આપતા, બીજું બેડું તામ. ૫.
દધિ ભાજન મસ્તક ધરી, એક મહિયારી ત્યાંહી;
જન ભીડેં કરી ફુટીયું, તવ હરખી મન માંહી. ૬.
હસતી હસતી નવિ રહે, પૂછે રાજકુમાર;
દધિ દૂધ ભાજન ફુટને, કેમ નહીં શોક લગાર. ૭.
પામતું સા કહે પુંસમાં, રોજગો આ અવતાર;
શી શી હું શોચણ કરૂં, સાંભળ રાજકુમાર. ૮.
નૃપનંદન કહે ગુમતણી, વાત કહો વિસ્તાર;
આભીરણ કહે પંચ જણ, સુણતાં નિજ અધિકાર. ૯.

સવૈયો.

નૃપ માર ચલી અપનેં પતિપેં, પતિ સાપ ડસ્યો બુદ્ધિ પરસ્યું;
વન ચોર મહી ઉનેં બેચ દિયે, સુખ ભોગ લહી ગણિકા ઘરશું,
સુતસંગતિ હોત ચલી જલસેંહું, નદી પરવાહ બહ તરસું;
અબ ગૂજર હોત મહારાજ કુમારકે, છાસિકા સોચ કહા કરશું. ૧૦.

ઢાળ ત્રીજી.

(કેસર વરણો હો કે, કાઢ કસુંબો મ્હારા લાલ—એ દેશી.)

તિલપુર નગરેં હો કે શોભા સારી, મ્હારા લાલ.
માધવ નામે હો કે દ્વિજ આચારી; મ્હારા લાલ.
કામલતાભિધ હો કે તેહનેં નારી, મ્હારા૦
રંભારૂપેં હો કે અપછર હારી. મ્હારા૦ ૧.
પ્રીતિ નિરાળી હો કે છે ઘરનારી, મ્હારા૦
બેહુને લાગી હો કે પ્રેમ કટારી; મ્હારા૦
તસ લઘુ બાળક હોકે દુધ આહારી, મ્હારા૦
એક દિન ઘરમાં હો કે આગ પેસારી. મ્હારા૦ ૨.
ઈંધણ દુરેં હો કે નિર્મળ વારી, મ્હારા૦
આણ્યા ચાલી હો કે સા હ પનિહારી; મ્હારા૦

જળ ભરી ભાજન હો શિરપર ધારી, માહારા૦
એડ ઉપર હો કે ઝળકે ઝારી. માહારા૦ ૩.
રમઝમ કરતી હો કે વેષ સમારી, માહારા૦
સહીયર ટોળેં હો કે પંથ વિહારી; માહારા૦
નિજ પતિનાનેં હો કે કરે વિસ્તારી, માહારા૦
આડે થાનક હો કે વિકથા કારી. માહારા૦ ૪.

મરગે રમતી હો કે જમણ પીયારી, માહાર૦
નદીયેં ધોતી હો કે વસ્ત્ર ઉતારી; માહારા૦
કથા સુણતાં હો કે ગેલ જુહારી, માહારા૦
બાહેર ભૂમિયેં હો કે વાત ન કારી. માહારા૦ ૫.
પાપડ વણતાં હો કે પણ મટકારી, માહારા૦
પાણી વળતી હો કે સુત સંભારી; માહારા૦
લટકે ચલતી હો કે હાથ પસારી, માહારા૦
ઓછું ઋમેં ભાગ્યાં હો કે કુળ ભાભારી. માહારા૦ ૬.

લશકર સીધેં હો કે લુંટી નારી, માહારા૦
કામવ્રતાનેં હો કે રંભા ધારી; માહારા૦
સુભટેં ઝાલી હો કે રથ બેસારી, માહારા૦
કંપિલ પૂરીયેં હો કે મહં અસવારી. માહારા૦ ૭.
આપી સુભટેં હો કે રાયેં સકારી, માહારા૦
કરી પટરાણી હો કે સુખમાં ભારી; માહારા૦
શિવ શિરકુંભી હો કે થઇ વ્યભિચારી, માહારા૦
રમઝટ રમતી હો કે પુત્ર વિસારી. માહારા૦ ૮.

પુરવ ધરમા હો કે ભાગ વિમાસ્યો, માહારા૦
નદ વખતની હો કે તે વય પાળ્યો, માહારા૦
ગુરુ ઉપમણી હો કે શિવા લીધી, માહારા૦
સ્ત્રિનારી વખતી હો કે લોક પ્રસિદ્ધ. માહારા૦ ૯.
કામક્રતની હો કે ખબર તે આવી, માહારા૦
કેસર પુરને હો કે નેહ જગાવી; માહારા૦

જળ ભરી ભાજન હો શિરપર ધારી, માહારા૦
એક ઉપર હો કે ઝાંક ઝારી. માહારા૦ ૩.
રમઝમ કરતી હો કે વેષ સમારી, માહારા૦
સહીયર ટોળે હો કે પંથ વિહારી, માહારા૦
નિજ પતિવાને હો કે કરે વિસ્તારી, માહારા૦
આંઢ થાનક હો કે વિકથા કારી. માહારા૦ ૪.

મરંગે રમતી હો કે જમણ પીયારી, માહારા૦
નદીએં ધોતી હો કે વસ્ત્ર ઉતારી, માહારા૦
કથા સુણતાં હો કે ચેલ જુદારી, માહારા૦
બારેર ભૂમિએં હો કે વાત ન કારી. માહારા૦ ૫.
પાપડ વણતાં હો કે પણ ઘટધારી, માહારા૦
પાણી ભરતી હો કે સત સભારી: માહારા૦
લટકે ચલતી હો કે હાથ પસારી, માહારા૦
ફિરું સમેં ભાગ્યાં હો કે ફગ નાકારી. માહારા૦ ૬.

બહાર સોહ્યે હો કે લંકી નારી, માહારા૦
કામળનાને હો કે રંભા ધારી: માહારા૦
સુભટે ઝાલી હો કે રથ બેસારી, માહારા૦
કપિલ પુરીએ હો કે મન અસવારી. માહારા૦ ૭.
આણી સુભટે હો કે સર્વે સકારી, માહારા૦
ફરી પટરાણી હો કે મનમાં ભારી, માહારા૦
શિવ વિદુષી હો કે થઇ વ્યભિચારી, માહારા૦
રંગભર રમતી હો કે પુત્ર વિચારી. માહારા૦ ૮.

પુત્ર પરમાં હો કે ભાગ વિચાર્યો, માહારા૦
એક વનમાની હો કે તે વશ પાન્યો: માહારા૦
ગુરુ ઉપદેશી હો કે વિધિ લીધી, માહારા૦
કિન્નરી વખતી હો કે લોક પ્રસિદ્ધ. માહારા૦ ૯.
કામભાવની હો કે ખબર તે આવી, માહારા૦
કેમ જુવને હો કે ભેદ બતાવી: માહારા૦

[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	

જળ ભરી ભાજન હો શિરપર ધારી, માહારા૦
બેડ઼ ઉપર હો કે ઝળકે ઝારી. માહારા૦ ૩.
રમઝમ કરતી હો કે વેષ સમારી, માહારા૦
સહીયર ટોળે હો કે પંથ વિદારી; માહારા૦
નિજ પતિવાને હો કે કરે વિસ્તારી, માહારા૦
આડે થાનક હો કે વિકથા કારી. માહારા૦ ૪.

મરચે રમતી હો કે જમણ પીયારી, માહારા૦
નદીએં ધોતી હો કે વસ્ત્ર ઉતારી: માહારા૦
કથા સુણતાં હો કે ચૈત્ય જુહારી, માહારા૦
બાહેર ભૂમિએં હો કે વાત ન કારી. માહારા૦ ૫.
પાપડ વણતાં હો કે પણ ઘટહારી, માહારા૦
પાણી વગતી હો કે સુત સંભારી; માહારા૦
લટકે ચલતી હો કે હાથ પસારી, માહારા૦
એહવું અમેં ભાગ્યાં હો કે કૃણ ઝગારી. માહારા૦ ૬.

લશકર સોધ્યં હો કે લૂંટી નારી, માહારા૦
કામલતાને હો કે રંભા ધારી; માહારા૦
સુભટે ઝાલી હો કે રથ બેસારી, માહારા૦
કંપિલ પુરીયે હો કે ગઈ અસ્વારી. માહારા૦ ૭.
આપી સુભટે હો કે રાયેં સકારી, માહારા૦
કરી પટરાણી હો કે સુખમાં ભારી; માહારા૦
વિષય વિલુબ્ધી હો કે થઇ વ્યભિચારી, માહારા૦
રંગભર રમતી હો કે પુત્ર વિસારી. માહારા૦ ૮.

પૂરવ ઘરમાં હો કે બાળ વિસાર્યો, માહારા૦
ચોદ વરસની હો કે તે વય પામ્યો; માહારા૦
ગુરૂ ઉદ્યમથી હો કે વિદ્યા લીધી, માહારા૦
વિસ્તરી લખમી હો કે લોક પ્રસિદ્ધિ. માહારા૦ ૯.
કામલતાની હો કે ખબર તે આવી, માહારા૦
કેશવ પુત્રને હો કે ભેદ અજાણી; માહારા૦

[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે તે [illegible] મ૦દા૦ ૧૦.
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible] મ૦દા૦
[illegible] હો કે તે [illegible] મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible] મ૦દા૦ ૧૧.
[illegible] કરીને હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] કરીને હો કે [illegible] મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible] મ૦દા૦ ૧૨
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible] મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible] મ૦દા૦ ૧૩.
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ૦દા૦ ૧૪.
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ૦દા૦ ૧૫.
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ૦દા૦ ૧૬.
[illegible] હો કે [illegible], મ૦દા૦
[illegible] હો કે [illegible]; મ૦દા૦

જળ ભરી ભાજન હો શિરપર ધારી, માહારા૦
બેડ ઉપર હો કે ઝગડે ઝારી. માહારા૦ ૩.
રમઝમ કરતી હો કે વેષ સમારી, માહારા૦
સહીયર ટોળે હો કે પંથ વિહારી; માહારા૦
નિજ પતિવ્રાને હો કે કરે વિસ્તારી, માહારા૦
આઠે થાનક હો કે વિકથા કારી. માહારા૦ ૪.

મરગે રમતી હો કે જમણ પીયારી, માહારા૦
નદીએં ધોતી હો કે વસ્ત્ર ઉતારી; માહારા૦
કથા સુણતાં હો કે ચૈત્ય જુહારી, માહારા૦
બાહેર ભૂમિએં હો કે વાત ન કારી. માહારા૦ ૫.
પાપડ વણતાં હો કે પણ ઘટહારી, માહારા૦
પાણી વગતી હો કે સૂત્ર સંભારી; માહારા૦
લટકે ચલતી હો કે હાથ પસારી, માહારા૦
એવું સુપેં ભાગ્યાં હો કે ફળ અણકારી. માહારા૦ ૬.

લશકર સોપ્યું હો કે લુંટી નારી, માહારા૦
કામલતાને હો કે રંભા ધારી; માહારા૦
સુભટે ઝાલી હો કે રથ બેસારી, માહારા૦
કંપિલ પુરીયે હો કે ગઇ અસ્વારી. માહારા૦ ૭.
આપી સુભટે હો કે રાયેં સકારી, માહારા૦
કરી પટરાણી હો કે સુખમાં ભારી; માહારા૦
વિષય વિલુબ્ધી હો કે થઇ વ્યભિચારી, માહારા૦
રમઝમ રમતી હો કે પુત્ર વિસારી. માહારા૦ ૮.

પૂરવ ઘરમાં હો કે બાળ વિસાર્યો, માહારા૦
ચોદ વરસની હો કે તે વય પામ્યો; માહારા૦
ગુરુ ઉદ્યમથી હો કે વિદ્યા લીધી, માહારા૦
વિસ્તરી લખમી હો કે લોક પ્રસિદ્ધિ. માહારા૦ ૯.
કામલતાની હો કે ખબર તે આવી, માહારા૦
કેશવ પુત્રને હો કે નેહ બતાવી; માહારા૦

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.—ધમ્મિલકુમાર.

માહરૂ ભાગ્ય હો કે તેને [illegible].
કંચન નગરે હો કે તે પણ [illegible]. મ.હા.૦
પૂછે માહરે હો કે વાત [illegible]. મ.હા.૦
[illegible] દિન [illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે તે પણ [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હા.૦
પ્રેમ કરીને હો કે તેહી [illegible]. મ.હારા૦ ૧૧
ભાગ કરીને હો કે [illegible]. મ.હારા૦
રાણી દેખીને હો કે દેવે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] દેખીને હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે નેહ [illegible]. મ.હારા૦ ૧૨
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે રસ તે પાણી. મ.હારા૦
ઉઠે [illegible] હો કે [illegible] તે પાણી. મ.હારા૦
[illegible] હો કે પ્રેમ તે [illegible]. મ.હારા૦ ૧૩
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે મેં [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦ ૧૪
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે દેખે [illegible]. મ.હારા૦ ૧૫
[illegible] હો કે [illegible] તે કરશું. મ.હારા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦ ૧૬
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦
[illegible] હો કે [illegible]. મ.હારા૦

રાણી ખડ્ગેં હો કે ઘાય લગાવે, માહારા૦
ગયનેં મારી હો કે કુંથ જગાવે. માહારા૦ ૧૭.
શિરપેં ડસ્યો હો કે માથર મૂઓ, માહારા૦
કર્મવિટંબણ હો કે નારીની જુઓ;. માહારા૦
બ્રાહ્મણી ચિંતે હો કે દોય વિખુટી, માહારા૦
નાઠી વનમાં હો કે ચોરેં લૂંટી. માહારા૦ ૧૮.
વળી ભિત્તરાવી હો કે ખર્જૂર એંચી, માહારા૦
બળદેવગામેં હો કે જઇને વેચી; માહારા૦
ધન દેઇ વેશ્યા હો કે નિજ ઘર લાવે, માહારા૦
ભોગી નરશું હો કે ભોગ મેલાવે. માહારા૦ ૧૯.
કાળ ઘણેરો હો કે તસ ઘર ગમિયો, માહારા૦
તાત ગવેષણ હો કે કેશવ ભમિયો; માહારા૦
ફરતાં આવ્યો હો કે બળદેવ ગામેં, માહારા૦
નેહિજ વેશ્યા હો કે ઘર વિસામે. માહારા૦ ૨૦.
યૌવન વયમાં હો કે ધન સંજોગેં, માહારા૦
કામલતાશું હો કે વિલસે ભોગેં; માહારા૦
એક દિન પુછે હો કે પ્રેમ વિશેષેં, માહારા૦
ભટકેમ ભટકે હો કે દેશ વિદેશેં. માહારા૦ ૨૧.
કિયા ગામના હો કે છો રે'વાસી, માહારા૦
તવ તેણેં મૂળથી હો કે વાત પ્રકાશી; માહારા૦
વાત સુણીનેં હો કે મનમાં મુંઝી, માહારા૦
સુત ઓળખેં હો કે હઇડે ધ્રૂજી. માહારા૦ ૨૨.
પાપ અઘોરેં હો કે દુર્મતિ મુકી, માહારા૦
દેહ અગનિમાં હો કે કાયા ધ્રુંજી; માહારા૦
કહે નિજ સુતને હો કે ઘેર સધાવો, માહારા૦
નહીં આ ભવમાં હો કે તાત મિલાવો. માહારા૦ ૨૩.
જ્યેષ્ઠ ખાણી હો કે યમુનાં તીરેં, માહારા૦
ચવમાં પેઠી હો કે નાઠી નીરેં; માહારા૦

ગુરૂ વૈરાગી રે કે તત્ત્વ વિભાગી, માહરા૦
શ્રી શુભમતિ રે કે વાણી પ્રકાશી. માહરા૦ ૩૧.

દોહરા.

[illegible] ૧.
[illegible] ૨.
[illegible]
[illegible] અધિકાર ૩.

ઢાળ ૬ થી.

[illegible]

પસ્તાયથી શ્રીકંત [illegible], સુ૦ નિજ ઘર લખમી જાતુ હતી [illegible] સુ૦
ચાવત ઘર સૌ તેણ કરે, સુ૦ પતિ દેખી [illegible] દુઃખ ધરે. સુ૦ ૯.
કહે સખીને હવે કિહાં [illegible], સુ૦ [illegible] ચિત રહ્યું: સુ૦
[illegible] વચને [illegible], સુ૦ [illegible] પતિ [illegible] વસી. સુ૦ ૧૦.
[illegible] સુ૦ [illegible] વિવે [illegible] સુ૦
[illegible] વચન [illegible] કહે, સુ૦ [illegible] વિશેષ [illegible] સુ૦ ૧૧.
[illegible] પતિ [illegible] વરી, સુ૦ તવ [illegible] સુ૦
[illegible] ચાલી સુ૦ [illegible] નગરે [illegible] સુ૦ ૧૨.
[illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦
તે [illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦ ૧૩.
[illegible] કિહાં [illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦
[illegible] સુ૦ કિહાં તે [illegible] સુ૦ ૧૪.
[illegible] સુ૦ [illegible] તે [illegible] સુ૦
[illegible] સુ૦ [illegible] ઉપર [illegible] સુ૦ ૧૫.
[illegible] સુ૦ [illegible] શું કરે. સુ૦
કિહાં તર ઉપર [illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦ ૧૬.
[illegible] પુરી [illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦
[illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦ ૧૭.
[illegible] સુ૦ તે [illegible] સુ૦
[illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦ ૧૮.
[illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦
[illegible] સુ૦ [illegible] કિહાં [illegible] સુ૦ ૧૯.
[illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦
[illegible] સુ૦ [illegible] કિહાં [illegible] સુ૦ ૨૦.
[illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦
તવ [illegible] કિહાં [illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦ ૨૧.
[illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦
[illegible] સુ૦ [illegible] સુ૦ ૨૨.

એમ સાંભળીનેં પાંચે જણા, સુ૦ સંસાર થકી ઉભગ્યા ઘણા: સુ૦
તે કંચનપુરથી નીકળ્યા, સુ૦ જઇ સાથ મનોહરમાં ભળ્યા. સુ૦ ૨૩.
ત્રીજેં ખંડે ગોથી કહી, સુ૦ એ ઢાળ ગુણી ચિત્તમાં ગ્રહી; સુ૦
રૂપવીર કહે તે નિર્મળા, સુ૦ વનિતાથી વસિયા વેગળા. સુ૦ ૨૪

દોહરા.

પાંચ સહોદર પંથમાં, કરતાં એમ વિચાર;
છઠ્ઠો ભાખર ઘર રહ્યો, તસ નથી જાણવું સાર. ૧.
જાણશે તો આ રાક્ષસી, એક દિન કરશે ઘાત;
તેથી ગિરિવર ઉપર ચઢી, કરશું ઝંપાપાત. ૨.
એમ નિશ્ચય કરી ચાલતા, પાંચે અશનને હેત;
મારગ આમેં જઇ જમી, સુખભર નિદ્રા લેત. ૩.
સાથ સઘળો કેઇ દિશ ગયો, મારગ ભુલ્યા તેહ.
પાંચે જણ રથ ઉતરી, આવી બેઠા એહ. ૪.
ઝંપાપાત કુમરજીથી, વાર્યો દેઇ ઉપદેશ;
સંજમ લેવા સજ થયા, છંડી સર્વ કલેશ. ૫.
એમ કેહેતાં એક આવીયો, ભાર ધરી ધનુ બાણ;
તવ પાંચે ઉઠી ગયા, છઠ્ઠો ભાખર જાણ. ૬.
પૂછતાં તે એમ કહે, ભાઇ ગયેલ્યુ કાજ,
નિરખીયો પંચે નિમિત્તિક, વચને મળ્યો તુમ આજ. ૭.
ચાલતા જઇયેં ઘર ભણી, જોવે છે સહુ વાટ,
તે કહે કશું ન આવીયેં, દેખી આ ભર નાટ. ૮.
નાટક શું દીઠું તમે, પંચ કહે સહી તાસ,
મન મોરી સુની પામીયો, ચિત્તનાં તે વૈરાગ. ૯.
પદ બાંધ્યા પદ કાવના, ભાવેં થયા [illegible]:
[illegible] કેમીત, હુઆ ધર્મ રસાળ. ૧૦.
ગુરુ કહે પુછ્યું તે કહ્યું, જિન વૈરાગ્ય ગુન,
કુંવર કહે ગુરુને તદા, સહુ કથાનક સુન. ૧૧.

ઢાળ ૫ મી.

([illegible])

કુંવર કહે સુણો સ્વામી, મેં [illegible]

મનડું કિહાંહી ન લાગે.

[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦ ૯
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦ ૧૦.
[illegible] મ૦
[illegible] મ૦ ૧૧.

શાર્દૂલ.

[illegible]
[illegible]

એમ સાંભળીનેં પાંચે જણા, સુ૦ સંસાર થકી ઉભગ્યા ઘણા; સુ૦
તે કંચનપુરથી નીકળ્યા, સુ૦ જઇ સાથ મનોહરમાં ભળ્યા. સુ૦ ૨૩.
ત્રીજેં ખંડે ચોથી કહી, સુ૦ એ ઢાળ ગ્રહી ચિત્તમાં મહી; સુ૦
શ્રમહીર કહે તે નિર્મળા, સુ૦ વનિતાથી વસિયા વેગળા. સુ૦ ૨૪

દોહરા.

પાંચ સહોદર પંથમાં, કરતાં એમ વિચાર;
છઠ્ઠો બાંધવ ઘર રહ્યો, તસ નારી મળતું સાર. ૧.
જાણશું તો આ રાક્ષસી, એક દિન કરશે ઘાત;
તેથી ગિરિવર ઉપર ચઢી, કરશું ઝંપાપાત. ૨.
એમ નિશ્ચય કરી ચાલતા, પાંચે મરણનેં હેત;
મારગ માંહે જઇ જમી, સુખભર નિદ્રા લેત. ૩.
સાથ સકળ કેઇ દિશ ગયો, મારગ ભુલ્યા તેહ;
પાંચે જણ ગિરિ ઉતરી, આવી બેઠા એહ. ૪.
ઝંપાપાત કુમરણથી, વાર્યો દેઇ ઉપદેશ;
સંજમ લેવા સજ થયા, છાંડી સર્વ કલેશ. ૫.
એમ કેહતાં એક આવીયો, ક્રોધ ધરી ધનુ બાણ;
તવ પાંચે ઉઠી મળ્યા, છઠ્ઠો બાંધવ જાણ. ૬.
પુછતાં તે એમ કહેં, ભાઇ ગયો શું કાજ;
નિરજીયો પંચે નિમિત્તિક, રચનેં મળ્યો તુમ આજ. ૭.
ચાલો જઇયેં ઘર ભણી, જોવે છે સહુ વાટ;
તે કહે કામ ન આવીયેં, દેખી આ ભવ નાટ. ૮.
નાટક શું દીઠું તમે, પંચ કહે સહી સાચ,
મળ થકી સુણી પામીયો, ચિત્તમાં તે વૈરાગ. ૯.
ધર બાંધવ ધર કાવના, ભાવેં થયા રળીયાત;
સવ છઠ્ઠોએ બેસીયા, સુણવા ધર્મ રસાળ. ૧૦.
ગુરુ કહે પુછ્યું તે કહું, બિરુ વૈરાગ્ય સ્વરૂપ,
કુંવર કહે સુણો તદા, સિદ્ધ કલ્પાક ભૂપ. ૧૧.

ઢાળ ૫ મી.

([illegible])

[illegible]

શાર્દૂલ.

[illegible]

જેમ ચકલો ચકલી તણુ, બિંદુએ આવીયાં, પ્યા૦
તું પી તું પી કેરતાં, બેઉં મરણેં ગયાં. પ્યા૦ ૨.

નર નારીના રાગ તે, નાગર માંકડા, પ્યા૦
વાઘ ચિતર મંઝારને, મેલી જમાડતા; પ્યા૦
તિરી પ્રાણીઆ ભવમાં, દુઃખમાં પડે, પ્યા૦
ત્રિય.રાગ નરભવ હરી, પરભવમાં નડે. પ્યા૦ ૩.

તન ધન જોબન આયુ, સમય જાતાં વહી, પ્યા૦
આખંડલના કંઠ અખંડ રહે નહીં; પ્યા૦
તિલકપુરે કનકધ્વજ, રાણી યશોમતી, પ્યા૦
બે સુત ઉપર પુત્રી, સુનંદા રૂપેં રતિ. પ્યા૦ ૪.

સખી વર્ગે ઘર ઉપર ગઈ, દેખે એક ઘરે, પ્યા૦
રોષ કરી ગુણવતીને પતિ તાડન કરે; પ્યા૦
નિર્દય નર ધણી માને, કહે સખી માહરી, પ્યા૦
કન્યા નથી વિવાહ, રહીશ હું એકલી. પ્યા૦ ૫.

પરમસુખ ન જાણે સખી, વચ ભાગ્યા સહી, પ્યા૦
અનુભવ જ્ઞાન વિના જેમ, ધ્યાન કરે નહીં; પ્યા૦
જોબન વન રૂપીઓ તરુ, અંકુર કુસુમ ફળ્યા, પ્યા૦
રતિએ રીઝવ્યા કામ, દેવ આવ વસ્યા. પ્યા૦ ૬.

જલધિની ગુરુતા, રૂપ કુબેર વના જાણ, પ્યા૦
ચમકતાની ચપળતા, ચંદ્ર વદને ગ્રહ્યું; પ્યા૦
અભિનવ જોબનરંગ, મુગ્ધા બેઠી, પ્યા૦
એક દિન મંદિર ઉપર, જાળ ઝરૂખે રહી. પ્યા૦ ૭.

દંપતિ પ્રીતિવંત, ઘણી લીધાં વશે, પ્યા૦
જિમે વસંત વિયોગું, આનંદ ઘણું રમે. પ્યા૦
દેખી સુનંદા ચિંત, રૂપે કરે આપને, પ્યા૦
તૂટ ત્રિદંડ ફરે, જાણી નરદેવને. પ્યા૦ ૮.
એક દિન ધર્મસંગ્રામ, ચઢીનો ઠકુરાઈને, પ્યા૦
દેખ વધાવ રૂપેંભ, દીઠો આનંદે, પ્યા૦

સાજો નવલો નેહ, સખી હવે કિંહ, ધ૦
રહોડ આવે સખી પર, તે રખેને હરો. ધ૦ ૯.
પ્રેમીને મન હરખે, અરથ હેતેં પૂરીએ, ધ૦
પરણે પર સખી એ, સુંદરને દીઠ: ધ૦
એમ હરખી સહુ, તન મન વિકસતી, ધ૦
ઘર શિખર રચિત, કહે હસતી ધ૦ ૧૦.

दुर्योगिलिखितः श्लोकः।

निरर्थकं जन्म गतं नलिन्याः।
यया न दृष्टं तुहिनांशुबिंबम्॥
उत्पत्तिरिंदोरपि निष्फलैव।
दृष्टा विनिद्रा नलिनी न येन॥१॥

પૂર્વ ઢાળ

કમી કુમેં મુકે લિખ, કહાં તુમ આવતું, ધ૦
તુમ મુખ શશિ સિત, નહિ નિરખ મારતું: ધ૦
ઓળખીને રખેન, મોરે મન મોહેરે, ધ૦
નિ ચંદ મીઠો હેતુ, ગૌરી રહે ધ૦ ૧૧.
અવસર પામે સુંદર, દામ અનુસરી, ધ૦
તે દિન આ નિશ્ચય, નમારી નારી: ધ૦
તે હવે પર દેખ, હિતુ પરખીએ, ધ૦
મોહ્યું દેર લિખ્યું, હેતે મહી આવશે. ધ૦ ૧૨.
મન વિકસ્યું આસર, મિત ન ચૂકીએ, ધ૦
રંગ સખી મોહન આવી, તે નવિ મૂકીએ: ધ૦
આદરીએ વારમ પ્રેમ, ધરું સહી દેખતી, ધ૦
મનમાં રેખી રહ, તે આવે હેતી. ધ૦ ૧૩.

शार्दूल।

यामिर्षाद्रतमी न चालितिमिरं गंतुं न मे युज्यते।

[illegible]नोपगतस्त्वया प्रियसखे प्रायेण लोकोऽखिलः ॥
[illegible]न्यंमपि चित्तहारिणि जने गंतव्यमेवाधुना ।
[illegible]विचारणा यदि भवत्स्नेहाय दत्तं जलम् ॥१॥

[illegible]

[illegible] अकेलीया, प्या०
[illegible] वीतिया प्या०
[illegible] करे. प्या०
[illegible] धरे. प्या० १४.
[illegible] निज मंदिरे, प्या०
[illegible] धरे प्या०
[illegible] धारीने, प्या०
[illegible] धारीने प्या० १५.
[illegible] थइ, प्या०
[illegible] आरडे प्या०
[illegible] गाजी, प्या०
[illegible] भाजी. प्या० १६.
[illegible] भरेली, प्या०
[illegible] भरी, प्या०
[illegible] ठरी, प्या०
[illegible] भरी. प्या० १७.
[illegible] गाफीने, प्या०
[illegible] प्या०
[illegible] प्या०
[illegible] प्या० १८.
[illegible] प्या०
[illegible] प्या०
[illegible] प्या०

મુગતાફળનો હાર, ભુષણિયો લેઈ ગયો. પ્યા૦ ૧૯.
કેર નિસરવી સખીયો, ઘરમાં હાસ્તી, પ્યા૦
ભગી સુનંદા સખીયોને એમ ભાખતી: પ્યા૦
વરમાગું નહિ વાત, વિચાર ઘણો કિસ્યો, પ્યા૦
સખીની હાસી ભણી કરો, ચેહલો નીકસ્યો. પ્યા૦ ૨૦.
પુરણ ભાગ્યેં મેળો, બન્યો પણ હાણ રેહ્યો, પ્યા૦
અંધારે અંધારું, ટરીને તે ગયો: પ્યા૦
મુઝ ચિત્ત ચોરી ગયો ફરી, મગણ કહિણ ધર્યો. પ્યા૦
દુર્ભેગ હાસિયેં ભેસ, નર ટ્યો અમ તર્યો. પ્યા૦ ૨૧.
હવે સુગ્રણે રૂપસેન, ભણ્યો જે પ્રીતમાં, પ્યા૦
રાત ઘડી ગઇ ચાર, ચિંતક થઇ ચિત્તમાં: પ્યા૦
કેમન વરસ્યો ચરસ્યો, ધુતારિયો તમે, પ્યા૦
કામી નારેં નંગ, જાણ્યાં તે કમ ક્રમે. પ્યા૦ ૨૨.
કેન્દ્રિયો કામી કેરનો, દાસ હસી રહ્યા, પ્યા૦
પેરા મિરાંત લેપ, સુગંધી ચોમેરા: પ્યા૦
ચિત્ત ખોરી ભાત, તે રાતેં રંગે ઘણી, પ્યા૦
એકેર નેં કરિયેપાસ, વળી દામણી. પ્યા૦ ૨૩.
ઇત્યાદિ અલંકાર, લિયા બહુ મૂલના, પ્યા૦
પુંઠત ધમ્મિલ હાથ, ચઢ્યો ફૂલના. પ્યા૦
એ સઘળું લેઇ ઉઠત, ગરેથ અંધારે, પ્યા૦
સુનંદા મગદનાં, મનોરથ બહુ કરે. પ્યા૦ ૨૪.
ઘડિ ઘડી ઘર ભ્રાંત, તે ચોપાસ જુવે. પ્યા૦
એકાંતમેં દ્વાર, વિટંબણ એ જુવે: પ્યા૦
ભાગ્ય ફળ્યો ન ગયો રાત, રમણીરૂપનો, પ્યા૦
સુનંદા ઉઠેં સહી, ભાઇને ઉપન્યો. પ્યા૦ ૨૫.
કપિલિકા કહે કંતને, ભાગ્યું એણે સહી. પ્યા૦
દેઇ ભારેલી નાશ, ઉપર દાડો ભણે: પ્યા૦
નાશ કરો કિસ્સને, દાડો ભાગ્યું કુશી, પ્યા૦
વૈરતિ વિપરીત, ઘણ ચિંતન જુવે. પ્યા૦ ૨૬.

રાત્રિ જશે પરભાતેં, રવિ જશ ઊગશે, ધ્યા૦
જાણશું કુસુમવન પુષ્ટિ, થશે પંકજરસેં: ધ્યા૦
કજકોશેં અલિ રાતેં, રહ્યો ચિંતવું લખે, ધ્યા૦
વનગજ શર જગ્યીને, કમળસાથેં ભખે. ધ્યા૦ ૨૭.
મનના મનોરથ આપણા, તે મનમાં રહ્યા, ધ્યા૦
દરિદ્રીમનરથ પડિયા, તે દુઃખિયા કહ્યા: ધ્યા૦
પરમણીરથ રાવણ, દશ મસ્તક ગયાં, ધ્યા૦
સીતા સતી વ્રત પાળી, અચ્યુત પતિ થયા. ધ્યા૦ ૨૮.
વિષયવિનોદથી જેહ, રહ્યા દૂરેં સદા, ધ્યા૦
આ ભવ પરભવ તેહ, લહે સુખ સંપદા; ધ્યા૦
ત્રીજે ખંડે ઢાળ એ, છઠી મન ધરો, ધ્યા૦
શ્રી શુભવીર વચનરસ, આસ્વાદન કરો. ધ્યા૦ ૨૯.

દોહરા.

નાગ દિવસે મનોરથ, વસુદત્તના સુત ચાર;
ભાત પછી ફેરાવતાં, મળીયા લોક હજાર. ૧.
મસ્તક તિહાં રૂપસેનનું, નિરખ્યું વસ્તુ સહીત,
વાત સુનંદા સાંભળી, ચિત્તે જાણ્યું વિપરીત. ૨.
શોક ભરી ભામાને કહે, આ શી બની મુજ વાત,
અક્ષર નવિ ઓળખ્યા, મલિયો કેમ કુજાત. ૩.
વસ્તુ નિધાન જાણીયો, પૂર્વ કરી મનોહાર
પણ રૂપસેન મરણ સુણી, રુદન કરે તેણી વાર. ૪.
નવ મોડું દિન કરતા, મળ્યો સાદિયો હોય માંજ;
કેમી રૂપ તજે જાણેં, આમીરો પાણી આજ. ૫.
અપૂર્વ મર્મ જ પડિયો, આ ભવ અભિમાન દેહ,
ત્રેવેં સ્નાન રાજાનેં, દીધી સુનંદા તેહ. ૬.

ઢાળ ૭ મી.

(આપણીની દેશી.)

જંબૂદ્વીપ ભરત સાર દેશ ભલો, રૂપસેન ત્રિદશે જનમ થયો;

[illegible] ૧
[illegible]
[illegible] ૨
[illegible]
[illegible] ૩
[illegible]
[illegible] ૪
[illegible]
[illegible] ૫
[illegible]
[illegible] ૬
[illegible]
[illegible] ૭
[illegible]
[illegible] ૮
[illegible]
[illegible] ૯
[illegible] મુનિ [illegible]
[illegible] ૧૦
[illegible]
[illegible] ૧૧
[illegible]
[illegible] ૧૨
[illegible] મુનિ [illegible]
[illegible] સંયમ [illegible] ૧૩
[illegible]
[illegible] ૧૪
[illegible]

એણે અવસર હરની મદ ચડ્યો, કંચનપુર કેટે જઇ અડ્યો. ૧૫.
લોક કુલાહલ કરતા ભમે, સુનંદા આવ્યાં તેણે સમે;
રાજ સુભટે બાણેંએ દમ્યો, પણ સાધરી દેખી ઉપશમ્યો. ૧૬.
સાધ્વી કહે સુણ મત્ત ગમાર, દુઃખના દાહાડા તુજ સંભાર;
રાગવિંધ્યો પામ્યો ઘાત, પાતકી તેં કીધા ભવ સાત. ૧૭.
(૧)રૂપસેન(૨)સર્પ(૩)કુક્ષિભાર,(૪)વાયસ(૫)હંસ(૬)હરણ અવતાર;
સાતમે ભવ તુમે હાથી થયા, ધર્મ વિના ભવ એળે ગયા. ૧૮.
તે સુણતાં ગજ નરમો સહી, જાતિ સમરણ પામ્યો સહી;
લોક વચ્ચ દેમા રહી રહ્યો, સુનંદાને પાયે પડ્યો. ૧૯.
સમકિતવંત ગજ ધરતો જિહાં, લોક અચ્છેરું દેખે તિહાં;
મુરુણી કહે નૃપને એ ખરો, સાધર્મી ગજ સેવા કરો. ૨૦.
આદર કરી નૃપ તેડી ગયો, નેહ સુનંદાએ સફળો કિયો;
નંદ. આણુદિન ઘણાં, કેવળ પામી મુક્તે ગયાં. ૨૧.
બેદ નહિ કહે રાજકુમાર, વૈરાગ્ય રામ તણી ગતિ ધાર;
નૃપ માની વિષયે જે રમે, તે ભવનાટક કરતા ભમે. ૨૨.
માત પિતા બાંધવ સુત નાર, સ્વારથીયો સઘળો સંસાર.
આયુ જીવન સપનમાં મળી, ખપરાશ ચંચળ વીજળી. ૨૩.
આણખરે અમરને ભયો, વાળી એરીબ સંઘેયા:
પામ્યો તે. અધમ ખવ થઇ, જીવન ભેળા નિષ્ફળ ગઇ. ૨૪.
ગફલનું નર પરવશ થયો, પરભવ હાથ ઘસતો ગયો.
તેણે નરભવ સામગ્રી લહી, કરશે ધર્મ તે સુખિયા સહી. ૨૫.
વીજે ખડે ગુણિજન ગમી, રાગ ત્યાગ કરી સાતમી.
શ્રી ગુણધીર વચન રસ ધરી, આકર દામ હિરી ઉપરી. ૨૬.

દોહરો.

શ્રીજુ પરે છે દેશના, તેમ રથા મુનિ ચંદ.
અવસર એકર ભણ, પામ્યો અતિ આનંદ.
કહે તુમ વચનેથી થયો, જન્મ સફળ મુજ આજ,
બેટલ તરેક કરીએ, નિર્વાં મારાં કાજ.

પ્રભુ સુપસાયેં આ થયા, ધર્મશેખર ભટ એહ;
સંજમ લેઉં વિચારશું, ગુરૂગુણ વિનય વસેહ. ૩.
પણ ઘર જઇ નમિ માયનેં, છે મુજ ઇચ્છા નાથ;
વિનીત સમહોત્સવે, લિયું દીક્ષા તુમ હાથ. ૪.
એમ કહેતાં આકાશથી, વિદ્યાધર નર એક.
ઉતરીયો ભરજાદથી, ધરતો વિનય વિવેક. ૫.
પ્રદક્ષિણા જિનઘર જઇ, પ્રણમ્યા શ્રી જિનરાજ;
સો સન્મુખ આવીનેં, વંદી તિહાં મુનિરાજ. ૬.

ઢાળ ૮ મી.

(સાહેલડીયા—એ દેશી)

અવસર લહી અણગારનેં, સુણો સંતાજી;
પૂછે ધરી નેહ, ગુણવંતાજી;
ઉત્તમ પુરૂષ એ કોણ છે, સુ૦ દાખો મુજને તેહ. સુ૦ ૧.
મુનિવર કહે અમ પુત્ર છે, સુ૦ રત્નચૂડ વર નામ. સુ૦
કહે અમ ગુરૂ પુત્રનેં, સુ૦ સુખિ કરતા પરણામ. સુ૦ ૨
રત્નચૂડ કહે કોણ તુમેં, સુ૦ કહે સૂરિ વાત અશેષ; સુ૦
તવ સૂરિ બોલ્યા એમ, સુ૦ પ.મી અમ ઉપદેશ. સુ૦ ૩
વંદે સાહસ એ તુમતણું સુ૦ રાજપુરી ઉદ્દેશ; સુ૦
અમેં પણ તિહાં વન આવશું, સુ૦ જીવી પ્રેમ વિશેષ. સુ૦ ૪
એહ કહે કહો વાતડી, સુ૦ ઉત્તમ નર એ ક્યાંહ; સુ૦
આ સંસારે વ્રત વરી, સુ૦ રહેશે કેટલો કાલ. સુ૦ ૫.
સૂરિ વદે ખેચર સુણો, સુ૦ કમલસેના પરનાર; સુ૦
તે સહુ વૈરાગ્યથી, સુ૦ લેશે સંજમ ભાર. સુ૦ ૬.
આ ભવમાં આઠે અહીં સુ૦ પ.મી કેવલ નાણ; સુ૦
ભવ તરી શિવપુરી ભણી, સુ૦ લેશે અક્ષય ઠાણ. સુ૦ ૭.
સાંભળી ખેચર હરખિયો, સુ૦ ખેચરી ખેચરનાર; સુ૦
કહે સહુ ઉત્તમ, સુ૦ રાજપુરી ઉદ્યાન. સુ૦ ૮..
વિદ્યાબલ ઉત્તમ, સુ૦ તે આવ્યા ચાંદ. સુ૦

આવી વનમેં સમોસર્યા, સુ૦ ઉપગારી ગુણવંત. ગુ૦ ૯.
વનપાળક મુખ સાંભળી, સુ૦ કુંવરે કહાવી વાત; ગુ૦
રાય રાણી હરખ્યાં સહુ, સુ૦ બહુ ઉછરંગેં જાત. ગુ૦ ૧૦

ઉઠી કુંવર નમી તાતનેં, સુ૦ સકળ કહ્યું વિરતંત; ગુ૦
ભક્તિયેં દેઇ પ્રદક્ષિણા, સુ૦ મુનિવર ચરણ નમંત. ગુ૦ ૧૧
જ્યેષ્ઠ સહોદર સમ ગણી, સુ૦ વિદ્યાધરને ત્યાંહી; ગુ૦
નૃપચરણ ભેટી કરી, સુ૦ બોલે વચન ઉત્સાહિ. ગુ૦ ૧૨
મુજ નગરી પાવન કરો, સુ૦ દેખે લોક અચંભ; ગુ૦
મરુધર દેશી લોકને, સુ૦ સુરતરૂ ફળ સુરંભ. ગુ૦ ૧૩
નયર સવિ શણગારીયું, સુ૦ રત્નચૂડ ધરિ નેહ. ગુ૦
ગજ બેસારી મહોત્સવેં, સુ૦ પધરાવ્યા નિજ ગેહ. ગુ૦ ૧૪
આગત સ્વાગત બહુ કરે, સુ૦ ભોજન વિવિધ પ્રકાર; ગુ૦
ભક્તિભરે ઘર તેડીને, સુ૦ પડિલાભ્યા અણગાર. ગુ૦ ૧૫

બીજે દિન સમહોત્સવેં, સુ૦ તેડ્યા ઘર મુનિરાય; ગુ૦
પંચ સહસ સોવન પગેં, સુ૦ પૂજી નમે નરરાય. ગુ૦ ૧૬
અગડદત્ત કુમર હવે, સુ૦ કમળસેના ઘર જાય; ગુ૦
માન તજી ભજી નારીનેં, સુ૦ શીતળ વયણેં ઠરાય. ગુ૦ ૧૭
તુજ સરિખી જે સુંદરી, સુ૦ છંડી વિણ અપરાધ; ગુ૦
મદનમંજરી કુલટા સમી, સુ૦ મેં માની કરી સાધ. ગુ૦ ૧૮
રેતિ ધનંજય સમ ગણી, સુ૦ સોવન રેતિ સમાન; ગુ૦
અનુભવી વાત સકળ કરી, સુ૦ હું અવિવેક નિધાન. ગુ૦ ૧૯
મેં અજ્ઞાનપણે કરી, સુ૦ ન લહ્યું નારીચરિત્ર; ગુ૦
નયણેં રૂપે મનમેં હસે, સુ૦ વાત કરે તે વિચિત્ર. ગુ૦ ૨૦

મત્સ્ય જળે ખગ અંબરે, સુ૦ જાણે ન બુધપદ ઠામ; ગુ૦
સમજાને સમજાવતી, સુ૦ જૂઠું અબળા નામ. ગુ૦ ૨૧
મુનિવર મુખ માલમ પડી, સુ૦ એ વિનિતા વાત; ગુ૦
મોહ તિમિર રજની ગઇ, સુ૦ જ્ઞાન ઉદય પ્રભાત. ગુ૦ ૨૨
સંયમ લેશું ગુરૂ કનેં, સુ૦ રેહેજો સુખભર ગેહ; ગુ૦

ન. કહે અમેં પશુસંબંધી, સુ૦ જિહાં છાયા તિહાં દેહ. ગુ૦ ૨૩.
કમલસેના કુંવર જો, સુ૦ મદનમંજરી આવાસ: ગુ૦
કહે અરહદ તાપેં તપ્યા, સુ૦ વ્રત ધરશું ગુરુ પાસ. ગુ૦ ૨૪.
કાચ્યો સાધુ સેવના, સુ૦ એમ કહી ઉઠ્યો કુમાર. ગુ૦
માત તાતને જઇ કહે, સુ૦ લેશું સંજમ ભાર. ગુ૦ ૨૫.
પરમ આંબર એ અમતણા, સુ૦ જીવિતના દાતાર: ગુ૦
અધિક વચનેં અમેં, સુ૦ સમેં સવિ અનુસાર. ગુ૦ ૨૬
રતુથી ગુરુ સહ આવીયા, સુ૦ દાખે ન રહું સંસાર; ગુ૦
નિશ્ચય દેખી નરપતિ, સુ૦ કરે સજ્જાઈ સાર. ગુ૦ ૨૭
અંબર વર્ગને પૂછીને, સુ૦ કરતો દીન ઉદ્ધાર: ગુ૦
શિબિકાયેં બેસતાં, સુ૦ પટ આભરણ કુમાર. ગુ૦ ૨૮.
કમળસેના રાણીતણી, સુ૦ સમરે સાધુ નિજ હાથ: ગુ૦
શિબિકાયેં પધરાવતાં, જાઈ રાજનસૂરિ સાથ. ગુ૦ ૨૯.
રત્નચૂડ નૃપ બેહુ મળી, સુ૦ કરતા મહોત્સવ સાર: ગુ૦
જેમ જમાલી નિકસ્યો, સુ૦ આવે જિહાં અણગાર. ગુ૦ ૩૦.
આભરણ તજી આપણાં, સુ૦ લીયે મહાવ્રત ચાર. ગુ૦
દૃષ્ટિ કુસુમવન દૂર કરે, સુ૦ ગુરુવાસક્ષેપ ઉદાર. ગુ૦ ૩૧.
વંદી સહુ પાછા વળે, સુ૦ મુનિ સવિ કરત વિહાર. ગુ૦
કમળસેના સન્મુખ રહી, સુ૦ આંસુ પડે ધાર. ગુ૦ ૩૨.
આંસુ કહે બેટા સુણો, સુ૦ તું દેહે સુકુમાર: ગુ૦
કેશનો ભાર ન શિર ધરે, સુ૦ કેમ વહો મેરુભાર. ગુ૦ ૩૩.
પણ તું સિંહ પરે ઉજળી, સુ૦ ચોદો ગુણઠાણ. ગુ૦
દુષ્કર નહીં તુજ મુનિપણું, સુ૦ પણ મુજ પાપ નિરાશ. ગુ૦ ૩૪.
તું નિઃસ્નેહી થઈ ચલી, સુ૦ મુજ તરછોડી હાથ; ગુ૦
જાયા ઘર કેમ એકલી, સુ૦ ભોજન કરું કેણી સાથ. ગુ૦ ૩૫.
નિઃસ્પૃહી થઈ નીકળ્યા, સુ૦ પણ વરસેં એક વાર; ગુ૦
મુજ રાખશો સાધુ હતી, સુ૦ સંભારજો ધરી પ્યાર. ગુ૦ ૩૬.
આ વનમાં નથી આવવું, સુ૦ રાજ સમ જન એહ: ગુ૦
જનેતી નેં રોતી રતી, સુ૦ સંભારીશું મુઝ નેહ. ગુ૦ ૩૭.

રત્નચૂડ નિજ ઘર ગયો, સુ૦ મુનિવર કરત વિહાર; ગુ૦
આવ્યા ઇહાં ગુરુ આણથી, સુ૦ જારે થયા શ્રુતધાર. ગુ૦ ૩૮.
એહ ચરિત્ર તે અમતણું, સુ૦ સુણ ધમ્મિલ ગંભીર; ગુ૦
ત્રીજે ખંડે આઠમી, સુ૦ ઢાળ કહે શુભવીર. ગુ૦ ૩૯.

દોહરા.

અશ્રેપુત ધનગજના, ગંગાવેગ પ્રમાણ;
જલનિધિજળ ચરિત સ્ત્રીનાં, જાણે ન કોઇ સુજાણ. ૧.
દેખી ચરિત આ ષટ્ મુનિ, નારીથી લહી ઉદ્વેગ;
અમ ગુરુયે નામજ દિયાં, લહીય દિશા સવેગ. ૨.
(૧) દઢધર્મો ને (૨) ધર્મરુચિ, (૩) ધર્મદાસ મુનિનામ;
(૪) સુવ્રત (૫) દઢવ્રત (૬) ધર્મપ્રિય, નામ તિસ્યા પરિણામ. ૩.
એમ નિસુણી ધમ્મિલ કહે, સરિખો નહીં સંસાર;
બહુ રત્ના હિ વસુધરા, જેમ ધનસિરી વર નાર. ૪.
પરનર દેવીપણે કરી, બાર વરસ રહી ગેહ;
સતીયપણે જોબન વયે, ન કર્યો કિણશું નેહ. ૫.
અગડદત્ત મુનિવર વદે, કહો કોણ ઉત્તમ નાર;
ધમ્મિલ કહે ભગવન સુણો, સેવક મુખ અધિકાર. ૬.

ઢાળ ૯ મી.

(ભોળા ગતિ દેવની રે એ દેશી).

સુંદર માલવ દેશમાં રે, નયરી ઉજ્જેણી ખાસ;
જિતશત્રુ રાજા તિહાં રે, ધારણી રાણી તાસ;
સતી ગુણ સાંભળો રે, સતી જગ મોહન વેલ. સતી ગુ૦ ૧.
શેઠ કોટિધ્વજ તિહાં વસે રે, સાગરચંદ છે નામ;
સાગરવર ગંભિરતા રે, ચંદ શીતળ પરિણામ. સ૦ ૨.
ચંદસિરી પ્રિયા તેહને રે, લાવણ્ય રૂપ નિધાન;
પુત્ર સમુદ્રદત્ત ચોખનો રે, સકળ કળા વિજ્ઞાન. સ૦ ૩.
પરિવ્રાજક વિદ્યાનિધિ રે, ઘર પાસે મઠ તાસ;
શેઠે સોંપ્યો સુત તિહાં ભણે રે, લઘુ વય બુદ્ધિપ્રકાશ. સ૦ ૪.
એક દિન મસ્તુતનો પાઠશો રે, ઘરમાં દરવ્યુ પઇઠ;

અનાચાર નિજ માણશું રે, તાપસ ગુરુ તેણું દીઠ. સ૦ ૫.
મનમાં ચિંતે નારીયો રે, જગમાં સર્વે કુશીલ;
પાણિગ્રહણ કરી તેહશું રે, કુણ વંછે ઘર લીલ. સ૦ ૬.
કુલટા દીઠા ઘણા રે, સધને વિરલી નાર;
ધા સા સા સા એમ કહે રે, પણ સવ કિશ્યું વિચાર. સ૦ ૭.
વિષ અગ્નિ યમ નૃપતિ રે, જલધિ ઉદર પસાર;
સર્વે સપિંડ ભૂત ન નહિ રે, અશન ધને વ્યભિચાર. સ૦ ૮.
એ આઠે આઠે થકી રે, નહિ પામે સંતોષ;
ઇંધણ પ્રમુખે આપીએં રે, છંડે ન માસણ દોષ. સ૦ ૯.
તેણે નહિ કરશો માહરે રે, આ ભવમાં વિવાહ;
એમ પ્રતિજ્ઞા કરી બેઠો રે, પણ ભાખે ઉત્સાહ. સ૦ ૧૦.
કુશસ્થલ ઇશ્વર આવશી રે, કન્યા જોતે તાત;
કુંવર કહે તવ તાતનેં રે, નહિ કરશો એ વાત. સ૦ ૧૧.
ચંદ્રકો ફાગ સર્વે થશે રે, એક દિન સાગરચંદ;
સોતક દેશે આવીઆ રે, મિત્રિનગરેં સુદનંદ. સ૦ ૧૨.
ધન સારથવાહ તિહાં વસે રે, પુત્રી છે તસ ખાસ;
રંભા સમુ ઉંચી રહે રે, જોડ ન આવે તાસ. સ૦ ૧૩.
અધર વિદ્રુમ સ્મિત કુસુમ રે, કુચયુગ કઠિન વિશાલ;
ધનસિરી નામેં તેહ છે રે, જોવન રૂપ રસાલ. સ૦ ૧૪.
સાગરચંદ તે દેખીને રે, નિજ સુત સરખી જોડ;
વર્ણન કરે તસ તાતશું રે, લહેણું દેણું લખ કોડ. સ૦ ૧૫.
સમુદ્રદત્ત તણો કર્યો રે, ધનસિરી સાથે વિવાહ;
કુંવર ન જાણે તેમ કર્યો રે, દોષ જનક ઉત્સાહ. સ૦ ૧૬.
લગ્નદિવસ નિરધારીને રે, શેઠ ગયા ઉજ્જેણ;
સ્વજન ઉપર કહે પુત્રને રે, કારજ પંચ તરેણ. સ૦ ૧૭.
મિત્રિનગરેં જવુ માહ છે રે, ધન સારથવાહ પાસ;
જાન જવુ કંઈ લાગશે રે, વચન ન લોપશો તાસ. સ૦ ૧૮.
સમુદ્રદત્ત સુણી નીકળ્યો રે, પેઠો તો સસરા ગેહ;
રૂપ મનોહર વર દેખીને રે, હરખી ધનસિરી નેહ. સ૦ ૧૯.

તિલક કરી બીડાં દિયાં રે, મિત્રશું મંડપ માંહિ;
ધવલ મંગળ મહિલા ભણે રે, પૂછે કુંવર અહીં બાંહી. સ૦ ૨૦.
મિત્ર કહે તુજ લગ્ન છે રે, પિતૃવચન સંકેત;
પરણો ઇહાં રહી પાંસર્યાં રે, નહિ તો થાશો ફજેત. સ૦ ૨૧.
સમજી વરઘોડે ચડી રે, પરણ્યો તે તેણે હાથ;
મિત્ર વર્ગ પ્રેર્યો થકો રે, વાસભુવનમેં જાય. સ૦ ૨૨.
કાર્યમિષેં કરી નિકળ્યો રે, સુનો મિત્રમેં જાત;
ધનસિરી મિત્ર વર્ગ તજી રે, નાઠો લેઇ રાત. સ૦ ૨૩.
મિત્ર વર્ગ વિલખા થઇ રે, ગયા ઉજ્જેણી તેહ;
વાત કહી તસ તાતનેં રે, પોહોતા સુખેં નિજ ગેહ. સ૦ ૨૪.
ત્રીજે ખંડે એ કહી રે, નવમી સુંદર ઢાળ;
વીર કહે શ્રોતા ઘરે રે, હોજો મંગળ માળ. સ૦ ૨૫.

દોહરા.

સાગરચંદ સુણી કરી, ગયો ગિરિનગર ઉદાસ;
ધન સારથવાહનેં મળી, કરત ગવેષણ તાસ. ૧.
ગામ ગામ બેહુ જણ ભમ્યા, નર પણ ભ્રમણ કરાય;
પણ સુત સુદ્ધી લહી નહીં, પાછા ગિરિપુર જાય. ૨.
દીન મુખેં દિન કેટલા, વસીયા પુત્ર વશેણ;
સારથવાહને કહી કરી, આવ્યા નયર ઉજ્જેણ. ૩.
ફરતો દેશ વિદેશમેં, સમુદ્રદત્ત કુમાર;
વાળી ધનસિરી ઘરમાં રહી, સુણજો તસ અધિકાર. ૪.

ઢાળ ૧૦ મી.

(તેરી બાંકડું લે ગયે ગુલામ, મીયાં ખડા દેખતા; હાં હાં મીયાં૦
અથવા, સખરેમેં સખરી કોણ, જગનૂકી મોહની એ દેશી)

સુનીએ મુનીશ્વર બાત કે, ધનસિરી યા સતી; ધનસિરી૦
સારી આલમમેં સા સમરૂપ કે, રંભા ન આવતી; મેરે લાલ, રંભા૦ મુનિરાજ૦ રંભા૦
વડી રે વિલાની સુણ્યોને રે, ખાવન કિહાં ગયે; ખાવન૦
મેરે પ્રીતમ જિન દુનિયામેં, ખલક ખાલી ભયે. મેરે૦ ખ૦ મુનિ૦ ખ૦ ૧.

શેઠે શીલની ઝણેકું, પકડે નિજહ કીધાઃ ધ૦
તેને ખીચ પકડ, એક દાના ચાંપી લીધા. મે૦ દા૦ મુ૦ દા૦
એ.સત ઉંર વદન, ધુમાડ દૂરે જાવઃ ધુ૦
તેરી જુલમ જનની રીતાની, જાલા કર ચૌ ગયા. મે૦ જ૦ મુ૦ જ૦ ૨.
નામરદ હોત પુજે, પરદ્યુને ગુરા કીધાઃ ધ૦
રાત ચૌકર નામા આયા, જુરેમેં ગુરા કીધા. મે૦ જુ૦ મુ૦ જુ૦
કુમરતી ઘર હોત, પવિસદ ઓળખુઃ ધ૦
નહીં તો ગુરપાસ ધરો, ન કિસીસેં બોલનાં. મે૦ કિ૦ મુ૦ કિ૦ ૩.
સુનિય સુની શીલવંતી, ધરત ગુરે સુખેં; ધ૦
ન્યાર વર્ણ ગયે નર એક, ધર્મ કરતી સુખેં. મે૦ ધ૦ મુ૦ ધ૦
સમુદ્રદત્ત ત્રિપુર, જન આયા દેશમેં; જા૦
ધરી કાવડી વેરા જાત નખ, દેરા કુમંડલે. મે૦ દે૦ મુ૦ દે૦ ૪.
ધનસાર્થવાહ નિજ ભાગ, મેં દેખી વંદને; મેં૦
તારમાલ પાસ રખવાલ, રહું મું બોલને. મે૦ ર૦ મુ૦ ર૦
શેઠ કહે કયા દેવે, હમું ગુણ નોકરી; હ૦
વરે ત્યાં જિનધર નામ, હમું ફિર ભરી. મે૦ હ૦ મ૦ હ૦ ૫.
નોકરી દેખ પડે, હમકું કસાં ખુશી; હ૦
સુની શેઠ દીલમેં ભાત, સબી રહી જાસી. મે૦ સ૦ મુ૦ સ૦
કિતની દિન વીતેમેં, ભાગ ખીલાવને. ભા૦
કુમદ શેઠ ભાગ કુશીધાર, નિરખ કમ દેખતે. મે૦ નિ૦ મુ૦ નિ૦ ૬.
અતિશય વિદ્યાવંત, પ્રીતલ્યોગે સૂરતિ; પ્રી૦
તામ દિ નયણે દરબાર, શેઠ મન ધ્યાવતી. મે૦ શે૦ મુ૦ શે૦
પરખ જુગલ દેઈ તામ, નિજ ઘર લે ગયાઃ નિ૦
ભટ્ટ આભારસેં જિનધર, ભંડારી કીધા. મે૦ ભં૦ મુ૦ ભં૦ ૭.
ઘર પરિજનકું સુનાવત, એ દેવેનીકે; એ૦
જિનધર કુલમેં સુખ ભાર, ગુણ સેનાં વિરે. મે૦ ગુ૦ મુ૦ ગુ૦
યા રીત રહેત હે મંદિરમેં વિશ્રામ લહું; મે૦
ધનસિરીયા જિનવ જિનધર, કરતે દાસ કહુ. મે૦ ક૦ મુ૦ ક૦ ૮.

ક્રોધ વરે કંઈ બોલે, મરેગી જોરી; મ૦
કહે મા સતી આવ્યા ઘરમાં, જયને કેમરી. મિ૦ જૂ૦ મુ૦ જૂ૦
શું વિસૂરી કોટવાળ, મરો પર ચિંતવે; ગ૦
શી નેહ સતીઃ શીશ, ચૂકતું તું હવે. મિ૦ સુ૦ મુ૦ સુ૦ ૧૬.
નેહ ઓશરડ વિનયેશ્વરું દેખી ગીરેઃ દે૦
મીઠ દિન બેઠાકર યોર્ડ, પરિ અનમાનીરે. મિ૦ ય૦ મુ૦ ય૦
ધર્મિલો ગાથ હવેસ, વિશ્રામ ગુણ કરો, નિ૦
કહે સો જનદું મનગ્રાડું, માનેગી તો ભરે. મિ૦ મા૦ મુ૦ મા૦ ૧૭.
ભાખે વિનયેશ્વર ભાત, મળીદું સુણાવીઓ. સ૦
ગોરી મા મિગી ભાત કરેમા તે, બાવલ માવીઓ. મિ૦ ભા૦ મુ૦ ભા૦
બાંધ પરણ બાવત, વિન ગુહી ભવગ, વિ૦
મેરા કંત વિના સારી આવન, મને મેહોરરે. મિ૦ મ૦ મુ૦ મ૦ ૧૮.
સુનીવ વિનયેશ્વર બોલે, હમું તહકિર ધરી. હ૦
પુછે દિન કુજેં તાવર, ૩ધ મ ઘોરારી. મિ૦ ક૦ મુ૦ ક૦
વિનવ ઘરે ભવિ ધીરે, જનેગી ઘરેવા. ભ૦
ઘર ભાઈ ભાવ ઘરાક, દેવા ઘરી મિત્તા. મિ૦ ર૦ મુ૦ ર૦ ૧૯.
દેખા ભવી વિનયાવ, કહે ના કંઈ. ક૦
ગુરે મહોત દુર્લભ, ડંડીર ભહે કહ્યું રહે. મિ૦ ડં૦ મુ૦ ડં૦
ત્રીજે દિન કર વાડી, રીત વિનયેશ. રી૦
કહે ના મિથ ડડીર, દાભ દરેસ ભાસ. મિ૦ દા૦ મુ૦ દા૦ ૨૦.
લાખ લેઈ ગઈ ઘાલો, આંગાવને નિરિ. આ૦
તવ દારણો વિનય ડડીરકું, ભાવ કરે ખુશી. મિ૦ ભા૦ મુ૦ ભા૦
ભરે દવર ભરીક, વડીન બેસે. વા૦
તવ ધર્મિલી અવસર ભાવ, દેહ મેહ મેહે. મિ૦ દે૦ મુ૦ દે૦ ૨૧.
જુએ વિવાહ પુરવાં, ભડક ન જાય ઘરે. ભ૦
ભલિ દેવ દીધ ભરેત, નભડ ભરે રહે. મિ૦ સુ૦ મુ૦ સુ૦
ઘેલો સતી નૈમ ગરેગી, વિનયેકિર મહા; વિ૦
[illegible] મિ૦ દા૦ મુ૦ દા૦ ૨૨.
[illegible] શુભ વિવેર્ભ ભાં, [illegible] વી૦

ઢાળ ૧૧ મી.

(નયરી નિર્મળ રે અનવા, ચિત્ત ચેતો રે–એ દેશી).

મુનિવર વચનું એમ કહે, ચિત્ત ચેતો રે;
સુણ ધમ્મિલ કુમાર, ચતુર ચિત્ત ચેતો રે.
નિયત આગમ કારનો, ચિ૦ નહિ મુનિનો આચાર. ચ૦
પણ આગમ અંતર હુવે, ચિ૦ આચારને વખાણ; ચ૦
તેને ગુરુ વર્જિત સિદ્ધિએ, ચિ૦ કહું સિદ્ધાંત પ્રમાણ. ચ૦
કર્મ વિપાક [illegible], ચિ૦ સાંભળ તપ સુવિધાન; ચ૦
આર નિરાશાને નિર્જરા, ચિ૦ તપ અભિનવ વર્ધમાન. ચ૦
[illegible] રત્નાવલી. ચિ૦ કનકાવલીને દામ. ચ૦
રત્નાવલી કનકાવલી, ચિ૦ આઠ આઠ [illegible]. ચ૦
[illegible] હોય [illegible], ચિ૦ એક હોય વળી [illegible]. ચ૦
[illegible] વચ્ચે [illegible] છે, ચિ૦ [illegible] ધરે વળી [illegible]. ચ૦
[illegible] નરખ, ચિ૦ [illegible] હવે [illegible]; ચ૦
[illegible] સુખનું, ચિ૦ [illegible]. ચ૦
[illegible], ચિ૦ [illegible] કરી એક; ચ૦
[illegible], ચિ૦ [illegible] વિવેક. ચ૦
[illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦
[illegible], ચિ૦ [illegible] અધિકાર. ચ૦ ૮.
[illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦
[illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦ ૯.
[illegible] વિધિએ [illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦
[illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦ ૧૦.
[illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦
[illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦ ૧૧.
[illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦
[illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦ ૧૨.
[illegible], ચિ૦ [illegible]. ચ૦

મહિમા ઘણો શ્રુતમાં કહ્યો, ચિ૦ એ સમો મંત્ર ન જંત્ર. ચ૦ ૧૩.
અષ્ટકમળ દળ પાંખડી, ચિ૦ કર્ણિકાયેં અરિહંત; ચ૦
સિદ્ધાદિક ચઉ ચિહું દિશે, ચિ૦ વિદિશેં ચૂલા થાપંત. ચ૦ ૧૪.
એણી વિધેં હૃદય કમળ ઠવી, ચિ૦ જાપ જપો નવ લક્ષ; ચ૦
વિદ્યા ષોડશ અક્ષરી, ચિ૦ દેવ હોવે પ્રત્યક્ષ. ચ૦ ૧૫.
પ્રથમ બલિદાન દેવને, ચિ૦ દેઇ જપે શુભઠામ; ચ૦
અરિ કરી સાગર કેસરી, ચિ૦ ભૂત ભુજંગ ભય નાશ. ચ૦ ૧૬.
પણ મુનિવેશેં અમોઘ છે, ચિ૦ તપ આંબિલ ઉપવાસ; ચ૦
સુરદર્શન દિન વીજળી, ચિ૦ ગાજનિસિ ન નિરાશ. ચ૦ ૧૭.
વેશ મુનિનો ધરી, ચિ૦ ઉપગરણું અનુરૂપ; ચ૦
સકળ ક્રિયા શુદ્ધ કરો, ચિ૦ જેમ કરતા મુનિ ભૂપ. ચ૦ ૧૮.
સામુદાણી ગોચરી, ચિ૦ વિગય ત્યાગ ઉપવાસ; ચ૦
પ્રથમ પછે નિર્લેપતા, ચિ૦ કરે આંબિલ ષટ્ માસ. ચ૦ ૧૯.
વાંછિત ફળ તસ સંપજે, ચિ૦ રમણી ઋદ્ધિ વિલાસ; ચ૦
આ ભવમાં સુખ ભોગવે, ચિ૦ પરભવ પુણ્ય પ્રકાશ. ચ૦ ૨૦.
ત્રીજે ખંડે મુનિવરે, ચિ૦ કહી અગીયારમી ઢાળ; ચ૦
ધીર કહે ગુરૂવચનથી, ચિ૦ પામીયે મંગળ માળ. ચ૦ ૨૧.

દોહરા.

ધમ્મિલ ગુરૂવચનો સુણી, હરખ્યો હૃદય મઝાર;
માતપિતા બંધવથકી, અધિકો ગુરૂ ઉપગાર. ૧.
ગુરૂ દીવો ગુરૂ દેવતા, ગુરૂથી લહીયેં નાણ;
આ ભવ સુખ સંપદ દીયેં, પરભવ કોડિ કલ્યાણ. ૨.
કર જોડી ગુરૂને કહે, મુજ આપો મુનિવેશ;
આચારશું સવી ક્રિયા, મરજો તુમ આદેશ. ૩.
તવ ગુરૂ મુનિવેશજ દિયે, મંત્ર તથા આશીષ;
કરી ઉપવાસ ગુરૂમુખેં, મંત્ર જપે અહોનિશ. ૪.

ઢાળ ૧૨ મી.

(હરિ હું તો બળ ભરવાને ગઈ'તી જમુનાનીર કે-એ દેશી).

હાંરે હવે ધમ્મિલ મુનિવર વેશ ધરી કરી લાભ જો,
ગયણસણું દશ ચાર મુનિનેં ધરે રે લો;
હાંરે ષટ્ આવશ્યક પડિલેહણ શુભ પરિણામ જો,
વિધિશેં મંત્ર ભણંતા પોરસી ભણે રે લો. ૧.
હાંરે મન શુદ્ધિ વિકરણ યોગેં તપ જપ પોષ જો,
પ્રમાદાસને પરહરુ ધેર દિશા વરી રે લો;
હાંરે તપ આધાકર્મિક વર્જિ દેતા દોષ જો,
આપ્રમત્તશું કરતા કરતા ગોચરી રે લો. ૨.
હાંરે ષટ્પદ વૃત્તિ કરી નિરંધક ક્રિયે આહાર જો,
ગયણાસંતર અભિગ્રહ કરતા નિત પ્રત્યે રે લો;
હાંરે તપ છઠ્ઠ અઠમાદિક તપ અવરો ચઉવિહાર જો,
એમ કરતાં ષટ્માસ લગે તપ વાધતે રે લો. ૩.
હાંરે તપ આતાપે શોભિત અંગ રુધિર નિજ કાય જો,
પુણ્યેં પોષિત હિતકર કરી પારણું ભણો રે લો.
હાંરે કિહાં સાધુવેશ તપ પ્રભુનો ગુરુવાર જો,
ગામ નગરીયેં આવ્યો ધન દસી ભણો રે લો. ૪.
હાંરે ધમ્મિલ્લ કરતાં ભાતું મંદિર દીઠ જો,
તપ એમ તપ સમતા તાપન આદર્યો રે લો;
હાંરે સઘળી શુભ હેતેં જીત ધરે મર્યાદા જો,
મુનો આનિહોશે વિહરેં ભણો રે લો. ૫.
હાંરે તવ રચનેં એક દેવ થઈ પરગમ જો,
સુરસ્વમન સુરસભેં રહ્યો સુખમાં મગ્ન રે લો;
હાંરે ઇમ ધમ્મિલ પાલિત શુભ સુખમાંહી મગન જો,
ભરતક્ષેત્ર કેવા ધિયર જીવ તણી મુદ્રા રે લો. ૬.
હાંરે એમ અહીંયા સમકિતી ધર્મી ભવિક કુમાર જો,
નમ્યા રે મુદ્ર ભાવ. તપ પાકા કરવા રે લો;
હાંરે મિતિ સુર ત્યાં વૃદ્ધ અતિચારોર જો,
પડ્યા રે દિન માસ શુભ દશા વત્તા રે લો. ૭.

ઘરે તે કન્યા વચને રથ હાંકંત કુમાર જો,
અયોધ્યાપુરીને મારગ ચોપે સંચરે રે સો;
ઘરે મારગ ચાલતાં જો જે પૂછે ભેદ નારી જો,
પડિકમણ નહિ દેવે તે હું હું કરે રે સો. ૧૫.
ઘરે ચક્રવિભ્રમણ ચહિ વ્યાકુલ વિયોગ જો,
નારી અભાગણ થાઇ અભાગણ ઉતરે રે સો,
ઘરે કોઇ વીંઝે ખોં ખોળી ભારથી ઘણ જો,
બોલે ગુણવંતો કુમાર વિનોદ વચન ધરે રે સો. ૧૬.

દોહરા.

સૂર્યકુંવરી નિજ ધાવનું, ઉતરીયાં આરામ;
સુંદર ભૂમિ વિલોકિને, લે તરુવર વિશ્રામ. ૧.
જળ પાવનું હોય અર્થને, જાય જામ કુમાર
કુંવરી દેખી તેહને, અચરી મિત્ત મઝાર. ૨.
નહિ જાણું કે તસ્કરો, કુંવર સ્વામ સરદાર
પરદુઃખ ન લહે તસ્કરો, ચોર જાણે ભૂખ. ૩.
પંચ પવનગતિએં ઠરી, ભાંખ ઝબકેલો જાય;
કુંવરને દેખી કરી, કહે નિજ માતને વાત. ૪.

ઢાળ ૧૩ મી.

(સૂરત ઢોલે ભક્તિ કરજો રે—એ દેશી.)

કુંવરી કહે કોણ કરિયો રે, મા મેં શું કરાર
ઊંચે આવેરે ફરીયું રે, વળી હું જાઉં રે. ૧.
આવી ભરી રે ભરા નર મિલ, રીઃ કાંઇ રેહ રે: આવી ભ૦
નમણાઇ સ્વો નેહ રે, ચાલિ૦ મેં આંકણી.
ભૂમિં દલો રહેલી રે, પ્રકટ નમણી જાણ,
હો ભલે કોરિયો રે, સ્વભાવે વિચારતા રે. આ૦ ૨.
વસ ભલિન નર ભય ભલો રે, ઉમે હરિ કર
નહ પરે હું હું કરે રે, દેખો વરે એનું રૂપ રે. આ૦ ૩.
ન્યાયે ની નિધિ રહ્યો રે, ક.રીવ અવતાર

ગેહ અમેરી જાન લીનરી, મત જાનેગે ફેર. ઝૂ૦ ૧૪.
કુંવરી કહે દાધા ધરી રે, તેરા બોલ હૈ દમ;
તેરા ફકીરી તેરી જાન ગઇ, તુમ હોતા હૈ ફેમ;
જાન રે ગઇ ગઇ તેરી જિંદગી એ આંકણી૦ ૧૫.
લાલ લાલ જેસી તેરી આંખીયાં રે, જેસી જલતી મશાલ;
મેં તું નહીં કુલબેટીયાં, તું દી હાદી કમાલ. જાન રે ગઇ૦ ૧૬.
અનદેખ વસનો કરે રે, તું દી આપે દી ભૂત;
જુલમી દુષ્ટ તો હમ કથા કરે, મુખ રંગે ફૂલ. જાન રે૦ ૧૭.
શાલેભ્રકા વિકાલ નહીં રે, દેર આરે મેર દોર;
એતવાર હમ ધર બોહોત હૈ, નહીં તુમ મમ ચોર. જા૦ ૧૮.
મદમાતર કયેરીમેં રે, જુએ દસીવદન;
દેતું પુત્ર મુખ ના મરે, સુણી સ્વામી પ્રેહાન. જા૦ ૧૯.
ધરી લાંબ ફેરે ચરે રે, દુષ સોકમેં દાંસ.
તું ભી જાકે ક્યિં નરમે, કિસુ વિદા વિલાન. જા૦ ૨૦.
તેરી જિંદગાની ગઇ ધનમેં રે, ભઇ જમની ઠરામ;
મેરે તજે ઇર મક્ષ્નો, રહે પાસેં ન દામ. જા૦ ૨૧.
જોગીવર કરે અંબરે રે, તેરે શીસીક દોક;
ચિંતા ચતુર ધરમેં વસે, નહીં નરખ સોક. જા૦ ૨૨.
કિરત ધની મિરતમેં રે, નહીં ભારેકી ભાવ;
જાગત ફિરત મિલ દેખીએ, હોત અંદિ મિલ ધત. જા૦ ૨૩.
રોક સુણે તું કથા કરે રે, ભલી મની હું નાર;
સાસ્તુનાં મેરા હાલરી, નહીં દેખો તસ્કર. જા૦ ૨૪.
ભરી ભાવત તું જાણે રે, તેરી પતિની ભાવ;
ભાનું પીનાં દેઉં ચોરી, જાન ફિરેગા ધ.ધ. જા૦ ૨૫.
તેમે હરિકી પ્રેમક રે, હમે ભાનુંને ન ધાવ;
જાસણુ જિસે કોઇ ના જલે, મેખુ ફકીરા મહાવ. જા૦ ૨૬.
તાલખુરી રોલ ના ચરે રે, ભર સ્ત્રીઆદિ સાથ
કરે ન મંત્ર વિદ્યાધર, જેસી તેરી ભી છાપ. જા૦ ૨૭.

ખંડ ત્રીજે સંવાદની રે, કહી ચોદમી ઢાળ;
વીર કહે મતી ના બીહે, લહે લક્ષ્મી વિશાળ. જ૦ ૨૮.

દોહરા.

કુંવર સુણી ચિત્ત ચિંતવે, દ્રવ્ય સહિત અંજિ નાર;
પણ ચિત્ત ભીંજે એહનું, સહજ હુએ સંસાર. ૧.
જળગિરિ ભેદે અનુક્રમે, કપટે શત્રુ હણાય;
કારજ સિઝે વિનયથી, અનુક્રમે સઘળું થાય. ૨.
વચન વિવાદ ન કીજીએ, ચલીયે તસ મન રીત;
અનુક્રમે વશ કીજીયે, ન હોય પરાણે પ્રીત. ૩.
વયણે મધુરતા રાખવી, કટુક વચન કરી દૂર;
જેમ મન ગમતું બોલીયે, તો હોય તેહ હજુર. ૪.
જીભા કર કઠોટડી, એ ત્રણે વશ હુંત;
સજ્જન પામે સંપતા, દુર્જન કાનુ કરંત. ૫.
ઉષ્ણ શીતળ વર્ષાઋતુ, જમતાં કરતા દેવ;
ત્રગળ આવી એક ધરે, પ્રશ્ન કરે તતખેવ. ૬.
કટુક વચન વદતાં સુણી, દીયે શિક્ષા સુર તાસ;
માસુ વખાણી તિણ ઋતુ, લહે સુર સુણી ઉલ્લાસ. ૭.
વસ્ત્રાભરણ માસુને, દીયે દેવો ધરી પ્રેમ;
હરખ્યા સુર સ્વર્ગે ગયા, અમે પણ કરશું તેમ. ૮.
ધાત્ર કહે બેડી સુણો, પર્યે કરી થિર ચિત્ત;
એ નર માર્યે ચાલશું, આપણ કાર્યનિમિત્ત. ૯.
રણ ઉતરી ચંપા જઇ, કરશું સઘળો તોલ;
તુજ ઇચ્છાયે સંપ્રતિ, કડુઆં વચન ન બોલ. ૧૦.
એમ સુણી મૌનપણે રહે, બેઠાં બેહુ સુજાણ;
કુંવર હુકમ કુંવરી તણે, જોતરીયાં કેકાણ. ૧૧.

ઢાળ ૧૫ મી.

(સુંદર પાપસ્થાનક તજો સોળમું—એ દેશી.)

સુંદર કુંવરે રથ હકારીયો, જાતાં પંથ વિચાલ હો;

સુંદર એક વનમાં રથ ઉતર્યો, દેખી સરોવર પાળ હો;
સુંદર તપ મહિમા મન સદ્દહો.-એ આંકણી.૧.
સુંદર ભોજન વેળા ત્યાંહાં થઇ, રમણી ધાન્ય નીપાય હો;
સુંદર સ્નાન ભોજન કરી સહુ જમ્યાં, રથ બેસી કરી જાય હો.
સુંદર તપ મહિમા મન સદ્દહો. ૨.
સુંદર નિર્ભય નદીયો નીહાળતાં, ગિરિવર વન આરામ હો;
સુંદર પાછલે પોહોરે પામિયો, ચઉમા નામેં ગામ હો. સુંદર૦ ૩.
સુંદર કુંવર કહે દોય નારીને, રહેજો તુમે વનમાંહી હો;
સુંદર ગામ ઉતારતું કરી, વેગેં આવીશ આંહી હો. સું૦ ૪.
સુંદર એમ કહી રથ સાથેં કરી, ગામમાં ચાલિયો કુમાર હો;
સુંદર ગામનો સ્વામી દેખીયો, પરવરિયો પરિવાર હો. સું૦ ૫.
સુંદર અશ્વ અને ઉભા સહુ, કુમરેં દીઠા તામ હો;
સુંદર ગામ ધણીને પૂછતો, કુંવર કરીય સલામ હો. સું૦ ૬.
સુંદર દરદ કિશું છે ગામીરને, સ્યો પ્રતિકાર કીધ હો;
સુંદર તે કહે સેનારૂપેં ગયા, તિહાં લોહકંટક વિદ્ધ હો. સું૦ ૭.
સુંદર નહીં કોઇ ઇહાં પ્રતિકારીયો, શલ્ય છે પેટ મઝાર હો;
સુંદર જો જાણો તો નજર કરો, માનશું તુમ ઉપગાર હો. સું૦ ૮.
સુંદર સેનની માહી અસુરતો, જોઇ કુંવર તેણી વાર હો;
સુંદર તન લેપો ધરી દો પછેં, સૂણો અશુચ ચાર હો. સું૦ ૯.
સુંદર ફેરવ્યો ચમક મહગ તનુ, તે પણ ઝરીયો ત્યાંહી હો;
સુંદર રૂડી પ્રદેશને કાઢીયો, શલ્ય લીયો કરમાંહી હો. સું૦ ૧૦.
સુંદર ઘસ સંરોહિણી ચોપડી, સજ્જ કીયો ગ્રામેશ હો;
સુંદર ગ્રામેશ ગાઢ પૂછતો, આપ જવું કિહાં દેશ હો. સું૦ ૧૧.
સુંદર ધમ્મિલ કહે પૂર્વદિશે, પણ છે માણસ ચાર હો;
સુંદર ગ્રામેશ સુણી આગ્રહ કરી, તેડી લાવ્યા તેણી વાર હો. સું૦ ૧૨.
સુંદર વરનમુનીયેં ઉતારીયાં, રથ ઘોડા પણ ધામ હો;
સુંદર સેવાભક્તિ બહુ સાચવે, રાત્રિ વસ્યા સુખધામ હો. સું૦ ૧૩.
સુંદર વાંછિત નર આવ્યુ પામશે, ઉજાગરો ભર ઐર હો;

સુંદર સુતી કુંવરી નિદ્રા ભરેં, પૂછે કુંવર તમ ભેદ હો. સું૦ ૧૪.
સુંદર પીત કહે માગધપુરેં, અરિ દમણ ભૂપાળ હો;
સુંદર વિમળા નામેં તસ સુતા, રૂપકળા ભંડાર હો. સું૦ ૧૫.
સુંદર ધાત્રી હું કમળાભિધા, મુજ સાથેં બહુ નેહ હો;
સુંદર નિર્દય નર દેખી કરી, થઇ નરદ્વેષિણી તેહ હો. સું૦ ૧૬.
સુંદર જેમ તેમ નર દેખી લવે, પામી જોબન વેશ હો;
સુંદર રાજભારગ કરી મેહેલમાં, રાખે પુત્રી નરેશ હો. સું૦ ૧૭.
સુંદર અન્ય દિનેં પુર વાસિયો, સમુદ્રદત્ત સંઘવ૮ હો;
સુંદર તસ સુત ધર્મિલ નામ છે, ગુણકળા રૂપ અથાહ હો. સું૦ ૧૮.
સુંદર પથે જતો તે દેખીને, અંગે વ્યાપ્યો કામ હો;
સુંદર રંજા થઇ સખીયો પ્રતેં, પૂછી તેહને ધામ હો. સું૦ ૧૯.
સુંદર મોકલી સખી તસ એમ કહે, પરણો સ્વામિની મુજ હો;
સુંદર ધર્મિલ કહે હું વાણિયો, ન ઘટે વાત એ ગુજ હો. સું૦ ૨૦.
સુંદર કેમ પરણું નૃપનંદિની, કહે સખી પરણો એકાંત હો;
સુંદર પરદેશે [illegible] ઘેર રહો, નહિ તો કરે તનુપાત હો. સું૦ ૨૧.
સુંદર વચન દયાયેં તે કહે, જો છે વિમળા પ્રેમ હો;
સુંદર ભૂતઘરે અમો આવશું, સ[illegible] કીધા એમ હો. સું૦ ૨૨.
સુંદર [illegible] [illegible] તિહાં, પૂછે મુજને વાત હો.
સુંદર [illegible] નર નવિ મળ, ઇહ ફિરયો [illegible] હો. સું૦ ૨૩.
સુંદર તમ [illegible] મનું મેં કહ્યું, ભુતને ભેટ એ દેવ હો.
સુંદર એમ [illegible] નિશિ આવીયાં, ભૂતઘરે અમે દેવ હો. સું૦ ૨૪.
સુંદર તેહ [illegible] ન આવીયો, દેવ સજ્જને સાહિ હો;
સુંદર મેં [illegible] [illegible], તેણે [illegible] તું [illegible] હો. સું૦ ૨૫.
સુંદર તેણે [illegible] દુઃખ દેખાડ્યું, [illegible] [illegible] [illegible] હો;
સુંદર [illegible] [illegible] આવી કંઠ, સતી નાખી નિસાસ હો. સું૦ ૨૬.
સુંદર [illegible], વચન કુમરે સુણી, [illegible] [illegible] કરે [illegible] હો;
સુંદર કુંવર કહે કર જોડીને, મુજ [illegible] [illegible] હો. સું૦ ૨૭.
સુંદર મુજ [illegible] કરી [illegible] પછે, [illegible] ન [illegible] [illegible] હો.

નર કેર મેલે રૂધિર ભર્યું, ઝળઝળ મેહેલ રે;
તિહાંથી ભર્યું નવલું રહે, સહુ પીધે પિયર થાન. નૃ૦ ૧૦.
કેસર વરણી કેસરા, ઝળકતી અગ્નિની ઝાળ રે;
કુંડળીને હસિણે, કપાળે દે [illegible]. નૃ૦ ૧૧.
થાન કાઢ ફિરિ કરતા, ધુધવતા [illegible] આમ રે;
[illegible] વરણી ધૂમને, દર્ટ દેખી ધખી થાક. નૃ૦ ૧૨.
ધમ્મિલ રહ્યો ઉઠી, કહે મ ફોરી ભય ચિત્તમાંય રે;
હું નરસિંહની બ્હેનડી, એ ખિંદ ખડ્ગ ઝાલ. નૃ૦ ૧૩.
ધમાધમિંદ્ર પ્રગટથી, કરે અત્યંત સંતાપ રે;
નાઠા સિંહ વણીધરે, કેમ ઠાકર દેખી ભૂખ. નૃ૦ ૧૪.
અંતરથી ખાંડ ઝડપે, લઈચાં [illegible] વિરાના રે;
દુર્જન મન સુખ ઉપજે તેમ, મહાર દંત વિકરાળ. નૃ૦ ૧૫.
કુંવર કહે ક્રમ જુએ, મન ખેલતું ધરી દેવ રે;
રથ ઉતરી સન્મુખ ગયો, વિજય [illegible] [illegible]. નૃ૦ ૧૬.
વધ [illegible] [illegible], પુછે [illegible] [illegible] રે;
[illegible] [illegible] કરી, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. નૃ૦ ૧૭.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે;
[illegible] [illegible] [illegible], ફિરિ [illegible] [illegible] [illegible]. નૃ૦ ૧૮.
[illegible] નદી [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] કુંવર તે [illegible] રે;
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] તે [illegible]. નૃ૦ ૧૯.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] કુંવર [illegible] [illegible] [illegible] રે;
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. નૃ૦ ૨૦.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે;
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. નૃ૦ ૨૧.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે;
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. નૃ૦ ૨૨.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે;
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. નૃ૦ ૨૩.

નર મુખ મેલ રુધિર ભર્યું, જમ્બાળરસ મેહાન રે;
વિકરાળી જીભ નયણાં ઝગે, તનુ પીળે ચિત્રક વાન. ના૦ ૧૦.
કેસર વહૂણી કેસરી, ઝગારંતી અગ્નિની ઝાળ રે;
કુંડલિયાળે લાંગુલેં, ફરકાવતો રહે ફાળ. ના૦ ૧૧.
વદન ફાડ ગિરિ કંદરા, ધુધુઆટા ગરજે જામ રે;
વિમળા વાઘથી વાઘને, હરિ દેખી પામી ત્રાસ. ના૦ ૧૨.

ધમ્મિલ રથથી ઉતરી, કહે મ ધરો ભય ચિત્ત માત રે;
હું નરસિંહની આગળેં, એ સિંહ પશુ કેણ માત. ના૦ ૧૩.
પંચપરમેષ્ઠિ પ્રભાવથી, થશે આપદ સમરૂપ રે;
નાઠો સિંહ વનાંતરે, જેમ તસ્કર દેખી ભૂપ. ના૦ ૧૪.
વનહસ્તી પર્વત જસ્યો, રણમાં દીઠો વિકરાળ રે;
દુર્દિન જેમ મુખ શુંઢાલ ગાજે, મછર દંત વિશાળ. ના૦ ૧૫.
કુંવર કહે કમળા સુણો, મન બીહનું ધરી રોષ રે;
રથ ઉતરી સન્મુખ ગયો, વિમળા ચિત્ત સંતોષ. ના૦ ૧૬.
વસ્ત્ર વિકટબંધ કરીયો, પૂંઠે વળગીને અભ્યાસ રે;
ફુદડીયેં ચાડ્યો ફરી, થઈ ગળિયો ભૂમિ પડાય. ના૦ ૧૭.
દંતશૂળ પગ દેઈનેં, ચડી હોવે ઉપર ધન ધાવ રે;
આરડતો ગજ ઉઠીને, ગિરિ વનમાં નાઠો જાય. ના૦ ૧૮.
બેહુ નારી વિસ્મય થઈ, રથ હાંકી કુંવર તે જાય રે;
અરણ્ય મહિષ મોહોટો ભયકારી, આવે ઉપર તે ધાય. ના૦ ૧૯.
રથ મેલી અભ્યંતરે, ગયો કુંવર કરે સિંહનાદ રે;

મહિષ શૃંગ બેહુ નાખીયો, જેમ મુનિ ટાળે પરમાદ. ના૦ ૨૦.
પાછળથી રાતેં ચલતાં, અર્જુન સેનાપતિ ઢીક રે;
બિહુ સંગ લેઈ સુંદરી, આવ્યો ધિંગમસ્તે ધીર. ના૦ ૨૧.
ધીરજ દેઈ બેહુ નારીનેં, રથમાંથી લેઈ હથીયાર રે;
પરમેષ્ઠિ સમરણ કરી, રણ ચઢીયો ધમ્મિલ કુમાર. ના૦ ૨૨.
શક્તિ ધરીને એક ઝીલ્યું, હણી કીધું કુમરેં હાથ રે;
મુદ હસ્ત બાળ્યા સેવે, તવ ઉઠ્યો અર્જુન નાથ. ના૦ ૨૩.

[illegible]

સઘળું દેવે આઇ, ચિંતવિયા મુજે મનુ છે;
ત્યણી મસ્તુ મધે શ્રી, મેગા મળી રોતા બાઇ છે. ૩૧.
દેખે નજરે સહુ, તેહ ને મર્મ મમ્મે નહીં છે.
હું અનુભવનુ તેમ, રહસ્યનું માનો નહી છે. ૩૨.
વિભાગ કરે મા ગુજ, સાંધ મળી લીમ ભરી છે.
ભાગ્ય સાંભળી એમ, ધણી મનેવરું કરી છે ૩૩.
એવે માટે મેહ, બીજી ઢાળ સિલાવતી છે.
શ્રી ધમ્મીલ કુમાર, પુણ્ય ઉદય બની રહી છે. ૩૪.

દોહરા.

ઉપકાર દિન [illegible] રહ્યા, ભણી [illegible] વિવેક.
કુંવર કરે [illegible] [illegible] ભણું [illegible] [illegible]. ૧.
અભિનવમેન કરે કુંવરને, ગુન [illegible] ન [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ૨.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ૩.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ૪.
[illegible]
[illegible] ૫.
[illegible]
[illegible] ૬.
[illegible]
[illegible] ૭.
[illegible]
[illegible] ૮.
[illegible]
[illegible] ૯.
[illegible]

એક નારી રચશું મજી, નિકળીયા તેણિ વાર. ૧૦.
રાજા નોળાની વળ્યા, કુંવર ચલંતા તામ;
ગામ ગામ રેહતા થકા, પોહોતા ચંપા ગામ. ૧૧.

ઢાળ ૩ જી.

(નારી અબાના વડ હેઠ, બર્યાં સરોવર લેહેરાં લે છે રે–એ દેશી).

ચંપા નગરી ઉપકંઠ, વહે ગંગા નદી વેગળી રે;
શિવશંકર મહાદેવ નામ, જાણી છાની શગેં હળી રે;
[illegible] ભવાની ભાન, પ્રીતેં જટામાંહે માંડળી રે;
હર [illegible] ગંગ, રંગ અનંગ રનશું મળી રે;
ચંપા [illegible] વન જોય, [illegible] વમે રે. એ આંકણી. ૧.
પશુ ભરડી ચાલ પ્રચંડ, [illegible] રેહેનો તોફાનમેં રે;
શિવ [illegible] દેહ, ગેહ કરે સમશાનમેં રે;
[illegible] ગીત ભરે દિન [illegible] રે;
[illegible] પેટ ભરે [illegible] પાડતી રે. ચં૦ ૨.
એક [illegible] ધાય, [illegible] રે;
તે દેખી ગંગા નાર, શોક ભરે વિખ્ખી થઈ રે;
[illegible] કરી કરી આતરી રે;
[illegible] નાન, [illegible] હિમાચલ ઉતરી રે. ચં૦ ૩.
[illegible] પરિવરી રે;
[illegible] ચંપા [illegible] સંચરી રે;
[illegible] કરી [illegible] રે;
[illegible] રે. ચં૦ ૪.
[illegible] ઘણાં નર નાર, [illegible] રે;
[illegible] રે;
[illegible] ચંદન તણાં રે;
[illegible] ઘણાં રે. ચં૦ ૫.
[illegible] રે;
[illegible] રે;

બહુ ચંપક જાસ અશોક, શીતળ જેહની છાંયડી રે;
મધુરાં વર નિર્મળ નીર, કૂપ સરોવર વાવડી રે. ચં૦ ૬.
મહકાર તાને ગ્રામ, કોયલ બેઠી ટહુકા કરે રે;
કમળા વિમળા ને કુમાર, હર્ષ ભરે નિદ્રા ઉતરે રે;
મુખ શુદ્ધ કરી શેઠ વાર, ચ્યાર ઘડી દિન આવતો રે;
જિનરાજનું મંદિર ત્યાંહી, દેખી ધમ્મિલ ભાવતો રે. ચં૦ ૭.
વિમળા પણ આવી માંહિ, જિનમુખ દેખી આણંદતી રે;
નાટ્યવિધિમાં રસ તિમ તેણ, વિમળામતિ વિમળા ભણી રે;
વંદી ઉભો કર જોડ, ધ્યાવે પ્રભુની આણા વહી રે;
અબ અટવીનાં મહારાજ, કર્મેધન મેં નહી રે. ચં૦ ૮.
કામ દાન કુંડ વને બંધ, મારગ ભણી તૃષ્ણા સાઠ રે;
નવિ માગીયો આ સંસાર, ગુણ નરીખો રે શ્રી નાથજી રે;
આજ પુરવ દિવસે જોય, મહેર દેખી આપીયા કરો રે;
ધર્મ મહેર નગર ગુણ આગર, મેં વિધિશું જિન ગાઈયો રે. ચં૦ ૯.
હરી સેવકનાં દુઃખ દુર, વંછિત મેળા મેળાવજો રે;
ગુણ ચરણ શરણ સુરનાથ, નાથ મેળાવો ભવોભવ હજે રે;
જિન વંદી ઉતારી આર, કુંવર કહે કમળા ભણી રે;
જઈ આવું ચંપા માંહિ, કામ ઉતારાને કારણે રે. ચં૦ ૧૦.
કહે કમળા દેશ વિદેશ, ઘણે ભરી રે ચંપાપુરી રે;
તું કમાવ રમે વન ત્યાંહી, જેમ સ્વર્ગ તણી સુંદરી રે;
કહે કુંવર કહો તે વાત, કમળા કહે સુણો દિલ ધરી રે;
ચંપાપુર દક્ષિણ દેશ, નંદા સુનંદા કોઠારી રે. ચં૦ ૧૧.
શેઠ પુત્રી રૂપાળી નામ, નામ કુટિલિકશું ભણી રે;
રથ બેસી શેઠ ધન લાખ, કરી સંકેત ને નીકળી રે;
આવી ચંપાવન ઉપકંઠ, ગંગા નદી તટે ઉતરી રે;
નિંદ હાથી પૂઠે લાગ, મુક્તિકા ચિત્તમાં ધરી રે. ચં૦ ૧૨.
તુમ્હે કન્યા સુખેં પિતુનામ, કહે સિંદૂર ભવે આવિશે રે;
સુત બાંધવ સુત ઠગ માત, વાત સઘળી ઘેર લાગીયો રે;

રાણી એમ ન કીજીયેં, આણો શુધ્ધ વિચાર.
મોહનું આણું પરાન્નો, સુંદર સેજે મહેલ;
જેમ વિભાગ સુપ્રસન્ન હુવે, રહે વળી ધાસ વહેલ.
કમળસેના ઉપદેશથી, ઉઠે ધમ્મિલ નામ;
લગ્ન શકુન હોને ભલાં, શિરે વહિત્ર કામ.

उक्तं च ॥ अष्टौ पादा बुधे स्यु र्नव धरणिसुते सप्त जीवे प[...]
श्रेयान्ये कादशार्क शशिशनि भृगुजे सार्द्धचत्वारि [...]
तस्मिन् काले मुहूर्त्तः सकल बुधजनः सर्वकार्यार्थि[...]
नास्मिन् पंचांगशुद्धि र्न च खचरबलं भाषितंगर्गमुख[...]

ઢાળ ૪ થી.

(સ્વામી સીમંધર વિનતિ એ દેશી.)

ચતુર વિચક્ષણ સંગમા, અવિચલ ધમ્મિલ કુમાર રે;
એહની પાસેં ચંદ્રવતી, નદી જળ સંગમ સાર રે. ચતુર૦
સ્નાન મજ્જન જળ ક્રીડા પછી, પાસે એ ઉછંગ રે,
સ્વજન કરી બહુ આદિર, હાથ મને મનનો કંઠ રે. ચ૦ ૨
દેવ પછી લાંબિ નાંધત કરી, દેખતો ઉપવન વાન રે;
કેતુ કીર કમળરાગ છે, નલિનીદલ ભેદ વિશ્રામ રે.
ઉપવનવાસ રતિચંદ્રને, ભાંગ વખોડ ધરે હાથ રે,
એમ પ્રહરમાં જાઈ પડે, મંદ નારજા સહિત રે. ચ૦ ૩
ધર વિશ્રામ ક્રમ ભદ્ર કરી, ફરીફરી નામ કુમાર રે;
નાગુરવ વાન સંભારે, આવી દેખે દષ્ટિ ધાર રે. ચ૦ ૪
રૂપવતી દેવ તે ફેરને, ચપળતા દેખું કશ રે;
દેખ કહે મેં કરી દિઠીને, મુગ્ધ કહે ઠેકો ઘણું રે. ચ૦ ૫
તે કહે ચતુરિરોમણિ, સાંભળો વાત ઉદ્ધામ રે;
કવિત ઉપાગ ચોર વડે, પુર રવિદત્ત નામ રે. ચ૦ ૬
નિત ધરે કરી પરબીંદુ, દીસતી એકલો ઠામ રે;
દિવિધ કરવા વિશ્રામણા, દેખી વિસ્મય [illegible] રે.

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] નિશિ [illegible] રે,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવ્યે રે. ચં૦ ૧૩.
કમળાને બોલે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે,
[illegible] રૂપાળી નહીં, [illegible] [illegible] રે
નિશિ પાછલીયે [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે ચં૦ ૧૪.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] ફરી [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] રે
રૂપાળીએ દૂરથી [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે ચં૦ ૧૫.
ગયે દ્વાર [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] રથ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે,
[illegible] દેખી [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે ચં૦ ૧૬.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ને [illegible] રે
તે [illegible] તેહને [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] રે,
[illegible] [illegible] રથ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે ચં૦ ૧૭
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે
પણ પરમેષ્ઠી સુપસાય, [illegible] હાથે [illegible] [illegible] રે,
ચઢે [illegible] એ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] વાત, [illegible] કમળા [illegible] [illegible] રે. ચં૦ ૧૮

દોહરા.

કુવરનેં કહે કમળા હતી, તુજ અતિ બુદ્ધિ પ્રકાર
કામ કરીને ઉતાવળા, આવો અહીં અન પાન. ૧.
ભૂપ ભુજંગમ વાણીઆ, ઠગ ઠક્કર સોનાર.
વિશ્વાસેં રેહવું નહીં, તસ્કર બહુઆ બીલાડ. ૨.
વેશ્યા દ્વિજ કોટવાળ ભટ, નાપિત ને ધુતકાર

મેં કહ્યું ધમ્મિલ તેડવા, આવે તુમને જેમ રાગ રે. ચ૦ ૨૦.
આમેં કદર સ્વપ્નમાં થયો, જુઓ નિજ ચિત્ત વિચાર રે;
તુમવર રાજ બહુ ધરે, તેમ જગ પરિણીત નાર રે. ચ૦ ૨૧.
આ કહે વાત એ મત કરો, માહરી આજ્ઞા માન રે;
કારણ કુમર મુજ દાસ છે, તેણે કરી માન પોસાય રે. ચ૦ ૨૨.
તુમ કહ્યા દેખી કરી, રીઝી નહીં એ વચન રે;
અક્કાએને નહિ સુખ દીયે, મદમુનેો ઉપદેશ રે. ચ૦ ૨૩.
ધમ્મિલ સુણી મન ચિંતવે, દેવરમણ સમી નાર રે;
તે પણ મુજ વશ નહિ થઈ, કીજીયે કવણ પ્રકાર રે. ચ૦ ૨૪.
મન ધરી ભય પરમેષ્ઠીનો, કરતા નિશિ ધમ્મિલ એકાંત રે;
ત્રિવલી કોમળ કરી મિલ્યું, ઉપસ્થિત સવેં કાંત રે. ચ૦ ૨૫.
સ્નાનાદિક મહિને, સરસ મનોવાંછિત આહાર રે;
દેવે કરી રૂપાતિ વળી, કુમરો કામદેવ અવતાર રે. ચ૦ ૨૬.
દિવસ કેટલાકી વહી ગયા, સ્વપ્નમાં દેવ કહે એમ રે;
વિમલસેના ગુરુ વશ હોરી, જગતાં પ્રગટીયો પ્રેમ રે. ચ૦ ૨૭.
ખંડ ચોથે સુખ રસભરી, ઢાળ એ ગઈ સાર રે;
વીર કહે ધર્મથી પામીએ, જગતમાં જય જયકાર રે. ચ૦ ૨૮.

દોહરા.

એક દિન રાજકુંવર ભણી, વેશ્યા કરે વાત;
વિમલા ધમ્મિલની નથી, નારી આવ્યું જાત. ૧.
એમ સાત નહિ દેખીએ, નહીં એહને પણ નાર;
કાંઈ કોઈક ઘન હશે, શીખે એહનો પાર. ૨.
એમ એપી સહુને કહે, લાલીઠને હેત;
જાવું રમવું વાડીએ, આવજો નારી સમેત. ૩.
ધમ્મિલ કમલને કહે, ગઈ યૌવનમાં લાજ;
શેઠિયા હસી ઘન લહે, દેખતાં સુરસાલ. ૪.
સુણી કમલ વિમલા કને, આપે છું ઉપાલંભ;
અતિ લલચું ગુણી ભરી, સોહતાં પાછે રંગ. ૫.

કોઈ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible];
વળી [illegible] પેહેરી [illegible], [illegible] [illegible]. શ્રી॰ ૬.
નિઃસ્નેહી [illegible] [illegible], નેહ [illegible];
સુસનેહી [illegible] [illegible], પ્રીત [illegible];
[illegible] નારી [illegible] [illegible], [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], તમ ન [illegible]. શ્રી॰ ૭.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible];
તેહને [illegible] પ્રેમ, તે [illegible] [illegible]. શ્રી॰ ૮
[illegible] [illegible] [illegible], તે [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], તે [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], તે [illegible]. શ્રી॰ ૯.
તેમ ધમ્મિલને [illegible] નહિ [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. શ્રી॰ ૧૦.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. શ્રી॰ ૧૧.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ન [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. શ્રી॰ ૧૨.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] કરે ન [illegible] [illegible] જાણીને [illegible],
પ [illegible] પ્રતિ નિરંતર, [illegible] પવન. ૬૦

ઢાળ ૫ મી.

([illegible])

સુણ [illegible] [illegible] [illegible], ગતિ [illegible] [illegible]
[illegible] ન એમ [illegible] [illegible] થઈ
પીયરમ તજી [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] કેરી [illegible] [illegible] [illegible] ૧.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] કરે [illegible], [illegible] પણ [illegible] ૧૬.
તિહા પણ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] અગ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ૨.
દાન માન [illegible] અપમાન, [illegible] [illegible]
આ [illegible] [illegible] [illegible], કહિ ન [illegible]
[illegible] [illegible] દીઠો [illegible] [illegible], તે એહવી [illegible].
અણુ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ના૦ ૩.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
પણ [illegible] [illegible] કાંઇ, થઇ [illegible] [illegible].
[illegible] થાકી [illegible] છોડી, [illegible] [illegible]
[illegible] વચન પ્રમાણ, કરો તજી [illegible] ના૦ ૪.
ન મળે નર એહવો વર, [illegible] [illegible]
તજી એ વર અવર કરેશ, [illegible] દિન [illegible].
[illegible] બાહેર રમે, ચણોઠી સમ બણા.
નર [illegible] ચુના [illegible], બીએ રંગ નહીં ઘણા. ના૦ ૫.
નરદક્ષ કળા વિજ્ઞાન, સ્ત્રી ગુણે અટકાવ્યો;
પુરુષ ભાગ્ય [illegible] એહ, સુરસાન્નિધ્ય મળ્યો,

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી.

(રામ ભજે હરી હરીએ; અથવા, ચોક અરજ આરના—એ દેશી.)

ઉજ્જેણી નગરી વસે, જયશત્રુ સિરદાર રે:
નામેં વસુમિત્ર સુંદરી, ધનસિરીનો ભરતાર રે:
ધનવસુ નામ કુમાર રે, બેટી વસુદત્તા સાર રે.
દેખી રંભાકાર રે, તાતની ચિંતા ઉદાર રે:
નાહી પેઠી પતાળ રે, દુરિત ન આવ્યો નિકાલ રે. ૧.
આવાસી અવરો થશે, ન વરે વાણીઓ ઇતર રે:
અવરો તસુનો ચાર રે, મુકી આદાનો ભાર રે.
ચંદને કરે અપકાર રે, તેહ્યું વરૂ કુણ અપાર રે. આપ૦ ૨.
કોસંબી નગરી થકી, ધનદેવ સારથવાહ રે.
વેપારે તિહાં આવીઓ, લાગો પ્રેમ અથાહ રે.
વસુદત્તાનો વિવાહ રે, તેહશું કીધો ઉચ્છાહ રે:
લેઈ નિજ ઘર આવે રે, માતપિતા વધુ ચાહ રે. આપ૦ ૩.
સુખસંયોગ વિલાસમાં, કેતો કાળ ગમાય રે.
સુલલિત નંદન દો થયા, બીજો વળી ગરભાય રે:
નવમો માસ સદાય રે, પિયુ પરદેશ નજાય રે:
વસુદત્તા વિલખાય રે, માત પિતા મિલ ચ્હાય રે:
અવતરણું મન ચ્હાય રે. આપ૦ ૪.
તેહ સમે પુરજન કિતલે, ચલ ઉજ્જેણીયેં જાય રે:
વસુદત્તા હુલ્લી થઈ, આણું મોકલો નેહાર રે.
કરો પુત્રી તિહાં જાય રે, શ્રીકરી પયેં ઓઢાય રે.
શુભ પતિ લગ્ન ઘર આવ રે, તવ પિત કહેવે સિકાય રે. આપ૦ ૫.
સમરાને વરતું કહે, સુત પતિ શું અંતર રે.
આપ મનેં ચથી એકલી, ન રહી ચોપ હજાર રે:
તે સુત સાથે વિહાર રે, સાથ ચલો કેતા ચાર રે:
જુવો પેર મઝાર રે, ચાલી પંથ વિસ્તાર રે. આપ૦ ૬.
તે દિન ધનદેવ આવીઆ, પુછે જનને વાત રે:

[illegible]

[illegible] કરે [illegible] નહિ [illegible] રાખ્યા [illegible] પરમાત રે,
[illegible] નહિ [illegible] રે, [illegible] અપ્પી [illegible] રે,
[illegible] રે [illegible] ન [illegible] રે આ૦ ૭.

[illegible] સ્વાન [illegible] રે,
[illegible] જર્યું [illegible] રે,
[illegible] રે, [illegible] રે
[illegible] રે, [illegible] તેમ્જી [illegible] રે આ૦ ૮.

[illegible] પેટ [illegible] ન [illegible],
[illegible] પણ ન [illegible] રે,
પુત્ર[illegible] વિદા થાય રે, રત્રિ [illegible] રે
[illegible] રે, ન લહે [illegible] રે
તેમ [illegible] નહિ [illegible] કરય [illegible] રે આ૦ ૯.

[illegible] મરાગસ [illegible], [illegible] રે,
[illegible] ગયો [illegible], સા [illegible] દુ:ખે [illegible] રે
વળી [illegible] વિલપત રે, તમ [illegible] ભય [illegible] રે,
તેનું [illegible] રે, [illegible] રે
[illegible] ભય [illegible] જલત રે આ૦ ૧૦.

[illegible] પ્રભને [illegible] વદી, રણુના [illegible] તે [illegible]
[illegible] વિદા થઇ, નદીએ નીર ભરાય રે,
[illegible] વિહ્વલ થાય રે, એક સુત [illegible] તરી આય રે,
ને પણ નીરે [illegible] રે, બીજો [illegible] જાય રે,
[illegible] [illegible] [illegible] રે. આ૦ ૧૧.

[illegible] નીચા [illegible] પડી, હાથ [illegible] તે [illegible] રે,
[illegible] દેવ વળી [illegible], પામ્યો નંદન કાળ રે;
[illegible] પડી [illegible] વિહાણ રે, કહિ જે [illegible] બાણ રે;
નેટુ [illegible] વિચાણ રે, પડીગે દેહ તે ફાળ રે;
મરણુ લહ્યો તતકાળ રે. આ૦ ૧૨.

[illegible] વેદુનો તરૂ એક લહી, [illegible] જીવિત આશા રે;

ઢાળ ૭ મી.

([illegible])

[illegible]

સારથવાહને સોંપતાં, સ્વસ્થ થઇ તેણી વાર રે;
પુછી વાત ધીરજ દીએ, કહે નવિ બીહે લગાર રે;
તુઝ બાંધવ ઘરબાર રે, તેહવું તુઝ ઘર ધાર રે;
રહે સુણી વસુદત્તા નાર રે, સાર્થવાહ કરે સાર રે. આ૦ ૧૯.

નામે સુવ્રતા સાધવી, બહુચેલી પરિવાર રે;
જીવિત સ્વામીને વાંદવા, ગામમેં કરત વિહાર રે;
થઇ તસ સંગતિ સાર રે, સુણી નવતત્ત્વ વિચાર રે;
લહી સંસાર અસાર રે, સાર્થેશ આજ્ઞા આધાર રે;
લીધો સંજમ ભાર રે. આ૦ ૨૦.

ગુરૂણી સાથે ઉજ્જેણીએં, મળીયાં મા તાત ભાય રે;
વીતક વીત્યા તે સવિ કહ્યાં, સઘળાં સમકિત પાય રે;
દુરગુણો સવેગ થાય રે, તપ કરતી નિર્માય રે;
અંત્યે સ્વર્ગે સધાય રે, શ્રી જિન ધર્મ પસાય રે. આ૦ ૨૧.

ચોથે ખંડે રે એ કહી, છઠ્ઠી હળકતી ઢાળ રે;
શ્રી શુભવીરની વાણીએં, અમૃતની પરનાળ રે;
ધરજો શીખ રસાળ રે, આપમતિપણું ટાળ રે;
છંડી કર્મજંજાળ રે, લહો શિવસુખ ઉજમાળ રે. આ૦ ૨૨.

દોહરા.

વાત સુણી વિમળા કહે, વાત ભણી ઘણી સાર;
વળી નૃપ અરિદમણ તણો, કહો બીજો અધિકાર. ૧.
તવ જંપે કમળા ઇસ્યું, સુણ ફેહેવાની હેવ;
શું નિરર્થકતા બોલવું, તુજ સુણવાની ટેવ. ૨.
રવિઉદયેં વન કેલીએ, જો ધમ્મિલ સહ જાય;
તો એ વાત સુણાવીએં, કાજ સકળ સિદ્ધ થાય. ૩.
વસુદેવ હીંડેએ કહ્યાં, સુંદર દો દષ્ટાંત;
સમજુને સમઝાવવાં, એ છે મંત્ર મહંત. ૪.
વળતું તવ વિમળા વદે, કરશું સર્વ પ્રકાર;
તવ કમળા અરિદમણનો, કહે હવે અધિકાર. ૫.

કહે શંખનાદ કરૂં હું યદા, તવ ઠોકજ્યો ખીલી વિચાલ હો. આ૦ ૨૭.
કહી શંખ પૂર્યો સુણી કુંવર તે, ખીલી ઠોકી વચમેં જામ હો;
તવ ગગનેં સવે શલા પ્રતેં, ભેદાણા મરણ લહે તામ હો. આ૦ ૨૮.
સુભટે કોકાસનેં મારિયો, રાયેં જાણી સવિ તે વાત હો;
હા હા કરતો ધરણી ઢળ્યો, કાકજંઘ મુઓ આપઘાત હો. આ૦ ૨૯.
કારાગારેં અરિદમણ તે, આપ છંદે મરણ લહે તામ હો;
કમળા કહે બેટી સાંભળો, હિતશીખ ન માની જામ હો. આ૦ ૩૦.
ખંડ ચોથે આપ મતિ તણી, સુણતાં એ સાતમી ઢાળ હો;
શુભવીર કહે શ્રોતા ઘરે, નિત્ય હોજો મંગળમાળ હો. આ૦ ૩૧.

દોહરા.

એમ કમળા વયણાં સુણી, હરખી વિમળા નાર;
ધમ્મિલનેં વરવા ભણી, આપેં થઇ હુશિયાર. ૧.
ધમ્મિલનેં કમળા કહે, સફળ થઈ તુજ આશ;
વિમળા વરશે પ્રેમથી, નિર્વહેજ્યો ઘર વાસ. ૨.
સુણી ધમ્મિલ હરખ્યો ઘણું, ચિંતવતો ધરિ નેહ;
ગુરૂદર્શિત શતમંત્રનો, મહિમા અતુલ અછેહ. ૩.
સામગ્રી સવિ મેળવી, તેહિ જ રયણીમાંહી;
ગાંધર્વે કરી પરણીયાં, બેહુ જણ ધરિ ઉચ્છાહિ. ૪.
રયણી વીતી સુખ ભરેં, રવિઉદયેં પરભાત;
કમળા વિમળા કુંવરશું, જિનઘર વંદન જાત. ૫.
પ્રભુસામેં કમળા ઊભી, વિમળા દક્ષિણ હાથ.
દેઇ કુંવર દક્ષિણ કરે, કહે ધરી મેં તુમ સાથ. ૬.
જીવતાં મુઝ પુત્રીનેં, નવિ દેશો ક્ષણ છેહ;
જો પણ પરણો નવ નવી, તો પણ ધરજો નેહ. ૭.
અન્ધકારી એહ છે, શિવશિર કુટિલા ગંગ;
પણ નિર્વહેતું નાથનેં, રાખે મોહોટા રંગ. ૮.
સસરો ખારો જળનિધિ, ખાંપર ચંદકલંક;
ચપળા કમળા કેશવેં, લચ્છી કરી ધરિ અંક. ૯.

મન ગમને જમને રમને થો રે સો, સહુ ધરતી પરસ્પર પ્રેમ જો.
મુખ તપોગ મંડપ જાવતી રે સો, ઘડી ચાર કરી વિશ્રામ જો;
સવિ દેખી દિલ ભર દીપતાં રે સો, જ્યાકોઇ કરે સર કામ જો.
તિહાં ધમ્મિલ વિમળા ખેલતાં રે સો, જેમ રેવા કરેણુનાથ જો;
જોઇ દેખી બહુ લાસો કરે રે સો, કગાવંત વિચિક્ષણ સાથ જો.
કરી ધર્મ ધમ્મિલ નર રૂપનો રે સો, જેણે પામી એ વિમળા નાર જો;
અમ મારગ થયો ધાતુ તણો રે સો, કરી જોડ જુગતિ ફિરવાર જો. ર
દર સેરી શની ભમતાં જિસી રે સો, નિશિ ચંદ રતિપતિ કામ જો;
િ કમળા હણી મળી રેવતી રે સો, જેસી જોડ સીતા ને રામ જો. ર૦
રોપરથી નીકળીવાં તે મવિ રે સો, મંડપમેં દિઉગા પાટ જો;
ઘ બેઉં જુગલ જુગતી સવી રે સો, જૂએ રસભર વેશ્યા નાટ જો. ર૦
નજર ધમ્મિલ વિમળા ભણી રે સો, બીજી નજરેં તે નાટકશાળ જો;
જોતાં તૃપ્તિ નવિ પો લહે રે સો, મુનિ દેખ ગુણે ભડ કાગ જો. ર૦
શાંકા ને કપ્પ વેમણી રે સો, હોય મમકેતિ ઉન્નત વાસ જો;
ઓપ્ટિલ દિલમશંકા ટળી રે સો, દેખી ધમ્મિલ વિમળા પામ જો. ર૦ ૧
નાટક પૂર્ણતા કથે રે સો, કરે વિમળા તે હાથ પસાય જો;
તાના હોય વધામણાં રે સો, પાત્ર સોક ધમ્મિલ ગુણ આય જો. ર૦ ૧
અમરારી સવિ નમરી ભણી રે સો, ચરણા દસ્તી ધમ્મિલ રૂપનંદ જો;
નો કર્યો મનો પારણી રે સો, ઘર આવ્યા સહુ આણંદ જો. ર૦ ર૦
પે ચતુર મેના તણી રે સો; કરી આંકમી લગ રસાળ જો;
કુંવર વિમળા મળી રે સો, રમે સુંદર ભોગ વિશાળ જો. ર૦ ર૧.

દોહરા.

ખ કેળવતાં રસમેનાં, વિમળા ધમ્મિલ મેળ;
ર સુખ રૂપ તે લહી પછું, વિકસવાં આપે ઉપાંગ. ૧.
ભરે મેતમ પ્રિય, રવણી લાલભર જાય;
ઇમંડુકની પૂરે, સુખમાં કાગ સમાય. ૨.
નિ રતિસુખ મધિમેં, દિલ હણી પિયુ સાથ
મિ બાલ મનાવતાં, વારવૈરે વગી હાથ. ૩.

પ્રભુનજરેં પ્રેયસી તણે, અહિ કર કુંવર સનેહ;
માસુ વયણાં શિર ધરી, આવંતા નિજ ગેહ. ૧૦.
કમળા વિમળાનેં સજી, શોભ ભલા શણગાર;
માત સુતા રથ બેસિનેં, પોહોતાં વનહમઝાર. ૧૧.

ઢાળ ૮ મી.

(સુનારીના બેટા તુંને વિનવું રે લો, મારે ગરજે માડવડી લાવ જો, રમતાં અંગૂ-
ઠડી વિસરી રે લો—એ દેશી.)

રથ બેસીનેં રાણીયો નીકળી રે લો, જુવરાજનો ધરી શણગાર જો;
મેવા મીઠાઇ ફળ શિર થાળશું રે લો, દાસ દાસી તણે પરિવાર જો. ૧.
રસ ક્રીડ રસેં રસિયા ઘણા રે લો, તેણે વસિયા વિષમ સંસાર જો;
જે ક્રમિયા ક્રમોડી જ્ઞાની ગિરા રે લો, તે વસિયા મુક્તિ દરબાર જો. રસ૦ ૨.
મિત્ર વર્ગ તણી રમણી ઘણી રે લો, વનકેલિયેં ભેળી થાય જો;
જાણું ખેચરી અંતરી ઉતરી રે લો, રમે ભૂચરીરૂપ બનાય જો. ર૦ ૩.
પછેં ધમ્મિલ ગોષ્ટિક માયરું રે લો, આવ્યા બાગેં તિહાં જુવરાજ જો;
ઠામ ઠામ તરૂતળ સંઠવી રે લો, હય હાથી સુભટ રથ સાજ જો. ર૦ ૪.
રચ્યા મંડપ શીતળ છાયમાં રે લો, જળ છાંટી ભૂતળ શુચિ કાય જો;
પંચવર્ણી બિછાણાં પાથર્યાં રે લો, ચંદરવા ગગન તળ દીપ જો. ર૦ ૫.
રમરંગ ભરેં સહુ ઉતર્યા રે લો, આવી બેઠાં તે મંડપ હેઠ જો;
ગીત ગાન તાન રમરીઝમાં રે લો, કરે ધમ્મિલશું સહુ ગોઠ જો. ર૦ ૬.
એણે અવસર ભોજન મંડપેં રે લો; બની રસવતી બાસે સુઆર જો;
તત્ર બેઠા આસન ધરી મંડપેં રે લો, નિજ ગેહ વિભવ અનુસાર જો. ર૦ ૭.
ચૂઆ ચંદન ધૂપ ઘટા બળે રે લો, જુવરાજ ધમ્મિલ દીય પાસ જો;
ભસ્થિરત્ન કનકભાજન હિંયે રે લો, જળ કળશ કુસુમ ધરી વાસ જો. ર૦ ૮.
રાણી સાથેં વિમળસેના મળી રે લો, દીય પીરસંતાં ધરી પ્રેમ જો;
પ્રિયા મિત્ર તણી પંખા કરે રે લો, કમળસેના હુકમ ભર સીમ જો. ર૦ ૯.
કરી ભોજન તમ્બોળ બીડિયા રે લો, બાવે બેઠા તે મંડપે જાય જો;
પોતપોતાના પિયુને આસને રે લો, બેસી નારિયે જમણ જમાય જો. ર૦ ૧૦.
એક વિમળા ધમ્મિલને આસને રે લો, જુવરાજ પ્રિયા પણ તેમ જો;

અનિહાંરે નયર કુશસ્થલમાં વસે રે, એક નિગમ મદન છે નામ;
ચંડ પ્રચંડ તસ નારીયો રે, જિસ્યું નામ તિસ્યો પરિણામ. સ્વા૦ ૬.
અનિહાંરે જોગી જોગણી સેવતાં રે, શીખી વિદ્યા ને બહુ મંત;
કલેશ કરે દો ક્રોધે ભરી રે, તેણે દુખીયો તે અત્યંત. સ્વા૦ ૭.
અનિહાંરે પરદેશાંતર કારણે રે, જતી રહો નરકાવાસ,
પણ દોય નારીનો નાહલો રે, નવિ પામે સુખ ઘરવાસ. સ્વા૦ ૮.
અનિહાંરે કપટ કટકથી ઉજમ્યા રે, પુર પાસ દો નદીય કિનાર,
ગામે દો ઘરે રાખીને રે, એકાંતર જિમે વાર. સ્વા૦ ૯.
અનિહાંરે એક દિન નેહક કારણે રે, દિન દોય પ્રચંડા ધામ;
રહ્યો વસીને ત્રીજે દિને રે, ચંડ ઘર જાવે જામ. સ્વા૦ ૧૦.
અનિહાંરે ચંડ ચોખા છડતી થકી રે, દેખી ક્રોધે થઇ શ્યામ;
મશલ મંત્રીને નાંખતી રે, નાઠો મદન તે પાઠો તામ. સ્વા૦ ૧૧.
અનિહાંરે મશલ નાગ રૂપે ધસ્યું રે, અધબાહ નદી ઉતરાય.
પેઠો પ્રચંડ ઘર આપણે રે, તિહાં પૂંઠે પન્નગ આય. સ્વા૦ ૧૨.
અનિહાંરે વસ્ત્રે ભાસને છેતરી રે, રોષ આવ્યો પ્રચંડ પાસ.
મા તનુ સ્નાન પીડી ધરે રે, તિહાં રોષ ભર્યો અરસાસ. સ્વા૦ ૧૩.
અનિહાંરે વાત કરતાં અહિ પેખીયો રે, તવ મા તનુમેલ ઉતાર;
નાખી વતિ કરી મંત્રશું રે, થયા નકુલ રૂપીને વિહાર. સ્વા૦ ૧૪.
અનિહાંરે મદન તે સ્વસ્થ થઇ તમ ધરે રે, રહ્યો રાત્રિ રહી પ્રભાત.
ચિંતે દોય કુલક્ષણ નારીયો રે, એક દિન રહેતાં હોય ઘાત. સ્વા૦ ૧૫.
અનિહાંરે એક ભવે એક રાખીએ રે, પણ દૈવગતિ જો દોય;
તેથી તો શરણ મરણ તણું રે, નવિ રાખણહારો કોય. સ્વા૦ ૧૬.
અનિહાંરે ઋદ્ધિ ઘણી મુજ મંદિરે રે, પણ રાક્ષસી દો પરવેશ;
છંડી વસ્તુ મુજને ઘો રે, આ ભવ રહીશું પરદેશ. સ્વા૦ ૧૭.
અનિહાંરે ચિંતવી મદન ચલ્યો દેશાંતરે રે, ધનસાર સાર સહુ લીધ.
દિન કેને પુરસંકાશને રે, વનમાં ઉતારો કીધ. સ્વા૦ ૧૮.
અનિહાંરે તે પુરવાસી આવ્યો તિહાં રે, શેઠ ભાનુદત્ત ઉદારે;
પૂછે મદન ભણી તમે આવીયા રે, છે ક્ષેમ કુશળ શુભ એમ. સ્વા૦ ૧૯.

અનિહાંરે મુઝ મંદિર પાવન કરો રે, તબ ચિંતે મદન મનમાંહી;
નામ શું જાણે એ માહરૂં રે, ગયો વિસ્મિત તસ ઘર જ્યાંહી. સ્વા૦ ૨૦.
અનિહાંરે સ્નાન નેં ભોજન કીધાં પછી રે, કહે શેઠ મદન સુણો કાજ;
વિદ્યુતા મુઝ અંગજા રે, તમે પરણી વધારો લાજ. સ્વા૦ ૨૧.
અનિહાંરે શી ઓળખાણે કન્યા દિયો રે, કહે મયણ લીયો મુઝ નામ;
ચડિ સુત ઉપર પૂછતાં રે, ભણે શેઠ સુણ ગુણ ધામ. સ્વા૦ ૨૨.
અનિહાંરે વરચિંતાયે મુઝને કહે રે, આવી કુળદેવી રાત;
મદન અશોક તરૂ તળે રે, બેસશે આવી પ્રભાત. સ્વા૦ ૨૩.
અનિહાંરે તેડી સુતા પરણાવજો રે, જાણ્યું તેણે નામ કુળ જાત;
કરી પરણાવી શુભ વાસરેં રે, વાસ ભુવનેં વસે સુખશાત. સ્વા૦ ૨૪.
અનિહાંરે પૂરવ દુઃખ વિસારીનેં રે, ધરે વિદ્યુતાશું પ્રેમ;
પદ્મ સુઆવડ ઉપરી રે, રાતી સંગ ન છોડે જેમ. સ્વા૦ ૨૫.
અનિહાંરે વર્ષાકાળે ઘન ગાજતે રે, વરસંતે મૂશળધાર;
ઘર ઘર પેસી જુએ વીજળીરે, રોતીયો વીરહિણી નાર. સ્વા૦ ૨૬.
અનિહાંરે વિદ્યુતાશું શય્યાગનેં રે, નિશિ દીપ અરીસા જ્યોત;
નારિ વિજોગી પાસેં રહે રે, તસ બાળક ભૂખે રોત. સ્વા૦ ૨૭.
અનિહાંરે નાથ ગયો તું દેશાવરેં રે, નાવ્યો આવ્યો વર્ષાકાળ;
નયણાં નેવ ઘરમાં ઝરે રે, ધનનીકું રોવે બાળ. સ્વા૦ ૨૮.
અનિહાંરે રોતી વિજોગી વયણાં સુણી રે, દુઃખ વ્યાપે મદનને ચેત;
ચંડા પ્રચંડા ઘણું સાંભરી રે, આંસુએં ભરાણું નેત. સ્વા૦ ૨૯.
અનિહાંરે વિદ્યુતા નિર્બંધથી રે, પૂછતાં બોલે તેહ;
શું કરતી હશે બાપડી રે, મુઝ વિણ દોય એકલી ગેહ. સ્વા૦ ૩૦.
અનિહાંરે જો તું રજા મુઝને દીયે રે, તો જઇ આવું એક વાર;
સાંભળી મા ચિત્ત ચિંતવે રે, મુઝથી અધિકી દોય નાર. સ્વા૦ ૩૧.
અનિહાંરે પ્રેમ ઘણો તિહાં એહનો રે, મુઝ સાથેં બાહ્ય સનેહ;
વર્ષા વીત્યેં જજ્યો તુમેં રે, મનમેળેં બોલી તેહ. સ્વા૦ ૩૨.
અનિહાંરે વર્ષાકાળ વીતી ગયો રે, ત્યારે મદન થયો હુશિયાર;
વિદ્યુતા કહે નાથજી રે, કેમ રહિશું અમેં સંસાર સ્વા૦ ૩૩.

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.—ધમ્મિલકુમાર.

અનિદારે મદન વદે અમેં આવ્યું રે, દિન ઢોકે નહીં દુખ હોય,
દૂર અનેકે ભમરો ભમે રે, પણ બેસે માલતિ જોય.
અનિદારે સઃ કહે વેદેશ વિપુ આવલ્યો રે, કરી મંત્રી કરણો દીધ;
સેઈ ગરે એક અભોકે રે, તેણે કાજ વિચાર્યો કીધ. સ્વા૦
અનિદારે જોબન વેગ સંભારતો રે, ક્રેશ ભાવે અતિહિ અંદ્રી
દેઈ દાન જોબન કરે રે, એમ ધ્યાવે મદન મન માંહી.
અનિદારે તપસી તાપસ દેખીને રે, અભિમાર દીધ કરંદ;
સરોવર તીરેં તાપસ જઈ રે, તેમ ભાવે સ્વાદ આયંદ. સ્વા૦
અનિદારે મદન સરોવર નાહીને રે, બેઠો આવીને આમ,
કદલ દીસે એક ઘરમાં રે, તિહાં દીઠો દાસી નામ. સ્વા૦
અનિદારે છંડી જોબન રૂપિયો રે, તદ તપસી થયો અનરથ;
ઉપસર્ગાં ઘણાં આવતેં રે, મન મિટે મદન ધરી ચૂપ. સ્વા૦
અનિદારે એક ક્રમ તિહાં આવ છે રે, થયો છાતની ફૂટે મદન,
આસો રહ્યો વિણ્ણસ ધરે રે, કોઈ એને સ્હીવ પ્રેમલ. સ્વા૦
અનિદારે તેં કપટ ને રૂપિયો રે, કહે તે દુખ મરણ દોય.
મંકરીને દુઃખને તજી રે, કિશુ દરેક એહાં દુખ હોય. સ્વા૦ ૪
અનિદારે કોઈ મળીને મેળવિયો રે, સખી વચ્ચે મંત્રીનીર.
છોડે તાપસ થઈ કહે રે, કરંકથી છળ હરિ. સ્વા૦ ૪૨
અનિદારે મદન તે નાઠો દેખી કરી રે, રાતેં દશ જોબન જાય;
પોઠેહો દમંતીપુર પરિસરે રે, જોઈ જિન ઘર આવ્યું જ્યાય. સ્વા૦ ૪૩.
અનિદારે ફરે ભાડે પ્રભુ થઈ રે, તેણ નામથી મારે રંગ:
વીર કહે ધન્ય તે નરા રે, જેણે મેળો મહિમા સંગ. સ્વા૦ ૪૪.

દોહરા.

હવે મદને જિન વંદિયા, થી મર દેવતાઃ
સ્વાગત દાન હસ્યો તિહાં, દેખી કહું મુખ ચંદ.
નારેમ એક દીઠું આવતે, ધનદ નહિં ધનવંતઃ ૧.
તે જિન મંદિર આવિયો, વંદન નમન કરંત.
દેવ મંડપમેં આવિયો, બેઠો હરિ વેદે વ: ૨.

[illegible] ભામી પરો રે, દેય રહત સુખમાંહિ. કા૦ ૨૪.
[illegible] રાકની રે. એમ કહી ખાંધે પાય;
[illegible] નિજ દાયશુ રે ધનદેવ પોપટ થાય. કા૦ ૨૫.
[illegible] રે, [illegible] છમકારે શાક;
[illegible] રે, તુજને દણી કરૂં પાક. કા૦ ૨૬
[illegible] રે, રોતાં નિગમે કાળ;
[illegible] રે, ન [illegible] જમાઇ આળ. કા૦ ૨૭.
[illegible] રે, વાંચ્યા અક્ષર તામ,
[illegible] રે, મળો દમંતી આમ. કા૦ ૨૮.
[illegible] રે, ભાગ્યો ચિન્તાકલેશ;
[illegible] દમંતી નિવેશ. કા૦ ૨૯.
[illegible] વાત સુણાવી તામ;
[illegible] નહી પાવો અમ પાસ. કા૦ ૩૦.
[illegible] રે, મળો દમંતી આમ;
[illegible] દીઠા ન તામ. કા૦ ૩૧.
[illegible] ગયા પરદેશ;
[illegible] ન ચાત કલેશ. કા૦ ૩૨.
[illegible] રે [illegible]પુરીથી દેય;
[illegible] અલન જોય. કા૦ ૩૩.
[illegible] રે [illegible] કામની દાસ.
[illegible] રે [illegible] નાસ. કા૦ ૩૪.
[illegible]
[illegible] કા૦ ૩૫.
[illegible]
[illegible] કા૦ ૩૬.
[illegible]
[illegible] કા૦ ૩૭.
[illegible]

[illegible] ક૦ ૩૮.
[illegible]
[illegible] ક૦ ૩૯.
[illegible]
[illegible] ક૦ ૪૦.
[illegible]
[illegible] ક૦ ૪૧.
[illegible]
[illegible] ક૦ ૪૨
[illegible]
[illegible] ક૦ ૪૩
[illegible]
[illegible] ક૦ ૪૪.

દોહરા.

[illegible]
[illegible] ૧
[illegible]
[illegible] ૨
[illegible]
[illegible] ૩.
[illegible]
[illegible] ૪.
[illegible]
[illegible] ૫
[illegible]
[illegible] ૬.
[illegible]
[illegible] ૭.
[illegible]
[illegible] ૮.

નારીને ફરિ કહો રે લો, નારાન રુત સંત રે. સ૦ પુ૦ ૧૪.
મધુ ફૅસર તે ડરે રે લો, નંદની મંદની રત રે. સ૦
ઉંમરોન્મત્ત કુસુમ રે લો, વડે જેમ મધુ ભાત રે. સ૦ પુ૦ ૧૫.
નારીને ફિકરણી રે લો, પુણે ફુલ સુગંધ રે. સ૦
ફરી દર્ઈ મહોન્નવે રે લો, નમારા ફુલ નામ રે. સ૦ પુ૦ ૧૬.
એમ નવ લોકરિફે રે લો, ઘણી ચિંતા થાય રે. સ૦
નાથી સ્નેહનફુલિ રે લો, કાય સિદ્ધ ન થાય રે. સ૦ પુ૦ ૧૭.
એમ લક્ષણ એક ચિત્ત રે લો, પુણ્ય કરે ઉદાર રે. સ૦
નારી સ્નેહો કુહ્યાં રે લો, આપદાનો અવતાર રે. સ૦ પુ૦ ૧૮.
તેણે કારણ નેહ કરું રે લો, નારીની ચિત્ત રે. સ૦
કર લેઈ કર ચિત્તિ રે લો, ફણાભ વર ધરી ચિત્ત રે. સ૦ પુ૦ ૧૯.
પંચ અજ પુણ્ય કરી રે લો, દેવે જાવ દૂર રે. સ૦
એક અનંગે તુમેં આવતાં રે લો, દિશ રૂપ કરપૂર રે. સ૦ પુ૦ ૨૦.
સુખ કર એક લહ્યાં હને રે લો, એમ કરી ચાલી તેહ રે. સ૦
દેવું મનોરથ વસંત રે લો, આવને કરે નહીં એહ રે. સ૦ પુ૦ ૨૧.
નેમનાથ વર્ણ નવિ દાખિયે રે લો, નારીને ઘર ભાત રે. સ૦
ઘર તેડી મનોહરે રે લો, દીઠું વચન તે સત રે. સ૦ પુ૦ ૨૨.
કેરીએ એક ફેરી રે લો, દીઠું સ્નાતન રે. સ૦
વન ભુવન સુખમેં વસે રે લો, દિન માન સન્માન રે. સ૦ પુ૦ ૨૩.
એણે ખરે પુણ્ય કર્યાં રે લો, શ્રી અભીયરસેં હતી રે. સ૦
સો રૂપસુંદર કુંવર રહ્યાં રે લો, એમ કરે એક ચિત્ત રે. સ૦ પુ૦ ૨૪.

દોહરા.

એણે આવાસ તે નરનારી, નવ ફવિત ભુવન;
વર કુમરી કરિત સખી, ચિત્ત દેખ રહન. ૧.
વાસન્તી દેખી, ઘરે છે મનિમત્ત;
ધમ્મિલ વરિયે સાંભળી, કરી ચિત્ત મનન. ૨.
સર્વે વરી ઘર મરદે રહે: એ નિરધાર;
મહિયર તેમ આ દેખી, ફરીને પામી મનાર. ૩.
એમ ચિંતા કરે રમતે, રુત ઉત્તર દેત;

મ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ૪.
એમ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
થમ થમ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ૫.
નચડ અતિ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
જેમ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ઢાળ ૧૨ મી.

([illegible])

દૂત [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] સલુણા
[illegible]તરીઆ [illegible] રે, [illegible] [illegible] [illegible] સ
પુ[illegible] [illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible]
પુણ્ય [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] પુ[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] અનેક સ૦
અરન [illegible] [illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
નયરે [illegible] [illegible] રે, [illegible] [illegible] સ૦
[illegible] [illegible] [illegible] રે અ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ૧૦ [illegible]
મ[illegible] [illegible] તે [illegible] રે, [illegible] [illegible] સ૦
નંદનવનમાં [illegible] રે, [illegible] [illegible] [illegible] સ૦ પુ૦ [illegible]
ધ[illegible] પણ આવી તિહા રે [illegible] [illegible] [illegible] સ૦
[illegible] [illegible] [illegible] રે, [illegible] [illegible] [illegible] સ૦ પુ૦ [illegible]
રાય કપિલની આગળે રે, [illegible] [illegible] ગીત સ૦
વર [illegible] [illegible] રે, રાગ [illegible] [illegible] રીત સ૦ પુ૦ ૭
એક અવસર નૃપનંદની રે, ચંદન સહિ પરિવાર સ૦
બેન્ટી સુખાસન પાલખી રે, શોળ ધરી શણગાર. સ૦ પુ૦ ૮
[illegible]તરી અશ્વથી [illegible] રે, વિજળી જ્યુ ઝળકાર સ૦
વરમાળા કરમા ધરી રે, પંખા નખી કર ધાર. સ૦ પુ૦ ૯
સમકાળે કુમરી મુખે રે, નયણે જુએ નર દક્ષ. સ૦
ધનુર્વેદ બાણાવળી રે, નાંખે જેમ દગલક્ષ. સ૦ પુ૦ ૧૦
પણ કુમરી ચિત્ત વેધીઉ રે, નાગદત્ત ભરતાર. સ૦
વસ્તુ જગત મંકુરી ઘણી રે, પણ ચિત્ત રૂચિએ પ્યાર. સ૦ પુ૦ ૧૧

નયન કટાક્ષે એહ વળ્યાં રે, વેધાણાં તેહે હાથ; સ૦
વેધાતા કહે વેધની રે, ઘાયલ જાણે ઘાવ. સ૦ પુ૦ ૧૨.
હવે પ્રતિહારી વર્ણવે રે, સાંભળ રાજકુમાર; સ૦
પૂરવ દેશનો રાજિયો રે, નયરી વાણારસિ સાર. સ૦ પુ૦ ૧૩.
નામેં મુગ્ધેશ્વર સિંહ છે રે, સૈન્ય ઋદ્ધિ બહુ ભેદ; સ૦
પરણી પ્રિયા છે પાંચસેં રે, સુંદર લક્ષણ વેદ. સ૦ પુ૦ ૧૪.
કુમરી કહે કાંતા ઘણી રે, નહીં સુખીયો યતી આપ; સ૦
ચમ કહિને તરીયો ઘણી રે, જસ ઘર ઋદ્ધિ અમાપ. સ૦ પુ૦ ૧૫.
જયસિંહ નૃપ નેપાળનો રે, કસ્તૂરી જસ દેશ; સ૦
એમ મંગીઅર ચીઠને રે, વસ્તુવિધા અવિશેષ. સ૦ પુ૦ ૧૬.
તે અવિ હેઠવિયા તેણે રે, વવ રૂપ દેશના દોષ; સ૦
વર્ણવતાં દિન દીપતું રે, હેગવતા મન રોષ. સ૦ પુ૦ ૧૭.
વળી પ્રતિહારી બોલતી રે, એ નર ગુણ ભંડાર; સ૦
જાણે કામ રૂપે વડો રે, મુજ નમીનો ભરતાર. સ૦ પુ૦ ૧૮.
મન રમતું વેદે કર્યું રે, જાણી હવે વરમાળ; સ૦
અંતર દેશી દેવતા રે, વૃષ્ટિ કુસુમ વિશાળ. સ૦ પુ૦ ૧૯.
તે દેખી નૃપ કોપિયા રે, રૂંધવા ખડ્ગ ધરી હાથ; સ૦
એક ગૂંજ ભરેલી પરે રે, હને દેવ બહુ સાથ. સ૦ પુ૦ ૨૦.
કપિલદત્ત વચને કરી રે, ઉઠે ધમ્મિલ ત્યાંહિ; સ૦
અનેક બાણ વરસતાં રે, મનમાન વર્ષ ઉન્માદી. સ૦ પુ૦ ૨૧.
ધર નેડી સમરાંગણે રે, પ્રભુવે ધરી હેત; સ૦
હય ગય રથ ભટ ભાજ્યાં રે, ધમ્મ ધમ્મ ધર દેત. સ૦ પુ૦ ૨૨.
રિપુ ભટે ફરી ફરી રે, બોલી ભાગ્યો હાર; સ૦
શ્રી ધમ્મિલ કુંવર તણું રે, પહોંચ્યું પુણ્ય વિસ્તાર. સ૦ પુ૦ ૨૩.

દોહરા.

નારાચને નિજ ધરે, તેડે નૃપ અહેવેદ;
પંચમ દેશે પરણ્યું પછી, નારથિ અમરહ મેદ. ૧.
નર વરકુંવર મેહ વળીયાં, વિમને પ્રેમ અપાર;
બહુ વિલાસ કરે નવી, વિસરી ન ઘડાર. ૨.

સાતમી એ બ્રહ્મદત્ત ગયો, કુરમતિ કુરમતીકાર;
છઠ્ઠીયેં કુરમતી રાગથું, બ્રહ્મદત્ત વચન ઉચ્ચાર. ૩.
પૂર્વે પ્રિયા કનકાવતી, વસુદેવને પરણાય;
નર દુર્જનને અવગણી, ધનદ ઇહાં ફિતરાય. ૪.
બાવીશ કોડાકોડી ને, પંચાશી લખ કોડ;
કોડી સહસ ઇગમત્તરી, ચઊસય અડવિમ કોડ. ૫.
સગ વન લખ ચઉદશ સહસ, દોસય અસીઈ નાર;
એક ભવેં પટરાણીયો, હોયે હરી અવતાર. ૬.
એક રીસાવે તેહમાં, શક મનાવા જાય;
તેહ મનાયે સુખ ગણે, દુર્જય રામ કહાય. ૭.
વિમળા પણ રાગેં નડી, પડી વિરહાનળ કુંડ;
કંત વિછોહી નારીનેં, જગતમેં દુખ અખંડ. ૮.

ઢાળ ૧૩ મી.

(જગરામારૂજી ચાલ્યા ચાકરી રે, અમને રહી શી મલામણ દેશ—એ દેશી.)

ચતુર ચલ્યો ચિંતા ભરે રે, રહી વિમળા કમળા પામ;
મહિલામતિ પગપાનીયેં રે, જો ચોસઠ કળા નિવાસ રે,
જો ચોસઠ કળા નિવાસ. ૧.
પ્રથમ વિચારણા ના કરે રે, કરે સહસા કર્મ કઠોર;
પતિ સુત સહસા મારીને રે, પછેં રોતી કરતી બકોર રે. પછેં રોતી૦ ૨.
દોય દિવસ વીતી ગયા રે, પણ નાથ ન આવ્યો જાસ;
વિમળસેના કહે માયને રે, માડી મેં કર્યું વીરૂઉં કામ રે. માડી૦ ૩.
રૂસભર રમણને રીસવ્યો રે, ગયો કોણ જાણે કોણ ઠામ;
માય કહે ધણી માનિની રે, કરે ઉજડ બારે ગામ રે. કરે૦ ૪.
ઉછાંછલપ તાહરે રે, સહુ સાયર એ ગંભીર;
વાયુવેગ વધે વારિધિ રે, પણ પાછાં વળે છે નીર રે. પણ૦ ૫.
તેમ તુજ પિઉ ઘર આવશે રે, મત કરે તું કલેશ લગાર;
એમ દિન કેતા વહી ગયા રે, પણ નાવ્યો ધમ્મિલ ઘરબાર રે. પણ૦ ૬.
ખેદ ભરેં દિન કાઢતી રે, સતી વિમળસેના ગઇ ગેહ;
સરસ આધારનેં છંડતી રે, તેણે શોષ્યા નિજ દેહ રે. તેણે૦ ૭.
નરિ-વિકથ્યે વન વેલડી રે, જળ સિંચ્યા વિના સુકાય;

ધરાધર વિના જેમ ધરા રે, વળી વળી વિધ તાપવ રે.
તેમ નિજ સ્વામી પતિવ્રતા રે, નિજ સ્વામિનીનું દુઃખ દેખ; તપ

સહું શ્રીસીતાજી આરી રે, કરે તન મન વચન વિશેષ રે.
માત પિતા દેવ ભાવિક રે, દેશ સાસુ સસરો નણંદ; ક

પણ પ્રમદા પ્રીતમ વિના રે, નહિ અંતર ચિત્ત આણંદ રે.
કંત વિના કંતી નિરખો રે, જેવી ચંદ વિરહી રાત; નવિ

રામ વિના ઘર શાંકડો રે, જગ વિણ સરોવર નહિ ભાતરે.
સુખ વિના કાયા કરી રે, દાન વિણ સુખી ધનવંત; જગ૦

સુખસૌભાગ્ય વધુ વિના રે, મુનિ દ્વિજ વિણ વિદ્યાવંત રે.
નર વિણ નારી એકલી રે, તેમ શોભે નહી જગ કેમ; મુનિ૦

કંત વિછોહી કામની રે, ચિંતાનળ જાગતી એમ રે.
ચંદ વિણ અવસ્થ ભરે રે, પણ વિરહિણી તપન પ્રમાણ; ચિતા૦

મંદ રવિના પડતું પડે રે, તે તો ક્ષણે પલ સમાન રે.
કુસુમ કંટક સમી રે, કુમકુમ ભસ્મ નિમેષ; તે તો૦ ૧[illegible]

રવિ કર શીતલી સમે રે, અગ્નિસમ ચંદન લેપ રે.
ભારભૂત કાયા વહે રે, જેમ રાચે ભાતી વેઠ; અગ્નિ૦ ૧[illegible]

દુઃખ અનેક પ્રકારનાં રે, પણ વિરહિણી નારી ઠેઠ રે.
વિમળસેના દુઃખ દુઃખણી રે, નિજ વાલ્હમ કેરે વિશેષ; પણ૦ ૧[illegible]

ચેઇ ન જાણે નાડીમાં રે, થશે મેદ મદા દાવ રોગ રે.
તેણે સમે વાધિડે ચડ્યો રે, પણ મારવા શ્રાવક થાય; થશે૦ ૧૭.

દેવ પર દોષ જણાવે રે, મને હિતકારો ધમ્મિલ જાય રે.
ભાઈ કહુંરુણ્યે પરવશે રે, ગીત જ્ઞાન નો ત્યાં વિલાસ. મને૦ ૧૮.

ક્ષણ એક જોતા ભાવ્યો રે, આવ્યા વિમળસેના ઘર પાસ રે.
રૂપ વેરી કોણ પારખ્યો રે, જોતા વિમળા સેવક આપ; આમ૦ ૧૯.

ધમ્મિલ દેખી હરખીયા રે, કહે કંસારીને જાય રે.
સ્વામિની આમ સ્વામી થશે રે, હરખમાતા આ જાય; કહે૦ ૨૦.

સ્વામિની વિમળા તાસસે રે, કંતા રેવ ભરાય રે.
પ્રાણે નમસ્ત્રી કહી રે, કરી સ્નાન ધરી શણગાર; કંતા૦ ૨૧.

ત્યાં કમળ તે જગ ભરી રે, શેઠ કુળથી નિરખી આરે રે. શેઠ૦ ૨૨.

સાતમી એ બ્રહ્મદત્ત ગયો, કુરૂમતિ કુરૂમતીકાર;
છઠ્ઠીયેં કુરૂમતી રાગથું, બ્રહ્મદત્ત વચન ઉચ્ચાર. ૩.
પૂર્વે પ્રિયા કનકાવતી, વસુદેવને પરણાય;
નર દુર્યોધનને અવગણી, ધનદ છંહાં ઉતરાય. ૪.
બાવીશ કોડાકોડી ને, પંચાશી લખ કોડ;
કોડી સહસ છત્રસત્તરી, ચઉમત્ત અડવિસ ક્રોડ. ૫.
સગ વન લખ ચઉદશ સહસ, દોસય અસીઈ નાર;
એક ભવેં પટ્ટરાણીયો, હોયે હરી અવતાર. ૬.
એક રીસાવે તેહમાં, શક મનાવા જાય;
તેહ મનાયે સુખ મળે, દુર્જય રામ કહાય. ૭.
વિમળા પણ રાગેં નડી, પડી વિરહાનળ કુંડ;
કંત વિછોહી નારીનેં, જગતમેં દુખ અખંડ. ૮.

ઢાળ ૧૩ મી.

(નગરામાંરૂ ચાલવા ચાકરી રે, અમને શી શી ભળામણ દેશ—એ દેશી.)

ચતુર ચલ્યો ચિંતા ભરે રે, રહી વિમળા કમળા પાસ;
મહિલામતિ પગપાનીયેં રે, જો ચોસઠ કળા નિવાસ રે,
જો ચોસઠ કળા નિવાસ. ૧.
પ્રથમ વિચારણા ના કરે રે, કરે સહસા કર્મ કઠોર;
પતિ સુત સહસા મારીને રે, પછે રોતી કરતી બકોર રે. પછેં રોતી૦ ૨.
કોય દિવસ વીતી ગયા રે, પણ નાથ ન આવ્યો જામ;
વિમળમેના કહે માયને રે, માડી મેં કર્યું વીરૂઉં કામ રે. માડી૦ ૩.
રૂસભર રમણને રીસવ્યો રે, ગયો પ્રાણ જાણે કોણ ઠામ;
માય કહે ધણી માનિની રે, કરે ઉગ્ર ભારે ગામ રે. કરે૦ ૪.
ઉછાંછળાપ વાહરે રે, સદ્ધ સાગર એ ગંભીર;
બાહુબેલ વળી વારિધિ રે, પણ પાછાં વળે છે નીર રે. પણ૦ ૫.
તેન તુજ પિયુ ઘર આવશે રે, મત કર તું કલેશ લગાર;
એમ દિન કેતા વહી ગયા રે, પણ નાવ્યો ધમ્મિલ્લ પરમાર રે. પણ૦ ૬.
એક ભરેં દિન કાઢતી રે, સતી વિમળમેના મદ ભેદ;
સરસ અહારનેં છંડતી રે, તેણે શોષક નિજ દેહ રે. તેણે૦ ૭.
નદિ-ઉકિયે વન વેલડી રે, જળ સિંચ્યા વિના સુકાય;

ધરાધર વિના જેમ ધરા રે, તપતી ઘણી વિધ તાપવ રે.
તેમ નિજ સેવક પક્ષિના રે, નિજ સ્વામિનીનું દુઃખ દેખ; તપતી॰ ૮.
કહે ઓશીયાળા આકરી રે, કરે તન મન વચન વિશેષ રે.
અંત વિના સુખ આપવા રે, હોય સારું ગમતો નખું; કરે॰ ૯.
પણ પ્રમદા પ્રીતમ વિના રે, નવિ અંતર ચિત્ત આણંદ રે.
દંત વિના દંતી જિસ્યો રે, જેવી ચંદ વિહૂણી રાત; નવિ॰ ૧૦.
રાજ વિના ગજ શોભતો રે, જળ વિણ સરોવર નવિ ભાત રે.
રૂપ વિના કાયા કરી રે, ગુણ વિણ ગુરુશી ધનવંત; જળ॰ ૧૧.
સુખસોભ્ય ચક્ષુ વિના રે, મુનિ દિલ વિણ વિદ્યાવંત રે.
નર વિણ નારી એકલી રે, તેમ શોભે નહીં જગ કોય; મુનિ॰ ૧૨.
કંત વિછોડી કામની રે, ચિંતાનળ જાગતી જોય રે.
ચંદ કિરણ અમૃત ઝરે રે, પણ વિરહિણી તપન પ્રમાણ; ચિંતા॰ ૧૩.
મંદ શીતળ વાયુ વહે રે, તે તો લાગે વજ્ર સમાન રે.
કુસુમના કંટક સમી રે, કુસુમાળા વ્યાલ નિષેધ; તે તો॰ ૧૪.
રવિ કરપ સતાવી ગમે રે, અમિરસ ચંદન લેપ રે.
આરભટ કાયા વહે રે, જેમ રાખે આવી વેદ; અમિ॰ ૧૫.
દુઃખ અનેક પ્રકારનાં રે, પણ વિરહિણી નારી હેઃ રે.
વિમળસેના થઈ દુર્બળી રે, નિજ વાલ્હમ કેરે વિજોગ; પણ॰ ૧૬.
વૈદ ન જાણે નાડીમાં રે, થયો મોહ મહા દાવ રોગ રે.
તેણે સમે વાયોકે ચડ્યો રે, પગ માંડવા આરંભન થાય; થયો॰ ૧૭.
દેવ વદ દોષ ભાખૂવે રે, પગે હિંડતો ધમ્મિલ જાય રે.
ગઢ કુરુક્ષેત્ર વરસતો રે, ગીત ગાન નેં નૃપ વિશ્રામ; પગે॰ ૧૮.
સાંભ. લોક જોવા ભમ્યા રે, આવ્યા વિમળસેના ઘર પાસ રે.
રૂપ ભરી કોણ વાઘણો રે, જોવા વિમળા સેવક આય; આવ્યા॰ ૧૯.
ધમ્મિલ દેખી હરખીયા રે, કહે કરકણીને જાય રે.
સ્વામિની અમ સ્વામી થયો રે, નૃપનાથાતા આ જાય; કહે॰ ૨૦.
માંજણી વિમળા તત્કાલે રે, કરતા રેલ અરાવ રે.
માતાએ સમજાવી ઘણી રે, કરી સ્નાન ધરી શણગાર; કંઇરા॰ ૨૧.
સેવન કળશ તે જળ ભરી રે, દેઈ પૂજાપો નિકળી જાવે રે. દેઈ॰ ૨૨.

સાતમી એ બ્રહ્મદત્ત ગયો, કુરૂમતિ કુરૂમતીકાર;
છઠ્ઠીયેં કુરૂમતી રાગથી, બ્રહ્મદત્ત વચન ઉચ્ચાર. ૩.
પૂરે પ્રિયા કનકાવતી, વસુદેવને પરણાય;
નર દુર્ગંધને અવગણી, ધનદ છઠાં ઉતરાય. ૪.
બાતીશ કોડાકોડી ને, પંચાશી લખ કોડ;
કોડી સહસ છાસત્તરી, ચઉસય અડવિસ કોડ. ૫.
સગ વન લખ ચઉદશ સહસ, દોસય અગીઆ નાર;
એક ભવેં પરણીયો, હોવે હરી અવતાર. ૬.
એક રીસાવે તેહનાં, શાક મનાવા જાય;
તેહ મનાવે સુખ સહે, દુર્જય રાગ કહાય. ૭.
વિનયા ષણ રાગે નડી, પડી વિરહાનળ કુંડ;
કંત વિછોડી નારીને, જગતમેં દુખ અખંડ. ૮.

ઢાળ ૧૩ મી.

([illegible])

ચતુર સનેહ ચિંતા ભરે રે, રહી વિનયા કમળા પાસ;
નહિ [illegible] રે, જો યોગક કળા નિવાસ રે,
જો યોગક કળા નિવાસ. ૧.
પ્રથમ વિચારણા ના કરે રે, કરે નહના કર્મ કઠોર;
પતિ [illegible] નારીને રે, પછે રોતી કરતી બકોર રે. પછે રોતી૦ ૨.
કેતા દિવસ [illegible] વધા રે, પણ નાથ ન આવ્યો ભવન;
[illegible] નાવને રે, નારી મેં કર્યું શીરડું કામ રે. નારી૦ ૩.
[illegible] રીસાવ્યો રે, ગયો [illegible];
[illegible] ધણી [illegible] રે, કરે [illegible] માથે માન રે. કરે૦ ૪.
[illegible] રે, સહુ [illegible] એ [illegible].
[illegible] રે, પણ [illegible] ઊ નીર રે. પણ૦ ૫.
[illegible] રે, [illegible].
[illegible] રે, પણ [illegible] રે. પણ૦ ૬.
[illegible] રે, [illegible].
[illegible] રે, [illegible] રે. તેનું૦ ૭.
[illegible] રે, [illegible].

ધરાધર વિણ જેમ ધરા રે, તરણી વણી વિણ તપત રે. તરણી૦ ૮.
તેમ નિજ સેવક પરિજના રે, નિજ સ્વામિનીનું દુઃખ દેખ;
કરું આરાધના ચાકરી રે, કરે તન મન વચન વિશેષ રે. કરે૦ ૯.
ભાવ વિના સુત આવત રે, હોય સાસુ સસરો નણંદ;
પણ પ્રમદા પ્રીતમ વિના રે, નવિ આંતર ચિત્ત આણંદ રે. નવિ૦ ૧૦.
કંત વિના કાંતી જિસ્યો રે, જેવી ચંદ વિહુણી રાત;
રાજ વિના ઘર રાંકડો રે, જળ વિણ સરોવર નવિ ભાત રે. જળ૦ ૧૧.
રૂપ વિના કાયા કશી રે, ગુણ વિણ સુંદરી પ્રખ્યાત;
મુખશોભા ચક્ષુ વિના રે, મુનિ જ્ઞાન વિણ વિખ્યાત રે. મુનિ૦ ૧૨.
નર વિણ નારી એકલી રે, તેમ શોભે નહીં જગ કેમ;
કંત વિહોણી કામની રે, ચિંતામણ જાગતી જેમ રે. ચિંતા૦ ૧૩.
ચંદ કિરણ અમૃત ઝરે રે, પણ વિરહિણી તપન પ્રમાણ;
મેહ વરસતાં ઘણું વરસે રે, તે તો લાગે વજ્ર સમાન રે. તે તો૦ ૧૪.
કેશરાગ કંટક સમી રે, કુસુમાયુધ બાણ નિમેષ;
સંધિ કરે રમતો રમે રે, અગ્નિરૂપ ચંદન હોય રે. અગ્નિ૦ ૧૫.
આરંભન કાયા પડે રે, જેમ રાયે ભાખી વેદ.
દુઃખ અનેક પ્રકારનાં રે, પણ વિરહિણી નારી છેદ રે. પણ૦ ૧૬.
વિમળસેના પણ દુઃખણી રે, નિજ વાલ્લમ કેરે વિજોગ;
વેદ ન જાણે નાડીમાં રે, કરો વૈદ મહા દાવ રે.ગ રે. કરો૦ ૧૭.
તેણે સમે પરોઢે ચઢ્યો રે, ધમ માંડવા ઓળખાણ થાય;
દેવ પર દેવ જાણ્યું રે, ધમે હિડનો ધમ્મિલ જાય રે. ધમે૦ ૧૮.
જડ સ્વરૂપે પરણ્યા રે, મીત સ્વપ્ન મેં રૂપ વિશ્રામ;
લાખ સોહ એક ભેટ ભર્યા રે, આવ્યા વિમળસેના ઘર ધામ રે. આવ્યા૦ ૧૯.
રૂપ બેઠી કોણ પરણીઓ રે, એના વિમળા સેવક આય;
ધમ્મિલ દેખી હરખીઆ રે, કહે કંઠપુરને જાય રે. કહે૦ ૨૦.
સ્વામિની એમ સ્વપ્ની કહે રે, ધમ્મિલમાતા આ જાય;
મોકલી વિમળા તેડાવે રે, હરખ રે.ગ સરાવ રે. હરખ૦ ૨૧.
મહાદેવે સમજાવી ઘણી રે, કરી સ્નાન ધરી શણગાર;
સેવન ઝગત તે જાણ ભરી રે, સેઈ કુળસેવ નિકળી ભારે રે. સેઈ૦ ૨૨.

સાતમી એ બ્રહ્મદત્ત ગયો, કુરમતિ કુરમંતીકાર;
છઠ્ઠીયેં કુરમતી રાગથું, બ્રહ્મદત્ત વચન ઉચ્ચાર. ૩.
પૂર્વે પ્રિયા કનકાવતી, વસુદેવને પરણાય;
નર દુર્ગંધને અવગણી, ધનદ ઇહાં ઉતરાય. ૪.
બાત્રીશ કોડાકોડી ને, પંચાશી લખ કોડ;
કોડી સહસ ઇગમત્તરી, ચઉમન અર્બુદ કોડ. ૫.
સગ વન લખ ચઉદશ સહસ, દોસય અસીઈ નાર;
એક ભવેં પટરાણીયો, હોયે હરી અવતાર. ૬.
એક રીસાવે તેહમાં, શક મનાવા જાય;
તેહ મનાયે સુખ ગણે, દુર્જય રાગ કહાય. ૭.
વિમળા પણ રાગેં નડી, પડી વિરહાનળ કુંડ;
કંત વિછોહી નારીને, જગતમેં દુખ અખંડ. ૮.

ઢાળ ૧૩ મી.

(ગજરામારૂજી ચાલ્યા ચાકરી રે, અમને રૂડી શી બક્ષામણ દેશ.—એ દેશી.)

ચતુર ચલ્યો ચિંતા ભરે રે, રહી વિમળા કમળા પાસ;
મહિલામતિ પગપાનીયેં રે, જો ચોસઠ કળા નિવાસ રે,
જો ચોસઠ કળા નિવાસ. ૧.
પ્રથમ વિચારણા ના કરે રે, કરે સહસા કર્મ કઠોર;
પતિ સુત સહસા મારીને રે, પછે રોતી કરતી બકોર રે. પછે રોતી૦ ૨.
દોય દિવસ વીતી ગયા રે, પણ નાથ ન આવ્યો જાસ;
વિમળસેના કહે માયને રે, માડી મેં કર્યું વીરૂઉં કામ રે. માડી૦ ૩.
રસભર રમણને રીસવ્યો રે, ગયો કોણ જાણે કોણ ઠામ;
માય કહે ધણી માનિની રે, કરે ઉઝડ બારે ગામ રે. કરે૦ ૪.
ઉછાંછલપ તાહરે રે, સહે સાગર એ ગંભીર;
વાયુવેગ વધે વારિધિ રે, પણ પાછાં વળે છે નીર રે. પણ૦ ૫.
તેમ તુજ પિયુ ઘર આવશે રે, મત કર તું ક્લેશ લગાર;
એમ દિન કેતા વહી ગયા રે, પણ નાવ્યો ધમ્મિલ ઘરબાર રે. પણ૦ ૬.
ખેદ ભરેં દિન કાઢતી રે, સતી વિમળસેના ગઇ ગેહ;
સરસ આહારને છંડતી રે, તેણે શોષ્યા નિજ દેહ રે. તેણે૦ ૭.
નરિ-વિકથે વન વેલડી રે, જળ સિંચ્યા વિના સુકાય;

ચકોર વિના જેમ ચંદ રે, તજી ગઈ વિધુ વાદળ રે. તજી૦ ૮.
તેમ નિજ સેવક પરિજના રે, નિજ સ્વામિનીનું દુઃખ દેખ;
કરે કોલાહલ ભારી રે, કરે તન મન વચન વિશેષ રે. કરે૦ ૯.
ચંદ વિના ઉડુ બાપડા રે, હોય સારા નગરો નણંદ;
પણ પ્રમદા પ્રીતમ વિના રે, નવિ અંતર ચિત્ત આણંદ રે.
દંત વિના દંતી જિસ્યો રે, જેવી ચંદ વિહુણી રાત; નવિ૦ ૧૦.
રાજ વિના નર શોભે રે, જળ વિણ સરોવર નવિ જાત રે.
રૂપ વિના કન્યા કહી રે, ગુણ વિણ ગુણી ધનવંત; જળ૦ ૧૧.
મુખકમળ મધુ વિના રે, મુનિ વિદ વિણ વિદ્યાવંત રે.
નર વિણ નારી એકલી રે, તેમ દીસે નારી જમ દેશ; મુનિ૦ ૧૨.
કંત વિછોહી કામની રે, ચિંતાનળ બળતી એમ રે.
ચંદ વિણ અંધ જ્યો રે, પણ વિરહિણી તાપ પ્રમાણ; ચિંતા૦ ૧૩.
મંદ શીતળ વાયુ વહે રે, તે તો લાગે વજ્ર સમાન રે.
કોકિલા કંઠ શબ્દ રે, કામાગ્નિ જ્વાળ નિમેષ; તે તો૦ ૧૪.
રવિ કર લાગતો ભખે રે, અગ્નિ ચંદન લેપ રે.
ચાંદની શરદ વહે રે, જેમ રવે ભારી વેર. અગ્નિ૦ ૧૫.
દુઃખ અનેક પ્રકારનાં રે, પણ વિરહિણી નારી હેઠ રે.
વિમળસેના એક દુઃખની રે, નિજ વલ્લભ કરે વિલાપ; પણ૦ ૧૬.
વેદ ન લખ્યું નારીમાં રે, કહો કોઈ ભલા હાથ રે.ક રે.
તેણે સમે વાચોડે ચઢ્યો રે, પણ ભાંગ્યા પ્રીતમ થાય; કહો૦ ૧૭.
દેવ વા દેવ અનુસરે રે, પગે હિંડતો ધમ્મિલ જાય રે.
પડ કુસુમબી વસ્ત્રશું રે, નીચ મન નેં ત્વચ વિલાસ; પગે૦ ૧૮.
લાખ દીઠ એવા ભમ્યા રે, આવ્યા વિમળસેના ઘર પાસ રે.
રૂપ જેવી હાથ પકડ્યો રે, એવા વિમળા સેવક આવ; આવ્યા૦ ૧૯.
ધમ્મિલ દેખી હરખીયા રે, કહે કાલાવડીને જાય રે.
સ્વામિની અમ સ્વામી મળ્યો રે, વધામણાં આ ન્યાય; કહે૦ ૨૦.
સાંભળી વિમળા વધામણાં રે, હરખ દેત પસાય રે.
મહાવીર સમજાવી કહી રે, કરી સ્નાન ધરી શણગાર; હરખ૦ ૨૧.
સેવન કળશ તે જળ ભરી રે, શેઠ કુળદેવી નિરખી ભરે રે. શેઠ૦ ૨૨.

પંચમ ખંડ પ્રારંભ.

દોહરા.

ચોથો ખંડ અખંડ રસ, પૂર્ણ હુઓ સુપ્રમાણ;
પંચમ ખંડ કહું હવે, સુણજો રસિક સુજાણ. ૧.
આગે આગે રસ ઘણો, કથા સુણંતાં થાય;
ધમ્મિલ ચરિત ઉત્તર કથા, હવે વિસ્તાર કહાય. ૨.
એક દિન રાજ કચેરીયેં, ધમ્મિલ બેઠો જામ;
કોઈક વૈરી નરપતિયેં, અશ્વ ભેટ કરી તામ. ૩.
વેગ અમિત જાત્ય તનુ, સુંદર કિશોર વાન;
કર્ણ કૈર કટિ લઘુતરા, ખર નગી જાણ સમાન. ૪.
રોમ આય લઘુ દેહડી, ઘણાં પીઠ સુઘટ;
સાત દિવસ ઉનો રહે, સાંપે ચરણ જોમ નાટ. ૫.
કેસરવર્ણી કેમતા, પવનવેગ નિત્યમત્ત;
લક્ષણ લક્ષિત અશ્વ છે, દીક્ષિત અશ્વ રતન. ૬.
દિશ પશ્ચીમ વસવા ધરી, ચામર ચાર પ્રધાન;
ધમ્મિલ નૃપ જાણે ચઢ્યો, તુરંગ દમન વિજ્ઞાન. ૭.

ઢાળ ૧ લી.

(કુંવર ગભારો નજરે દેખતા જી—એ દેશી).

ચતુર કુંવર તુરંગે ચઢ્યો જી, સાથે ઘણા અસવાર રે;
નીકળીયો નગરી થકી જી, બાહેર વેગ વિચાર રે. ચતુર૦ ૧.
વાઉ તુરંગ વેગે વહ્યો જી, ન રહ્યો હાથ લગાર રે;
સૈન્ય સુભટ રહ્યા વેગળા જી, આવ્યો કંત પંચમ ધાર રે. ચતુર૦ ૨.
વિષમ ભમી પશુ ભૂમિકા જી, સીહવી લાખ વાર રે;
ખેદી લક્ષમને ચાલીયો જી, પહોંચ્યો અટવી મઝાર રે. ચતુર૦ ૩.
કેનકારીયા નદીને જી, ધમ્મિલે છાંડી લગામ રે;
ચતુર પગે વિહંગ ફિર કર્યા જી, ઉભો તુરંગ દેતી વાર રે. ચતુર૦ ૪.
અશ્વ તરસે મુવો જી, છોડી વળે તે શામ રે;

પંચમ ખંડ પ્રારંભ.

દોહરા.

ચોથો ખંડ અખંડ રસ, પૂર્ણ હુઓ સુપ્રમાણ;
પંચમ ખંડ કહું હવે, સુણજો રસિક સુજાણ. ૧.
આગે આગે રસ ઘણો, કથા સુણતાં થાય;
ધમ્મિલ ચરિત ઉત્તર કથા, હવે વિસ્તાર કહાય. ૨.
એક દિન રાજ કચેરીએં, ધમ્મિલ બેઠો આમ;
કોઈક વૈરી નૃપતિએં, અશ્વ ભેટ કરી તામ. ૩.
તેજ ઝળકતો અશ્વ તનુ, સુંદર ઉત્તમ વાન;
કર્ણ ઉદર કટિ લઘુતરા, પગ નળી વજ્ર સમાન. ૪.
રોમ અલ્પ લઘુ દેહડી, પાયાં પીક સુપદ;
રાત દિવસ ઉભો રહે, સાર્ધ ચરણ જેમ નાદ. ૫.
કેસરવરણી કેસરા, પવનવેગ ગતિમંદ;
લક્ષણ લક્ષિત અંગ છે, શોભિત અશ્વ રતન. ૬.
શિર વધની વધરા ધરી, ચામર ચાર પ્રધાન;
ધમ્મિલ નૃપ જાણે ચઢ્યો, તુરગ દમન વિજ્ઞાન. ૭.

ઢાળ ૧ લી.

(કુંવર ગભારો નજરેં દેખતા જી—એ દેશી).

ચતુર કુંવર તુરંગે ચઢ્યો જી, સાથે ઘણા અસવાર રે;
નીકળીઆ નગરી થકી જી, બાહેર વેગ વિચાર રે. ચતુર૦ ૧.
વક્ર તુરંગ વેગે વધ્યો જી, ન રહ્યો હાથ લગાર રે;
સૈન્ય સુભટ રહ્યા વેગળા જી, આઈ કંત પંચમ ધાર રે. ચતુર૦ ૨.
વિષમ ભમી ઘણુ ભૂમિકા જી, ઓળખી લાખ પાર રે;
એસી ધરામનેં થાકીઓ જી, પોહોતો અટવી મઝાર રે. ચતુર૦ ૩.
કનકવાલુકા નદીતટેં જી, ધમ્મિલે છંડી લગામ રે;
ચાર પગેં વિઠ્ઠાં ફિર ઘાં જી, ઉભો તુરંગ તેણી ઠાર રે. ચતુર૦ ૪.
અશ્વ તારતમે મળીઓ જી, છોડી તંગ તે ઠામ રે;

પંચમ ખંડ આરંભ.

દોહરા.

ચોથો ખંડ અખંડ રસ, પૂર્ણ હુઓ સુખકાર;
પંચમ ખંડ કહું હવે, [illegible] રસિક [illegible]
[illegible] આવે રસ [illegible] [illegible] [illegible] ૧.
ધમ્મિલ ચરિત ઉત્તર કથા, હવે વિસ્તર કહાય.
એક દિન [illegible] [illegible], ધમ્મિલ બેઠો આય;
[illegible] વેરી [illegible], અથ [illegible] શ્રી [illegible] ૨.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] નગરી [illegible] [illegible] ૩.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] નાટ ૪.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ૫.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ૬.

ઢાળ ૧ લી.

([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] જી, [illegible] [illegible] [illegible] રે;
[illegible] નગરી [illegible] જી, [illegible] [illegible] [illegible] રે. [illegible]૦ ૧.
[illegible] [illegible] [illegible] જી, ન [illegible] [illegible] [illegible] રે;
[illegible] [illegible] [illegible] જી, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. [illegible]૦ ૨.
[illegible] [illegible] [illegible] જી, [illegible] [illegible] [illegible] રે;
[illegible] [illegible] જી, [illegible] [illegible] [illegible] રે. [illegible]૦ ૩.
[illegible] [illegible] જી, ધમ્મિલે [illegible] [illegible] રે;
[illegible] [illegible] [illegible] જી, [illegible] [illegible] [illegible] રે. [illegible]૦ ૪.
[illegible] [illegible] [illegible] જી, [illegible] [illegible] [illegible] રે;

દેખી કુંવરી મુખ મોદી રહી જી, અંતર પ્રેમવિલાસ રે. ચતુર૦ ૧૯.
ચિત્તે કુમરી ચિત્ત ચોરીને જી, પર નર સહી મન ભંડ રે;
રાજકુંવર બૂઝે પછી જી, આવો કહેવે ઘન ખંડ રે. ચતુર૦ ૨૦.
ન ધરે મુજ મુખ પૂછ્યું જી, પૂછ્યાનો ઉત્તર દેત રે;
ગુણિજન પૂછ્યે બોલતાં જી, નહીં બની દુષણ હેત રે. ચતુર૦ ૨૧.
મૌનપણું ધરી બેઠી રહી જી, ભૂતળ નયણ ઠરાવ રે;
તવ કુંવર મુખ ઓચ્ચરે જી, મધુર વચન ઉપદાવ રે. ચતુર૦ ૨૨.
ધમ્મિલ કુંવરનો ઘસમો જી, પ્રેમ ખંડ રસાળ રે;
શ્રી ગુણમતીએ શી કહી જી, તેહની પેહેલી ઘાત રે. ચતુર૦ ૨૩.

દોહરા.

ધમ્મિલ કહે સુણ સુંદરી, તું ઉત્તમ ગુણ ખાણ;
કિહાં રહેવું સૌભાગ્યનિધિ, કેમ શુભ માત ને તાત. ૧.
કેં કારણ આ નારીએ, વન વસ્યું વિદેશ;
નિર્ભય વિચરે એકલી, જેમન જાણે વેશ. ૨.
મેં તુજને વનદેવતા, જાણી આવ્યો પાસ;
પણ ભૂમિ લોચનને, મનુષ્ય જાતિ વિશ્વાસ. ૩.
તવ વળતું કુમરી કહે, સુણ ઉત્તમ ગુણવંત;
મન ધરી માંડી કહું, સઘળો મુજ વિરતંત. ૪.

ઢાળ ૨ જી.

(સાહિબા મોતિડા હમારો—એ દેશી).

બોલે બોલ બેઠી એણી નયણી, વેતાલે જે રચિત એણે;
શંખપુરી નયરી સાંભળો, તાપ ગીતગતાએ રવિ ચઢે;
સાહિબા! સુણ રતનસંગા, મતિ ભંજિત સરસંગા, સાહેબીની રંગ ઓ અંબરૂ. ૧.
રહી જાણી કામવંતા, કામદેવ મતિસી ચ્યારક
કામિનીના વહેલ નામેં, કામીન્મત સદા ધર્મિષ્ઠ. સાહિબા૦ ૨.
નામેં વિદ્યુન્મતી વિદ્યુતા છે, દેવ ઉંચ ગુણ પુણ્યની વતા છે;
વચણ વાંતાં દુઃખ ખારતાં, લોચન જોતાં અમૃત ઝરતાં. સાહિબા૦ ૩.
નિકટ આ વિદ્યાધર વિહરૂ, આગ્યા ધર્મેત્રણ આવૃતા

વજ્ર ને શસ્ત્ર મહી ધરી, જી, પરમેષ્ટી સુહંકાર રે. ચતુર૦ ૫.
નહ ઉપકંઠ દાહિણ દીશેં જી, દેખતો કૌતક રંગ રે;
ગૂઢ ઘટા વન વેલડી જી, ભેદે ન કિરણ પતંગ રે. ચતુર૦ ૬.
એક તરડાએ ઝુલતી જી, લંબી વર તરવાર રે;
હેમ મુઠ રતનેં જડી જી, મણિધર મેનાકાર રે. ચતુર૦ ૭.
ખેચર ખડ્ગ વિસારીને જી, નિજ ઘેર ચલીયો હોય રે;
ચિંતી કુંવર વન જોવતો જી, દીઠો નહીં નર કોય રે. ચતુર૦ ૮.
આણી ખડ્ગ લેઇ દેખતો જી, ચઢિ ખડ્ગ અનુસાર રે;
મન રહિત કરી અગમગે જી, ઉજ્જલ તસ તેજ ધાર રે. ચતુર૦ ૯.
અલસિ કુસુમ સમ જસ પ્રભા જી, વિજળી જ્યું દુર પેખ રે;
દેખી અચંભો પામીયો જી, કહિ અસિરત્ન વિશેષ રે. ચતુર૦ ૧૦.
જોવા પરીક્ષા તિહાં ગયો જી, બહુ કુટિલ વંશ પૂગ રે;
ગુચ્છ વિટાણા પરસ્પરેં જી, સાઠી વંશ ઘણુ મૂગ રે. ચતુર૦ ૧૧.
વેગ્રાભ ગાજુ કુંવર રહી જી, તે ઉંઘા સમકાળ રે;
ચિરબદ્ધ પામી ખડ્ગ ભુમિ જી, દીઠું રૂધિર તસ ધાર રે. ચતુર૦ ૧૨.
વશજાળ ફરી જોવતો જી, ધુપકુંડ ધુમપુર રે;
નર કર જપમાળા રહી જી, કુંડળ શિર પડ્યું દુર રે. ચતુર૦ ૧૩.
રૂધિર ઝરતુ દેખીને જી, પશ્ચાતાપ કરંત રે;
વિણુ અપરાધી મેં હણ્યો જી, સાધક વિદ્યા મંત રે. ચતુર૦ ૧૪.
નિંદન નિજ કરતો ગયો જી, નંદન વન સમભાગ રે;
શીતળ જળ વાવ્યે ભરી જી, કુંવર વળગી તટભાગ રે. ચતુર૦ ૧૫.
દેખી કુંવર મન ચિંતવે જી, સુંદર વન રમણાગ રે;
કિન્નર દેવી વ્યંતરી જી, અવર ન નરની ભાગ રે. ચતુર૦ ૧૬.
અવર જોવા ઉતરી જી, વિદ્યાધરી સુકુમાલ રે;
કંચિતતન બિંદુ ભારમી જી, આંખ અરણ્ય પરવાલ રે. ચતુર૦ ૧૭.
ઉંચા ક્રમકરૂપ નહી જી, જાણેરી અધિકાર રે;
વાવડી નહીને નીસરી જી, કામની કરે કાર રે. ચતુર૦ ૧૮.
ચિંતવે ચિત્ત ધરી જી, આવીયો તેહની પાસ રે;

[illegible]
[illegible] સાહિબા૦૧૮.
[illegible]
[illegible] સાહિબા૦૧૯.
[illegible]
[illegible] સાહિબા૦૨૦.
[illegible]
[illegible] સાહિબા૦૨૧.
[illegible]
[illegible] સાહિબા૦૨૨.
[illegible]
[illegible] સાહિબા૦૨૩.
[illegible]
[illegible] સાહિબા૦૨૪.
[illegible] સાહિબા૦૨૫.

દોહરા.

[illegible]
[illegible] ૧.
[illegible]
[illegible] ૨.
[illegible]
[illegible] ૩.
[illegible]
[illegible] ૪.
[illegible]
[illegible] ૫.
[illegible]
[illegible] ૬.

અહીંયાં એમ નિમિત્ત અમસેના, શીર સુતા સાને શુભ લીના. સાહિબા૦૧૮.
વિદ્યા મંત્ર વિધાન સુતાંદા, સોમદત્તા સુરમ્ય વિવિધાંદા:
કાંતિકલ્પ દેવ મોની પેરી, જ્યોતિર વેદ રાગની ભેરી. સાહિબા૦૧૯.
મિત્રસેના શાણી ગુણ પુણ્ય બુદ્ધિ, રીતથી હું ઉત્પાતિકી બુદ્ધિ:
સુરમંદિર રહીશું સુખ ભારી, વિદ્યા સાધી અમોને વરી. સાહિબા૦૨૦.
સાંભળી એટ સહોદરી બોલી, પ્રભ અબલા હવે વાત મેં ખોલી:
ગુણ પતિ મળીયો અમને ન મળીયો તાની ગુરુમુખ જે સાંભળીયે. સાહિબા૦૨૧-
અહેર વિદ્યા સિદ્ધિ વરીજે, તો અમે કંતની ખોજ કરીજે. સાહિબા૦૨૨.
મેળવી મુજને અમર જ લેવા, ગુણથું રૂપી વાત કરેવા:
સાંભળી ધમ્મિલ ચિંતે મનમાં, તેહી જ નર મેં માર્યો વનમાં. સાહિબા૦૨૩.
ધરી ધીરજ નિજ ચિત્ત વિમાસી, તે અબલા પતિ વાત પ્રકાશી:
મિત્રસેના સુણી દુઃખ ધરે મોહોટું, ચિત્ત ચિંતે મુનિવચન ન ખોટું. સાહિબા૦૨૪.
ધમ્મિલ રાસે પુરા અખંડે, ઓગણ ઢાળ એ પાંચમે ખંડે:
શ્રી શુભવીર વચન રસ ભરીયાં, શ્રોતા લોકે હૈડે ધરીયાં. સાહિબા૦૨૫.

દોહરા.

દેવ ધરી આનંદ ભરી, પામી ખેદ અપાર:
મિત્રસેના કહે કર્મગતિ, ભોગવવી નિરધાર. ૧.
તવ ધમ્મિલ કહે સુંદરી, મ કરો મનમાં ખેદ.
જાણીયું હોડું દુઃખ, નહીં લિહાં કીસ્યો વિભેદ. ૨.
તા કહે અધર્મ પ્રત તુમે, રેહેજો ઇહાં ભીખ મંત:
ખેટ સહોદરીને કહી, સંભળાવું વિરતાંત. ૩.
જો ગુણ શિખર રહિશું, હોશે તો ધારણા:
મંદિર ઠર્ય હલાવીયું, શ્વેત ધજ એ ચિરસ્ત. ૪.
રક્તે રેહેજો ધીર ધર, શ્વેતે જાણે હાર:
એમ કહી ચાલી વેગશું, વિદ્યુન્મતીને હજૂર. ૫.
તસ સાથે રો ધરી, રક્ત અચિત કુમાર:
ઉપરાંમ સંભાળો સગી, દેખ હરે આભુખર. ૬.

તામ અનાકા નારની, હાથની દેખી કુંમાર;
જાણી વિરક્તા તે થઇ, નાઠા નદીય કિનાર. ૭.
અટવી મધ્યે ચાલતાં, તરૂતળ જોગી ચાર;
ધ્યાન કરતા દેખીને, પૂછે તામ કુમાર. ૮.
જોગી થઇ વનમાં રહો, સહો શીત વર્ષાતાપ;
[illegible] માગન કરો, તેહમાં શો સંતાપ. ૯.
[illegible] જોગી કહે સાંભળા, અમે પરદેશી આહીં;
[illegible] [illegible] રહો [illegible]. ૧૦.
[illegible] અમ નૃપ તણી, આગો અનરેશ [illegible];
[illegible] પહેલું [illegible] થયા, તુમને લાજ [illegible]. ૧૧.
[illegible] [illegible] તિહાં, [illegible] વસિયા રાત,
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] વાત. ૧૨.

ઢાળ ૩ જી.

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. મિતો
[illegible] મિતો ૧.
[illegible] મિતો
[illegible] મિતો ૨.
[illegible] મિતો
[illegible] મિતો ૩.
[illegible] મિતો
[illegible] મિતો ૪.
[illegible] મિતો
[illegible] મિતો ૫.
[illegible] મિતો
[illegible] મિતો ૬.
[illegible] મિતો
[illegible] મિતો ૭.

શ્વ અપ્પૂર ને કંડ-નર એક, દુકાનનતોળ દેદેવે ટેક; ચિને૦
પાવડિ પેહેરી ફિરને ગામ, હમ ઘર કોડી તીરથ ઠામ. ચિને૦ ૮.
ફિરને મશીમિ જૈન નીગ્રંથ, તેને બતાવ્યા જૈનકા પંથ; ચિને૦
નિર્વાત શાસ્ત્ર નિકાલા દૂર, તરર સુધા ભરે આણંદપૂર. ચિને૦ ૯.
નિર્વાત વેપાકા કથા હમ બાર, મોક્ષ ભમિ દશપંચ પ્રકાર; ચિને૦
યું જાણી રખે ગુરૂકા વેશ, જોઆડું દેવેં જિન ઉપદેશ. ચિને૦ ૧૦.
હમ ચારે શિખ્યું ગુરૂ સાથ, ઉદવિધા જિન પંથ બતાવ; ચિને૦
પંચવિરથ હમું જાતા કીધ, ગુરૂકે પસાયે હે મતિ સિદ્ધ. ચિને૦ ૧૧.
પણ ગુરૂ સાહેબ મર્ગ સધાય, પિછે રહે હમ ગુરૂ ગુણ ગાય; ચિને૦
વેદિયણ કર ગુરૂ દીધી નારી, ચાર નીકર રહી ગુરૂ ઘરમાંહિ. ચિને૦ ૧૨.
પ્રથમમેં હમસી નહીં દૌભ, જાનુન પણ નહિ સીખકા લોભ; ચિને૦
જૈસી સંયમ સેવનહાર, નિર્વૃતિ આવેં નર નાર. ચિને૦ ૧૩.
અનતિ પેટમેં પાસકા માસ, મેદિ સીકાકા કથા નિધાન; ચિને૦
તુમકું હમિયેં દીના ધર્મ, તુમસો હોણ ગુરૂ દેવ નેં ધર્મ. ચિને૦ ૧૪.
ધમ્મિલ કહે હું જૈન મરાલ, ઓર દેવ ગુરૂ લાગું ન પાવ; ચિને૦
જૈસી કહે સાધર્મીક સાથ, ખળી મેં હમ ઘર હોત વધામ. ચિને૦ ૧૫.
ચાર સાથ કરી ચારે મીત્ર, હોય ભજે હમ ઉચિત ચીજ; ચિને૦
કુંવર વરે કરી ચીંગી ચાર, લટકાંની બાંધી તર ડાળ. ચિને૦ ૧૬.
દૂરથી આવી વિરો મોક એક, કપેત મહારી ધરજ્યો વિવેક; ચિને૦
જૈસી ચારે કીયું મેમ, આમ સેઠ જાતુ ધરતા પ્રેમ. ચિને૦ ૧૭.
કુંવરને રોપી ભોપણી ચાર, તેમદરણ્ય હાથ વધારિ. ચિને૦
રાત હમીના તેમ પહેર, આંખ ન લાગેં કેહ પ્રકાર. ચિને૦ ૧૮.
જૈસી કહે સુણ ધર્મો મિત્ર, દેસેં લગા હમોરા ચિત્ત; ચિને૦
દુઃખ ભ્રમે હમ હોવેગા રોગ, જૈસી સંયોગ મિલનાં જોગ. ચિને૦ ૧૯.
તુમકી કોઇ હમ ઉપકાર, કેતલ વરી દિયે ઉપદેશ સાર; ચિને૦
કોઈ દિન હમ પર આપુરિ પ્યાર ધરિ ઘર કરતા દુઃખ એક વાર. ચિને૦ ૨૦.
ચાર કરેંતો રજણી જાય, કૌતકી વેણ કુંવર સહાય; ચિને૦
ગાતી એકવેરિયે જાય, હાત ગુણ તદ કેમ ઘર. ચિને૦ ૨૧

મંગલનામે કર્યંદ ગામ, દેખે દૂરથી લહે વિશરામ; ચિતે૦
સરોવર પીખી જેમો તીર, [illegible] નિર્મલ નીર. ચિતે૦ ૨૨
ધાંસમેં ખડું ત્રીજી ઢાળ, ભાખ્યા પૂરણ રાગ બંગાળ; ચિતે૦
વીર પુણ્યોદય પગ એ મહંત, એવ વિપાકી એવ કૃષંત. ચિતે૦ ૨૩.

દોહરા.

ગોતમ જળ પાને કરી, વિકસિત ચિત વિશેષ;
સાર શુભ નિહાળીને, કીધા ગામ પ્રવેશ. ૧.
ન્યાયવંત કર્યંદ તણો, નામે સુદત્ત નરેશ;
[illegible] તણો, પણ [illegible] છે [illegible]. ૨.
તે નગરી જોતાં થકાં, દીઠું માળી ગેહ;
મનિષ તસ ઘર ઉતર્યા, [illegible] ધરતી નેહ. ૩.
દીપી [illegible] માફની, [illegible] ધરંત;
[illegible] કુશળી ભક્તિ કરંત. ૪.
[illegible]
[illegible] ૫.

ઢાળ ૪ થી.

([illegible] એ દેશી)

[illegible] ધરે છે, [illegible] પરમેષ્ઠીનું ધ્યાન,
[illegible] છે. [illegible] વિતાન. ૧
[illegible] છે—એ [illegible]
[illegible] છે, [illegible] વિવિત [illegible],
[illegible] છે, [illegible]. ૨
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે, [illegible]. ૩
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે, [illegible]. ૪
[illegible] છે, [illegible]
[illegible] છે, [illegible]. ૫
[illegible]

વૈદમંત્રાદિ નિષ્ફળ થયાં જી, ભદ્રકભાવે ઉપદેશ. સુણ૦ ૬.
વાત ધમ્મિલ તણી સાંભળી જી, મોકલ્યો તેડવા તાસ;
કુંવર કહે રૂપ નવિ આવશે જી, આવે તરસ્યો કૂપ પાસ. સુણ૦ ૭.
પુરોહિતે બુદ્ધિ રથમાં ધરી જી, લાવ્યા ભાગ્ય તણે ગેહ;
પેખે જગ ભીંતની છાંહડીઓ જી, તતક્ષણ મગ્ન થઈ દેહ. સુણ૦ ૮.
ધર્મ સ્તવન પુરોહિત કરે જી, નવિ ધરે કુંવર તે હાથ;
નૃપ કહે પુત્રી વસુમતીને જી, મોકલે ધમ્મિલની સાથ. સુણ૦ ૯.
તેણે સમે રાય સુરતની જી, પદ્મની રાણીની જાત;
નામે પદ્મવતી કન્યકા જી, કળા વિજ્ઞાન વિખ્યાત. સુણ૦ ૧૦.
કર્મે બહુ રોગે પીડિત તનુ જી, બહુ વિધ કીધ ઉપચાર;
દેશ પરદેશી વૈદ મળી જી, નવિ થયો ગુણ તે લગાર. સુણ૦ ૧૧.
ખેદ ચિંતાએ નૃપ પીડિયો જી, રાણી મન દુઃખ અપાર;
વાત સવિ કુંવરની સાંભળી જી, હવે દ્વિજ પુત્રી ઉપગાર. સુણ૦ ૧૨.
રાય પરધાનને તેડવા જી, મોકલ્યા માગણ ગેહ;
એમી સુખાસન પાલખી જી, આવી નયને મળ્યો તેહ. સુણ૦ ૧૩.
આદર દેઈ બહુ માનશું જી, રાયે બેસારિયો પાસ;
આજ અમ ભાગ્યે તુમે આવિયા જી, માહરે ઉતાવર કામ. સુણ૦ ૧૪.
એમ કહી કુમરી દેખાડતાં જી, રોગે વિરૂપ થઈ દેહ;
સજ્જન કરી નજરે ધરી જી, સજ્જન લક્ષણ એહ. સુણ૦ ૧૫.
કુંવર કહે ચિંતા દૂરે ગઈ જી, શ્રી જિન ધર્મ સુપસાય;
પુરોહિત તેડી મુરત લિયે જી, તિથિ કરણ શુદ્ધ મિલાપ. સુણ૦ ૧૬.
તે દીને બહુલ આડંબરે જી, ધૂપ ઘૃત દીપની માળ;
મંડલ મધ્ય પંખો ધરી જી, હવન કરતો કરમાળ. સુણ૦ ૧૭.
જાપ પરમેષ્ઠી મનમેં જપી જી, લીધે જગ પીંછી હાથ,
શિર ફેરી પંખો ન્હવરાવતાં જી, રોગ પેસારતાં જાય. સુણ૦ ૧૮.
અંબર વરણી અંતર કરે જી, ઉપયોગે ધરી ધ્યાન ગુણવંત;
સાતમે ભવ મુનિ દેખિયા જી, તેણે ભવે કુમરી વગોવંત. સુણ૦ ૧૯.
ધમ્મિલ કુંવર પુણ્યપ્રાણીએ જી, ઉલ્લાસ્યા તરુ વંચિઆર;
કનક ધરી પૂજની સારસી જી, કુંવરી રઈ ગઈ ધરી લાજ. સુણ૦ ૨૦.

મજાહનામે કર્બટ ગામ, દેખે દુરથી લહે વિશરામ; ચિતે૦
સરોવર પેખી ઉમો તીર, સજ્જનચિત જ્યું નિર્મલ નીર. ચિતે૦ ૨૨
ખાંસમેં ખડે ત્રીજી ડાળ, ભાખી પૂરણ રાગ બંગાળ; ચિતે૦
વીર જિણોદય પય એ મહંત, એમ વિચારી એમ કહંત. ચિતે૦ ૨૩.

દોહરા.

ગલગલ જન પાને કરી, વિકસિત ચિત્ત વિશેષ;
સુકર શુભ નિદ્યાણીને, કીધો ગામ પ્રવેશ. ૧.
ન્યાયવંત કનક તણો, નામેં સુકૃત નરેશ;
ભાવ સંપ્રીય તણો, પણ જેહુને છે ક્લેશ. ૨.
તે નગરી જોતાં થકાં, દીઠું માળી ગેહ;
પનિષ તસ ઘર ઉતર્યા, માલણ ધરતી નેહ. ૩.
દીઠી મીઠા માકણી, માલણ હર્ષ ધરંત;
અહોનિશ ઉના હાલા જ્યું, કુંવરની ભક્તિ કરંત. ૪.
[illegible] નન નવી હુવે, હાલે હીરાનેં ઉપરોઠ;
[illegible] પુષ્પની કરી, [illegible] પણ ગોખે મીઠ. ૫.

ઢાળ ૪ થી.

(વિમલજિન વિમળતા તાહરી છ એ દેશી.)

મહિનિશ દેહના મહાણ પરે છ, ધ્યાન પરમેષ્ઠીનું ધ્યાન,
[illegible] ગુણીયો છ, મન શુકનાએ [illegible]. ૧
[illegible] પદ [illegible] છ—એ આંકણી.
[illegible] છ, [illegible].
માલણ [illegible] છ, [illegible]. ગુણ૦ ૨
[illegible] છ, [illegible].
[illegible] છ, [illegible]. ગુણ૦ ૩
માલણ [illegible] છ, [illegible].
[illegible] છ, માલણ ઘર [illegible]. ગુણ૦ ૪.
[illegible] છ, [illegible].
[illegible] છ, [illegible]. ગુણ૦ ૫
[illegible] છ, [illegible]

વૈરાગ્યાદિ નિપુણ થયાં છે, બહુશ્રામીને ઉપદેશ. ગુણ૦ ૬.
વાત ધમ્મિલ તણી સાંભળી છે, મોકલે તેડવા તાસ;
કુંવર કહે રૂપ નવિ આવરી છે, આવે તરશે રૂપ પાસ. ગુણ૦ ૭.
પુરોહિતે બુદ્ધિ રથમાં ઠવી છે, જાય આગળ તણે ગેહ;
ધમ્મિલ જબ બીજી છાંડીયો છે, તતક્ષણ મન થયું દેહ. ગુણ૦ ૮.
લાખ કરાર પુરોહિત કરે છે, નવિ ધરે કુંવર તે હાથ;
નૃપ ગુરુ પુત્રી રાજપરીને છે, મોકલે ભાણીની સાથ. ગુણ૦ ૯.
તેણે સમે રાય સુદત્તની છે, વસુમતી રાણીની જાત;
નામે પદ્મવતી કન્યકા છે, કળા વિજ્ઞાન વિખ્યાત. ગુણ૦ ૧૦.
કર્મે બહુ રોગે પીડિત તનુ છે, બહુ વિધ કીધ ઉપચાર;
દેહી ધરે રોગી પેરે મળી છે, નવિ થયો ગુણ તે લગાર. ગુણ૦ ૧૧.
તેહ ચિંતાયે નૃપ પીડિયો છે, રાણી મન દુઃખ અપાર;
વાત સુણિ કુંવરની સાંભળી છે, કૃત દ્વિજ પુત્રી ઉપગાર. ગુણ૦ ૧૨.
રાય પ્રધાનને તેડવા છે, મોકલ્યા આગળ ગેહ.
બેસી સુખાસન પાલખી છે, આવી નૃપને મળ્યો તેહ. ગુણ૦ ૧૩
આદર દેઈ બહુ માનશું છે, રાયે બેસારીયો પાસ;
બાઈ અમ આજે તુમે આવીયા છે, મારપરે સુરતરુ વાસ. ગુણ૦ ૧૪.
એમ કહે કુમરી દેખાડતાં છે, રોગે વિરૂપ થયું દેહ;
સજ્જન કરતી નજરે પડી છે, સજ્જન લક્ષણ એહ. ગુણ૦ ૧૫.
કુંવર કહે ચિંતા દૂરે ગઈ છે, શ્રી જિન ધર્મ સુપસાય;
પુરોહિત તેડી સુરસ્ત લિયો છે, તિથિ કરણ શુદ્ધ મેહાય. ગુણ૦ ૧૬.
તે દીને બહુલ આડંબરે છે, ધૂપ ધૃત દીપની માળ;
મંડળ મધ્ય ધમ્મિલ ધરી છે, હવન કરતો કરમાળ. ગુણ૦ ૧૭.
જાપ પરમેષ્ઠી મનમેં જપી છે, તીર્થ જળ છીંટ્યું પાય.
શિર કરી ધમ્મિલ ન્હવરાવતાં છે, રોગ પોકારતાં જાય. ગુણ૦ ૧૮.
અંબર રાણી આતર કરે છે, ઉત્સંગે ધરી દાન ગુણવંત.
સાતમે ભવ મુનિ દેખિયા છે, તેણે અમે કુમરી વગસંત. ગુણ૦ ૧૯.
ધમ્મિલ કુંવર પુણ્યરાશીએ છે, ઉડાવ્યા તસ પરિવાર;
કનક ધરી પુત્રી સારસી છે, કુંવરી દઈ બેઠી ધરી લાજ. ગુણ૦ ૨૦.

હરી બન્ની ઘર આપણે, ધમ્મિલ કુંવર પસાય. ૨.
ઘર કન્યા કરી દીકરા, ગણિકા સેદ મઝાર;
રમત બની તે નગરમાં, કોયડ ભાગ વિચાર. ૩.
અમે નર ઉત્તમ આલિયા, તું પણ જોઈક ભાત;
ચિત્રક પીછી રંગની, રાખ ન કરશે ભાત. ૪.
માતાપને સુંદર મહું, રાંકથી છતાં જોયું;
શુનીનું સુખિયા મહું, અમની ભીત વિજોયું. ૫.
આદર અમની ધરિકરી, રહે નિજ ગેહ મોઝાર;
આથ કોપ્ય મંત્ર કરી, પછે નિકાળે બાર. ૬.

સવૈયો.

નરીક કુમર આનન્દ હૈં ખારે, લોક કામ્યુ ધન સહસ કિયા;
ર ઉજ્જૈનિકી કામસેર બનતાં, ગુનિ જન ભાવે ફેર કિયા;
સ્કા મોહન દુરસ કરનેકું, અદિસાર દો દુક કિયા;
ર સુખ લશી કહે દિરકર દેખે, દેહ બની મુક્તાન ગયા. ૭.

દોહરો.

આગરદત્ત જુદી કેપીયો, ચિંતે ચિત મઝાર.
કોઈ જાતિ જગતમાં, કેમ્યુ પાવે મુજ નાર. ૮.
દાન આપ્રે કર્યે ધરો, તેહને કહેત અપાર;
પણ કન્યા માને નહીં, ધર્યાં રાજકુમાર. ૯.

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી.

(ઉંકે વસુદેવ દેવકીના અરા છ. સાહસ સાડકર—એ દેશી.)

મોહની ચસે છ, ચતુરા કેમ ચુકે;
આગની સમુદ્ર છ, અવસર નવ મૂકે;
છ દીનદયાન છ, ચતુર૦ દેવલોકે ગઈ સેકપાત છ. અવસર૦ ૧.
નર રમણ છ, ચતુર૦ દેવે રૂપ પ્રેમ સેકપાત છ; અવસર૦
મેક નરહર છ, ચતુર૦ પુરવી જન ઉપકાર છ. અવસર૦ ૨.
પ્રાંગનું છ, ચતુર૦ ગોર નિર્મળ ઉં ન વખાણું છ. અવસર૦
રસીલાં સાથે છ, ચતુર [illegible] કામ ન આવે છ. અવસર૦ ૩.

ફરી જન્મી ઘર આવીને, ધમ્મિલ કુંવર પસાય.
ઘર કન્યા કરી રીઝવાં, રમિયાં ગેહ મઝાર; ૨.
રેમત ભણી તે નગરમાં, કોઈક આગ વિચાર.
અમે નર ઉત્તમ ભાવિયા, હું પણ જોઉં ભાર; ૩.
ચિત્ર પીછી રંગની, રાખ ન કરી ભાર.
[illegible] સુંદર થયું, રાંધી છતાં ભેગું; ૪.
[illegible] શુચિપણ થયું, આપની જાત વિશેષ.
[illegible] અમચી પંડિતી, રહ્યો નિજ ગેહ મોઝાર; ૫.
[illegible] સંબંધ કરી, પછે નિકાળે બાર. ૬.

સવૈયો.

દુનરીકા કુંમર આનન્દ હૈ પ્યારે, શેઠ કાચ્યુ ધન સબલા દિયા;
ઘર છોડિનિકી રતનસેં ભાયાં, મુનિ વન આગે દેર કિયા;
[illegible] મોયાં દુરસ કરનેકું, અરિહન્તા દો દુકાં કિયા;
ઘર મુંજ સખી કહે કિરતાર દેખે, ઘેર ઘની મુસતાન થયા. ૭.

દોહરા.

[illegible] વણી કાપીને, ચિતે ચિત્ત મઝાર;
એક ભાગીઓ જગતમાં, કેમ પડે મુખ નાર.
[illegible] આપ થશે, તેહને કરીશ આધાર; ૮.
પણ કન્યા માને નહીં, ચઢિયાં રાજકુમાર. ૯.

ઢાળ ૬ઠ્ઠી.

(રાગ વસુન્ત [illegible] — એ દેશી.)

[illegible] મોહારી રહે છે, ચતુરા પ્રેમ ચુકે;
કહે આપકી સંભુપણે છે, અવસર નહિ મુકે;
[illegible] ઠીકઠાક છે, ચતુરા૦ દેવપોહેં આ કોઇપણ છે. અવસર૦ ૧.
નહિ કરતાં નર રખપણ છે, ચતુરા૦ દેહે રસ પ્રેમ સોહપણ છે. અવસર૦
[illegible] સંઘ મહાર છે, ચતુરા૦ પુરવથી ભલ વિચાર છે. અવસર૦ ૨.
[illegible] રહ્યાં ભાવ્યું છે, ચતુરા૦ એર નિર્ગુણ કું ન પાવ્યું છે. અવસર૦
[illegible] સાથે છે, ચતુરા૦ [illegible] કામ ન આવે છે. અવસર૦ ૩.

નર દુર્ભગ નાથ વિહિના જી, ચતુરા૦ આગ વૃદ્ધ તપસ્વી દીના જી; અવસર૦
અન્યાય પરાભવ પામે જી, ચતુરા૦ તે જીવે નૃપ વિશરામે જી. અવસર૦ ૪.

અમેં નાગર સાગર ભીતિ જી, ચતુરા૦ તુમ શરણું લિયો એકચિત્તે જી; અવસર૦
અમને જમરાયને દેઈ જી, ચતુરા૦ નાઠા જીવિત લેઈ જી. અવસર૦ ૫.

હવે લાગે નારી રિસાને જી, ચતુરા૦ પંખી પશુ ડર ન જાવે જી; અવસર૦
પાણીશું હણુક ન ખાંપી જી, ચતુરા૦ ચર જેણે દાણો ચાંપી જી. અવસર૦ ૬.

ના કહેતા નિર્લજ નાઠા જી, ચતુરા૦ સીયાળ જ્યું ખોટમાં પેઠા જી; અવસર૦
તજી શરીર ભરતાર જી, ચતુરા૦ એ રાંકને નહિ વરનાર જી. અવસર૦ ૭.

ભરસાડે રોતો આવ્યો જી, ચતુરા૦ એહનો અંગ ફરમ નહીં લાગ્યો જી; અવસર૦
અમેં આઠ ભવી અભિલાખી જી ચતુરા૦ માત તાત નેં હાની માખી જી. અવસર૦ ૮.

ચોરીમાં મંગળ ગીજે જી, ચતુરા૦ મૃતપતિ ભવી પરણી બીજે જી; અવસર૦
એમ કન્યાને શું વાંકું જી, ચતુરા૦ ગો અનલ કરે એ રાંડું જી. અવસર૦ ૯.

જુઓ કૃષ્ણ કરિ અપહાર જી, ચતુરા૦ રુક્મણિ નતિમાં શિરદાર જી; અવસર૦
શિશુપાલનું વિવાહ મેલ્યો જી, ચતુરા૦ નારાયણે રણમાં રોળ્યો જી. અવસર૦ ૧૦.

નળ કુંવરનું વિવાહ ટાળ્યું જી, ચતુરા૦ કન્યા મેલી નવાળું જી; અવસર૦
જુઓ પરણી ગયો નિજ ધામ જી, ચતુરા૦ જંબુવતિનો સુતશામ જી. અવસર૦ ૧૧.

નારદ માગું થયું એમ જી, ચતુરા૦ તો બીજે કુણ ગો નેમ જી. અવસર૦
અમે તો એહવું નહિ કરીએ જી ચતુરા૦ નવ ટચાળે વર વરીએ જી. અવસર૦ ૧૨.

રહિ રાજુલ વર ન કરાણી જી, ચતુરા૦ તે તો ત્રિભોવન નાથની રાણી જી; અવસર૦
વળી નવભવ ભવી નવાણી જી, ચતુરા૦ એની જોડે કો ન કરાણી જી. અવસર૦ ૧૩.

જેણે જીવિત અમને દીધો જી, ચતુરા૦ અમેં મનમાં નિશ્ચય કીધો જી, અવસર૦
બહુ ધર્મીજનનો ઉપગાર જી, ચતુરા૦ આ ભવમાં એ ભરતાર જી. અવસર૦ ૧૪.

રાંકશું રમવું રંગ રોળી જી, ચતુરા૦ જીવિત લઈ દેહ હોળી જી; અવસર૦
ધીંગ શાકિની ધર દીધી જી, ચતુરા૦ તેણે અતિ હિંસા કીધી જી. અવસર૦ ૧૫.

હવે ખરી ન થાવ વત જી, ચતુરા૦ તો કરશું અમ આપઘાત જી; અવસર૦
એ સાગર અંતર ખારો જી, ચતુરા૦ અમ તાતજી પાર ઉતારો જી. અવસર૦ ૧૬.

એમ બોલી સવી કુમારી જી, ચતુરા૦ સાગરદત્ત મોહ્યો ભારી જી; અવસર૦
કંસ આણી ત્રિભુવનરાય જી, ચતુરા૦ સૌ નારી પર લઈ જાય જી. અવસર૦ ૧૭.

દૃષ્ટે શાસ્ત્ર કપીલ નરેશ છે, ચતુરા૦ નહિ સાગર ગુણ ત્યાગી શેષ છે. આતમ૦
વ્યવહારે વારી રાખી છે, ચતુરા૦ ગુણ વિણ મૂર્ખની રોગી છે. આતમ૦
નહિ તું નીતિશાસ્ત્ર જાણ્યું છે, ચતુરા૦ કરે વંશ કુલ નેમ દિશિ છે. આતમ૦ ૧૮.
નીતિશાસ્ત્ર વિના વ્યવહાર છે, ચતુરા૦ નહિ જાણે મતિ ભંભેર છે. આતમ૦
જે માન વિના ધન ખાવે છે, ચતુરા૦ જાઈ મરી વન ખાવે છે. આતમ૦ ૧૯.
નહિ વિદ્યા વિનય વિચાર છે, ચતુરા૦ તે નરને પશુ અવતાર છે. આતમ૦
મસ્તક શિર નિરખે છે, ચતુરા૦ મોન ધરી ફરી જાવે છે. આતમ૦ ૨૦.
કન્યા કરતી સુકૃત છે, ચતુરા૦ મરણ મંગલ સમ જાણ છે. આતમ૦
કન્યાને અધિકાર છે, ચતુરા૦ તન મન વિના દુનિયાર છે. આતમ૦ ૨૧.
તે કરવાં કામ ઘર આવી છે, ચતુરા૦ અમેં ગુણીજને કરી જાણી છે. આતમ૦
સાગર ઘોળ્યે ઘણું કરવું છે, ચતુરા૦ એના ભવ ભવ નેહ પરહેરું છે. આતમ૦ ૨૨.
કરી નારી સહુ અવનીત છે, ચતુરા૦ ઘરો નહીં મન વિદિત છે. આતમ૦
તેહનું ભવી ભરતાર છે, ચતુરા૦ ઘર દેઈ સવે કુમાર છે. આતમ૦ ૨૩.
કરી જેહના મહોચ્છવ થાય છે, ચતુરા૦ પરણાવી કન્યા આવ છે. આતમ૦
તમે કન્યાદિક તેણી વાર છે, ચતુરા૦ લીધ કુમારને અતિ આપાર છે. આતમ૦ ૨૪.
કન્યાનાં મન ભરાવ છે, ચતુરા૦ જનોઈમાં નાંખી નગ્ન છે. આતમ૦
પાલ્યાને રોવાવે છે, ચતુરા૦ ધમ્મિલ વિમલ ઘર આવે છે. આતમ૦ ૨૫.
કામ વિષમ ઘણું બધાણું છે, ચતુરા૦ નિત નિત ઘર [illegible] છે. આતમ૦
ખંડ પંચને ભરી જાણ છે, ચતુરા૦ [illegible] ઘણું [illegible] છે. આતમ૦ ૨૬.
એ પહેલા ઢાળ કહ્યું છે, ચતુરા૦ વીર પુણ્યવંત કહ્યું છે. આતમ૦ ૨૭.

દોહરા.

ધમ્મિલ પુણ્યવંત થકે, ઘરે, [illegible]
રસ રતિરૂપ વિષે, ભોગે સવિ આધાર.
મધ્ય ધમ્મિલ પતિ, વળી ગુણવંતી વિવ
રતિ વસે નર નરેંદ્ર, રહે કુમારી [illegible] ૧.
મને રતિ સુખમાં વિષે, ને અમસ્થિતિ, [illegible] ૨.
[illegible] ઘર નહિ, પૂરે રસ [illegible]
[illegible] [illegible], ધમ્મિલને. [illegible] ૩.

ઋદ્ધિસહિત મા આવીને, પ્રણમે વિમળા પાય. ૪.
ચંપાપતિ બહુ માનથી, સુખભર રહેતાં તેહ;
દિન દિન અધિકેરો વધે, વિમળા સાથે નેહ. ૫.
એક દિન ચંપા પરિસરે, વિજયસેન સૂરિરાય;
સમવસર્યા મુનિવૃંદશું, વનપતિ દેત વધાય. ૬.
કપિલરાય યુવરાજશું, વંદન નમન કરંત;
ધમ્મિલ વિમળાદિક સહિત, આવી ગુરૂને નમંત. ૭.
કહે મુનિ તેહને દેશના, પર્વાદિક ઉદ્દેશ;
પચ્ચખ્ખાણ માહાત્મ્યભવે, પામે ફળ સવિશેષ. ૮.
વ્રત પચ્ચખ્ખાણે સુખ લહ્યું, જેમ ધમ્મિલ કુમાર;
રત્નશેખર વળી રાજવી, ઇહ પરભવ સુખ સાર. ૯.
પૂછે કપિલ તે કોણ હુઆ, મુનિ કહે ધમ્મિલ એહ;
રત્નશેખર વર્ણિત કર્યાં, કહિએ વિવરી તેહ. ૧૦.

ઢાળ ૭ મી.

(સાંભળજ્યો હવે કર્મવિપાક મુનિ કહે રે-એ દેશી).

પુણ્યતણાં થાનક અઢિયેશ મુનિ કહે રે,
પુણ્યબંધ શુભ પરિણામેં સુણો સંત રે;
શ્રીજિન અંગે અશનાદિક નવ વિધ કહ્યાં રે,
બહુશ્રુત ચરણે તપ કીધાં ફળવંત રે. પુણ્ય૦ ૧.
ષટ અઠાઇ ભાગ નમિજિનનો ઓચ્છવ રે,
ગુરૂ પધરાવી ઘર કરો ભક્તિ મહંત રે;
પંચ પર્વી નાનાવિધ પૌષધ વ્રત ધરો રે,
ભાંખે મધુકર મહાનિશીથ સિદ્ધાંત રે. પુણ્ય૦ ૨.
ખાંડણ પીસણ પીલણ ચીવર ધોવણું રે,
મસ્તક ગુંથણ સ્નાન અબંભનો ત્યાગ રે;
કરતાં દાન દિવસનાં જિન પૂજન થકી રે,
વૈમાનિક આયુ બાંધે સહુભાગ રે. પુણ્ય૦ ૩.
આને ભાનપુરી નગરીનો રાજવી રે,

રતનશેખર નામેં ધરમી ગુણવંત રે;
તસુ લોચન જોઉં ચઉ બુદ્ધિ તણો નિધિ રે,
નામે સુમતિ મંત્રિસરેં મહંત રે. પુણ્ય૦
માસ વસંતેં નૃપ મંત્રી મહ વન ગયા રે,
ખેલ કરતા દેખી શીતલ છાંય રે;
કિન્નર મિથુન એકદસે ચરે હરે રે,
તરુ ઉપર સાંભળનો રમભર રાય રે. પુણ્ય૦

રતનવતી કન્યા રૂપ રંભા સમ હરે રે,
નજરેં દીઠી મીઠી અમિય સમાણ રે;
જોબન વેગ નવલા પિયા નહિ રૂપે રે,
રતનશેખર દેખતો વરે ના જાણ રે. પુણ્ય૦
અરસપરસે બુદ્ધિ વધી નૃપ ચિત્ત ચિંતવે રે,
કુણ ગુણ નામેં સરખી નારી મેલ રે;
લગન માગ તો માગું જો મુજ એ મળે રે,
નહિ તો આરબ્યું શી ધરી રેહ રે. પુણ્ય૦
ચિંતવેં ધર આવે નિશાસ તજે રે,
રહે [illegible] [illegible] રૂપી ભાવ રે;
મંત્રી નિરખે પૂછંતા તેને કહિ સ્યો રે,
મંત્રી કહે કિમ દીઠે કેમ હોય ઘટ રે. પુણ્ય૦
રાય કહે મરણું એહી રતનાની ચિંતા રે,
ચિંતે મંત્રી દુર્ભય કાર્યવિચાર રે;
નગરસે મરણ વિરહથી વિર ખડે મરે રે,
તેણે ઉંઘ કરો કાજ વિશેષ વિસ્તર રે. પુણ્ય૦
સત્ય મારખે યુદ્ધ કરી અમેં લાવશું રે,
[illegible] [illegible] [illegible] રાજ તમે મહારાજ રે;
મંત્રી ચાલ્યું વળી દરબ્યો નૃપ તન [illegible] રે,
મંત્રી ચાલ્યા [illegible] દ્વારે નહિ વન રે.
ચઉ દિશિ જોતાં ધ્યાન ધ્યાને દરિષ્ઠ દિઠે રે.

તે ગિરિ ચલિયા મંત્રી મણી નવકાર રે;
ગામ દેશ વન ગિરી સરીતાને ઓળંઘતાં રે,
પામ્યું એક વન નંદનવન અનુહાર રે. પુણ્ય૦ ૧

ગિરી કૈલાસ સમાન રતનમય ભૂતળા રે,
સોવનથંભા ભાતિ રતન શિખરેણ રે:
દેખે ચૈત્યપવન ચલ ધ્વજ ઓલાવતો રે,
ફળી ફળ ભાર તરુવર સુંદર એણ રે. પુણ્ય૦ ૧

સ્નાન નદીજળ ફળ ફેટણ કુસુમાંજલી રે,
વિવિધ વિવેક જિન ઘર મંત્રી જાત રે.
મણિમય મુરતિ મુનિસુવ્રતજિન પૂજને રે,
નિરખીને આનંદતર કરી પ્રણીપાત રે. પુણ્ય૦ ૧

દિવ્ય રૂપ તવ કન્યા એક જિન પૂજવા રે,
આવી ભાવિક સંઘ નરી શણગાર રે.
સુંદરની દેખા મંત્રી ચિત ચિંતવે રે,
એણે વન એચરી અમરી વા કુણ નાર રે. પુણ્ય૦ ૧

વાંદી જિન પૂજી મધુર સ્વરે સ્તવના કરી રે,
બાહેર પૂછે કોણ તું કેમ નિર્જન રે.
ભાગ્યે વને એકાકી તેમ કેમ કર્યું રે,
ના કહે આપ પતિ ગુરુજી વહિન રે. પુણ્ય૦ ૧

તે કહે સિંહ ચૈત્ય પુનરપિ મુજ ટળી રે,
સ્વાર્થ સુર નામ મનો નિજ કામ રે.
મંત્રી કહે કેમ માસન તિહાં બળતા તજો રે,
કેમ તો મુઝ વગરનું છે કામ રે. પુણ્ય૦ ૧

આ કહે નિવાઇ પ્રમાણ કુંડમાં રે,
આંધારે પરે નર કહે કુમર રે;
નારિનર કરે કુંડ સ્વામીનું અમને રે,
કનક નવને કરણ મરે નર રે. પુણ્ય૦ ૧

મંત્રી ઉન્મુખ કેમ કરે નિજ પુર પહોંચી રે,

શરણુ કરી જિનવરનાં અભિ અઘઘાત રે:
સ્તનદેવ પ્રભુમિ પામી ઉમો જાય રે,
જસ પ્રભાવે ન થયો રેહું મત રે. પુષ્પ૦ ૧૮.
રથનુરેવ નિજ દેવીશું મોહ લિદાં રે,
વરરૂપ કન્યા પણ આવી તે ધ્રમ રે:
સ્તન જ્યોતિ દેખી મંત્રી મોન જ ધરે રે,
તર તે દેવ કહે તવ મતિ ઉદ્દામ રે. પુષ્પ૦ ૧૯.
વાટ જોવતાં તુમે આવ્યા ચિંતા ટળી રે.
આ અમ પુત્રી પરણી વધારો લાજ રે:
મંત્રી ભણે તમ દેવને સુત સંતતિ કીમિ રે,
જસ કહે શુભ ચરિત્ર સુણો મહારાજ રે. પુષ્પ૦ ૨૦.
તિલકપુરે બ્રાહ્મણ વસે બ્રહ્મચારિયો રે,
શ્રીમતિ નારી પ્યારી અતિવ વિનીત રે:
લાભ અભ્યંત સૂરિ આવી જ્યાં વંદી વને રે,
મોહ તજ મુનિ દેવે શ્રુત ઉપદેશ રે. પુષ્પ૦ ૨૧
નરભવ પામી જૈન ધર્મ ચિંતામણિ રે,
સરખો જલધી પ્રકૃતિ મેદો નિત રે:
નિત્યે ન કરી શકો તો પંચ પરવ આવે રે.
જેથી ભાખે નરક તિરિની બાંધ રે. પુષ્પ૦ ૨૨.
બાર શુક્લ પ્રમુખ કરે જાપ એ વિધિ રે,
બાંધે નિરવર્તિ સર્વે અરસંત રે
કાર્તિક શુદિ ચાદસ અઠ્ઠમ પુનિમા રે,
દર્શવિમોહિત પર્વ મહંત રે. પુષ્પ૦ ૨૩
માન સુત નૈવ કાઢી વરે કોલવે રે,
તે નર નારી કાજ પામે દેવત્વ રે:
તેને જ શમતી તરે સમકિત પીઠનું રે,
ધ્યાન ધાતાં મોક્ષ સારે જાણ રે. પુષ્પ૦ ૨૪
સાંભળ ધ્રેમ મારી મન કેરી ધર રદ રે.

એક દિન અષ્ટમી પોસહ કરી કાઉસ્સગ રે;
ઇંદ્ર પ્રશંસા અણુસહ્દિ સુર આવીયો રે,
અનુકુળ પ્રતિકુળ કીધા નિશિ ઉવસગ્ગ રે. પુણ્ય૦ ૨૫
મેરૂપેરેં નિશ્ચળ દેખી આણંદિયો રે,
સુર કહે ઇંદ્રે પ્રશંસ્યા તેહવા દીઠ રે;
ગગનગામિની વિદ્યા દેઇ કહી ગયો રે,
બીજે સુણતાં વિદ્યા જાશે નઠ રે. પુણ્ય૦ ૨૬

વિદ્યા બળથી તીર્થ ઘણે જિન વંદતાં રે,
એક દિન શ્રીમતિ પૂછ્યા કહી સવી વાત રે;
વારી પણ સખી આગળ કંત કથાંતરેં રે,
વાત કહિ શ્રીઉદર છે તુચ્છ અત્યંત રે. પુણ્ય૦ ૨૭
ગગન ભમંતાં પડીયા શેઠ સરોવરે રે,
આઠે માસેં અષ્ટમિ દિન ઘર જાત રે;
નિવિડસનેહેં શ્રીમતિ સેવા બહુ કરે રે,
ભોજન તાંબૂલ વિસારી તિથિ વાત રે. પુણ્ય૦ ૨૮

નિશિ સંભોગ સનેહેં શેઠેં આચર્યો રે,
તે નિશિ ગર્ભ ઉપજ્યો રોહક જંત રે;
વિદ્યા વાત પ્રિયાને પૂછી મા કહે રે,
મેં સખી આગળ વાત કહી એકાંત રે. પુણ્ય૦ ૨૯
અનુક્રમેં પુત્રી જન્મી વરસ થઇ આઠની રે,
એક દિન કેવળીને પૂછે ગતી આપ રે;
કેવળી કહે જખજખણી દંપતી બેહુ થશો રે,
શેઠ કહે વિરતીને એ શી છાપ રે. પુણ્ય૦ ૩૦

કહે જ્ઞાની વતભંગેં આયુ બાંધીયું રે,
ભૂતાટવી વન સ્વામી થાશો દોય રે;
રયણસિંહર નિવ મંત્રી તે વન આવશે રે,
તુમ પુત્રી લક્ષ્મી ભરતાર જ હોય રે. પુણ્ય૦ ૩૧
એમ સુણી ઘર જઇ આયુક્ષયેં ઇંહાં ઉપનાં રે,

નૈયત કરતી પુરી રૂપી લોઈ રે:
રાની વચન સહિત ગુનેગું માગું થયું રે,
કન્યા પરણ્યો અને ધરી ઉમાહ રે. પુણ્ય૦ ૩૨.
પાંચમે ખંડે ઢાળ કહી એ સાતમી રે,
શ્રવણમાં અરે વ્રત મહિમા મનોહર રે:
શ્રી શુભવીર સકળ નતને વિસ્તર્યો રે,
આરાધકને વર્તિત જયકાર રે. પુણ્ય૦ ૩૩.

દોહરા.

એમ વચન મંત્રી સુણી, કહે સાચી કહી વાત;
પણ તુમ કામે નિરખીએ, તે તુમે વિધસ વાત. ૧.
નૃપ કહે પરણ્યો પ્રથમ, પછે કીધો કામ;
અદ્ભુત કર્યું તુમ તણું, મન રાખો આરામ. ૨.
તવ મંત્રી પરખા લિઈ, કૃત સરભરિમ અખેદ;
નૃપ કહે તુમ સ્વામીનું, કાર્ય કિયું કરો ટેક. ૩.
વાત સકળ સચિવે કહી, સુણી કહે આરંભ ભરિયું;
મગધવ લેખવું જલધિમાં, સિંહલદ્વીપ વરેણુ. ૪.
જયપુર જયસિંહ ભૂપતિ, ભૂપતિ માંહે સિંહ,
રત્નવતી બેટી સતી, તદંતર કહિ બીહ. ૫.
એમ સુણી મંત્રી ચિંતવે, અહો ભલી કામ કહ્યા;
દૂર દેશ જાવું કરી, વનિતા ચિપ્યો રાખ. ૬.
રૂપ પરાવર્તન તણી, કહે મંત્રી વિધિ વિજ્ઞ;
વિજયપુરે સુરને રવી, રવસૂરપણું મમસિન્ન. ૭.
તે પુર રહી વિદ્યા લિયે, વળી કાર્યે સમરેહ;
આરમ્ભે લક્ષ્મીને તેઅર્થે, કહિને મંત્રી સુર મેહ. ૮.

ઢાળ ૮ મી.

(સહિયર પાણી સરવરીયાં રે, જમુનાને તીરે, ઢોળાં રે જમુનાને તીરે—એ દેશી.)
વસ્ત્રાદિક લેસ્યાં રે, મન આશ્ચર્ય થાશે, ઢોળાં રે મન૦
મંત્રી વિદ્યા કરી રે, મિત્ર રૂપે જાશે; ઢોળાં રે મિત્ર૦

દેમ [illegible] કરે રે, અનિ નેમગુણી રૂડી, હાંહાં રે અનો૦
[illegible] ચાકડી રે, એક હાથે ચૂડી હાંહાં રે ઓ૦ ૧.
[illegible] કરત થયે રે, પુજ્ત કહે સોહ; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, શુચિ કરત ગવેષ; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, થશી આયુધ વેશે; હાંહાં રે૦
[illegible] થશી રે, મંહ કુમરી નિરેશે. હાંહાં રે૦ ૨.

[illegible] હતી રે, પૂછે કુશળાઇ; હાંહાં રે૦
[illegible] વિણ વિવા પર્જે રે, છે કુશળ સદાઇ; હાંહાં રે૦
[illegible] વિદાં રહ્યા રે, હમું રમને રામ; હાંહાં રે૦
[illegible] કરે રે, નહિ આમ ને ઠામ. હાંહાં રે૦ ૩.

[illegible] નેમજી મતી રે, કુંવરી ઘર રાખે; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, નવિ અંતર રાખે; હાંહાં રે૦
[illegible] ગમે રે, દેવ નેમ મુખાઇ; હાંહાં રે૦
[illegible] સુગ્રો રે, ચેતન રંગાઇ. હાંહાં રે૦ ૪.

[illegible] રે, હું સુમતિ નામેં; હાંહાં રે૦
[illegible] કીધો રે, વિવાદ ગડે આમેં; હાંહાં રે૦
[illegible] થઈ ને [illegible] રે, મુજ! [illegible]; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, તવ તે ઉપશાંતા. હાંહાં રે૦ ૫.
[illegible] રે, અતિમોહે નડીઓ; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, [illegible] પડીઓ; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, [illegible]; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, [illegible]. હાંહાં રે૦ ૬.

[illegible] રે, રોહણી ઘર [illegible]. હાંહાં રે૦
[illegible] રે, [illegible]; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, નહિ [illegible]; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, [illegible]. હાંહાં રે૦ ૭.
[illegible] દિહાં રે, તે [illegible]; હાંહાં રે૦
[illegible] રે, [illegible]; હાંહાં રે૦

[illegible]

[illegible]

દોહરા.

[illegible]

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી.

[illegible]

માને માસ પૂરણ થયા, પણ નાવ્યો પરધાન;
રતનવતી પણ ના મળી, તેણે મુઝ મરણું નિદાન. મહીપલ૦ ૨.
એમ નિશ્ચય કરી નિકળ્યો, રાજા શ્રીફળ હાથ;
વાર્યું કોઇનું નવિ કરે, ઉભા પુરજન સાથ. મહીપલ૦ ૩.
જોગણ દેખી તે વતક્ષણે, વેગેં સન્મુખ જાય;
મંત્રી પ્રમુખ કહે રાયનેં, આવી જોગણ આય. મહીપલ૦ ૪.
ધીરજ દેતાં તે જોગણી, આવી રાયનેં પાસ;
આશિષ દેઇ ઉભી રહી, પ્રણમે ભૂપ ઉલ્લાસ. મહીપલ૦ ૫.
મંત્રી કહે સુણો જોગણી, કહીએં એક નિમિત;
રાજા તુમનેં નિવાજશે, ભાંખો થિર કરી ચિત્ત. મહીપલ૦ ૬.
અમ સ્વામી મહા મંત્રવી, અવધિ કરી સાત માસ;
રતનવતીનેં ગવેષવા, ચાલ્યા ચિત્ત ઉલ્લાસ. મહીપલ૦ ૭.
પૂર્ણાવધિ પણ નાવિયા, ક્યારે આવશે તેહ;
એણે સમે ભૂપતિ બોલીયા, નાવે અગ્નિ બળ્યો દેહ. મહીપલ૦ ૮.
પણ તમેં નૈમિત્તજાણ છો, ભાંખો રતનવતી વાત;
મા કહે તુમે સુપરિકરેં, બેસો કહીએ એકાંત. મહીપલ૦ ૯.
તંબુ તાણીનેં બેસીયા, કહે જોગણ સુણ રાય;
તુઝ મંત્રી વનદેવીએં, પાવક કુંડે જળાય. મહીપલ૦ ૧૦.
જોયણ સાતશેં સાધિકા, સિંહલદ્વીપે કરાય;
જયપુરરાજની નંદિની, રતનવતી કહેવાય. મહીપલ૦ ૧૧.
હરણો હરણી પૂરવ ભવેં, વનમેં મુનિ રામચંદ;
પાસેં વ્રત ધરી પાળતાં, પ્રીતિ રોહિણી ચંદ. મહીપલ૦ ૧૨.
મરણ કરી તિહાં અવતરી, લહિયો વન રસ કંદ;
જાતિસ્મરણ પામીયું, દેખી પૂનમ ચંદ. મહીપલ૦ ૧૩.
નિયમ લિયો ભર જોવનેં, પુરવ ભવ ભરતાર;
મળશે તો વરવો સહિ, નહિ તો મહાવ્રત ધાર. મહીપલ૦ ૧૪.
સાંભળી મૂર્છિત નૃપ લહે, જાતિસમરણ નાણ;
રોનો રાય તે એમ કહે, ધિગધિગ ધાતા અજાણ. મહીપલ૦ ૧૫.

દર કરી સુખાસન, મંત્રી પણ પરણીત;
હવે અમારને તો કરે, તે નિજ ઉચિત રીત. મહીપત૦ ૧૫.
તેમજ કરે તેણુ સહિત, પ્રીતું [illegible];
રાજ કરે [illegible] સાંભળે, [illegible] ઉચિત [illegible]. મહીપત૦ ૧૭.
તેમજ [illegible] મંગીનું, [illegible] કરી [illegible].
[illegible] નથી તે [illegible], [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૧૮.
મંત્રી પ્રભુને [illegible] [illegible] રીતે [illegible];
[illegible] [illegible] કરે [illegible] [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૧૯.
[illegible] [illegible] તેને, [illegible] તેની [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૨૦.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૨૧
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ને [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૨૨.
[illegible] કરે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] ને [illegible], [illegible] [illegible] ન [illegible]. મહીપત૦ ૨૩.
[illegible] [illegible] કરે [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૨૪.
ને [illegible] [illegible] [illegible] કરે, [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૨૫.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૨૬.
[illegible] [illegible] [illegible] કરે, [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] કરી [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૨૭.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] કરે, [illegible] [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૨૮.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] કરી [illegible] [illegible] [illegible]. મહીપત૦ ૨૯.

આવી નારીયો નારીયો, મંત્રી મુંખ કેરેહ;
ઢાંકો અંગ પછેડીએં, જેમ નવિ નૃપ નિરખેહ. મહીયલ૦ ૩૦.
કુમરી ચકોરી જ્યું ચાહતી, કહે મંત્રીને આણંદ;
કેમ ઢાંકો અમ આવને, તુમ સ્વામી મુખચંદ. મહીયલ૦ ૩૧.
કુડ કપટ ઘર કામિની, મુખ નવિ જોવે એ રાય;
મંત્રી ભણે પરભવ પ્રિયા, મળશે તવ સુખ થાય. મહીયલ૦ ૩૨.

પૂછે કુમરી પુરવ ભવેં, શો બનીયો અધિકાર;
નૃપ પૂછી ભણે મંત્રવી, નયરી અયોધ્યાને બાર. મહીયલ૦ ૩૩.
હરણો હરણી નેહે ભર્યા, રહે વન તરુય કલેશ;
રામચંદ મુનિ ભણવે, કાદર દેઇ ઉપદેશ. મહીયલ૦ ૩૪.
હરણ હરણીએ તે સુણી, પૂરે લીઓ ઉપવાસ;
રત્નશેખર હું રાજા થયો, હરણી ગઇ તેણુ વાસ. મહીયલ૦ ૩૫.
શશિ મંડળ હરણે. લહી, દીઠો પરભવ એહ;
ભવ પલટે પણ નવિ ખસે, નરને પરભવ નેહ. મહીયલ૦ ૩૬.

સુણી કુમરી ચિત્ત વિકસતી, છોડી લાજ વિચાર;
વસ્ત્ર દૂર કરી એમ કહે, હું હરણી તુમ નાર. મહીયલ૦ ૩૭.
સમધર્મે ગતિ સમ થઇ, વળી નરેખાં હોય નામ,
જાઇ સરણ શશિ મંડળે, નેહ નિવિડ નમ ઠામ. મહીયલ૦ ૩૮.
હે ભર્યાં ઘડી દો તિહાં, નયણેં નયણ મિલાય;
હુ વરસાંતર ના ગયાં, નયણેં નીર ભરાય. મહીયલ૦ ૩૯.
સી એક જઇ રાયને, દેત વધામણી એમ,
રજાવનો વર પામીને, લાગ્યો કુમરીનેં પ્રેમ. મહીયલ૦ ૪૦.

ણી નૃપ જયસિંહ આવીયો, કામદેવ દરબાર;
હુ માને ઘર લાવીયો, રતનસેખર પરિવાર. મહીયલ૦ ૪૧.
રઘોડા મનહોરછવેં, દીધું કન્યાનું દાન,
ય હાથી રથ બહુ દીયા, ફરી વસ્ત્રેં સન્માન. મહીયલ૦ ૪૨.
ર કન્યાને વોળાવિયાં, ચાલ્યાં એક મુકામ;
ર સાનિધ્ય ધરી એકમાં, ભૂતાટવિ વિશરામ. મહીયલ૦ ૪૩.

જક્ષદેવ પણ સદ્ભાવે, રાજકુમાર દિવ્ય વેશ;
ધારી મંત્રીને મોકલતાં, અંતર દાસ વિશેષ. મહીપતિ० ૪૪.
અંતર અંતરી મળી કરે, પદરસ ભોજન પાક.
જમતાં રથને પરિહરી, દીધી સ્વસ્થાર સુરી શાક. મહીપતિ० ૪૫.
તનોધ દેવ વિમલતા, એક દિન કરી વિશ્રામ.
મુનિસુવ્રત જિન પૂજના, કરતા જિન ગુણગ્રામ. મહીપતિ० ૪૬.
બીજે દિન કહે મંત્રીને, અમ પુરી ગુણ ભેદ;
મર્મ ધરી પ્રેમ કર હરી. ધીમુ નવિ દેશો વિચ્છેદ. મહીપતિ० ૪૭.
ઉપ પેટી અમે આવશું, સ્નેહ જડ્યા પ્રેમ પાસ;
મેં આજ સંચારશું, તેના શંકય નિરાશ. મહીપતિ० ૪૮.
માય ભણી વળગી ગળે, રોતી સહમી તે તામ;
મા કહે વત્સ નંદજી, કામ પડે મુજ નામ. મહીપતિ० ૪૯.
ચંપાપુરી વન પરિસરે, હરી મંત્રી મંદિરાણ;
દેવ અદશ્ય થઇ ગયા, પેખો પુણ્ય પ્રમાણ. મહીપતિ० ૫૦.
જેણ લીધું પ્રેમ નહિ રે, લચ્છી હરી ઘર જેણ;
નવમી ઢાળ એ રસભરી, પૂરી પાંચમે ખંડ. મહીપતિ० ૫૧.
વીર કહે ભવિ પ્રાણીયા, કરજ્યો પુણ્ય અખંડ. મહીપતિ० ૫૨.

દોહરા.

લોક બહુલ જોવા મળ્યો, રતનવતીને ત્યાંહિ;
હોવાંતરી વર વસ્તુને, કોણ નવિ જુએ ઉચ્છાહિ. ૧.
પરભવનો દેશો મળ્યો, તે પણ જુગતી જોડ;
ધર્મ પ્રભાવે પરહિને, સુખી તપ કરે જન કોડ. ૨.
નગર પ્રવેશ મહોત્સવે, પોહોતા નિજ નિજ ગેહ;
ભરી તમા: સુખ ભોગવે, પરવે પોસહ નેહ. ૩.
એક દિન ગોખ ગોખમાં, ભૂપ પરાણી સાથ;
શ્રીગુરુગણ આવી તિહાં; પેટાં પેટું જન હાથ.
ભૂપ પૂછે તે તેહને, કેમ આવ્યાં ઇહાં ધામ; ૪.

[illegible]ર કહે આ વનમાં વસું, આવ્યા ધર્મી પાસ. ૫.
એમ કહેતાં નચિંત થઇ, ભૂંઇ પડયાં નર નાર;
નૃપ રાણી વિલખાં થઇ, દેતાં તમ નવકાર. ૬.
મરણ ગયાં તવ ભૂપતિ, કરે અગ્નિ સંસ્કાર;
સંશય ભરીયાં તે નિશિ, સુતાં સેજ મઝાર. ૭.

ઢાલ ૧૦ મી.

[illegible] જાતિ [illegible] જુએ છ, માખણ સાકર વાલ રે, હરિને [illegible] આવો–એ દેશી.)

[illegible]ની મુનિ વનમાં નમોસરીયા, રૂડા તત્ત્વ રૂચિ અણગાર રે.
જ્ઞાની જગતનો દીવો;
[illegible] કહેવે તે વાત સુણીને, આવે નૃપતિ પરિવાર રે. જ્ઞાની૦ ૧.
[illegible] પ્રદક્ષિણા વંદીને બેઠા, [illegible] સુણે એક ચિત્ત રે; જ્ઞાની૦
[illegible] ભૂપત સંશય પૂછતા, એક સુભ૦ આવ્યો અવદાત રે. જ્ઞાની૦ ૨.
એક [illegible] એક [illegible] [illegible] છે, કોઇ નાથે રૂપાળી નાર રે, જ્ઞાની૦
[illegible] [illegible] રાજન [illegible] [illegible] ધારી, શરણાગત [illegible] રે. જ્ઞાની૦ ૩.
[illegible] આરે એક મસને ઉભો, હું આવું હાંણી [illegible] રે. જ્ઞાની૦
[illegible] અને એ [illegible] નારી [illegible] [illegible] રાજન [illegible] પાસ રે. જ્ઞાની૦ ૪.
[illegible] [illegible] પરનારી [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] નાર રે; જ્ઞાની૦
[illegible] કહે [illegible] [illegible] નાંખી, ચિંતા કરશો ન લગાર રે. જ્ઞાની૦ ૫.
એમ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], તસ [illegible] થઇ પડી [illegible] રે. જ્ઞાની૦
[illegible] ભેદ એક [illegible] તે [illegible], [illegible] [illegible] તે નાર રે. જ્ઞાની૦ ૬.
[illegible] પતિ [illegible] એ [illegible] [illegible], નૃપ [illegible] ફિરે [illegible] રે; જ્ઞાની૦
[illegible] કહે [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે. જ્ઞાની૦ ૭.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], તે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. જ્ઞાની૦
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], કરે [illegible] ને [illegible] રે. જ્ઞાની૦ ૮.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], કહે [illegible] [illegible] [illegible] રે; જ્ઞાની૦
[illegible] [illegible] [illegible] ન [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. જ્ઞાની૦ ૯.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. જ્ઞાની૦
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે. જ્ઞાની૦ ૧૦.

[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૧૧
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૧૨
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૧૩
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૧૪
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૧૫
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૧૬
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૧૭
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૧૮
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૧૯
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૨૦
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૨૧
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૨૨
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] છે. [illegible] ૨૩
[illegible] છે. [illegible] ૨૪

કીર કહે આ વનમાં વસું, આવ્યા ધર્મી પાસ. ૫.
એમ કેહેતાં મચ્છિત થઇ, ભૂંઇ પડયાં નર નાર;
નૃપ રાણી વિલખ્યાં થઇ, દેતાં તસ નવકાર. ૬.
મરણ ગયાં તવ ભૂપતિ, કરે અગ્નિ સંસ્કાર;
સંશય ભરીયાં તે નિશિ, સૂતાં સેજ મઝાર. ૭.

ઢાલ ૧૭ મી.

(માતા જસોદા વાટ જુએ છે, માખણ સાકર ગોલ રે,હરિને ઘેર લાવો-એ દેશી)

જ્ઞાની મુનિ વનમાં સમોસરીયા, રત્ન તત્વ રૂચિ અણગાર રે.
જ્ઞાની જગતનો દીવો,
રવિ ઉદયે તે વાત સુણીને, આવે નૃપતિ પટનાર રે. જ્ઞાની० ૧.
દેઇ પ્રદક્ષિણા વંદીને બેસા, જિનવાણી સુણે એક ચિત્ત રે; જ્ઞાની०
કીર જુગલ સંશય પૂછંતાં, એક સુભટ આવ્યો ભયભીત રે. જ્ઞાની० ૨.
એક હાથે એક ખડ્ગ ગ્રહી છે, બીજે સાથે રૂપાળી નાર રે, જ્ઞાની०
કહે સુણ રાજા તું વ્રત ધારી, શરણાગત રાખણહાર રે. જ્ઞાની० ૩.
એટ અરિ એક ગગને ઉભો, હું આવું હડાવી તાસ રે. જ્ઞાની०
જિહાં લગે એ મુઝ નારી સતીને, રાખજો રાજા તુમ પાસ રે. જ્ઞાની० ૪
રાય તુમેં પરનારી સહોદર, તેણે સોંપું છું વર નાર રે: જ્ઞાની०
રાય કહે નિર્ભય અરિ સાધો, ચિંતા કરવી ન લગાર રે. જ્ઞાની० ૫.
એમ સુણી સુભટ ગયો આકાશેં, તમ વાર થઇ ઘડી ચ.ર રે, જ્ઞાની०
ખગ છેદ એક હાથ તે પડિયો, જુએ ભાનુમતિ તે નાર રે. જ્ઞાની० ૬.
મુઝ પતિ હાથ એ રોતી બોલે, નૃપ ભણે કિશું અહિ નાણ્યું રે: જ્ઞાની०
સા કહે મુઝ નયનાંજન રેખાએ, લાગી સાચ નિશાન રે. જ્ઞાની० ૭.
બીજી ભુજાએ હિંગુલ રેખા, તે પણ પડિયો તેણિ વાર રે: જ્ઞાની०
મસ્તક ધડ ગગનેથી પડિયું, કરે દેખી તે હાહાકાર રે. જ્ઞાની० ૮.
કરીય વિલાપ સભા રોવરાવી, કહે મરવું ઇહાં નિર્ધાર રે: જ્ઞાની०
રાજાએ રાખી પણ ન રહી, બળી કંતશું અગની મઝાર રે. જ્ઞાની० ૯.
રાય રાણી ચિંતાતુર બેઠાં, નમે આવી સુભટ તતકાલ રે: જ્ઞાની०
કહે શત્રુ જીતી કરી આવિયો, મુઝ નારી દીયો ભૂપાલ રે. જ્ઞાની० ૧૦.

ગ સરપ કહ્યું તસ રાયેં, તવ તે કહે માન્યું ન જાય રે; ગ્નાની૦
વ રસાલગ ભૂતગ પ્રમુખ, મતધર કહે બોલ્યો રાય રે. ગ્નાની૦ ૧૧.
ચિત નિપૂગ નારી વિના એ, કરું અગ્નિ પ્રવેશ જ ઉઠ રે; ગ્નાની૦
સહ પરં તણું રૂગ આપે, તો જાઓ રહે મુઝ ટેક રે. ગ્નાની૦ ૧૨.
પ કહે એ વાત ન થાયે, પણ વાત સુણો સુવિવેક રે; ગ્નાની૦
તમણું મેં રાજ્ય દીધું તુજ, વળી કન્યા દિયું શત એક રે. ગ્નાની૦ ૧૩.
સહ કરો બાકમિસ હમારો, સુજાટેં નવી માન્યું કાંઈ રે; ગ્નાની૦
પ હરી કાષ્ટેં તે પણ જતિયો, દેખી દુઃખ ધરતો રાય રે. ગ્નાની૦ ૧૪.
પાસેં જહનિં જગ બેઠા, કહે પદ્મભાઈ ધરણિંદ રે; ગ્નાની૦
રંજવો હે પુત્ર હમારા, મતધર તું પરમાનંદ રે. ગ્નાની૦ ૧૫.
પ પૂછે કેણુ દેવએ મોહોટાં, જાણે મુનિ તુઝ પેઉ મા બાપ રે; ગ્નાની૦
ણી નયરિમેં પુરંદર રાજા, પ્રિયા સુંદરી છે મતિ છાપ રે. ગ્નાની૦ ૧૬.
કુરૂર પાસે દંપતિ સમકિત, સાથે ઉચ્ચરીયાં વ્રત બાર રે; ગ્નાની૦
ત નહીં તેણે પુરોહિત ભાંખે, મિથ્યા શ્રુતનો આચાર રે. ગ્નાની૦ ૧૭.
ટમી કૃષ્ણ અમાસની રાતેં, ઈહ પ્રકોદશ ખટ માસ રે; ગ્નાની૦
ચુદ કૃષ્ણ જામે એક જાતને, એક રાખ્યાએં પિંડ વિલાસ રે. ગ્નાની૦ ૧૮.
નિયમા સુત સંતતિ પામે, એમ સાંભળી કરતા તેહ રે; ગ્નાની૦
સ ગયા ખટ પુત્ર ન પ્રગટ્યો, એક દિન મુનિ આવ્યા ગેહ રે. ગ્નાની૦ ૧૯.
ણી પૂછતાં મુનિ બોલે, થશે પુત્ર અનોપમ એક રે; ગ્નાની૦
ણ નિરધાર ગણી નવ લેશો, ધરજો જિન ધર્મની ટેક રે. ગ્નાની૦ ૨૦.
તેન ધર્મ સેવે સુત પ્રગટ્યો, તે તુમચો તાત કહાય રે; ગ્નાની૦
ખોવા વિણુ દંપતિ મરશે, બોકડો ને બોકડી થાય રે. ગ્નાની૦ ૨૧.
વન સુંદર હસે જણજા ને હાસ્યું, જાદુ જોનિ જુગલપણે જાય રે; ગ્નાની૦
ર જુગલ નંદનવન રમતાં, મિઠ બેટ તે પંજર સાપ રે. ગ્નાની૦ ૨૨.
નિ વચણે તે બેટ સુયોગ્યન, શુક જુગલ હવે વન એક રે; ગ્નાની૦
તાં દેહાં જિન મંદિર દેખી, જાતિ સમરણે જાણ્યો વિવેક રે. ગ્નાની૦ ૨૩.
મ કર બેસી મરણુની વેળા, સુણી સદ્દહતાં નવકાર રે; ગ્નાની૦
પ ધરણેંદ પ્રિયા પદ્માવતી, પામી ઉત્તમ અવતાર રે. ગ્નાની૦ ૨૪.

તુમ દરશનમાં જોતા કારણ, રચિયો એ સવિ ફંદ રે; જ્ઞાની॰
કહે ધરણેંદ્ર સુણો વચ્છ સઘળું, ભાખ્યું ભાખે મુણિંદ રે. જ્ઞાની॰ ૨૦.
નાગમંદિર કરી રત્નની વૃષ્ટી, ધરણેંદ્ર ગયા નિજ ઠામ રે; જ્ઞાની॰
ભારે મન ઉચ્ચરી નૃપ રાણી, મુનિ વંદી ગયાં નિજ ધામ રે. જ્ઞાની॰ ૨૧.
દીન દુખી ઉદ્ધાર કરંતાં, મંત્રીશું નૃપ ગંભીર રે; જ્ઞાની॰
અગ્યારમી ઢાળ એ પાંચમે ખંડે, પૂર્ણ કહે શુભવીર રે. જ્ઞાની॰ ૨૨.

દોહરા.

નરવીશ્વર સમકિત લહી, પાળતાં વ્રત બાર;
ભક્તિ કરે નવતત્ત્વ પરે, તેડી ઘર અણગાર. ૧.
[illegible] આદિથી, નાગર બિંબ અનેક;
જાત્રા કરતા તીર્થની, ધરતા ધર્મની ટેક. ૨.
[illegible] ચાર વ્રત પાળીને, પૂર્ણ કરી નિજ આય;
[illegible] પામ્યાં, નરને સુખસાર જાય. ૩.
[illegible] જયપતિ, કેને [illegible] તેહ;
તવ સુત સિદ્ધગમની કહીં, મંત્રિપદે [illegible]. ૪.

ઢાળ ૧૨ મી.

([illegible])

[illegible] કહીન [illegible], અનગીશ્વર ઘર નાંહિ જી;
[illegible] પીનહ [illegible] જી;
[illegible] આંકણી. ૧.
[illegible] પુર માન જી;
[illegible] તાન જી. ધન્ય॰ ૨.
[illegible] વિચાર જી;
[illegible] આધાર જી. ધન્ય॰ ૩.
[illegible] જી;
[illegible] જી. ધન્ય॰ ૪.
[illegible] જી;
[illegible] જી. ધન્ય॰ ૫.

એણે અવસર તસ દેવ પરીક્ષા, રાણીનું કરી રૂપ જી;
આવી રાત્રે કહે સુણો રાજી, તજો પોસહ ધરિ ચૂપ જી. ધન્ય૦ ૬.
તુજ રાગે હું આવી પાસે, અંતર ધરીય સનેહ જી;
કામજ્વર તાપેથી સમાવો, દેઇ આલિંગન દેહ જી. ધન્ય૦ ૭.
સામંતાદિક ચાટ તે જોગે, નહિં પાછલિ રાત જી;
રાણી કહે સુણ રૂપ નવધરી, કોણ તમારી જાત જી. ધન્ય૦ ૮.
એક ગુરુ મુખ વ્રત ઉચ્ચરીને, નાસે કેહતાં લાજ જી;
નરક તિરી ગતિ દુઃખ બહુ લહિએ, કરતાં એહ અકાજ જી. ધન્ય૦ ૯.
આજ તુમારે અમ કોણ સગપણ, ધર્મનું સગપણ એક જી;
ચઉદિસ પોસહ હું ન વિરાધું, જો મળે દેવ અનેક જી. ધન્ય૦ ૧૦.
એણી પરે ધીરજ મન વચ દેખી, રીસ કરી ગયો દેવ જી;
રેનવણી રહી ધ્યાન ધરામેં, આતમ રામ રમાવ જી. ધન્ય૦ ૧૧.
રવિ ઉદયે પોસહ પારીને, પૂજે જિન અરિહંત જી;
આવી રૂપ સુણી વાત તે અપની, હૈયુંક ચિત્ત સદંત જી. ધન્ય૦ ૧૨.
રાજા અષ્ટમી વાસર નિગમી, રવિ પોસહ કીધ જી;
નિશાથ વેળા રત્નવતીએ, આવી આલિંગન દીધ જી. ધન્ય૦ ૧૩.
રાય કહે ન ઘટે તું મતીને, હું પણ નર છું આજ જી;
રાણી કહે આલોયણ લેશું, દેખી વળી મુનિરાજ જી. ધન્ય૦ ૧૪.
ભાડું વચન કદા નવિ લોપ્યું, આ ભવ માંહી નરેશ જી;
પોસહ તજો રમીએ આજ રાત્રિ, નહીં તો મરણ કરેશ જી. ધન્ય૦ ૧૫.
માનપણું કરી ધ્યાન ધરંતા, રાયે દીધી ઠેક જી;
તવ પરનરનું રત્નવતીને, [illegible] રાયે દીઠ જી. ધન્ય૦ ૧૬.
ધ્યાન થકી જ્યમ ન ચલ્યો રાજા, તવ હુઓ મંત્રી સરૂપ જી;
દેવ પ્રગટ થઇ કહે સુણને, માગો છો કાંઇ ભૂપ જી. ધન્ય૦ ૧૭.
રાય કહે તુમે મંત્રી અમારા, કયાંથી આવ્યા આજ જી;
દેવ કહે પંચમ દેવલોકે, જોમરીએ સામાન્ય જી. ધન્ય૦ ૧૮.
જેહવાં પ્રભુએ વખાણ્યાં તેહવાં, દેખી દીઠાં દેવ જી;
પ્રથમ પરીક્ષા રત્નવતીની, બીજી ગુમારી દેવ જી. ધન્ય૦ ૧૯.

ઋષભ કહે સ્તનજીને તેડી, જોઉંને નમી સુરરાય હો;
પંચ વર્ણ રતન વર ફૂલની, કરી નિજ મર્ગે સધાય હો. ધન્ય૦ ૨૦.
રત્નશેખર એમ ધર્મે આરાધી, ઇંદ્ર સામાનિક થાય હો;
બારમે સુરલોકે સુખ વિલસે, લહી ઉત્કૃષ્ટું આય હો. ધન્ય૦ ૨૧.
દેવી મહર્દ્ધિક સ્તનવતી થઇ, ત્રિવિષ્ટપ ઇશાન હો;
તિહાં પણ દેવી ભેળાં વિલસે, તે સુખનું નહીં માન હો. ધન્ય૦ ૨૨.
અનુક્રમ ચ્યવી જન્મ્યા એહિ ભરતે, પામી કેવળ નાણ હો;
ભવ્ય જન પ્રતિબોધી સઘળે, અક્ષય સુખ નિર્વાણ હો. ધન્ય૦ ૨૩.
એણિ પરે તપ પચ્ચખ્ખાણ આરાધી, સાધિ વંછિત કામ હો;
વિરતિ ધરી ગુરુભક્તિ કરંતાં, તારીએ શિવ વિશ્રામ હો. ધન્ય૦ ૨૪.
એમ મુનિમુખ ષટ્પદ વચની, ભર ભક્તિના તરંગ હો,
કુંજર નામા ગુરુપાય વિકસ્યા, વીતરાગ નિર્મળ અંગ હો. ધન્ય૦ ૨૫.
ધમ્મિલ કુંવર ન વિસરતા કહ્યા, ન કહ્યું નવ ભાર હો,
ઉત્સર્પિણી મધુ નિજ ઘર આવ્યા, મુનિવર કરત વિહાર હો. ધન્ય૦ ૨૬.
ધમ્મ વચન ભર કે રહ્યું, એ અનીચારણી વાણી હો,
શ્રી શુભવીર વચન રસ પીજી, તન ઘર મંગળ માળ હો. ધન્ય૦ ૨૭.

કળશ.

ખટ ખંડ પૂરણ રાસ એ, ભવિ ભણે ૩૬ ઉપદિશે સદા,
શ્રી શુભવીર વચન રસ ભાવી, ધમ્મિલ ખટ ખંડે પૂરણ કરી. ૨૮.

इति श्री तपागच्छीय संविग्न पंडित श्री शुभविजयगणिशिष्य पंडित श्री वीरविजयगणिविरचिते श्री धम्मिलचरित्रे प्राकृतबंधे षष्ठमखंडः परिसमाप्तः॥

ષષ્ઠ ખંડ પ્રારંભ.

દોહરા.

નંદન ગુરૂના [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]:
કેમ વધારીને ધરિયું, વીરૂઃ તત સંભાર.
રોહિણીત [illegible], [illegible] [illegible] સાર. ૧.
[illegible] [illegible] અનુભવે, [illegible] [illegible] [illegible].
પ્રેમ [illegible] ખંડ એ, [illegible] [illegible] નરેશ. ૨
ષષ્ઠ છઠ્ઠો [illegible] ચિત્ત, [illegible] ન [illegible] પ્રવેશ.
દેખે હવે છઠ્ઠો [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. ૩
[illegible] [illegible] વિચિત્ર [illegible], જેમ [illegible] હોય.
એક દિન મંદિર [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. ૪.
તિહાં બેઠા ધમ્મિલ કુમર, [illegible] નિજ આવાસ.
એહે અવસર [illegible], [illegible] [illegible] એક. ૫.
[illegible] [illegible] વીરની, ન ધરે [illegible] ટેક.
તે [illegible] [illegible] [illegible] અતિરેક. ૬.
[illegible] [illegible] કુમરને, [illegible] [illegible] સંવિવેક. ૭.

ઢાળ ૧ લી.

([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].)

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] લો.
[illegible] નહિ [illegible] [illegible] લો.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] લો.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] લો. ૧.
એક દિન [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] લો.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] લો.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] લો. ૨.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] નહિ લો.

પણ વનમાં વિદ્યાસાધકને કેમ હણ્યો જો. ૩.
સાધક હણીયો પૂછે છે શે કાજ જો,
પરની વાત કરતાં નાવે લાજ જો;
પર ઘરની વાતોએ, શું રે નંદકી જો. ૪.
નહિ હમ નંદકિ નહિ નંદકિ મા બાપ જો,
અમ કુળમાંહિ નંદકાની નહિ છાપ જો;
ચટકો કેમ લાગ્યો રે સાચું પૂછતાં જો. ૫.
સાચું પૂછે તો શું સગપણ લાગે જો,
મરમની વાતે મોટા ફિનર ભાગે જો;
નહિતો વિણ કામે પૂછેલું નવી ઘટે જો. ૬.
વિણ કામે નવિ જાવું કોઇને ઘેર જો,
સહેજે મરમની વાતે પ્રગટે ઝેર જો;
સગપણ વિણ નવી બોલી શકાએ એવડું જો. ૭.
સગપણ શું લાગે છે બોલો અમને જો,
એવડું જે દુઃખ લાગે દિલમાં તમને જો;
અંતરનો ઘા લાગ્યો માલમ કેમ પડે જો. ૮.
સાધક એ મુઝ વૃદ્ધ સહોદર થાય જો,
નિરપરાધી હણીયો દેહ ઘાય જો;
એ વાતે ક્ષત્રીની લાજ વધે નહીં જો. ૯.
સાચું કહ્યું પણ ફરતાં નહિય કનાર જો,
તરે લટકંતી લીધી એક તરવાર જો;
વંશ જાળ કાપંતાં સાધકને હણ્યો જો. ૧૦.
સદમા ઘાત ન કરવો શસ્ત્ર પ્રહાર જો,
લહિ તરવાર ન કીધો કાંઇ વિચાર જો;
ખડુંરતન તજીને નર ન રહે વેગળો જો. ૧૧.
ભૂલ પડી અમને એ સઘળી વાતે જો,
મિત્ર તણી પેરે કામ કર્યું અતિ ઘાતે જો;
ઘો તે જાણો કેવળી જો. ૧૨.

કેવળી તો જાણે છે સર્વ વિચાર જો,
પણ ઔષધ નાવે પાછો નિરધાર જો;
વાત સુણી બેહુ બેહેની સ્નાન કરી રહ્યાં જો. ૧૩.

કિશુ અપરાધી હણતાં શું ધરો રોષ જો,
પણ એ વાતે નથી અમારો વાંક જો;
સુનહેર કરો ભરતિઞ્ચ વેર શું દાખવું જો. ૧૪.

વેર નથી તુમ સાથેં કાંઈ કલેશ જો,
એમ કિશમાહે વર્ણવ્યો ગુરૂ ઉપદેશ જો:
ઔષધથી પ્રીતમ અધિક હોએ નારીને જો. ૧૫.

પ્રીતમ કોણ તુમારે કન્યા વેશ જો,
સુણીયો સદ્ગુરૂ પાસે ગો ઉપદેશ જો:
તુમે બેહુ બેહેની નામ ઠામ અમને કહો જો. ૧૬.

મુજ બાંધવ વિદ્યાધર રૂપે રહ્યો જો,
મિત્રસેનાને વચને તમેં સહુ જાણ્યો જો.
કામ અપુરબ કહિને કપટે પૂછ્યું જો. ૧૭.

કપટ ધર્યું તે નારી માંહે પેઠાં જો,
વળી કોઈ દિન તુમને નજરે નવિ દીઠાં જો:
નારી અગોચર દેખી એમ વિસ્વાસીએં જો. ૧૮.

વિશ્વાસી નિકપટ છે જગ નાર જો,
નારી વિના નર હાંસીનો અવતાર જો.
ભીરુણ ભડકણ નર તે અણવિસ્વાસીયા જો. ૧૯.

ભડકણ ભીરુણ અમને નહીં તેમ જો,
નવનવિ વાત વદતાં વિધે પ્રેમ જો:
સાચાં બોલાં માણસને પરતીતીઍ જો. ૨૦.

જુગ ભોળવાનો અમને છે નેમ જો,
મિત્રસેનાશું વચને હણી પ્રેમ જો.
પુંઠથી ભડકીને નાઠા કેમ ગયા જો. ૨૧.

મિત્રસેના ગઈ અમને કરી સંકેત જો,

નાઠા અમે દેખી વિપરીત વહેઠ જો;
નારીશું ઝગડો નર ઉત્તમ નવી કરે જો. ૨૨.
પ્રેમ બન્યો તિહાં ઝગડાનું શું હેત જો,
મિત્રસેનાએ કીધો શો સંકેત જો;
સાચ કહો તો આગળ વાત પ્રકાશીએ જો. ૨૩.
શેઠસુતા આશકને રાતી કેત જો,
હલવિ મહુ રેહેજો નહીં તો ધનચેત જો;
ઉજ્જ્વલ ધન દેખીને દેશાવર ગયા જો. ૨૪.
મિત્રસેના મુખ સાંભળી બાંધવ વાત જો,
અમે બેહુ એહુને નવિ ચિંત્યો ઉપઘાત જો;
જ્ઞાનીને વયણે રે ચિત્ત ઉપશામીયું જો. ૨૫.
અમે જાણ્યું જે નહીં અમ તુમ મેલાપ જો,
બાંધવ ધાને બેહુને થયો સંતાપ જો;
મિત્રસેનાએ ઉજ્જ્વલ ધન હલાવ્યો મહીં જો. ૨૬.
ભાઇ મુઆ પણ વંછિત મેળો મેળી જો,
સંપે હરખી મોળ જ્ઞાતિની ટોળી જો;
હર્ષભરે મિત્રોએ ધનપતિ હાલ્યો જો. ૨૭.
એક એક વચને સાચી વાત રમાડ જો,
ઝંડ ખડે બાખી પેહેલી ડગ જો;
શ્રી ગુણવીર વખૂટો મેળો મહુ મળ્યો જો. ૨૮.

દોહરા.

ચિત્રલતાને કુંવર કહે, અમે વિદેશે જાત.
પછે અદાર મળી તમે, કેમ જાગી તે વાત. ૧.
દાદુર પાણી જોર છે, ચતુર ન ચિંત્યો આત.
પૂર્વ દિશિ વછા કરે, પશ્ચિમ દિશિએ મધાય. ૨.
ઇષ્ટ મેલાપ સંપજે, કાજે કાજે જોય;
તે પણ વસ્તુ સભાવથી, નિયતપણું જો હોય. ૩.
ઉદ્યમ કેણ કરવો નહીં, પણ એક પુણ્ય સહાય;
દૂર દેશાવર મનજનો, વંછિત મેળા થાય. ૪.

ઢાળ ૨ જી.

(કુંવરજીની દેશી)

વિદ્યુત્પતિ કહે શેઠની વાતો, સાંભળો આર્ય કુમાર
મોહન રસ મેંદર કરો,
મેંદર કરો મનમોહન પ્યારો, જુઓ ઘટ તે નારી અસાર; મોહન૦ એ આંકણી.
વિદ્યુન્મતિ અને રતિ મતીવેશે, મેરી દુતી દુરાચાર. મોહન૦ ૧.
નિત્યસંતાનો ઘર કરિ રહ, અમે એક હાથ વિસ્તાર; મોહન૦
તેની વચન સુણ્યું થયું મતીવેશે, કરિ સહુ અસત્કાર. મોહન૦ ૨.
સોમન્ત કર્ણ નિત્યસેનાને, અમે મોકલી તુમ આવ્યે; મોહન૦
દર્પ [illegible] કર્યું તે મંદિર, અંતર પ્યાસા વાસે. મોહન૦ ૩.
[illegible] વિરુભો સહ નહીં વીરે, જન વર [illegible] સ્નેહી; મોહન૦
[illegible] નહિ દીઠ મોટે મોહન, મંદિર આવી રેલી. મોહન૦ ૪.
[illegible] રહે દેખે વન મહેલી, જુઓ પડી કુચ મેંદરેલી; મોહન૦
[illegible] વર તન સુણ્યું પોસ્યાં, હવે મરણી સૂધી. મોહન૦ ૫.
[illegible] સખીની ક્રમે તુમ સ્નેહ, હું મારી દેહ વિદેહ, મોહન૦
[illegible] મો [illegible] મરસ, દેખે ક્યાંકી વત વિદેહ. મોહન૦ ૬.
સ્નેહી [illegible] મરસમાં મારે, તુમ પતિ શું ધરે પ્યાર; મોહન૦
હું પણ [illegible] દેખે વન મિલાં સ્નેહી, દીઠ નહીં અસ્તર. મોહન૦ ૭.
મેં [illegible] તે સ્નેહી મળી, સ્નેહી કુપિત અભાગ્ય; મોહન૦
હું [illegible] રતિ [illegible], [illegible] આવે [illegible]. મોહન૦ ૮.
[illegible] વિવિધિત્ત નિચાર, [illegible] અને નર [illegible]; મોહન૦
[illegible] વેદ [illegible] વિવેક. મોહન૦ ૯.
તે કહે [illegible] મેરી, [illegible] તે [illegible]; મોહન૦
તે [illegible] વૈર વિસારી, તેની [illegible] મુનિ [illegible]. મોહન૦ ૧૦.
મેં [illegible] નહીંને, તેની કહે [illegible]; મોહન૦
[illegible] કુંવર [illegible], [illegible] સર [illegible]. મોહન૦ ૧૧.
[illegible] સુંદરી [illegible] [illegible] વરી [illegible]; મોહન૦
તેની વચન સુણ્યું [illegible], હું [illegible] આવી. મોહન૦ ૧૨.

આજ મનોરથ સઘળા ફળીયા, મળિયા પ્રાણ આધાર; મોહન॰
મેહ માગ્યા આજ મેઘ તે વરસ્યાં, તરસ્યાં અમૃત ધાર. મોહન॰ ૧૨.
મળીયા આજ દુઃખની વાતો, કરી તે સર્વ ફોક. મોહન॰
પરદુઃખ વારે દુઃખ ધરે જે, વિરલા સજ્જન લોક. મોહન॰ ૧૩.
સઘળા સકળી પ્રેમ વિજોગે, ન કરે નિશ્ચિમ નિંદ; મોહન॰
જેમ નર નારી પ્રેમ વિછુડ્યાં, નિર્ગમે ગતી આણંદ. મોહન॰ ૧૪.
[illegible] મળ્યા [illegible] દુઃખ મનના હરી ખેદ, મોહન॰
[illegible] વધામણી, ફળિત થઈ નેહ. મોહન॰ ૧૫.
[illegible] નેહી [illegible], મળી આ વન માંહી; મોહન॰
[illegible] લેહા [illegible], દેતી વધાઈ ઉછાંહિ. મોહન॰ ૧૬.
[illegible] તે [illegible], તે સુખી કમલ [illegible]; મોહન॰
[illegible] સુતના [illegible] ચાલ. મોહન॰ ૧૭.
[illegible] મોહન॰
[illegible] મોહન॰ ૧૮.
[illegible] મોહન॰
[illegible] મોહન॰ ૧૯.
[illegible] મોહન॰
[illegible] મોહન॰ ૨૦.
[illegible] મોહન॰
[illegible] મોહન॰ ૨૧.
[illegible] મોહન॰
[illegible] મોહન॰ ૨૨.
[illegible] મોહન॰
[illegible] મોહન॰ ૨૩.
[illegible] મોહન॰
[illegible] મોહન॰ ૨૪.
[illegible] મોહન॰
[illegible] મોહન॰ ૨૫.

...ત દિવસ નર રોય આણંદ, રમણી ઉપર ક્રોધ. મિ૦ધ૦
...મ મુખ મુખ સામું નવિ જોવે, મિત્તે કહી રેહ. મિ૦ધ૦ ૨૭
...ધમ્મિલ નયન વયન ઇશારાથી, દેખી પતિ ઉન્માદ. મિ૦ધ૦
...એકી પ્રિયા ઘર કેડું જાણીને, રમણી કરતી સાદ. મિ૦ધ૦ ૨૮
...ધમ્મિલ મંદિર આવી અવિ રમણી, [illegible] રે [illegible]. મિ૦ધ૦
...ઇમ આમેં મુનિને નિરખી, [illegible] કરી [illegible]. મિ૦ધ૦ ૨૯
...કે ઘરે પુષ્પ આવ્યું, ધમ્મિલ [illegible] [illegible]. મિ૦ધ૦
...ધુમારે વિવેકી વાતો, પીયૂ [illegible] [illegible]. મિ૦ધ૦ ૩૦.

દોહરા.

ઉત્તમ સુખ વિલસે તિહાં, શ્રી ધમ્મિલ કુમાર.
[illegible] કહે શ્રી ગુરુના, પુણ્યતણો નહિ પાર. ૧.
પુણ્યે પસ્તુતિ દેવ [illegible], પુણ્યે રિદ્ધિ [illegible].
મનવંછિત [illegible] પુણ્યે [illegible] નવ નિધિ. ૨.
પુણ્યની [illegible] [illegible], દિન [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] મહોત્સવ [illegible]. ૩.

ઢાલ ૩ જી.

([illegible] [illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible])

...દિવસ [illegible] [illegible] રે [illegible](વિદ્યુન્મતિ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે.
...[illegible] [illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે.
[illegible] રે [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible]. ૧
[illegible] [illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
...[illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ૨
...[illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
...[illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ૩
...[illegible] [illegible] રે [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
...[illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ૪
...[illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

નામેં વખાણે ગુણે કરી રે લો, નારીશું જસ સનેહ. મેરે૦ મેરો૦ ૫.
પણ તુમેં વેગે પિયુ તાડીયો રે લો, રોષ કરી પરચંડ; મેરે૦
મ પગનો અમેં મળી રે લો, કરીએ કહો શો દંડ. મેરે૦ મેરો૦ ૬.
ા હસી કહે તેહને રે લો, સુણજ્યો સવે હુશીયાર; મેરે૦
મેં પ્રીતમને પગે કરી રે લો, કીધો ન હોત પ્રહાર. મેરે૦ મેરો૦ ૭.
મેં સઘળી કુમારિકા રે લો, પરણત કેમ ભરતાર; મેરે૦
અમારા પસાયથી રે લો, મુઝ પતિ તુમ પ્રિય સાર. મેરે૦ મેરો૦ ૮.
કારણ તુમ સહુ મળી રે લો, લેઇ કુસુમધન સાર; મેરે૦
ચરણ મુઝ ચંદને રે લો, ભાવેં લેઇ ઉપગાર. મેરે૦ મેરો૦ ૯.
ગી સર્વ ખુશી થઇ રે લો, મૌનપણે રહી જામ; મેરે૦
વિનોદની ગોઠડી રે લો, વાતે પૂરણ થઇ તામ. મેરે૦ મેરો૦ ૧૦.
નતિ પિયુને કહે રે લો, કહો મુઝને પ્રિયકાર; મેરે૦
છે વનતતિલકા કસી રે લો, નામે ચતુર વર નાર. મેરે૦ મેરો૦ ૧૧.
જાણે જય પામીએ રે લો, કઇને ચઢે વળી રીશ; મેરે૦
ી ભોદિના આવિયા રે લો, હવે વળી મળી ત્રીશ. મેરે૦ મેરો૦ ૧૨.
ા હનિ કહે સાહિબા રે લો, દીસો ભારેક વિશેષ; મેરે૦
ય હો તુમને નહા રે લો, આદરો નહિ લવ લેશ. મેરે૦ મેરો૦ ૧૩.
ી થઇને કહો કથા રે લો, હઇડાથી કાઢો ભાર; મેરે૦
વનતીને ન નાખીએ રે લો, બહુ દિન કારાગાર. મેરે૦ મેરો૦ ૧૪.
કહે પ્રિયા સાંભળો રે લો, નગરી કુશામ્ર છેક; મેરે૦
શત્રુ તેહનો ગજ્યો રે લો, તેહની વેશ્યા એક. મેરે૦ મેરો૦ ૧૫.
વસતસેના અછે રે લો, તાસ સુતા ગુણવાન; મેરે૦
વસતતિલકા ભણી રે લો, રૂપ કળા નિધાન. મેરે૦ મેરો૦ ૧૬.
અતી નિય તેહશી રે લો, હું થયું અતિ પ્રિય તામ; મેરે૦
તેમ નતિની કળા રે લો, જાણે વિશેષ વિરામ. મેરે૦ મેરો૦ ૧૭.
નતિ કહે વલ્લભા રે લો, હોવે પુરૂષ તો હજૂર; મેરે૦
હું લિઇ ગઇ તેહને રે લો, આણું તે આણંદ પૂર. મેરે૦ મેરો૦ ૧૮.
આવો: તેહ સાંભળી રે લો, ચાલી મગન તતકાળ; મેરે૦

નામેં વખાણે ગુણે કરી રે લો, નારીશું જસ સનેહ. મેરે૦ મેગો૦ ૫.
પણ તુમેં વેગેં પિયુ તાડીયો રે લો, રોષ કરી પરચંડ; મેરે૦
તે તુમ પમનો અમેં માગી રે લો, કરીએ કહો શો દંડ. મેરે૦ મેગો૦ ૬.

વિમળા હસી કહે તેહને રે લો, સુણજ્યો સવે દુરીચાર; મેરે૦
જે મેં પ્રીતમને પગે કરી રે લો, કીધા ન હોત પ્રહાર. મેરે૦ મેગો૦ ૭.
તુમેં સઘળી કુમારિકા રે લો, પરણ્યુત કયો ભરતાર; મેરે૦
અણુ અમારા પગાયથી રે લો, મુઝ પતિ તુમ પ્રિય સાર. મેરે૦ મેગો૦ ૮.

જે કારણ તુંને નહુ મળી રે લો, લેઈ કુસુમધન સાર; મેરે૦
એ ચરણ મુઝ ચંદને રે લો, ભાવેં સેઇ ઉપગાર. મેરે૦ મેગો૦ ૯.
ભળી સર્વ ખુશી થઇ રે લો, મૈનપણે રહી નમ; મેરે૦
સ્વ વિનોદની ગોઠડી રે લો, વાતે પુગ્યુ થઇ તામ. મેરે૦ મેગો૦ ૧૦.
ગુણ્નતિ પિયુને કહે રે લો, કરો મુઝને પ્રિયકાર; મેરે૦
[illegible] છે વનર્તાનલકા [illegible] રે લો, નામે ચતુર વર નાર. મેરે૦ મેગો૦ ૧૧.
વર ભજે જય પામીએ રે લો, કર્ણને ચઢે વળી રીશ; મેરે૦
[illegible] ભાંદિના આવિયા રે લો, હવે વળી ભળી ત્રીશ. મેરે૦ મેગો૦ ૧૨.

ભળી હનિ કહે સાહિબા રે લો, દીસો બારક વિશેષ; મેરે૦
[illegible] હો તુમને નહા રે લો, આંદશો નહિ લવ લેશ. મેરે૦ મેગો૦ ૧૩.
[illegible] અને કહ્યું કથા રે લો, હોંડાથી કરો બાર; મેરે૦
[illegible] ન નમીએ રે લો, અહુ દિન કારાગાર. મેરે૦ મેગો૦ ૧૪.
[illegible] કહે પ્રિય નાખજો રે લો, નવરી કુશાગ્રઠ છેક; મેરે૦
[illegible] તેહનો [illegible] રે લો, તેહની વેશ્યા એક. મેરે૦ મેગો૦ ૧૫.
[illegible] અજે રે લો, તામ સુતા સુખમાન; મેરે૦
[illegible] વનર્તાનલકા ભળી રે લો, રૂપ કળા નિધાન. મેરે૦ મેગો૦ ૧૬.
[illegible] તેહની રે લો, હું પણ અતિ પ્રિય તાસ. મેરે૦
[illegible] કળા રે લો, અનુ વિશેષ નિવાસ. મેરે૦ મેગો૦ ૧૭.
[illegible] કહે વચનાં રે લો, હોરે [illegible]; મેરે૦
[illegible] રે લો, આપ્યું તે આખ્યું પૂર. મેરે૦ મેગો૦ ૧૮.
[illegible] રે લો, ચાલી મગન [illegible]; મેરે૦

પણ આવી વેળા રે કેમ તુમ થઈ હશે;
વાતે મલ પ્રકાશો રે તો ચિત્ત ઉલસે. મહિલા० ૨.

વસંતતિલકા બોલે નગરે વડેરો રે,
સુરેંદ્રદત્ત કોટિધ્વજ વ્યવહારીયો;
માત સુભદ્રા જાયો પ્રાણ પિયારો રે,
મુઝ ઘર ઘટ માંહી રે ધમ્મિલ ધારીયો;
મોહે મુઝ નારી રે ચિત્ત ધન હારીયો. મહિલા० ૩.

માત પિતા તસ જબ સુરલોક સધાવ્યાં રે,
નાખ્યાં રે ધનનાં ભરણાં તે પછે;
તવ મુઝ માતા કહે એકાંતે તેડી રે,
છોડી કંત કાંઠો રે એ નિરધન અછે;
પંખી પણ તજે રે તરૂ સુકયા પછે. મહિલા० ૪.

સુકાં નદ સર છંડે હંસ ને ચકવા રે,
રાજ્યથી ઉતરીયો રાજા સેવકે;
નિર્ગંધ કુસુમેં ભમરો પણ નવિ બેસે રે,
હરણાં પણ ન ભજે વન દાધે થકે;
આપણુ જાત ભજીયેં નર ધન આવકે. મહિલાં० ૫.

તવ મેં કહ્યું ધન કેડ ગમેં એણે દીધું રે,
વારાંગ વહ્નિ વેશ્યા સતીણી નહીં;
પણ ધનવંત મૂરખ શું હું નવિ રાચું રે,
નાખ્યું ચિત્ત લાગ્યું રે મુઝ એહશું સહી;
લક્ષણ ગુણ દેખી રે પ્રીત લાગી રહી. મહિલા० ૬.

મધ્ય વિપ રત પીંછ કહે સુણ કેશા રે,
ચિર તન જગમાં અગમાં મત કરે;
જે છ ઢીશ તો કૃષ્ણ મુગટ સિર ચઢશું રે,
પણ તું કળા કરીને રે વનમાં નહીં ફરે;
વ્યજનતા તુને રે બાંધ્ય ઉચરે. મહિલા० ૭.

તેમ માતા એ મુઝ તનને રાજુમદર રે,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] है [illegible]. [illegible] ११.
[illegible] है,
[illegible] नहीं,
[illegible] है,
[illegible] नहीं,
[illegible] नहीं. [illegible]
[illegible] है,
[illegible],
[illegible] है,
[illegible].
[illegible] [illegible]
[illegible] है
[illegible],
[illegible] है,
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] है,
[illegible]
[illegible] है
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] है,
[illegible]
[illegible] है
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] है
[illegible]

નામ ધર્યું મહિલી મહિલા રહી છે,
મુખ પીતુને જમુ વનમાં [illegible]
[illegible] દેશ શિવિ [illegible] [illegible] ... [illegible] ૧૯.
[illegible] ને મરમ [illegible] નિવારી રે,
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] રે,
હું [illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible] ૨૦.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]
તેમ [illegible] [illegible] રે,
તેહને [illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible]. ... [illegible] ૨૧.
[illegible] [illegible] [illegible] રે [illegible] હું [illegible]
ઘર ને [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે,
[illegible] [illegible] રે [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે,
તેહનાં રે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible] ૨૨
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] રે,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible] ૨૩.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

વિદ્યુન્મતિ કહે નાથજી, મ કરો શોચ લગાર;
કુશસ્થપુરે જાવા તણો, જો હોવે દિલમેં પ્યાર. ૩.
તો બોલો નિર્ભયપણે, કુંવર કહે છે પ્યાર;
પણ પ્રતિજ્ઞા હોય સર્વની, તો જાઉં જયકાર. ૪.
એમ નિસુણી ખેચર સુતા, બોલી સઘળી નાર;
નિજ નયરે જાવા તણો, કીધો એક વિચાર. ૫.
કુંવર જઈ નૃપને કહે, જાઉં અમે નિજ દેશ;
નૃપ કહે કેમ રાખીએ, પરણાગત સવિશેષ. ૬.

ઢાળ ૫ મી.

(વીર જિન વરધમાનક તણી ફરી—એ દેશી.)

કુંવર નળરાય ફરી પુર બાહર, દેરા તંબૂ દેઈ;
દલ બલ જે પાયક દશ સાથે, વસુ આગર વર લેઈ રે.
પ્રાણી [illegible] ત્યાગી મદિર [illegible], કુબ્જ જગતમાં વિગોયો રે. પ્રાણી૦
એ આંકણી. ૧.
[illegible] નગ્ર રોગાવે, મળીઆં નળરાય મહુ સાવે;
[illegible] દીઠ જાણું નાવે, દલ બલ સુભટ ચલાવે રે. પ્રાણી૦ ૨.
[illegible] અનુરાગ નિસાણી દીઠ ધન કંચન કોડી;
[illegible] મનને [illegible] [illegible] નમી કર જોડી રે. પ્રાણી૦ ૩.
[illegible] [illegible] [illegible], રત્ન વિમાન [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], એહવું [illegible] [illegible] રે. પ્રાણી૦ ૪.
[illegible] વિમલ [illegible] [illegible], [illegible] નહિ નારી,
[illegible] નહી [illegible], [illegible] કરે જાણું પાણી રે. પ્રાણી૦ ૫.
[illegible] કુશસ્થપુરી [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] પરદેશ રે. પ્રાણી૦ ૬.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] રે. પ્રાણી૦ ૭.
[illegible] [illegible] [illegible], જાણું [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] જાણું [illegible] [illegible] રે. પ્રાણી૦ ૮.

એમ નિસુણી અરિદમણ તે રાજા, સન્મુખ આવી તામ;
પુર શણગારી નિજ ઘર તેડી, આપ્યું રહેવા ધામ રે. પ્રાણી૦ ૯.
સ્વર્ગવિમાનની રચના દેખી, રાય હર્ષ બહુ પાવે;
ધમ્મિલ મંદિર કુંકુમેં તતખણ, નોતમ રાય કરાવે રે. પ્રાણી૦ ૧૦.
વેશ્યા વસંતસેના ઘર જાવે, તે પણ સન્મુખ આવે;
નિજ બેટીને વાત જણાવે, કુંવરનેં મેળા મિલાવે રે. પ્રાણી૦ ૧૧.
મેઘમયુરી અંગમોરી, તેણી ઘરેં હર્ષ અપાણી;
સ્નાન કરી શણગાર ધરીનેં, અભિઅંગેં હરણી રે. પ્રાણી૦ ૧૨.
વસંતતિલકા પુરી સમી શબ્દેં, શશુમેળ ભૂપાળ;
તેણેં નિજ રાજ્યનેઃ ભાગ તે મેળે, કુંવરનેં દીધ ઉજમાળ રે. પ્રાણી૦ ૧૩.
પ્રથમ સતી પરણી જે યશોમતિ, ધનવસુ શેઠની બેટી;
એહ દુખ ઉન્મત્તના દેખાડી, જૈન ધર્મ ગુણ પેટી રે. પ્રાણી૦ ૧૪.
તેહને તેડવા કારણ પેહેનેં, માન પધારણ માટેં;
જ્યારે હરે હર્ષ મર્યાં પણ તુમારી, ત્યાં હમેં નામ અમારું રે. પ્રાણી૦ ૧૫.
સસરા સાસુએં આદર દેઈ, નિજ પુત્રીને વોલાવે;
એસી સુખાસને નિજ ઘર આવે, વિમળા ભક્તિ કરાવે રે. પ્રાણી૦ ૧૬.
ત્રીજે દીસેં રાજાની લીલા, નૃપ અભિષેક કરાવે;
ખેચરીન વિદ્યાએં આપ્યા, દેશ અમર વશ થાવે રે. પ્રાણી૦ ૧૭.
પ્રથમ યશોમતિ કરી પટરાણી, બીજી વિમળા રાણી;
વિદ્યુન્મતિ ને વિદ્યુલતા હોય, ચઉ અભિષેક રાણી રે. પ્રાણી૦ ૧૮.
વિમળાસેનાના મત્ત વિરાદિક, આવી વિદાં સર્વ મળીયાં;
બેસી બેરી દીસે બહુ નયર, કુંવર સંપદ મળીયાં રે. પ્રાણી૦ ૧૯.
આઠ અધિકે કામિ ખટ સહસ્રી, અંતેઉર તસ હુઆ વાધે;
અનુક્રમે પ્રમી, વંછિત સુખ સવિ સાધ્યો રે. પ્રાણી૦ ૨૦.
ખંડ પાંચમી ઢાલેં, કુંવર વરવા નિજ ધામ;
શ્રી શુભવીર રંગ સોહામણા, ઘર ઘરે વિસરામ રે. પ્રાણી૦ ૨૧.

દોહરા.

એક દિન ધમ્મિલ રાયનેં, વસંતતિલકા એહ;
કહે સુણ નિશિ દેહરેં, દીઠું સુપન વિશેષ કેમ. ૧.

જબ મેં તુમનેં ઓળખ્યા, રતિ સંયોગનેં કાજ;
માંબળી ધમ્મિલનેં મને, પ્રગટી અંતર આગ. ૨.

મિતી કહે નારી પ્રતેં, તુમને વિસ્મય હેત.
તું આવ્યો વેતાલિરેં, બીજો નહીં સંકેત. ૩.

ઇમ કહી મિંતે મુજ મરણ, કરે [illegible] મુક્ત હેત.
મુજ નારી અભિલાષીઓ, વિદ્યાધર નતિ મંદ. ૪.

જબ મેં તુજને નાખ્યા, કરી [illegible] ઉપાય,
[illegible] ઘર જ્યો પુરિ, સિદ્ધ પુણ્ય રાય. ૫.

ધમ્મિલ કર કરવાળથું, પુંઠ ચેતન કરંત;
[illegible] નામ ઘર પહેલી, તે અનુસારે ચલંત. ૬.

[illegible] ધમ્મિલે, દીઠી [illegible] પ્રકાર;
[illegible] કરી નાખીયો, [illegible] નકાર. ૭.

[illegible] કરી ગયો, વિદ્યુન્મતિને પાસ
[illegible] નિશદિન રહેતા ઉદાસ. ૮.

એક દિન નગર ફરતાં, ગઈ [illegible] પાસ
[illegible] લિખ પટ [illegible] વિમાન. ૯.

[illegible]
[illegible] ૧૦

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી.

([illegible])

[illegible]
[illegible]
[illegible] ૧
[illegible]
[illegible] ૨
[illegible]
[illegible] ૩
[illegible]

આવી ઉભી કુંવર છબી, અતિ૦ જોતાં રંગ લાગ્યો ચોળ. અપચ્છર૦ ૪.
વિનય કરી એમ બોલતી, મન મોહન જી;
મુઝ વાત સુણો ગુણધામ, મનડું મોહ્યું રે મનમોહન જી;
વૈતાઢ્યે દક્ષિણ દિશેં, મન૦ છે નગર અશોક તે નામ. મનડું૦ ૫.
વિદ્યાધર નરરાજીઓ, મન૦ તે નામે છે મદસેન; મનડું૦
ચંદ્રપ્રભા રાણી સતી, મન૦ બેહુ સુખીયાં પ્રેમ રસેણ. મનડું૦ ૬.
મેઘરથાભિધ તેહને, મન૦ છે પુત્ર થયો અવિનીત; મનડું૦
મેઘમાળા નામે સુતા, મન૦ હું જપની કુળવટ રીત. મનડું૦ ૭.
અન્ય દિને માતા પિતા, મન૦ કરે બેઠાં અંતર વાત; મનડું૦
પુત્ર કુલક્ષણ ઉદ્ધરો, મન૦ કરે કોપો એક દિન ઘાત. મનડું૦ ૮.
છે પરદારા લંપટી, મન૦ નાવે એહનો વિશ્વાસ; મનડું૦
અતિ જો રાજા થશે, મન૦ તો કરશે સર્વ વિનાશ. મનડું૦ ૯.
ધૂમ અગ્નિથી ઉદ્ધરો, મન૦ વાદળ ઘન પદવી પાય; મનડું૦
અંજન જનકને નાસવે, મન૦ મારતો જળ વરસાય. મનડું૦ ૧૦.
તેમ દુર્જન જગ દેવથી, મન૦ લહે લક્ષ્મી રાજ્ય વિરોધ; મનડું૦
ધાયે પિતા બાંધવ પ્રતેં, મન૦ કરે તર્જન ઘાત કરોધ. મનડું૦ ૧૧.
સ્વીવત પણ રાજ નહીં, મન૦ હું નહીં દીયું એહને રાજ્ય; મનડું૦
કોઇક નરપતિ આવશે, મન૦ ભોગવશે આ સામ્રાજ્ય. મનડું૦ ૧૨.
રાણી કહે સુણો નાથ જી, મન૦ કરો ધારી કાંઇ ઉપાય; મનડું૦
અહિ ઠસી આરાધી ઉઠિયે, મન૦ રહે ઉચિત તો સુખ થાય. મનડું૦ ૧૩.
કહે નૃપ રાણી સાંભળો, મન૦ સુત દીઠ રાજે દેહ; મનડું૦
વિદ્યાજનની પૂછીએં, મન૦ સો ઉત્તર આપે તેહ. મનડું૦ ૧૪.
રાયેં વિદ્યા પ્રગટ કરી, મન૦ પૂછંતાં બોલી એમ; મનડું૦
સુત સાથે ભમની થયો, મન૦ શો એ ઉપર તુઝ પ્રેમ. મનડું૦ ૧૫.
પુત્રી જે મેઘમાલિકા, મન૦ થાશે તસ જે ભરતાર; મનડું૦
મેઘરથને જમને ઘરેં, મન૦ તે મોકલશે નિરધાર. મનડું૦ ૧૬.
તુઝ પદેં અન્ય રાજા થશે, મન૦ તેહથી વધશે તુઝ સાર; મનડું૦
સુત ન દીજે સુખ જીવતાં, મન૦ તે પુત્ર નહીં અંગાર. મનડું૦ ૧૭.

એમ કહી દેવી અદશ થઇ, મન૦ કહી રાયે રાણીને વાત; મનડું૦
મુઝ માતા સુણી દુઃખ ધરે, મન૦ ગયું રાજ્ય ને પુત્રવિઘાત. મનડું૦ ૧૮.
મુઝ ઉપર રાગેં કરી, મન૦ વન ગિરિ પુર રમણિક ઠાય; મનડું૦
તિહાં જઇ બેસે નિશિદિનેં, મન૦ પણ મુઝને નિત્ય કહી જાય. મનડું૦ ૧૯.
મુઝથી રહે નહીં વેગળો, મન૦ એહથી હું પણ ઘડી એક; મનડું૦
ભાઇ બેહેનને એહવો, મન૦ વરને તે રાગ વિવેક. મનડું૦ ૨૦.
આજ થકી ત્રીજે દને, મન૦ નીકળિયો પૂછી એમ; મનડું૦
કુશાગ્રપુરેં અમેં જાઇશું, મન૦ તિહાં છે એક જણશું પ્રેમ. મનડું૦ ૨૧.
હજિય લગે ઘર નાવીયો, મન૦ હું આવી નેહ ભરાય; મનડું૦
તવ મેં ઇહાં એમ સાંભળ્યું, મન૦ નૃપ ધમ્મિલેં ખડ્ગેં હણાય. મનડું૦ ૨૨.
રોષભરી આ વન ફરૂં, મન૦ તુમ દર્શન દીઠું આજ; મનડું૦
રોષ ગયો રાગી થઇ, મન૦ ઉભી સન્મુખ ધરી લાજ. મનડું૦ ૨૩.
અશરણ શરણ હવે તુમેં, મન૦ સુરિ વચને ઝાલ્યો હાથ; મનડું૦
એમ કહીને ચરણે નમી, મન૦ મન ગમતો પામી નાથ. મનડું૦ ૨૪.
ગાંધર્વ વિવાહેં પરણીયા, મન૦ ઘર લાવે કુંવર ભલી ભાત; મનડું૦
બત્રીશ પ્રેમદા પ્રેમશું, મન૦ સુખ વિલસંતા દિન રાત. મનડું૦ ૨૫.
છઠ્ઠે ખંડે એ થઇ, મન૦ સંપૂર્ણ છઠ્ઠી ઢાળ; મનડું૦
શ્રી શુભવીર વચન સુણી, મન૦ કરો વ્રત પચ્ચખ્ખાણ વિશાળ. મનડું૦ ૨૬.

દોહરા.

સુખ ભોગવતાં સ્વર્ગનાં, વીત્યો કેટલો કાળ;
વિમળસેનાયેં જનમિયો, ભૂમિવધિ સમ બાળ. ૧
જન્મોત્સવ બહુલો કિયો, દશ દિન નાટકશાળ;
દાન અતુલ દેતા વળી, ઘર ઘર તોરણ માળ. ૨.
સજ્જન વર્ગ સંતોષીને, દિન દ્વાદશ જબ હુંત;
પદ્મનાભ પ્રેમેં કરી, તેહનું નામ દિયંત. ૩.
આઠ વરસનો જબ હુઓ, દેખી બુદ્ધિ વિશાળ;
માત પિતા હરખેં કરી, તવ ઠવિયો નિશાળ. ૪.
ઉદ્યમ ગુરુ મેહેરે ભણ્યો, સકળા શાસ્ત્ર અનેક;
જોબન વય પરણાવીયો, પ્રગટ્યો જામ વિવેક. ૫.

[illegible]

ધૂમમય અઠ જોગી જટાળા, કેઇ બોલે મંગલમાળા. સગુણા૦ ૧૦.
ઇંદ્રિયાદિક નરની ટોળી, ભરી આવે ગલાલની ઝોળી;
વેશ્યા વર નાટક થાવે, મરૂનાણી તણા ગુણ ગાવે. સગુણા૦ ૧૧.
જેમ મગ ઉતાઇ કહાવે, તેમ જિનપરેં મુનિનેં થાવે;
ગુણવંત સુરિ ઉવઝાયા, બહુશ્રુત ગીતારથ રાયા. સગુણા૦ ૧૨.
અજ્ઞેને આહારમછ્યાં થાવે, શિર કમાની કુશાલા ધરાવે;
નહીં બહુશ્રુતને કોઇ તોલે, એમ રત્નશેખર સુરિ બોલે. સગુણા૦ ૧૩.
ગીતારથ નહિ સમાન, અંગ ત્રીજે કહે બહુ માન;
ગીતારથ જંગમ કહાવે, પરમતવાદીને હઠાવે. સગુણા૦ ૧૪.
બહુશ્રુત તનું શૌચ વહંતા, બહુમતમાં વજ્ર ધરંતા;
મલિનાં ગુણમલ પરિહાર, કહે પ્રવચનસાર ઉદ્ધાર. સગુણા૦ ૧૫.
કહે કોઇ તપસ્વી કેરૂં, આહામેયું કરવું અનેરૂં;
તે નિર્મળ મન નવિકલ્પા, સિદ્ધાંતે નહી કાંઇ જલ્પા. સગુણા૦ ૧૬.
તપસી અજ્ઞાની હોય, વગગા મર્મને બોલે;
ગુરૂકુળવાસે શ્રી સાધ્યા, એમ ધર્મદાસ ગણિ વાચ્યા. સગુણા૦ ૧૭.
ગીતારથ નિશ્રા ચાર, નહિ ભાંખ્યો ત્રીજો વિહાર;
તે કર્માં ગીતાર્થ ઓળે, શ્રાવક કરતા બહુ ટાળે. સગુણા૦ ૧૮.
મહાસેન પુંગવ સંચરીયા, વૈભારગિરિ ઉતરિયા;
બહુ જન ભગતની કરે, ગુણવીર વિજયી નિહાળે. સગુણા૦ ૧૯.

દોહરા.

ગુણિ ધન્નિમલ ગતગી, કરથી કર્મ પ્રમાણ;
અભિગમ સધરા સાચવી, કર ધરી શ્રીફળ હાથ. ૧.
દેઇ સમુ પ્રદક્ષિણા, ભેટ ધરી બહુમાન;
કર જોડી સ્તવના કરી, બેઠાં ચિત્ત અનુરાગ. ૨.
બેઠાં સાંભળી પખદા, ગુણમણ-ગુણ સુદિન;
સાંભળી અતીસ ધમ લિયે, હરખે ગુણિજન ચિત્ત. ૩.
અનુપ વજે ધર્મ તે, ગુણ ધન્નિમલ કુમાર,
ગુણ ધમ લેઇને દેશના, દીએ સુંદર મનોહર. ૪.

ઢાળ ૮ મી.

(હસ્તિનાગપુર વર ભલું—એ દેશી.)

ચેતન ચતુરી ચેતના, તમે ચેતો ચિત્ત મઝાર રે;
મોહની મદિરા છાકમાં, નહિ સોહીતર સુખકાર રે. ૧.
નહિ સોહીતર સુખ સાર, કરો રુચિ તત્ત્વની, ગુણવંત રે;
ગુણવંત અનંત અહંત, સમય વેદી કહે, અરિહંત રે. એ આંકણી.
ભિક્ષુરિ દુર્લભતા ન્યાયથી, ગ્રામાદીકને દૃષ્ટાંત રે;
નરભવ દુર્લભ પામીયો, નાવ બુડું રત્નદીપ જંત રે. નાવ૦ કરો૦ ૨.
હો અનારજ જન ઘણા, જિહાં ધર્મઅક્ષર નહીં હોય રે;
મનુષ્ય થયો એળે ગયો, સ્યો નરભવ પામ્યો સોય રે. સ્યો૦ કરો૦ ૩.
આરજ દેશે જનમ દુર્લભ, ઘણુ આર્યે અનારજ હોય રે;
આપ આચાર વર્જિત ક્રિયા, કુળ જાત વેશ નામ જોય રે. કુળ૦ કરો૦ ૪.
કોઇક પુરવ પુન્યે કરી, લહે ઉત્તમ કુળ દુર્લભ રે;
અલ્પાયુ રોગે ગ્રહ્યો, કુળ પામે પણ કો અચંભ રે. કુળ૦ કરો૦ ૫.
દેશ પુન્યે પામીએ, કુળ આયુ નિરામય દેહ રે;
પાંચે ઇંદ્રિય પરવડાં વળી, આજીવિકા સુખ ગેહ રે. વળી૦ કરો૦ ૬.
તે પણ પામે દોહેલો, સદ્ગુરુ ગુરુનો સંજોગ રે;
ગામ નગર પુર જોવતાં, નહિ સુલભ મુનિનો જોગ રે. નહિ૦ કરો૦ ૭.
આયુ દિવસથી ગુરુ મળ્યા, પડ્યાંથી એ ધુર આપે રે;
સાંભળવું સિદ્ધાંતનું, તે દુર્લભ ગુરુને મને રે. તે૦ કરો૦ ૮.
આળસ મોહ પ્રમાદને, તજી ધર્મ સુણે એક ચિત્ત રે;
એકા આસન રમણતા, ધરે સમકિત સહજ નિત્ત રે. ધરે૦ કરો૦ ૯.
સમવિસંવાદિક ગુણે, વળીયો સંશીયો સત ધર્મ રે;
તત્ત્વરુચિ કહં સાંભળે, હોય કેટે ધર્મનો મર્મ રે. હોય૦ કરો૦ ૧૦.
એક દેશવિરતિ ધરી, લિએ એક વિરત અનુસાર રે;
મારણ કરણ ગ્રહણ કિરતે, મગ કેટે ગ્રહાવત ધર રે. મગ૦ કરો૦ ૧૧.
એ તત્ત્વ દશણ અનિત્ય તણે, એ સાર પંચ પ્રકાર રે;
દુરિત ગઇ રતિરતિ ગઇ, ગઇ કેદ કહ એ સાર રે. ગઇ૦ કરો૦ ૧૨.

નાસ્તિક જ્ઞાની આપની, તજે હિંસા મન વચ કાય રે;
કૃત કારિત અનુમોદના, એમ ભેદ એકાશી થાય રે. એમ૦ કરી૦ ૧૩.
ભાવવિધે તસ વર્જતા, અરિહંતાદિક કરી સાખ રે;
ભાખ્યું મૃષાવાદ ટાળતા, ક્રોધમાનાદિક ભય હાસ્ય રે. ભય૦ કરી૦ ૧૪.
સત્ય અસત્ય ને મિશ્રતા, એ દશવિધ તિગુણા ત્રીશ રે;
ચાર ભેદ વ્યવહારના, મળી સર્વ એ બેંતાળીશ રે. મળી૦ કરી૦ ૧૫.
દ્રવ્યથી ખટ દ્રવ્ય આસરી, ક્ષેત્રથી લોકાલોક રે,
ત્રિન નહિ કાલ કાળથી, ભાવથી રાગ રોષ ન સંગ રે. ભાવથી૦ કરી૦ ૧૬.
સ્વામી જીવ ગુરુ જિનથકી, અદત્ત ચતુર્વિધ હોય રે;
દ્રવ્યાદિકથી ચાગુણા, મળી ભેદ એણી પરેં જોય રે. મળી૦ કરી૦ ૧૭.
કાર્મિક મન વચ તનુ, એકસો ચુંઆળીશ ભેદ રે;
અબ્રહ્મ વર્જ મુનિરાજ, જે ટાળે ભવભય ખેદ રે. જે૦ કરી૦ ૧૮.
[illegible] [illegible] [illegible], નવ [illegible] ભેદ અઢાર રે;
દ્રવ્યાદિકથી ચઉગુણા, [illegible] ધરતા તે અણગાર રે. [illegible]૦ કરી૦ ૧૯.
નારકિયે [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ધરત રે;
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], સાતમે [illegible] [illegible] [illegible] રે. સાતમિ૦ કરી૦ ૨૦.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] સમસુર રે;
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], મુનિ [illegible] [illegible] [illegible] રે. મુનિ૦ કરી૦ ૨૧.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] પચ્ચખ્ખાણ રે;
[illegible] [illegible] [illegible], પચ્ચખ્ખાણે [illegible] [illegible] [illegible] રે. પચ્ચ૦ કરી૦ ૨૨.
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] લીન રે. [illegible]૦ કરી૦ ૨૩
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] નિયમ વિચાર રે,
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે. [illegible]૦ કરી૦ ૨૪
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે. [illegible]૦ કરી૦ ૨૫
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] રે. [illegible]૦ કરી૦ ૨૬

પંચ પંચ સઘરે મને, જાણી તસના અતિચાર રે;
રથ બેસી મારગ કરે, તેમ એ મન મુક્તિ વિચાર રે. તેમ૦ કરો૦ ૨૭.
એકવીશ દશ ગુણ ઉત્તરા, વળી પણતીસમ ગુણ સાર રે;
ભાવથી સત્તર જે ધરે, તે પામે ભવનો પાર રે. તે૦ કરો૦ ૨૮.
દાન શીયલ તપ ભાવના, તિહાં દાન ગૃહીને વિશેષ રે;
તે પણ ભાવેં ફળ દીએ, અભયદાનુપ્રદાન અશેષ રે. અભયા૦ કરો૦ ૨૯.
દાન દીયંતાં સાધુને, વરભક્તિ વિશેષે નાર રે;
પાંચ કોડી સોવન તણી, સુરવૃષ્ટિ કરે તસ દ્વાર રે. સુર૦ કરો૦ ૩૦.
તિસા પ્રતિવેશિમણી, દેખી લેઇ મુનિ ગેહ રે;
ખીર ખાંડ પડિલાભતી, ક્ષણ ક્ષણ ભુએ ઊભું તેહ રે. ક્ષણ૦ કરો૦ ૩૧.
પૂછતાં મુનિનેં કહે, જો દીઠી વાત અશેષ રે;
આહાર સરસ તુમનેં દિયું, કેમ તૃપ્તિ નહીં લવલેશ રે. કેમ૦ કરો૦ ૩૨.
તે કહે આ સરિખા મુનિ, તુમ સરખી દાતા નાર રે;
તૃપ્તિ ન થાયે દરશ તણી, વિણુભક્તિ હૃદયમાં ધાર રે. વિણુ૦ કરો૦ ૩૩.
ભાવે દીયંતા ભાવના, લહ્યું કેવળ મંગળભાણ રે;
જિનગુરુ વિનયને તપ ક્રિયા, ફળ વીર્ય ઉલ્લાસ વિશાળ રે. ફળ૦ કરો૦ ૩૪.
કર્યો અંત કોડાકોડી સાગરેં, જબ ગંઠીભેદ કરંત રે;
જ્ઞાન ક્રિયા તવ ફળ દીયે, પ્રણિધાન ક્રિયા વિકસંત રે. પ્રણિ૦ કરો૦ ૩૫.
તસ કારણ શ્રુતજ્ઞાન છે, તે તો બહુશ્રુત ગુરુ આયત્ત રે;
વિનયે ગુરુસેવા કરે, વિનયીને શુશ્રુસયત્ત રે. વિનયી૦ કરો૦ ૩૬.
નાઠી ધોઇ નિર્મળ કર્યું, જેમ દેખે આરીસે રૂપ રે,
ભાવ શીષ્ય ગુરુ દર્શનેં, પ્રગટે નિજ આતમ રૂપ રે. પ્રગટે૦ કરો૦ ૩૭.
જ્ઞાનદશા ગુરુથી હુવે, જ્ઞાનથી સ્થિતિ કર્મની નાશ રે;
કેવળી પણ અંતે લહે, જ્ઞાનઉપયોગેં શિવ વાસ રે. જ્ઞાન૦ કરો૦ ૩૮.
રવિ શશિ મણિ દીપક સમો, જ્ઞાન તે વિણુ ક્રિયા અંધ રે;
ઉગ્રવિહારી તપ તપે, તે જાણો જૂઠો ધંધ રે. તે૦ કરો૦ ૩૯.
પ્રભુકર દીક્ષિત છે ઘણા, પણ જ્ઞાની ગણ્યો પરિવાર રે;
સૂત્ર પયન્ના જેણે રચ્યાં, તે પ્રભુની ચઉદ હજાર રે. તે૦ કરો૦ ૪૦.
જગતારક જ્ઞાની લહ્યો, જેણે આપ્યો શિવ આસ્વાદ રે;

નવવિધ જીવની કાયની, તજે હિંસા મન વચ કાય રે;
કૃત કારિત અનુમોદના, એમ ભેદ એકાશી થાય રે. એમ૦ કરો૦ ૧૩.
કાલત્રિકે તસ વર્જતા, અરિહંતાદિક કરી સાખ રે;
બીજું મૃષાવાદ છંડતા, ભવભ્રમણાદિક ભય દાખ્ય રે. ભય૦ કરો૦ ૧૪.
સત્ય અસત્ય ને મિશ્રતા, એ દશવિધ તિગુણા ત્રીશ રે;
બાર ભેદ વ્યવહારના, મળી સર્વ એ બેંતાળીશ રે. મળી૦ કરો૦ ૧૫.
દ્રવ્યથી ખટ દ્રવ્ય આસરી, વળી ખેત્રથી લોગાલોગ રે;
દિન રાત્રિ કહિ કાળથી, ભાવથી રાગ રોષ સંજોગ રે. ભાવથી૦કરો૦ ૧૬.
સ્વામી જીવ ગુરૂ જિનથકી, અદત્ત ચતુર્વિધ હોય રે;
દ્રવ્યાદિકથી ચોગુણા, સોળ ભેદ એણી પરેં જોય રે. સોળ૦ કરો૦ ૧૭.
કાળત્રિકે મન વચ તણું, એકસો ચુંઆળીશ ભેદ રે;
અબ્રહ્મ વર્જે મુનિવરા, જે ટાળે ભવભય ખેદ રે. જે૦ કરો૦ ૧૮.
દેહ ઔદારિક વૈક્રિએં, નવ વાડે ભેદ અઢાર રે;
દ્રવ્યાદિકથી ચોગુણા, ચિત્ત ધરતા તે અણુસાર રે. ચિત્ત૦ કરો૦ ૧૯.
નવવિધે પરિગ્રહ છંડતા, પગ મંડતાં જયણા ધરંત રે;
કાળ બહુ છટ્ઠે ગુણે, સાતમેં થોવ કાળ વસંત રે. સાતમે૦કરો૦ ૨૦.
સર્પ જ્વલણ ગિરિસાગર, વ્યોમ તરૂગણ અલિ મૃગસૂર રે;
પદ્મ પવન ધરણી સમા, મુનિ ભાંખે અનુજોગ દ્વાર રે. મુનિ૦ કરો૦ ૨૧.
દેશ વિરતિધર થૂલથી, હિંસાનાં કરે પચ્ચખ્ખાણ રે;
પાંચ મોટકાં જૂઠનાં, પચ્ચખ્ખે થૂલથી વ્રત જાણ રે. પચ્ચ૦ કરો૦ ૨૨.
ત્રીજે અદત્તાદાનનું, ચોથે પરદારા નીમ રે;
ઇચ્છા પ્રમાણે પૂગથી, પરિગ્રહ નવવિધની સીમ રે. પરિગ્રહ૦કરો૦ ૨૩.
દિશિ પરિમાણે ગમન કરે, ભોગ ઉવભોગ નિયમ વિચાર રે;
કર્માદાન પનર તજે, અનર્થ દંડ પરિહાર રે. અનર્થ૦ કરો૦ ૨૪.
નવમે સામાયિક નિત્ય કરે, દશમે વ્રત સંખેપ થાય રે;
મંત્ર બળે જેમ વીંછીનું, કાંઇ ઝેર તે ડંકે જાય રે. કાંઇ૦ કરો૦ ૨૫.
ભંગા અસીતી ઓળખી, પોસહ કરતા શુભ ચિત્ત રે;
બારમે મુનિ ઘર તેડીને, પડિલાભી જમે ગૃહી નિત્ય રે. પડિલા૦ કરો૦ ૨૬.

ા સપને મતે, જાણી તજવા અતિચાર રે;
મારગ કહે, તેમ એ મન મુનિ વિચાર રે. તેમ૦ કરો૦ ૨૭.
ઃઅ ગુણ ઉત્તરા, વળિ પચ્ચીસમ ગુણ સાર રે;
તત્તર જે ધરે, તે પામે ભવનો પાર રે. તે૦ કરો૦ ૨૮.
.મ તપ ભાવના, તિહાં દાન ગૃહીને વિશેષ રે;
ભાવે ફળ દીએ, અમૃતાનુષ્ઠાન અશેષ રે. અમૃતા૦ કરો૦ ૨૯.
ખંતાં સાધુને, વરભક્તિ વિવિધે નાર રે;
ી મોદન તણી, સુરવૃષ્ટિ કરે તસ દ્વાર રે. સુર૦ કરો૦ ૩૦.
મ્રાતિવેશ્મથી, દેખી તેડે મુનિ ગેહ રે;
ાંડ પડિલાભતી, ક્ષણ ક્ષણ જુએ ઊંચું તેહ રે. ક્ષણ૦ કરો૦ ૩૧.
મુનિને કહે, જે દીઠી વાત અશેષ રે;
સરસ તુમને દિયું, કેમ વૃષ્ટિ નહીં લવલેશ રે. કેમ૦ કરો૦ ૩૨.
આ સરિખા મુનિ, તુઝ સરખી દાતા નાર રે;
ર પામે દપદ તણી, વિણુભક્તિ હૃદયમાં ધાર રે. વિણુ૦ કરો૦ ૩૩.
દીપંતા ભાકગા, સર્યું કેવળ ચંદનબાળ રે;
રૂ જિનવને તપ ક્રિયા, ફળ વીર્ય ઉલ્લાસ વિશાળ રે. ફળ૦ કરો૦ ૩૪.
અંત કોડાકોડી સાગરે, જ્ઞાન ગંઠીભેદ કરંત રે,
ક્રિયા તવ ફળ દીયે, પ્રણિધાન દિશા વિકસંત રે. પ્રણિ૦ કરો૦ ૩૫.
કારણ શ્રુતજ્ઞાન છે, તે તો બહુશ્રુત ગુરુ આયત્ત રે;
યે ગુરુસેવા કરે, વિનયીને ગુણસંપત્ત રે. વિનયી૦ કરો૦ ૩૬.
ા ચિત્ત નિર્મળ થઈ, જેમ દેખે આરીસે રૂપ રે;
ર રોગ્ય ગુરુ દર્શને, પ્રગટે નિજ આતમ રૂપ રે. પ્રગટે૦ કરો૦ ૩૭.
દશા ગુરુથી હુવે, જ્ઞાનથી સ્થિતિ કર્મની નાશ રે;
ગી પણ અતિ લહે, જ્ઞાનક્રિયાયેગે શિવ વાસ રે. જ્ઞાન૦ કરો૦ ૩૮.
ર દૃષ્ટિ મણિ દીપક સમો, જ્ઞાન તે વિણુ ક્રિયા અંધ રે;
ાવિકારી તપ તપે, તે ભાખ્યો ભાગે ધંધ રે. તે૦ કરો૦ ૩૯.
પુષ્કર દીક્ષિત છે ઘણા, પણ જ્ઞાની અલ્પો પરિવાર રે;
ત પવતા મેરો રચ્યાં, તે મણુની અધિક હજાર રે. તે૦ કરો૦ ૪૦.
નમાણકે જ્ઞાની લુએ, જેણે ચાખ્યો શિવ આસ્વાદ રે;

[illegible] જે રમે, શિવરમણી કરે તસ યાદ રે. [illegible] ૦ કરો૦ ૪૧.
[illegible] આઠમી, ઢાળ પૂર્ણ થઇ એ ખાસ રે,
[illegible] વચન સુણી, લહો જયકમળ ઘર વાસ રે. સલુ૦ કરો૦ ૪૨.

દોહરા.

એણી પરે દેઇ દેશના, જામ રહ્યા મુનિરાય;
તવ ધર્મમલ તે વીનવે, વિનયેં પ્રણમી પાય. ૧.
ભગવન કહો કોણ કર્મથી, માતપિતાદિ વિજોગ;
[illegible] કેમ થયો, વળી પામ્યા સુખ ભોગ. ૨.
[illegible] ઋદ્ધિ મળી, રાજ્ય થયું શ્રીકાર;
[illegible] કન્યકા, એમ સુખ દુઃખ પ્રકાર. ૩.

ઢાળ ૯ મી.

(જીરે દેશન. સુણી રઢ ભાગરી—એ દેશી.)

[illegible] સાભળ રાજવી, જીરે પૂર્વ ભવતણી વાત;
[illegible] જીરે અનુભવિયાં અવદાન. ૧.
[illegible] આતમા, જીરે ન લહે પુણ્ય ને પાપ;
[illegible] ભવોદધિ, જીરે ડૂબ્યો લહે સંતાપ. જીરે૦ ૨.
[illegible] રાજવી. એ આંકણી.
[illegible] જીરે ભરૂઅચ્ચ શેહેર મઝાર;
[illegible] જીરે ધારણીનો ભરતાર. જીરે૦ ૩.
[illegible] જીરે નારી સુનંદા તાસ;
[illegible] થના, જીરે ઘર મિથ્યાત નિવાસ. જીરે૦ ૪.
[illegible] જીરે મુકયો ભણવા તેહ;
[illegible] જીરે ભદ્રક સરળ સનેહ. જીરે૦ ૫.
[illegible] જીરે આવ્યા પ્રાચીન મિત્ર;
[illegible] જીરે ભોજન કરત વિચિત્ર. જીરે૦ ૬.
[illegible] જીરે જઇ સૌનિકને ગેહ;
[illegible] જીરે સુંદર મસ સનેહ. જીરે૦ ૭.
જીરે [illegible] જીરે સાથે લીધા દામ;
જીરે [illegible] જીરે ન માર્યું બીજે ઠામ. જીરે૦ ૮.

વાધ્યો સુંદર નવિ રહ્યો, હરે ગયા આઉીને ધામ;
પાંચ મીન લીધાં ઝરનાં, હરે આપી પરાણા દામ હરે૦ ૯.
નદીને કિનારે આવતાં, હરે મત્સ્ય સુંદરને દેઈ;
પેટ સોય કરી આવતું, હરે ઘર જાણે શ્રી સેઈ. હરે૦ ૧૦.
અતિથિ હતી ગોરડેં ગયો, હરે લક્ષ્મનાં તે દેખ;
કુંવરે જાતે વેદુવરાવીયાં, હરે હાથ્યો સુંદર વિવેક. હરે૦ ૧૧.
પુછે પક્ષી અતિથિ મલ્યો, હરે તે કહે જગ મહેમાન;
જિતમ્યોં ઘર આવીને, હરે રોઈને કહી સવિ વાત હરે૦ ૧૨.
રે ગેહ પુછતાં સુત કહે, હરે રુપ પાડ્યા જગ મધ્ય;
રે ક્રોધે ભર્યો બેઠી કહે, હરે તેને હાથે ઘુઅ વધ. હરે૦ ૧૩.
રે વાધ્યોં સુતને પણ નવિ રહ્યો, હરે મિથ્યાત્વી વિકરાળ;
રે [illegible] ક્યારે આ દસ્યો, હરે મજ્જુ લહ્યો નવકાર. હરે૦ ૧૪.
રે પ્રેમ ભાવે તે મરી, હરે વિષમવઇધિરિ માંડી;
હરે વિષમ કરતાં પીડીને, હરે મરણ તણ ભાવી. હરે૦ ૧૫.
હરે તસ વનમાલા વશ્મા, હરે દેખતી પ્રીતિ અતીર;
હરે નામે સરલ તસ દૂત થયો, હરે નેહ સ્વરદેવ ઉર. હરે૦ ૧૬
હરે [illegible] [illegible] [illegible], હરે મજ્જુ ગયો તમ નાત.
હરે [illegible] પર [illegible], હરે મરી નસાર [illegible]. હરે૦ ૧૭.
હરે [illegible] [illegible] [illegible], હરે [illegible] નહીં [illegible].
હરે [illegible] [illegible] નહિ, હરે [illegible] [illegible] [illegible]. હરે૦ ૧૮.
હરે [illegible] [illegible] [illegible], હરે [illegible] [illegible] તમ [illegible].
હરે [illegible] [illegible] [illegible] તમ, હરે [illegible] [illegible] [illegible]. હરે૦ ૧૯.
હરે [illegible] [illegible] [illegible], હરે [illegible] [illegible] [illegible].
હરે [illegible] [illegible] [illegible], હરે [illegible] [illegible] [illegible]. હરે૦ ૨૦.
હરે [illegible] [illegible] [illegible], હરે [illegible] [illegible] [illegible].
હરે [illegible] કહે [illegible] [illegible], હરે [illegible] [illegible] [illegible]. હરે૦ ૨૧.
હરે [illegible] [illegible] [illegible], હરે [illegible] [illegible].
હરે [illegible] તે [illegible], હરે [illegible] કહી [illegible]. હરે૦ ૨૨.
હરે [illegible] [illegible] [illegible], હરે [illegible] [illegible] [illegible].

જીરે વાડ સહિત તે નિકળ્યો, જીરે ગામ વનેં રહ્યા રાન. જીરે૦ ૨૩.
જીરે તિહાં મુનિ વચન તે સાંભળ્યું, જીરે પરદુઃખે ન રહે ધર્મ;
જીરે લુંટી માલ તસ્કર ભખે, જીરે મુઝ શિર હુએ પાપ કર્મ. જીરે૦ ૨૪.
જીરે તેણે ગામ ઘાત તે નહીં કરૂં, જીરે ન રહું ચોરને લાર;
જીરે ચિંતિ ચોર ધાડી તજી, જીરે છાંડી નિજ હથિયાર. જીરે૦ ૨૫.
જીરે મુનિવાસિત નગરેં ગયો, જીરે લોભ મત્સર પરિવાર;
જીરે જીવ ઉપર કરૂણા ધરે, જીરે કરે આતમ ઉદ્ધાર. જીરે૦ ૨૬.
જીરે ભદ્રકભાવેં તે મરી, જીરે તું ધમ્મિલ અવતાર;
જીરે જીવદયા ધર્મ કરી, જીરે પામ્યો ઋદ્ધિ ઉદાર. જીરે૦ ૨૭.
જીરે પિતૃવિયોગવ્યસનથકી, જીરે ગુરૂવચને તપ કીધ;
જીરે મંત્રી રમણી નૃપ સંપદા, જીરે તપથી અરૂ મહાસિદ્ધ. જીરે૦ ૨૮.
જીરે એમ સુણી ધમ્મિલ પામીયો, જીરે જાતિસ્મરણ નાણ;
જીરે કર જોડી ઊભો થઇ, જીરે કહે સવિ વાન પ્રમાણ. જીરે૦ ૨૯.
જીરે છઠ્ઠે ખંડે એ કહી, જીરે નવમી સુંદર ઢાળ;
જીરે શ્રીશુભવીર મુનીસરેં, જીરે દિયો ઉપદેશ રસાળ. જીરે૦ ૩૦.

દોહરા.

સાંભળી એમ ધમ્મિલ કહે, સુખ દુઃખ કર્મ વિચાર;
અહો અહો ભવનાટકેં, નાચ્યો જીઉ સંસાર. ૧.
ભવદાવાનળ ઝાળમાં, દાધો વાર અનંત;
તિહાં તુમે શીતળ છાંયડી, મળીયા મુઝ ભગવંત. ૨.
ભવજળધિમાં ઝહાઝ સમ, દીયો સંજમ મહારાજ;
ગ્રહણ આસેવન શીખથી, સિઝે વંછિત કાજ. ૩.
રાજ્યભાર સુતને ઠવી, જશોમતિ વિમળા સાથ;
ધમ્મિલ સંજમશ્રી વરે, ધર્મરૂચિ ગુરૂ હાથ. ૪.

ઢાળ ૧૦ મી.

(રહીયો રે આવાસ દુવાર—એ દેશી.)

વંદીને વળીયો સવિ પરિવાર, નિજુ જાણ ગુરૂની સાથે વિચરતાં જી;
ગુરૂરતનાધિક વિનય વિશેષ, દેહેન સમાધિ તત્ત્વ વિચારતાં જી. ૧.

રક્ષક ષટજીવને ષટકાય, પાંચ ઇંદ્રિયો વિષયથી નિગ્રહે છ:
લોભને નિગ્રહે નામ નિગ્રંથ, ક્ષમાગુણે વિશુદ્ધિ ભાવ ગુણે રહે છ. ૨.
સંયમ યોગે રહિત ચિત્ત, ભાવ વિશુદ્ધે પડિલેહણ કરે છ:
અકુશળ મન વચ કાયનો રોધ, પરિસહ ઉપસર્ગથી ચિત્ત નવિ ડરે છ. ૩.
એમ કરણ સેત્ત સિત્તરી સાર, સાધ્ય અભ્યાસ કરે ઉદ્યમ ભરે છ:
નવકલ્પી કે ઉગ્ર વિહાર, રોગ એકાકીપણ આદરના પરિહરે છ. ૪.
વેષ ગુરુ દેવલક્ષ્ય હેત, દીક્ષા અભિધ વળી પ્રભુને ધારશે છ:
સંયમ ક્રિયા રહિત નિમિત્ત, અપચાર કરે જે મુનિ ભવ હારશે છ. ૫.
નૈષ્ઠિક ઉપસર્ગને કાજ, અન્નપાન પચ્ચખ્ખાણ આગળે છ:
ઉપવાસ અનુક્રમ તપ હેત, આહાર ત્યજે જે મુનિ ભવ તારશે છ. ૬.
પ્રવચન માતા આઠ રહસ્ય, પંચસમિતિ ભણી ત્રણ ગુપ્તિ ધારતા છ:
[illegible] રહે સદ્ભાવ, સામાચારી આચારી પાળતા છ. ૭.
અનાદિજ [illegible] પરિહરે, [illegible] સુખે જે [illegible] છ:
[illegible] અસંયમ ક્રિયા પણ [illegible], [illegible] અસંયમની [illegible] દૂરે [illegible] છ. ૮.
સર્વ પ્રધાન તથા ઉપશાંત, સર્વ સંતાપે વર્જિત [illegible] છ.
અપ્રમ અનાશ્રવ તે જિન મુદ્ર, એહનો સેવીજીવડો [illegible] છ. ૯.
[illegible] પેરે નિરંજન તથા, [illegible] પરે અપ્રતિહત [illegible] છ:
[illegible] કોણ આધાર, અપ્રતિબદ્ધ વિહારી પવનપરેં છ. ૧૦.
[illegible] પરેં હાથ છે ગુપ્ત, પંકજ [illegible] પરેં નિરૂપમ લેપતા છ:
[illegible] પરે [illegible] સાથ, [illegible] પરેં [illegible] છ. ૧૧.
પંખી પરે પરિકર વિમુક્ત, [illegible] પરેં અપ્રમત્તપણે છ:
[illegible] પરેં [illegible], [illegible] પરેં [illegible] છ. ૧૨.
[illegible] પરિસહ [illegible] અનંત, [illegible] ઉપસર્ગે નહિ [illegible] છ:
[illegible] પરેં [illegible] સ્વભાવ, [illegible] પરેં [illegible] છ. ૧૩.
[illegible] રહિત [illegible], [illegible] છ:
[illegible] પરેં [illegible] છ. ૧૪.
[illegible] છ:
[illegible] છ. ૧૫.
[illegible] છ:

સમ તૃણ મણિકંચન ને પાષાણ, સુખ દુઃખ ઇહ પરલોક ન પ્યાર છે જી. ૧૬.
અપ્રતિમ પડિબોહણ સૂર, કર્મશત્રુ નિપાતન ઉરીયા જી;
એણી પરે સંજમ વ્રત ચિરકાળ, પાળંતાં નિર્દુ જણ શિવ ઉકંઠીયા જી. ૧૭.
એક માસ કેરું અણસણ કીધ, ધર્મ સુધ્યાને આયુ પૂરણ કરી જી;
અચ્યુત સ્વર્ગે ધમ્મિલ જાય, ઇંદ્રસામાનિક સુરસંપદ વરી જી. ૧૮.
જશોમતિ વિમળા તિહાં સુર થાય, બાવીસ સાગર આયુ પુરણ કરી જી;
મહાવિદેહે રાજવી કુળ પુણ્ય સંજોગે નિર્દુ જણ અવતરી જી. ૧૯.
ભોગવી સુખ સંસાર વિલાસ, ચારિત્ર લેઇ તપ કરશે મુદા જી;
કેવળ પામી કરશે વિહાર, અવિચળ સુખ વરશે શિવ સંપદા જી. ૨૦.
છઠ્ઠું ખંડે દશમી એ ઢાળ, ચરણ કરણ ગુણ રસિક કલ્લોલસી જી;
શ્રીશુભવીર વિવેકીને ચિત્ત, ષટરસ ભોજન સીર તંબોલસી જી. ૨૧.

દોહરા.

એ ધમ્મિલ નૃપની કથા, પૂરણ થઇ સુપ્રમાણ; ૧.
સાંભળી ઉલ્લસિત ભાવશું, કરજ્યો વ્રત પચ્ચખ્ખાણ.
એમ નિસુણી પ્રભુદેશના, ઉઠે શ્રેણીક રાય;
ત્રિસલાનંદન વંદીને, હરખે નિજ ઘર જાય. ૨.
કુમતતિમિરને ટાળતા, વર્દ્ધમાન જિન ભાણ;
ભવિક કમળ વિકસાવતા, વિચરે મહિયલ ઠાણ. ૩.

કળશ.

(તૂઠો તૂઠો રે—એ દેશી.)

ગાયો ગાયો રે મહાવીર જિનેશ્વર ગાયો;
લોકાલોક પ્રકાશક સાહિબ, જગનો નાથ કહાયો;
રાજગૃહીપુર ગુણસિલ ચૈત્યે, ધમ્મિલચરિત્ર સુણાયો રે.
મહાવીર જિનેશ્વર ગાયો. એ આંકણી. ૧.
અનભિલાપ્ય અભિલાપ્ય અનંતા, ભાગ અનંત ઉચ્ચરાયો;
સાંભળી સોહમસ્વામી ગણધર, તે શત સૂત્રે રચાયો રે. મહાવીર૦ ૨.
સૂત્રપરંપર ચાલ્યું આવ્યું, પંચાંગી સમુદાયો;
આચારજ વાચક વર પંડિત, શાસ્ત્ર ઘણાં વિરચાયો રે. મહાવીર૦ ૩.

પણ કાલ વશથી દુર્ભિક્ષે, વસતિ ગામ ગમાયો;
તેમ મુનિ પાઠ પાન રચ્યને ધારણ, બહુ ગ્રંથ આપ કરાયો રે. મહાવીર૦ ૪.
જેમ જેણે સાંભળ્યું તેમ તેણે રચિયું, ચરિત ટાળ ઉદ્ધારો;
ભવભવ ભીરુને સર્વ પ્રમાણિક, બહુ શ્રુત વયણે કરાયો રે. મહાવીર૦ ૫.
પૂરવધર અવધિ મન કેવળી, કળીજુગમાં તસ હાણી;
ઢાળ બધાં ચરિત મતિ થોડી, બહુશ્રુત વચન પ્રમાણી રે. મહાવીર૦ ૬.
વસુદેવહિંડી રચી અતિ મોહોટી, તિહાં એ ચરિત કહાયો;
પૂરવ સૂરિવર પતિત ભીને, ધમ્મિલ ચરિત રચાયો રે. મહાવીર૦ ૭.
પણ એક વાત મળે નહી જોતાં, ભિન્ન ભિન્ન રચનાયો;
ગ્રંથ મત પણ સુરિ જોઈ, સુંદર રાસ બનાયો રે. મહાવીર૦ ૮.
દુકૃત સુવિહિત નજરે જોશો, તત ક્રમ સરખો થાયો;
પેં ન કુટળ કુટળ મતિ બોલે, મત્સ્યોક મુખ ન પાયો રે. મહાવીર૦ ૯.
..મ કવિ ગુંજ પુંજ કરીને, અભિનવું ગીત મઢાયો;
પણ નર દક્ષ કવિકુળ સંગે, ગીતાર્થે નવિ જાયો રે. મહાવીર૦ ૧૦.
પતિત રચના ભાષી સહેજે, અલ્પમ સર્વ ભરાયો;
કહેશો કરશો નહે કુટ્ટણી, જાણે ન ગર્ભ ભરાયો રે. મહાવીર૦ ૧૧.
પતિત આવે કોના રાગે, ઉપશમે ઢાળ સવાયો;
વિસ્તારી વટશાખા પુણ્યની, પ્રેમ ગીતગ છાયો રે. મહાવીર૦ ૧૨.

પ્રશસ્તિ:

તપગચ્છ ગગન કલ્પતરૂપમ, વિજય દેવ સુરિરાયા જી;
નામ દશદિશ જેહનું વ્યાપ્યું, ગુણી જન જશ ગવાયા જી;
વિજયસિંહ સુરી તસ પટધર, કુમતિ મતંગજ સિંહા જી;
તાસ શિષ્ય સુરપતિ લાયક, ઉદયસૂરિજિન દેહો જી. ૧.
સંઘ ચતુર્વિધ દેશવિદેશી, મળિયા તિહાં સોને જી;
વિવિધ મહોત્સવ કરતા દેખી, નિજ સુરિપદને હેતે જી;
આપે સિદ્ધિપદ બહુ દેખી, ચિત્ત વૈરાગે વસી જી;
સૂરિવર આપે વિનય વિરાગે, મનની વાત પ્રકાશી જી. ૨.
સુરી પદવિ નવિ લેવી સ્વામી, કરશું ક્રિયા ઉદ્ધાર જી;
કહે સુરી આ સહિ છે તુમ શિર, તુમ વશ સહુ અણગાર જી;

વાજે રાજે વિરાજિત નઉર, ચિઉર ચઢી અવેરી જી; [illegible]
રંગન મિઠેશમેં સિદ્ધેશ કરી, [illegible] ધરિવરી જી. ૧૦.
જિનવર વીર [illegible] મોહિત ભાવ ધારી જી;
[illegible] તરી કરી સુરિ [illegible], [illegible] ભા અનુસારી જી;
શુભ [illegible] વિર ગોરી ધરમાતા વિમલા [illegible] ધારી જી. ૧૧.

इति श्रीतपागच्छीय संविग्न शुद्ध पंडित श्री १०८ पंडित श्रीशुभविजय गणिशिष्य पंडित श्रीवीरविजय गणिभिर्विरचिते श्रीधम्मिल्लचरित्रे प्राकृतप्रबंधे षष्ठः खंडः समाप्तस्तत्समाप्तौ च धम्मिलकुमार रासोप्यपि परिपूर्णः

શ્રી ચંદ્રશેખરનો રાસ.

દ્રુતવિલંબિત વૃત્ત.

[illegible] વિન [illegible] વિશાલમ્, [illegible] ;
[illegible] ;
[illegible] જિનેશ્વરમ્. ૧.
[illegible] ,
[illegible] નમામ્. ૨.
[illegible] ,
[illegible] . ૩.
[illegible] ,
[illegible] દેવદે. ૪.

ખંડ ૧ લો.

દોહરા.

શ્રી [illegible] ,
[illegible] . ૧.

એમ કહી સ્વર્ગ સધાવ્યા સૂરિવર, સંઘને વાત સુણાવી જી;
સત્યવિજય પંન્યાસની આણા, મુનિગણમાં વરતાવી જી. ૩.
સંઘની સાથે તેણે નિજ હાથે, વિજયપ્રભુસૂરિ થાપી જી;
ગચ્છનિકાએ ઉગ્ર વિહારી, સંવેગતા ગુણ વ્યાપી જી;
રંગિત ચેલ લહી જગ વંદે, ચૈત્ય ધજાએ લક્ષી જી;
સૂરિ પાઠક રહે સન્મુખ ઉભા, વાચક જસ તસ પક્ષી જી. ૪.
મુનિ સંવેગી ગૃહી નિર્વેદી, ત્રીજો સંવેગ પાખી જી;
શિવ મારગ એ ત્રણે કહીએં, ઇહાં સિદ્ધાંત છે સાખી જી;
આર્ય સુહસ્તી સૂરી જેમ વંદે, આર્ય મહાગિરિ દેખી જી;
દો તિન પાટ રહી મરજાદા, પણ કલિજુગના વિશેખી જી. ૫.
શિથિલજલાસી જનતાપાસી, નૃપ મંત્રી પણ ભળીયા જી;
સત્યવિજય ગુરૂ શિષ્ય બહુશ્રુત, કપૂરવિજય મતિ જળીયા જી;
તાસ શિષ્ય શ્રીખિમાવિજય બુધ, વિદ્યા શક્તિ વિશાળી જી;
જસ પસાયે જગતમેં ચાવો, કપૂરચંદ ભણશાળી જી. ૬.
તાસ શિષ્ય શ્રીસુજસવિજય બુધ, તાસ શિષ્ય ગુણવંતા જી;
શ્રી શુભવિજય વિજય જસ નામેં, જે મહીમાંહિ મહંતા જી;
પંડિત વીરવિજય તસ શિષ્યે, રચના રચી સુરસાળ જી;
ધમ્મિલ ચરિત કૃતરતન વીખર્યાં, મેહેલી કરી ફૂલમાળ જી. ૭.
વિજયદેવેંદ્ર સૂરીસર રાજ્યેં, કીધી અધીકેરી પ્રસિદ્ધિ જી;
રાજનગરમાં રહીય ચોમાસું, રાસની રચના કીધી જી;
સંવત(૧૮૯૬)અઢારશેં છન્નું વરસેં,શ્રાવણ ઉજળી તીજેં જી;
આ ભવમાં પચ્ચખ્ખાણ તણું ફળ,વરણવી જ્યું મન રીઝે જી. ૮.
ત્રણ હજાર ને ઇક્શત ઉપર, શ્લોકની સંખ્યા ધારો જી;
દક્ષ પરીક્ષક નર જે સુણશે, તો શ્રમ સફળ અમારો જી;
જે ભાવેં એ ભણશે ગણશે, શ્રવણ ધરી સાંભળશે જી;
ચિદાભાસન તત્ત્વરમણ રસ, સિંચન તન ફળશે જી. ૯.
દેહ નિરામય સ્નેહી સુખાશ્રય, અશન સુધામય કરશે જી;
મંદિરીયેં પગ પગ ઝગમગંતી, ચપળા કમળા ઠરશે જી;
પુત્ર પવિત્ર કલત્ર વિચિત્રા, નેત્રાનંદ વિચરશે જી;

રાજ વિરાજિત જયપુર, સિંધુર ચઢી સંચરશે જી. ૧૦.
મેદેશમેં મેદેશ ફરશે, સજ્જન સુજસ પસરશે જી;
ગુરૂ શીત સમ ગુણ ધરાશે, અમેસિક ભાગા ધરશે જી;
તરગે હરશે સવિ પાતક, સ્નાતક પદ અનુસરશે જી;
ઘર શિવ સુંદરી વરમાળા વિમળા કંઠે ધરશે જી. ૧૧.

श्रीमत्तपागच्छीय संविग्न शुद्ध पंडित श्री १०८ पंडित
शुभविजय गणिशिष्य पंडित श्रीवीरविजय गणिभिर्विरचिते
श्रीधम्मिलनृपचरित्रे प्राकृतप्रबंधे षष्ठः खंडः समाप्तस्तत्स-
माप्तौ च धम्मिलकुमार रासोऽयमपि परिपूर्णः

શ્રી ચંદ્રશેખરનો રાસ.

દ્રુતવિલંબિત વૃત્ત.

॥ ચિત્ત સરોજ વિકાસકમ્, જનિ જરા મરણોદ્ભવ નાશકમ્;
મગ શિવ વિલોકન ભાસ્કરમ્, જયકરં પ્રણમામિ જિનેશ્વરમ્. ૧.
ય મંત્રમિમં સ્મરણે નયત, કુરુ મહોદધિ પારગતોદ્ભવમ્;
ઇનં પ્રણમામિ જગત્પ્રભુમ્, મુનિવર ગુણરોપણ નામકમ્. ૨.
તિ મે જનની વિખ્યાતિધા, હસ્ત પદ્મસુખદાનિ સુસ્થિતા;
મહન દાસ્યપદં વિશદ મયા, અભિનિવેશિત વાન્વિપ્રકાર. ૩.
વિવિધનામજિનસ્ય સરસ્વતીમ્, વિબુધ વંદ સહિત વિલાસિનીમ્;
રસિક પ્રાકૃતબંધ કથામિમામ્, વિરચયામિ મહોત્સવ હેતવે. ૪.

ખંડ ૧ લો.

દોહરા.

શ્રી સર્વેશ્વર પાસજી, નામથી વિઘ્ન પલાય;
શિવમંદિર પરમેશ્વરુ, નમિ પદ્મતિ પાય. ૧.

ડાં આ દક્ષણ ભરત મનોહર, દાસી દેવનું ઠામ; સદ્ગુરુ॰
ણ અતિ દો નદીને વચ્ચે વસી, વણારસીપુરિ નામ. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૬.
સંતા વેહેવરી વસે ઘણા, લિક્ષ્મીનો નહિ પાર; સદ્ગુરુ॰
મોમી વિવેકી વસતા, સુખીયા વસ્તુ અઢાર. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૭.
ર્મે ધીમાન જનું મંદિરમાં દીપે, દેવે રીઝતી રે નારી; સદ્ગુરુ॰
ર દીસા જ્યોતિ જ્યોતે સદ્, અપછરા અવતાર. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૮.
ઝવી વેપાર કરે બહુ, વાણિજ્ય આડધર કોડિ; સદ્ગુરુ॰
ઠહિરોઠી ક્રયવિક્રય કરે, લાભ લહે લખ કોડિ. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૯.
સ્યા વિનયવની વસતી ઘણી, સુંદર મંદિર વિશ્રામ; સદ્ગુરુ॰
મ ઘરે રથ હાથી રૂઅડા, જિન મંદિર સુર ધામ. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૦.
ડ બહુધા વિદ્યા અભ્યાસનાં, વળી વસતીના રે ગામ; સદ્ગુરુ॰
આ કેવી કહું એ નયરની, લખ પડ્યા નહિ દામ. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૧.
સે દેવ નદી ગંગા વહે, માને સુરનર સર્વ; સદ્ગુરુ॰
જ્હાં મુનિવર બહુધા મુક્તિ ગયા, માનું પુણ્યની પર્વ. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૨.
દસેન નામે રાજા રાજતો, રૂપ ગયુ હૈન્ય સામાન્ય; સદ્ગુરુ॰
ર ફોજાન શત્રુનિમિરે રવી, ન્યાયે પાળે રે રાજ્ય. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૩.
નવતી નામે પટરાણી છે, વિનય સતીમાં રે પ્રધાન; સદ્ગુરુ॰
પે રતિપતિ પ્રેમરસે ભરી, ભીલ રાણી રે સાન. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૪.
કે દિન પટરાણી રયણી સમે, સુપને પુનિમનો ચંદ; સદ્ગુરુ॰
ખી જાગી શ્રુત જિન મારગી, મોહનિક દેવિનિકાનંદ. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૫.
ર્મે કરંતી રજનેં નીરવહે, સેવ વધ્ય નિત્યમેવ; સદ્ગુરુ॰
મનિમરે સુર ઘર પધરાવતી, પુજંતી સુરદેવ. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૬.
ત્ર અમાર પડહ વજાવતી, વનાળા ક્રીડાયે રમંત; સદ્ગુરુ॰
તમ મરમેં મમનેં ઉપજે, દોહોલા રાય પુરંત. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૭.
ભેમ મન ધારતા ધીર ભમેં, ઘરમાં ચોરીને ભાગ; સદ્ગુરુ॰
સનંદ કહે રાણી રહે, પરઘર તેતાને ભાગ. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૮.
ત માસાંતર પુત્ર જનમ થયો, ઘર ઘર ઓચ્છવ થાય; સદ્ગુરુ॰
ચંદ્રશેખર અભિધાન સજન મુખ્ય, સુપન પ્રમાણે કરાય. સદ્ગુરુ॰ વીર॰ ૧૯.
જિમ ગિરિ કંદરમાં સુખભર વધે, નિરભય કેસરી બાળ; સદ્ગુરુ॰

માય મનોરથ સાયે સુત થયો, આઠ વરસ સુકુમાળ. સગુણા૦ વીર
ચંદ્રશેખરના રાસ રસાળની, પેહેલી ઢળકની ઢાળ; સગુણા૦
શ્રી શુભવીર રસિક શ્રોતા ઘરે, હોજ્યો મંગળ માળ. સગુણા૦ વીર

દોહુરા.

નિણે અવસર માતા પિતા, ચિંતે ચિત્ત મઝાર;
રાજ્યપદેં એ યોગ્ય છે, લક્ષણવંત કુમાર.
વિદ્યા વિણુ શોભે નહિ, શસ્ત્રવિના ભટ જાનિ;
પય વીણુ ગો નહિ જળ વિના, ચંદ વિના જિમ રાનિ.
એક નગર એક રાજવી, મુરખમાં શિરદાર;
રાજ ચલાવે મંત્રવી, ભૂપ કચેરી મઝાર
એક દિન રાજકચેરીયેં, આપ્યું આસન ભરાસ;
ટોળુ નૃપનું નાચતું, ગાવે ગીત રસાળ.
દાસી હજુરી રાયની, એમે ભૂપતિ પાસ;
ભૂલ ચૂક બતલાવતી, કાને ધરી મુખવાસ.
ગગરગ કરિ પૂછતા, ભૂપને નર્તકિ જામ;
દાસી વયણે નૃપ કહે, રાગતણું તે નામ;
રાગ અલાપિ પૂછતા, નર્તકી નૃપને જામ;
દાસિ કથિત રાજા કહે, પચમ રાગ તે તામ.
કાર્યવસ્યે દાસી ગઈ, મંદિરમાં લહિ લાગ;
નૃપ કહે નર્તકી પૂછતાં, એ સહિ છઠ્ઠમ રાગ.
દાસી આવી ઉતાવળી, કહે એ ગોડી રાગ;
કસ તું રાય સભા વચેં, બોલે મૂર્ખ પ્રવાદ.

ભાષા.

હે દાસી !

એહિ રાગ તો ગોડી, પણુ જો તુમ ના યાત દોડી:
બાંદા વીસનલક ચડને, પણુ નાંહિ પીછે વગને.

પુનઃ દોહુરા.

ઇમ સુણિ સર્વ સભા હસી, એ મુરખની રીત;

[illegible] ૧૦
[illegible] ૧૧
[illegible] ૧૨

ઢાળ ૧ લી.

([illegible])

[illegible]

માથ મનોરથ સાપે સુત થયો, આઠ વરસ સુકુમાળ. સગુણ૦ વીર૦ ૨૦.
[illegible] રાસ રમાણની, પેહેલી [illegible] કાણ; સગુણ૦
શ્રી [illegible] રંગિક [illegible] ઘરે, હોજ્યો મંગળ માળ. સગુણ૦ વીર૦ ૨૧.

દોહરા.

નિજે અમર માતા પિતા, પિને પિત મઝાર;
રાજ્યપદે [illegible] યોગ્ય છે, [illegible] કુમાર. ૧.
[illegible] નહિ, [illegible] જાનિ;
[illegible] નહિ [illegible] વિના, ચંદ્ર વિના જિમ રાતિ. ૨
એક નગર એક રાજવી, મુખ્યમાં સિરદાર;
[illegible] મઝાર ૩.
એક દિન રાજ[illegible], આપું આસન [illegible];
[illegible] નાચતું, ગાવે ગીત રસાળ. ૪.
[illegible] પાસ;
[illegible] ૫.
[illegible] નહિ [illegible];
[illegible] નામ; ૬
[illegible];
[illegible] નામ ૭.
[illegible] સહિ [illegible].
[illegible] રાત. ૮.
[illegible];
[illegible]. ૯

ગાથા.

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ઢાળ ૧ લી.

[illegible]

તિણ સમે ઞાન મળ્યા સહુ, પાઠ દેવે રે પંડિત ધરી પ્રેમ કે. સુગુણ૰ ૧૦.
શાસ્ત્રકળા ગુણ આમળી, દિન કેતે રે દોય સિખ્યાં સાર કે;
એક દિન સહિ વયણે કહ્યો, નિજ માયને રે વિવાહ વિચાર કે. સુગુણ૰ ૧૧.
શેઠે જણાવ્યુ રાયને, નૃપ માની રે લિએ લગન નિવાર કે;
ઓછવ કરી પરણાવિયાં, ગુણસુંદરિ રે સહ રાજકુમાર કે. સુગુણ૰ ૧૨.
નપદત્ત વાસો ભુવન વસેં, સુખ સ્વર્ગનું રે વિલસે નૃપ પુત્ર કે;
નામેં કપાલિક એકદા, એક આવ્યો રે યોગી અબધૂત કે. સુગુણ૰ ૧૩.
આસિસ દેઇ વિનય કરી, એકાંતે રે કરી કુમરને સાન કે;
વાત કહે કપટેં નમી, જેમ ચિત્ત કરેં નમે ચોર કમાન કે. સુગુણ૰ ૧૪.
વિદ્યા વિશ્વ વસી કરી, સાધતાં રે ગયાં વરસ તે સાત કે;
ઉત્તર સાધકતર વિના, ભુત વ્યંતર રે બહૂ કરત વિઘાત કે. સુગુણ૰ ૧૫.
તેને પણ મેં અવગણી, મૂલ સેવન રે એ સઘળું કીધ કે;
કૃશ્ન ચતુરદશિ રાત્રીયેં, સમસાને રે કરવી છે સીદ્ધ કે. સુગુણ૰ ૧૬.
તિણે તુમને કરૂં વિનતી, આ પ્રાર્થના રે કરવી નહીં ભંગ કે;
ઉત્તર સાધક જો હવો, થાય વિદ્યા રે સિદ્ધિ તુમ સંગ કે. સુગુણ૰ ૧૭.
ચંદ્રશેખરના રાસની, એ બીજી રે કહિ સુંદર ઢાળ કે;
શ્રી સુભવીર કહે હવ્યો, નીત શ્રોતા રે ઘર મગળ માળ કે. સુગુણ૰ ૧૮.

દોહરા.

સાંભળિ નૃપ સુત ચિતવે, કરવું એહનું કાજ;
આગે પણ ઉપગારમેં દેત દેહ ધનરાજ. ૧.
નિરગુણ પરગુણ નવી લીયેં, સ્વારથ રસિયા જેહ;
આશા ભંજક ભૂતલે, ભારભૂત નર તેહ. ૨.
પ્રીત કરી પાળે સદા, પરદુઃખ દુખિઆ અન;
વિરલા પરકારજ કરા, કૃતગુણ જાણગ ધન્ય. ૩.
યોગીજને કુમર કહે, એ કરવું તુમ કામ;
ઉતર સાધક મુજ થકે, કુણ લેવે તુઝ નામ. ૪.
નવ દિન અંતર ચઉદસેં, આવીશું તુમ ગેહ;
સાંભળીને યોગી ગયો, રહ્યો વનાંતર તેહ. ૫.

ઢાળ ૩ જી.

([illegible] —એ દેશી.)

[illegible]ી સુત નિજે અવસરે રે સો, કુમરને પુછે વાત રે; ચતુર નર
[illegible]ી પુત્ર નિરખિ નર્યા રે સો, નીરખ્યું શી [illegible] રે; ચતુર નર ૧.
[illegible]ખ્યું નેહ ન [illegible] રે સો, [illegible] રે; ચતુર૰
[illegible]ુરીસા [illegible] રે સો, રીજે [illegible] વાસ રે. ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૨
[illegible]ું કુમર [illegible] રે સો, નહિ [illegible] રે; ચતુર૰
ઉપગાર [illegible] કરી રે સો, [illegible] રે. ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૩.
[illegible]ગાર કરતાં [illegible] રે સો, [illegible] રે; ચતુર૰
[illegible] તે [illegible] રે સો, [illegible] રે. ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૪.
[illegible] નર [illegible] રે સો, [illegible] રે, ચતુર૰
[illegible] રે સો, [illegible] રે ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૫
[illegible] દિન તે [illegible] રે સો, [illegible] રે, ચતુર૰
[illegible] કુમર [illegible] રે સો, [illegible] રે ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૬
[illegible] રે સો, [illegible] રે; ચતુર૰
[illegible] રે સો, [illegible] રે. ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૭
[illegible] રે સો, [illegible] કુમરને [illegible] રે ચતુર૰
[illegible] રે સો, [illegible] રે ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૮
[illegible] રે સો, [illegible] રે, ચતુર૰
[illegible] રે સો, [illegible] રે ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૯.
[illegible] રે સો, [illegible] રે, ચતુર૰
[illegible] રે સો, [illegible] રે ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૧૦
[illegible] રે સો, [illegible] રે, ચતુર૰
[illegible] રે સો, [illegible] રે, ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૧૧
[illegible] રે સો, [illegible] રે, ચતુર૰
[illegible] રે સો, [illegible] રે. ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૧૨.
[illegible] રે સો, [illegible] રે, ચતુર૰
[illegible] રે સો, [illegible] રે. ચતુર૰નીરખ્યું૰ ૧૩.

[illegible]

ઢાળ ૪ થી.

[illegible]

પૂર્વ ચાલ.

કેસરા મુખથી મહેં ભાનાં, સુણી જૈન ધરમ ઉપદેશ હો;
કેઈ અંતે અણુસણ આદરી, સૌ ધરમે થયો સુરવેશ હો.
[illegible] પણ અને અણુસણી, તે દેવની દેવી થાય હો; જિન૦ ૧૪.
જે પુરૂષ સામે રહ્યા, તે રાજ લિયા નહિ જાય હો.
વિદ્યાધર ચવિ નર ભવ ધર્મને, હરિ ચરણ કેવલિ પદ પામ હો; જિન૦ ૧૫.
નગરે ધાનેં નમતી મહિ, આવે જૈનિવર શુભ ગમ હો.
ઈણ ઉદયે મુનિ નમિ ચાલતાં, ગિરિ વન લઈ ગોરખા દિઠ હો; જિન૦ ૧૬.
[illegible] ધન્ય દેખી કરી, ધરે હરખ ઉનાદિયો કેઈ હો.
[illegible] કહિ પૈઠ મહિ, રોખ મારેશ નહિ હે. જિન૦ ૧૭.
નિધિ જેમે જિન વદન કરી, શુભ ગાતાં સહુ આવ્યું હો.
ચંદ્રશેખર રાજના રાજની, કહિ સોરી લાગ રસાળ હો; જિન૦ ૧૮.
[illegible] વચન સુણતાં થકાં, નિત સદ્ગુરુ મંગળ માળ હે. જિન૦ ૧૯.

દોહરા.

જિન વદી વનમેં ગયો, સરવર દેખી વિશાળ;
મુખ રવિ [illegible] ભાવને, બેઠા સરવર પાળ. ૧.
[illegible] નરાયા હરખે, આવી દો વર નાર;
[illegible] પ્રેમ ધરી, કરતી [illegible]. ૨.
એક કહે હું [illegible], તું મુજ પુછે વાત;
બીજી કહે હું [illegible], તું મુજ પુછે વાત. ૩.
કુમાર કહે [illegible], કો [illegible];
એક કહે નર સાંભળો, [illegible]. ૪.
[illegible] હું. [illegible] મુજ નામ,
મુજ પતિ [illegible], [illegible]. ૫.
[illegible], નામ [illegible];
સા કહે મુજ [illegible]. ચંદ્રશેખર [illegible]. ૬.
[illegible] કહે [illegible], [illegible];
[illegible] મુજ [illegible], [illegible]. ૭.

તે કહે સિદ્ધા દેવી, પુછ એક મને રી;
કુંએ પે વિદ્યા સાથ, બક્ષિસ કરી અમને રી. ૧૧.
પણ નર રાયની જાત, મ્હેલોની માયા શકે રી;
જાણે જો ભૂપાળ, મોકલે જમને ઘરે રી. ૧૨.
તે નિસુણી નૃપ નંદ, કહે સુખ માંહિ રમો રી;
જબ મુજ પ્રગટે રાજ્ય, તવ તું બહુ સમો રી. ૧૩.
નૃપ સુત પારખી જાણ, વિદ્યા તાસ દિયે રી;
વિનય નમી કરજોડ, સાંગોપાંગ લીએ રી. ૧૪.
નૃપ કહે તેહને મિત્ર, ચિંતામણ કરી રી;
આ મુજ વચન પ્રમાણ, દેશું પ્રધાન વરી રી. ૧૫.
જઈશું અમે પરદેશ, એમ કહિ પંથે થયો રી;
નૃપ સુમના ઠામ ઠેર, દરબાર મેહેલું ગયો રી. ૧૬.
મુગ્ધા હવે તસ ધામ, રતિસુંદરિ તે લીએ રી;
કુમરને નર સુર દેવ, બહુ સનમાન દિયે રી. ૧૭.
દશ વૈરાગિ નારિ કુલ, પુરિએ વચન અરે રી;
વિદ મુખેથી સુદમ, મધુરી વાણી વદે રી. ૧૮.
ઉત્તમ રાસ રસાળ, પંચમી ઢાળ ભણી રી;
દાસ જ્ઞાન ગુણ વીર, મીઠી ચાહ ધણી રી. ૧૯.

દોહરા.

કહે કુંવર દેવી આવીઆ, મુજ મંદિર મહારાજ;
પ્રગટવાં પુરવ ભવ કર્યાં, પુન્ય અમારાં આજ. ૧.
નૃપદેવ કહે તે કરો, જો અમ સરખું કામ;
વાળું કુમર અમે કરવું, લાગી વધારવી હામ. ૨.
પર વિરાજ કરા સુણી, આવ્યો છું તુમ પાસ;
બાંધિ અમો આવી હવે, પામી નહિ નિરાસ. ૩.
એમ સુણિ કાષ્ટ તુરગ ધરી, ઉપર કુમર ચઢાવ;
કુંચિ વિદું સમ ના ગમી, જેમ દિયે વિદાય. ૪.
દેવ હરિ એક માસમાં, પંખિ પરે આકાશ.

રૂણ દિશાએ હો કે સુરજ સધાવે; મારા૦
પૂરવ દિશાએ હો કે વનમાં સુંદર, મારા૦
કામદેવનું હો કે જાગે મંદિર. મારા૦ ૨૦.
પ્રિરજ ધરીને હો કે એ કુણ જાતે, મારા૦
તિહાં જઇ બેઠા હો કે કુમર તે રાતે; મારા૦
ઢાળ એ છઠી હો કે શીલ વિલાસી, મારા૦
શ્રી ગુર્જરિ હો કે તેહ પ્રકાશી. મારા૦ ૨૧.

દોહરા.

દેવાલય ઉપર ચઢ્યો, અપવર દેખી એક;
શયન યોગ્ય સમ જાનકી, મુહિન દેખા અનિરેક. ૧.
દેવ કમાડ જડી કરી, જુગલ સાંકળ સાજ;
એક શરણ સુને થકે, ચિંતે મિત્રનું કાજ. ૨.
સત્ય વચન વ્યંતર તણું, મિત્ર ગયા દેવ શંક;
કર્મ જાતિ સભાતિએ, અવર ન બીજો વાંક. ૩.
પણ ઉત્તમ નર મેળવું, ફરિ ન કરે તે દૂર;
પુનરપિ મેળો જો મળે, તો હોએ સુખ ભરપૂર. ૪.
રોખાકર કુટિલા કુની, અગ કલંક ધરાય;
અસ્ત સમય લહી મિત્રનો, નિજ મુખ ઉજ્જ્વળ થાય. ૫.
ચંદ એરંગો પણ પ્રેમથી, શિવ ધરિયો નિજ સિસ;
નાગ ન કંઠથી પરીહરે, કોઇ દીન ન કરે રીસ. ૬.
એમ ચિંતવતાં કુંવરને, રાત ગઇ ઘડિ બાર;
મંદિર બાહિર જે બન્યો, તે સુણજો અધિકાર. ૭.

ઢાળ ૭ મી.

(હું તો મોહી છું તમારા રૂપને રે લો—એ દેશી.)

નાગર કેણીએ ઉપની રે લો, યોવન વય સમ રૂપની રે લો;
આવીઆ વિદ્યાધર તણી રે લો, જોતે જગી રૂપની મણી રે લો. ૧.
દાસ પ્રેમે એકના રે લો, માનું ચોસઠ હરીની સુના રે લો;
ણી રૂપે નહીં માનવી રે લો, જાણે સર્ગથી રીઝી રે લો. ૨.

વન દેવતાએ નુતરી રે લો, ટોળી આકાશથી ઉતરી રે લો;
ચાર દેવ ચોરી ગયા રે લો, અબ્રા મુરખ મનિએ થયા રે લો. ૩.

જરસાએ કર કંપે સહી રે લો, દ્રષ્ટિ નિજ્ઞુ સરખી નહી રે લો;
અપવાદ હરણ બેઠી ચઢી રે લો, ચોસઠ એકાંતે ઘડી રે લો. ૪.

રંભા સખી મૃદુ તાડરી રે લો, ચિંતાએ નિદ્રા ગઇ પરી રે લો;
રૂપ રતિ પ્રીતિકો હરે રે લો, અંગ વિના સ્મર થઇ ફરે રે લો. ૫.

દેવ દુષ્ય ભુષણ ધરી રે લો, રંગ મંડપ આવી ઠરી રે લો;
ચંપક માળા છે વડી રે લો, નાટક હુકમ કરે ખડી રે લો. ૬.

સંગીત બદ્ધ કરી સુંદરી રે લો, વીણા મૃદંગ તાલ ઝલ્લરી રે લો;
વાજિંત્ર વાજે બહુ પરે રે લો, જુએ કુમર રહી ઉપરે રે લો. ૭.

રાગ સારંગ રસ રીતશું રે લો, રીઝયો કુમર નિજ ચિત્તશું રે લો;
નૃત્ય વીસર્જી સર્વે રમી રે લો, જક્ષને જઇ ચરણે નમી રે લો. ૮.

હાથ જોડિ કરિ માગિયો રે લો, સુન્દર વર અમને દિઓ રે લો;
મંડપમાં આવી રહે રે લો, ચંપક માળા તવ કહે રે લો. ૯.

વસ્ત્ર ભુષણ અહિંઆ મતીએ રે લો, સરોવર જઇ જળ ઝીલિએ રે લો;
એમ સવિ એક મત થઇ રે લો, સ્નાન કરણ સરગી ગઇ રે લો. ૧૦.

ચંદ્રશેખર મંચ ઉતરી રે લો, વસ્ત્ર આભુષણ લેઇ કરી રે લો;
મંદિર માંહિ થિર થઇ રે લો, દેઇ કમાડ નુતો જઇ રે લો. ૧૧.

નાહિને જલ ક્રીડા કરી રે લો, આવી મંડપ સહુ સુંદરી રે લો;
ચેલ ભુષણ નવિ દેખિને રે લો, દ્વાર જડ્યા અવલોકિને રે લો. ૧૨.

ચતુરા કહે ચિત શું લગિ રે લો, દેઇ પુરુષ અમને ઠગી રે લો;
પણ એ ચિરાદિક લાભશ્યો રે લો, નહિ તો મરણ અંત પામશો રે લો. ૧૩.

નૃપ સુત ઉત્તર ના દિએ રે લો, તામ સકળ કહે આધિયે રે લો;
પાદપશું લટકાવિયે રે લો, જલદી જઇ જંપાવીયે રે લો. ૧૪.

કેતી કહે શીઆળીયે રે લો, કાષ્ટ અગ્નિ કરિ બાળીયે રે લો;
સાંભળી નૃપ સુત ના બીહે રે લો, ચંપકમાળા તવ કહે રે લો. ૧૫.

ઉત્તમ પરધન ના લિએ રે લો, લિએ તો ફરિ ના દિએ રે લો;
કોઇને અમે નવિ ભાગ્યાં રે લો, કોઇ ઉત્તમ તમે જાગ્યાં રે લો. ૧૬

જાગ્ય વચન નગરાં સુણિ રે સો, મનમાં નરી આણી મહાખુશી રે સો;
કુંઅર દયા ધરી ઉચરે રે સો, મને પડે તો કાંઇ ના સરે રે સો. ૧૭.
કૌતુક સેઠ નાઠો હવે રે સો, અમને કયાંથી કહો શું થશે રે સો;
સા ભણે સિદ્ધ નજર કરે રે સો, શીઆળ આઠાં ન ઉતરે રે સો. ૧૮.
પોતાના ક્રિમા કહિયે મસ્યા રે સો, રાત પોડિ નં વેશ લે ધસ્યા રે સો.
જે રે મુખ માગો તમે રે સો, તે વર ચીજ આપું અમે રે સો. ૧૯.
કુમર કમાડ ઉઘાડિને રે સો, નિજ અપરાધ ખમાવિને રે સો.
તાસ ચીજ તેહને દિયે રે સો, કાંઇ ન મુખ માગી લિયે રે સો. ૨૦
આગમવાણી સદ્દહ્યું ભર્યો રે સો, એચરી ચિત્તમાં ઉતર્યો રે સો;
ચિત્તે સુદ્દુ વસ્તુ મહિ રે સો, રાજાનો નંદન એ સહિ રે સો. ૨૧.
ખડ્ગ રતન મણી કચૂમો રે સો, દેઈ કહે મહીમા ઘુરો રે સો;
ખડ્ગે આગળ પરણી થશે રે સો, મણી સમા જન ઝાગશે રે સો. ૨૨
પટરાણી દિયો કચૂમો રે સો, રંભા રૂપની ફળ ઘુરો રે સો;
અમ ગુમ મેગા આવસે રે સો, ભાવી વાત જ્ઞાની સૂણે રે સો. ૨૩.
એમ કરી સહુ નિજ થાનમાં રે સો, બેગા ચઢી વિમાનમાં રે સો;
એ શુભ વીર કહે સાંભળી રે સો, દાગ રસિક જનનેં ગમી રે સો. ૨૪

દોહરા.

રવિ ઉદયે કુંઅર ચલ્યો, સમરતો નવકાર.
શુન્ય નગર એક દેખિયો, તેહિજ આડવિ મઝાર. ૧.
ફરતી તસ નર વાડિયો, નહિ માણસ સંચાર.
કૌતુક કરી જોવતો, સુંદર પુર પ્રકાર. ૨.
શરણું કરિ અરિહંતનું, પેઠો નગર મઝાર;
એદેશ અનોપમ મહલમે, શુન્ય પડ્યા બેજાર. ૩.
હાટની એકિ ઉઘાડિયો, નર તિરિનું નહિ નામ;
ધાન્ય વિવર ધન ભાજનેં, ભરિત નિહાળે ઠામ. ૪.
નર નર કરત વિચારણા, કિમ સૂનું પુર એહ;
રાજ પથે જાતાં થકાં, દીઠું ભુપની ગેહ. ૫.
મેરુ ધરિ ઉપર ચઢ્યો, પોઢેલો સાતમે માળ;

દેખે ચિત્ર વિચિત્રતા, સુંદર ભુમિ વિશાળ. ૬.
કનક ઘટિત એક ઢોલિયો, સુર સજ્યાથી અનૂપ;
તસ ઉપર મંજારિકા, દીઠી શામ સ્વરૂપ. ૭.
ઓગીસે દોય ડાબડી, અંજન રક્ત ને શ્વેત;
રક્તાંજન નયનાં લહી, શ્વેતાંજન કરે નેત. ૮.
તવ રંભા સમ કન્યકા, થઇ બેઠી ધરી લાજ;
નમ વદન આસન દિએ, કહે બેસો મહારાજ. ૯.
નૃપ સુત એની પૂછતો, એહ કિશો ઉતપાત;
તવ વળતી સા એમ ભણે, નિસુણો મુજ અવદાત. ૧૦.

ઢાળ ૮ મી.

(દેખો ગતિ દૈવની રે એ દેશી.)

નગર કનકપુર એહ છે રે, રાય જિતારી નામ;
જયમાળા રાણી સતી રે, લાવણીમ લિલા ધામ. ૧.
કરમ ગતિ કાની રે, સુખ દુખ કર્મ કરંત. કરમ.
એક અનંગ એક અંગજા રે, રતિસુંદરી નામ તાસ;
રૂપ કળા રતી હેને જુએ રે, આ બેઠી તુમ પાસ. કરમ. ૨.
એક દિન તાપસ તપ કરે રે, માસ માસ ઉપવાસ;
આવી રહ્યો વન આ ઠામાં રે ભક્તિ કરે જન તાસ. કરમ. ૩.
મંદિરનિએ મહ મા નમીરે, તાપસ વદન જાત,
આમ ઘર ફલ પામશું રે, કરશું રદિ પરભાત. કરમ. ૪.
એમ કહિ નૃપ ઘર આવિયો રે, સહુ ગણ મનમાં [illegible].
તાપસ તેડી આવિયો રે, આસન બેસણું દીધ. કરમ. ૫.
તાત હુકમ પણિ પેખવું રે, હું મહ તાપસ પાસ;
દેખી ચલ્યો ચિત્ત કામથી રે, કર્યો દેહ વિમાસ. કરમ. ૬.
આ કુમરી આલિંગને રે, [illegible] અણગાર;
આ [illegible] સમાચના રે, [illegible] વિચાર. કરમ. ૭.
[illegible] કરિ તાપસા રે, [illegible];
[illegible] મંજુષ [illegible] રે, નિશ દિન [illegible]. કરમ. ૮

ભોજન કરી નિરલજ કહે રે, રાયને કર્યું બહુ માન:
સાચું પણ તમે જો દિયો રે, અમને કન્યા દાન. કરમ. ૯.
સાંભળી નૃપ રોષે કહે રે, રેરે અધમ પાપિષ્ટ:
રેશ ચીકંખર તજ કરી રે, જાતિ વિલુમતિ દુષ્ટ. કરમ. ૧૦.
એમ નીભ્રંછીને કાઢાવિયો રે, ગગન આરત વિશેષ.
આવિ પાસ નીવર લહી રે, માલણ નોકરી વેશ. કરમ. ૧૧.
કુમરીને મંદિર ગયો રે, ધાન્ય સેઈ ભરિ ફુલ:
દાસીએ ઓળખી કાઢાવીયો રે, મુખપર નાંખી ધુળ. કરમ. ૧૨.
તોયે નિરલજ લાજ્યો નહિ રે, છંડી નારી વેશ:
ખાન પાન તજ છંડીને રે, ધરતો ચિત્ત કલેશ. કરમ. ૧૩
રાતે ચડયો નૃપ મંદિરે રે, વાંગે ચડે જિમ નટ:
સુભટ પોહરીયે ઝાલિયો રે, બાંધ્યો બહેરી ઘટ. કરમ. ૧૪.
નિંદ નહિ દેખે વાયસા રે, દિવસે ન દેખે ઘુક:
અહનિશ કામી આંધળો રે, મેહુલી કામની ચૂક. કરમ. ૧૫.
રાય હજુરે આણિયો રે, સુભટે સુણાવી વાત:
નૃપ હુકમે ધર્યો સુળિયે રે, એણિ પેરે પામ્યો ઘાત. કરમ. ૧૬.
મિથ્યા જાતિ રાક્ષસ થયો રે, જોર વિજ્ઞમે તેહ;
ખિણ ખિણ ઉગ્ર જોતો ફરે રે, મુજપર લાગ્યો નેહ. કરમ. ૧૭.
એણે અવસર આકાશથી રે, વિદ્યાધર મુનિ રાય.
ઉતરીયા ચૈત્ય સમિપે રે, ભૂપતી વંદન જાય. કરમ. ૧૮.
ધર્મ સુણી નૃપ પુછતો રે, મુજ પુત્રી ભરતાર,
કુણ હોશે કહો નાથજી રે, જ્ઞાની વદે તેણિ વાર. કરમ. ૧૯.
કાશીપતિ મહસેન સુત રે, ચંદ્રશેખર ગુણવંત;
વિખ્યાતે જોગતા તે કરશે રે, તુજ પુત્રીનો કંત. કરમ. ૨૦.
પણ સુણિ તાપસ તે મરી રે, રાક્ષસ અંતર ધ્યાન:
દિન નિશિ તુમ નવિ દિયે રે, સર્વનો કરશે ઘાત. કરમ. ૨૧.
કારણ નજરથી ઉતરી રે, તુમને જણાવી વાત:
ધર્મ લાભ કહિ મુનિરાજ રે, ગગને ગિયા ઉતપત. કરમ. ૨૨.

સા કહે કુસુમાંતર રહો, અવસર નર ભગવંત. ૫.
મંજરી કરિ કુસુમમાં, રહે અંતરમન તેહ;
મધુ નર્મી મધુ નાસીયું, ભજે સુત સનેહ. ૬.

ઢાળ ૯ મી.

(ધવલ શેઠ લેઇ ભેટણું—એ દેશી)

કહે અવસર રાક્ષસ નિદ્રા, આરિ ધરિ બહુ પ્યાર રે;
ચંદ્રશેખરને કુમરી કહી, પુછતા તેણીવાર રે. ૧.
પુન્યે અમ કમળા વરે, નર સુખ લીલા પાવે રે;
દુકમનિયું ચિતવ્યુ, કરિય સાગ ન થાવે રે. પુન્યે. ૨.
રાક્ષસ એક હામી હતાં, સા જાણે એહ તમાસો રે;
હું માણસ એક મારગી, ઘડે કાં વિમાસો રે. પુન્યે. ૩.
એક મનુષ્ય ન ખમી શકો, તો મુજરયું શો રાગ રે;
કેઇ દિન કમો તો જાણ્યો, મારો રમાડવો નાગ રે. પુન્યે. ૪.
પ્રીતિ કરી પરજાતની, એક અમત એક વાર રે;
પ્રીત પરહરે જે દુષે, તે નિશદિન મન વાધ રે. પુન્યે. ૫.
નિસુણી પલક તે રોપિયો, કહે જાણ્યું નર રાગી રે;
તો પ્રથમજ આદરું કરે, રાજ કહા ગઢ જાગી રે. પુન્યે. ૬.
કુમર તદા ઉઠી કહે, ગયા કન્યા ઘુમ લયો રે;
નિદ્રાના પાનથી, મુજ અહિંયાં નિરે રે. પુન્યે. ૭.
નવરાતો નિર્મળ કરું, પોતની આણ આગે રે,
પાપીને હસુનાં થશે, પુન્ય ઉદય બહુ જાગે રે. પુન્યે. ૮.
રાક્ષસ સુણી કોપિ ચઢ્યો, નારકનું રૂપ બનાવે રે;
એવી કન લગાવીયું, દાસ કહી નૃપ ધાવે રે. પુન્યે. ૯.
ચંદ્રના દેશ દેખીને, શૌર્યકરિ બળ પાવે રે;
સમરે કુમર વિદ્યાબળ, તે બહુપરી કરે આવે રે. પુન્યે. ૧૦.
દેવી આવે રાક્ષસ હણ્યો, તે ચિત્ર બંધ થાવે રે;
દેવ મેલીયો જાણીયો, નર તિમ વે ગુરુ ધાવે રે. પુન્યે. ૧૧.
રાક્ષસ નહિં બળ ઋદ્ધિ, તન પંડિત મન કહેશે રે;

રૂડી સુખના ખાણી, જગમોહનવિલાસ વેલી રે. પુરો. ૧૧
અંતર ભર પાળી વધ્યા, કુમરને રૈન વધાઈ રે,
દોરીગના નામને કરે, મ્હારી ધર્મ સગાઈ રે. પુરો. ૧૩
સાથ પ્રભાતે તેડીઆ, નિર્ભય નગર વસાવી રે,
કુમરે વિમળ વિલાસના, રત્નાગિરિ આણી રે. પુરો. ૧૪
નંદીશ્વર નમ [illegible] નૃપ પણ [illegible] રે,
[illegible] આતમ [illegible] રે. પુરો. ૧૫
[illegible] રે,
[illegible] પુરો. ૧૬
[illegible] રે,
[illegible] રે. પુરો. ૧૭
[illegible] રે;
[illegible] રે. પુરો. ૧૮
[illegible] રે,
[illegible] રે. પુરો. ૧૯
[illegible] રે,
[illegible] રે. પુરો. ૨૦
[illegible] રે,
[illegible] રે. પુરો. ૨૧

કળશ.

[illegible]
[illegible] ૧

इति श्री [illegible] श्री विजयसिंह सूरि[illegible] पंडित श्री[illegible] श्री [illegible]

ખંડ ૨ જો.

દોહરા.

જય જય તું જગદીશ્વરી, જગદંબા જગમાત;
અહિનિશ સુખકારિણી, ત્રિભુવન માંહે વિખ્યાત. ૧.
તું ત્રિપદી ત્રિપુરા તથા, તું ત્રિરૂપમય દેવ,
શક્તિ સરૂપે ભૈરવી, નમન કરૂં ધરી ટેવ. ૨
જે ત્રિલોકમાં ત્રિપુરે, તે શક્તિ તુજ આધાર.
નિત્ય અનિત્ય તથા વળી, નિત્યાનિત્ય વિચાર. ૩
અભિનવ આદિ શક્તિ તું, ત્રિભુવને શિર આણ,
તે સરસ્વતિ નમીને નમું મુજ ગુરૂ પ્રગટ પ્રમાણ. ૪.
પ્રથમ ખંડ અખંડ રસ, પૂરણ હુવો ગુણખાણ,
બીજો ખંડ કહું હવે, સુણજો ચતુર સુજાણ. ૫.
શ્રોતા જનની આગળે, વક્તા વચન પ્રમાણ,
સારી વાત રસિક મુખે, મુખાગ્ર જાણ. ૬.
સુ હીરે મેઘ જળ, પણ સાર સકાસ;
મલય સમા શ્રોતા નહિ, નહિ સુખ પ્રકાશ. ૭.
તે માટે નિજ બળ કરી, સાંભળો શ્રોતા લોક;
ક્ષણ હરખે તે દીસે, જિમ રવિ ઉદયે કોક. ૮.
શ્રી જિન દેવી નેહ જળ, જિમ ચકોર.
દુરિત રહે નહીં નીરખતાં, સાંભળે સુગુણ નર નિત્ય. ૯
ગુરૂ પરિકર આશ્રિતી, તસ તસ કહુ વિધિ,
સિદ્ધ તસ તસે તે ઉત્સવ, રાગ રાગ રંગ. ૧૦.
રતિસુંદરી રાજ્ય પછી, પ્રેમ મેળવી નારી,
અંગ ધરે નવું ફેર કરી, નિજ પરિવારું ઉછરંગ. ૧૧.

ઢાળ ૧ લી.

(ચતુર સનેહી મોહન મેરે)

રાણી રતિસુંદરી, શીલ ધરે સતવંત રે;
નેહ નહીં ભેગ ભીતરે રે, જિમ કરતી મન ખંત રે.

રાગે રંગિત રતિસુંદરી રે. (એ આંકણી.) ૧.
તે હવે કોલાહલ થયો રે, સુભટ દિશોદિશ ધાય રે;
બાણુ ગગન મલનાં ઝબે રે, દારૂ અવાજ થાય રે. રાગે૦ ૨.
શાખા મૃગહી કહુ કરે રે, દંપતી ચિત્તો હલાય રે;
નદતટ આવી પૂછતાં રે, કુમરને ભટ ઉચરાય રે. રાગે૦ ૩.
સાહિબ જળ ક્રીડાતણે રે, જોતાં ભટ પરીવાર રે;
કચુક કપિ એક લેઇ ગયો રે, પુઠે પડ્યા અસવાર રે. રાગે૦ ૪.
તે પણ પાછા આવિઆ રે, દીઠો કપિ નહિ કોય રે;
વાત સુણી વળખી થઇ રે, રાણી તિહાં ઘણું રોય રે. રાગે૦ ૫.
કુમર પ્રિયાને એમ કહે રે, જાઓ તમે સવિ ગેહ રે;
કંચુક સાતે માસમાં રે, આવશું લેઇ તેહ રે. રાગે૦ ૬.
એમ કહિ કુમર સધાવિઆ રે, ચંદ નાડિ સર જોય રે;
શબ્દે સકુન પખિ તણા રે, તે પણ સુંદર હોય રે. રાગે૦ ૭.
સિંહજ્યુ મારગ માહાલતો રે, ચઢ્યો એક ગિરિ શૃંગ રે;
બાહુ વિધ કૌતક દેખતો રે, વનફળ જળ સર સંગ રે. રાગે૦ ૮.
વૃક્ષ અશોક ઘટા તળે રે, દીઠો સાધક એક રે;
માનપણે ઉભો રહ્યો રે, કુમર ધરિય વિવેક રે. રાગે૦ ૯.
જાપ પુરો કરિ તે વદે રે, ભલે પધાર્યા આજ રે;
આકૃતિએ ગુણવંત છો રે, લક્ષણથી નર રાજ રે. રાગે૦ ૧૦.
કુમર ભણે મુજને કહો રે, જો અમ સરખું કાજ રે;
આગે ઉતમ ઉપગારમેં રે, દીધાં દેહ ધન રાજ રે. રાગે૦ ૧૧.
તે કહે હું વિદ્યા ધરૂં રે, હિવે કામિત સુર રાય રે;
મંત્ર સાધન વિધિએ કરૂં રે, ક્રોધ સુર કરે અંતરાય રે. રાગે૦ ૧૨.
ઉત્તર સાધક નર વિના રે, મન્ત્ર રહે નહી ઠામ રે;
તીણે કરૂં તુમ વિનતિ રે, અવધારો ગુણ ધામ રે. રાગે૦ ૧૩.
કુંમર કહે સાધો સુખે રે, ચિત્ત કરી થિર થોભ રે;
ઉત્તર સાધક મુજ થકા રે, કૂણ કરે તુજ ખોભ. રે. રાગે૦ ૧૪.
કુમર પ્રમાણ પૂરણે કરી રે, વિદ્યા થઇ તસ સિદ્ધ રે;

[illegible] ૧૫
[illegible]
[illegible] ૧૬
[illegible]
[illegible] ૧૭
[illegible]
[illegible] ૧૮
[illegible]
[illegible] ૧૯
[illegible]
[illegible] ૨૦
[illegible]
[illegible] ૨૧
[illegible]
[illegible] ૨૨
[illegible]
[illegible] ૨૩
[illegible]
[illegible] ૨૪
[illegible]
[illegible] ૨૫
[illegible]
[illegible] ૨૬
[illegible]
[illegible] ૨૭
[illegible]
[illegible] ૨૮
[illegible]

ઢાળ ૨ જી.

(સોના રૂપાકે સોગઠે સૈયાં ખેલત બાજી—એ દેશી.)

જોગણ કહે સુણ રાજવી, સંસાર અટારે;
મોહે મુંઝ્યા માનવી, ગુણ વાણી ન ધારે. મોહે૦ ૧.
ગુણવંતુંથી વેગળા, સો નુગરા કહાવે;
નરભવ સાધન ધર્મનાં, ફરી તે નહુ પાવે. નર૦ ૨.
સોરીઠ નામે દેશ છે, સુગ્રામપુરિ વાસિ;
ચિત્રસેન રાજા ભલો, દુર ક્રોધ છે ભારી. ચિત્રસેન૦ ૩.
તિનકુ રાણી આઠ છે, જગમાંહી આગેરી;
તિનકે કુમર એક પુત્ર છે, રોગ ભેરી અનેરી. તિનકે૦ ૪.
નૃપ સાથે ક્રીડા કરે, તે સાતજ રાણી;
રાગે માનિ સો રાણીયો, દૃષ્ટ ભરે પાણી. રાગે૦ ૫.
લઘુ રાણી નિજ મંદિરે, રેહેતી ભરયોગે;
માન વિહુણી શોકમેં, નહીં નિંદ વિયોગે. માન૦ ૬.
સજ્જન મુખ નિર્વાહિ, રોગી ને સરેખી;
પરદારા રુચિ ભોગિયા, વિરહી ને વિરોધી. પર૦ ૭.
એ એમ નિશ ના ઘટે, મેં નિશ્ચું કેહેને;
કમ દુઃખ સમ વિભાગિયે, રોગ નયનાં તેને. કમ૦ ૮
જાગે ચોર વૈદ્ય પ્રાહુણા, નૃપ પૂરણ વેશા;
પર પીડ નહિ જાણતે, દીન અદ્ભુત વિશેષા. પર૦ ૯.
ના નિજ રસ પીન નારિયો, પર ઘરના ચોરે;
પુરલોક સર્વ છટકે, ઢાક કુંભજ મોટે. પુરલો૦ ૧૦
કૈસિક વિવેક ન દેખકે, વલ્લભ નિશિ ખેગા;
નિશિ દિન કામી અંધ છે, કરે વિષિમેં મેળા. નિશિ૦ ૧૧.
એક દિન મનાગી મગી, નૃપ મીન રમાગા;
હાહાકાર હટકા કરે, વલિ નયનશ આગ. હાહા૦ ૧૨.
દેખી રાજા મોહિયો, રૂપ કંઈ નિહારી;
જન્મ લગુ વિયોગ નહિ, વલિ નમે ઘાતી. જન્મ૦ ૧૩.

પંકા શંકા તન ધરી, ભણે લોક હજુરી;
સૌગંધિક સુગુ દેખકે, લિએ નર કસ્તુરી. સૌગંધિક૦ ૧૪.
નિશિ માતંગી ભાગવી, નૃપ નિચ નિહાળા;
દિલ વૈરાગે ભેદિયો, મદિ મોહકી ઝાળા. દિલ૦ ૧૫.
જૈન મુનિ વનમાં સુણી, ગઇ સખિયાં સાથે;
મેચી વયગુ સુધાગ્સે, કરિ શિતળ નાથે. મેચી૦ ૧૬.
દિક્ષા દુક્કર જૈનકી, હમુ નહી પળાય;
સંસાર ખૂરા છોરકે, મેંને યોગ ધરાય. સંસાર૦ ૧૭.
સમકિત મુલ વ્રત પંચ એ, મેરે દિલમેં છપાય;
જૈન જ્ઞાન તપ ધ્યાનથી, ઓહી નાણ ઉપાય. જૈન૦ ૧૮.
યોગીપણે વનવાસમેં, પાંચ વર્ષ તે જાતાં;
અબ સુનહો તુમ રાજ્જી, મીયા કંચુક બાતાં. અબ૦ ૧૯.
એક દિન રાજ કચેરીમેં, પરદેશી આયા;
ભુપ ભણે અચરીજ કહો, કોઇ ગામે દેખાયા. ભુપ૦ ૨૦.
સો કહે કનકપુરી ધણી, જીતારિ કહાવે;
તસ બેટી રતિસુંદરી, રૂપ રંભા ગાવે. તસ૦ ૨૧.
દેવે દિઓ એક કંચુઓ, કહું શોભા કેતિ;
ગ્રહમંડળ ગગને રહી, જોવે તસ જ્યોતી. ગ્રહ૦ ૨૨.
રાય સુણી સુર મિત્રકું, અભિહાને બોલાવા;
કંચુક હરણકી બાતસેં, ઉનકું સમજાવા. કંચુક૦ ૨૩.
સુર હરિ રૂપ બનાયકે, નહીં તરૂપર ગાજી;
હરિ કંચુક લેઇ ગયા, કીયા રાયકું રાજી. હરિ૦ ૨૪.
કંચુક દેખી ભુપતિ, દિલમેં યું થાવે;
કંચુકધર કાન્તા કરી, પુન્યવંત પાવે. કંચુકધર૦ ૨૫.
મુજ ભાગ્યે એ ભામની, જો દૈવ મિલાવે;
તવ હમ જન્મ સફળ હુવે, જોહિ જુગતિ થાવે. તવ૦ ૨૬.
મિત્ર દેવ બોલાયકે, કેર કામ ભળાયા;
નૃપનેં તીર જાર યું ભણે, કયા કોંમ માયા. નૃપનેં૦ ૨૭.

[illegible]
[illegible] ૨૮
[illegible]
[illegible] ૨૯
[illegible]
[illegible] ૩૦
[illegible]
[illegible] ૩૧
[illegible]
[illegible] ૩૨

દોહરા.

[illegible]
[illegible] ૧
[illegible]
[illegible] ૨
[illegible]
[illegible] ૩
[illegible]
[illegible] ૪
[illegible]
[illegible] ૫
[illegible]
[illegible] ૬
[illegible]
[illegible] ૭
[illegible]
[illegible] ૮
[illegible]
[illegible] ૯

મિત્ર હોનું વનવાસે, ચંદ્રશેખર પાસે, પુરીજન તાકું પૂછને; હિત૦
વાત સહગ ગઈ, નિદું એકમન ધરી, વિલાપને નિતિ ભાવને. હિત૦ ૧૩.
મેહેલ સનમ માગે, આપ પિયા નિહાળે, પદ ઉર સુનિ બેઠાણમેં; હિત૦
ખિણ ખિણ વિરહે તપે, નામ પ્રભુકા જપે, ચિત્ત જુએ એક તાલમેં. હિત૦ ૧૪
મિત્રનું ધ્યાન કહી, આપ અદલ રહી, તે હોય આધીન બોલના; હિત૦
સુણજો રાજાકી સૂત, સુણરંત અદભુત, અમ હોય તુમ પદ દૂતના. હિત૦ ૧૫
અમ હો સેવક કહું, તુમ પતિ સંગ રહું, હેર સાનિધ ઈહાં આવિએ; હિત૦
કદમ કિસા હૈ નાદે, ચપો હમેરી સાથે, તુમ મન તાન મીલાવિએ. હિત૦ ૧૬.
વિદ્યાએ રૂપ ધરે, સતીકું નહું ધરે, અન્ય પુરૂષ કોપિયો; હિત૦
પોતે સની પૂંચાયા, જો તુમે નિંદું સાચા, પટમેં કહો રૂપ કુણ તજો. હિત૦ ૧૭.
કમ હિત સાખિ ભરે, તુમ સતિ વાત કરે, નહીંતર મુખ નહી દેખજો; હિત૦
તન દેહપટ જોવે, કહે અમ સ્વામિ હોવે. સા સુણિ હર્ષ ઘણું ધરજો. હિત૦ ૧૮.
કુંઅર પ્રગટ ભએ, વિયોગ પિંડ ગએ, ચાર ચતુર નયનાં કરે; હિત૦
મીજે ભરે ઉછાહે, વીરવિજય ઢાલ માહે, શ્રી શુભવીર મેળા કરે. હિત૦ ૧૯.

દોહરા.

કુંઅર અને સુંદરી સુણો, દુખ વેગા ગયાં દૂર;
પોઢ દિન આ મંદિરે, રેહેજો આનંદ પૂર. ૧.
એ હોય મિત્ર તુમ કને, મગરી અવસર દેખ,
તુમ અમ મનસુખા તણી, કેહેશે વાત વિશેષ. ૨
એમ કહિ નિદું જાણું વન ગયા, સુખભર વીતી રાત;
ઉદ્યમભર તે ઉઠિયા, થઈ નિરમળ પરભાત. ૩.
જળ આણ્યા ભરિ શિર ધરી, દેખી આવતિ નારિ;
પંથ સરે તે આશ્રિમા, ઈહું સરોવર પાળ. ૪.
નવ નદે એક વડ રૂખ છે, વિપુલ છિન્ન ઘડી ત્યાં;
બેઠ કરી મોરી તણા. બોલ ધ્યાન ધરાવ. ૫.

ઢાળ ૪ થી.

(સહીયર ધાણી સયેલો સહુનો કે વીરે દોહરે સહુદાહ—એ દેશી.)
રૂપ અનોપર કુમાર ગુરૂ, દેવ દેવા ધ્યાને; દોહરિ દેશ૦

સા કહે સુરગિરી જાતરા, બાધા છે અધુરી. હાંહાંરિ બાધા૦ ૨૯.
જો ઇચ્છા પૂરી કરો રે, તો રેહેશું હજુરી; હાંહાંરિ તો૦
ચિંતે નૃપ યોગી વિના, એ વાત ન પૂરી. હાંહાંરિ એ૦ ૩૦.
નૃપ જઇ યોગીને નમિ, કહે યાત્રા કરાવો; હાંહાંરિ કહે૦
યોગી કહે ઘડી દોયમેં, યાત્રા કરી આવો. હાંહાંરિ યાત્રા૦ ૩૧.
રચિ વૈમાન નરશને, કહે સો જઇ બેસો; હાંહાંરિ કહે૦
સુંદરીને નૃપ કહે કરો, વૈમાને વાસો. હાંહાંરિ વૈમાને૦ ૩૨.
સા ભણે હું નહી એકલી, જઉં યોગી સાથે; હાંહાંરિ જઉં૦
રત્નભુષણ પુત્રી બિહું, દિયો જો સંગાથે. હાંહાંરિ દિયો૦ ૩૩.
મુજ કંચુક દેઇ પગ નમી, તુમ સાથ ચલીજે; હાંહાંરિ તુમ૦
તો મનું યાત્રા નહીં તદા, અસનાદિ તજીજે. હાંહાંરિ અસ૦ ૩૪.
કંચુક આદે દેઇ નમી, નૃપ સજના જાવે; હાંહાંરિ નૃપ૦
શીષ્ય કહે કોકટ હમુ, નવિ સાથ ચલાવે. હાંહાંરિ નવિ૦ ૩૫.
કોઠી મુલ દોય હાર નૃપ, તસ દીધે કામાધિ; હાંહાંરિ તસ૦
વૈમાને સહુને ઠવી, નિજ કારજ સાધી. હાંહાંરિ નિજ૦ ૩૬.
નૃપ આવ્યા પૈઠેલાં ચઢી, મગને એમ ભાવે; હાંહાંરિ મગને૦
રાજર્દક સુણજો સહુ, મન જુવો ભાગે. હાંહાંરિ મન૦ ૩૭.
નૃપ કન્યા દોય અપહરી, જઇગુ પુર બાહારે; હાંહાંરિ જઇગું૦
રણ સંગ્રામે આવજો, ક્ષત્રીવટ ચારે. હાંહાંરિ ક્ષત્રીવટ૦ ૩૮.
માઝગી કોલાહલ થયે, નૃપ સુભટજ આવે; હાંહાંરિ નૃપ૦
ચહરીખગ વિદ્યા બળે, સહુને થંભાવે. હાંહાંરિ સહુને૦ ૩૯.
કનકપુરે જઇ સામરે, કન્યા દોય લાવે; હાંહાંરિ કન્યા૦
લગન લેઇ બિહુ મિત્રને, કન્યા પરણાવે. હાંહાંરિ કન્યા૦ ૪૦.
બીજે ખંડે એણિ પેરે, કહો ચોથી ઢાળે; હાંહાંરિ કહો૦
શ્રી ગુણવીર કહે સુણો, શ્રોતા ઉજમાળે. હાંહાંરિ શ્રોતા૦ ૪૧.

દોહરા.

કુંઅર કહે નિજ મિત્રને, જાઓ તમે નિજ દેશ;
પીતર અમારા અમ ઘરે, કરતાં હોશે કલેશ. ૧.

ર અમારી કારવા, મોકલીયા તુમ દેશ;
પતળ અમ વારતા, કરત સુખી સહુ દેશ. ૨.

તર રોષ કરી, સાધિ વાંછિત કામ;
ર ચિહુ દિશે આવવું, મન ચિંતાને ઠામ. ૩.

મ કહિ ધન દેઇ ઘણું, કુંવર વિસરજે આમ;
ર દેશ દેશ રમઝીને, જીતવુ હિવે નામ. ૪.

રેતરવું પેમાલમાં, બેઠારી અભિ ભાવ;
ગીપુરી એકાંતરે, મુકિ વન્યા પ્રભાવ. ૫.

ક પાંચે પાળ વન્યા, જોતાં વનગિરિ ઠામ;
ક઼ંદ લક્ષ્મી પેરે મનમને, પામ્યા સુંદર ગામ. ૬.

ોક વને વસહાવે, દીઠા ધરી અરિહંત;
નંદિષ સમય સુતાં સુણે, નારી રુદન કરંત. ૭.

મન ચિંતે દુખ ભર થો, રોતી દુખ એ નાર;
દુખિયાનું દુખ ભાંગવું, એ ક્ષત્રી આચાર. ૮.

મ ચિંતિને ઉઠિયો, ખડ્ગ લહી અનુસાર;
ચિત્તને ઉમો જાઇ, દેખી સુંદર નાર. ૯.

ઢાળ ૫ મી.

(કુંવર ગંભારો નજરે દેખતા જી—એ દેશી.)

સંક વંન હિરામણિજી, સુધિ ધીરજ ભાગ શૂર રે;
ક એકામ જાય ફરી જી, ચિ રહે તસ દુર રે. સાહેલિ૦ ૧.

દેખર કરજો લિખ જી, દેખી રૂપની રેખ રે;
ક જાણ્યુ સુર સહિત જી, ભાળ નિવાર સવિશેષ રે. સાહેલિ૦ ૨.

ર કહે સુણ સુંદરી જી, રુદન કરે શે કાજ રે;
સં રવિ નિમ શોકી જી, નિધ કુળવટ તજ લાજ રે. સાહેલિ૦ ૩.

ભણે સુણ સ્વામી જી, તુમને કહે શું સાર રે;
ની વાત જાણ્યા વિના જી, દુખ કહ્યું નવિ જાય રે. સાહેલિ૦ ૪.

સે કુંવર ક્ષણ દૂર તજી જી, મિલશું એ અવસર રે;
ઘા રતન આંતર જુએ જી, મન વાગે તે મોઝાર રે. સાહેલિ૦ ૫.

ભાજે કુલિસગિરી મોટકા જી, અંકુશ ગજ વશીકાર રે;
નજે અધિક તે ગુરૂ કહ્યા જી, દીપક હરે અંધકાર રે. સાહસિક૦ ૬.
સા કહે તુમ વચને કરી જી, થઇ પરનિજ મુજ સાર રે;
પાકે સીથ ચાંપી લીયો જી, જાણિ એ ભટ આકાર રે. સાહસિક૦ ૭.
વાત સુણો એક માહરી જી, આ નગરે અમ વાસ રે;
મુજ પતિ નૃપ સેવા કરે જી, નિશ દિન રહેનો પાસ રે. સાહસિક૦ ૮.
શાસ્ત્ર રમણીને ભૂપતિ જી, થિરપણે કદી નવ હોય રે;
વાત પિશુન મુખ સાંભળી જી, રીસે ચડયો નૃપ સોય રે. સાહસિક૦ ૯.
હુકમ કરી કોટવાળને જી, સુળી ધર્યો મુજ નાહ રે;
અસન કરાવા નિશિ સમે જી, આવી ઇહાં ઉચ્છાહ રે. સાહસિક૦ ૧૦.
ઉંચી સુળી પોહોંચી નહી જી, હું અબળા બળ રોય રે;
મુખ દેખી ભોજન કરે જી, ખંધ ચડાવે કોય રે. સાહસિક૦ ૧૧.
ઇચ્છા પુરણ મુજ શિર ચડી જી, થિર થઇ કરો કહે રાય રે;
ખંધ ચડી તવ સા તિહાં જી, કાતીએ કાપી મંશ ખાય રે. સાહસિક૦ ૧૨.
મંશ તણો ખંડ એક પડ્યો જી, કાપંતા નિજ ખંધ રે;
કુંઅર તે લેઇ નાસા ધરે જી, મંશ મૃતક દુરગંધ રે. સાહસિક૦ ૧૩.
તવ ઉંચું જોઇ ચિંતવે જી, દે દે વંતરી કોય રે;
છલ કરીને મુજ મારવા જી, કંદ રચ્યો એ સોય રે. સાહસિક૦ ૧૪.
કુંઅર વદે રે પાપણી જી, જાણ્યુ તુજ ચરિત્ર રે;
નરવીરી નાના જુગતે જી, હિંસક અસુરિ અપવિત્ર રે. સાહસિક૦ ૧૫.
ખડગ ગ્રહી જબ ઘા દિએ જી, નાઠિ લેઈ શરિર રે;
ગયાને જતાં કુંઅરે ગ્રહિ જી, ખિંચિ લિયું તસ ચીર રે. સાહસિક૦ ૧૬.
સુર મંદિર સુતો જઇ જી, ચાલ્યો ઉઠી પરભાત રે;
જાતાં પરભાત ઉતરી જી, ચિત્રકુટગિરિ જાત રે. સાહસિક૦ ૧૭.
તિહાં એક વનની કુંજમાં જી, દીઠો જૈન પ્રાસાદ રે;
કલ્પતરૂ મરૂ ભુમીએ જી, દેખી લહે આલ્હાદ રે. સાહસિક૦ ૧૮.
શાંતિનાથ પ્રભુ દેખિને જી, વંદ્યા ધરિય વિવેક રે;
રંગ મંડપ જબ આવિયા જી, તવ દીઠો નર એક રે. સાહસિક૦ ૧૯.

અર પૂછતાં તે કહે જી, મણિપુર એક નરેશ રે;
સ સુત હું ચંદ્રશેખર છું જી, ગુરુ સુણી ઉપદેશ રે. સાહસિક૦ ૨૦
રતા જ્યાં રહો આવિયો જી, ચૈત્ર ઓચ્છવે આનંદ રે;
ત્યાંથી હું ભૂપ પકડ્યો જી, વિદ્યાની ધર કામ રે. સાહસિક૦ ૨૧
અર કહે ચંદ્રશેખરને જી, વિદ્યા લિયો મુજ પાસ રે;
ધિ કરીને સાધતાં જી, વિદ્યા કરી દેઈ તાસ રે. સાહસિક૦ ૨૨.
રે વિમલ રવિ કરી જી, કુંવરનો લહી ઉપગાર રે;
દા વિધી ભક્ રસિક જી, દેઈ ગયો ગિરનાર રે. સાહસિક૦ ૨૩.
જે ખડે રાખી જી, એ કહી પ્રથમ ઢાળ રે;
ગુણધીર કુંવર લિયાં જી, સાધી વિદ્યા વિશાળ રે. સાહસિક૦ ૨૪.

દોહરા.

સિંહ અને જાતી પંખેરુ, તિમ લહી વિદ્યા સાર;
મધવતો મારગ ચલ્યો, ચોથું પીડ કુમાર. ૧.
સાથ લેઈ પરિકર ઘણે, વરીઓ એક સરવર;
પરસન નીરે સોવરે, ઉતર્યો દેખી સુછંદ. ૨.
સારથપતિ ચિંતવે, બેઠો તખ્ત એક;
પૂછતાં કહે કુમરને, છે અમ ચિંતા એક. ૩.
સિંહની પાસે ગિરિ વચ્ચે, વસતા ભમર અનેક;
જીમ નામને પલ્લીપતી, દુરદિ અતિરેક. ૪.
આગર વિના આવી ચડ્યા, હવે કુણ કરવું કાજ;
તે ચિંતા ચિત્તમાં વસી, રહો કિમ રહેશે લાજ. ૫.
લિયાં જઈ કુમર કહે, જ્યું હરખ્યાદક દેવ;
દુઃખ દેહે નિર્ભય થઈ રહો, માં પરો અબ ચિરસેવ. ૬.
પૈશ્લીસેનની આવરે, સમરા દરશ સમાન;
રહે વરે દુખ નજરી, જિમ રવિ તિમિર વિતાન. ૭.
રહે વસ્તુન ચિંતવે, પૈર્ય જાતી ભાર એક;
નમિ લેઈ સહ કૌતુને, રહીને વસ્વ ધરે નેહ. ૮.

દેઈ બહુમાન તે નિજ ઘર લાવે રે, 'શેઠ રત્ન સેઠ' પદ સધાવે રે:
રાજા કુંઅરની ભક્તિ કરતા રે, દિન દિન તેહજ અધીકા ધરતા રે. ૧૪.
શ્રી શુભવીર કુંઅરશું મેળા રે, કરતા નવ નવ મોજન ભેળા રે:
ચંદ્રશેખરનો રાસ રસાળ રે, બીજે ખંડે છઠ્ઠી ઢાળ રે. ૧૫.

દોહરા.

એક દિન રાજકચેરીએ, કુંઅરને નૃપ પૂછંત:
વિદ્યા રત્નનિધિ તમે, દેશ વિદેશ ફરંત. ૧.
કુંજર મનુષ્ય સુભમપુરે, ચિત્રસેન છે રાય:
તસ કન્યા દો અપછરા, યૌવન વય જબ આય. ૨.
એક યોગી દેવ શિખ્યશું, આવી ફિરો વનવાસ:
નમે ધૂર્ત શિરોમણી, રાખે કીધો વિશ્વાસ. ૩.
દેખ્યા તસ્કર અમનિ ભણ્યા, હમ ફકર સોનાર,
રૂપનાં નવિ હુવે આપણાં, મંકડ બહું બિગાડ.
વિશ્વાસે તે યોગિયા, સેઠ રખા નિજ નાર. ૪.
ગામ ગામ ફિરે જોવતાં, ન પડિ ખબર લગાર.
જો જાણો વિદ્યાબલે, આપો અમને તેહ; ૫.
કન્યા લેઈ ઘર આવિયેં, ભાગ્ય સુદિન સદેહ.
તવ વળતું કુંઅર કહે, અપહરિ કન્યા દોય. ૬.
પરિણીતા રાણી અમે પરણ્યા આપણ હોય.
રાય કહે હું હાકિનો, નહિ કોઇ અધિકાર. ૭.
પરનારી પરધન ભણી, અપહરણ નિરધાર.
કુંઅર કહે કન્યા તણા, સદગુણ એમ અપાર. ૮.
જેઠાણી રૂપમતિ હતી, કુંઅર કહે વિચાર.
પણ તુમ માનુષ વર વિના, દરતા એ તસ ત્યાગ. ૯.
મેં દાખ્યું ધાના કરી, રૂપમતિ તે જાણ. ૧૦.

ઢાળ ૭ મી.

(સુણાવિના વેધ હતે વૈનહું રે દે, મારે મારે આવવા ધાર્યે—શુ રેટી.)
વચ્ચેનું વચન નહિ ચિહરે રે લો, અતિ ફેરની રતિ દેહ જો:

જેમ સિંહને કૂપમાં પાડિયો રે લો, કપટે કરી બુદ્ધિ ઉદાર જો. વપરી૰ ૧૫.
તેમ ધારિને ગુરુ ઉઠિ ગયો રે લો, જઇ વિસ્નુમંદિર કરે વાસ જો;
તેહ વેશ્યા નિદ્રામંજરી કરે રે લો, પછે ભાય નૃપતિઅભ્યાસ જો. વપરી૰ ૧૬.
એક દિન વેશ્યા હરિ મંદિરે રે લો, કરી નાટક માગે એમ જો;
મુજ વૈકુંઠનાં સુખ દિજિયે રે લો, મને વૈકુંઠ ઉપર પ્રેમ જો. વપરી૰ ૧૭.
હરિ પુંઠે રહી ગુરુ ઉચરે રે લો, મુજ વાક્યનો જો વિશ્વાસ જો;
ઇહાં દેવ દેવિ સેવા કરે રે લો, તે વૈકુંઠે તુજ કરું વાસ જો. વપરી૰ ૧૮.
હસે વેશ્યા હરિથી ન વેગળી રે લો, ધિર મુંડાવિ હરિ કહે આવ જો;
પછે મંત્ર દીધું તે જપો ઘરે રે લો, રૂંડભાગા ગઇ એક રાત જો. વપરી૰ ૧૯.
પછી નાચ કરી નૃપ આગળી રે લો, કહો જાશું અમે વૈકુંઠ જો;
પછે નાચ કરત રાજમારગે રે લો, જિન ગાતાં મનોહર કંઠ જો. વપરી૰ ૨૦.
બહુ લોક વરિ કહા આવજો રે લો, તુજ કહું વૈકુંઠ નિવાસ જો,
મંત્ર આપો વદે સા સહુ કરું રે લો, સુણી મંત્ર દીયે ગુરુ તાસ જો. વપરી૰ ૨૧.
ઓં રૂંડમુંડમુંડ ગડબડ ગોટી ચાઓ મીઠેરી નારાયણાયનમ. પુટ્ટુટ સ્વાહા.
લેઇ મંત્ર ધરે મુંડાવીને રે લો, કરિ કિરિયા હરી પર આવ જો,
તન્દ્રી વદિ હરી હરી પુજતાં રે લો, કહે વૈકુંઠ ચલો હરિ રાવ જો. વપરી૰ ૨૨.
રાક ઋષિ ચઢી તવ મોકલિયો રે લો, જિમ સાંભળે ભાગમોભાગ જો,
કેઇ મુંડ વૈકુંઠ રહ્યું વેગળું રે લો, ભવા વાગ ને ધબ વિરાગ જો. વપરી૰ ૨૩.
દ્રઢ સાધુ અમે કહાના કહું રે લો, દેઇ સજ્જનને માન વિરોધ જો,
તજ પાપો વિરહિત તે હરિ રે લો, દો મે તુજ મસ્તક ભેદ બે વપરી૰ ૨૪.
કર ઉઠિ ગયો ઓઠિ ઘરે રે લો, કરી ધર્મ ગયા રોષ સર્વ જો,
પિતા પુત્ર ધર્મ નર જન લહિ રે લો, કહ્યું કર્મ ગયા અપવર્ગ જો. વપરી૰ ૨૫.
કહે ચંદ્રશેખર સુણિ ભૂપતિ રે લો, સુણી વાત ન રાખશો રોષ જો,
ખાંડ મિશ્રની કારણ એ સાકરી રે લો, શુભવીર એ નહીં કાંઇ દોષ જો. વપરી૰ ૨૬.

દોહરા.

કુંઅર કથા કહી ચિંતવે, ઇહાં રહેવું નહીં સાર;
એ નૃપ માતુલ કન્યકા, સમરે રિપુ હરનાર. ૧.
જિમ દ્વિજ સુત સમરણ કરે, પૂંછ ઉદ અહિ દોષ;

તેહની પૂઠે હો કે વળી એક નિસરી;
દેવપૂજાપો હો કે દોય કરમાં ધરી,
વક્ષને ચૈત્યે હો કે મઘ અવનત કરી. ૩.
દેખી પુજા હો કે કમને આચરી,
સખિને પૂછે હો કે કિણે પુજા કરી;
સા કહે પૂજત હો કે સમરાને સગરી,
સા ભાખે ભીલની હો કે નહીં પૂજા ખરી. ૪.
નિસુણ કોઇ ઉત્તમ હો કે નર મન સંવરી,
પુજા કીધી હો કે જિન હદયે ધરી;
સુરગ રજમાં હો કે પગ એસી પરી,
સખકાંકુરા હો કે કપણુ રેખ હરી. ૫.
ધ્યાન કરંતી હો કે પૂજા પરહરિ,
કનકને કળશે હો કે સુરભી જળ ભરી;
જિન નરનારી હો કે પુજે પ્રેમ ધરી,
કર ધરિ વીણા હો કે ગીત સુકંઠ વરિ. ૬.
નારે રીઝ્યો હો કે કુંઅર પ્રગટ થયો,
ઉઠી કુંઅરિએ હો કે તસ આદર દીયો;
સુરિ સાધરમિક હો કે લહિ નૃપ નતી કરે,
તવ ધન્યાણી હો કે તસ આસન ધરે. ૭.
બેસી પૂછે હો કે તુમે કુણ જાતિ છો,
એ સરોવરમાં હો કે યા વનમાં વસો;
વક્ષ દેવ થઇ હો કે કિમ જિન શિર ધરે,
સુણિ તે નારિ હો કે કુંઅરને ઉચરે. ૮.
જગનપ દ્વિજ હો કે માકંદી પુરે,
દારિદ્ર રાજા હો કે નિવસે તાસ ઘરે;
ક્ષિમમતિ નારિ હો કે દુખમાં કાળ ગમે,
તસ મુખ આગે હો કે નંદન તેર રમે. ૯.
સોમ લઘુ સુત હો કે જ્યારે જન્મ થયો,

ચિતિ નગરે હો કે અપ મંગલ કરતા;
લોક મળીને હો કે તસ નૈવેદ કરે,
તો હું દેવી હો કે છલ ન સંહરે. ૧૭.
સોમ સોરને હો કે કહે મુજ જો આપો,
શત સોનાખ્યા હો કે તો હરખે આપો;
સત એક પરી હો કે નિદ્રા રહે નિધિ કરે,
કહે દેવીને હો કે રાંક એ શું કરે. ૧૮
પાખંડ છંડી હો કે છલ તે સમવરૂ,
આ મુખગાઇ હો કે નહિંતો ચૂરણ કરું;
દેવી બીહીની હો કે રચના સંહરે,
દેઈ સોનૈયા હો કે પુરજન હર્ષ વરે. ૧૯.
પામી ઉપાય હો કે એક દિન દૈત્ય ધરે,
પથ્થર મોહોટો હો કે લેઈ એમ ઉચ્ચરે;
ચૂર્ણ કરીશું હો કે તુજ મૂર્તિ તણું,
નહિતર મુજને હો કે આપો દ્રવ્ય ઘણું. ૨૦.
ભય પામીને હો કે દેવિએ હાર દિયો,
હવે જો માંગીશ હો કે ભક્ષુંજે પ્રાણ લિયો,
હાર લેઈને હો કે જાતો હર્ખવરે,
હાર સોનૈયા હો કે હાથેં ભૂલટકે. ૨૧.
ચાલ્યો તિહાંથી હો કે ધન આશા ભાવે,
કે તે કાલે હો કે વંધ્યાટવિ પાવે;
ત્રિસારૂપે હો કે ચિત્તે ભર ભર્યો,
સુખનો હાથો હો કે હજીઅન કંઇ પર્યો. ૨૨.
ભુખ તરસમાં હો કે ઉષ્ણ ઋતુ કાજે,
અટવિ ભમતાં હો કે સર એક નીહાલે;
જલ મંજિ પીને હો કે વનફળ ખાતનો,
સરંગસના ઘર હો કે દેખી જાતનો. ૨૩.
તિહાં લઘુ પડિમા હો કે રત્નની જ્યોતિ હતી,

રેટ પીડ માહા રાગ, પણ મનથી પ્રભુ ન વિસરે રે;
મરણ થયું અનુકૂળ, ધ્યાન સમાધિ અંતે વરે રે. ૨.

પ્રથમ નિકાયે વાસ, અંતરની રાજધાનિયે રે;
અવધિ નાણ પ્રવાસ, રત્નશેખર નામે જાણિયે રે;
આવિ કહો નિજ દેહ, ભગત કરી સીસ નમુ કરે રે;
આગમ વંદી તેહ, કર જોડી પ્રભુ ઉચરે રે. ૩.

નાથ કીધા દૂર, અનેક દાસનાં શોકમાં રે;
કોઇ દેવ વિદેહ, હું રહેતો બહુ રોગમાં રે;
એ સરની કરતાર, તે ઉપગાર પ્રભુ તુમ તણા રે;
મ કહિ પૂજ ભગવાન, દેવ કરાવે સોહામણા રે. ૪.

જ પડિમા કરી થાપંત, ઉપગારિ પ્રભુ હિર ધરે રે;
ત્નશેખર બીજું નામ, સિદ્ધ મહિ તે ખ્યાતિ કરે રે;
કર્મ કરી શું નાશ, કનકપ્રભ નામ માહરું રે;
હું છે મુજ પુણ્યને નાથ, સુંદર કામ એ તાહરું રે. ૫.

નશેખરને આ દેહ, જિન ભક્તિ કહાં આપતી રે;
ધ પુણ્યથી કરી સેવ, કામિતનું ઘર જાપતિ રે;
રતી દુ ભડૂએ પરિવાર, ભાતું ઉલ્લસી બાંધવે રે;
કં સોવર પૂજ નાથ, સુરેશ દેવ આણવે રે. ૬.

રત્નશેખર બહુ પરિવાર, આવે દરશન કારણે રે;
નીજ મુર્તિ મુકરવર નાથ, દેખે પાવની કારણે રે.
પ્રભુ ભક્તિ કરતાં પૂજ, દેવ વાજર નહિ થયા રે;
ચંદ્રશેખર કોની વાત, મન કહે હર્ષિત થયા રે. ૭.

કરે કુમર કહે ભવરોગ, નિરોગી નાથ નીરાગિયા રે;
તુમ પુણ્ય રહ્યું આ વાત, નામ કામ કારણ થયા રે;
આપો ક્રમ અનુસાર, શિવ સુખ તે તુમને દીધું રે;
આવે સો જિનદેવ પ્રભુ, કોઈ નથી જે ભવથી લિયું રે. ૮.

આ વરે તુમ બધું દૂર, ભક્તિ યમ જિનદેવ આપે રે;
કહિ કરિ ઉતારી દેહ, જિનવરા ભક્તિ શિવ છે રે;

સખુ વર તાપસ મન ધરો, વૈરાગે મન વાસ. ૧
તવ સનમુખ સા નવિ જુવે, ન દિયે ઉત્તર ખાસ;
રાજકીર તવ કુંઅરને, ઉત્તર દેવે તાસ. ૨
સુણિ ઉત્તમ અમ સ્વામિની, તુમથી બહુ લજવાય,
વળિ સજ્જનિ પણ પદ્મિની, જિણે નરથી [illegible]. ૩
પણ [illegible] સુણવા ભણી, પૂછ્યા પ્રાર્થન રંગ:
તસ ઉત્તર જો નવિ મળે, તો હોય પ્રાર્થન ભંગ. ૪.
જિણે તુમને ભાંડી કહું, [illegible] ધરી અધિકાર;
[illegible] સુણવા ભણી, સજ્જનને બહુ પ્યાર. ૫.

ઢાળ ૧૦ મી.

([illegible])

નદી નર્મદા [illegible] તીરે વિભાસે રે.
દેવાટવી નામે મહા અટવી [illegible]:
[illegible] તર [illegible] વિશાળ [illegible],
તે [illegible] મહુલા [illegible]:
[illegible] ગુમાન [illegible]. ૧.
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ૨
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ૩

રાજકિર તે હું શુક અટવીમાં બેઠો રે,
રાજસુતા મદનમંજરી એક છે;
તેહને રમવા કારણ મુજને આપ્યો રે,
તેણિયે શીખાવ્યો મુજ વિવેક છે;
થોડે દિન શાસ્ત્ર મતિ અતિરેક છે. જ્ઞાની. ૪.
થાવર જંગમ વિષે વિચિકિત્સા શીખ્યો જો,
દપ દનિ પુરષ સ્ત્રિ લક્ષણ ભર્યો;
નીતિ શાસ્ત્ર ભણાવી કર્યો ઉપગાર જો,
જૈન ધરમ પામી હું ભવજળ તર્યો;
એક દિન દેવ વૃંદ તે વનમાં ઉતર્યો. જ્ઞાની. ૫.
મુનિ કેવળ પામ્યા તસ ઓચ્છવ કરતા રે,
વનપાળક રાયને વાત જણાવતો;
કેવળ પામ્યા સ્વામી તુમારા તાત જો,
સાંભળીને રાજા વંદન આવતો;
મુજ સાથે પુત્રીને પણ લાવતો. જ્ઞાની. ૬.
તેણે સમે આવિ નમિ વિદ્યાધર રાય જો,
પૂછતા ભગવન સા કા એણિ પરે;
સુણ નૃપ વિસ્મે ખેદને કહે સા કુણ જો,
તે કહે જીનવંદી સમેતશિખર ગિરે;
વળતા તે જતાં શત્રુંજય ગિરિવરે. જ્ઞાની. ૭.
રેવા નદિ દક્ષણ કુળ મૃગ ટોળામાં જો,
નારી એક દિઠિ યોવન મદભરી;
રે બાળા એકાકી રણ કિમ ભટકો જો,
મંદારી ઓલાવિ રણમાં ઉતરી;
પણ અમને ન જોયા નાર કોઇ ઊચરી. જ્ઞાની. ૮.
ભયથી પશુઆંશું નાશી જાય જો,
અમને રે જોતાં અદશ થઇ વળી;
લહી વિસ્મય આકાશ અમ ચાલંત જો,

સંવચ્છર આ વન દીઠા કેવળી;
સા૦ એમ પુછ્યું જ્ઞાનીને મળી. ઢાળી ૯.
એક સમયમાં જાણે નિકાચિક ભાવ જો,
તે વળિ સૂત્ર ભણે પંડિત ભાવના;
તે આગે શો વાત તણો વિસ્તાર જો,
મા આગે મુસાફ તણિ શી યાચના;
સા૦ એમ પૂછી સંદેશ દાખના. ઢાળી ૧૦.
કેવળિ ભણે એક સુણો તે વાત જો,
ઉજ્જેણીપુરી વજ્રાભિધ રાજિઓ;
વર્ધમાન સુત શ્રીમતિ પુત્રિ તાસ જો,
જયપુર રાજસુત સિંહ કુંવર તે પરણિયો;
વ્યસની જાણિ જાણો દેશવટો દિયો. ઢાળી ૧૧.
સિંહ ને શ્રીમતિ વહિયા જઈ એક ગામ જો,
પ્રેમબંધે દંપતિ કર્મે સમાધિએ,
શ્રીમતિ જાણ્યે કહિ વૈરાગ વિચાર જો,
જય [illegible] મુનિ પાસે લિયા દીક્ષ;
શ્રીનારદ બે વિચરે એકાકિ એ. ઢાળી ૧૨.
મા.શખમહૂને પાસે તે ધીમાંત જો,
શ્રીમતિને મેટે મધ મુનિ એકથી,
દૂરથી દેખિ આ મન ચિંતે એમ જો,
[illegible] રાજ્ય તજ દિક્ષ વરી.
[illegible] પુત્રો [illegible] કરી. ઢાળી ૧૩.
શિર દહન ઉપકારિ મન હરખથી જો,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ઢાળી ૧૪.
[illegible]

સા દેખી નિજ બાંધવને મારિયો;
મુસળ દેઇ કપાળે કંતને મારી જો,
સિંહે નારિ મારિ ખડ્ગે ઘા દિયો;
સાધુ ક્ષમાધિ પામિ મરિ સરગે ગયો. જ્ઞાની ૧૫.
સો ધરમે સાગર આયુ ભવ છંડી જો,
ભરૂઅચ ભૂપ થઇને તે હું કેવળી;
સિંહ મરીને પેહેલી નરકે પહોતો જો,
ક્રોધ ભરી ગઇ નરકે નારિ વળી;
રત્નપ્રભાયે સાગર આયુ બિંદુ મળી. જ્ઞાની ૧૬.
દસ વિધ વેદન છેદન ભેદ ન પામે જો,
પામે રે રિધ્ધિ દયા પાપ જ કરી;
બાંજે ખંડે દસમી ઢાળ રસાળ જો,
અંતે ક્રોધ કરતાં શ્રીમતિ દુઃખ વરી;
શ્રી ગુણવીર વચણા જીનતવ ચિત ધરી. જ્ઞાની ૧૭.

દોહરા.

જે મુનિની નિંદા કરે, હેલે બહુ શ્રુતવંત;
મુનિ હત્યા પાપે કરી, પામે મરણ અનંત. ૧.
તિમ અંતે ક્રોધ જ કરે, જાય સમાધી દૂર,
પરમાધામી વશ પડે, પામે કલેશ પદૂર. ૨
સિંહકુમર હત્યા થકી, શ્રીમતિ ક્રોધ ભરાય;
એકજ નરકાવાસમાં, સાગર આય ખપાય. ૩
જ્ઞાની વિણુ કુણુ વાત એ, જાણે કરે ઉપગાર;
ચંદ્રશેખર શુકને ભણે, કહો આગળ અધિકાર. ૪

ઢાળ ૧૧ મી.

(ઝુંચા મેહેલ ચણાવો ઝરૂખે માળિઆ, માહારા લાલ—એ દેશી.)
કેવળી કહે સુણુ ખેચર નરકથી નીસરી, માહારા લાલ.
સિંહકુંઅર નંદિપુર બ્રાહ્મણ ભવ કરી; માહારા લાલ.
તપસિ ત્રિદંડિ અસ્યા યૂં મરણે ગયો, માહારા લાલ.

સેનિક ત્રણે ક્રોધ ભર્યો નિરભર થયો. માહરા લાલ. ૧.
[illegible] કેરની પાસે નિજ પરભવ સુણ્યો, માહરા લાલ.
[illegible] ભર્યો મન ચિંતે બ્રિહ્મ મુજ દહ્યો; માહરા લાલ.
દુરાચરણિ નારિ એ ફિટો જાઇ ઉંબની, માહરા લાલ.
હવે તે સુકુમેં વાત ચોથનિ નારી તણી. માહરા લાલ. ૨.
[illegible] ભવાંતર પુન્ય ઉદયથિ નિપ્ય મણી, માહરા લાલ.
[illegible] રૂપ [illegible] નરકથી નીકળી, માહરા લાલ.
[illegible] મુનિ દરશનથી નારકિમાં ગયું, માહરા લાલ.
[illegible] નૃપ [illegible] કન્યા થઇ. માહરા લાલ. ૩.
[illegible] નિજમે [illegible] જાણી [illegible], માહરા લાલ.
[illegible] નાખિ [illegible] વન [illegible]; માહરા લાલ.
નિરંધ પાપીને નહિ [illegible] ધરી. માહરા લાલ.
[illegible] કામ ધરે પુન્યથી ધરી. માહરા લાલ. ૪.
[illegible] પવનનિ [illegible] કે હતી, માહરા લાલ.
[illegible] ન [illegible] રતિ [illegible] લાગતી, માહરા લાલ.
[illegible] હરખી [illegible] નિરંતર [illegible], માહરા લાલ.
[illegible] પ્રસન્ન [illegible] દેવતાની. માહરા લાલ. ૫.
[illegible] તેમ [illegible] આર્યવતી, માહરા લાલ.
[illegible] ધરી [illegible] પરાવતી. માહરા લાલ.
[illegible] તેમ [illegible] દેહી, માહરા લાલ.
[illegible] પુન્ય [illegible] થઇ માહરા લાલ. ૬.
[illegible] પેરી રહે, માહરા લાલ.
[illegible] જેમ [illegible], માહરા લાલ.
[illegible] નિકટ [illegible] નહે, માહરા લાલ.
[illegible] ધરે [illegible]. માહરા લાલ. ૭.
[illegible] વહાલી, માહરા લાલ.
[illegible] દુઃખ [illegible], માહરા લાલ.
[illegible] ઉદેરી, માહરા લાલ.

મુગ ફગ ખગ પડ્યાં લઘુ કરૂં. માહરા લાલ. ૧૪.
ત વિષય ભગ સંયોગ રહેતું લોકમાં, માહરા લાલ.
ો અધામ વિયોગે વસતું શોકમાં; માહરા લાલ.
મ કેરેલિ રહે છે પશુમેં નર જે કહ્યું, માહરા લાલ.
વરે નર તમે પુછ્યું તે મેં સહિ કહ્યું. માહરા લાલ. ૧૫.
કહે ઉલટું તુમ સાધર્મિક વરિને, માહરા લાલ.
કુલ જાણું રાજ ન જાણો છડિને; માહરા લાલ.
ન તપ કરતાં સમકિતધર સાવર મજા, માહરા લાલ.
વન પુજન વનરાજ મનોરથ મુજ ફળ્યા. માહરા લાલ. ૧૬.
એ સુધાની વેળા જગમંગલ કરો, માહરા લાલ.
ન રૈવે અરિહંત પુજા અનુસરો. માહરા લાલ.
અમે પણ જિન પુજા કરશું વિધિયે ભરે, માહરા લાલ.
એમ કહીને નિજ જળ લે જિન પુજા કરે. માહરા લાલ. ૧૮
સિદ્ધિ પ્રમુખ તિહ સાધર્મિને નીસરે, માહરા લાલ.
રાજ કીર કરિને લઇ ઘરમાં સંચરે; માહરા લાલ.
એકલિક જળ ફળ લાવીને ભેટ જ ધરે, માહરા લાલ.
આનપાન નિજ વિસમી એણી ઉતરે. માહરા લાલ. ૧૯.
સામુદ્રિક લક્ષણ તુમ લક્ષણ શુભ દેખીયાં માહરા લાલ.
લોકસમકાવ્યે મુજ ચિત્તમાં સંદેહ કિધાં; માહરા લાલ.
એમ કહિ ભાવા ભગા નારિ દાબ કપટની, માહરા લાલ.
એકલડી તિહાં કીર કુંઅર મન રંજની. માહરા લાલ. ૨૦.
એધિ કહે તુમ દેશ જાતિ કુળ વંશ કયો માહરા લાલ.
સાધર્મિક ભાવે કહેતાં અંતર કિશો; માહરા લાલ.
કુંઅર ભણે કાશીપતિ પુત્ર પિછાણજો, માહરા લાલ.
દેવી વસ્તુપિ નામ અમારૂં જાણજો. માહરા લાલ. ૨૧.
સુણિ વિસ્મિત શુક એકલડી આનંદીયાં, માહરા લાલ.
સમરે કુંઅરે નિજોમન ચેતિ આણીયાં; માહરા લાલ.
વાન સુણિ વર સુરજ વંશ મલ્હવતી, માહરા લાલ.
ચંદ્રસુંદરી ધરિ નામ એકલિને પેઢવતી. માહરા લાલ. ૨૨.
તિસ્થી વિમાન સરવને લાગે પરઘુરે, માહરા લાલ.
આગળ ગઈ દૂર વદને શુક વાત મ કરે; માહરા લાલ.

રાજા રાણી સજ્જન સન્મુખ આવીયાં, માહારા લાલ.
નયનાશ્રુ પીતરે પુત્રી નવરાવીયાં. માહારા લાલ. ૨૩.
ખોળે બેસારી માય હૃદય ભેટી મળે, માહારા લાલ.
જનમ વિયોગના મેળા ખિણુમાં ના વળે; માહારા લાલ.
માત સુતા જનકાદિક બહુ પરે, માહારા લાલ.
ત્રિલોચના સમજાવિ લાવે તસ ઘરે. માહારા લાલ. ૨૪.
દિયે બહુ માન કુંઅરને નૃપ ભેળા જમે, માહારા લાલ.
ધૂપ દીપ નૈવેદ્ય સુરીને મન ગમે; માહારા લાલ.
જનમોચ્છવ કરે ઘરઘર તોરણ બેટણાં, માહારા લાલ.
બંધિખાનાં છોડી દિયે દાન જ ઘણાં. માહારા લાલ. ૨૫.
રાજકિર ભરૂઅચ્ચ ભ્રગુરાયને જઈ કહે, માહારા લાલ.
વાત સુણી શુક મુખથી હરખ ઘણો લહે; માહારા લાલ.
રાય સુતા લેઈ સાથ પદ્મપુર આવના, માહારા લાલ.
પરમોચ્છવ કરી વરકન્યા બિહુ પરણાવતા. માહારા લાલ. ૨૬.
કુંઅરને હય ગય કંચન ગામ બહુ દિયાં, માહારા લાલ.
દેવિ ત્રિલોચના કુંઅરે વિસરજન કિયાં; માહારા લાલ.
ભ્રમ કરતાં સુરીનું લિંઙ્ગ ચિર તે મોકલે, માહારા લાલ.
ત્રિલોચના રતિસુંદરીને આપી ચલે. માહારા લાલ. ૨૭.
કામદેવ રતિપ્રીતિશું જિમ સુખ વરે, માહારા લાલ.
કુંઅર ભુજાલ વિશાળ તિહાં લીલા કરે; માહારા લાલ.
પૂરણ બીજે ખંડ એ ઢાળ અગીઆરમી, માહારા લાલ.
શ્રી શુભવીરની વાણિ ચતુરને ચિત્ત ગમી. માહારા લાલ. ૨૮.

ચોપાઈ.

ખંડ ખંડ જિમ ઇક્ષુ ખંડ, ચંદ્રશેખરનું ચરિત્ર અખંડ;
શ્રી શુભવિજય ગુરૂથી લહ્યો, બીજો ખંડ તસ શીષ્યે કહ્યો. ૧.

इति श्री तपागच्छाधिराज भट्टारक श्री विजयसिंह सूरिसंतानीय पंडित श्री शुभविजय गणिशिष्य भुजिष्य पंडित वीरविजय गणिभिर्विरचिते चंद्रशेखर चरित्रे प्राकृत प्रबंधे कंचुक सहक्रियापालन कन्याहरण विद्याग्रहण मदनमंजरी मृगसुंदरी पाणिग्रहण वर्णनो नाम द्वितीय खंडः ॥

ખંડ ૩ જો.

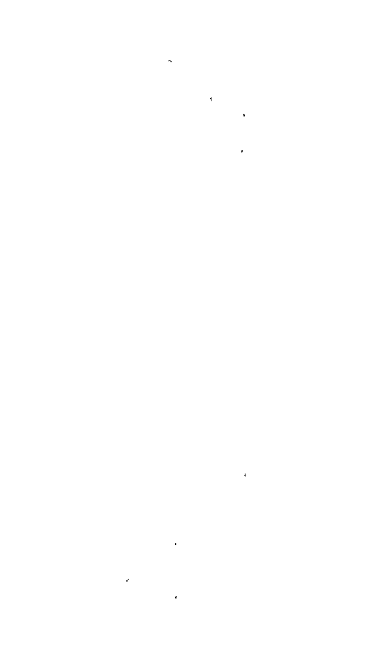
દોહરા.

શ્રી શુભવિજયજી બુધ ગુરૂ, સુરગુરૂ સમ વિખ્યાત;
સમરંતા સુખ સંપજે, જપતાં અઘર ઘાત. ૧.
બીજો ખંડ અખંડ રસ, પૂરણ હુવો મન રંગ;
ત્રીજો ખંડ કહું હવે, સુંદર શ્રોતા સંગ. ૨.
.. શ્રોતાજન મંડળી, વક્તા સનમુખ દૃષ્ટ;
.. થી અમૃત ઝરે, [illegible] વન પરતક્ષ. ૩.
.. મૂરખ શ્રોતા આગળે, વક્તાનો ઉપદેશ;
પાક વસ્તુ સુચિ કરે, યથા ચિન કલેશ. ૪.
સિંહ ભજે યથા તમે, સમજ ફરો છો કેશ;
મુજ ખાઉં આહાર મુકું, રવિ તુમ પ્રગટે તેજ. ૫.
મુજ ખાઉં આહાર મુકું, રવિ તુમ પ્રગટે તેજ.
પડિકમણું કરું દેવશી, હું પણ ખામણા કરું;
અરે પડિકમણા વિના, કિહું કરું નિજ ઘર જાઉં. ૬.
અંધ આગે આરસી, કરવું બધિર પુરગાન;
મૂરખ આગળ રસ કથા, એ ત્રણે એક તાન. ૭.
નિદ્રા વિકથા પરિહરી, સુણજો શ્રોતા દક્ષ;
જાણું હરી તસ રીઝવું, આખી ન ભૂલી લક્ષ. ૮.
એક દિન ભૂપ કુંવરને, બોલે જયરાજ મહારાજ;
આવો તો વંચિત કરો, પુત્ર અમારાં આજ. ૯.
ત્રણ સુધી મુસાફરી કહે, રેહેજો વિરતિ પાસ;
જ્યાં સુધી મુસાફરી કહે, રેહેજો વિરતિ પાસ;
જાળમ વિયોગ ભણ્યા પછે, સાસરે કરજો વાસ. ૧૦.
એમ કહિને સતિ સૈનગું, ભૂપ નૃપ કુંવર સમંત;
રાજ્યાધિ પંજર ધરી, જયરાજ પુર આવંત. ૧૧.
અનમંજરી વર ઇચ્છા, [illegible] ઘણાં કુળિમાં;
નિજે નગરી કુશસ્થલે, આવ્યા રાજકુંવર. ૧૨
વાસ ભુવન દેશાવતાર, ભેટું રહેવા ઘર;

રૂપવંતી પૂર નારિયે રે, રંજન કરતો તાસ;
ધન આપી કીમ ફરે રે, બેઠ લ્ય વનવાસ. સુ૦
પ્રજા લોક ભેગા મળી રે, વિનવતા ભટ રાય.
જિતસેન ચિંતા જિમો રે, દુનિયાને દુખદાય. સુ૦
પુત્રપરે પાળિ પ્રજા રે, સાહિબ તુમે ધરિ નેહ;
તુમ સુત જગ દિનમાહથી રે, રહિયે કિણિપરે એહ. સુ૦
સુણિ નૃપ વચન સુધારસી રે, ચિંતિ ચિત્તમાં તેહ;
ચિંતે નૃપકુળ જાણજો રે, મહિ કુટુંબ સુત સ્નેહ. સુ૦
રક્ષિવા ઉદવેગે કરી રે, લાવ વિદેશ નિદાન;
કથનને શું લિખિયે રે, જેહથી દૂરે કાન. સુ૦
આવ્યો કુંઅર નૃપ આગળ રે, બેઠો કરિય પ્રણામ,
બીડાં બહુ આણજો મુખે રે, રાજ આપે તામ. સુ૦
જિતસેન વિરમણ કહે રે, સિંહ કિરયો ઉનપાત,
ઇંદુ ચિત્તમાં આવતી રે, જાણે વાજતો ધાત. સુ૦
રાજ કૃતાંત સમો કરો રે, રૂપો કરત વિનાશ;
એમ ચિંતિ બીડાં મહીરિ, પોહોતા જનની પાસ. સુ૦
બીડાં બહુ તાતે દીધાં રે, શું કરવું હવે કાજ.
મા કહે દૂરે ટળો રે, તુમથી મહ અમ લાજ. સુ૦
એમ કહિ અનેક ભેદથી રે, રૂત દિપે તસ સાન;
સોનગ હોય આના કહે રે, દેહેદિ નહિ પરધાન. સુ૦
ખડગ હાથ લેઈ નિકસ્યો રે, મરણુ નાંખી નિજ માન.
મિત્રને મળવા કારણે રે, સ્નેહસાર ઘર જાત. સુ૦
ચિત્ત ખરે એ કહી રે, ઢાળ પ્રથમ રસ રેલ;
શ્રી શુભવીર કુંઅર તણો રે, પુન્ય ઉદય પ્રવેશ. સુ૦

દોહરા.

વાત સુણાવિ મિત્રને, કહે જાશું પરદેશ;
જનકનથી સર્પી હકી, કરશું સકળ વિદેશ.
મુજ આગ્રહ દેખી કરી, તાતે ન રાખ્યો કમૂર;

કરિ આગિસ નારિને મારી જી. મનુરો૦ ૪.
કહે કેઈ અરી ફિકી ખારો જી. મનુરો૦
વગરે વમે નવિ લગો જી. મનુરો૦
કંટક આગે પગ કેસ જી. મનુરો૦
મગે સનમુખ વિરમ વેસ જી. મનુરો૦ ૫.
લખ અન્ન તજી થઈ સૌરો જી. મનુરો૦
ઘર આંગણ મેહુલી અપૂરો જી. મનુરો૦
કેઇ પૂરે નમન ને મોગી જી. મનુરો૦
ધેનુ ભૂખ્યો ને રોગી જી. મનુરો૦ ૬.
અંધ કુમળ વધ્યા કાલો જી. મનુરો૦
દ્વિજ ઘાનિ ને કુગ દિલો જી. મનુરો૦
સન્મુખ આવતાં ભુંમ જી. મનુરો૦
હવે શુભ કહીયું રમ જી. મનુરો૦ ૭.
કુંભ કન્યા દધિ ફળ ફૂલ જી. મનુરો૦
કરીસત નારી અનુકૂળ જી. મનુરો૦
વન્ડ શંકુ એ મધ્યંમેસ જી. મનુરો૦
કરિ ગુરરનો રથ પરસેસ જી. મનુરો૦ ૮.
નિર્ધૂમ અગ્નિ સિદ્ધ અન્ન જી. મનુરો૦
ધ્વજ મઠ ગુરસ અતિધન્ન જી. મનુરો૦
વેસ્યા માલી શૂર ભુપ જી. મનુરો૦
નાલિન કર અરિસો અનુપ જી. મનુરો૦ ૯.
કર દંડ જૈન મુનિ વેશ જી. મનુરો૦
પંચ પરમેષ્ઠી નિવેશ જી. મનુરો૦
ખરશામ ભરી વામ આવિ જી. મનુરો૦
કોકિલ વાયસ દિયાને જી. મનુરો૦ ૧૦.
પરભાતે તેતર વામ જી. મનુરો૦
અપરાહ્ને દક્ષણ ઠામ જી. મનુરો૦
શ્રીમતી કપિકર્ણ વયા જી. મનુરો૦

તિમ નીલ ચાસ પણ સાથા જી. ચતુરો૦ ૧૧.
મૃગ દક્ષિણ શુભ પ્રભાતે જી, ચતુરો૦
સંપાધિ ડાબાં જાવે જી; ચતુરો૦
એક છીંકા કુમર કાન જી, ચતુરો૦
ગામ જાતાં ન મળે ધાન જી. ચતુરો૦ ૧૨.
શુક ધ્રમ દોય વેશ્યા નાર જી, ચતુરો૦
નર નારી ને ક્ષત્રિ ચાર જી; ચતુરો૦
વસુ બ્રાહ્મણ ભેગા આવે જી, ચતુરો૦
ફરિ નિજ ઘર વાસ ન આવે જી. ચતુરો૦ ૧૩.
દોય મિત્ર શુકુન શુભ દેખિ જી, ચતુરો૦
ચાલ્યા વર પંથ ગવેખિ જી; ચતુરો૦
દિન કેતે અટવી પેહોતા જી. ચતુરો૦
મધ્યાહ્ને તરુતળ સુતા જી. ચતુરો૦ ૧૪.
નૃપ સુત શ્રમ નિદ્રા સાને જી, ચતુરો૦
નિશિ રત્નસાર તિહાં જાગે જી; ચતુરો૦
દેવગીત સુણી મન ભાવે જી, ચતુરો૦
પછે કુમરને તેહ જગાવે જી. ચતુરો૦ ૧૫.
કહે કુમર રહો મિત્ર ઇહાં જી, ચતુરો૦
હું નાય જઉ અમ તિહાં જી; ચતુરો૦
મતિ ભળે જ્યાં નિશિ વેળા જી, ચતુરો૦
આપણ ફિરૂ જઇએ ભેળા જી. ચતુરો૦ ૧૬.
નહીં ભય શક્તિની જાને જી, ચતુરો૦
કહી કુમર ચલ્યા દેવ રાગે જી; ચતુરો૦
આદીશ્વર ચૈત્યે આવે જી, ચતુરો૦
જ્યહાં કિન્નર સુરમિત ગાવે જી. ચતુરો૦ ૧૭.
આદીશ્વર જિન મન લાવે જી, ચતુરો૦
નર સુરી સવિસ્મય નચે જી; ચતુરો૦
રિષિગુણ પ્રભુને નમિને જી, ચતુરો૦

સાધર્મિક જિનવ કરિને જી. મનુરો॰ ૧૮.
રોષ ઘણો દેવ વિચારે જી, મનુરો॰
મંડપે એક પુતળી આવે જી; મનુરો॰
રૂપે રંભા અવતાર જી, મનુરો॰
મોહ પામ્યો રાજકુમાર જી. મનુરો॰ ૧૯.
આ દેવ તે પાછલી રાતે જી, મનુરો॰
કુંઅર ન આવિ પ્રભાતે જી; મનુરો॰
જેનાં તૃપ્તિ નહિ હોવે જી. મનુરો॰
ભલે મિત્ર કિશું રૂપ જોવે જી. મનુરો॰ ૨૦.
કહેણી કુણ રંભા નારિ જી. મનુરો॰
ઘડી પુતળી જાણ રૂપ ધારી જી: મનુરો॰
તે કન્યા મુજ પરણાવો જી. મનુરો॰
નહિતો વાત કાજ રચાવો જી. મનુરો॰ ૨૧.
મિત્ર જપે કિશું આ ભાખો જી. મનુરો॰
ચીતમાં કછુ ધ્યાન ન રાખો જી: મનુરો॰
ઓરો નમાજ લિયા જાય જી. મનુરો॰
ઘર શિખર પધારો હાથ જી. મનુરો॰ ૨૨.
ચંદ્રશેખર રાય રમતા જી. મનુરો॰
ખંડ ત્રિજે બીજી ઢાળ જી. મનુરો॰
ભવે પુન્ય ઉદયની વેળા જી. મનુરો॰
શુભવીરને વહિત મેળા જી. મનુરો॰ ૨૩.

દોહરા.

કહે આચાર વનખંડમાં, કઈ નહિ કુમિત્ર; ૧.
સર્વ રચના જાણી કરી, શિવ ભય નહિ પત્ર.
ધર્મ વૃધ્ધી લહિ વિનયથી, પુછે ધરિ નાથ; ૨.
કુણ કન્યા અનુક્રમથી, આ પુતળી કાજ.
મુનિ જપે કમલ પુરે, શિવ કામ અવતાર; ૩.
ભુવિનિ નરિશું રહે, સુમતિ ગુણ દાતાર.

તસ લધુ નંદન પાંચમો, ગુણવંત સાગર નામ;
જૈન ધરમ રાતો સદા, સકળ કળાનું ધામ. ૪.
પતિ ચિંતાનુગામિની, કામિનિ છે તસ એક;
પતિવ્રતા વ્રત ધારણી, સત્યવતી સુવિવેક. ૫.

ઢાળ ૩ જી.

(હારે હું તો જળ ભરવાને ગઇ'તી યમુના તીર જો—એ દેશી)

હારે હવે રત્નપુરે પદ્મરથ રાજા નામ જો,
તસ પદ્માવતી બેટી પેટી ગુણ તણિ રે લો;
હારે ચોસઠ કળાગમ વરસતી સરસતી ઠામ જો,
ચરણ તણિ ચંચળતા ગઇ નયણાં ભણિ રે લો. ૧.
હારે નિજ ઉદર અલઘુતા ગઇ કુચ દોય ઉતંગ જો,
રમત ખેલ વિરમી રમર ક્રિડા મન વશી રે લો;
હારે લધુ બાળ કાજ હરિ લાજ ધરી ઉછરંગ જો,
વિનિમય યોવન વય વિલસી વશિજિસિ રે લો. ૨.
હારે એક દિવસે રાજકચેરી માંહી તેહ જો,
ધરિ શણગાર જનક અંકે ઉપવેશતી રે લો;
હારે નવ યોવન દેખી રાય ધરી બહુ નેહ જો,
ચિંતે મુજ પુત્રી સમ કુણ હોશે પતિ રે લો. ૩.
હારે કુળ શીલ રૂપ વય વિદ્યા દેહ સનાથ જો,
સાત ગુણે વર જોઈ નિજ દેઉ સુતા રે લો;
હારે પરદેશી નિરધન રોગી મૂરખ સાથ જો,
મોક્ષાર્થિ સુરને ન દીધું એ અદ્ભુતા રે લો. ૪.
હારે પુત્રી ગુણ રંજિત નૃપસુત રૂપ અનેક જો,
ચિત્રપટે મંગાવી સખિયોશું સુચે રે લો.
હારે તે કુંઅરી દેખી માને સહુ અવિવેક જો,
સ્નિગ્ધ ઘટે નવિ ભેદે જળ તિમ નવિ રૂચે રે લો. ૫
હારે એમ રૂપ નિરૂંછી બહુ નર કેરાં તેહ જો,
પુરૂષ દ્વેષણી થઇ તેહથી પદ્માવતી રે લો;

હરિ તવ રાણી દુખભર રોતી નંદની નેહ જી,
સંતાન સાથે દુખ ધરતો વળી ભૂપતિ રે સો. ૬.
હરિ હેમપુરથી સાગર નામે સૂતાર જી,
નિજ નારિયું સાથ: કારણ આવતો રે સો:
હરિ શ્રી શાંતિનાથની પૂજા કરિ વિસ્તાર જી, ૭.
વંદન કરિ શશિશેખરને આસન આવતો રે સો.
હરિ નિશિ વેળા પદમની કન્યા સખિ સાથ જી,
આગળ ભટ નર વેશ ધરી નારી તણા રે સો.
હરિ કર હાસ્ય કરતા નરને અસિ હાથ જી, ૮.
જબ યામિ નિશિ સરે નર નાઠા ઘણા રે સો.
હરિ તવ સૂત્રધાર આધારી મધ્ય પટ્ટ જી,
સા દેખી ભામિનીઓ તે ચિંતા કરે રે સો.
હરિ સુરનાથ ખેચર કન્યાથી અધિક સ્ત્ર દીઠ જી, ૯.
વિવિધ રૂપ બનાવ્યું પણ દુઃખ ધરે રે સો.
હરિ સહુ પુરજન દેખતી નિશિ નિશંક અનાદર જી,
પુત્ર વિના દુઃખ વિવશ તિહુ મંદિર કથા રે સો:
હરિ તિહુ રાજ નગરી કટી તિહુ નિશિ અંધાર જી, ૧૦.
કંત વિના સિ રૂપવતિ દીઠી તથા રે સો.
હરિ પદમાવતિ મિત્ર વતિને સહુ નિજ ગેહ જી,
સાગર પણ વાત કરિ નિજ નગરે ગયો રે સો:
હરિ નિશે પ્રાણી ક્રોધી પદ્માવતિ સમ સ્નેહ જી, ૧૧.
દાસી વચ્છ ઇંદુ ચિત્રસેન હરખિત થયો રે સો.
હરિ તવ ભક્તિ મુનિને પુછે સ્ત્ર સુખ મિત્ર જી,
તિહુ દિઠ સ્ત્ર ઉપર રાગ ધરે રે સો:
હરિ જાપે મુનિ દક્ષિણ દેશ ભવ વિચિત્ર જી, ૧૨.
ભવ પશ્ચિમ રાગ દીઠા નહિ કાકડે રે સો.
હરિ અ. ભરતે ગોધાપુરિ છે હરિદ રેશ જી,
તિહાં ગોધા વન તરુ ફળ ઘણે અશોક રે સો:

[illegible]

[illegible]

દાસ ૪ થી.

([illegible])

[illegible] ૧.

[illegible] ૨.

નૃપ નગરે પડહ વજાવે, નર જે કોઇ દક્ષ કહાવે;
સુજ નંદનિને સમજાવે હો લાલ. પુન્ય. ૧૭.
મંત્ર યંત્ર ને તંત્ર બનાવે, નર દેશીપણું છંડાવે;
તસ રાયસુતા પરણાવે હો લાલ. પુન્ય. ૧૮.
વળિ રાજ અરધ તસ દેશે, જગ માંહે સુજશ વરસે;
મન વંછિત મેળા લેશે હો લાલ. પુન્ય. ૧૯.
કોઇ પડહ છબે નહી લોક, નિત્ય પડહ વજાવે ફોક;
રાજા મન ધારતો શોક હો લાલ. પુન્ય ૨૦.
ચિત્રસેન તે પડહ સુણિને, નિજ મીત્રશું વાત કરીને;
વળિ જ્ઞાની વયણ સમરીને હો લાલ. પુન્ય. ૨૧.
ચિત્રકારને ઘર તેડાવે, એક પટે રૂપ કરાવે;
વન સરવર પંખિ મેળાવે હો લાલ. પુન્ય. ૨૨.
વડ ઉપર પંખિ માળા, હંસ હંસણી બાળક વાળા;
વનની લગી દીવની જ્વાળા હો લાલ. પુન્ય. ૨૩.
રહી હંસી બાળની પાસે, ગયો હંસ ઉદકની આશે;
પડિ સા દવમાં શિશુ ત્રાસે હો લાલ. પુન્ય. ૨૪.
હંસચાંચ ભરી જળ આવ્યો, પ્રિયામરણે મોહે મુઝાવ્યો;
બળિ કાષ્ટિ શિખિ જળપાવ્યો હો લાલ. પુન્ય. ૨૫.
ચિત્રપટે સવિ આલેખી, દેખાવે લોક વિશેષી;
કરે વાત સકળ જન દેખી હો લાલ. પુન્ય. ૨૬.
કુંઅરિની સખિયો આવે, જોઇને તસ વાત સુણાવે;
પદ્માવતિ શીશ ધુણાવે હો લાલ. પુન્ય. ૨૭.
દાસીને કહે ઇહાં લાવો, નર દેવ સુપટ દેખાવો;
સુજને જોવા મન ભાવો હો લાલ. પુન્ય. ૨૮.
સુણિને સખિયો તિહાં જાવે, કહે રુકમિની તુમને તેડાવે;
કહે સો ભયમાં કુણ આવે હો લાલ. પુન્ય. ૨૯.
વડે દાસી ભય નવિ ધરશો, ચિત્રસેન સુણિ મન હરખ્યો;
ગયો રૂપની પાસે તનશો હો લાલ. પુન્ય. ૩૦.

આવ્યો નિમ જાણી વાણી, ઊભી હાથ ધરીય. ૫.
એવા ધૂર્ત જગત ફરે, કરતા નવ નવા વેશ;
તુમ સમ આર્જવ પામિને, જાુ દિયે ઉપદેશ. ૬.
ધૂર્તનું મનક ન વિસરીયે, તે ઉપર એક વાત;
સાંભળતાં મતિ ઉલસે, દેષ ન કબહિ વિઘાત. ૭.

ઢાળ ૫ મી.

(વાદળીઆ વાય ઉવાંસળી રે—એ દેશી.)

જૂઠો મીઠો સંસારમાં રે, સાચો જગમાં ન સુહાય;
મન પરીક્ષક સાચને રે, જૂઠો જાુઠાને ગાય. જૂઠો. ૧.
ઓગઢાર પગે સમાચરે રે, ન કરે તે જૂઠનો સંગ;
ધૂરત પાપે પેટ જ ભરે રે, તસ જૂઠ સાથે રંગ. જૂઠો. ૨.
વેશ્યા ચોર ને વાણિયા રે, પરદારક ને દ્યુતકાર.
સ્વાર્થિ ધૂર્ત નિર્ગુણિયા રે, એ જૂઠ તણા ભંડાર. જૂઠો. ૩.
ધૂરત વાત મીઠી કરે રે, પાડે પેહેલો વિશ્વાસ;
દંભ મતિ પેઠી કરી રે, ભય દેહ પછે ગે પાસ. જૂઠો. ૪.
ખારેકે તૃપ્તિ નહી રે, જાુઠ ધૂરતની વાત;
સુણતાં ધર્મ દૂરે કરે રે, વળિ ધન જીવિતનો ઘાત. જૂઠો. ૫.
જારક ચોર ને પારધિ રે, ઓધી નૃપ નાગ ને વીંછ;
વેશ્યા વેદ્ય ધૂર્તનિધિ રે, નવિ જાણે પરની પીડ. જૂઠો. ૬.
સર્વપુરે રત્નાગર રે, નામે શેઠ અતિ ધનવંત,
અપેજએક વિધશાવિધ રે, એક દિન હેલ વાત કરંત. જૂઠો. ૭.
શેઠ વહે મનુ ધન આપવું રે, લે જાણે ચોર ને રાય;
વળિ વિનાશ થાઈ કરે રે, એક દિવસે સઘળું જાય. જૂઠો. ૮.
તે માટે એકાંતિ જઈ રે, ધન ગોપવવું પરમાન;
દમ વિના રામચંદને રે, વસિષ્ટ દિયે અપમાન. જૂઠો. ૯.
એમ ચિંતી પુત્ર વિના મળી રે, ધન લેઈ ગયા સમશાન;
ધન ચાટંતાં કહે પુત્રને રે, કરો નજર થઈ સાવધાન. જૂઠો. ૧૦.
મધ્ય નિશાની વેળા ગઈ રે, નવિ કરીએ શોર બકોર;

પરધન લેવા ફરતા ઘણા રે, જગ ધૂર્ત દ્યૂત ને ચોર. જૂઠો. ૧૧.
તવ સુત ચારે દિશિ જોવતો રે, નર સૂનો દીઠો એક;
બોલાવ્યો પણ બોલ્યો નહીં રે, પગ ઝાલી તાણ્યો છેક. જૂઠો. ૧૨.
પણ તે સાસ ઘૂંટી રહ્યો રે, તવ જાણ્યું મૃતક નીદાન;
શેઠ કહ્યાથી ખડ્ગે કરી રે, કાપ્યાં તસ નાક ને કાન. જૂઠો. ૧૩.
પુત્ર પિતા ધન દાટતાં રે, અહી નાણુ કરીશ વિશેષ;
મંદિર જઇને સૂતા બિહુ રે, ન રહિ શંકા લવલેશ. જૂઠો. ૧૪.
પાછળ ધૂર્તે ધન કાહાડિયું રે, ચિંતે ગયા નાક ને કાન;
પણ જો દ્રવ્ય ઘરમાં હશે રે, તો કરશે જગત બહુ માન. જૂઠો. ૧૫.
કાળો કાણો ને કુબડો રે, જે નર અસંકરિપો આથ;
જગ કહે ભાઇ સૌદામણા રે, પગ પગ નર ઝાલે હાથ. જૂઠો. ૧૬.
ધન સવિ લેઇ નિજ ઘર ગયો રે, વિલસ્યે વેશ્યાદિક સાથ;
મેળા ભેળા કરતો ફરે રે, ઘણા મિત્ર તે વલગ્યા હાથ. જૂઠો. ૧૭.
એક દિન શેઠ ધન કાહાડવા રે, ગયા સુતશું લેવા રોક;
ખાલી ખાડો દેખી કરિ રે, દોય મૂકે મોહોટી પોક. જૂઠો. ૧૮.
સહિ મૂર્છા વળી રોઇ કરી રે, આવ્યા નિજ ગેહે રાત;
વાહાલી નિદ્રા ગઈ વેગળી રે, ચિંતાએ થયો પરભાત. જૂઠો. ૧૯.
બિહુ જણુ ધારી નિશ્ચય કિયો રે, નાક કાન ગયાં તે ચોર;
એહ નિશાનીએ ઝાલવો રે, નવિ કરવું અવરશું જોર. જૂઠો. ૨૦.
નગરે જોતાં ગણીકા ઘરે રે, દીઠો વિલસંતો તેહ;
મહિપતિ માણસે ઝાલિઓ રે, મળી કીધી નિશાની જેહ. જૂઠો. ૨૧.
ભુપ ભણે ધન કિમ લિયું રે, હસિ બોલે રાય હજૂર;
શેઠની પાસે મેં ધન લિયું રે, આપી કિંમત ભરપૂર. જૂઠો. ૨૨.
રાય કહે તેં શું આપિયું રે, કહે મેં દિયાં નાક ને કાન;
તે જો પાછા મુજને દીએ રે, કરિ દેવે હતાં તે સમાન. જૂઠો. ૨૩.
તો શેઠને ધન પાછું દિયું રે, નથી બીજી કાંઇ ભૂલ્ય;
વાત સુણી નૃપ બોલિઆ રે, હુઆ ધૂર્ત તમો દોય તુલ્ય. જૂઠો. ૨૪.
શેઠ ગયા નિજ મંદિરે રે, ગયો ધૂર્ત વેશ્યા ગેહ;

પુત્રે વાત સુણિ સ્વામિનીરે, પરઘરસ્યું ન ધરશો નેહ. મોહ્ન. ૨૫.
વાત વીનોદ અચરિજ ભર્યો રે, ચંદ્રશેખર રાસ રસાળ;
વિજે ખંડે ચૈ પાંચમી રે, શુભવીરે વખાણી ઢાળ. મોહ્ન. ૨૬.

દોહરા.

કુંઅરી કહે સખિ સાંભલો, વાત કહી તેં સાર;
પણ ભાગ્યાવિણ શું કરે, મુજ મન કેરો વિચાર. ૧.
પુરૂષ તો કરતા ઘણા, પુને ભાવિક લોક;
સજ્જન રવિદર્શન વિના, મુજ ન હરે ચિત્ત કોક. ૨.
નારિ ચરિત્રની આગલે, પુર્ષ કશા અપ્રમાણ;
આદ્રકુમાર મહિલાવશે, રોતા જાણ અજાણ. ૩.
તેમાં પણ સુશિક્ષા સતિ, બુધ્ધિવંતી જે નાર;
કનક કસોટીએ ઘસે, પારખુવતો સંસાર. ૪.
જિમ જગ રૂપવતિ સતિ, પતિવિણ સયોગ;
ધોરિ કર્મો જાણ સ્વારને, આપ વરી સુખભોગ. ૫.
કહે સખીયો અમને કહો, બુધ્ધિ પ્રપંચ વિચાર;
પદ્માવતિ વરણું કહે, તેહ તણો અધિકાર. ૬.

ઢાળ ૬ ઠી.

(સખરેમેં સખરી કુણ જગતકી મોહની—એ દેશી.)

સુણ હો સખિ સખી વાત પુરાણી ગ્રંથમેં,
સતિ કુમતિ ભેદ વિનોદ ભગ્ર રૂણ પંથમેં; હાં હાં ભગ્ર રૂણ પંથમેં,
મેરી ભગ્ર ભગ્ર રૂણ પંથમેં.
કુડ કપટકી ભાતમેં દુષણ દેખતે;
વિધિ ઓર નિષેધ રચાત અંત એકાંતન પેખતે. હાં હાં એકાંત. મેરી. ૧.
વિધપુરે રણુસાગર નામે શેઠ સુતા,
ગુણવતિ ગુણાવલી નામ સતોગુન અદ્ભુતા; હાં હાં સતી.
રૂપ અનુપ નિધાન લઘુતા ભર્યો,
મેના ઓર રંભા ઉરવશી લીખે સતિ ગર્વ. હાં હાં ઉર્વ. મેરી. ૨.
રાજપુરે ધનવંત શેઠ ઘર સાસરા,

જયવંત કુમારકે સાથ ગમે સુખ વાસરા; હાં હાં ગમે.
એક દીન સારથવાહ ધનાભિધ આવતે,
તસ ગેહ ઉતારા કીધ રહે ખટ માસ તે. હાં હાં રહે. મેરી. ૩.
ગુણાવળી રૂપવંત નયાસેં દેખતે,
લગિ કામ નરેંદકી ચોટ ઉસોપર મોહતે; હાં હાં ઉસે.
માળણ દૂતી કે સાથ સદેવે કહાવતે,
સા નધામે ન જોવે તાસ તથાપિ છંદાવતે. હાં હાં તથાપિ. મેરી. ૪.
આપકે દેશ જવાકી તેયારી જબ રહે,
સોય તામ કહાવે તાસ અબે તૂં કયા કહે; હાં હાં અબે.
આજ મુકામ કરી તુજપર મરણો કીયો,
નહીતો અમ સાથ થશો ધન માલ તુજે દીયો. હાં હાં ધન. મેરી. ૫.
દૂતીકા વયણ સુણિ કરી સા ચિંતે વસા,
કામી નર અંધ ન દેખે વાસર ને નિશા; હાં હાં વાસર.
દવ્ય હરૂં મે તાસ ધરયા ફેર ના કરે,
યું ધારિ વિચારી વાત દુતિકું ઉચરે. હાં હાં દુતી. મેરી. ૬.
જાય ઊસે કહો એમ આવુંગી નિશા સમે,
હુઆ શેઠ ખુશી સુણિ વાત થયો સંધ્યા સમે; હાં હાં થાસ્યો.
માળણ સાથ ગુણાવલી ધણ નમન ગઇ,
દૂતીને વિસરજી ગેહ ઉસે ભેળી ભઇ. હાં હાં ઉસે. મેરી. ૭.
સાઢિ ચઢિ બણે શેઠકું મોય વિસ્મૃત હુઇ,
ચલનેકી સતાબીસે ઝાંઝર એક મેં ગુમ ગઇ; હાં હાં એક.
આ નેઊર બિન ન ચલુંગી તુમ લાઓ જાઇ,
હઠ દેખી ગયુ તસ ગેહ પિછેસે કયા હુઇ. હાં હાં પિછેસે. મેરી. ૮.
વન મધ્યે એક તસકર સા દેખી કરી,
રૂપ દેરે બાણે વિંધાણો રાગ દીયા ધરી; હાં હાં રાગ.
સાઢિ ઉપર ચઢિ હલકારિ મારગ સરૂ,
સો કહે ઝાલિ લગામ જોર મિલિ તું સુંદરૂ. હાં હાં મોલી. મેરી. ૯.
બોલી સતી મંન વંછિત ભાગ્ય દિશા ફળી,'

દિશા માહુર મોતી આવી તુમસેં પ્રીતિ મળી; હાં હાં તુમ.
એક પુર પરિસરે વન તરુ દેઉ વિશામતી,
દેખ વિસવાસ ને મોજન કારણ કે જતી. હાં હાં કારણ. મેરી ૧૦.
વનપાલક તે દેખી વદે નૃપ આગળે,
સુરી રૂપવંતી નારી મન મોહની આગળે; હાં હાં મોહની.
ચોરી સોરી સહ કાજ નારી ભાગ્યશ્રી;
કરૂણ સહ નૃપને ભાખે કહંત ખરી સ્ત્રી. હાં હાં કહંત. મેરી ૧૧.
તુમકું સ્વયંવરનેકું કહે સબ આવિયા,
તુમે કાહેકું મેરક સબ કહકું ભાવિયા; હાં હાં કહકું.
મહીર દેઈ દીનારી ખાલખાલ મોકલી,
મન મેલણ ભેલણ તાકું મોહનમેં ચલી. હાં હાં મોહન. મેરી ૧૨.
ભોળે ભણી રહો દૂર મેરી ભલી સહેલે,
કામદેવો મંદિર ચાલ્યા કરવું આરવેલ; હાં હાં કરવું.
દૂમ મુખ દરશન સુખભર મેં પાવ સવી,
અર્ધ રાજપુરે સોભ મંદિર પુણ્ય ખરી સ્ત્રી. હાં હાં પુણ્ય. મેરી ૧૩.
રાણી સુત દૂધ ભૂષણ પેહેરી આવશું,
હરિ પૂર્ણ અભિમદ લિયે લિયે પદ આવશું; હાં હાં પદ.
માત સહીત કરસીકું હેવાં કરસી ખરી,
કામદેવ મહેલ રાજ બિરાજ કર પામી વરી હાં હાં કર. મેરી ૧૪.
રાત સુણી નીજ સૈન્યક સાથે મોકલી,
કરણ કરિ આપ સુખાસન બેસી ચલી; હાં હાં સુખાસન.
રાજપુરિ નગરી વન સીમ કિનારે,
કરણ ભૂષણ દાસસુતની અર્ધ નિજ સાથરે. હાં હાં સહ. મેરી ૧૫.
સૈન્ય વિલક્ષ અધ નૃપને કહેતા વળી,
તુમે શાસ્ત્રકરી કરીને તસ ઘર મોકલી; હાં હાં તસ.
રાજતણું તસ મોહે નૃપ દેખી કહે,
રાજ ચોથી ભરિ કર જેણી વનેમાંમેં રહે. હાં હાં વન. મેરી ૧૬.
કોઇક નગર માંહે ન દેખી ચા વને,

[illegible] ગયે ચાલ્યો તે પણ વન યોગિ ભને; હાં હાં વન.
સાથપતિ [illegible] ઝાંઝર કુતિ હાથમેં,
[illegible] મધ્ય નિહારતી ગીરિ ભયો તે અનાથસે. હાં હાં ભયો. મેરી. ૧૭.
[illegible] ઝાંઝર તે [illegible] ગયે,
નિજ અંગ વિભૂતી લગાય દુખે યોગિ ભયે; હાં હાં દુખે.
[illegible] વૈરાગ્યે ભર્યો,
[illegible] હાથ [illegible] યોગીશ્વર થઇ ચલ્યો. હાં હાં યોગી. મેરી. ૧૮.
[illegible] ગામ વને ફિરતે ફેરે,
અક દિન [illegible] સરોવર પાળે તે બેઠા મગે; હાં હાં. પાળે.
[illegible] અંક અંકડું [illegible] ખોલતે,
[illegible] વિભૂતીકા ખોલતે. હાં હાં વિભૂતી. મેરી. ૧૯.
[illegible] રોટિ પકાવતે,
[illegible] ભોગ લગાવતે; હાં હાં ભોગ.
[illegible] કર [illegible] ચડાવતે,
[illegible] કરિ એક એકડું પાવતે. હાં હાં એક. મેરી. ૨૦.
[illegible] તુમે કિસી લિયા,
[illegible] નામ તુમારા કયા દિયા; હાં હાં તુમારા.
[illegible] એક બાલિકા,
[illegible] ધરિ બોળીકા. હાં હાં તસ. મેરી. ૨૧.
[illegible] કર [illegible] લગાવતે,
[illegible] નામ [illegible] દુનિયા ગાવતે; હાં હાં દુનિયા.
[illegible] ઘર [illegible],
[illegible] ભિક્ષા લે કર આવતે; હાં હાં લેકર. મેરી. ૨૨.
[illegible] નગરમેં,
[illegible] કિયા સંસારમેં; હાં હાં કીયા.
[illegible] ગઈ,
[illegible] મધ્ય હૈ [illegible]. હાં હાં મધ્ય. મેરી. ૨૩.
[illegible] રસિયા,

રૂપ નારી સહ લઈ ગેહ, હમ તો તાજિયાઃ હાં હાં હમ.
સેન ઉભર તેનાં સહ લાધરે મેળમેં.
હમ વેશ્યા હુવા તથ દિલે રહું સુ રોજમેં. હાં હાં રહું. પ્રીતી. ૨૪.
રૂડો નિરખે નારી અની મુજ મહાસની.
અજે સૌભ રહ્યો હમ વેશ્યા હુવા નારી ભની; હાં હાં હુવા
પ્રેમ કદિ હશે અનંત નિજ ઘર આવશે,
સહી નારી ગુણવાની સાથે પ્રેમ મિલાવશે; હાં હાં પ્રેમ. પ્રીતી. ૨૫.
સાધુ પામે ધર્મ રુચિ વન પાવશે
રોગ દેખિ કર ગુણસંમિલિત સ્વર્ગ સધાવશે; હાં હાં સ્વર્ગ.
ત્રીજે ખંડે ઢાળ એ ભણી સંખરી.
શ્રી શુભવીર વિનેશ વચન રસમંજરી. હાં હાં વચન. પ્રીતી. ૨૬.

દોહરા.

મદનાનિ રહે રાજસભા, નહિ પરધર એ પતઃ
કદિય પરીક્ષા પરખશું, મંન વચન વરણાટ. ૧.
કસી કુસુમે નરપતિ રુચિ, હર્ષ ઘડે સચિરીતઃ
સ્વયંવરા મંડપ રચી, કરી સામગ્રી અરીત. ૨.
માધ નગરના ભૂપને, તેડે કરિ બહુ માનઃ
રાજસુતાને સ્વયંવરે, આવો અપુર સમાન. ૩.
રૂપિ સહીત આવ્યા સવે, સ્નાયુરિ ઉદ્યમઃ
પ્રેમ તસ ભૂપતિ કરે, વધુ આદરાદિ વિતાન. ૪.
થંભ રચિયમણ સમમણે, પૂતળી નાટારંભઃ
પંચવરણ મિતાભરે, સ્વર્ગ, વિમાન અચંભઃ ૫.
પાટિ સિંહાસન રીલતિ, ચંદરવા ઉલ્લાસઃ
ધૂપઘટા ચઉને ચડી, દ્વારે કુસુમની માળ. ૬.
રૂપી જયપતિ દાખિયા, મંડપ રચના સાર;
ભરત ધર ત્રિહું આવિને, બેઠા બહુ પરિવાર. ૭.

અસિ કર ધરી મિત્રને ભમતો રે, ચિત્રસેન ધ્રુજીને નમતો રે. રીઝા૦૧૩.
પશુ વેર કરાવ્યું રહે રે, કાયરતો ધર્મનેહ રહે રે; રીઝા૦
તે દિવસ શાન્ત કરાવે રે, લીલામાં ઘેર આવે રે. રીઝા૦૧૪.
કુંવરી દક્ષિણ દિશિ જોગા રે, તસ કેડે કરે વાયમાગા રે, રીઝા૦
અનુક્રમે નૃપ કાયા રે, સાધુપિ રક્ષુ કરવા ઊડ્યા રે. રીઝા૦૧૫.
રે રાંક તું નહિ નૃપ ભાગ રે, તસ કરે થકી વરમાળ રે; રીઝા૦
સુણી કુંવર તમે વિવાહ રે, હું કેસરસિંહનો ભાગ રે. રીઝા૦૧૬.
કન્યાની યાચના સારી રે, નથી માગી આવે નારી રે; રીઝા૦
પરનારી તણા અભિલાષી રે, પાપ પડિલ દુરગતિ કામી રે. રીઝા૦૧૭.
મુજ કર અસિ ધારા ભેખે રે, કરો સ્નાને નિર્મળ અંગે રે; રીઝા૦
કહી બોધ કર્યો સંગ્રામ રે, હુવા આગ્નેયી નાખ્યા તામ રે. રીઝા૦૧૮.
વીરસેન વસંત પુરિંદ રે, ચિત્રસેન ભ્યો તસ નંદ રે; રીઝા૦
અનુચિંતી અમૃત તોરી રે, લિલાક્ષી માગધ બોલી રે. રીઝા૦૧૯.
સુણી નૃપ બહુ વિસ્મય પામે રે, ભગવંત સહી શિર નામે રે; રીઝા૦
વિસ્તારી વિવાહ કીધો રે, પદ્મરથ કારજ સીધો રે. રીઝા૦૨૦.
ગજ વાજિ રથાદિક દીધાં રે, ચિત્રસેન કુમારે લીધાં રે; રીઝા૦
વળી અલ્પાને બહુ દાન રે, રાજ રાણીને બહુ માન રે. રીઝા૦૨૧.
વિલસે આવાસ ઉતંગ રે, રસભર પદ્માવતી સંગ રે; રીઝા૦
પરભવની વાત સંભારે રે, શીલ પુણ્યનો ન વિસારે રે. રીઝા૦૨૨.
ગીત ને નાટક જોતાં રે, સુખભર દિન દિન હોતાં રે; રીઝા૦
ખંડ ત્રીજે સાતમી ઢાળ રે, શુભવીર વચન રસાળ રે. રીઝા૦૨૩.

દોહરા.

એક દિન મિત્રને પ્રેમકહે, જાશું હવે નિજ દેશ;
આસન તણા સુખ સેવતાં, સાહસને ઉપદેશ. ૧.
માતા મન આણંદથી, પામ્યો દૃષ્ટિ વિશાળ;
પુત્રિક સમરથ ભોળથી, જન્મમાં હવે ભાળ. ૨.
નારિનું આલિંગન કરે, પતન કુળ અવગુણ;
કુમરિ આલીંગન કરે, નિપુ ભળા હવે પુત. ૩.

એક મોટો વિસ્તાર શાખ, વિદ્રુ દિશ સૈન્ય વસાવજી;
નિ મિત્ર રહ્યા વડ હેટ, પામિ વિનય ઉવેજી. પુન્ય૦ ૮.
ધ સુભટ સતા સંભાળિ, ભમ દર ગયા મધ્ય રાનિજી;
નિ સૂતાં ભાર નિહાળિ, બોલે અંતર જાનિજી. પુન્ય૦ ૯
ર ખડગ કર ચોકી ભરતો, સાંભળતો તે વાતજી;
મુખ બ્રમ ચોથી રેતિ, ધૂણી વસે દિન રાતિજી. પુન્ય૦ ૧૦.
રાજા કિંવા નહી દેવે, આ નરને નીજ તાતજી;
પુછે તે પણ આવ્યો એમ, એ છે વિસ્મી વાતજી. પુન્ય૦ ૧૧.
ગ્નો એ સાધર્મિક જાણિ, વાત કહું ઉપગારજી;
ર અસ્સા પણી મસ્તા એકની, મરણુ મધ નિરધારજી. પુન્ય૦ ૧૨.
ન સપત્ની વિભગા નામે, વસ્ય થયો લઘ રાયજી;
કુમિન નિજ સુત રાજા થાવા, કરતી બહુલ ઉપાયજી; પુન્ય૦ ૧૩.
મહિનને હણવા કારણુ, શીખવ્યો ગુપને વિમજી;
વે કુંવર તસ એ પીડે, પેસણુ દેવ્યો પ્રેમજી. પુન્ય૦ ૧૪.
મણી ન મરે તો હણવાને, પંથ પ્રયોગે શોધજી;
ગ જાતાં પડી ઉપર, ધારી મનોરથ સિધજી. પુન્ય૦ ૧૫.
બે ન મરે તો નિરદ્રોહ, એ મહુ આ વની ભાષજી;
તો એવી શ્રુતંધ રહેવે, કરે કોની આશજી. પુન્ય૦ ૧૬.
રી ભાગ્યની યત્ન સુતા આપ છે ભુજબનો દેહજી;
મારી મતિ મલિણી, તો મારી રાજા એહજી. પુન્ય૦ ૧૭.
તી ઉપચાર વાત એ રહેશે, તો નિજ પત્ર કરજી;
નધાર સુર પાપ સ્મૂલીને, પાછી કરે મન ક્રૂરજી. પુન્ય૦ ૧૮.
સ્માને કહિ હૈન્યાું મહિયા, કાન જપ'ડ મસ્તકજી;
તમા નિજ પુર ઊર્ણી સન્મુખ, આવે સઘળા રાજજી. પુન્ય૦ ૧૯.
પેથી ઉતરી તાતને નમતા, રીવે અભિષેક રાજજી;
વિમ સ્નેહે પ્રશ્ન તે પૂછી, પુર તુરંગ પરાજજી. પુન્ય૦ ૨૦.
તે બુધિ ભરે કરી ફૂરે, ભોગે અન્ય માતજી;
શ્રમજાવ્યું પેટ હેટ ભગત, દગ્ધુખ રીપ મિત્ર ધાતજી. પુન્ય૦ ૨૧.

પાછે પગે હય દૂરે જાતે, તતખિણ પીળા પ્રતાપજી;
મહુરત વેળા પડ્યો દરવાજો, સીકતવીર થયો ઘાતજી. પુન્ય૦ ૨૨.
પાપ પ્રગટ થઇ નર મુખ જાનિ, રાયે કીધ ઉપાયજી;
ચિત્રસેન ઉછ્યા તે સુંદર, સ્નેહી મિત્ર પસાયજી. પુન્ય૦ ૨૩.
નિજ ઘર આણી તાતને વિનયે, રંજે સુંખ નિરાશજી;
નિર્મળ જળ ખારે વસ્ત્રાદિક, જાય ન મળિનો પાસજી. પુન્ય૦ ૨૪.
વિમળા માત નમી સુખ પૂછી, દંપતિ નિજ ઘર જાયજી;
તે દિન વિમળા નિજ ઘર જમવા, તેડે કપટ ધરાયજી. પુન્ય૦ ૨૫.
રાય સ્વજન કુંવરાદિક બેઠા, જમવા ધરી ઉલ્લાસજી;
ગલમાહાર દોય મોદક લાવી, છાના રાખે પાસજી. પુન્ય૦ ૨૬.
પીરસતા તાંબુ લેઈ થાળ, મોદક ભરીયા ખારજી;
સજ્જન મધુ સુર બેસા બેઠા, પીરસતી નિજ વારજી. પુન્ય૦ ૨૭.
દોય મિત્ર બેઠા દેખીને, વિષ મોદક દિયે દોયજી;
મિત્ર દૂર નાખે આહાર તે ખાવે, જેહ ધરિયા સોયજી. પુન્ય૦ ૨૮.
ખટરસ પાક જમીને બેઠા, તાંબુળ બીડાં ખાયજી;
બજાજરમુ હરી સનમાને, નિજ મંદિરિયે સધાયજી. પુન્ય૦ ૨૯.
ધ્યાયની સનમાની સાસુ, કરતી નેહ વધાયજી;
શ્રી શુભવીરે ધીરજ ભાડે, આણો મન ઉલ્લાસજી. પુન્ય૦ ૩૦.

દોહરા.

એક દિન બેઠા નૃપ ચિંતવે, અહો મુજ બુદ્ધિ પ્રભાવ;
દુઃખ અવસ્થા સુતો ધરે, કીધા મરણ ઉપાવ. ૧.
દિન દિન મુજ વિકારપણું, દિન દિન સજ્જનવિલાસ;
આ વર પુત્ર સ્નેહના, ચિંતવતો મન વિલાસ. ૨.
શ્રેમ વૈરાગ્ય મન આણી, રાજ મૂકી જાણાસ;
સમરમણી નમન નથ, ધીર ઉજ્જ્વલ ધ્યાન. ૩.
હવે સમરસરણ રમ્યુ, નમન દિગંબર નાથ;
વનપાલક મુખ સાંભળી, આવે નૃપ બહુ સાથ. ૪.
વંદી બેઠા પ્રભુજીને, બેઠા મનેહ મિત દાસ.

પ્રભુ વચ્છી અષ્ટ કર્મો, ઈમ પામ્યા શિવરાજ.
હરી વૈરાગ્ય ધરે ઘણું, મિત્રી મંત્રી સાથ;
જિનસેન પદ થાપિને, લિયે દિક્ષા પ્રભુ હાથ.
વિમલ પણ સોમ લીધો, ચંદ્ર શેખર અણગાર;
શશુ મા: સેવન દીખતું, ઉતરે રસ વિહાર.
જિનસેન રાજ્ય કરે, વરે રાજ્ય મહંત;
પંચ વર્ષ મંગીકરે, રત્નસાર થયંત.
દિન કરે દિને કરે, રત્નસાર કરે બિન;
આરતી ચતુ વળી ગઇ, પણુ નહિ દુઃખ નચિંત.
કહે સુખને પુન્ય જ કરો, પુન્યથી પાપ પળાય;
દુઃખ દિલ કટ કે મિટ્ટુ, દગાથી તન દુઃખ થાય.
તન રાજ્ય ઠાકોરની, ભક્તિ કરે મન ચિત;
રુપ અમાર પળાવતા, દાને દિયે બહુ વિત.
પણુ મંત્રી રૂપ પાળથી, ન રહે દુઃખ મન દૂર;
જોબન પણુ લેખા કહે, રાજે ચોથી હજૂર.

ઢાળ ૯ મી.

(અજના નાહલાની વિનતી રે—એ દેશ.)

અન્ય દીને મન વિકાસમે રે, સભા વિરાજે રાય સાથ;
મંત્રી મિત્રી આવે ત્યાં રે, દીઠી ગોચાર બાળા હાથ.
અભયની વાણિ અમીય છે રે.
ઉડે નજર કરી જોવતા રે, દીઠી પગગ કાજે હાથ;
ખડીઆંક મંત્રી કરી રે, ગ્રંથ કર્યો લેખ થાય હાથ. અભ
રખ્યો અંધા ઉપર પડ્યો રે, કરિનો બિંદુ મિક દીઠો હાથ;
વળી મંત્રી હૃદયે ધર્યો રે, ભાખ્યા લેખ ભૂપ રૂપે હાથ. અભ
મંત્રીને કહે શું કરો રે, મંત્રી વિચારે મન અતિ હાથ;
ઉત્તર દેવ ઊઠે વાંકા પડી રે, વચન દીને દરદિ હાથ. અભ
પચાર કહે ચાપું વદે રે, ભરી રાજ્ય નહિ માને હાથ;
રૂપ ઉપજાર દૂર કરીને, દૂર કરે નહિ અભયાને હાથ. અભ

પાવૈને નવિ પાનો ચડે રે, સૌ સૌ બાળક રોવે લાલ;
જન્મ લગે જો સેવા કરે રે, રાજા મિત્ર ન હોવે લાલ. અમરની૦ ૬.

यतः

काकेशौच द्युतकारेषु सत्यं ॥ क्लीबे धैर्यं मद्यपे तत्वचिंता ॥
सर्पे क्षांतिः स्त्रीषु कामोपशांतिः ॥ राजा मित्रं केन दृष्टं श्रुतं वा ॥

પૂર્વ ચાલ.

સતનો બેલી છે સાહિબો રે, જૂઠાનો જમરાય લાલ;
સાચૂં બોલવૂં મુજ ઘટે રે, દીઠું જ્ઞાનીનું થાય લાલ. અમરની૦ ૭.
મંત્રી કહે સાચું ભણ્યા થકી રે, થાઇશ હૂં પથ્થર રૂપે લાલ;
રાય વદે જૂઠ એ વારતા રે, ખાડ ખણે નહીં કુપે લાલ. અમરની૦ ૮.
સત્વ ધરી તવ મંત્રી ભણે રે, પદ્માવતીશું આવંતા લાલ;
વડ હેઠે તુમે નિદ્રા વરી રે, દેવી દેવ બોલંતા લાલ. અમરની૦ ૯.
આગળી જીવિત વાતની રે, ચ્યાર સુણી તુમ કેરી લાલ;
જનનિ જતાં તાત રીપૂ થયો રે, વિમળાક્ષિ ચિત કેરી લાલ. અમરની૦ ૧૦.
સઘળી વાત માંડી કહી રે, તેહમાં અશ્વની વાને લાલ;
જાનુ સમાણો પથ્થર થયો, રે, કટિસમ પોગ નિપાને લાલ. અમરની૦ ૧૧.
નૃપ દેખે પણ હઠથી કહે રે, બોલ આગળ ચૂંપે લાલ;
વિખમોદક ત્રિણ ભણે રે; કંઠલગે પથ્થર રૂપે લાલ. અમરની૦ ૧૨.
તોપણ નૃપ બોલે ચોથી કહો રે, જબ અહિબિંદુ કહેવાણો લાલ;
પથ્થરની પડિમા થયો રે, દેખી ભૂપ મુરઝાણો લાલ. અમરની૦ ૧૩.
નર્પ વળી તવ રોતો ઘણું રે, મિત્ર તણા ગુણ સંભારી લાલ;
એ વિણ રાજને શું કરૂં રે, વાત પુરી ન વિચારી લાલ. અમરની૦ ૧૪.
મરણ શરણ હવે માહરે રે, વચન સુણીને પટરાણી લાલ;
ચિંતે હાવાંજ સફળ ગયું રે, લોકમેં હાંસી ને હાણી લાલ. અમરની૦ ૧૫.
નરિએ કાળ ઝિલંધના રે, નૃપને કહે શું વિમાસો લાલ;
કાઇપર શું રુદન કરો રે, અરગે નાંખીને પાસો લાલ. અમરની૦ ૧૬.
હરિ ઉપાય સુજ કીજીએ રે, મંગાવો દાનશાળા લાલ;
દેશી વિદેશી મને ભર્યા રે, કાનફટા જોગી જટા લાલ. અમરની૦ ૧૭.

અજમરી જેહ આવરી રે, કરશે તે ઉપગારો લાલ;
તતખિણ દાનશાળા કરી રે, આવે લોક હજારો લાલ. અમરની૦ ૧૮.
ખાખી યોગી જે જે કહે રે, તે તે કીધ ઉપાયો લાલ;
પણ એક લેશ ગુણ નવિ થયો રે, તવ નૃપ શોક ભરાયો લાલ. અમરની૦ ૧૯.
બેસે ન રાજ્ય કચેરીએ રે, ગીત ને નૃત્ય ન સુહાવે લાલ,
દંપતિ દોય ચિંતા ભરે રે, દિવસ નીશા નવિ જાવે લાલ. અમરની૦ ૨૦.
એક દિન ચિંતે એ દેવની રે, આશા દેવ સમાજે લાલ;
જઇ વડ હેઠે કરી વિનતિ રે, કરણીએ કાંઈ એ બતાવે લાલ. અમરની૦ ૨૧.
ઇમ ધારિ શુભ વેળા લહી રે, ચાલ્યો રાય એકાકી લાલ;
દિન તેતે વડ પામિયો રે, રાત્રે સુતો તે થાકી લાલ. અમરની૦ ૨૨.
અતિ ચિંતાએ નિદ્રા નહી રે, દેવી યક્ષને ભાખે લાલ;
કુણ દુખિયો નર એકલો રે, તવ સુર ઉત્તર દાખે લાલ. અમરની૦ ૨૩.
મિત્ર વિયોગે એ દુઃખ ભર્યો રે, સા ભાખે કીમ વિયોગી લાલ;
સો કહે પૂર્વે આવ્યા હતા રે, પણિ મિત્રશું ભોગી લાલ. અમરની૦ ૨૪.
તે દીન મેં તુજને કહી રે, એહને આવણી ચારે લાલ;
મિત્રે ટાળી તે આવણી રે, પણ મેં ના કહી તે વારે લાલ. અમરની૦ ૨૫.
તે સોપી નૃપ આગળે રે, વાત કરી તિણે તે હો લાલ;
દેવનું વાક્ય ન અન્યથા રે, પથ્થરમય થઇ દેહ હો લાલ. અમરની૦ ૨૬.
નાસ વિયોગે સુતો છતાં રે, સુણિ દેવી તવ પુછે લાલ;
જિમ પાછો નર રૂપે હુવે રે, તે પ્રતિકાર કોઇ છે લાલ. અમરની૦ ૨૭.
જક્ષ કહે જો દિવ્યગતિ રે, સુત ઉછંગે કર ફરસે લાલ;
તબ મંત્રી નર રૂપે હુવે રે, સુણિ રાજા મન હરખે લાલ. અમરની૦ ૨૮.
ઉઠી પ્રભાતે માર્ગે ચાલ્યો રે, પોહોતો વસંતપુર ગેહે લાલ;
દંપતિ લોક પયાળતિ રે, દેખી રાયને નેહે લાલ. અમરની૦ ૨૯.
ધર્મવતી સ્ત્રી વાતજ સુણી રે, દિન દો ચ્યાર દર્ભ ભરાવે લાલ;
શુભ વેળાએ સુત જન્મ્યો તદા રે, દિન દશ ઓચ્છવ થાવે લાલ. અમરની૦ ૩૦.
ધર્મસેનાભિધ સ્થાપના રે, ધર્મપસાએ સુખ પાવે લાલ;
સજ્જન સાથે દીન બારમે રે, દાનશાળાએ નૃપ આવે લાલ. અમરની૦ ૩૧.

[illegible]
[illegible] ૯.
[illegible]
[illegible] ૧૦.
[illegible]
[illegible] ૧૧
[illegible]
[illegible] ૧૨.
[illegible]
[illegible] ૧૩

ઢાળ ૧૭ મી.

([illegible])

[illegible]
[illegible] ૧
[illegible]
[illegible] સિદ્ધ૦ ૨.
[illegible]
[illegible] સિદ્ધ૦ ૩.
[illegible]
[illegible] સિદ્ધ૦ ૪
[illegible]
[illegible] સિદ્ધ૦ ૫
[illegible]
[illegible]
[illegible] ૬
[illegible]
[illegible] ૭
[illegible]

કરે રે ભાવતી રે, ભાવતી દમતા;
દેવ ગુરુ દેરો રે, પ્રભુ ભરી રાજકુંવર. વિરહ૦ ૨૪.
તે પિયર છોડીને રે, આવ્યો ગુરુ અંગ;
અરિહ આગે કરી રે, રીઝ ભક્તિ ભાવ. વિરહ૦ ૨૫.
[illegible] દેહ રથ કરી રે, ધારી ધર્મ નેહ
તેના મનને મહીરે, પદેશી બહુ મિત્ર. વિરહ૦ ૨૬.
[illegible] અકલ બહુ રે, મેં ગુરુ આધાર;
[illegible] મિત્રાયો રે, પુણ્ય સાજ કરી વાત. વિરહ૦ ૨૭.
નિત્ય લોલ કરે રે, સુખમાં દર્પણ તેહ.
[illegible] મિલન મિલ્યો રે, રમતાં પ્રીત ભર નેહ. વિરહ૦ ૨૮.
[illegible] શીત આવ્યો રે, ઉર્જ વિન નાશક.
[illegible] ધરે રે, ભોગવે સુખ સંસાર. વિરહ૦ ૨૯.
[illegible] રાજનો રે, વિરહે ખંડ સદા.
[illegible] આગ્રહીમ રે, તેની કથની કાજ. વિરહ૦ ૩૦.

દોહરા.

[illegible] ધરિ ભરિયે, ધરિયે વન મઢિ;
[illegible] મિલન, શીતળ પવન ના ભરી. ૧.
[illegible] નિજે થયે, રમણ દેખી દૂર
[illegible] મિલિયું, મળિ અનાદિપુર. ૨.
[illegible] દેખો. આણી શિવ જ મિત્ર,
[illegible] દિન થયું, મેં ગુરુ મિત્રનો મિત્ર. ૩.
તર [illegible], મધુરને લિયા કામ;
[illegible] ધરાવે, તર પ્રભુ પૂછે નામ. ૪.
તર ઉડતાં, ભાગ્યો મિત્ર મહંત;
[illegible] કરી, તર મનને ઉદ્યંત. ૫.
[illegible] ચિત્તમાં, શિવ નિરેક ઉત્પત્ત;
[illegible] હતા ઉ, શ્રી પછી પ્રભુ [illegible]. ૬.
[illegible] મિતાનિયાં, હાલમાં દેહ હમર;

જો વડે સુખ સંતતી, હરિણના મેળા. વિષયવ૦ ૯
સહના ઇંદ્રિય છે, નરને ઘર માંહે;
ગીતરસે વીંધાએ, બાણ અંતર ડાહે. વિષયવ૦ ૧૦
નાસિકે ઘાણી કારણે, ભ્રમરો મારણી;
સુખ નહિ પામે તે ક્યાં, વહિ વિષની ઝારી. વિષયવ૦ ૧૧
સાકાર હર્ષે ચક્ષુ છે, વિલાસની જનક;
પુત્ર કલત્ર ને કુટુંબમાં, સજ્જનની માયા. વિષયવ૦ ૧૨
ચહિ નિશિદિન નારી થકી, નહિ ધારની વિંદા;
આકાર ક્ષય સેવા કરે, પશુ વિષ નહિ કુદા. વિષયવ૦ ૧૩
અપરો દુર્લભ નારિએ, ઉક્ષ્ય સરવે ઘમસૂદિ;
સદ્ય દુઃખ દુરે તજે, શ્રી ચકિત વસ્તુ. વિષયવ૦ ૧૪
સુન ઉપનિ નહિસી, ઘર બાર ઉઠાવે;
પતિપરશુ જેણી ભજે, તસ વિષ દુઃખાવે. વિષયવ૦ ૧૫
સાથ અમલ વિષ કંતને, દુઃખ પીને ખાવે;
દુઃખની વેળા સમજાય છે, પણ દુર ન થાવે. વિષયવ૦ ૧૬
તે વિષ જો જાગી રહે, નહિ પુરુષ મિત્ર;
વેચારે કામ ન વીપજે, વેરૂ સ્નેહ વેળા. વિષયવ૦ ૧૭
વેર કરે અતિ ભ્યારી, ગયું લવ દુઃખ વારે,
વીર અમને બાંધવી, વિષય જન પંડરાવે. વિષયવ૦ ૧૮
જો નર પરનારી તજી, કરે શયન મિત્ર;
ખેલ દઢ્ઢી વિષ સખી, તસ વીર વેળા. વિષયવ૦ ૧૯
શ્રી૦ ચપિ વીર રાખવી, તસ પુત્ર અનેરો;
આગમ વેળી અનેરેરે, ઘર વિષુધી ચરેરો. વિષયવ૦ ૨૦
નામ શિલ્પરો વેહનું, શી ન ખેલો બારે;
પ્રભુક વિષ તે સમય, ખીલાવું વેહરે. વિષયવ૦ ૨૧
જેમ નરે અહીંને પરે, સ્વ દુખ ધાંદી;
તમ પુત્ર વિશ્વના વહે, અજ્ઞાની અવાંદી. વિષયવ૦ ૨૨
પુત્ર વેરમ્ રાજ્યમાં, શ્રી૦ વિષ્ણે જાવે;

[illegible]

દોહરો.

[illegible]

હરિબળને કહે દેવી તાપી, તુમ આઠ કન્યા અમને આપી;
જે ન દિયા તેહુંને રહ્યુ કરવા, સહુ અમે રહ્યુ કરવા હરવા. સા૦ ૧૦.
સુણ હરિબળ કહે માગ્યું ન મળશે, અમ પુત્રિ છળવર વરશે;
ઇમ સુખે સુખિ મહિનુંસ આવે, સૈન્ય શું સુદ્ધ કરી જય પાવે. સા૦ ૧૧.
હરિબળ મહી નિજ પુર લાવે, કારાગૃહમેં નિત્ય વસાવે;
એક દિન વિજયાપુરિને નાર, આવ્યા સૌ નાખિ અનુસાર. સા૦ ૧૨.
રાજા ગુણસાગરી વંદન આવે, દુઃખ ભરી પ્રભુને પ્રશ્ન કરાવે;
મુજ પુત્રિ આઠે ભરતાર, કુણ થાશે ભાગ્યવંત કુમાર. સા૦ ૧૩.
વળિ અમ પુત્રશેખર કીમ થાશે, મુજ પતિ શત્રુથી કિમ મુકાશે;
પણ તુ તસ ભાખે સૌ નાખિ, રાણિ સુણે ચિત્ત ધીરજ આણી. સા૦ ૧૪.
વિદ્યા વિકુર્વ્યા તુમ સુત હોય, ચંદ્રશેખર વિણુ રજની જોય;
તે હોય ભાંધવનો હણનાર, જે નર તે હોશી ભરતાર. સા૦ ૧૫.
તુમ પતિને મુકાવશે તેહ, તુમ શત્રુનો કરશે છેહ;
નિજ તનુ છાયા સમ જેહ, શાખ ભાવ મટાવે દેહ. સા૦ ૧૬.
સર્વાંગીને એક હરખ ભરાણિ, મુની વંદી ઘર આવી રાણિ;
એક સમે અમે ચૌસઠ ભાગ, કામદેવ ઘર કરિ પુનરાગ. સા૦ ૧૭.
સરોવર નાહી સૌએ પેઠાં, તવ ભુષણ વસ્ત્રાદિ ન દીઠાં;
શુભ રહ્યો નર ક્ષત્રી જાતે, વસ્ત્રાદિક તેણે લીધાં રાતે. સા૦ ૧૮.
પાછાં આપ્યાં તે અમે દીઠ, ખડગ રતનમણી કેયુર હોઈ;
લિપિ પત્રિકા સાહસિક દેખી, ધાર્યું અમે કરું એહવો ગવેખી. સા૦ ૧૯.
અનુસારે સહુ તુમ જ એહ, કુંવર કહે અમે નહિં છું તેહ;
પણ તું ભણે સા ઋષુ ચિત્ત સાઈ, ચંદ્રમાળાના દેવ સાઈ. સા૦ ૨૦.
કહ્યુ હોવન વળી ઉનમત્ત, વિદ્યા સાધન કરે નીમિત્ત;
યમુના કિનારે મહેલ બનાવી, રાખી નિજ બહેનો હદાં લાવી. સા૦ ૨૧.
પદમિ સાધિ સિદ્ધિ કરી માંહિ, વિદ્યા મનોવેગ સાધે ઉછાહિ;
સાધે વાયુ વેગ હદાં વંશ જાગે, ચંડહાસ વિદ્યા ઉજમાળે. સા૦ ૨૨.
તે ખટ માસે સિદ્ધજ થાશે, તવ શત્રુને હણશુ જાશે;
મોકલી મુજને ખબર જ લેવા, તુમ શું ઉભી પણ કરેવા. સા૦ ૨૩.

હરે દશ સય સુભટ મળ્યા ઘણા, હરે બોલે વચન રસાળ. ૧.
હરે પુન્ય કરો જગ પ્રાણીઆ, હરે પુન્યે દારિદ દૂર;
હરે મનવાંછિત મેળા મળે, હરે પુન્યે સુખ ભરપૂર. હરે પુ૦ ૨.
હરે ભરત ધરાતલ વિનતી, હરે વૈતાઢ્યે રઢિયાળ;
હરે કુંડલપુરી વિમળાપુરી, હરે અલકાપુરી સમતોલ. હરે પુ૦ ૩.
હરે રતન કનક ચૂડ ભૂપતા, હરે રાજ્ય કરે ઘર નિત;
હરે શ્રીમતિ ધીમતિ પટ પ્રિયા, હરે અવરાધિયા ઘણી પ્રીત. હરે પુ૦ ૪.
હરે પ્રીતિ પરસ્પર છે ઘણી, હરે ઉત્તમ મનુજ સરીખ;
હરે કન્યા લિંગ ભર્જુની મળી, હરે ખટ સેન ને બત્રીસ. હરે પુ૦ ૫.
હરે ચૈમાસા દિન નિરખે, હરે રાજકચેરી માંહિ;
હરે શીતળજિન વંદીને, હરે અઠ્ઠાઈ આઠ દિન ત્યાંહિ. હરે પુ૦ ૬.
હરે કાર્તિક વદ પંચમ દીને, હરે વિદ્યાધર મુનિરાજ;
હરે ગગન માર્ગથી ઉતર્યા, હરે વર્ધ સહ તસ પાસ. હરે પુ૦ ૭.
હરે દેવરચિત સિંહાસને, હરે પ્રભુ તિહાં બેસંત;
હરે રાય પ્રમુખ પ્રભુ આવીયા, હરે દેશના ધર્મ દિયંત. હરે પુ૦ ૮.
હરે રતનચૂડ અવસર લહી, હરે મુનિને એમ પૂછંત;
હરે અમ દોય ખેચરની સુતા, હરે કોણ હોશે તસ કંત. હરે પુ૦ ૯.
હરે કિમ મળશે કિમ જાણશું, હરે પ્રભુ ભાખો મહારાજ;
હરે ભૂધર ખેચર ભૂપતી, હરે તવ ભાખે મુનિરાજ. હરે પુ૦ ૧૦.
હરે દેવાટવિમાં ઘર તટે, હરે સુણો નિશ્ચ તરુ હેઠ;
હરે અતિશ સહસ્ત્ર કર ધરે, હરે છાયા અય તસુ ઠેઠ. હરે પુ૦ ૧૧.
હરે ખટ ક્રત અતિશનો ધણી, હરે ભૂધર એક અસવાર;
હરે હરિ વિખંડનો રાજવી, હરે વિદ્યા ભણ્યા ભંડાર. હરે પુ૦ ૧૨.
હરે માત્ર ઉજળ પંચમી, હરે લગન દિવસ ઉચ્છાહિ;
હરે દસ ઘડી દિન ચઢતે થકે, હરે જાઈ જોજ્યો વન માંહિ. હરે પુ૦ ૧૩.
હરે પુરાધિપ કહી ઉઠ્યા, હરે વિચર્યો પંથ વિહાર;
હરે ખેટ કન્યા સંભળી, હરે ધૈર્ય ધર્યો નિરધાર. હરે પુ૦ ૧૪.
હરે આજ વાત તે સવિ સુણી, હરે આવ્યો પ્રભુ અસવાર;

હરે આમના કૈરવ કેહવું, હરે સુંદર નેત્ર વિશાળ;
હરે માનવ માને તેહને, હરે દિસે વળિ તત્કાળ. હરે પૂ૦ ૨૦.
હરે વાજિંત્ર વરેઠી જના, હરે રેહરાવ માહુ સાથ;
હરે કુંવર નિહાળી નિજ થયા, હરે કરતા નિર્ધ વખાણ. હરે પૂ૦ ૨૧.
હરે સરોવર ફરક વાવડી, હરે પીધાં નિર્મળ નીર;
હરે નિજ ઘરે તેહવી, હરે તાત કહે સુધીર. હરે પૂ૦ ૨૨.

દોહરા.

વડ તરુ હેઠે મુનિવરા, ચ્યાર રહ્યા છે રાત;
લઘુ વય યૌવન તપ કરે, ઉત્તમ સુરિ જાત. ૧.
હેમપ્રભ ગુરુ પાસથી, ભણિયા સવિ સિદ્ધાંત;
કામ વિડંબણ વૃત્તિમાં, ઉપશમ રસ પ્રશાંત. ૨.
ચંદ્ર શીતળ ઓપત ખરે, ઉત્તમ પુનમ રાત;
દેખી આતમ બલિરાજ, આવે તસ પરભાત. ૩.
મુનિ વંદી રાણી મળી, કરતા [illegible] ભક્તિ.
ચંદ્રશેખર તે સાંભળી, અતિ નમન ઉલ્લસિત. ૪.
મુનિ મુખ અમૃતની ઝરી, વાણી પૂછે એમ;
લઘુ વય તુમ વૈરાગ્ય, કારણ પ્રગટ્યું કેમ. ૫.
મુનિ કહે આ સંસારમાં, વિરૂપ વિષય વિકાર;
રામ વિષય જન [illegible], સિંહ સરિખાં રોગ. ૬.
[illegible] ૭.
[illegible] ૮.
[illegible] ૯.
[illegible] ૧૦.
[illegible] ૧૧.

ઢાળ ૧૪ મી.

મન મગના મુજ અવગ્યો—એ દેશી.

નંદનપુર [illegible] રાજિયો, અરિમર્દન ગુણ ધામ રે
[illegible] રત્નાકર [illegible] છે, શ્રીદેવી પ્રિયા નામ રે
રસિયા [illegible] સાંભળો સનિય તણા ગુણ સાર રે,
શત્રુપણુ અમસ્યુ કર્યું [illegible] અમ તસ ઉપગાર રે. રસિયા. ૨
[illegible] મુગી [illegible] તિરો પ્રગટ્યો સુત એક રે,
વિદ્યા શાસ્ત્ર [illegible] ભણ્યો વિનયવત સવિવેક રે. રસિયા૦ ૩.
[illegible]સન નામ થયો, પામ્યો યૌવન વેશ રે.
[illegible] કન્યા નહી એ સમી, જોઇ દેશ વિદેશ રે. રસિયા૦ ૪.
એક દિન દેશ વર થકી, વાણોતર ઘર આત રે;
[illegible] કહે શેઠને, કન્યા કેરી વાત રે. રસિયા૦ ૫.
[illegible] મગળાપુરી, દત શેઠ વસે તિહાંઇ રે;
[illegible] તિણે મુજને ઘર માંહિ રે. રસિયા૦ ૬.
[illegible] તસ અગજા, કન્યા ગુણ તણી એહ રે;
[illegible] મુજને કહે, અમ પુત્રી ગુણ ગેહ રે. રસિયા૦ ૭.
[illegible] અભિમાન છે, ચોસઠ કળા નિધાન રે;
[illegible] જીવની, વાચાનું જસ જ્ઞાન રે. રસિયા૦ ૮.
[illegible] વર નહી, વરને ચિત્ત કલેશ રે;
[illegible] કહ્યુ, મ કરો ચિંતા લેશ રે. રસિયા૦ ૯.
[illegible] સુત એ સમો, અજિતસેન તસ નામ રે;
[illegible] મોકલો, જો કરવું હોય કામ રે. રસિયા૦ ૧૦.
[illegible] સુત મોકલો, મુજ સાથે ધરિ પ્રેમ રે;
[illegible] આદર કિમે, તો કરે નિશ્ચે તે કામ રે. રસિયા૦ ૧૧.
[illegible] સુત મોકલે, તો જિનશેખર સાથ રે;
[illegible] આવ્યો કન્યા હાથ રે. રસિયા૦ ૧૨.
[illegible] નિજ ઘરે, આવ્યા પરણી તેહ રે;
[illegible] ગમે સદા, સસરા સાસુને નેહ રે. રસિયા૦ ૧૩.

આવ્યો રાત્રે અન્ધારા, વિના કર્મ સર્વસ્ત રે;
પતિ નિરાકર મેલીને, જગ્યો હાય ચિંત રે. રસિયા૦ ૧૪.
વિરહવતિ મારથી એમ, એકલી પુર ન્હારે રે;
સસરે દીઠી જાગતી, વળિ ઓતી ધણી વારે રે. રસિયા૦ ૧૫.
શેઠ કહે નિજ નારિને, સાંભળો વહુનું ચરિત્ર રે;
આજ ગઇ મધ્ય રાત્રિએ, પરઘર રમવા વિચિત્ર રે. રસિયા૦ ૧૬.
કુળ મર્યાદા ગણે નહીં, તું નહીં જાણે કાંઇ રે;
મેં નજરે દીઠી સહી, પરનર ભોગ પસારે રે. રસિયા૦ ૧૭.
નારિ કહે કહેશો નહીં, કોઇ આગળ એ વાત રે;
ઘરનું છિદ્ર પ્રકાશતાં, થાશે લોકમાં ઘાત રે. રસિયા૦ ૧૮.
આયુ ધન ઘર છિદ્રને, ઔષધ મૈથુનવંત રે;
દાન માન અપમાન એ, નવ નર દક્ષ ગોપંત રે. રસિયા૦ ૧૯.
રવિ ઉદયે સુતને કહે, સાંભળ તુજ વહુ વાત રે;
જાર ભરવા મસ્સું કરી, આજ ગઇ મધ્ય રાત રે. રસિયા૦ ૨૦.
એક પ્રહર પરઘર રહી, આવી પાછી ગેહ રે;
મેં દીઠી નજરે સહી, મ ધરો એહશું નેહ રે. રસિયા૦ ૨૧.
પુત્ર વીનીને માનીયું, તાતનું વચન પ્રમાણ રે;
એમ કહી તાત ચરણે નમી, પોહોતો તે નિજ ઠાણ રે. રસિયા૦ ૨૨.
મનરુચિ કરિ શેઠ તે, વહુને કહે તુજ માત રે;
રોગે મરી મરવા પડી, આવી ખબર આજ રાત રે. રસિયા૦ ૨૩.
ચાલો તુમ સાથે રહું, તેડવે તુમ માત રે;
વચન સુણી સમરાતણું, માય મિલન મન થાય રે. રસિયા૦ ૨૪.
રથ બેઠી રૈન નીકળ્યાં, મારગ ચાલ્યાં જાય રે;
જતાં વહેતી નદિ દેખીને, રથથી પિતુ ઉતરાય રે. રસિયા૦ ૨૫.
શેઠ કહે વહુ સાંભળો, મોજડી જળ વિધ્વંસ રે;
પગ પાણી નદી ઉતરો, મોજડીએ કર લેઇ રે. રસિયા૦ ૨૬.
સાંભળી શ્વસુરથી કહી, મોજડી પગ રાખ પેહેરી રે;
વહતી ખાઇ નદી ઉતરી, જળ મોજડીનું વખેરી રે. રસિયા૦ ૨૭.

મારી કરી ઘર આવીએ રે; વાત કહિશું પછે ત્યાંહિ રે. રાજા૦ ૨૭.
તેં અમને સુખિયાં કર્યાં રે, તું ઘર લક્ષ્મી રૂપ;
તું દુઃખી થશે જો હિએ રે; તે ન હિએ વર ભૂપ રે. રાજા૦ ૨૮.
નિજ અપરાધ ખમાવિને રે, રથે બેસારી તેહ;
કુળ દેવીપરે પૂજતાં રે, સુખભર આવ્યા ગેહ રે. રાજા૦ ૨૯.
ચંદ્રશેખરના રાસનો રે, ત્રિજો ખંડ રસાળ;
શ્રી શુભવીરની વાણીએ રે, પન્નરમી કહી ઢાળ રે. રાજા૦ ૩૦.

દોહરા.

નિજ પત્ની સુત આવજો, શેઠે કહિ સવિ વાત;
હરખ્યાં વળિ સુખિયાં થયાં, સતિયપણે કરિ ધ્યાન. ૧.
અવસર પામી પૂછતા, નિશ્ચય સમય કિહાં જાત;
જળમાં પેહેરી મોજડી, નગરને ઉજડ ખ્યાત. ૨.
આમને નગર તેં કિમ કહ્યું, એ મુજ નહીં થાય;
સુભટને કાયર કિમ કહ્યો, શિનગ ઉડી જાય. ૩.
રોતી હસી કિમ કહી, નરને કિમ કહી નાર;
ચકવા ચકવી રોવતાં, તરુ તળ તજત અહાર. ૪.
ઇમ એકાદશી પ્રશ્નનો, ઉત્તર આપો સાર;
પંડિતને પૂછ્યા વિના, પામે ન તત્વ વિચાર. ૫.
એમ નિસુણિ સતિ સાસુને, સસરો કંત સુણંત;
ભગ ઘણી વિનયો કરી, કહેતી હર્ષ ધરંત. ૬.

ઢાળ ૧૬ મી.

(મારા વાલાજી હો હું રે ન જાઉં મહી વેચવા રે લો—એ દેશી.)
મોરી સાસુજી હો સસરો ન સમજે સાનમાં રે લો. એ આંકણી.
પિયર કેરાણી પિયાનિયો રે લો, તુમને કાં નવિ સાન; મોરી૦ સસરો.
જો કુળવંતી બાઇ સતિ રે લો, રાત્રે ન જાયે રાન. મોરી૦ ૧.
સ્વપ્નિએ રણમાં એકલી રે, જાય જો સદસની સાથ; મોરી૦
સતિને કોણ સોંપી શકે રે લો, જો હિય પીવે હાથ. મોરી૦ ૨.

આ શકુની લિપી રહે રે સો, નિટ આવી માસ નિપાત; મોરી૦
તેહ તણે અદન ન ઓળખી રે સો, એક દીન દુઃખિત પાત. મોરી૦ ૧૭.
લિખતરની મુખ સાંભળી રે સો, હરખ્યા બહુ અવિવેક; મોરી૦
વિદ્યાવિધિ પહેરી ધરે રે સો, સ્વામિની સોંપી છેક. મોરી૦ ૧૮.
માતપિતા સ્વર્ગે ગયાં રે સો, અગ્નિસેન ઘર રાજ; મોરી૦
ધર્મે હુકમ અતિ વહે રે સો, માન દિયે નરરાજ. મોરી૦ ૧૯.
પાંચમે મંત્રિ જુવે ઝિયા રે સો, આઠો ઉ મંત્રિ એક; મોરી૦
એક દિન રાજસભાદિમ રે સો, પ્રશ્ન કરે નૃપ છેક. મોરી૦ ૨૦.
અમને જે પ્રથમથી હશે રે સો, કોણે દિઠો નહકંદ; મોરી૦
ઉત્તર કોઈએ ન આવિયો રે સો, વાત થઈ પરમંદ. મોરી૦ ૨૧.
સૌ પુછે નિજ નારીને રે સો, ઉત્તર દેશો પ્રીકાર. મોરી૦
સા કહે તેહને લિખિયો રે સો, રત્નનો અલંકાર. મોરી૦ ૨૨.
અગ્નિસેને નૃપને કહ્યો રે સો, નૃપતિ તૂઠ્યો અપાર. મોરી૦
મંત્રિમાં મુખ્ય મંત્રિ કર્યો રે સો, સોંપ્યા રાજ અધિકાર. મોરી૦ ૨૩.
સિંહસામંતને સ્રીનણ રે સો, રાખ [illegible] ભાગ સેવ; મોરી૦
મુખ્ય સચીવ સાથે લિખી રે સો, [illegible] પિતાને વહેર. મોરી૦ ૨૪.
મેંરાથી પર તું કહ્યું રહે રે સો, [illegible] મોરી૦
[illegible] નરી લિખું રે સો, ફિર ન રહે નિરધાર. મોરી૦ ૨૫.
આ કહે કહિ ન મિલિયો રે સો, રામ હુકમ અહનિશ; મોરી૦
તું રે અતિ અતિશ્મા ફિરે રે સો, અનુજ્ઞે વિપરિત. મોરી૦ ૨૬.
[illegible] નહીં કહ્યા રે સો, મુજ ફિર કરે વિચાર; મોરી૦
મુજને પ્રીત જો ના હુવે રે સો, તો તેં [illegible] મોરી૦ ૨૭.
[illegible] મારા નહીં રે સો, નર અનુજ્ઞે પણ [illegible]; મોરી૦
[illegible] રે સો, [illegible] મોરી૦ ૨૮.
[illegible] રે સો, [illegible] મોરી૦
[illegible] રે સો, [illegible] મોરી૦ ૨૯.

દોહરા.

[illegible]

મંત્રિ ભણે માતા સહી, પૂછે ભૂપતિ તામ. ૧.
કુસુમમાળ નિત નાખતી, કંઇ કહો એ કાજ;
રી ભણે એ વાત જ કરે, આવે મુજને લાજ. ૨.
ભૂપ ભણે મુજ આંતરે, રાખશો ન ભરે ગુજ;
ભિન પટંતર ક્યાં હુવે, લાહો નહિ કહિયો ગુજ. ૩
અજિતસેન વચન કહે, મુજ સતિ નારી પ્રભાવ;
કુસુમમાળ [illegible] રહે, સરસ સદા સદભાવ. ૪.
સાંભળી રાજા ચિંતવે, આ તો અદ્ભુત વાત;
જિન પુસ્તક [illegible] નહીં, તો કિમ સતિની ખ્યાત. ૫.
કરીય પરિક્ષા તેહની, કરવું પછે તે વાત;
[illegible] વળી હુવે, તો પ્રિયા કુળ ખ્યાત. ૬.
ચિંતવિ એમ એક મંત્રી, નામે અશોક કુમાર;
[illegible] વિચારને, [illegible] એક વાર. ૭.
[illegible] એમ કહિ મોકલ્યો, [illegible] એક [illegible];
તે [illegible] સતિ [illegible], શુભ રચ્યો [illegible]. ૮.

ઢાળ ૧૭ મી.

([illegible])

[illegible] રે, [illegible];
[illegible], તે અશોક [illegible].
[illegible]. ૧.
[illegible] રે, [illegible];
[illegible] ન [illegible], [illegible] ન [illegible]. [illegible] ૨.
[illegible] રે, [illegible].
[illegible], [illegible]. [illegible] ૩.
[illegible] રે, [illegible],
[illegible]. [illegible] ૪.
[illegible] રે, [illegible],
[illegible]. [illegible] ૫.

ચાર ભણે અંત્રમસ્તુતે રે, રાજ વર્ગ સુણંત;
રસવતિ ઘરમેંથિ લાવ કર, સખિ ભાખે હવંત. ધિગ૦ ૨૦.
ભોજન મન ગમતા કરિ રે, નૃપ બેઠા અચિંત;
મંત્રિ તણો ઘર દેવતા, જાણું ભોજ્ય દિયંત. ધિગ૦ ૨૧.
વસ્ત્ર અલંકાર રૂઅડું રે, લિયા જો લખ ચ્યાર;
દેહ વિસરજે ભૂપડું, તવ પુછે વિચાર. ધિગ૦ ૨૨.
સા ભણે અમ ઘરમાં રહે રે, યક્ષ દેવ તે ચ્યાર;
અસન વસન માગ્યાં દિયે, કરું પૂજા ઉદાર. ધિગ૦ ૨૩.
લક્ષ પસાય સતિનું કિયો રે, ગણિ બેહેન સમાન;
રાય ભણે હમ દિજીયે, ચ્યાર યક્ષનું દાન; ધિગ૦ ૨૪.
બોલે સતિ તુમ આધિને રે; અમ જીવીત પ્રાણ,
યક્ષ તણી શી વારતા, કરું ભેટ વિહાણ. ધિગ૦ ૨૫.
ભૂપ ગયે નિજ મંદિરે રે, હુઆ જામ પ્રભાત;
ચ્યારે નિકાસ્યા કૂપસે, જળ સ્નાન કરાય. ધિગ૦ ૨૬.
ચંદન કેસર લેપિને રે, પુષ્પ પૂજા વિશેષ;
વસ્ત્ર કરંડ ભરીયે, રથ મધ્યે નિવેશ. ધિગ૦ ૨૭.
વાજિંત્ર ગીત મહોચ્છવે રે, રાજદ્વારે ચલંત;
સનમુખ આવે ભુપતિ, નિજ ઘરમેં થાપંત. ધિગ૦ ૨૮.
નૃપ કહે રસવતિ ના કરો રે, ભોજન દેવેગા યક્ષ.
નાગજ ઈણ માગને, દિયો ખટરસ ભક્ષ. ધિગ૦ ૨૯.
બોલત ને અંતપસ્તુને રે, કછુ દિયા ન ધાન;
ભોજન વેળા વહિ ગઇ, હુઆ ભૂખે હેરાન. ધિગ૦ ૩૦.
ખોલી કરંડમેં દેખિયા રે, મુખ કાળાં કુમાંસ;
નૃપ વદે એ ચઉ રાક્ષસા, નહીં યક્ષનું અંગ. ધિગ૦ ૩૧.
તે ભણે યક્ષ અમે નહીં રે, અમો તુમચા દિવાન;
શિયળવતીયે બાંધ્યા, રહ્યા વિણુ ધાન. ધિગ૦ ૩૨.
કપટિને નૃપ તેડિને રે, કરે બહુત પ્રશંસ;
સતકાર કરિ ઘર મોકલી, વહે ધર્મ નરેશ. ધિગ૦ ૩૩.

ચેલણાજી મુનિ નિરખી આવિયા રે, જાણે નરેશ;
એ વધુ મુનિ ઉત્તમ અરે, સુણિ ગુરૂ ઉપદેશ. ધિન૦ ૩૪.
ચલી પાછી રિશા કરી રે, મુનિ પંચમ સ્વર્ગ;
નરભવ ગુણપૂર્ણ રાગણી, વશ કહે અપવર્ગ. ધિન૦ ૩૫.
વૈરાગ્ય રંગે રંગીઆ રે, લિખિ સંયમ ભાર;
જાહેરમાં દુઃખ આપિ રહી, અમે તો અણગાર. ધિન૦ ૩૬.
કુંવર સુણી મુનિને સતી રે; કરે અનિ ઉદાર:
સંસારે સંગતિ સાધુની, લહે પુન્ય વિચાર. ધિન૦ ૩૭.
પૂરણ ત્રીજા ખંડની રે, કહી સતરમિ ઢાળ;
વીર કહે શ્રોતા ઘરે, હજો મંગળ માળ. ધિન૦ ૩૮

ચોપાઇ.

ખંડ અખંડ મંગલ કરી, ત્રીજો ખંડ પુરણ કરી;
શ્રી શુભવિજય ગુરૂ સુખકરી, સાકર દ્રાખ સુધારસ જરી. ૧.

इत्याचार्य श्री सिंहसूरि संतानीय संवेगी शिरोरत्न पंडीत श्री शुभविजय गणीशिष्य भुजिष्य पं० वीरविजयगणिभिर्विरचिते चंद्रशेखर चरित्रे प्राकृत प्रबंधे विश्वसेन पद्मावति कथा कथन मृगसुंदरीहरणे खेटमारण द्वितीय खेटघातेन चंद्रहास्यखड्गप्रापन चंद्रावलि मुखात् खेटांगना चतुःषष्ठी वार्ता श्रवण ६९६ खेटसुतापाणिग्रहण शाश्वत जिनप्रासादकरण कुलदेवीचरणप्रसाद समेत द्वीचतुर्मुनि चरित्रे त्रिपदत्रपती १ वधवर्णनोनाम तृतीयखंडः ॥

ખંડ ૪ થો.

દોહરા.

સરસ વચન રસ વરસતી, સુખ ઉપાસના રસાલ;
વચન સુમ્રશ કલ્પના કરા, કરે મુક્તામાળ. ૧.
હારમિષે આવ્યા આશમેં, કટિ તટ કિંકિણી માલ.
હંસાસન કંકણ વલય, તિલક નુપુર પાસ. ૨.

પુસ્તક વીણા ધારણી, પરણમિ સરસતિ માય;
શ્રી રામવિજય સુગુરુ તણા, પ્રેમે પ્રણમી પાય. ૩.

ત્રીજે ખંડ અખંડ રસ, પુરણ થયો સુપ્રમાણ;
ચોથો ખંડ કહું હવે, સજ્જન સીતા જાણ ૪.

જાણજો સીતા આગળે, રચના સરસ પ્રયાસ:
પુર્ણ સમાપિ કવિ કળા, કુસુમ કુટંબી માસ. ૫.

સુખ કરણી રેપણી, પછી સુણિ શબ્દ અપાર;
નિદ્રાણી અરી દોરી, કરે સરસિ હાડ હાડ. ૬.

કુપી તે સુધી મધી, ચુપી નહીં રસ પુંડ;
સાકર ડાખને પરિહરી, કડવ રાતો ઉંટ. ૭.

વિકસિત નયન વદન કરી, પંડિત ગુણ પરખંત;
આણ ઠણી નિરા તણો, સીતા વિનય કરંત. ૮.

તે માટે સજ્જ સહુ સુણો, આગળ વાત રસાળ;
મુનિ નમિ ચઉગતિ નર નાથ, સુકર વાણ વિશાળ. ૯.

રાવ ઉદાર અહતા અર્થ, મમને ગોમિ વિમાન;
જિનવર ચૈત્ય વિહાર.ન, ઉત્તરી રણ ઉદ્યાન. ૧૦.

વિમલ જિનેશ્વર વંદિને, સુંદર નિરખિયા ભાકાર;
પાંચે પંચ સમાગમ, દિઠ એક અણગાર. ૧૧.

કાઉસગ્ગ ધ્યાન ધ્રિહા ભા નહિ ગયા બાગ,
અણગુ નામ અંકાર, આવી અનુમી નામ. ૧૨.

તે દેખી મુનિ પાઠિને, કઉસગ્ગ ઘમ બેઠાત,
આગ્યા ચાળ રેરેહવી, તવ તે ગુરુ [illegible] ૧૩

ઢાળ ૧ લી.

(અણુનિંદુ સનિ સમાર, મુનિજી મારાવના—એ દેશી)

ઉઠ્યાં વન રેગાં સમય મિશા દિસ થતા,
હવે આવ્યાં શું આવ્યાં કેમ ઘરીએ હવી ભત;
મુનિ અાવિ ગુનહે નહિરે અને પ્રત્યખ પ્રિયો,
હવે મને તે અણું એક પુંઠે ઊડી યહે.
અણિંદુ નિરમ રસ પ્રિય અણુંગે પડે.

સાગરનો દણી ઉપદેશ વિમાને નરી ચઢે. એ આરણી ૧.

જિન વધિરની નારી નચવિ ઉગ્ર મચ્છર ભરી,
ઉદ્દેશ લહી તે નંદ વોળાવે સહોદરી,
ઘરે ઘરે વિસારી સ્વજન ગેહે ધરી,
ભણી વાત લહી મૂગ પણ રોતી સુંદરી. મધ૦ ૨.

ઘતઃ

ઘટડું ભાગ્યું ને એ.ગની એગી,
મુંબડી ચાલ ને વાઢી એરી:
આત્મિને ચિંતવ્યું તે આત્મિને થયું,
આશા સારે મુગ્ધ ગયું.

પૂર્વ ઢાળ.

મોહે મુંઝાણી સંસારિક કેરી ચેતના,
પામ્યો વિષવાસ લીન નારકી વેદના:
યોવન મદ મચ્છર મદિરા છાકે મેં ડર્યો,
ભરવાસ કરી વનવાસ સપ્તૃ વરસે ભમ્યો. મધ૦ ૩.
ચંદ્રશેખર પુછે સ્વામિ કુણ એ ભૂપતિ,
કહો કિમ ઘણ નિમિત એહ મરણ મહાસતી:
તવ બોલે મુનિવર એમ સુણો ખેચરપતિ,
મહીયાળ મુંઝાણા મુઝ વાત કહું ભણી. મધ૦ ૪.
જયપુર નગરે જયરથ રાજા ત્યાંહ વસે,
ઇંદ્ર મતિ વધે છે તસ મનિષ્ઠ ઉલસે:
તસ પુત્રિ અતિ રૂપવંતી કનકમંજરી,
માતતાતનો અધિક સ્નેહ રાજભરે ભારી. મધ૦ ૫.
વય પામિ જવાનિ દિવાનિ બની ઘર ખેચરી,
કો કુમારી પણ નર પેખ બનાં વેધની:
મરકટને મળિયાં પીધ ને ઉંબક ડંડારો,
શીળી એશા ન કરે એહ વની ભૂત વળગિયો. મધ૦
અસતિ કુષ્મ' પુરે ને કે ઇશાન સાથની,

સુખ માને ધનંજય નારિ મળિ મુજ નેહરું;
રયવાડિ મળ્યો નૃપ દેખે દોહ્યું એકલી,
તા તનખિણ નિજ ઘર જાય ગોખે બેસતી. મધ૦ ૧૪.
નૃપ ચાંકાણિ ઘર જાન તથાવિધ દેખતાં,
મન હરખ્યો વળિ દિન એક નાટક નાચતાં;
તિહાં પણ સી પરનર સંગે ભૂપતિ જોવતાં,
કહિન ઘર દેખે તાય સમાધિ ઉંઘતાં. મધ૦ ૧૫
નૃપ ઘકા ટાળણ પ્રિય વરે આંસુ ભરી;
એકાંતનવિ મુજ રહેવાય ઉમે જળ જાય ઘરિ
ધંધુરક કહ્યો નરપરે નૃપ કાનું ભણી,
એક દિવસે દંપતિ જાત વન ક્રીડા ભણી. મધ૦ ૧૬
નિશિ વેલડી મંડપ સુતાં સાં સરપે ડરી,
કીધા ઉપચાર અનેક મુછી નવિ ખસી;
જનતા મળે સા સહ કાષ્ટ ભક્ષણ ભૂપતિ કરે,
જતો જાતા ખેચર એક દેખી ઉતરે. મધ૦ ૧૭
કરુણાએ નિરખી ભૂપને તસ જળ છાંટિયો,
મંત્રબળથી કરિ સા સજ્જ સહુ ચિત હરખિયો;
સત્કાર કરી ખેચરને વિસર્જે નમિ કરી,
નિજ સુતાં નિશિ વન માંહિ નૃપ નિદ્રા ધરી. મધ૦ ૧૮.
તિહાં આવ્યો ધનંજય દેખિ સા એમ ચિંતવે,
નૃપ ઉંઘતાં સુખ હેત ચલો દેશ પુર નવે;
સા ભણે સુણ ભોગિ નારિ નરેશ્વર જીવતાં,
નવિ રહે કદિક પારેવ વગેર કાડતાં. મધ૦ ૧૯.
સુણિ સા કરે ધરિ તરવાર ભૂપાળને મારતી,
તવ સંત પ્રાપ્તિ કેડ ઉઠ્યો ભૂપતિ;
ચિત ચિંતે ધનંજય ભાવકમાં પ્રેમે વસી;
કરિ પટરાણી હવે તાસ આહારી કિમ ઘરી. મધ૦ ૨૦.
વૈરાગ લહી એહ હું 'અમે' વ્રતધર થઈ

તે માટે મુજ પુત્રિકા, કીધી પ્રતિજ્ઞા એમ;
પ્રશ્નોત્તર દિયે તસ વરે, બીજા વરવા નેમ. ૯.
તે પરણાવ્યા વિણ લિઉં, જો હું સંજમ ભાર;
તો સંસારે હેળવ્યા, કરતા અધમ ગમાર. ૧૦.
દયા કરિ મુજને કહો, કુણ હોશે તસ કંત;
મુનિ કહે એ બાળા ગુણી, ચંદ્રશેખર મતિવંત. ૧૧.
આપ્યું સૈન્ય નિજે સમે, પગથાને અનુસાર;
ઉઠી ગયા કુંવરને, વિનવે હરિબલ ઉદાર. ૧૨.
દયા કરિ મુજ ઘર આવો, મ કરો સાધના ભંગ;
કુંવર વિચારે મોકલે, એટ હતા તે સંગ. ૧૩.

ઢાળ ૨ જી.

(સાહિબ રે હું સજ્જની મોતી જાતિ કિહાં રમિ આવિઆ રે—એ દેશી.)

નિજ પરિવાર વિદાય કરીને, તુરત કુંવર સધાવેજી રે;
ઋદ્ધિ સુખાસન સૈન્યશું ચલતાં, જયપુર નગરે આવે. ૧.
જયજયવંતાજી રે, પુન્યદશા ફળ જોય. એ આંકણી.
રાજદ્વારે ઉતારો કરતાં, એક દિન રાજ સભાએજી રે;
મંત્રિ સેનાપતિ શેઠ પ્રમુખ સવિ, સજ્જન ભેળા થાવે. જય૦ ૨.
રાજા રાણી તખત બિરાજે, આગળ નર ગીત ગાવેજી રે;
દેશ વ્યવહાર સહુ મતિ પ્રીતિ, સખિયો સંયુત આવે. જય૦ ૩.
લોકી પંડિત શાસ્ત્ર વિશારદ, સઘળી સભા પુરાણીજી રે;
પંચપંચાળી તેર નિવેશ, આવ્યા ઉત્કટ આણી. જય૦ ૪.
સ્વામિ પ્રશ્ન તે પુછવા, ઉત્તર કો નવિ આવેજી રે;
કો પાસે પરમન કદ મિરોડે, તાત કહો કુણ ભાવે. જય૦ ૫.
તેજ જણાયત જનુ સરીખો, કુંવર ઉલ્લખ્યો મોટોજી રે;
તે દેખી દેશ કન્યા મને કામ, જાણી પ્રીત. જય૦ ૬.
કુંવરને પુછે નગર કયું છે, કેને અંતર પાળીજી રે;
ખરો જાણ્યું રાજ જણેયો, કરે મેતર વાળી. જય૦ ૭.
[illegible] ... [illegible] પુત્ર વિદ્યુ નગીજી રે;

ખિપ્ર ચડી લેઇ પાત્ર ભરેલી, આવી તક્ર સમારી. જગ૦ ૮.
પંદર પ્રશ્ન કર્યા તત્ર પતિએ, ખીચડી કિમ બહુ રાંધીજી રેં;
આજ મધૂરિ મા તક્રે થોડી, તુજ તનુ આજ સમાધી. જગ૦ ૯.
સમશ્રવતિ પાહોણ્ય ઘર છે, મહિરી સગમાં જાતાજી રે;
કહોઠાં શાકે કિમ આખાં, આજ તમે તગિલાંતાં જગ૦ ૧૦.
આ કિમ કુનરિ પેટ દેખાવે, વેણી સજી કહો કાંતાજી રે;
સત્ર માટે દાન દિએ છે, પંથ ચલનસ્યું શ્રાંતા. જગ૦ ૧૧.
પાણી પ્રચુર ઇહાં કિમ આવે છે, કુંડળ ન ધર્યાં કાનેજી રે;
પથે નાપિતનું ઘર દીઠું. લિયો આ ફળ બહુ માને. જગ૦ ૧૨.
પુર બાહિર બકરીનું ટોળું, કહો ગણિ સંખ્યા કેતીજી રે;
એ પદરનો એકપદે ઉત્તર; પાણી નેથી સા કહેતી. જગ૦ ૧૩.
યમુના કથિત પદ અરથ જ કરવા, યમુના તરી ઉતરયુંજી રે;
કુવર કહે સુણો રાજકુમારી, પદ ઉત્તર ચિત ધરયું. જગ૦ ૧૪.
કણુમાપુ કરવાની પાણી, ન જડી ઘરમાં ખોળીજી રે;
ખિપ્ર ચડીકામાં ન વિહુણી, તિણે રંધાણી ખોહળી. જગ૦ ૧૫.
કર કંધુ બાવળની પાણી, વિણુ મીઠી શી ભાસજી રે;
પાની નથી આજ નાત્રચતુર્થની, તિણે મુજ તન સુખ વાસ. જગ૦ ૧૬.
ઘરે નવિ પાણી નામે પાહોણ્યુ, મહિરિ સગમાં પાળીજી રે;
તનયિ હરણ્યા પાણિ ક્ષુરિ વિણ, શાક કરૂં ર્યે મોળી. જગ૦ ૧૭.
પાણી પુનિ ત્રસ ભક્ષણ પાણી, તે વિણુ પેટ દેખાવેજી રે;
પાણી નામ ખટપદી નથિ મસ્તકે, વેણિ સજિત નિન ભાવે. જગ૦ ૧૮.
દાનશાળાએ દાનની પાણી, આજ નથી નવિ દેતાજી રે;
ગાડિ મગિ એથી આવી પગપાળી નથિ તિણે શ્રાંતા. જગ૦ ૧૯.
પાળી નથિ સરોવર તિણે ફાટયું, વર્ષા જળ ઇહાં આવ્યાંજી રે;
કર્ણસલિકા પાળી નથિ તેણે કુંડળ દો ન ધરાવ્યાં. જગ૦ ૨૦.
પાળી કહેતાં ચિન્હ હથા વિણુ, નાપિત ઘર નવિ દિઠાજી રેં;
પાળી ને ઉછંગ નથિ તિણે કિહાં રાખું ફળ મીઠાં. જગ૦ ૨૧.
પાળી શબ્દે એણી કહિજે, તે નહી પ્રાતઃકાળેજી રે;

[illegible]

[illegible]

पतः

लोभी मच्छरणोऽभिभूतकपटो नीचप्रसंगी सदा.
छिद्रान्वेषकवद्गुरोरविनयी द्वेषी गुरूणामपि;
धूर्तासत्य प्रजल्प लंपटखलस्तेयी कुमार्गप्रपी,
तत्पायत्रक मंत्रसाधनविधिसिद्धिर्नो कर्हिचित्

पूर्व चाल.

[illegible] કરો [illegible]જી, ગુરૂએ ઉછેર્યો સાપ હો; ગુરૂ૦
[illegible] પનો [illegible]જી, ગુરૂને આપ્યો પરિતાપ હો. ગુરૂ૦ ૨૧.
[illegible] ગુરૂને રાજાજી, છાનો ઉતારી લીધ હો; ગુરૂ૦
ગુરૂએ [illegible] થઈ કહ્યા રાજાજી, મંત્રાદિક નવિ દીધ હો. ગુરૂ૦ ૨૨.
[illegible] ગુરૂ લોકમાં રાજાજી, પૂજ્ય પદે કરી ગાય હો; ગુરૂ૦
[illegible] રાજાએ રાજાજી, એમ સવિ લોક કરાય હો. ગુરૂ૦ ૨૩.

કહનિશિ ગુરૂને સેવતું રાજજી, પૂરવ ભવને પાપ હોઃ ગુરૂ૦
ર તજિ સ્વેચ્છાએ નીકળ્યો રાજજી, ગુરૂને મટ્યો સંતાપ હો. ગુરૂ૦ ૨૪.
ભિક્ષા ભમે ચોરી કરે રાજજી, ધૂતી હરે પરવિત્ત હોઃ ગુરૂ૦
ર કરી રાખી ઝોળડી રાજજી, તસ ઘર ભરતો નિત્ય હો. ગુરૂ૦ ૨૫.
ગુરૂ લોપી મહા પાપિયો રાજજી, પંડિત એમ ઉચરાય હોઃ ગુરૂ૦
ગુરૂ વચને દિં ઓષધી રાજજી, રોગી પણ ન કળાય હો. ગુરૂ૦ ૨૬.
ચોથે ખંડે ઢાળ એ રાજજી, ચોથી ચતુરને શિખ હોઃ ગુરૂ૦
ગુરૂ ગુરૂ વચનથી વેગળા રાજજી, ઘરઘરથી માગે ભીખ હો. ગુરૂ૦ ૨૭.

દોહરા.

ગુરૂ દ્વેષી અતિ લોભીઓ, ધરે મિથ્યા મુનિ વેષ;
ગુરૂએ અયોગ્ય કરી તજ્યો, યોગ્ય નહિ ઉપદેશ. ૧.
કપટે લોકના ધન હરી, સમરી ઘર સંતાપ;
કરી સા પૂરણ ધને, દેશે એહનો માપ. ૨.
જેમ અતિલોભે અજ્ઞાન, પડિયો જલધિ મઝાર;
ધરમ વિરૂયો દુર્ગતિ, પામ્યો જડ અવતાર. ૩.
રાજકુંવર કહે તે કહો, કેમ એ દુરગતિ શોક;
દેવ વદે સુણો મૂળથી, કહું દર્શન જ દોક. ૪.

ઢાળ ૫ મી.

(મિત્રે અવસર વિદાય થતું રે—એ દેશી.)

રોહણપુર નગરે વસે રે, અજ્ઞાત એક શેઠ રે,
ચતુર નર, બત્રીસ ક્રોડ સોવન ધણી હો લાલ;
તોહે વણિજ કરે બહુ રે, કરે પરાઇ વેઠ રે,
ચતુર નર, ખાસે ન કોઇને આપણી હો લાલ. ૧.
નંદન ચ્યાર છે તેહને રે, તાસ વધૂ છે ચ્યાર રે,
ચતુર નર, શેઠ કૃપણ અતિશે ઘણો હો લાલ;
રાત દિવસ નિદ્રા નહિ રે, લોભ તણો નહી પાર રે,
ચતુર નર, ધરમની વાત ન ચિત્ત રૂચે હો લાલ. ૨.
જૈન મુનિ ઘર નહિ કદા રે, દાન માન સનમાન રે,

ચતુર નર, કાંઈ સમુદ્રે ન નાંખશો હો લાલ;
તુમ આભૂષણ કારણે રે, હું આવ્યો છું આજ રે,
ચતુર નર, બહુ કનો ટોટર ભર્યું હો લાલ. ૨૪.
સારે વિમાસી ચિત્તમાં રે, દીઠો આપણો ભેદ રે,
ચતુર નર, છેડ્યો આપ ન ઊઠિયો હો લાલ:
ફેર સમારણ મસ્તકે રે, નાખે દીધું તેલ રે,
ચતુર નર, નવિન ભૂષણ આંકો કિકી હો લાલ. ૨૫.
રેણું કૂવું નવિ ખડે રે, ખારે જળે ખસ જાય રે,
ચતુર નર, ચિતિ જળધિ નવિ ધર સહે હો લાલ;
ફેનદત્ત અગ્નિ લોકાંથી રે, મરણ સમુદ્રે થાય રે,
ચતુર નર, તિમ પરિવ્રાજકની ગતિ હો લાલ. ૨૬.
દેવ વચન સુણીને તિહાં રે, પેલા સાધક પાસ રે,
ચતુર નર, તાપસને સુર એમ કહે હો લાલ;
ચંદ્રશેખર સુપસાયથી રે, ઔષધિ સિદ્ધિ સુવિલાસ રે,
ચતુર નર, ફરી ગુરૂ ભક્તિ કિયા હો લાલ. ૨૭.
અવસરે મુજને સંભારજ્યો રે, કુંવરને કહે ભૂપાલ રે,
ચતુર નર, ચાર ઔષધિ આપી ગયો હો લાલ;
ચોથે ખંડે પાંચમી રે, ઢાળી ઢાળ રસાળ રે,
ચતુર નર, શ્રી શુભવીર વિનોદથી હો લાલ. ૨૮.

દોહરા

ઔષધી આપી સુરવરે, અમરે કુંવરને નેહ;
તાસ પ્રભાવ કહો હવે, આપું ફિરી દેહ. ૧.
સંગમ સાગર વિષ હરે, જાય જનમના રોગ;
ઔષધિ નામ વિરોપણી, પામે વંછિત ભોગ. ૨.
મધુ અયની જાય ગંધ, તિમ નયન હેમ તાસ;
રસ ભરી પાયો આંખમાં, ભંજે ભૂરિ પ્રકાશ. ૩.
રૂપ અવરને ફિર ધરે, વર્ણિકા ભીમ લિંગ;
અટવા ભૂરિ અટવને, વન તરૂ ફળ વિશેષ. ૪.

ચોપાઈ.

જેહને પુરે હોય આવર્ત, તે મારે ભરતાર મહંત;
નાભિ તણા આવર્ત વિચાર, માને દેવ સમો ભરતાર. ૧.
કટિ આવર્ત હુવે જેહને, તે છરે ચાલે આપણે;
શંખ લલાટ શિર ભગ જાણ, સસરો દિયર હત વિનાશ ૨.
સમ હોઠ ભુજ કાલો છેરો, પીળિ આંખ ને સાદ ઘોઘરો;
અતિ ગોરી અતિ કાલી નાર, નિશ્ચે વરજવી તે ઘરબાર. ૩.
હસતાં ગાલે ખાડા પડે, રામા રંગે પરનર ચડે,
ચાલંતા ભુકંપ અપાર, કામણ ઝીયાદ ન કરનાર. ૪
પાય તણી વિચલી આંગુલી, ટુંકી ભૂ સાથે નવિ મળી,
તે દો ભાગ્યે જાણો સહી, અસતિ નારી શિરોમણી કહી ૫.
અનામિકા પગની અંગુલિ, જાય કનિષ્ઠા પાસે મળી;
તે ટુંકી ને ઉન્નત રહે, કંત હણીને અનેરા લહે. ૬.
અંગુઠાને પાસે જડી, કે ટુંકી કે ઉંચા ચડી;
તે અંગુલિનો એહ વિચાર, નારી નવિ માને ભરતાર ૭.
કદિ કનિષ્ઠ વિટાંગુલી, ઉન્નત ભુમિ ન ફરસે વળી;
જારનિ સાથે રમતી તેહ, મનમાં નાવે આણે સંદેહ. ૮.
અતિ ઉંચિ ને નિચિ વળિ, અતિ જાડિ ને અતિ પાતળિ;
અતિ રોગી અતિ વક્ર નાર, તે નારી તજિયે પરણાર ૯.
વાયસ જંઘા નારી મ રાખ, ઘોઘર સ્વર ને પીળિ આંખ.
પરણી ઘર લાવે હમણાંહિ, પતિ મારે દસ માસ જ માંહિ. ૧૦.
અગ અઘોર નાક વાંકડું, જાણે રોમ રાખવું ચડું;
ઉભિ રાખો ઇસીના ભુમિ, એ વનિતા ઘર વેરણ હુઇ. ૧૧.
પીળું વદન ને દેહ જાડું, ઉપર પગ ને મુખ વાંકડું;
રાય તણે ઘર જાઇ હોય, પણ દાસીપણું પામે સોય. ૧૨.
હસિ દતિ લાડી મળી, કાક સ્વર ને ઉજળી;
હાથ પગે ટુંકી પાતળી, મુછાળી રડિ વેહેલી. ૧૩.
શિઘર માથ અને ઘેલડી, નાસિકા મોટી ને ઘેલડી;

સુ એ અહિથી પંથ પાચરી, પરમાન તાપસણિ દેત;
ભેનાં અંતર પંખા કરે, દિએ જલ કુસુમે વાસિત. મોહની૦ ૨૪.
ઉઠે બેસાર વર આસને, તપસી વીરસેન જુવાન;
કહે પૂછી વાત સવે કહે, સાસુઓ મૂલચૂલ વિધાન. મોહની૦ ૨૫.
ચંદ્રશેખરના રાસમાં, ખંડ ચોથો છઠી ઢાળ;
શ્રી શુભવીર કહે હવે, શ્રોતા ધ. મંગળ માળ. મોહની૦ ૨૬.

દોહરા.

વીરસેન કહે કુંવરને, કરમ ગતિ અસરાળ;
ચિંતિત ચિત મનોરથા, કરમ કરે વિસરાળ. ૧.
એક વનમાં તરૂ ઉપરે, માળો કાર વિલસંત;
પંખિ કપોત કપોતિકા, બાળક દો પ્રસવંત. ૨.
કંતને કહે કપોતિકા, આવ્યો તુમ કુળ અંત;
વ્યાધચાપ સર સંધિ અધ, સકરો ઉદર્ધ ભમંત. ૩.
આહેડી આપે ડરી, છુટયું ધનુષથિ બાણ;
લાગ્યું રુકરાને તદા, બિહુ પામ્યા નીરવાણ. ૪.
રવિ ઉદયે નિશિ નિરગમે, જાગ્યું કમળ વિકસંત;
ભમર મનોરથ કોઇમન, ગજ કમળ આહાર કરંત. ૫.
તિમ અમ પ્રગટી વાત જસ, કહેતાં આવે લાજ;
પણ સજ્જન પુછે થકે, કહેવું કરવા કાજ. ૬.

ઢાળ ૭ મી.

(સુંદર પાપ થાન તજે સોલમું—એ દેશી.)

સુંદર રાજપુરીનો રાજીઓ, સૂર્યકાંત અભિધાન હો;
સુંદર રૂપ ધીરજ ગુણ વૈભવે, શોભે ઇંદ્ર સમાન હો. ૧.
સુંદર વાત વિવેકી સાંભળો. ઇમ આંકણી.
ત્રીશિખરો મંત્રી તેહને, વીરસેન પ્રધાન હો;
સુંદર રાયને સ્નેહ અતિ ધરે, ગ્રહ તિને જિમ વાન હો. સુંદર વાત૦ ૨.
મંત્રી નૃપ આણા લહી, નગર સબ વિસ્તાર હો;
સુંદર નિત્ય સાહસ પ્રમુખી કરી, ખરચી દ્રવ્ય અપાર હો. સુંદર વાત૦ ૩.

[illegible]

ડાળ દેવી દેવ પૂજ્યાં, સાકિણી પ્રેત મસંત હો;
સુંદર હોમ હવન કરતા ઘણા, જ્યોતિષી ગ્રહ ચારંત હો. સુંદર વાત૦ ૩૨.
દેવ દેવી બહુ માનીયાં, પણ ન થયો ગુણ તાસ હો;
સુંદર દિન કેતે મતિ ધરે, લાજ સ્વસુર કુળ વાસ હો. સુંદર વાત૦ ૩૩.
ચોથે ખંડે સાતમી, નારી ચરીત્રની ઢાળ હો;
સુંદર શ્રી શુભવીર વચન સુણી, છંડો એ જંજાલ હો. સુંદર વાત૦ ૩૪.

દોહરા.

પાર ન આવ્યો રોગનો, સાસરિએ રહેવાણ;
રાયની આજ્ઞા પાળવી, એક હાંસી ને હાણ. ૧.
વહુ પિયર નર સાસરે, સજ્જનિયા સહવાસ;
એનાં હોય અળખામણાં, જો મંડે થિર વાસ. ૨.
રૂપવતી ને મહાસતી, પ્રિય વચ રામ ધરાય;
તસ મહા કષ્ટ દશા પડી, દેખી મુજ ન સહાય. ૩.
જાઉંગુ પાછા નિજ ઘરે, મુખ દેખાડીશ કેમ;
મિત્રાદિક હાંસી કરે, આવ્યા એમના એમ. ૪.
એકે દિશિ સૂજે નહીં, પણ જાવુ નિરધાર;
દેવ નચાવે જિણિ પરે, નાચવુ આ સંસાર. ૫.
સસરાને કહે જાઉંશું, જળ ખરી સાતા થાય;
તવ કાલાંતર આવશું, એમ કહિ પંથ ચલાય. ૬.
દિન કેતે નિજ પુર જઇ, રૂપે મોહ્યો તેહ;
કુળ દેવાદિક માનતા, પૂજા કરે સતિ નેહ. ૭.
શકુનિક જોશી લોકને, પછી કરાવે જાપ;
મુખ માગ્યુ તસ ધન દિએ, હરિ રાગનો વ્યાપ. ૮
પગપગ પૂછતો ફરે, કામગ્રહ પીડેલ;
કુકડવેલીને નરમદિલ, માને મોહન વેલ. ૯.
મિત્ર રતિદત્ત વણિકને, પૂછે નારી વિચાર;
તે ભણે પરનર લંપટી, નારિ ઉપર શી પ્યાર. ૧૦.
તુમ દેખત માંદી પડે, વળતાં હોવે સજ્જ;

[illegible] હિ, ઇમ અમણી નિર્લજ્જ. ११
નારી [illegible] અભ્યા, તે દુખિયા સંસાર;
અમણી ચરિત્ર [illegible] ઘણા, સેઠ સુણો અધિકાર. १२

ઢાળ ૮ મી.

([illegible] રમો મારગડો મેલીને—એ દેશ)

[illegible] હું, અતિ સારસ નહિ સાર.
[illegible] રમણી રસ મહેલાને ઇમ અંતર્મુ-
[illegible] ઉભવા, તો કિમ કરિ આવે નાર. રસીલા રમણી० १.
[illegible] સભા, તે અતિ વખાણે વાર. રસીલા०
[illegible] પતિવ્રતા, જેહનો છે ભારી ચાર. રસીલા રમણી० २.
[illegible] શું કરિયે દુખ રસ નહિ. રસીલા०
[illegible] વળિ તેહની બ્રાહ્મણી રાતિ. રસીલા રમણી० ३.
[illegible] ને કપટી મિત્ર. રસીલા०
[illegible] રસીલા રમણી० ४
[illegible] રસીલા०
[illegible] રસીલા રમણી० ५

षट्पदं

[illegible]

[illegible]

[illegible]

દ્વિજ ચિંતાતુર વિસ્મય થયો, કહે સુત વચન ઉદાસ; રસીલા૦
લેઇ વચને હાલ ઉપાડીને, થયો ચુકવા તે વન ઠામ. રસીલા રમો૦ ૨૨.
પરમારથ જ્યાર નમાડીયા, અટકી આત્મા નિજ ભેદ; રસીલા૦
દિન ભીતે મધ્યમ સેવે, સા પૂછે કુસુમે ભેદ. રસીલા રમો૦ ૨૩.
કર જોડીને પ્રેમ ભાખતી, મુજ કંતને કહજે અખ; રસીલા૦
નિત નિત પૂજે આ ભીમ કહે, દ્વિજ ચિંતે કરી પ્રતિબોધ. રસીલા રમો૦ ૨૪.
આપુંશ પુરે જાઓ રહેયો, દ્વિજ ગુપ્તપણે દેખાંત. રસીલા૦
સા આવી કુસુમે પૂજતી, તવ રસ કહે સ વદંત. રસીલા રમો૦ ૨૫.
તે પણ નિત મુજ કઠિન કહે, હું પુરી હું વર માર; રસીલા૦
કહે સા મુજ પતિ અંધ કરો, મુજ જાગો હાવે સાથ. રસીલા રમો૦ ૨૬.
કહે તેરી પુત્રી સાંભળો, પતિને દેજો પુત્ર શુદ્ધ; રસીલા૦
જેમ જેમ પુત્ર આવે બહુ બહુ, તિમ તિમ થાશે તે અંધ. રસીલા રમો૦ ૨૭.
શુદ્ધિ ઘર આવે નિત બહુ પુત્ર દિયે, ભોજન માંડી ધરી પ્રેમ. રસીલા૦
નિત નિત પ્રતે દ્વિજ કહે નારિને, નયને નવિ સૂજે કેમ. રસીલા રમો૦ ૨૮.
પછી કર્યો આપુંશ નિત પૂજે, દ્વિજ પણ પૂતથી ભગ સાર; રસીલા૦
એક દિન કહે અંધ થયા અમે, નવિ દેખાવે ઘરબાર. રસીલા રમો૦ ૨૯.
સા જાણ્યું રમે નિત રંગરસું, નિશિ દિન આવે ને જાય; રસીલા૦
નિદ્રાભર નિદ્રિ બહુ ઘોરતો, દ્વિજ ડંડ લેઈને ધાય. રસીલા રમો૦ ૩૦.
ગડે ગડે કરીને હણ્યો, તન નાખ્યું ભોંયમાં હેઠ; રસીલા૦
કહે નારિને એમ કરશો વળી, તુમને પણ કરશું દેઠ. રસીલા રમો૦ ૩૧.
એક દિવસ ભિક્ષા કારણે, આવ્યો યોગીશ્વર એક; રસીલા૦
સા ભિક્ષા દેતાં મોહી રહી, દેખી રૂપે અતિરેક. રસીલા રમો૦ ૩૨.
યોગી જાતાં સા સાનમે, બોલે થઈ જોરે તાણ; રસીલા૦
પુર બાહીર દેરી ઉપરે, રહિ યોગી દેહવાસ. રસીલા રમો૦ ૩૩.
નિશિ કંતને નિદ્રાવશ કરી, ગઈ રાત્રે સા તસ પાસ; રસીલા૦
પ્રાર્થના કરતાં યોગી કહે, આવી પણ ભગિની નિરાશ. રસીલા રમો૦ ૩૪.
સા કહે થાપાટે એમ વદો, કહે યોગી તું પરનાર; રસીલા૦
અમે ઘરનારીથી વેગળા, વહિ તપ કરિયે સંસાર. રસીલા રમો૦ ૩૫.

[illegible] હૈ, [illegible] પ્રેમ. મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦ નિરિ૦
[illegible] હૈ, [illegible] મેરે૦
[illegible] હૈ [illegible]

દ્વિજ ચિંતાતુર વિસ્મય થયો, શકે ભૂત વળગ્યું કામ; રમીશા॰
લોક વચને કાષ્ટ ઉપાડીને, ગયો મુકવા તે વન ઠામ. રમીશા રમે॰
પરમાણે ભાર નખાવીયો, બટુક આવ્યા નિજ ગેહ; રમીશા॰
દિન બીજે સ્ત્રમસ મેલે, શા પૂછે કુસુમે તેહ. રમીશા રમે॰
કર ચડીને એમ ભાખતી, મુજ કંતને કરજો આપ; રમીશા॰
નિત નિત પૂજે જાય એમ કહે, દ્વિજ ચિંતે રહ્યો અનિમેષ. રમીશા રમે॰
ચાતુંડ પૂરે જાઇ રહ્યો, દ્વિજ ગ્રુપચલે દેખંત; રમીશા॰
સા આવી કુસુમે પૂજતી, તવ રવર બોરે સ વદંત. રમીશા રમે॰
દે વરા નિત મુજ ભક્તિ કરે, હું તુઠી તું વર માગ; રમીશા॰
બોલે સા મુજ પતિ અંધ કરો, મુજ જારનો હવે લાગ. રમીશા રમે॰
કહે દેવી પુત્રી સાંભળો, પતિને દેજો ઘૃત ખંડ; રમીશા॰
જિમ જિમ ઘૃત ખાવે બહુ બહુ, તિમ તિમ થાશે તે અંધ. રમીશા રમે॰
હરખીને ઘેર જઇ નિત બહુ ઘૃત દિયે, ભોજન માંહી ધરી પ્રેમ. રમીશા॰
તિમ દિન પ્રતે દ્વિજ કહે નારિને, નયને નવિ સૂઝે કેમ. રમીશા રમે॰
ઘેરે વર્ષે આનંદ નિત પૂરે, દ્વિજ ખવે ઘૃતથી બળ સાર; રમીશા॰
એક દિન કહે અંધ થયા અમે, નવિ દેખાયે ધરબાર. રમીશા રમે॰
સા જારશું રમે નિત રંગશું, નિશિ દિન આવે ને જાય. રમીશા॰
નિશાકર નિશિ બહુ મોકલ, દ્વિજ કંઠ લેઇને ધાય. રમીશા રમે॰
કંઠે કરીને હણ્યો, કામ નાખ્યું ભોજને હો. રમીશા॰
એમ નારિને એમ કરસો રતી, તુમને પણ કરશું તો. રમીશા રમે॰
એક દિવસે કિરણ કરશે, આવો દેવીવર એક; રમીશા॰
સા કિરણ દેતી મોકલે રહી, દેખી રૂપે અવિવેક. રમીશા રમે॰
દેવી ભરતી સા કારણે, પછી ચડી જોરે નાક. રમીશા॰
પૂરા ભાઇરે દેતી હણે, ટોરા દેવી રેરેરાક. રમીશા રમે॰
નિશિ કંતને નિરાશ કરી, સહુ રહે સા નાક ધરી. રમીશા॰
પ્રાર્થના કરતી દેવી બોલે, આવી પણ અમે નિરાશ. રમીશા રમે॰
સા કહે હવે એમ થયું, બોલે દેવી તું પસ્તાય. રમીશા॰
અમે પાલની રેવણ, ચંદ્ર ભણે કહીયે અંતર. રમીશા રમે॰

દેવે નામ ઓળખાવિયો, સુખી કિધું તિમ તાસ;
રાજ થઇ સહુ ચિંતવ્યું, મંત્રિ પામ્યો ઉલ્લાસ. પ્રિય૦ ૨૮.
મુનિ ચરણે નમી દંપતી, રાતિ વસ્યા વન માંહિ;
રવિ ઉદયે સહુ ચાલિયા, નારી મળે ઘરિ બાંહિ. પ્રિય૦ ૨૯.
અરધ મારગ આવિયા, દીઠાં નિરમળ નીર;
નઇ જળ વેહેતા પ્રવાહથી, તરુ ગહર સુસમીર. પ્રિય૦ ૩૦.
ભોજન વેળા રે દેખિને, સૈન્યે ડેરા તે દીધ;
ભોજન સામગ્રી સહુ કરે, દંપતિ ભોજન કીધ. પ્રિય૦ ૩૧.
રૂપાળી કહે કંતને, આવો નઇ તરુ વૃંદ;
ક્રીડા કારણ એકલા, કરશું મેળા આનંદ. પ્રિય૦ ૩૨.
સુણી મંત્રી રથ જોડીને, સારથી સાથે ગેલાગ;
બીજા ભટ નઇતટ રહ્યા, લજ્જા ભય લહી તાસ. પ્રિય૦ ૩૩.
દંપતિ નાટજણ એકતાં, રથ ગોવિંદને હાથ;
જગ એકી વન કંદરે, પેઠા કોઇ ન સાથ. પ્રિય૦ ૩૪.
રથ ચઉદિશિ ગોપ ફેરવે, દંપતી એકે એકાંત;
એક પહોર જબ વહિ ગયો, ચિંતા સુભટ કરંત. પ્રિય૦ ૩૫.
નજિક લગે નવિ નીકલ્યા, આ અટવિ અવકાર;
રમતા મુગ્ધરસે બન્ને, અધિક કેની તે વાર. પ્રિય૦ ૩૬.
ચકિત ચિત્ત સુભટ થઇ, શોધને કરત પોકાર;
નિકુંજ માંહિ ફરી જુવે, ઉત્તર નાપ્યો લગાર. પ્રિય૦ ૩૭.
સુભટ સવે વન પેખીને, પાદપ નઇ જળ જોય;
દંપતિ હય રથ સારથી, દીઠાં સુભટે ન કોય. પ્રિય૦ ૩૮.
મંત્રિ ખડગ ધરી ભૂતળે, લીધી ચકિત ચીત;
ગોખ ગવેખ્યો ન દેખિયો, જાણ્યું નાગનું ચરિત. પ્રિય૦ ૩
કરત વિકલ્પ સુભટ મળી, જોતા પગલાં તે માંહિ;
પખિ પગલું ન પેખિયા, સૈન્ય નિધિ રહ્યા તાંહિ. પ્રિય૦ ૪૦.
ત્રીજામાં ઘન ધામન્યું, વીજ પ્રગટ્યો વિમાન;
સૈન્ય હાકાદર આવતો, રાજપુરે સહુ જંત. પ્રિય૦ ૪૧.

ી દીન જનું જોઈ રહ્યો હો, તવ તો જાણે ધરિ કોપ. મેરે૦ નિરિખ૦ ૨૪.
ુક કવિ થઈ શું જુએ હો, એકવખ્યો કો નેહ; મેરે૦
ાથ થઈ કરે પડ્યો હો, પામ્યો તસ ફળ એહ. મેરે૦ નિરિખ૦ ૨૫.
ામથી એ મુજ સાહિયો હો, તનમન સુંપ્યા સનાથ; મેરે૦
રવરે પકડી લિયે હો, તે એક ઝાલ્યો હાથ. મેરે૦ નિરિખ૦ ૨૬
અત્યારથી હું સાર હો, નહિ તુજ ચઢ રેહેનાર; મેરે૦
ાસ દેવા કુટુંબને હો, તુજશું નેહ ઉપચાર. મેરે૦ નિરિખ૦ ૨૭.
ટ મદ મંદિર થઈ હો, કાઢ્યો તને દોય વાર; મેરે૦
સુ રત મને કરે હો, કીધા તિરિ અવતાર. મેરે૦ નિરિખ૦ ૨૮
ામણુ લાગી હવે હો, જાણો વાનર માંહિ; મેરે૦
મે ધન લેઈ તાતનું હો, ભોગવશું સુખ ઉછાંહિ. મેરે૦ નિરિખ૦ ૨૯.
રે કરિ શું સ્નેહ રહ્યો હો, રાય મોતીદ ઉ રાક; મેરે૦
ણ વારે સિક્ષા જડી હો, નહીં અમારો વાંક. મેરે૦ નિરિખ૦ ૩૦.
મ કરી રથ ચઢિયો હો, કોપક દિશિ ઉરેશ, મેરે૦
સિ રાસ ભરિ દોષને હો, નમે તિહાં નિરેશ. મેરે૦ નિરિખ૦ ૩૧
ારે ફિર અભિ ધા લિયો હો, હું મુનિંન ભૂપાત; મેરે૦
ન પવન નિશિ ઉકેલો હો, જાણુ ન પશુની વાત. મેરે૦ નિરિખ૦ ૩૨.
ુપતિ લખ્યું હું થયો હો, વાનરનો ધિક્કાર, મેરે૦
ાત્રરે એક દિન આવ્યો હો, કુટપાસ રચનાર. મેરે૦ નિરિખ૦ ૩૩.
િત શિખાતી ભડુ કરા હો, નગરી આભિરામ; મેરે૦
ુમ પાસે આવ્યો થો હો, પામ્યો નર અવતાર ઠામ. મેરે૦ નિરિખ૦ ૩૪.
ાસથી વીરથી એ કહી હો, ચોથે ખંડે હાલ; મેરે૦
ી રાજવીર સુખી સદા હો, ન પડે જો મોહ જાલ. મેરે૦ નિરિખ૦ ૩૫.

દોહરા.

સજીવ ઔષધ સદ્ગુરી નૃપ કહે, એક ન કરવો કોય;
જાતિ પદારથ આગલે, ઉત્તમ નિપુણ હોય. ૧.
પણ હું પરખ આકળો, આવ્યો નિજ ઘરવાસ;
રૂપી નારી રાખશો, ઇચ્છિતની શી આશ. ૨.

દુરવિયોગી અમ્ની સેવા, તીહાં ગયો દુખ ભારી. મનોહર૦ ૧૦.
ચંદ્ર પ્રજ્વલિત યોગી દેખી, પારક માગ્યો ભામ; મનોહર૦
ભવિક લક્ષણવંત કુંવરને, દીઠો યોગીએ તામ. મનોહર૦ ૧૧.
સોનાનો ફરસો કરૂં એહનો, એમ ચિંતી કહે યોગી; મનોહર૦
એ અર્ધરાત્ર છે સમશાન ભમિ, નહિ સેરી સુણ ભોગી. મનોહર૦ ૧૨.
એસો ઇહાં બીજો દેઉં આણી, આંમ પણ સુણ વીર; મનોહર૦
રાત્રે ભૂતાદિક ઉપસર્ગ, રક્ષા કરૂં તો શરીર. મનોહર૦ ૧૩.
એમ કહિ કપટ કરીને મંત્રી, તસ મંત્રે નાખી નિંદ્રાએ; મનોહર૦
નૃપસુત સર્વ થયો નિદ્રા વશ, યોગી ઘરમાં લાવી. મનોહર૦ ૧૪.
ભૂતલ ખાડ કરિ ઘટ મેહેલી, ઉપર પથ્થર ઠારે; મનોહર૦
ફરસો કરવા હોમને કારણ, ઔષધી લેવા જાવે; મનોહર૦ ૧૫.
મામાં ઔષધી જોતાં પન્નગ, ડંશ્યો મરણ લહે યોગી; મનોહર૦
તેહવે નમરે ઉંદર આવે, મરકી જાગક ભોગી. મનોહર૦ ૧૬
સર્વિષ્ઠિ નિમદ કરવા કારણ, ચિહું દિસ સુભટ ફરંતા; મનોહર૦
પણ રાજકુંવર ગયો તસ શોધન, રાયના સુભટ ભમંતા. મનોહર૦ ૧૭.
એણે અવસર પમાગનિ કથમાં, કાટ ઘણું લિખિ ખડકયાં; મનોહર૦
નગરમતી જડી વેસટી પડર, સૂતાં તસ તનુ અડકાયાં. મનોહર૦ ૧૮.
દિખને વેશ ગયો તસ દુર, આનંદ પૂરે ઉઠી; મનોહર૦
કુંવરને જોયો પણ નવિ દીઠો, તવ જાગ કરવા પઠી. મનોહર૦ ૧૯
ભણ પદ ફિર ધરિ પુરમાં પેસતાં, પ્રથમ વેગ ઠાગી. મનોહર૦
સર્વિસ્ત્રી જાણી સુભટે જાગી, નગીખાને ઘાલી. મનોહર૦ ૨૦.
નવન પરે કર ભૂપી પ્રમાને, રામ હજૂરે આણી. મનોહર૦
ભટ કહે રાણી મરકી જાણી, પેસતિ પુરમાં જાણી. મનોહર૦ ૨૧.
આકૃતિ સુંદર વેશ લહી નૃપ, ચિંતે ન મરકી દુષ્ટ; મનોહર૦
નવન પટરાણી જોવન દેખી, ચમન મંદિરે પ્રષ્ટ. મનોહર૦ ૨૨.
સા ભણે તાતજી હું નહિ મરકી, નહિ દૈત્ય બેટી; મનોહર૦
કામ વિષે જન્મ કારણ વર્ણ, દર જાતું લહ ઘેરી. મનોહર૦ ૨૩.
દૈવ વિદ્યાએ ભગ ભરી આપદિ, દુખ ભોગ જાણી ભાવી; મનોહર૦

પ્હાલગે આવત હુઈ કલંકી, સોકે સાહિબ્રુ જાણી. મનોહર૦ ૨૪.
વળી તુમ સંશય ભેગો ટળશે, નિશ્ચે મુજ ધીરજ કરાવો; મનોહર૦
દુક્કર ધીજ કરૂં રવિ સાખેં, અગ્નિ ભુજંગ મિલાવો મનોહર૦ ૨૫.
રાય હુકમ ભટ પન્નગ લેવા, ફરતા પુર વન જાવે; મનોહર૦
કાકતાલી ન્યાયે મડ જોતાં, તેહ જ પન્નગ લાવે. મનોહર૦ ૨૬.
ઇષ્ટદેવ સમરી સા ઘટમાં, કર ધરિ નાગ નિકાળે; મનોહર૦
ફુલ માળા પરે કંઠ ધરતાં, રોગ શોગ નિહાળે. મનોહર૦ ૨૭.
ચિત ચકિતા સા શંકા ભરાણી, દોરો દૂર કરંતી; મનોહર૦
નૃપસુત પ્રગટ્યો સહુ જન દેખે, અભ્ર પડલ ગત કાંતિ. મનોહર૦ ૨૮.
વિસમય પામી ભૂપતિ પૂછે, એકાંતે તેય લાવી; મનોહર૦
પાય છબાવ્યા તવ તે મિહુએ, માથી વાત સુણાવી. મનોહર૦ ૨૯.
રાય વિચારી શેઠ તેડાવી, મોકલ તિલક વધાવી; મનોહર૦
પદ્માવતિ કરી ઓચ્છવ નિજ ઘર, લાવ્યા નૃપ પરણાવી. મનોહર૦ ૩૦.
ચંદ્રશેખરને રાસ રસાળે, ચોથે ખંડ વિકાસી; મનોહર૦
અગીઆરમી ઢાળે શુભવીરે, દેવગતિ પરકાશી. મનોહર૦ ૩૧.

યત.

सुगज जग विहगम बंधनं ॥ शशिदिवाकरयोः ग्रहपीडनं ।
मतिमतां च निरीक्ष दरिद्रतां ॥ विधिरहो बलवानतुमे मतिः ॥१॥

દોહરા.

વીરસેનને નૃપ કહે, નિસુણિ સુદર્શન વાત;
ચિંતથી ચિંતા પરિહરો, જો વંછો સુખ સાત. ૧.
નારી સુશીલા લાવશું, જેહ જાત ગુણિયાન;
સુખ વિલસો ઘરમાં રહી, ન કદા દુઃખ ઉતપાત. ૨.
એણે અવસર એક આવિયો નૈમિત્તિક શિરદાર;
સોક દેવ અભિધાન તસ, જ્ઞાન રતન ભંડાર. ૩.
પૂરવેધર પરમાદથી, પડિ ગૃહી વેશ ધરંત;
વૃત્તિ નિમિત્ત બળે કરી, નહિ મુન ધન વિલસંત. ૪.

રાજસભામાં આવિયો, નૃપ દિયે આદરમાન;
જ્ઞાની રાજાથી વડો, પામે જગ બહુ માન. ૫.
ભૂપતિ પૂછે તેહને, અમ મંત્રીની નાર;
જોગીની સાથે રથ ચઢી, ગઈ કપિ કરી અસવાર. ૬.
કિહાં રહી જઈ તે રહી, સકળ કહો તે વાત;
જો તુમ વિદ્યા છે ખરી, ટાળો સંશય વાત. ૭.

ઢાળ ૧૨ મી.

(અજરામારજી સાહેબા ચાકરી રે—એ દેશી.)

જ્ઞાની જ્ઞાન ઉપયોગથી રે, સુણ નજર કરી નિરધાર;
નિમિતીયો ભણે સાંભળો રે, કુલટા રૂપાળી નાર રે. કુલટા૦ ૧.
નઈ તટ જઈ ઉભી રહી રે, વન તરથી લેઈ ફુલ;
નઈ જળ દેવી વધાવીને રે, ભણે માત હજો અનુકૂળ રે. ભણે૦ ૨.
વલ્લભ સુખ પીલાવવું રે, મેં તુમ સાખે કર્યું દુર;
જોગિંદશું તુમ સાન્નિધે રે, સુખ વિલસીશું ભરપુર રે. સુખ૦ ૩.
ઈમ કહી વંદીને તદા રે, રથ બેઠી સાથે લેઈ;
ધનુષ તીર તરકસ ગ્રહિ રે, જોગિંદ તુરંગ ચઢેઈ રે. જોગિંદ૦ ૪.
દક્ષિણ દિશિ ભણી ચાલતાં રે, પણ તેહ જ અટવી મઝાર;
વડ તરુ હેઠે ઉતરી રે, તરુ ફળ કરત આહાર રે. વન૦ ૫.
સંધ્યા પડી રયણી રહ્યા રે, રથ સુતી રૂપાળી નાર;
તસ સિંહુ દિશ ચોકી ભરે રે, જોગિંદ લેઈ તરવાર રે. જોગિંદ૦ ૬.
મધ્ય નિશિ સિંહ સિંહણી રે, પડી ધાડ કરી કિકિયાટ;
રથ સિંહું દિશ વીંટી વળ્યા રે, નાસવાનો નહિ કોઈ ઘાટ રે. નાસવાનો૦ ૭.
જોગિંદ નાઠો ઝાડમાં રે, રથ વળગી ભય ભીલ નેટ;
રૂપવતી સા દેખીને રે, કરી પલ્લિપતિને ભેટ રે. કરી૦ ૮.
ભૂતળ અસમો સહુ ગયો રે, રહિ રોતી ઝાડી તેહ;
પલ્લિપતિ કહે સી રુએ રે, તુમે રાજ્યરાણી ધરો નેહ રે. તુમે૦ ૯.
પલ્લિપતિ ઘર સા રહે રે, દિન કેતા ધરી આનંદ;
એક દિન તસ ઘર આવિયો રે, ભિક્ષાવસ્થે જોગિંદ રે. ભિક્ષા૦ ૧૦.

યતઃ

સુખિનિ સુખનિદાનં, દુઃખિતાનાં વિનોદઃ
શ્રવણહૃદયહારી, મન્મથઃ સામભૂતઃ
રતરતિકરણોપિ યત્નઃ, વલ્લભઃ કામિનીનાં
જયતિ જગતિ નાદઃ પંચમશ્ચોપવેદઃ ॥ ॥ ૧ ॥

પૂર્વ ઢાલ.

હવે મધુર ગીત સાંભળી રે, શેઠની ચિત્ત ચોર્યું રે તામ.
[illegible] યોગી પાસ રે. પુણ્ય૦ ૨૫.
[illegible] તરી આ થઈ રે; [illegible] મરણ [illegible]
તેણી યોગીને [illegible] થઈ રે, કહે મરણ [illegible] હવે૦ ૨૬.
ચિત્ત લાગે તુમને વરી રે, હવે આ ભવ તું આધાર રે;
યોગી કહે મન તેં ધર્યું રે, પણ હું છું પંગુણ દેહ;
[illegible] કામિની રે, પંગુણ [illegible] નેહ રે. પંગુણ૦ ૨૭.
[illegible] ઉલ્લંઘ:
[illegible] ન કરો મન ચિંત રે. આરંભ૦ ૨૮.
[illegible] મહારાજ;
તે પણ તુમને [illegible] રે, [illegible] રાજ રે. નગર૦ ૨૯.
મધુર ગીતે [illegible] રે, [illegible]
[illegible] રે. [illegible] નાથ રે. [illegible]૦ ૩૦.
આ કહે [illegible]
[illegible] રે. [illegible]૦ ૩૧.
[illegible] રે.
[illegible] રે. [illegible]૦ ૩૨.
[illegible]
[illegible] રે. [illegible]૦ ૩૩.
[illegible]
[illegible] રે. [illegible]૦ ૩૪.
[illegible]
[illegible] રે. [illegible]૦ ૩૫.
[illegible]
[illegible]

માતપિતાદિક ભવેથી સૌને અધિક સ્નેહે.
નારી આદેકી નર દોખા ઘણી દહેઃ
રમણિને રાગે કાંઇ [illegible] [illegible] ઉમેહે.
તે ધનિને કવિ [illegible] [illegible] વળી નિત્યે. ૪.
ક્રાક રમણીથી મળી દુઃખ [illegible] ઘણું,
આદરે [illegible] નારી નહિ [illegible]
[illegible] ધર વૈરાગ રમે રાજ [illegible] ૫.
નિત્યે ભમે ભૂપને ભાળી [illegible] [illegible]
ફિર ધરિ આશે તેથી [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ભમે [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] આ ભાળી [illegible] ભૂ ધરે. ૧.
[illegible] [illegible] [illegible] મધુર [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] સન્મુખ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ૭
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

માતપિતાદિક સર્વથી સીને અધિક ગણે,
નારી આહેડી નર હેવા યાસ હણે;
રમણીને રામે કાઇ અશ્રુધ ધાધિ ઉચ્ચે,
તે પતિને કપિ ધ્રોધ ખરૂંને વાલો નિષે. ૪.
ક્રોધ રમણીથી મનો દુઃખ પામ્યો ઘણું,
માહરે પડુ નારી નહિ ઊભરાવાણું;
ક્રષિ પર વૈરાગ રમે રાજ વાલિયો,
નિષે સમે ભૂપને આવી ચોરે ઘસીયો. ૫.
શિર ધરિ આવે વેગી મોકલી આવિયાં,
માગ દેખી તાસ અમે હંડાં લાવિયાં;
ક્રમ કેતાં સા આવી રોપણે ભૂ ધરે,
નારમતા ગીત ગાન મધુર કરે કરે. ૬.
મંત્રી કહે નૃપને નિમિત્તિયે જો કહી,
દેખો નજરે વાત ક્રમ આ સન્મુખ રહી;
અસિત આકારે કરિ મેં ક્રાગળી સહી,
કપિ રૂપ કરિ મુખ નિષે એ ક્રાગળે નહીં. ૭.
રાજ કહેવું નૃપને ફિર ધરી કિમ ધરે,
પણ તજ કરવા અવર કિમ ના કરે;
ના વરે પત્ની સામે ને પીઠરે કિયો,
હું રે સતી તેહ દેવ કરીને માનીયો.
પતિવ્રતા વર ધર્મ ન લિયું હું કદા,
સ્વામી દર્શને કંત જમાડી જમું સદા;
શિવ વિભૂષણ કેમ છે મુજ તેહથી,
સ્વર્ગે નરપતિને ધર નરી ન હું ધરે,
સ્હેરે બેઠી અવરગું નજર ન હું ધરે;
આણું પર ઉન્નતા કિમ લેવું કરે;
આણ વચન અવધ તેમ સદ્‌ ધરે,
ક્રામ સમાપ્ત દેખો રોકવું મહારાણી.

તાપસી લાલતી પાલતી વરલક્ષણ ભરી,
કનકવતી ઠવ્યું નામ અતિ રૂપે કરિ;
આઠ વરસની થઇ મનિષ્ઠ જિન સારદા, ૧૮.
તાવે સનેહે શિખાવી કળા ચોસઠ મુદા.
પલંક વિદ્યા સધાવી સોવન જડી થાપિયા,
નિજ પાટે ગુરુ ગોવિંદ સરગ સધાવિયા;
કુલપતિ સ્વર્ગ જતી પુત્રી તપસીને પાળતાં, ૧૯.
પલંકે બેસી અડસઠ તિરથ વંદતા.
યોવન વય પામી નિજ પુત્રી દેખતાં,
સમવર જોવા પલંકે બેસી ગવેખતા;
એક દિન કોઇક રાજકુમરને જોઇને, ૨૦.
આવ્યા પલંકે બેસી સુભર રૂપ મોહને.
રેખી ભય લહિ તાપસ નાસે દહો દિશી,
દંતીશ્રી ઘુમી સખીને સરવને વિષસેઃ
દેહ સગાય કીધો મુજ કુમર નિરજરે, ૨૧.
ધર્મ તત્વનો જાણ આવે તો સજ કરે.
વાંચી વિચારે ધર્મજાણ કો નહિ અમ સમા,
મંત્ર જંત્ર અમે શિખાં પણ તિલકમાં:
સોમત લાખ્ખ ઉપાય હવે નિષ્ફળ થયા, ૨૨.
ખગ ઘને ભૂપ તાપસ પાસે હવે ગયા.
ટેક વિશંસે નિદાગિ કહે દિન આઠમે,
આવશે તાવિક તે ઘર રૂપને અપવમેઃ
જાણીને તાપસ સોહને લાગે આવિયા, ૨૩.
અટમ વાસર આજ તમે પણ આવિયા.
કુલપતિ રૂપ કહ્યું ના દૃષ્ટિ દુખ કરે,
તો કરો એક ઉપગાર કદાપિ ન વિસરે;
કહે ખરું દાન દહાય એક તેરમી, ૨૪.
શ્રી શુભવીર વિવેકી સમાને જિન ધર્મે.

પુછે કુંવર તેહને, આવ્યાં તુમે કિણ હેત;
નામ ઠામ તુમે કુણ છો, સુણી આ એમ વદેત. ૧૪.

ઢાળ ૧૪ મી.

(દેશ અલબેલા નંદના કુંવર દેખ એ—એ દેશી.)

રંગ રસીલા રસિયા સુણ એક વાત જો,
દેવ સિરિશ જુગ્મ કરતા દિન રાત જો;
પણ હિમવંત ગુફાએ જાતું હિમ પડ્યું જો. ૧.
કુંવર કહે સુણ દેવ ઉભીણી નાર જો,
કારણ વિણ પરઘર નહિ જઇએ ગમાર જો;
કામ વિરી હિમાચલ જમ જાતું થયું જો. ૨.
જાતું થયું તો પરવત નંદનવન આવ્યાં જો,
સુરપતે કરિ સુરવર ચૈત્ય નિહાળ્યાં જો;
મનુવેગ વિદ્યાધર સાધક જિમ માર્યો જો. ૩.
માર્યો તે મેં જાણી એહને ચોર જો,
નારિ હરિ તસ સુણિયો ચિર ઓર જો;
મુરતની મળે સાધ્યો ન તજે નારિને જો. ૪.
એમ નારીયો કેઇ વિદ્યાધર લાવે જો,
સતિ ધણુ જમ બે પણ નારિ ઉપાવે જો;
સગપણ વિણ નર સ્ત્રી હજિ પાસ જ લિયો જો. ૫.
પાપ ન હોવે હલુતાને જો હવિણ જો,
મુજ પરણી તે નહિ સગપણ સંબંધ જો;
પશુ પંખી પણ નારી પરાભવ નવી ખમે જો. ૬.
નવી ખમે તે તેહને એક જ નારી જો,
તમે મુજ પરણી આમોઆમ વિચારી જો;
તેહમાં ગર્ભ એક તે સંભાળજો નવી ધરે જો. ૭.
નવી ધરે તો છંદને ઘર નહિ ખોડ જો,
સતીયો આણી જાતિમ કોડાકોડ જો;
એક રીસાઈ મનાવે તસ કેં કારણે જો. ૮.

તિણની પુંઠે ગર્જરવ અપાર જો;
પુરુષ ભુમારી નારી કુમારી નવિ કરે જો. ૧૮.
નવિ કરે તુમ સરખા નિર્દય કામ જો,
વિણ અપરાધે દમ્યો પશુ ક્યાંરી નામ જો;
પાપ કર્યો તો સંબંધી રહિએ અમો જો. ૧૯.
અમો ચપ્યા યમુના વન ખંડ મઝાર જો,
દિઠી ત્યાં ઉદ્યાનિ વર નરનાર જો;
મેં જાણ્યું વિદ્યાધર કોઈ વિચરી મરો જો. ૨૦.
વિચરિયો તે ફરી ફિય સેવા નાવે જો,
મણિ સ્પર્શે જહિ ખડગ અમૃત સુહાવે જો;
સ્વામિ એકાંત રહેશો એમ નવિ ચિંતવ્યું જો. ૨૧.
ચિંતવ્યું જોયું પણ નાથ દીઠો કોઈ જો,
ઠીક ખડગને ધાર પરીક્ષા જોઈ જો;
વંકેતું મુગ કદલીનું સાધન હીર ગયું જો. ૨૨.
ગયું અમારું ન ગયું તમારું કાંઈ જો,
ચાલુ વેશ થયો મરી પરભવ તોઈ જો;
પણ તુમ ચિત્તમાં નવિ કાંઈ પરિતાપવા જો. ૨૩.
ત્યાર ચિંતાર કહે સુણ પશ્ચાત્તાપ જો,
વિણ અપરાધી મારી શોધું પાપ જો;
ચિંતા ક્યાં ઉગી તે જાણે કેવળી જો. ૨૪.
કેવળી વિણ સર્વે પાતક હરે જો,
પણ હિત કરે મરતા તે પાપ ન રે જો;
અપહરેલી પાન હવે કહું જો. ૨૫.
કહું એ જાણું કામ કરો મિર્દિકવાદ જો,
પણ નથી ચોર અમારો વિણ નિરદોષ જો;
જ્યારે સુણ હરિ મરી વેર ન રાખ્યું જો. ૨૬.
રાખ્યું વેર નથી તુમશું ચિત્ત ધારે જો,
ઘણી કરુણા આણી ખમજો મિઠિએ જો;

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.—ચંદ્રશેખર.

[illegible]

કારણ વસિ યમુના નદિને કનાર જો,
તમે ગયા'તાં તિહાં વન ખંડ મઝાર જો;
વંશ જાળમાં વિંધ્યા સાધક કિમ હણ્યો જો. ૯.
કીમ હણ્યો પૂછો છો બીજી વાર જો,
પારકી વાતે રસિયા સહુ સંસાર જો;
પરનરની વાતો રે સતિયો નવિ કરે જો. ૧૦.
નવિ કરે સતિયો પરનરનો સંગ જો,
નજર મિલાવે વ્રતનો થાયે ભંગ જો;
શીળની વાત કરે મુખ કહ્યું નવિ હુવે જો. ૧૧.
હોવે તુમ અણગમતો અમ ઉપદેશ જો,
જાણું કાંઇક સગપણ લાગે વિશેષ જો;
પગ તળ બળતા વિણ કો નવિ પૂછે ઘણું જો. ૧૨.
ઘણું પોકારે નિજ ઘર બળતું દેખી જો,
પરઘર બળતે પથે જોય ઉવેખી જો;
સગપણ અંતર કાંઈ તુમને પૂછિયે જો. ૧૩.
પૂછે ભલે તો ઉત્તર તમને દેશું જો,
પણ બોલો તુમ સગપણ શું છે એહશું જો;
જે અંતરનો ઘા લાગ્યો તુમને અતિ જો. ૧૪.
અતિશે જન્મથી એશું રાગ ધરાય જો;
આકસહોદરિ ભાયે બે બાંધવ થાય જો;
માડી જાયા બાંધ કહો કિમ વિસરે જો. ૧૫.
વિસરે નહિ પણ પુંછણ આવિ શી વેળા જો,
એકલડાં ફરવું ને મેર ભરેલા જો;
કુળવતિ નારિને કહેવન છે એ કારણે જો. ૧૬.
કારણે ચાર્યાં અમે સારી રાત જો;
વિદ્યાચારણ મુનિ પણ રાત્રે જાત જો;
બેસરી વિમળી ફરતાં કુણ વારી શકે જો. ૧૭.
વારી શકે એક નારિને ભરતાર જો,

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.—ચંદ્રશેખર.

વિજળી પુરે ગર્જારવ ઉત્કાર એ;
પુરુષ જુગારી નારી કુમારી નહિ, ડરે એ
નહિ ડરે દુખ સરખા નિરંજન એ,
વિણ અપરાધે હણ્યો મુજ સ્ત્રી નંદન એ;
પાપ કર્યો તે અંતરથી દળિયે અમે એ.
અમે મદ ભરના પન ભાંડ મુઝાર એ,
હિ તરુ દરશન વર નરવાર એ;
મેં ભણ્યું વિહાર કેઈ વિચરી ગયો એ
વિહરિયો તે કરી [illegible] નાવે એ,
મણિ સત્તે અતિ આપ અમુખ સુધારે એ;
સારિખ શ્રાંત રહેશે શ્રેય નહિ ચિંતવ્યું એ
ચિંતવ્યું જેવું પણ નાંપ દીઠા કોઈ એ,
દેખ આપને ઘર પરીક્ષા જોઈ એ;
ચંદ્રનું મુખ કદંતાં સાધર દીઠું એ
મનું અમારું ન મનું તમારું કાંઈ એ,
પડ વેર થયો મરી પરભવ તાંઈ એ;
એમ દુખ ચિત્તમાં નહિ કાંઈ પરિતાપના એ
[illegible] ઉપાય થયો મુજ [illegible] એ,
[illegible] અપરાધી મારી સૌંપ્યું પાપ એ;
[illegible] રસ ઉરી તે ભાવે વેરણી એ
[illegible] દીઠા ધર્મ કારણ થાવે એ,
[illegible] દેર કહ્યું મગ તે પાળ નવે એ;
[illegible] ઘણ દેશો રસ કર્યું એ
[illegible] નાગણું કામ થયો શ્રેણિકાયો એ,
[illegible] પ્રેમ અમારો ચિત્ત નિહાળ્યો એ;
[illegible] કરિ મરી વેર ન રાખવું એ
[illegible] નથી દુખમું ચિત્ત શાખે એ
[illegible] અમરી પણ નિરોપે એ;

૨

૧૧.

ચંદ્રવદની મુખની સુણી જોબન ધન જો,
જગ નવી ચિંત્યો કોઇપ તુમ ઉપગાર જો;
સુર વચણું સંભારી ઉપસમ ધારિયો જો.
ધાર્યું અમે હણ્યો જાપર પ્રગટ્યા ચોર જો,
ચાર સુણ્યો અરપેરે પડિયો પોર જો;
મુઝ સોંને પોસો ધજ હલાવ્યો સર્વ જો.
મંદિરે હરખી ચોસઠ જખુની ટોળી જો.
જઇ મુઆ સહુને પરિ મેળો મળી જો;
હમેં દિવાની ચંદ્રની ભૂલી અઇ જો.
ભુલી જઇ તો અમને લાજ વિશેષ જો,
નગનગ ગામ નગર દિઠ્ઠા બહુ દેશ જો;
સાધન જૈન સિદ્ધાંતિ બહુ યાત્રા કરી જો.
જાત્રા કરી તો જાણે કરી મહારાજ જો,
અમે પણ યાત્રા કરીને આવ્યાં આજ જો;
તુમ દરશન દેખીને મન વંછિત ફળ્યાં જો.
ચોથે ખંડે ભાખી એકેમી ઢાળ જો,
એક એક ગાથા અંતર વચન રસાળ જો;
મો હુલાસિ કુંવરી આગે કુંવર પડે જો.

દોહરા.

રતિમાળાને કુંવર કહે, નહિ આમ એક જ કામ;
ભમર પરી કિમ આમતણી; આવ્યા તાપસ ગામ.
વળી મધુના વન મધ્યમેં, ત્રેસઠ નારસેં ત્યાંહિ;
એકણ પીડે કિમ તમો, મિશ્રી આવ્યાં આંહિ.
કામદેવ મંદિર નિધિ, ચોસઠ કરી જનવાણ;
વિનયે નમિ વર માગતી, સુંદર એપરમાણ.
કસુક ખાદ્યાદિક દિયાં, વળતી વયણ વદંત;
આવ્યાં અમે નિજ મંદિર, અવસરે મળશું સંત.
એમ કહિને તમે ઘર ગયાં, અમે ચાલ્યા પરોઢ;
તે દિન મેળા આપણે, જે દિન ઉચિત વિશોધ

ચિનદર તિનપે નમી તસ પાય, મેં ચિત આવતે પૂછીઓ;
ચિનદર અહિનાણી મુનિ એક, કહ્યા કરી ઉપદેશીઓ. ૧૪.
ચિનદર મુનિ આગે સાંભળ વચ્છ, ચંદ્રશેખર નૃપસુત ભયો;
ચિનદર પીળી ધાત મણ દેખ, દેવ અટવિ સરોવર ગયો. ૧૫.
ચિનદર નિશ્ચ તરૂ તળે નિંદ, સેવે અમર ભાવ કરી;
ચિનદર જાગ્યો દેખે નાથ, ગેહા સુભટ ભેટ ભેળવી. ૧૬.
ચિનદર રુક્મિણી વિનતિ તાસ, સાથે ગયા ગુરૂગ્રે અરી;
ચિનદર પૂર્વે કરી રહ્યા ભેટ, રમણમાં મેરેલ કાર ધરી. ૧૭.
ચિનદર આવ્યા કુંવર રેષ રાય, નિહાં શ્રીજીવ તે દિન કીધઃ
ચિનદર કન્યા ભણી અનીહ, પાણી વૈતાઢ્ય ગિરિ ગયા. ૧૮.
ચિનદર નદીશર વર દીપ, મેર પ્રમુખ નદિ આવરી;
ચિનદર પુનરપિ તીરથ પંચ, શમજ્જિનજિન પાય કરી. ૧૯.
ચિનદર જયપુર જયરથ રાય, પુત્રી રતિ પ્રીતિ સુંદરી;
ચિનદર પરણ્યા ધરી નેહ, સુરદેવીમિ શ્રીજીન કરી. ૨૦.
ચિનદર તાપસવિદ્યા સિદ્ધ, કરણ ઉત્તર સાધક થયા;
ચિનદર સિરપાગ વધ કીધ, તાપસ શામી વડે ગયા. ૨૧.
ચિનદર કુસપતિ સાર રૂપ, દેખી કાક્યા નવુ ધરી;
ચિનદર ભોગથી નગરા નાથ, કુસપતિને રૂપે કરી. ૨૨.
ચિનદર રાજા રાણી સાથ, વૈરાગે તાપસ થયો.
ચિનદર રાણી સરમાં નાહિ, પુત્રી સ્ત્રીયા જનમ ધરે. ૨૩.
ચિનદર તે કુસપતિ નિજ રૂપ, દેવી રામ વધ્યો ધરેઃ
ચિનદર મિત્ર રંભા દુખ, પુત્રી કહી રોવન વડે. ૨૪.
ચિનદર કુંવરને દીધી નેહ, સિરપાગે વાસ્તુરવે;
ચિનદર સુંદર મંદિર દીધ, કદન ચિરડીક પૂરવે. ૨૫.
ચિનદર અવારીને નેહ, મેરે રહ્યા રહઈ કરી;
ચિનદર સુનિ મુખ સાંભળી વાત, ભારી મેટી ઉત્તરની. ૨૬.
ચિનદર દેખી દુખ મુખ ઘટ, કુમના રાય દુરે ટલ્યો;
ચિનદર ભમિમિ વરત્યા કિહ, સુખસમ્યા વડા રત્યા. ૨૭.

જિનદર જિનપે નમી તસ પાય, મેં જિન આનને પૂછીએ
જિનદર અહિનાણી મુનિ એક, કરણા કરી ઉપદેશીએ
જિનદર મુનિ આગે સાંભળ વચ્ચ, ચંદ્રશેખર પુણ્ય ભવે
જિનદર પીજી પલ્ય થઈ દેવ, દેવ અટવિ સરોવર મરે.
જિનદર નિશા તરુ તળે નિંદ, સેવે આયગ ભાવ કરી
જિનદર આવ્યો દેવે નામ, એમા સુભટ બેટ બેસરી
જિનદર સાંભળી વિનતિ તાસ, સવિ સભા સારે ભરી
જિનદર પૂર્વે કરી રચા બેટ, રથમાં મેલ્યા [illegible] પરી
જિનદર આવ્યા કુંવર રોષ રાય, નિરા ઓળખ તે દિન કીધ
જિનદર કન્યા છત્રીસ છત્રીસ, પરણી વૈતાઢ્ય ગિરિ ગયા.
જિનદર નંદિશ્વર વર દ્વીપ, મેરુ પ્રમુખ નતિ આચરી
જિનદર પુનરપિ તીરથ પંચ, સમેતશિખર યાત્ર કરી
જિનદર જયપુર જગનાથ રાય, પુત્રી રતિ પ્રીતિ સુંદરી
જિનદર પરણાવ્યા ધરી નેહ, સારેષીસ [illegible] કરી
જિનદર નાગસરિત્ત લિંપ, કરણ ઉત્તર સાયર અટ
જિનદર હિરણ્યાગ વટ દ્વીપ, લાયસ શાખે પડે ગયા.
જિનદર કુમારી સાર રૂપ, દેખી કરણા નહુ ધરી
જિનદર નૌકાથી જળમાં નાખ, કુમારીને રૂપે કરી
જિનદર રાજા રાણી અરૂ, પેસાવે તાપસ આવે
જિનદર રમ્યો સમરી નરીદિ પુત્રી સાથ: અનગ ભવે
જિનદર તે કુમારીની નિજ રૂપ દેવી રાજ વધ્યો ભવે
જિનદર નિજ રમા ગ્રહ, પુત્રી સદ્દી દેવન [illegible]
જિનદર કુંવરને રીધી નેહ, દિવ્યાસે [illegible]
જિનદર સુર મંદિર ઠીક અદન વિરાણ પૂરે
જિનદર કલાવતીને નેહ, મેરે રમા રંગ [illegible]
જિનદર કુંવર કુમ સાંભળી વાત, આણી [illegible]
જિનદર દેખી કુમ પુણ્ય અર, કુમાર રાજ કરે [illegible]
જિનદર અટવિમાં [illegible] દિન, કુમારચંદ્ર [illegible]

એક દિન સા સુગુણાવળી, કુંવરને કહે ધરિ પ્રેમ:
સાસુ ઘરે સસરો રહે, નવી ઉપાવો કેમ. ૨.
વાણું જંપે કુંવર તે, મ ધરો દુઃખ લગાર:
હરિબળ નિજ ઘર આવશે, મણિચુડ જમ દરબાર. ૩.
કુંવરે શિખાવી મોકલ્યો, દૂત ગયો તેણી વાર;
દક્ષપુરે મણિચૂડ નૃપ, પાસે કરત ઉચાર. ૪.
સુરસાર જસ કીરતી કરે, શિખરી જસ ગુણ ગાય;
સુંદર શેખર તુમ સમા, પ્રણમે જેહના પાય. ૫.
હરિબળની આઠ કન્યકા, છપ્પન રાજકુમારી;
લીધાએ વરી જેહને, તેજે કિરણ હજારી. ૬.
શીતગુણાએ ચંદ્ર સમ, ચંદ્રશેખર તસ નામ;
તિણે મુજને ઈહાં મોકલ્યો, કરણ તુમારૂં કામ. ૭.
હરિબળ રાયને તેડીને, તુમે આવો મુજ સાથ;
ચંદ્રશેખર ચરણે નમો, તુમે પણ થાસ્યો સનાથ. ૮.
સાંભળી મણિચુડ કોપિયો, બોલ્યો ધરી અભિમાન;
બાપ મને તુજ મોકલ્યો, ચંદ્રશેખર નાદાન. ૯.
નટ વિટ શું ફરતો ફરે, જાણું બસે એ શ્વાન;
પણ હવે હાંકવા હર્ષિયો, આવ્યુ મરણ નિદાન. ૧૦.
દૂતને હણવો નવી ઘટે, તિણે તું જા સુખમાંહિ;
જેહનું આવે નગરમાં, તેહનું કહેજ્યો ત્યાંહિ. ૧૧.
પાછો આવી દૂત તે, કુંવરને વાત કહંત:
કાને કુંઆ તે સુણી, સૈન્ય સકળ મેળંત. ૧૨.
સસરા સાળા બિહુ મળ્યા, ત્રિક અક્ષૌહિણિ સાથ;
હિંસ્ય ભુમી તરણી તરે, જઈ દીએ નંખુ ઉતાથ. ૧૩.

યતઃ

सा सेनाक्षौहिणी नाम. खखाष्टैकद्विकांगकैः (२१८७०) ॥ ६५६१०
रथैरैभ्यो हयैस्त्रिघ्नैः, १०९३५० पंचघ्नैश्च १०९३५० पदातिभिः १४.

[illegible] મુ૦ ૧૪.
[illegible]
[illegible] મુ૦ ૧૫.
[illegible]
[illegible] મુ૦ ૧૬.
[illegible]
[illegible] મુ૦ ૧૭.
[illegible]
[illegible] મુ૦ ૧૮.
[illegible]
[illegible] મુ૦ ૧૯.
[illegible]
[illegible] મુ૦ ૨૦.
[illegible]
[illegible] મુ૦ ૨૧.
[illegible]
[illegible] મુ૦ ૨૨.
[illegible]
[illegible] મુ૦ ૨૩.

વસુ[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ૧.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ૨.

સુરંદિશી એક સૈન્ય, દાસી દાસ પરિકર વળી હો લાલ. સાહેલાં. ૬.
કરે હામે હામ, ખેચર એકદસ દાસીયો હો લાલ; સાહેલાં.
કમુંદરીને ગામ, મેલવ્યો ભુધર નરિયો હો લાલ. સાહેલાં. ૭.
ને કુંવર ગવંત, ભદ્રક વિમાને પરિવર્યો હો લાલ; સાહેલાં.
ટપુરે આવંત, રૂપસુંદરી મેળો કર્યો હો લાલ; સાહેલાં. ૮.
જ નિજ સૈન્યે મગંત, રતિસુંદરી આદે બહુ હો લાલ. સાહેલાં.
ન પણ તિહાં રાત, ભેરવાં કરિ નમતાં સહુ હો લાલ; સાહેલાં. ૯
રે વિસરજી ત્યાંહિ, વિદ્યાધના કરતી ધરે હો લાલ; સાહેલાં.
રૂમચ રાજ સમેત, અવંતા સવિ અંબરે હો લાલ. સાહેલાં. ૧૦.
રી વન પ્રભાત, વધામણી નૃપને ગઈ હો લાલ; સાહેલાં.
દસેન મુનિ નરેશ, આવ્યા સહુ ઉચ્છક થઈ હો લાલ. સાહેલાં. ૧૧.
નકના નમતા પાય, ભૂતલ કુંવર ઉતરી હો લાલ; સાહેલાં.
કરી વસ્તુગ્રી તામ, રાજકુમારી કરી સુરપુરી હો લાલ. સાહેલાં. ૧૨.
નવની નિજ માત, પ્રથમ પ્રિયા ગુણસુંદરી હો લાલ. સાહેલાં.
વિદ્યાના હિમે તાસ, રત્ન ભુષણ પેટી ભરી હો લાલ. સાહેલાં. ૧૩.
જ અનતી મેહેલ, વીશેષના ગ્રહ નિજ ધરે હો લાલ; સાહેલાં.
કુમારી ગજ રત્ન, બેસી પુરમાં સંચરે હો લાલ. સાહેલાં ૧૪.
ત મહોચ્છવ સાથ, રાજ કચેરીએ ઉતરે હો લાલ. સાહેલાં.
દ્યધર સહુ સાથ, ભ્રમરાને ઘર લાવ્યાં હો લાલ. સાહેલાં. ૧૫.
નતી સરસુ સરોજ, નમતા કુંવર હરખાવ્યાં હો લાલ. સાહેલાં.
વને તે અર્પિયા, માતા ફિર ચુંબન કરે હો લાલ. સાહેલાં. ૧૬.
દુરે પાસ પરત, સાસુને પ્રથમ પ્રિયા નમે હો લાલ. સાહેલાં.
વ નર ભેટ કરત, પોષની વન સાગર ભમે હો લાલ. સાહેલાં. ૧૭.
પ્રભુ વદુને દેઈ મેહેલ, કમરાદિકને વિસર્જના હો લાલ; સાહેલાં.
ત કામર નિજ ગેહ, સર્વ વધુને તેડતાં હો લાલ. સાહેલાં. ૧૮.
નિજ નિજ પુત્રી કામ, ભરતા પો ભ્રકુટિને હો લાલ; સાહેલાં.
સાદિક બહુ માન, સત્કરતાએ બહુ દિને હો લાલ. સાહેલાં. ૧૯.
પુરવરે સુખ વિલસંત, જેહો કાળ ગમતના હો લાલ; સાહેલાં.

મોહની છાકે જે છક્યા, ચિન૦ તે રઝળે સંસાર. ચતુર. ૧.
સંસાર ચરમ જલધિ સમો, ચિન૦ ઓતા વરત વિભેદ; ચતુર.
ભૂજળ જલણ અનિલ તરૂ, ચિન એ ભવ રસના ઉદ. ચતુર. ૨.
નિષ્કામ નિર્જરા જોગથી, ચિન૦ વિગલ પણ જાત; ચતુર.
નાસા નયન શ્રુતિ વિણુ ભમ્યો, ચિન૦ લહિ અજ્ઞાનનો ઘાત. ચતુર. ૩.
પંચેંદ્રિય તિરિ નારકી, ચિન૦ પરભવ દુખિયા દીન; ચતુર.
વિરતિ હોય ગતી દેવની, ચિન સોગ વિરહ આધીન. ચતુર. ૪.
દશ દૃષ્ટાંતે દોહીલો, ચિન૦ લહિ માનવ અવતાર; ચતુર.
આરજ ક્ષેત્ર કુલના ભાગ્યથી, ચિન૦ ચરમોદધિનો કરનાર. ચતુર. ૫.
તેર મોહાદિક તસ્કરા, ચિત૦ સંગે વગિ દુરિ જાય; ચતુર.
સુગુરૂ મિલ્યા તો લોકનાં ચિન૦ કેના નયન કરાય. ચતુર. ૬.
અક્રિયે ગુરૂ વયણાં સુણી ચિન૦ તત્વ રમણના ઘાય; ચતુર.
મિથ્યાત્વ ગાંઠ શિથિલ હુવે, ચિન૦ મોહનો છાક તે જાય. ચતુર. ૭.
સમકિત લક્ષણ દિલ ધરી, ચિન૦ તત્વ ગયી દુરસંત. ચતુર.
દેશ સરવ મન પોતામાં, ચિન૦ નિરતિ આરે અદંત. ચતુર. ૮.
જ્ઞાન દિશાએ જોવનાં, ચિન૦ દેખે દેશ તે પંથ; ચતુર.
દેવ સેવ ઉપદેશથી, ચિન૦ અવરને નિગ્રંથ. ચતુર. ૯.
જ્ઞાન ક્રિયા શિવ સાધને, ચિન૦ પણ ક્રિયા નિરોધ; ચતુર.
દગ્ધ ચુનીય અવધિ તજે, ચિન૦ અનિવૃત્તિ પોખ. ચતુર. ૧૦.
નિશ્ચય નજર હૃદય ધરી, ચિન૦ પાળે જે વ્યવહાર; ચતુર.
સ્વર્ગાદિક સુખ અનુભવી, ચિન૦ પામે ભવનો પાર. ચતુર. ૧૧.
દાન શિયળ તપ ભાવના, ચિન૦ ધર્મના ચાર પ્રકાર; ચતુર.
તેહમાં મુખ્ય તે દાન છે, ચિન૦ જ્ઞાન દાન અનુસાર. ચતુર. ૧૨.
જ્ઞાનોપયોગે કેવલી, ચિન૦ શિર અમરે સાર; ચતુર.
કર્મનો ક્ષય જ્ઞાને હુવે, ચિન૦ જ્ઞાની વડો સંસાર. ચતુર. ૧૩.
નવવિધ પુન્ય ગૃહસ્થને, ચિન૦ બીજે અંતે વિચાર; ચતુર.
અશન વસન આદે કહ્યાં, ચિન૦ સંબંધી અનુસાર. ચતુર. ૧૪.
જિમ હરિ નંદન રાજવી, ચિન૦ દાન સુપાત્રે દીધ; ચતુર.

પુત્રી ઘઇ મુનિ સંદિપે, ચિત૦ લિજે દિક્ષા ધરી નેહ.	ચતુર. ૨૯.
દેવી શ્રીસોમના તે થઇ, ચિત૦ ચરમ વિરાધક જેહ;	ચતુર.
કાલાંતર રાજા થયી, ચિત૦ ચંદ્રશેખર તમો તેહ.	ચતુર. ૩૦.
ગુણસુંદરી સ્નીસુંદરી, ચિત૦ સુખદા ધારણી જીવ;	ચતુર.
ચંદ્રમાળા ખેચરી, ચિત૦ લીલાવતીનો જીવ.	ચતુર. ૩૧.
લખમી ને જયસુંદરી, ચિત૦ બેહેનો રતિ પ્રીતિ હોય;	ચતુર.
પનર પ્રશ્નોત્તર કરી, ચિત૦ જે તુમે પરણ્યા સોય.	ચતુર. ૩૨.
કલાવતી તપસી સુતા, ચિત૦ ઘઇ વિજ્યાનો જીવ;	ચતુર.
દેખી તમે વન હિંખેલી, ચિત૦ લાગ્યો રાગ અતીવ.	ચતુર. ૩૩.
પરસ્પર દાનાદિક થયી, ચિત૦ વિદા રીતિ અનુપ;	ચતુર.
ગુરમુખ સુણી સાંભલા, ચિત૦ જાતીસમરણ ભાવ.	ચતુર. ૩૪.
ચોથે ખંડે ઢાળ એહ, ચિત૦ ઓગણીસમી કહી ખાસ;	ચતુર.
શ્રી શુભવીર નરંદને, ચિત૦ પ્રગટ્યો જ્ઞાનપ્રકાશ.	ચતુર. ૩૫.

દોહરો.

એણીપેરે દેઈ દેશના, ગામ રહ્યા મુનિરાય;
તામ નરેસર વિનવે, વિનયે પ્રણમી પાય. ૧.
ચરણ ધરણ શક્તિ નહીં, મુજને સુણો મહરાજ;
ઉચિત કરણ નિજ ઉપદિશો, જિમ સવી સીજે કાજ. ૨.
જ્ઞાની કહે સુણ રાજવી, આ ભવ ચરણ ન હંત;
દ્વાદશવિધ વ્રત પાળતાં, વળી મુનિ દાન દિયંત. ૩.
દેવલોક દશમેં જશ્યો, સકળ ધરમ સહકાર;
તિહાં પનર પટરાણીયો, તે પણ ત્યાંહાં અવતાર. ૪.
નર સુર અંતર ભવ કરી, સાતમે ભવ શિવવાસ;
એણે સમે જયસુંદરી કહે, ભૂપને ધરી ઉલ્લાસ. ૫.
આ સંસાર દાવાનલે, નહિ સુખનો લવલેશ;
મુનિ સુખિયા સંસારમેં, ચિત્ત વસ્યો ઉપદેશ. ૬.
હું નહિ રહું સંસારમેં, આપો રજા એણે કામ;
સાસુ રત્નવતિ તદા, અતિ એમ ઉચરાય. ૭.

ઢાળ ૨૦ મી.

(સાહેલડિયાની દેશી.)

૭ સુકોમળ લઘુ વયે, સુણો સુંદરી, સંયમ કીમ લેવાય; ગુણ મંજરી.
વદન મદન દશને કરી, સુણો૦ લોહ ચણા ન ચવાય. ગુણ. ૧.
કાગી પાંખે ઉડવું, સુણો૦ ધરવો મેરૂ ભાર; ગુણ.
તરવો અંતીમ જળનીધિ, સુણો૦ તેહવા મહાવ્રત ચાર. ગુણ. ૨.
સંયમ અવસર જવ થશે, સુણો૦ પુત્રાદિક પરિવાર; ગુણ.
તમે અમે તવ લેઇશું, સુણો૦ સાથે સંયમ ભાર. ગુણ. ૩.
મૃગસુંદરી કહે સાસુને, સુણો૦ કાળ ભમે તનુ છાય. ગુણ.
ડાભ અણી જળ બિંદુઓ, સુણો૦ ચંચળ નરનું આય. ગુણ. ૪.
મુખમાં વિઘન કરે નહી, સુણો૦ સાચા સજ્જન નેહ; ગુણ.
પંખી પણ વરાા સમે, સુણો૦ સુંદર તરૂ કરે ગેહ. ગુણ. ૫.
સંભર વિણ નવિ સંચરે, સુણો૦ પંથે પંથી સમાર; ગુણ.
નિશિ તરૂ મેળો પંખીનો, સુણો૦ પ્રાત ઠ્ઠરી દીશ ચાર. ગુણ. ૬.
જેમ તીરથ મેળો મળે, સુણો૦ જન વાણિજની ચાહ; ગુણ.
કોઈ રોટો કોઈ લાભને, સુણો૦ લેઇ લેઇ નિજ ઘર જાવ. ગુણ. ૭.
પંથ શિરે પંથી મળે, સુણો૦ કરે પરસ્પર પ્રેમ; ગુણ.
ગલી વને ગ્રહ ઉઠ ચલે, સુણો૦ નેહ નિવાહે કેમ. ગુણ. ૮.
માત પિતા સુત બાંધવા, સુણો૦ મેળો આ ભરનાર; ગુણ.
નહિ કોઈ કોઇનો સમપણે, સુણો૦ સ્વારથિયો સંસાર. ગુણ. ૯.
ધન ઘર નારી વિસામણે, સુણો૦ સજ્જન દરે સમસાન; ગુણ.
ચવનનું આખર એકલો, સુણો૦ પરભવ જાવ નિદાન. ગુણ. ૧૦.
સંસાર માયા કારમી, સુણો૦ વિરૂઆ વિષય વિકાર; ગુણ.
જનમ જરા મરણાદિકે, સુણો૦ શરણ નહિ સંસાર. ગુણ. ૧૧.
અમ જાણી હું ઉમગી, સુણો૦ લેઉં સંયમ સાર; ગુણ.
ભવિકાને અવલંબતાં, સુણો૦ ઉતારે ભવ પાર. ગુણ. ૧૨.
નિશ્ચય કરી નૃપ સજ્જના, સુણો૦ ગુરૂ વંદી ઘર જાય; ગુણ.

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.—ચંદ્રશેખર.

નિરધેતક જગ સતીને, સુજ્ઞો૦ દિશાસિરેક કરાય.
મૃગસુંદરી માત પિતા, સુજ્ઞો૦ તેડાવે નિશ્ચીચાર
નિશિદિન વેગે આવતા, સુજ્ઞો૦ સઘળુ વરગ પરિવાર
સૈન્ય સહિત તે ઉતર્યાં, સુજ્ઞો૦ મેળા નહીં ઉપકાર:
પુત્રીસું માતા મળી, સુજ્ઞો૦ રેતી મોકલે કંઠ.
મૃગસુંદરી કહે માતને, સુજ્ઞો૦ આ ભવ કેરી સમકિ
ભવ ભવ સમપણુ [illegible] કર્યો, સુજ્ઞો૦ માત [illegible]
માત પિતા સમજાવીને, સુજ્ઞો૦ આવી સાધુ પાસ:
આપ્યું મહોચ્છવ જીનપરે, સુજ્ઞો૦ નાચ પુન્ય [illegible]
દિક્ષિકા સુંદર રચી, સુજ્ઞો૦ સમ દિવસ [illegible]
સતીત [illegible] પરાવની, સુજ્ઞો૦ સમુએ છત્રીસ નર
ઘર ઘરથી ઓચ્છવ કરી, સુજ્ઞો૦ આવી રાજદ્વાર.
[illegible] ધરે, સુજ્ઞો૦ મૃગસુંદરી [illegible]
[illegible] અપછરા, સુજ્ઞો૦ આવે [illegible]
સાસુ રેતી કર ધરી, સુજ્ઞો૦ બેસારે દિક્ષિકા માંહિ
ગઈ દિક્ષિકાએ પરવરી, સુજ્ઞો૦ જેમ [illegible]
[illegible] આસન ચઢે, સુજ્ઞો૦ [illegible]
[illegible] ઉપકરણની, સુજ્ઞો૦ [illegible]
[illegible] કરે, સુજ્ઞો૦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

પગ પગ ગૂડી ઉછળે, સુણો૦ બીરૂદ પઢતે છાત્ર. ગુણ ૨૭.
ગજેશ્વર ઈબ્ય તલવરા, સુણો૦ શેઠ સેનાપતિ દૂત; ગુણ.
સહસ ગમે રથ મોકયના, સુણો૦ ચાલે ભટ રજપૂત. ગુણ. ૨૮.
કેતા નર કર વીંજણા, સુણો૦ પાત્ર નાચે રંગી પાટ; ગુણ.
મુખ મંગળિક નરા ભણે, સુણો૦ મગસુંદરી ગુણ થાટ. ગુણ. ૨૯.
યાચક દાન અતુલ લિએ, સુણો૦ ધુપ ઘટા મહકંત; ગુણ.
કસ તાલ મદ્દલ ધૂમતાં, સુણો૦ આગે નિશાન ગગંત. ગુણ. ૩૦.
કાશી માહી ચાલતા, સુણો૦ જોતાં સુગુનાં લોક; ગુણ.
કર જોડીને પ્રણમતા, સુણો૦ નરનારીના થોક. ગુણ. ૩૧.
સામુને ચપકમાળા, સુણો૦ ઢાળે ચામર દોય; ગુણ.
અંબર જણ મૃગના ફળે, સુણો૦ વધાવતા સુખ જોય. ગુણ. ૩૨.
દેવ દેવી મનને જુએ, સુણો૦ પગ ધરવા નહિ ઠામ; ગુણ.
વરઘોડો જન ગતવંતાં, સુણો૦ જિહાં મુનિ વન વિશરામ. ગુણ. ૩૩.
ગયશાળિથી ઊતારીને સુણો૦ [illegible] રહંત. ગુણ.
રત્નધના નદ નદ [illegible], સુણો૦ કેવળીને આણંદ; ગુણ. ૩૫.
રાજ્યધાની તણુ ખડની, સુણો૦ મધ્યે રત્ન એ નાર. ગુણ.
તુમ હાથે થાપણ [illegible] સુણો૦ સેવા વચન સુવિચાર. ગુણ. ૩૬.
નિજ હાથે [illegible], સુણો૦ [illegible] અશોષ; ગુણ.
મહતરિકા [illegible] સુણો૦ [illegible] શુભ [illegible]. ગુણ. ૩૭.
વેષ દિએ [illegible] સુણો૦ [illegible] મહાવ્રત ચ્યાર; ગુણ.
[illegible] કરણી, સુણો૦ સાધુ આગુ ધાર. ગુણ. ૩૮.
કેવળીને એમ વિનવે, સુણો૦ [illegible] પચ રાન; ગુણ.
[illegible] નથી [illegible], સુણો૦ વિરહ ખમો નહિ જાત. ગુણ. ૩૯.
[illegible] નમ, સુણો૦ [illegible] સાથ; ગુણ.
કેશ દીન દર્શન આપજ્યો, સુણો૦ નૃપ વદે જોડી હાથ. ગુણ. ૪૦.
[illegible] સાંભળો, સુણો૦ તું હૈડે સુકમાળ; ગુણ.
[illegible] ન વિર ધરે, સુણો૦ કિમ વરો મેર ભાર. ગુણ. ૪૧.
પણ તું [illegible], સુણો૦ [illegible]; ગુણ.

શિક્ષા તુજ દુષ્કર નદી, સુણો૦ પણ મુજ શીખ નિરાશ. ગુણ૦ ૪૧.
તું નિમનેહી થઈ ગયો, સુણો૦ મુજ નારીની હાથ. ગુણ૦
આશા ધરે જેમ ચોરની, સુણો૦ બોલ્યા કંઈ ફિટી સાથ. ગુણ૦ ૪૨.
નિરાગી થઈ નીકળ્યાં, સુણો૦ પણ વરસે એક વાર. ગુણ૦
રતનવતી મુજ સાધુ છે, સુણો૦ સંભારજ્યો ધરી પ્યાર. ગુણ૦ ૪૩.
આ વનમાં નથી આવવું, સુણો૦ શત્રુ સમ વન એહ; ગુણ૦
જેતી ને રેતી વળી, સુણો૦ વડેરો શું શા' એહ. ગુણ૦ ૪૪.
પણ રતિ ન લહે એક ઘડી, સુણો૦ જઈ સમજાવે નરેંદ; ગુણ૦
તોપણ બોલ્યા નવિ કરે, સુણો૦ નાખે નયણે નીર. ગુણ૦ ૪૫.
રજનિ સમે ચિત ચીંતવે, સુણો૦ મઈ જગથી વનવાસ; ગુણ૦
ભુમિ શયન રીત ભોજને, સુણો૦ નહિ કોઈ મિત્ર પાસ. ગુણ૦ ૪૬.
બાળપણે એ ગુણવતી, સુણો૦ દુષ્કર સાધન કીધ; ગુણ૦
યૌવનપણે હું ઘર રહી, સુણો૦ અવસર સાધ્યું ન કીધ. ગુણ૦ ૪૭.
સીલા જવ અજર અજાણે, સુણો૦ મો માગને પાસ; ગુણ૦
જ્ય સવર્ગા સુખ ભજે, સુણો૦ પામ્યો ઠામ વિનાશ. ગુણ૦ ૪૮.
માસ દમી ખમસુંદરી, સુણો૦ કાયું ભારી ધાન; ગુણ૦
સ્વર્ગ તણાં સુખ પામસ્યે, સુણો૦ હું અજપરે દુખ ખાણ. ગુણ૦ ૪૯.
રાગ કરી અતે તજી, સુણો૦ મુજને ધરો ધિક્કાર; ગુણ૦
રવી ઉદયે ભેગી મળ્યું, સુણો૦ લેશું સંજમ સાર. ગુણ૦ ૫૦.
ચિંતવી રાયને તેડીયા, સુણો૦ કહે સુણો મુજ વાત; ગુણ૦
કરો સજાઈ ચારણની, સુણો૦ અમે રહ્યાં આજ રાત. ગુણ૦ ૫૧.
એક અમ હુકમ ન ફેરવો, સુણો૦ જો છો પુત્ર સુજાત; ગુણ૦
ગામ વડુ સહુ જમીયા, સુણો૦ પસરી સઘળે વાત. ગુણ૦ ૫૨.
પરભાતે ઓચ્છવ કરી, સુણો૦ મામે દિક્ષા લીધ; ગુણ૦
પૂર્વ દિક્ષિત સહુ પરિકરે, સુણો૦ ગુરૂએ વડેરી કીધ. ગુણ૦ ૫૩.
ગુરૂકુળ વાસે વિચરતા, સુણો૦ તપ જપ જ્ઞાનને ધ્યાન; ગુણ૦
સિદ્ધગણ સમ સંયમ ક્રિયા, સુણો૦ એક સુરત રહેય કાન. ગુણ૦ ૫૪.
ઉપશમ શ્રેણીએ સિદ્ધ ચાસ્યાં, સુણો૦ કાલાંતર કરી કાળ; ગુણ૦

સર્વારથ સિદ્ધે ગયા, સુગ્રો૦ પામ્યા સુખ વિશાળ. ગુણ. ૫૮.
નૃપ પણ પૂરણ આઉખે, સુગ્રો૦ પામ્યા પ્રાણંત સર્ગ; ગુણ.
ત્યાંથી ચ્યવને પામશે, સુગ્રો૦ ચરણ ધરી અપવર્ગ. ગુણ. ૫૯.
યોગે ખરે [illegible] ગણે, સુગ્રો૦ વિલસી તાળ રમાળ; ગુણ.
શ્રી ગુણવીર વચને લગ્યો, સુગ્રો૦ ઘર ઘર મંગળ માળ. ગુણ. ૬૦.

દોહરા.

ચક્રી ઘર નૃપની કથા, ભાખી શ્રી જિનવીર;
[illegible] નીર. ૧.
[illegible] નિજ નિજ ઠાણ.
[illegible] આણ. ૨

કલશ.

([illegible] એ દેશી)

[illegible]
[illegible] હેત ન એહો.
[illegible] સંખેશ્વર. ૧.
[illegible]
[illegible] સંખેશ્વર. ૨.
[illegible]
[illegible] સંખેશ્વર. ૩
[illegible]
[illegible] સંખેશ્વર. ૪.
[illegible]
[illegible] સંખેશ્વર. ૫.
[illegible]
[illegible] સંખેશ્વર. ૬.
[illegible]
[illegible] સંખેશ્વર. ૭.
[illegible]

અરજુ રસિક શ્રોતા મન હીસે, તો શ્રમ સફલ ગણેવો રે. સંખેશ્વર ૮.
એક સુનપદનો અર્થ ન જાનતો, ભાખે અબુધર દેવો;
પંચાંગી પરમાણે સાંખ્યો, ભવ ભીરૂ મન ભાવો રે. સંખેશ્વર. ૯.
મંદમતી એ મૂરખ ટોળો, બોલે કનક ભખી જેવો,
ત્રિપરિચ્છિત્રિય અબુધર રચીયાં, આગમ અમરત મેવો રે. સંખેશ્વર. ૧૦.
ટીકા ચૂરણ ભાષ્ય નિર્યુક્તિ, ગ્રંથ ચરીત બનાવો;
કરતા સુરિ પંડિતને લોપે, તાસ નિગોદ વસાવો રે. સંખેશ્વર. ૧૧.
પંડિત રચના ભાખી સહેલે, અજ્ઞાન ગર્વ ભરેવો;
કેસુરી કાલે નિરે કુરાંગી, ભજે ન ગર્જ ધરેવો રે. સંખેશ્વર ૧૨.
જિમ કપિ ગુંજા પુંજ કરીને, અગ્નિ જ્યું શીત ગમેવો;
પશુ નર દશ કપિ કુળ સગે, શીતાર્ત ન ગમેવો રે. સંખેશ્વર. ૧૩.
ગયે ન કુશળ સુશળ મતિ બોલે, માણુક મૂઢ નડાવો;
અદ્ભુત સુવિહિત નવણું જોસ્યે, તવ શ્રમ સફળ લેવો રે સંખેશ્વર. ૧૪.
પંડિત આગે શ્રોતા રાગે, સુંદર રાસ સુણે રે
વિસ્તરસ્યે વટ શાખા પુસ્તની, લેશ ત્રિભુવન મેવો રે. સંખેશ્વર. ૧૫.
પુષ્પમાળ ગુણ સુણતાં ભાખે, ભાખે પાપ કુલેવો;
ભાખે ઉભય મહાગુરુ મુખથી લિહાં, શુભ ગાળાના સેવો રે. સંખેશ્વર. ૧૬.

પ્રશસ્તિ.

(રાગ મન્દાક્રાન્તા)

તપગચ્છ નંદન દેવ તરૂપમ, વિજયદેવ સુરિ રાજાજી;
નામ દિશોદિશ જેહનું ગાજે, ગુણિજન કરે આવાજી.
વિજયસિંહ સુરિ તસ પટધર, કુમતિ મતંગજ સિંહોજી;
તદિત સુરિ પદવી લાયક, સત્યવિજય ગણિ દેહોજી. ૧.
સંપ્રતિ ચતુર્વિધ દેસવિદેશી, ચાલિયા વીરહાં સાંકેતજી;
વિવિધ મહોત્સવ કરતાં દેખી, નિજ શુદ્ધિને ફેરેજી.
પ્રતિદિન મુનિ બહુ દેખી, મન વૈરાગે વાસીજી;
સુવિહિત આગે વિનય વિરાજે, જિનની પાસ પ્રકાશીજી. . . . ૨.

[illegible]ની નહિ તેવી સ્વામી, કરશું કિરિયા ઉધારજી;
[illegible] પણ આ માહીજે તુમ શિર, તુમ વશ ગચ્છ અનુસારજી.
[illegible] સંભાળ્યા મુનિવર, સંપને વત સુણીજી;
[illegible] આણા, મુનિ ગણમાં વરતાણીજી. ૩.
[illegible]ની માથે નિજ નિજ હાથે, વિજય પ્રભસૂર થાપીજી;
[illegible] નવી જસ થકે, ચૈત્ય મહત્વે વ્યાપીજી.
[illegible] મનમુખ ઉભા, વાચક જસ નમ ચહીજી. ૪.
[illegible] ગુહી નીરવેદી, ત્રીજે સવેગ થાપીજી;
[illegible] કહિયે, જુદાં સિધાંત છે સાખીજી.
[illegible] નુપિ જીમ વરે, આવે માલગિરિ કેમીજી;
[illegible]ની મર્યાદા, પણ કલિયુગના વિશેષીજી. ૫.
[illegible] પામી, નૃપ મંત્રી પણ અભિયાણજી;
[illegible] સુત, ત્રપુરુવિજય મતિ અભિયાણજી.
[illegible] વીમાવિજય બુધ, વિદ્યાદાનિ વિદ્યાણીજી;
[illegible] આવ્યા, કપુરચંદ અનુસરીજી. ૬.
[illegible] વિજયબુધ, નામ શિષ્ય ગુણવંતાજી;
[illegible] નામે, જે મતી મહી મહંતાજી.
[illegible] વિનતી ગનિ ઉપાણીજી;
[illegible] માનિમતા, ગુંથી છે આગાણીજી. ૭.
[illegible] વરસે, વિજયપ્રભ પ્રસિદ્ધિજી;
[illegible] ગમની રચના કીધીજી.
[illegible] અભ્યો વન આવ્યોજી;
[illegible] કે અમ મહી આમારીજી ૮.
[illegible] નામે રાય [illegible];
[illegible] નંદન ગુણવંતાજી;
[illegible] નિરંતરજી;
[illegible] ગુણકર [illegible]. ૯.
[illegible] ને [illegible];
[illegible] ને [illegible];

શ્રીમાન્ વીરવિજયજી.—ચંદ્રશેખર.

જે ભાવે એ ભણશે ગણશે, ભાવે ધરી ધ્યાનશ્રેણ:
સરખા ભાગ્ય ન તસ રમશું રસ, ચિંતન મન તર [illegible]ગસ્તેણ.
દેહ નિરામય સ્નેહિ સુખામય, અસન સુધામય કરીણ:
મંદિરમેં ધ્યધ્ય જગાકંતી, કમલા ચપલા હરસેણ:
પુત્ર પવિત્ર કલત્ર વિચિત્ર, નેત્રાનંદ વિસ્તરીણ:
ચાણ રાણ વિરાજન જાઉં. શિખર ચરી સુખેરીણ.
રત્નમેદની સેડેલ કરસે, ઊન શ્રી મીન માન જીનવાળા:
આનંદ મંગલ ધરીણ, મંગલિક માળા વરસેણ:
ભવ તરસે હરી વિધનિક, સ્નાતક પદ અનુસરસેણ.
સુખભર દિવ સુંદરી વરમાળ, વિમલા કરે ધરસેણ. ૧૨.

इति श्रीमत्तपागच्छभट्टारक श्री विजयसिंह सूरिसंतानीय पं-
डित श्री १०८ पंडित श्री शुभविजयगणिशिष्य मुख्य पंडित श्री
वीरविजयगणि विरचिते श्री चंद्रशेखर चरित्रे प्राकृत प्रबंधे पंचपर्व
प्रश्नोत्तरार्थं कथनेन रति सुन्दरी प्रीतिसुरयोः करग्रहण क्षेत्रपाल
वशीकरण हांगत कथानक विक्रमपत्तन कुक्कुटासंपकथन सूर्यकांत
कुमारोपलपंकतन तापसपुत्री कनकावती विमला पाणिग्रहण
शत्रुंजय आगमन चतुर्थी वीरसुता करग्रहण शिवोत्सव वचनेन
मातृपितृ मिलन स्वर्गगमन संयोगचतुर्थ खंडः समाप्तस्तत्समाप्तौ चं-
द्रशेखर रासोऽयमपि परिपूर्णः

